

ქართული გალობა
ანთოლოგია

Georgian Chant
Anthology

III

გამოცემა ეძღვნება

საქართველოს სამოციქულო,

ავტოკეფალური, მართლმადიდებელი ეკლესიის

ავტოკეფალის აღდგენიდან 100

და

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის

ილია II-ის

აღსაყდრებიდან 40 წლისთავს

* * *

This Edition is Dedicated to the

100th Anniversary of the Restoration of the Autocephaly

of the Georgian Apostolic Autocephalous

Orthodox Church

and the

40th Anniversary of the Enthronement of the

Catholicos-Patriarch of All Georgia,

Ilia II

საქართველოს ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი
The Folklore State Centre of Georgia

ფონდი ქართული გალობა
Georgian Chanting Foundation

ქართული გალობა

ანთლოგია

ტომი III

აღმოსავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიცია

იოანე ოქროპირის ლიტურგიის საგალობლები
(II ნაწილი)

Georgian Chant
Anthology
Volume III

The Chanting Tradition of Eastern Georgia

Chants for the Liturgy of St. John Chrysostom
(Part II)

თბილისი
Tbilisi
2018

ანთოლოგიის III ტომში დაბეჭდილია იოანე ოქროპირის ლიტურგიის, აღმოსავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიციის საგალობლები — სამოციქულოს წარდგომებიდან წირვის ბოლო „მრავალუამიერ“-ების ჩათვლით — სტეფანე კარბელაშვილის მიერ 1897, 1898 და 1899 წლებში გამოცემული სანოტო კრებულებიდან, და აგრეთვე — სტეფანე, პოლიევქტოს და ფილიმონ კარბელაშვილების, მიხეილ იპოლიტოვ-ივანოვის, მიხეილ ელიზბარაშვილის, დავით მოლოდინაშვილისა და გრიგოლ ჩხიკვაძის სანოტო ხელნაწერებიდან. ამ საგალობელთა უმრავლესობა პირველად ქვეყნდება.

Printed in Volume III of the anthology are the Eastern Georgian chants from the divine liturgy of John Chrysostom, from the apostolic processional up through the last “Mravalzhamier”, as transcribed and notated by Stephane Karbelashvili, in 1897, 1898, and 1899, as well as from the manuscripts of Stephane, Polievktos, and Philimon Karabelashvili, Mikheil Ippolitov-Ivanov, Mikheil Elizbarashvili, Davit Molodinashvili, and Grigol Chkhikvadze. This is the first time these manuscripts are being published in full.

იდეის ავტორი და პროექტის ხელმძღვანელი: სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი
Author and Project Leader: Svimon (Jiki) Jangulashvili

III ტომის შემდგენელი და მუსიკალური რედაქტორი — სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი
Compiler and musical editor: Svimon (Jiki) Jangulashvili

შესავალი წერილისა და კომენტარების ავტორი — სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი
Introduction and comments: Svimon (Jiki) Jangulashvili

რედაქტორები: რუსუდან წურწუმია და თამარ ჩხეიძე
Editors: Rusudan Tsursumia, Tamar Chkheidze

გამოცემაზე მუშაობდნენ: ნინო რაზმაძე, გიორგი კილაძე, გიორგი ხუნაშვილი, ნუცა ნიკოლეიშვილი
The publication was prepared by: Nino Razmadze, Giorgi Kiladze, Giorgi Khunashvili, Nutsa Nikoleishvili

მთარგმნელები: ერიკ ჰალვორსონი, მარიამ ცოცხალაშვილი, ლევან ვეშაპიძე (უმცროსი)
Translators: Eirik Halvorson, Mariam Tsotskhalashvili, Levan Veshapidze (junior)

ინგლისური ტექსტების რედაქტორი — ჯონ გრემი
English text editor: John Graham

კომპიუტერული უზრუნველყოფა: სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი, ლევან ვეშაპიძე, გიორგი აბრამიშვილი, გიორგი ჯოლბორდი
Computer services: Svimon (Jiki) Jangulashvili, Levan Veshapidze, Giorgi Abramishvili, Giorgi Jolbordi

დიზაინერი — ნიკოლოზ გოგაშვილი
Designer: Nikoloz Gogashvili

პროექტის კოორდინატორი — ნინო რაზმაძე
Project coordinator: Nino Razmadze

© საქართველოს ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრი
Folklore State Centre of Georgia

© ფონდი ქართული გალობა
Georgian Chanting Foundation

ISMN 979-0-802100-95-4 (ყველა ტომის)
ISMN 979-0-802101-24-1 (მესამე ტომის)

შესავალი

ანთოლოგიის III ტომში დაბეჭდილია წმიდა იოანე ოქროპირის ლიტურგიის სვეტიცხოვლის სკოლის (კარბელაშვილთა სამგალობლო ტრადიციის) საგალობლები — (სამოციქულოს წარდგომებიდან წირვის ბოლო „მრავალუამიერ“-ების ჩათვლით) სტეფანე და პოლიევეტიოს კარბელაშვილების სანოტო ხელნაწერთა არქივებიდან და მიხეილ იპოლიტოვ-ივანოვის, მიხეილ ელიზბარაშვილის, დავით მოლოდინაშვილის და გრიგოლ ჩხიყვაძის ხელნაწერებიდან.

ამ საგალობელთავან უმრავლესი ნიმუში პირველად ქვეყნდება.

წინამდებარე ტომში წარმოდგენილ საგალობელთა და მათი წყაროების თავისებურებების შესახებ, იხილეთ ანთოლოგიის შესავალი (იხ. ანთოლოგია „ქართული გალობა“, I ტომი) და II ტომში დაბეჭდილი II—IV ტომების საერთო შესავალი.

აქ კი, გთავაზობთ კომენტარებს III ტომში დაბეჭდილი ზოგიერთი საგალობლის თუ ლიტურგიკულ-სამგალობლო უანრის შესახებ.

1. ანთოლოგიის III ტომში მოცემული წარდგომები

წარდგომა ანტიფონური და რესპონსორული ფორმის საგალობელია.

თანამედროვე საშემსრულებლო ტრადიციით, მღვდელი, დიაკვანი ან მედავითნე კითხულობს (ან, რეჩიტატიული მელოდიით გაამღერებს) წარდგომის I მუხლის პოეტურ ტექსტს — ფსალმუნის (ზოგჯერ, ბიბლიის რომელიმე სხვა წიგნის) მუხლს, გუნდი კი, მას გალობით იმეორებს. შემდგომ დიაკვანი (მღვდელი, ან მედავითნე) იტყვის წარდგომის მომდევნო (1 ან 3) მუხლებს, რომელთაც გუნდი სათითაოდ, რეფრენის სახით დაურთავს წარდგომის I მუსიკალურ-სიტყვიერ მუხლს. ბოლოს დიაკვანი იტყვის I მუხლის ნახევარს, გუნდი კი მას გალობით დაასრულებს.

ქველი ქართული (და ზოგად-ქრისტიანული) ლიტურგიკული ტრადიციით, ეს რესპონსორული დიალოგი წარმოებდა არა კითხვისა და გალობის დაპირისპირებით, არამედ, მთლიანად გალობით — სოლისტსა (ის შეიძლებოდა ყოფილიყო სასულიერო პირიც) და გუნდს, ან ორ მგალობელს, ან ორ გუნდს შორის.

მსგავსი სტრუქტურული და საშემსრულებლო თავისებურება ახასიათებდა (და ზოგიერთი მათგანი მსგავსადვერა ნოტირებული ფ. ქორიძისა და ე. კერესელიძის მიერ) „ღმერთი უფალს“, „ალილუიას“, სტიქარონის ფსალმუნის მუხლებსა და დასდებლებს და სხვა რესპონსორული წარმოშობისა და ფორმის, მიკროციკლური სტრუქტურის მქონე ჰიმნებს.

სვეტიცხოვლის სკოლის ჩვენამდე მოღწეულ საგალობელთა შორის მთლიანად გალობით შესასრულებლად (სავარაუდოდ, ორი გუნდის მიერ) ჩანერილია მხოლოდ შაბათის მწუხრის წარდგომის და/ან სტიქარონში ჩასართავი ფსალმუნის მუხლები „უფალი სუფევს, შვენიერება შეიმოსა“ (კარბელაშვილი, 1897:80) და მიცვალებულთა ლიტურგიის „ალილუია“ ფსალმუნის მუხლით „ნეტარ არს“ (იხ. წინამდებარე ტომის №132). სხვა წარდგომები და „ალილუიები“ დღევანდელ პრაქტიკაში მიღებული სახითაა შემორჩენილი ჩვენამდე.

რადგანაც სადღეისო ლიტურგიკული მოთხოვნები არ გვავალდებულებს, წინამდებარე ანთოლოგიაში წარდგომები და „ალილუიები“ არ არის განყობილი საგუნდო ანტიფონური დიალოგის სახით. თუმცა, სურვილის შემთხვევაში, შესაძლებელია მათი ანტიფონურად შესრულება. ამ სახით, სანიმუშოდ, მხოლოდ ერთი, აღდგომის I ხმის წარდგომაა განყობილი ჩვენ მიერ და წარმოდგენილია №77-ად წინამდებარე ტომში.

* * *

ანთოლოგიის III ტომში 1—5 ნომრებად დაბეჭდილია წარდგომების ე.ნ. საზოგადო ვარიანტები. ხელნაწერებში ამ წარდგომების მუსიკაზე მრავალი პოეტური ტექსტია დადებული — მარცვლების გამღერების სხვადასხვა ვარიანტით.

№1—5 წარდგომები ეფუძნებიან ერთ მელოდიურ არქეტიპს, რომელიც წარმოადგენს სხვადასხვა წარდგომის სიტყვიერი ტექსტების გასამღერებელ მარტივ ინტონაციურ მოდელს.

გაურკვეველია, მიეკუთვნებიან თუ არა 8 ხმის სისტემას ეს მოდელი და მისი ვარიანტები. სანოტო პირველწყაროებში №1—5 წარდგომებს არ აქვთ მითითებული ხმა და მათზე სხვადასხვა ხმის წარდგომების ტექსტებია გაწყობილი. ამდენად, დასაშვებია ვარაუდი, რომ ისინი „თვითხმოვანნი“ არიან (ე.ი. არ მიეკუთვნებიან 8 ხმის სისტემას). ამ ვარაუდს საფუძველს უმარებს წარდგომების წყაროებში არსებული კომენტარები. მაგ: „მწუხრში“ №5 წარდგომის შესახებ აღნიშნულია: „ეს კილო [მელოდია] ძალიან გავრცელებულია“. სტ. კარბელაშვილი იმავე წარდგომის შესახებ ხელნაწერშიც აღნიშნავს: „ყველაზედ ადვილი და გავრცელებული კილო [მელოდია] წარდგომათა“. პ. კარბელაშვილის არქივის ერთ-ერთ ხელნაწერში (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №190) №1 წარდგომა ჩანერილია 8 ხმის წარდგომების შემდეგ და აღნიშნულია — „იგივე გავარჯიშებული კილოთი“-ო (მელოდიით). ცხადია, აქ ტერმინი „გავარჯიშებული“ ისტორიულად მიღებული და თანამედროვეობაშიც დამკვიდრებული მნიშვნელობისაგან („გარჯიშის“ შედეგად „გამშვენებული“, მელოდიურად განვითარებული და პოლიფონიზებული) განსხვავებული დატვირთვით არის გამოყენებული და ნიშნავს, რომ ეს მარტივი ვარიანტი, 8 ხმის წარდგომების განვითარებული, მდიდრული მელოდიებისაგან განსხვავებით, „სავარჯიშოა“, მოსწავლეთათვის იოლად დასამახსოვრებელი და პრაქტიკაში ადვილად გამოსაყენებელი.

ამასთან, დასაშვებია ვარაუდიც, რომ წარდგომების ეს ვარიანტები, რომლებიც ფართოდ გამოიყენებოდა სიადვილის გამო, ამავე დროს, 8 ხმის სისტემასაც მიეკუთვნებოდა; მხოლოდ ჩვენამდე ვერ მოაღწია ცნობამ, თუ რომელ ხმას.

№1—5 წარდგომებში ვლინდება მელოდიურ-კონტურული და სტრუქტურული მსგავსება პ. კარბელაშვილის არქივში დაცულ წირვის აღსავლების მელოდიებთან (იხ. ანთოლოგიის II ტომი, №294—309). №4 საგალობელი კილოური მიხრილობითაც ენათესავება ხსენებულ აღსავლებს.

* * *

წინამდებარე ტომში 6—47 ნომრებად დაბეჭდილია 8 ხმის წარდგომები სტ. და პ. კარბელაშვილების არქივებიდან, ასევე, „მწუხრიდან“ (კარბელაშვილი, 1897) და „ცისკრიდან“ (კარბელაშვილი, 1898).

სტ. კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქივში ხელნაწერებში დაცულია 8 ხმის სისტემის წარდგომების რამდენიმე ციკლი. მათგან ერთ-ერთი ჯგუფი უმუალოდ კვირის წირვის, აღდგომის სამოციქულოს წინა წარდგომებია (ჩვენთან — 6, 12, 17, 21 და 26 ნომრები). ხელნაწერებში ისინი, ძირითადად, მხოლოდ I ხმის (მთქმელის) მელოდიით (II-III ხმების გარეშე) არის ჩანერილი.

წარდგომის უანრის მელოდიური მრავალფეროვნების წარმოჩენის მიზნით, წირვის წარდგომების ტექსტები „მწუხრსა“ (კარბელაშვილი, 1897) და „ცისკარში“ (კარბელაშვილი, 1898) მოცემული 8 ხმის წარდგომების ჰანგებზე გავაწყვეთ. წინამდებარე ტომში ისინი დაბეჭდილია 7, 14, 23, 28, 32, 39, 42 („მწუხრიდან“) და 9, 15, 19, 29, 33, 37 და 46 („ცისკრიდან“) ნომრებად.

სტ. კარბელაშვილის არქივში, ასევე, დაცულია, „მწუხრსა“ და „ცისკარში“ შეტანილი წარდგომების ხელნაწერი (ძირითადად სამხმიანი) ვარიანტები, რომლებიც თითქმის არ განსხვავდება, ან მცირედ სხვაობს ნაბეჭდი ვერსიებისაგან. ამ მასალიდან წირვის წარდგომების ინტონაციურ „დედნებად“ მხოლოდ რამდენიმე,

ნაპეტანი ნიმუშებისაგან შედარებით განსხვავებული წარდგომა გამოვიყენეთ. წინამდებარე ტომში ისინი დაბეჭდილია 24, 34, 43 (მწუხრის წარდგომების ჰანგებზე გაწყობილი), 30 და 40 (ცისკრის წარდგომების ჰანგებზე გაწყობილი) ნომრებად.

სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივშივე დაცულია ფურცელი (ძვ. პაგინაციით №430), ცისკრის ჟამის 8 ხმის წარდგომებით, რომელიც მელოდიურად სხვაობენ „ცისკარში“ დაბეჭდილი წარდგომებისაგან. ისინი, სამწუხაოდ, ამ ერთადერთი, შავი და დაუსრულებელი ხელნაწერის სახით არის შემორჩენილი. მათგან ზოგიერთი წარდგომა რამდენადმე გაურკვევლად არის ნოტირებული, ხოლო ზოგიერთში კი განსხვავებული ფერის ფანქრით შეტანილია ცვლილებები. ჩვენ მათ ჰანგებზეც გავაწყვეთ წირვის წარდგომების სიტყვები. ისინი დაბეჭდილია 10, 11, 16, 20, 25, 31, 36, 38 და 47 ნომრებად.

8 ხმის წარდგომების ვარიანტები სტ. კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქივიდან ინტონაციურად ენათესავება „ცისკარში“ (კარბელაშვილი, 1898) მოცემულ ცისკრის ანტიფონებს. ზოგიერთ ნიმუშში ეს მსგავსება მეტად თვალსაჩინოა. ამასთან, ეს წარდგომები 8 ხმის სხვა საგალობლების (ტროპრები, „ღმერთი უფალი“, დასდებლები და ა.შ.) ცალკეულ ფრაზებსაც ჰგავს.

ანთოლოგიის წინამდებარე ტომში მოცემული №8, 13, 18, 22, 27, 35, 41, 45 წარდგომები პ. კარბელაშვილის არქივის (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №190 და №203 საქმეები) ორ ხელნაწერშია ნოტირებული: — საქმე №203-ში მათი I ხმის მელოდიებია ჩანსერილი, ხოლო საქმე №190-ში მოცემულია იმავე მელოდიების მქონე, შერეული გუნდისათვის ევროპული ტონალური ჰარმონიის გამოყენებით არანუირებული წარდგომები. ამავე წარდგომების ჰანგებზეა გაწყობილი პ. კარბელაშვილის არქივში (საქმე №203) დაცული სადაცი დღეებისა და დღესასწაულების წარდგომების (ჩვენთან №48, 51, 55, 58, 62, 66, 72—76) სიტყვიერი ტექსტებიც.

ზემოხსენებულ ჰიმნებში II-III ხმების პარტიები ჩვენი შეწყობილია — ქართლ-კახური გალობის „გამშვენებული“ სტილის შესაბამისად.

ალსანიშნავია, რომ ამ საგალობელთა ხელნაწერში (საქმე 203:79) მინაწერია რუსულ ენაზე: „ცისკრის ანტიფონები, ... [ვერ ამოვიკითხეთ], 188. ვ. კარბელაშვილი“.

მართლაც, ანტიფონები „ცისკარში“ (კარბელაშვილი, 1898) 188-ე გვერდზეა დაბეჭდილი. როგორც არაერთგზის ვლინდება ანთოლოგიის II-III ტომებში, ცისკრის ანტიფონები წარმოადგენენ მელოდიურ ფონდს, „დედნებს“ სხვადასხვა ჰიმნისათვის, მათ შორის, წინამდებარე ტომში დაბეჭდილი წარდგომებისათვისაც — როგორც სტეფანე, ასევე, პოლიევეტოს კარბელაშვილის არქივებიდან. იმ წარდგომებს შორის, რომელთა „დედნებადაც“ ცისკრის ანტიფონებია მითითებული, აშკარად შეიმჩნევა სინტაქსურ-სტრუქტურულ ერთეულთა ინტონაციური და კონტურული მსგავსება, თუმცა მათი მელოდიები სხვაგასხვაგვარად არის „აკინძული“ — ხმის ინტონაციურ ფონდში შემავალი მელოდიური ფორმულების სხვადასხვაგვარი კომპინაციით.

მინაწერიდან გამომდინარე, სავარაუდოა, რომ №8, 13, 18, 22, 27, 35, 41, 45 წარდგომების მელოდიების ხელნაწერები არა პოლიევეტოს, არამედ სტეფანე კარბელაშვილს ეკუთვნის და სხვადასხვა გარემოების გამოა მოხვედრილი პ. კარბელაშვილის არქივში.

48—76 ნომრებად დაბეჭდილია სადაცი დღეებისა და დღესასწაულთა წირვების სამოციქულოს წარდგომები.

№48, 51, 55, 58, 62, 66, ასევე, №72—76 წარდგომების I ხმის (მთქმელის) პარტიები მოცემულია პ. კარბელაშვილის არქივში (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №190 და №203 საქმეები) — მინაწერის მიხედვით, სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერში. ეს

ნარდგომები იდენტურია პ. კარბელაშვილის არქივში დაცული 8 ხმათა (ნინამდებარე კრებულის №8, 13, 18, 22, 27, 35, 41 და 45) ნარდგომების მელოდიებისა.

სსენებულ ნარდგომებში II-III ხმების პარტიები ჩვენი შენყობილია.

№49, 50, 52—54, 56, 57, 60, 61, 63—65 და 67—71 ნარდგომები ჩვენი განყობილია №6—47 ჰიმნებიდან სტ. კარბელაშვილისეული ნიმუშების მელოდიებზე.

პ. კარბელაშვილის არქივში (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203) ზემოხსენებულ 8 ხმისა და შვიდეულის სადაცი დღეების ნარდგომებთან ერთად ჩანერილია დღესასწაულთა №72—76 ნარდგომები.

ხელნაწერში №72—76 ნარდგომების მხოლოდ I ხმაა ნოტირებული, ამ საგალობლებში II და III ხმები ჩვენი შენყობილია.

2. „რომელნი ქერუბიმთა“ და 8 ხმის სისტემა

დღეისათვის უცნობია, მიეკუთვნებოდა თუ არა „რომელნი ქერუბიმთა“ და „და ვითარცა“ 8 ხმის სისტემას შუა საუკუნეების ქართულ ლიტურგიკულ პრაქტიკაში.

წყაროებში შემონახულია ამ ორი საგალობლის №193—218 ვარიანტები, რომლებსაც, როგორც ლიტურგის სხვა საგალობლებს, პირობითად „თვითარცანს“ ვუწოდებთ და „რომელნი ქერუბიმთა“-სა და „და ვითარცა“-ს IV და VIII ხმების №222—232 ვარიანტები. ასევე, ფ. ქორიძის მიერ ჩანერილ ჟამისწირვის საგალობელთა შორისაც გვხვდება რამდენიმე თვითარცანი და VIII ხმის (ქორიძე, 1895:96; ანთ. I ტომი, №69) „რომელნი ქერუბიმთა“.

სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებული IV ხმის „რომელნი ქერუბიმთა“-ს იდენტური ვარიანტები ჩანერილი აქვთ დ. მოლოდინაშვილსა (ნინამდებარე კრებულის №224) და მ. ელიზბარაშვილსაც (№222). დ. მოლოდინაშვილის მითითებით, ეს საგალობელი „უფრო დიდ მარხვაში“ იგალობება, ხოლო მ. ელიზბარაშვილი მას სამღვდელთავრო საგალობელთა შორის ნარმოგვიდგენს.

ალსანიშნავია, რომ სტ. კარბელაშვილის არქივში „რომელნი ქერუბიმთა“-ს სსენებული ნიმუშების ხელნაწერები მოთავსებული იყო ორად გაკეცილ ფურცელში, ავტორის მინაწერით: „რომელნი ქერაბინი რვა წმაზედ და წმიდაო ღმერთოები“. ასევე, ალსანიშნავია, რომ №193—218, „თვითარცანი“ ჰიმნების იდენტური, „რომელნი ქერუბიმთა“-ს ერთ-ერთი ბოლონაკლულ ხელნაწერში, სტ. კარბელაშვილს მითითებული აქვს, რომ იგი „ა“ ხმისაა. ამ ფაქტებზე დაყრდნობით, ვვარაუდობთ, რომ სტ. კარბელაშვილმა იცოდა (ან აპირებდა აღედგინა) 8 ხმის სსენებული ჰიმნები; თუმცა, მისი მემკვიდრეობის ამ ნაწილიდან ჩვენამდე, სამწუხაროდ, მხოლოდ რამდენიმე ნიმუში მოვიდა.

დ. მოლოდინაშვილი №224 ნიმუშის ხელნაწერში ალნიშნავს, რომ იგი V ხმას მიეკუთვნება. მ. ელიზბარაშვილი კი, ამ „რომელნი ქერუბიმთა“-სა და „და ვითარცა“-ს შესახებ, თავისი ხელნაწერის სარჩევში მიუთითებს: „მეორე ხმისა“. სტ. კარბელაშვილის ცნობები უფრო სარწმუნოდ მიგვაჩინა, და ამიტომაც, ამ ჰიმნის მქონე ყველა ჰიმნთან ვუთითებთ, რომ ისინი IV ხმას მიეკუთვნებიან.

საინტერესოა ის ფაქტიც, რომ ამ საგალობლის სტ. კარბელაშვილისეულ ორ ხელნაწერში, ჩანერილია როგორც „რომელნი ქერუბიმთა“-ს, ასევე, ხარების IX ძლისპირის — „კიდობანსა მას სჯულისასა“-ს სიტყვიერი ტექსტი. ამ ჰიმნის კარბელაშვილთა ტრადიციის მელოდია განსაკუთრებით მსგავსია გელათის სკოლის იმავე საგალობლის ჰიმნისა. ხარების IX ძლისპირის ტექსტით ეს საგალობელი გამოქვეყნდება ჩვენი ანთოლოგის იმ ტომში, რომელიც მიეძღვნება სვეტიცხოვლის სკოლის სადღესასწაულო ჰიმნებს და რომლის გამოსაცემად მომზადებაზეც ამჟამად ვმუშაობთ.

3. №327 ევქარისტიული ჰიმნის „წყალობა! მშვიდობა!“ შესახებ

ანთოლოგის III ტომში მოცემული ევქარისტიული ჰიმნების შესრულება დასაშვებია როგორც იოანე ოქროპირის, ასევე, დიდი ბასილის წირვებში. ამ დაშვების სასარგებლოდ მეტყველებს ერთი და იმავე ევქარისტიული ჰიმნების არსებობა იოანე ოქროპირისა და ბასილი დიდის ლიტურგიის კარბელაშვილისეულ და ქორიძე-კერესელიძისეულ პარტიტურებში.

III ტომში დაბეჭდილ ევქარისტიულ ჰიმნთაგან ყურადღებას იქცევს №327 „წყალობა! მშვიდობა“, რომელიც ქართული გალობისა და ლიტურგიის თვითმყოფადობის, ასევე, გალობაში გამოვლენილი მხატვრული თავისუფლების დამადასტურებელი ერთ-ერთი თვალსაჩინო ნიმუშია.

ამ საგალობლის ხელნაწერში, ევქარისტიული კანონის პირველი 4 ნაწილის („წყალობა“; „და სულისაცა“; „გვაქვს უფლისა მიმართ“; „ლირს არს და მართალ“) სიტყვები გამდერებულია IV ხმის ერთ ჰანგზე და უშუალოდ ებმის ერთმანეთს. ამასთან, „წყალობა“-სა და „და სულისაცა“-ს შორის ცეზურა (ფერმატათი და ორმაგი ტაქტის ხაზით) აღნიშნულია ისე, რომ „და სულისაცა“-ს I სიტყვა „და“, დამაბოლოვებელი ხაზების მარცხნივ არის მოხვედრილი და გამდერებულია „წყალობა“-ს დამაბოლოვებელი მოტივის ბოლო ორ ბერაზე. „წყალობა“ ბოლოვდება სიმყარისა და დასრულებულობის ნაკლები ხარისხის მქონე კადანსითა და თანაულერადობით. ზოგადად, №327 საგალობელში, ევქარისტიული კანონის ნაწილებს შორის ნაკლები სიმძაფრის მქონე ცეზურებია.

როგორც საერთო მელოდიური საფუძვლის მქონე ევქარისტიულ ჰიმნთა სხვა ციკლებში, ასევე იდენტური ინტონაციური ფორმულებით აგებულ №327 „წყალობა! მშვიდობა!“-სა და №328 „წმიდაო, წმიდაო“-ს შემთხვევაშიც, მუსიკალური ტექსტების მეშვეობით, ევქარისტიული კანონის კომპოზიციური ერთიანობა და მთლიანობა მიღწეული.

აღსანიშნავია, რომ ხელნაწერში №327 ჰიმნის მელოდიის შემადგენელი ფრაზები სახელდებული და განმარტებულია, როგორც „ჭრელის“ სახელით („ჩაბანება“), ასევე, №326 და 328 საგალობლების მუხლის „ცანი და ქვეყანა“ საწყისი სიტყვებითაც. სწორედ ამ უკანასკნელი მითითების წყალობით აღვადგინეთ №327 ნიმუშში ნაკლული II და III ხმები და აღვნიშნეთ ალტერაციის ნიშნები.

№327 ჰიმნი საინტერესოა იმითაც, რომ მასში „წყალობა“-ს ოთხ სიტყვიანი პოეტური ტექსტი მღერდება ერთობ ვრცელ მუსიკალურ ტექსტზე, თუმცა ამის ლიტურგიკული საჭიროება არ არსებობს.

ცალკეული სიტყვების დიდ მანძილზე გამდერებით აგებულ მსგავს (მელიზმატიკური მელოდიის მქონე, „გამშვენებულ“) საგალობლებში უმთავრესი ფორმადქმნადი კატეგორია მუსიკალური საწყისია, უმთავრესი სუბსტანცია — მუსიკალური ინტონაცია. ამ რეალური, მატერიალური კატეგორიების მეშვეობით კი, რელიგიური, მეტაფიზიკური, სულიერი სამყაროს მხატვრულ-მუსიკალური განსახოვნება ხდება — ისევე, როგორც საერთოდ, საეკლესიო ხელოვნებაში. №327 ჰიმნშიც ესთეტიკურად ფორმდება ევქარისტიის საიდუმლოს აღსრულების დაწყებით გამოწვეული განცდები. აქ სიტყვების ხანგრძლივი იუბილაციებით გამდერება ევქარისტიული მისტერიის თავისებური შესავალია, რომელშიც მუსიკითა გადმოცემული ლოცვა, ვედრება და მადლიერება — ჯვარცმითა და აღდგომით, ზიარების საიდუმლოთი ჩვენთვის „წყალობისა და მშვიდობის“ მონიჭების გამო.

აღსანიშნავია, რომ №327 საგალობელში, „ლირს არს და მართალ“-ის პოეტური ტექსტის მხოლოდ საწყისი 4 სიტყვა („ლირს არს და მართალ“) მღერდება.

ეს, ქართული გალობის ჩვენამდე მოღწეულ სანოტო თუ აუდიო წყაროებში, ფაქტობრივად, ერთად-ერთი შემთხვევაა.

„ლირს არს და მართალ“-ის ასეთი ლაკონური ფორმა გვხვდება იმანე ოქროპირისა და ბასილი დიდის ლიტურგიების უძველეს ქართულ თარგმანებში. ეს ფორმა დამკვიდრებულია როგორც ძველ, ასევე, თანამედროვე ბერძნულ პრაქტიკაშიც. ასევე, მხოლოდ ამ სიტყვებით ბოლოვდება ევქარისტიული ლოცვის დიალოგი უძველეს — მოციქულთა ლიტურგიებში: მღვდელმსახურის „ვმადლობდეთ უფალსა“-ს პასუხად „ერი“ ამბობს: „ლირს არს და მართალ“, რის შემდეგაც, მღვდელმსახური ხმამაღლა კითხულობს ევქარისტიულ ლოცვას. იმავე ტექსტით ბოლოვდება ეს დიალოგი ამბროსიანულ, მოზარაბიკულ და რომაულ (მათ შორის, თანამედროვე) ლიტურგიებშიც.

4. საგალობელში „ლირს არს“ ჰარმონიული ორგანიზების ორი ვარიანტის შესახებ

III ტომში მოცემული №338—344 და IV ტომის №26 და №92 „ლირს არს“-ები წყაროებში ნოტირებულია ალტერაციის ნიშანთა ცვალებადობის გარეშე, ბოლომდე ერთი ბერძნობრივი — სტ. კარბელაშვილის, მ. იპოლიტოვიგანოვის, პ. (ან ფ.) კარბელაშვილის, დ. მოლოდინაშვილის, მ. ელიზბარაშვილის, გრ ჩხილაძის, დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვისა და დ. არაყიშვილის მიერ. იმავენაირად არის წარმოდგენილი №343 „ლირს არს“ „ნირვაშიც“ (კარბელაშვილი, 1899:31).

ამასთან, იმავე მელოდიურ არქეტიპზე დაფუძნებული, III ტომის №345—348 „ლირს არს“-ები სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებულია ზემოთ ჩამოთვლილთაგან განსხვავებით — მუხლებში ალტერაციის ნიშნებისა და ბერძნობრივის ცვლილებებით. იმავენაირად არის ნოტირებული №345 „ლირს არს“ „ცისკარშიც“ (კარბელაშვილი, 1898:68). ამ ნიმუშებში ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები და ზედა მიმართულებით ტრანსპონირებული კილოური ნაგებობი ჩნდება ყოველ ॥ მუხლში („რათა გადიდებდეთ“, „ყოვლად უბინოდ“ „და აღმატებით“ „მხოლოსა ღვთისმშობელსა“). ხოლო მათ შემდგომ მუხლებში („რომელი მარადის“, „უპატიოსნესსა ქერუბიმთასა“, „განუხრნელად მშობელსა“) ბრუნდება । მუხლის „ლირს არს ჭეშმარიტად“ საგასაღებო ნიშნები (იხ. ანთოლოგიის III ტომის №345—348 ჰიმნები, აგრეთვე №338—344 და IV ტომის №26 „ლირს არს“-ების რედაქტირებული ვარიანტები).

თანამედროვე პრაქტიკაში დამკვიდრებულია „ლირს არს“-ის ყველა ვარიანტის შესრულება სწორედ „ცისკარისეული“ №345 „ლირს არს“-ის მსგავსად.

ანთოლოგიის III-IV ტომებში „ლირს არს“-ები წარმოდგენილია ორ ვარიანტად: — „ცისკრისეული“ „ლირს არს“-ის (და თანამედროვე პრაქტიკის) მიხედვით რედაქტირებული სახით და დედნისეული სახით.

იდენტური მელოდიური საფუძვლის მქონე, ა. ერქომაიშვილისაგან ჩაწერილ შემოქმედის სკოლის „ლირს არს“-ში (შულლიაშვილი, 2006:206), „ცისკრისეული“ (კარბელაშვილი, 1898:68) „ლირს არს“-ის მსგავსად, მუხლებში ალტერაციის ნიშანთა ცვლილებაა.

ქართლ-კახური „ლირს არს“-ების მსგავსი სურათია, იდენტური არქეტიპული მელოდიური საფუძვლის მქონე, ქორიძის, კერესელიძისა და ხუნდაძის მიერ ნოტირებულ „ლირს არს“-ებშიც. წყაროებში ისინიც ალტერაციის ნიშანთა ცვლილების გარეშეა ნოტირებული; მათი რედაქტირება-პუბლიკაცია და შესრულება კი, ალტერაციის ნიშნებით ურთიერთ-განსხვავებული მუხლებით ხდება — „ცისკრისეული“ (კარბელაშვილი, 1898:68) და ა. ერქომაიშვილისაგან ჩაწერილი (შულლიაშვილი, 2006:206) „ლირს არს“-ების გავლენით.

როგორც ვხედავთ, არა მხოლოდ ხელნაწერებში, არამედ ბეჭდურ გამოცემებშიც („წირვა“ (კარბელაშვილი, 1899:31) და „ცისკარი“ [კარბელაშვილი, 1898:68]) იდენტური მელოდიური საფუძვლის მქონე 2 საგალობელი განსხვავდება არა მხოლოდ ფაქტურულ-პოლიფონიური თვალსაზრისით, არამედ ჰარმონიული ასპექტითაც. თუკი „წირვაში“ დაბეჭდილ „ლირს არს“-ში საგასაღებო ალტერაციის ნიშნები არ იცვლება და ინტონაცია, ძირითადად, ერთ ბერათორიგში მდინარებს, „ცისკრისეული“ ვარიანტის რიგ მუხლებში ხშირია ალტერაციის ნიშნების (და შესაბამისად — ბერათორიგის) ცვლილება და ამ გზით წარმოქნილი კილოური გადახრები.

„ლირს არს“-ის ამ ასპექტით განსხვავებული 2 ვარიანტის არსებობა, სტ. კარბელაშვილის მიერ რედაქტირებულ გამოცემებში, მნიშვნელოვანი არგუმენტია, ორივე ვარიანტის არსებობის მართლზომიერების დაშვებისათვის.

ამასთან, ჩვენ ანგარიშს ვუწევთ, საგალობლის ჰარმონიის რედაქტირების დღეს დამკვიდრებულ პრინციპსაც, რომელიც გულისხმობს მსგავსი ნაგებობების ერთნაირი ალტერაციის ნიშნებითა და კილოური შეფერილობით რედაქტირებას.

ამიტომაც, ვაქვეყნებთ „ლირს არს“-ების ორ-ორ — (პირველწყაროსეულ და რედაქტირებულ) ვარიანტს და ორივე მათგანის შესრულებას თანაბრად დასაშვებად მივიჩნევთ.

რადგანაც თანამედროვე შემსრულებელთა თუ მსმენელის სმენა უკვე შეჩვეულია რედაქტირებულ (ყოველ II მუხლში ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნების მეშვეობით კილოური გადახრით) „ლირს არს“-ებს და ისინი აღიქმებიან, როგორც „სწორი“ (იმავდროულად, ა. ერქომაიშვილის აუდიოჩანაწერითა თუ კარბელაშვილთა ზოგიერთი ნიმუშით დადასტურებული) ვარიანტები, ამიტომ, ვფიქრობთ, უმჯობესია III ტომის №338—344 და IV ტომში დაბეჭდილი №26 „ლირს არს“-ების რედაქტირებული ვერსიების შესრულება.

ამასთან, ანთოლოგის III ტომის №338—344 და IV ტომის №26 და №92 „ლირს არს“-ების პირველწყაროებში მოცემული, აუთენტური, სისადავით გამორჩეული ნიმუშებიც არ არიან მოკლებულნი მუსიკალურ გამომსახველობასა და სილამაზეს. ამდენად, მგალობელთა სურვილის შემთხვევაში, ღვთისმსახურებაზე „ლირს არს“-ის ყველა ვარიანტის შესრულება სრულიად დასაშვებად მიგვაჩნია.

5. ზიარების თანმხლები საგალობლების შესახებ

დღეს მოქმედი ტრადიციით, ზიარების თანმხლები საგალობლებია „განიცადე“ (სამღვდელოების ზიარებისას) და „ხორცი ქრისტესი“ (მრევლის ზიარებისას).

„განიცადე“ ფსალმუნის მუხლია, რომელიც ლიტურგიაზე იგალობება მღვდლის მიერ წარმოთქმული ასამაღლებლის — „წმიდაა წმიდათა“-ს და მისი საპასუხო საგალობლის, „ერთ არს წმიდა“-ს შემდეგ, წმიდა ტარიგის განტეხისა და მღვდელმსახურთა ზიარების დროს.

„განიცადე“-ში ფსალმუნის მუხლი იცვლება საეკლესიო კალენდრისა და დღესასწაულის ისტორიულ-თეოლოგიური შინაარსის შესაბამისად და მის შემდეგ სამგზის იგალობება „ალილუია“. არსებობს კვირის (შვიდეულის) დღეების, საუფლო დღესასწაულთა, წმინდანთა და საზოგადო „განიცადე“-ები.

ლიტურგიკის ისტორიდან ცნობილია, რომ ძველად ყველა „განიცადე“-ს არამხოლოდ მღვდელმსახურთა, არამედ მრევლის ზიარების დროსაც გალობდნენ (გოგოჩაშვილი, 2007). დღეისათვის კი, მორწმუნეთა ზიარების დროს, ნებისმიერ წირვაზე იგალობება მხოლოდ აღდგომისა და ზატიკის „განიცადე“: „ხორცი ქრისტესი მოვიღოთ“.

ტერმინ „განიცადე“-ს წარმოშობა ცნობილია: წმიდა იაკობ მოციქულის ლიტურგიაში ზიარების დროს იგალობებოდა ფსალმუნის მუხლი „განიცადეთ და იხილეთ, რამეთუ ტყბილ არს უფალი!“ (ფს. 33,9) და „ალილუია“. დღეისათვის ფსალმუნის ეს მუხლი მხოლოდ პირველშენირულ ძღვენთა ლიტურგიაში იგალობება. ხოლო მისი საწყისი სიტყვა „განიცადე“, ზიარების თანმხლებ საგალობელთა საერთო სახელწოდებად იქცა ქართულ ლიტურგიკულ ტრადიციაში.

შესაბამისად, „განიცადე“ თვითმყოფადი ქართული სამგალობლო-ლიტურგიკული ტერმინია. ამ საგალობელს ბერძნულ ეკლესიებში „კოινωνიკόν“ (ე.ი. „საზიარებო“), ხოლო სლავურ ეკლესიებში „Причастен“ („საზიარებო“) ეწოდება. ქართულ ლიტურგიაში ტერმინ „განიცადე“-ს არსებობა, ჩვენი ლიტურგიკული ტრადიციების სიძველისა და თვითმყოფადობის კიდევ ერთ მტკიცებულებად უნდა მივიჩნიოთ. ეს ტერმინი ქართულ ლიტურგიას იაკობის უამისნირვიდან შემორჩა, რომელიც, უძველესი პალესტინური საღვთისმსახურო წესია. ტერმინი „განიცადე“ ადასტურებს ქართულ მეცნიერებაში მიღებულ თვალსაზრისს, რომ ჩვენთან შუა საუკუნეებში, დიდ ხანს მოქმედებდა პალესტინური ტიპიკონი და აღასრულებდნენ იაკობის უძველეს უამისნირვას.

ზოგიერთ წირვაზე შესაძლოა 2 „განიცადე“ იგალობებოდეს. ასეთ დროს „ალილუია“ მხოლოდ მეორე „განიცადე“-ს შემდევ ითქმის.

დიდი რუსი ლიტურგისტი, სკაბალანოვიჩი აღნიშნავს, რომ რუსულ ტრადიციაში „განიცადე“-ს მუსიკალური ტექსტში ვნების შვიდეულის საგალობელთა ინტონაცია სჭარბობს, ე.ი. ამ რუსულ საგალობლებს საკუთარი ჰანგი გააჩნიათ.

დღეს მოქმედი ბერძნული წეს-ტრადიციით, „განიცადე“-ს გალობს მეორე გუნდის პირველდამწყები (სოლისტი) ნელა და განგრძობილად — იმ ხმაზე, რომელზედაც „რომელნი ქერუბიმთა“ იგალობებოდა, ანუ — დღის მთავარ ხმაზე (გოგოჩაშვილი, 2007). ქართულ ლიტურგიკულ პრაქტიკაში წირვის საგალობლების რვა ხმის სისტემისადმი მიკუთვნებულობის მცირე ნიშნები თუ არსებობს,¹ შესაბამისად, „განიცადე“-ს მელოდიის არჩევის თანამედროვე ბერძნული წესი უცხოა ძველი ქართული ლიტურგიისათვის.

თუმცა, ქართულ ლიტურგიაში მეორე ტრადიციის არსებობის კვალი შეიძლება დავინახოთ დიდი ხუთშაბათის ბასილი დიდის წირვაში, რომელშიც „რომელნი ქერუბიმთა“-ს მაგივრადაც და „განიცადე“-დაც იგალობება VIII ხმის „სერობასა საიდუმლოსა შენისასა“.

ქართული ტრადიციით, „განიცადე“-ს საკუთარი მელოდია აქვს. ფ. ქორიძის ჩანაწერებში შემონახულია „განიცადე“-ს ორი ვარიანტი (ქორიძე, 1895:135; 151. ანთ. I ტომი, №115, 117). ისინი მაღალგანვითარებული პოლიფონიური აზროვნებით გამორჩეულ შედევრებს წარმოადგენენ. აღსანიშნავია, რომ ფ. ქორიძემ ჩანერა და გამოსცა სადღესასწაულო „განიცადე“-ების კრებულებიც (ქორიძე, 1908),² სადაც იცვლება სიტყვიერი ტექსტი და საგალობელთა საწყისი მუხლები. საწყისი მუხლების შემდგომი მუსიკალური ტექსტი კი, ამ „განიცადე“-ებს და ქორიძის წირვაში დაბეჭდილ I „განიცადე“-ს (ქორიძე, 1895:135) საერთო აქვს.

კარბელაშვილების ჩანაწერებში „განიცადე“-ს მხოლოდ ერთი, ანთოლოგიის III ტომის №371 ნიმუშია შემონახული. სტ. კარბელაშვილის ჩანაწერებში ამ საგალობლის 2 ხელნაწერია. ორივეში მხოლოდ მთქმელის პარტია ჩანერილი და

¹ გელათის სკოლის VIII ხმის „რომელნი ქერუბიმთა“ (ქორიძე, 1895:96; ანთ. I ტომი, №69); VI ხმის „ლირს არს და მართალ“ (ქორიძე, 1895:114; ანთ. I ტომი, №88); IV ხმის (ქორიძე, 1901:52; ანთ. I ტომი, №159) და VIII ხმის „წმიდაო, წმიდაო“ (ფ. ქორიძის ხელნაწერი Q676:42); სვეტიცხოვლის სკოლის I, II, IV, VI და VIII ხმების „წმიდაო ღმერთო“; I, IV და VIII ხმების „რომელნი ქერუბიმთა“; IV ხმის „წყალობა მშვიდობა“ და „წმიდაო, წმიდაო“ (იხ. II-III ტომებში).

² ამ კრებულის საგალობლები ანთოლოგიის V ტომში დაიბეჭდება.

ისინი ზედმიწევნით იდენტურნი არიან. „განიცადე“ ჩაწერილი აქვს, ასევე, დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვსაც (ანთ. IV ტომი, №29). ქორიძისა და კარბელაშვილის მიერ ნოტირებული „განიცადე“-ების მსგავსად, ეს ნიმუშიც მელიზმატიკური მელოდიის მქონე, პოლიფონიური ვოკალიზის ხასიათის ჰიმნია.

შემოქმედის სკოლის მემკვიდრეობაში მსგავსი „განიცადე“ შემორჩენილი არაა.

როგორც ჩანს, გვიან საუკუნეებში, დამკვიდრდა „განიცადე“-ს გალობა წირვის ანტიფონების რეჩიტატიული ჰანგით — სიადვილისა და სიმოკლის გამო. მსგავსი რეჩიტატიული „განიცადე“-ები ქართული გალობის წერილობით წყაროებში რამდენიმე ვარიანტის სახით არის შემონახული.

აღვნიშნავთ, რომ III-IV ტომებში, წყაროებში არსებულ „განიცადე“-ებთან (III ტომის №368—371, IV ტომის №29, 144, 185) ერთად დაბეჭდილია ლიტურგიკული მოთხოვნილება-საჭიროებების გამო ჩვენ მიერ გაწყობილი „განიცადე“-ებიც:

III ტომში (იოანე ოქროპირისა და ბასილი დიდის წირვებისათვის):

1) II ტომის №313 აღდგომის ანტიფონის რეჩიტატიულ ჰანგზე გაწყობილი №372 „განიცადე“;

2) II ტომის №355 „დიდი ის პოლლა“-ს მუსიკაზე გაწყობილი №373 „განიცადე“;

3) II ტომის №304 ანტიფონის რეჩიტატივისა და №357 „ის პოლლა“-ს მუსიკაზე გაწყობილი №374 „განიცადე“;

4) II ტომის №304 ანტიფონის რეჩიტატივისა და №358 „ის პოლლა“-ს მუსიკაზე გაწყობილი №375 „განიცადე“;

IV ტომში (გრიგოლ დიდის, პირველშენირულ ძლვენთა ლიტურგიისათვის):

5) III ტომის №371 „განიცადე“-ს მუსიკაზე გაწყობილი №145 „განიცადე“

6) III ტომის №368—370 რეჩიტატიული „განიცადე“-ების მუსიკაზე გაწყობილი №186 „განიცადე“;

7) III ტომის №371 „განიცადე“-ს მუსიკაზე გაწყობილი №187 „განიცადე“.

გრძელი „ის პოლლების“ მუსიკაზე „განიცადე“-ების პოეტური ტექსტების დადების მიზეზი ისაა, რომ მსახურების ამ მომენტში, სამღვდელოების ზიარების დროს გაჩენილი პაუზის გამო, ხშირად ხდება საჭირო სხვადასხვა საგალობლის შესრულება. სწორედ ამიტომაა, რომ XIX-XX საუკუნეთა გასაყარზე შესრულებულ წირვის ხელნაწერებსა თუ გამოცემებში, ამ ადგილზე შეტანილია „განმანათლებლი ჩვენი“, „უპირატესი რა მზისა მზე“, „შენ ხარ ვენახი“, „ვინ არა გნატრიდეს შენ“, „ნეტარ არს კაცი“ და სხვა საგალობლები. არადა, ქართული სამგალობლო ტრადიციით, აქ, უპირველესად უნდა შესრულდეს გრძელი „განიცადე“, რომლის ქორიძისეულ ორ, სტ. კარბელაშვილისეულ და დ. ჩიჯავაძე-მიხაილოვისეულ თითო ვარიანტს, სწორედ II ტომის №355, 357 და 358 „ის პოლლების“ მსგავსი, სიტყვიერ მარცვალთა მელიზმატიკური, ფართო გამღერებებით აგებული მელოდია და პოლიფონიური ფაქტურა აქვს.

ამასთან, კარბელაშვილისეულ, III ტომის №371 „განიცადე“-ს მელოდიაში საკმაოდაა გამოყენებული ხსენებული „ის პოლლების“ ჰანგებში არსებული ინტონაციების იდენტური მოტივურ-სინტაქსური ნაგებობები. სწორედ ამ სტრუქტურული, მელოდიური და საერთო ესთეტიკური მსგავსების გამო ავარჩიეთ „ის პოლლები“, „განიცადე“-თა ტექსტების გასამღერებლად.

ანთოლოგის III—IV ტომებში დაბეჭდილია შვიდეულის დღეთა და საზოგადო „განიცადე“-ების ტექსტები (აქვე მოცემულ „განიცადე“-თა მუსიკაზე საგალობლად). ხოლო საუფლო და სხვა ცალკეულ დიდ დღესასწაულთა „განიცადე“-ებს დავბეჭდავთ ანთოლოგის შესაბამის ტომში — სვეტიცხოვლის სკოლის სადღესასწაულო საგალობელთა კრებულებში.

* * *

თანამედროვე ლიტურგიაში მრევლის ზიარების თანმხლები საგალობელია აღდგომისა და ზატიკის „განიცადე“, „ხორცი ქრისტესი მოვიღოთ“.

კარბელაშვილთა ხელნაწერებში „ხორცი ქრისტესი“-ს, არა როგორც მრევლის ზიარების თანმხლები ჰიმნის, არამედ როგორც აღდგომის „განიცადე“-ს მხოლოდ ერთი ვარიანტია — ანთოლოგიის III ტომის №392 საგალობელი (რომელიც წირვის აღსავალთა რეჩიტატიულ ჰანგს ეფუძნება). „ხორცი ქრისტესი“ არ გვხვდება ქართლ-კახური გალობის არც ერთ სხვა წყაროში.

აღსანიშნავია, რომ ზ. ფალიაშვილის მიერ გამოცემულ „იოანე ოქროპირის ლიტურგიაში“, რომელშიც კომპოზიტორის მიერ შერეული გუნდისათვის არანუირებული და დამუშავებული საგალობლებია დაბეჭდილი, „განიცადე“ „აქებდით უფალსა ცათაგან“ და ზიარების საგალობელი „ხორცი ქრისტესი“, ერთ ნომრადაა დაბეჭდილი და ორივე ნიმუში ეფუძნება წირვის აღსავალთა, სახარების საგალობლებისა და „ერთ არს წმიდა“-ს რეჩიტატიულ ჰანგს (ფალიაშვილი, 1909:42).

იოანე ოქროპირის წირვის ფ. ქორიძისეულ გამოცემაში (ქორიძე, 1895) „ხორცი ქრისტესი“ არაა. ამასთან, ფ. ქორიძის მიერ გამოცემულ კრებულში „საგალობელი პირველშეწირულისა, ბასილი დიდისა, მღვდლის კურთხევისა და ქორწინებისა“ (ქორიძე, 1901:76) და ე. კერესელიძის ხელნაწერ ოქროპირის წირვის კრებულში (Q674:148), მოცემულია კონდაკის VI ხმაზე გაწყობილი საგალობელი „ხორცი ქრისტესი“ (იხ. ანთ. I ტომი, №161), რომლის შესახებაც ორივე წყაროში აღნიშნულია, რომ იგი ზიარების დროს უნდა შესრულდეს.

არტემ ერქომაიშვილისაგან ჩანაწერილ საგალობელთა შორის გვხვდება „ერთ არს წმიდა“-ს (და წირვის აღსავალთა) რეჩიტატიულ ჰანგზე გაწყობილი „ხორცი ქრისტესი“ (შუღლიაშვილი, 2006:218).

სწორედ ქორიძისეული და ერქომაიშვილისეული „ხორცი ქრისტესი“ იგალობება დღეისათვის მრევლის ზიარების დროს.

წყაროებში „ხორცი ქრისტესი“-ს ნიმუშთა ნაკლებობა, სავარაუდოდ იმით აიხსნება, რომ ერისკაცთა ზიარების თანმხლები ეს „განიცადე“ იგალობებოდა ან რომელიმე საზოგადო, რეჩიტატიულ ჰანგით (როგორც მაგალითად, ეს პ. კარბელაშვილის არქივის, ან ა. ერქომაიშვილისეული ნიმუშის შემთხვევაშია) ან მღვდელმსახურთა ზიარების თანმხლები „განიცადე“-ს მუსიკით.

ამ ვარაუდს, უპირველესად გვიმყარებს ზემოთ აღნიშნული ფაქტი, რომ დღეისათვის ლიტურგიაში მრევლის ზიარების თანმხლები „ხორცი ქრისტესი“, სიტყვიერი ტექსტითაც და ლიტურგიკული ფუნქციითაც წარმოადგენს „განიცადე“-ს, ანუ, სამღვდელობის ზიარების თანმხლებ ჰიმნს.

ჩვენი ვარაუდის კიდევ ერთ დასაბუთებად მიგვაჩნია ე. კერესელიძის ხელნაწერ Q674-ის ერთ-ერთი მინაწერი. წირვის საგალობელთა ამ კრებულში, „ერთ არს წმიდა“-ს ჩანაწერის შემდგომ, იქ, სადაც ნოტირებული უნდა ყოფილიყო „განიცადე“, აღნიშნულია (Q674:148): „ამ ერთ-არს წმიდა, ერთ-არს“ გალობის შემდეგ იწყება განიცადეს საგალობელი: „აქებდითი“, და სხვანი... ხოლო უკეთუ იყვნენ მზიარებელნი ვინმე, ვგალობთ ამას:“.

ამ მინაწერის შემდგომ Q674-ში ნოტირებულია „ხორცი ქრისტესი“ (და სამგზის „ალილუია“) და მხოლოდ ამის შემდგომ არის მოცემული კვირის „განიცადე“-ს „აქებდით უფალსა“-ს 2 ვარიანტი. ანუ, ამ წყაროში „ხორცი ქრისტესი“ „განიცადე“-თა რიგშია მოქცეული.

ყოველივე ზემოთ აღნიშნულის გათვალისწინებით, დასაშვებად მიგვაჩნია, რომ „ხორცი ქრისტესი“ იგალობებოდეს როგორც აღსავალთა, ასევე, „ერთ არს წმიდა“-ს “რეჩიტატიულ ჰანგზე, კონდაკის VI ხმის მელოდიაზეც და „განიცადე“-ს იუბილაციური, განგრძობილი მელოდიისა და პოლიფონიური ფაქტურის მქონე მუსიკაზეც.

სწორედ ამიტომ, III ტომში, დავბეჭდეთ ჩვენ მიერ გაწყობილი რამდენიმე ვარიანტი საგალობლისა „ხორცი ქრისტესი“:

393-ე ნომრად — №366 „ერთ არს წმიდა“-ს მუსიკაზე; 394-ე ნომრად — სტ. კარბელაშვილის არქივში შემონახული „სულო ჩემო“-სა და მის „ცისკარში“ შეტანილი VI ხმის კონდაკების „რომელმან განცხოველებითა“ და „ნებსით სიკვდილითა“ (კარბელაშვილი, 1898:146—149) მუსიკაზე და 395-ე ნომრად — „განიცადე“-ს №371 ვარიანტის მუსიკაზე გაწყობილი „ხორცი ქრისტესი“.

6. „შენ ხარ ვენახი“-ს შესახებ

დღეისათვის მოქმედი ტრადიციით, „განიცადე“-ს შემდგომ, სამლოდელოების ზიარების დროს, იგალობება სხვადასხვა საგალობელი, რომლებიც წმიდა ზიარების საიდუმლოსთან მიახლებისათვის შესაბამის, ამაღლებულ განწყობას ქმნის ტაძარში. წირვის ქართლ-კახურ საგალობელთა XIX საუკუნის გამოცემულ თუ ხელნაწერ კრებულებში ამ ფუნქციით მოცემულია ნათლისძების დასდებელი „განმანათლებელი ჩვენი“ (იხ. №376—381 ნიმუშები). სადღეისოდ კი, „განიცადე“-ს შემდგომ, ყველაზე ხშირად სრულდება, ქართული გალობის სიმბოლოდ ქცეული, ყველასათვის ცნობილი და საყვარელი ლმრთისმშობლის ჰიმნი „შენ ხარ ვენახი“.

ცნობილია, რომ „შენ ხარ ვენახი“-სა და „ლმრთისმშობელი და ყოვლად პატიოსანი“-ს იამბიკური ფორმის პოეტური ტექსტების ავტორია წმიდა მეფე დემეტრე I, ბერობაში დამიანე, ძე წმიდა მეფისა დავით აღმაშენებლისა.

პ. კარბელაშვილის არქივში (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203) დაცული №385-386, IV ხმის „ლმრთისმშობელი და ყოვლად-პატიოსანი“-სა და „შენ ხარ ვენახი“-ს ხელნაწერებში აღნიშნულია, რომ ეს ჰიმნები სრულდება ლმრთისმშობლის მიძინების ცისკარზე, „აქებდით“-ის „ლმრთისმშობლისა“-დ — „ან და“-სა ზედა დასდებლად. დღეს ხმარებაში არსებულ „სადღესასწაულოში“ მიძინების „აქებდით“-ის „ლმრთისმშობლისა“-დ სხვა საგალობელია („შენსა უკვდავსა დაძინებასა, სძალო“) მოცემული.

წყაროებში დაფიქსირებულია „შენ ხარ ვენახი“-ს სხვა ლიტურგიკული დანიშნულებაც. კერძოდ, ანთოლოგის V ტომის №66 „შენ ხარ ვენახი“-ს გამოცემაში (ხუნდაძე, 1911:48) რ. ხუნდაძე აღნიშნავს: „იამბიკო — ლვთისმშობლის ქებათ თქმული (იხილე 13 მასს)“, ხოლო იმავე ტომის №67 „ლმრთისმშობელი და ყოვლად პატიოსანი“-ს შესახებ იგი მიუთითებს (ხუნდაძე, 1911:48): „ლვთისმშობლის ქება იამბიკო, სწერია ივნისის 27-ს გიორგი მთაწმინდელის ხსენების დღეს“. მართლაც, 13 (ახალი სტილით — 26) მაისს, ექვთიმე მთაწმინდელის დღესასწაულზე, „აქებდით“-ის „ლმრთისმშობლისა“-დ, „სადღესასწაულოში“ „შენ ხარ ვენახი“-ია მოცემული, მითითებით „ან და დღესასწაულისა, ანუ ლმრთისმშობლისა, წმა იგივე (იგულისხმება „აქებდით“-ის ანტონ კათალიკოსისეული იამბიკო-დასდებლების IV ხმა — რედ.). დიმიტრი საქართულოს მეფისა, ბაგრატოვანისა“. 27 ივნისის (ახალი სტილით ივლისის), გიორგი მთაწმინდელის განგებაშიც „აქებდით“-ის „ლმრთისმშობლისა“ არის „ლმრთისმშობელი და ყოვლად პატიოსანი“, მითითებით „ან და ლმრთისმშობლისა, წმა იგივე (აქაც იგივე იგულისხმება —

რედ). დიმიტრი საქართულოს მეფისა, ბაგრატიოვანისა“ რადგანაც ეს ორი ჰიმნი ანტონ კათალიკოსის იამბიკური დასდებლების IV ხმის „ღმრთისმშობლისა“-დაა მოცემული „სადღესასწაულოში“, სავარაუდოდ, ისინი ამ ფუნქციით სწორედ ანტონის მიერაა შეტანილი ლიტურგიაში. დემეტრე-დამიანეს იამბიკოების ანტონამდებლი საღვთისმსახურო დანიშნულების გამორკვევა მოითხოვს შემდგომ კვლევას, რაც ანთოლოგიის მიზნებში არ შედის.

ამასთან, ზ. ფალიაშვილის მიერ დამუშავებულ და გამოცემულ წირვის საგალობელთა კრებულში (ფალიაშვილი, 1909:43), „შენ ხარ ვენახი“ დაბეჭდილია სწორედ „განიცადე“-ს შემდგომ შესასრულებლად. ეს მიგვითითებს, რომ, თუ უფრო ადრე არა, უკვე ამ პერიოდში მაინც, ეს ჰიმნი ზიარების თანმხლებ საგალობლადაც გამოიყენებოდა წირვაში.

ამ ტრადიციის შესაბამისად, წინამდებარე ტომში 382, 384 და 386 ნომრებად დაბეჭდილია „შენ ხარ ვენახი“-ს რამდენიმე ვარიანტი. განსაკუთრებით გვსურს გავამახვილოთ ყურადღება, „შენ ხარ ვენახი“-ს №384 ვარიანტზე, რომელიც ამ საგალობლის ვარიანტებს (და, შეიძლება ითქვას, ქართულ საგალობლებს შორის) ყველაზე ცნობილი და პოპულარულია. ეს საგალობელი წინამდებარე ტომში წარმოდგენილთაგან ერთადერთია, რომელიც XIX-XX საუკუნეთა სამგალობლო-სანოტო წყაროებიდან არ გვაქვს აღებული. №384 „შენ ხარ ვენახი“ ზეპირი ტრადიციით მოვიდა დღევანდელ დღემდე. მიიჩნევენ, რომ იგი №382, სტ. კარბელაშვილის მიერ „ცისკარში“ დაბეჭდილი „შენ ხარ ვენახი“-ს ვარიანტია — გადამუშავებული გენიალური ქართველი კომპოზიტორის, ზაქარია ფალიაშვილის მიერ.

ხაზგასმით აღვნიშნავთ, რომ „შენ ხარ ვენახი“-ს №384 ვარიანტში ნაკლებად ვლინდება ფალიაშვილის კომპოზიტორული ინდივიდუალობა. ეს ჰიმნი აპსლუტურად შეესაბამება ქართული გალობის მუსიკალურ ენას და ზოგად-ესთეტიკურ პრინციპებს, ამდენად, მისი ლიტურგიაზე გალობა სასურველად მიგვაჩინია. ეს „შენ ხარ ვენახი“ ქართული გალობის სიმბოლოდ იქცა. კომუნისტური იმპერიის ხანაში, იგი იყო ერთად-ერთი საგალობელი, რომელიც სრულდებოდა არა მხოლოდ ტაძრებში, არამედ — საკონცერტო ესტრადაზე, თეატრალურ თუ კინო-დადგმებში, ასევე, ჩვეულებრივ, ყოფით გარემოშიც.

ჩვენი აზრით, „შენ ხარ ვენახი“-ს ეს ვარიანტი, ამ ჰიმნის ხალხური, ან გახალხურებული ვერსიაა. სწორედ ასეთი განსაზღვრებით არის იგი დაფიქსირებული XX ს. აუდიოჩანაწერებსა თუ ხალხურ სიმღერათა სანოტო გამოცემებში.

ზ. ფალიაშვილის მიერ დამუშავებულ და გამოცემულ წირვის საგალობელთა კრებულში არსებული, 6-7 ხმიანი შერეული გუნდისათვის არანუირებული „შენ ხარ ვენახი“ (ფალიაშვილი, 1909:43) მნიშვნელოვნად განსხვავდება საგალობლის წინამდებარე ვარიანტისაგან. მართალია, ფალიაშვილის მითითების (სურვილის შემთხვევაში, 6-8 ხმიანი ფაქტურის სხვადასხვა ხმებში გადანაწილებული მოტივები ამოირჩეს და გადანაწილდეს სამ ხმაში) თანახმად აწყობილი სამხმიანი ვარიანტი, გარკვეულწილად, მსგავსი იქნება წინამდებარე ვარიანტისა. მაგრამ, ეს მსგავსება იმავე ხარისხისაა, რაც ამ „შენ ხარ ვენახი“-ს სხვა ყველა სამხმიან ვარიანტს შორისაა.

„ღმრთისმშობელი და ყოვლად-პატიოსანი“-სა და „შენ ხარ ვენახი“-ს ზემოთ აღნიშნული ლიტურგიკული ფუნქციის (მიძინების, ექვთიმე მთაწმიდელისა და გიორგი მთაწმიდელის განგებათა ცისკრის „აქებდით“-ის „ან და“-სა ზედა დასდებელი) გარდა, ხელნაწერებში დაფიქსირებულია „შენ ხარ ვენახი“-ს სხვა

ლიტურგიკული დანიშნულებაც. კერძოდ, ანთოლოგიის IV ტომის №193 „შენ ხარ ვენახი“-ს მ. ელიზბარაშვილისეულ ხელნაწერში აღნიშნულია: „ეძიეთ პარაკლიტონში კ [20] მაისის. ეგალობების სასძლოს“. XIX საუკუნის სანოტო წყაროებში ჩანს, რომ „შენ ხარ ვენახი“ ჯვრისწერის წესშიც სრულდებოდა — სავარაუდოდ, მექორწინეთა ტაძარში შემობრძანებისას, ძლისპირებთან „მოსლვისა შენისა“ და „შენ, რომელმან განანათლენ“ ერთად (ამ უკანასკნელის შესახებ ანთოლოგიის IV ტომის №192 ჰიმნის მ. ელიზბარაშვილისეულ ხელნაწერში აღნიშნულია, რომ იგი ნეფის ტაძარში შემოსვლისას უნდა შესრულდეს).

შესაბამისად, სვეტიცხოვლის სკოლის „შენ ხარ ვენახი“-ს დანარჩენი ნიმუშები წარმოდგენილია ანთოლოგიის IV ტომში — ჯვრისწერის განგების ჰიმნებთან ერთად (იხ. ანთ. IV ტ., №193, 207, 218, 220, 221, 222, 234).

* * *

XIX-XX საუკუნეთა გასაყარზე შესრულებულ სანოტო ხელნაწერებში ჩანს, რომ ლიტურგიაში დაკანონებული საგალობლების ჩანაცვლება ორიგინალური ქართული ჰიმნებით (მათ შორის იამბიკოებით) იმდროინდელი (შესაძლოა, შუა საუკუნეებისაც) ქართული ღვთისმსახურების დამახასიათებელი თავისებურება იყო.

ეს საკითხი მუსიკოლოგთა და ლიტურგისტთა შემდგომ კვლევას მოელის, თუმცა უნდა ითქვას, რომ ლიტურგიაში დაკანონებული მიძინების „აქებდით“-ის „ან და“-ს დემეტრე-დამიანესეული იამბიკოებით ჩანაცვლების, ან ქართველ წმინდანთა (ექვთიმე ათონელისა და გიორგი მთაწმინდელის) დღესასწაულზე „აქებდით“-ის „ან და“-დ მათი დაწესების ტრადიცია ეხმიანება და აგრძელებს ქართული გალობის განვითარების IX—XI საუკუნეთა ეტაპის თავისებურებებს — ცნობილია, რომ ამ პერიოდის ლიტურგიაში იგალობებოდა არა მხოლოდ ქრისტიანული სამყაროს მიერ საყოველთაოდ მიღებული საგალობლები, არამედ, მათ ანაცვლებდა აღიარებულ ქართველ ჰიმნოგრაფთა მიერ შექმნილი საგალობლებიც. მაგალითად, იოანე მინჩეს შექმნილი აქვს დიდი მარხვის (მათ შორის ბზობის დღესასწაულისა და ვნების შვიდებულის) მწუხრისა და ცისკრის სტიქარონ-დასდებლები და „გალობანი“, ბრწყინვალე აღდგომის „გალობანი“, მირქმის, ფერიცვალების, მიძინების, გიორგობის და სხვა წმინდანთა დღესასწაულების „გალობანი“ და მწუხრისა და ცისკრის სტიქარონ-დასდებლები (ხაჩიძე, 2000:169—349). ასევე, ცნობილია, გრიგოლ ხანძთელის მიერ შექმნილი მთელი წლის საღვთისმსახურო რეპერტუარის შემცველი „იადგარი“ (რომელსაც ჩვენამდე არ მოუღწევია), გიორგი მთაწმინდელისა და სხვა ქართველ ჰიმნოგრაფთა „გალობები“ და დასდებლები და ა.შ.. ვარაუდობენ (ხაჩიძე, 2000), რომ ქართული ორიგინალური ჰიმნები ანაცვლებდნენ დღესასწაულებისა თუ კონკრეტულ განგებათა საგალობლებს, რომლებიც ბიზანტიელ, ავტორიტეტულ და წმინდანად შერაცხულ ავტორთა მიერ იყო შექმნილი და დაკანონებული ლიტურგიაში. ორიგინალური ქართული ჰიმნოგრაფიული ნიმუშების წილი ლიტურგიაში დღესათვის მეტად მცირეა (ძირითადად, ესაა იგივე „შენ ხარ ვენახი“, ქართველ წმინდანთა მიმართ მიძღვნილი საგალობლები, ბასილი დიდის წირვის „ზეცით გამოჩინებულისა“ და სხვ.). სასურველია, XIX-XX საუკუნეთა სამგალობლო-სანოტო ჩანაწერებში დაიძებნოს ძველ ავტორთა (იოანე მინჩეის, მიქაელ მოდრეკილის, გიორგი მთაწმინდელის და სხვათა) მიერ შექმნილი ჰიმნების კომპოზიციური „დედნები“ (რაც ხშირად, საკმაოდ ადვილია, რადგანაც ისინი თავად ავტორებს აქვთ მითითებული) და მათ მუსიკაზე განყობილი ეს საგანძური გაცოცხლდეს ქართულ ლიტურგიაში. ეს პრობლემა სცილდება ანთოლოგიის მიზნებს, მაგრამ იმ საკითხთა რიგში შედის, რომელთაც წამოჭრის წინამდებარე გამოცემა.

დამოწმებული წყაროები

გოგოჩაშვილი, თინათინ. (2007). „განიცადე“: სამგალობლო ტერმინთა განმარტება. გაზეთში: ქართული გალობა. №9. თბილისი.

ერქვანიძე, მალხაზ (შემდგ.). (2002). ქართული გალობა, გელათის სკოლა. ტ. II, თორმეტ საუფლო და უძრავ დღესასწაულთა საგალობლები. სრულიად საქართველოს საპატრიარქოს საეკლესიო გალობის ცენტრი. თბილისი.

კარბელაშვილი, ვასილ. (1897). „ქართლ-კახური გალობა „კარბელაანთ კილოთი“: „მწუხრი“. ნოტებზედ გადაღებული და საკუთრებით დაბეჭდილი მღ. ვასილ გრიგ. ძის კარბელოვის მიერ. I ნაწილი. თბილისი: სტამბა მ. შარაძისა და ამხანაგობისა.

კარბელაშვილი, ვასილ. (1898). ქართლ-კახური გალობა „კარბელაანთ კილოთი“: „ცისკარი“. ნოტებზედ გადაღებული და საკუთრებით დაბეჭდილი მღ. ვასილ გრიგ. ძის კარბელოვის მიერ. II ნაწილი. ტფილისი: ტიბოგრაფია „ცნობის ფურცელი“.

ფალიაშვილი, ზაქარია. (1909). ქართული საეკლესიო საგალობლები. (ქართლ-კახური კილო). წმ. იოანე ოქროპირის წირვის წესი ქალთა და ვაჟთა გუნდისათვის ხმა-შეწყობილი ზაქარია ფალიაშვილის მიერ. შესრულებული ტფილისის ქართული ფილარმონიული საზოგადოების კონცერტებზედ. № 3. ტფილისის ქართული ფილარმონიული საზოგადოების გამოცემა.

ქორიძე, ფილიმონ. (1895). ქართული გალობა: ლიტურგია იოანნე ოქროპირისა: მღვდლისა და მღვდელთმთავრისათვის. გადაღებული ფილიმონ ი. ქორიძის მიერ; გადმოცემული: ანტონ ნ. დუმბაძისა, დიმიტრი რ. ჭალაგანიძისა, მთავარ-დიაკონის რაჟდენ თ. ხუნდაძის და ივლიანე ი. წერეთლისაგან. რამდენიმე საგალობელი გადმოცემულია მელქისედექ გ. ნაკაშიძისა და მღ. ნესტორ ე. კონტრიძისაგან. პარტიტურა №1. ტფილისი: მაქსიმ შარაძის გამოცემა და სტ.

ქორიძე, ფილიმონ. (1901). საგალობელი პირველ შენირულისა, ვასილი დიდისა, მღვდლის კურთხევისა და ქორწინებისა. პარტიტურა №2. ქუთაისის ეპარქიის სამღვდელოების ხარჯით გადაღებული ფილიმონ იესეს ძის ქორიძის მიერ; გადმოცემული: დიმიტრი რ. ჭალაგანიძისა, მთავარ-დიაკონის რაჟდენ თ. ხუნდაძისა და ივლიანე წერეთლისაგან; სარჩევში რომელ საგალობელსაც ვარსკვლავი უზის, გურიაშია დაწერილი და გადმოცემულია ანტონ ნ. დუმბაძისაგან. ტფილისი: გამოცემა მ. შარაძისა და ამხ. (ე. კერესელიძისა, ს. ლოსაბერიძისა და ე. გრძელიძისა).

ქორიძე, ფილიმონ. (1908). გალობა: სადღესასწაულო განიცადეები. ტფილისი: მსწრაფლმბეჭდავი სტამბა „ძმობისა“.

შულლიაშვილი, დავით. (2006). ქართული საეკლესიო გალობა. შემოქმედის სკოლა. არტემ ერქომაიშვილის ჩანაწერების მიხედვით. მეორე გამოცემა. შულლიაშვილი, დავით (ნოტებზე გადაიტანა და შეადგინა). ქართული ხალხური სიმღერის საერთაშორისო ცენტრი. თბილისის ვ. სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორია. თბილისი.

ხაჩიძე, ლელა. (2000). ქართული ქრისტიანული კულტურის ისტორიიდან. თბილისი.

ხუნდაძე, რაჟდენ. (1911). ქართული გალობა: ლიტურგია იოანნე ოქროპირისა, ბასილი დიდისა და გრიგორი ღვთისმეტყველისა. პარტიტურა. ნოტებზე გადაღებული მღვდლის რაჟდენ თ. ხუნდაძის მიერ გურულ-იმერულ სადა კილოზე. ტფილისი: გამოცემა ესტატე სოლომანის-ძის კერესელიძისა.

Скабалланович, Михаил (сост.). (2008). Толковый типикон : объяснительное изложение типикона : с историческим введением. 2-е изд., испр. — Москва: Изд-во Сретенского монастыря.

ხელნაწერები

Q674, Q689. დაცულია პ. კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში.

სვიმონ (ჯიქი) ჯანგულაშვილი

Introduction

Chants of the Svetitskhoveli school (the Karbelashvili chant tradition) for the Liturgy of St. John Chrysostom are printed in Anthology Volume 3 (from the prokeimena of the epistle to the last “Many Years”) - from the notated manuscript archives of Bishop Stephan and Poliekvtos Karbelashvili, and from the manuscripts of Mikheil Ipolitov-Ivanov, Mikheil Elizbarashvili, Davit Molodinashvili, and Grigol Chkhikvadze.

A large portion of these chants are being published for the first time.

In regard to the peculiarities of the chants shown in the present volume and their sources, see the introduction to the anthology (Anthology “Georgian Chant”, Volume 1) and the general introduction for Volumes 2-4 printed in Volume 2.

Here is some commentary offered regarding specific chants or the liturgical chant genre printed in Volume 3.

1. Prokeimena in Anthology Volume 3

A prokeimenon is a chant having an antiphonal and responsorial form.

In the modern performance tradition, a priest, deacon, or reader reads (or reads to recitative melody) the poetic text of the first verse of a prokeimenon - a verse from the Psalms (sometimes from another book of the Bible). The choir however repeats the verse in chant form. After this, the deacon (priest or reader) says the following verses of the prokeimenon (1-3), with the choir chanting the first verse of the prokeimenon as a refrain after each verse. At the end, the deacon reads half of the verse and the choir finishes with the other half in chant.

In the ancient Georgian liturgical tradition (and generally the Christian tradition), this responsorial dialogue took place not through the juxtaposition of reading and chanting, but entirely through chanting between a soloist (possibly being a clergy member) and the choir, or between two chanters or two choirs.

The hymns “God the Lord”, “Alleluia”, the Psalm stichera, the Psalm verses, and hymns having other responsorial origins, forms, and micro-cyclical structures were characterized by a similar structural and performance idiosyncrasy (and some of them were notated in a similar fashion by P. Koridze and E. Kereselidze).

Among the surviving chants of the Svetitskhoveli school to be performed entirely in chant (supposedly by two choirs), only these have been notated: the prokeimenon for Saturday Vespers and/or the Psalm verses included in the sticheron, “The Lord reigns, He hath clothed Himself in majesty” (Karbelashvili, 1897:80), and the “Alleluia” for the funeral liturgy with the Psalm verse “Blessed is the man” (cf. #132 of present volume). Other prokeimena and Alleluias have survived in an acceptable form in modern practice.

Because this is not obligated by daily liturgical demands, the prokeimena and Alleluias have not been arranged in the form of a choral, antiphonal dialogue in this anthology. Yet, if it is desired, it is possible to perform them antiphonally. Only one prokeimenon for Pascha in tone 1 has been arranged by the editors in this form as an example and is presented as #77 in the present volume.

* * *

Some so-called common variants of prokeimena are printed in Volume 3 as #1-5. Many poetic texts have been set to the music of these prokeimena in manuscripts with various variations in singing the syllables.

Prokeimena #1-5 are based on one melodic archetype representing a simple intonational model for the verbal texts of various prokeimena to be sung.

It is uncertain if this model and its variants belong to the eight tone system or not. Prokeimena #1-5 do not have a tone indicated in the notated, original sources and the texts of prokeimena in various tones have been set to them. Thus, it is permissible to suppose that they are *tvitkhmovani* (ideomela melodies, i.e. melodies that do not belong to the eight tone system). The basis for this hypothesis is strengthened by the commentary extant in sources for the prokeimena. For example,

it is noted in the publication "Vespers" regarding prokeimenon #5: "This melody is quite widespread".

In regard to the same prokeimenon, S. Karbelashvili also notes in a manuscript: "This is the easiest and most widespread melody". Prokeimenon #1 has been notated in one of the manuscripts of P. Karbelashvili's archive (Central Archive, fund 1461, ms. #190) after the prokeimena in the eight tones and it is noted, "In the same embellished (*gavarjishebuli*) style". Here, the term "gavarjishebuli" is used in a different sense than the historically accepted meaning even established in modernity (embellished as a result of "*varjishi* - practice", melodically developed and made polyphonic) and means that this simple variant, in contrast to the developed, richly melodic prokeimena of the eight tones, is "for practice" (*savarjisho*), to be easily remembered by students and used in practice.

Moreover, it is possible to suppose that due to their simplicity, these variants of the prokeimena were widely used and simultaneously belonged to the eight tone system. But information about their tonal assignments has not survived.

A melodic, structural likeness to the melodies of liturgical antiphons kept in P. Karbelashvili's archive is manifested in prokeimena #1-5 (cf. Anthology Volume 2, #294-309). Chant #4 is also related to the aforementioned antiphons with its modal organization.

* * *

Prokeimena in the eight tones from the archives of S. and P. Karbelashvili as well as from the publications "Vespers" (Karbelashvili, 1897) and "Matins" (Karbelashvili, 1898) are printed as #6-47 in the present volume.

There are a number of cycles of prokeimena in the eight tones preserved in the archive of S. Karbelashvili's notated manuscripts. A group of these are directly the prokeimena for Sunday liturgy before the Paschal epistle (#6, 12, 17, 21, and 26 in Georgia). They have basically only been notated with the melody of the first voice in manuscripts (and absent the second and bass voices).

In order to show the melodic diversity of the prokeimena genre, the texts of the prokeimena for liturgy have been set to the melodies of the prokeimena in eight tones given in "Vespers" (Karbelashvili, 1897) and "Matins" (Karbelashvili, 1898). They have been printed as #7, 14, 23, 28, 32, 39, 42 (from Vespers) and 9, 15, 19, 29, 33, 37, and 46 (from Matins) in the present volume.

Some manuscript variants (basically in three voices) of prokeimena included in Vespers and Matins are also kept in this same archive, though they are only slightly different or almost not at all different from the printed versions. Only a few prokeimena comparatively different from the printed variants of this material have been used as intonational "originals" for the prokeimena of liturgy. They are printed as #24, 34, 43 (set to the melodies of prokeimena from Vespers), 30, and 40 (set to the melodies of prokeimena from Matins) in the present volume.

Moreover, there is a page with the prokeimena in the eight tones for Matins (old pagination #430) also kept in S. Karbelashvili's notated archive that are melodically distinct from the prokeimena printed in Matins. Unfortunately they have only been preserved in the form of this rough, unfinished manuscript. Moreover, some of the prokeimena have been notated in an illegible manner, and changes have been introduced with a different pencil color in others. We have also set the texts of prokeimena for liturgy to their melodies. They are printed as #10, 11, 16, 20, 25, 31, 36, 38, and 47.

The variants of prokeimena in the eight tones from S. Karbelashvili's notated archive are intonationally related to the morning antiphons shown in Matins (Karbelashvili, 1898). This similarity is quite noticeable in some of the works. Moreover, these prokeimena resemble individual phrases of other chants in the eight tones (troparia, "God the Lord", Psalm verses, etc.).

Prokeimena #8, 13, 18, 22, 27, 35, 41, 45 shown in the present volume of the anthology had been notated in two manuscripts from P. Karbelashvili's archive (Central Archive, fund 1461, mss. #190 and 203): in manuscript #203 the melody of the first voice has been notated, whereas in manuscript #190 there are prokeimena having the same melodies arranged for a mixed choir using European tonal harmony. The verbal texts of prokeimena (in our volume #48, 51, 55, 58, 62, 66, 72-76) for weekdays and feast days kept in P. Karbelashvili's archive (ms. #203) have also been set to the same melodies of these prokeimena.

In the aforementioned hymns, the parts for the second and bass voices have been harmonized by us in accordance to the "embellished" style of Kartl-Kakhetian chant.

It must be noted that there is an inscription in Russian in the manuscript of these chants (ms. #203:79): "Antiphons for Matins, ... [illegible], 188. V. Karbelashvili".

Truly, the antiphons in *Matins* (Karbelashvili, 1898) are printed on page 188. As it is demonstrated many times in Volumes 2-3 of the anthology, the antiphons for Matins represent a melodic fund, the "originals" for various hymns, including the prokeimena printed in the present volume - those from the archives of Stephan and Poliekvtos Karbelashvili. Among the prokeimena having matinal antiphons indicated as their "originals", an intonational and contoured similarity of the syntactic, structural units can be clearly made out, although their melodies have been "bound up" in various different ways through various combinations of melodic formulae shown in the modal color of the tones.

Stemming from the inscription, the manuscripts of melodies for prokeimena #8, 13, 18, 22, 27, 35, 41, and 45 supposedly belong to Stephan Karbelashvili instead of Poliekvtos and have ended up in P. Karbelashvili's archive due to various circumstances.

Prokeimena for the epistle readings during the liturgy on weekdays and feast days are printed as #48-76.

Parts for the first voice of prokeimena #48, 51, 55, 62, 66, and 72-76 are found in P. Karbelashvili's archive (Central Archive, fund 1461, ms. #190 and 203). But according to an inscription, they are located in a S. Karbelashvili's manuscript. These prokeimena are identical to the melodies of prokeimena in the eight tones (#8, 13, 18, 22, 27, 35, 41, and 45) kept in P. Karbelashvili's archive.

The parts for the second and bass voices of these prokeimena were arranged by the editors.

Prokeimena #49, 50, 52-54, 56, 57, 60, 61, 63-65, and 67-71 were set by the editors to the melodies of works from hymns #6-47 belonging to S. Karbelashvili.

Prokeimena #72-76 for feast days have also been notated together with prokeimena for the eight tones and weekdays kept in P. Karbelashvili's archive (Central Archive, fund 1461, ms. #203).

Only the first voice of prokeimena #72-76 has been notated in the manuscript, with the second and bass voices in these chants being arranged by the editors.

2. "The Cherubic Hymn" and the Eight Tone System

Today it is unknown whether "The Cherubic Hymn" and "That We May Receive" belonged to the eight tone system or not in medieval Georgian liturgical practice.

Variants #193-218 of these two chants, which like other liturgy chants are conditionally called *ideomela* (*tvitkhmovani* - "self-sounding"), and variants #222-232 in tones 4 and 7 of "The Cherubic Hymn" and "That We May Receive" are preserved in sources. There are also a few Cherubic Hymns having no tone, or in tone 7 found among other chants for the Hours notated by P. Koridze (Koridze, 1895:96, Anth. Vol. 1, #69).

D. Molodinashvili (our volume #224) and M. Elizbarashvili (#222) recorded identical variants of "The Cherubic Hymn" in tone 4 notated by S. Karbelashvili. Molodinashvili indicates that this chant was performed "more during Great Lent", whereas Elizbarashvili presents this chant among those to be performed for a hierachal visit.

It must be noted that the manuscripts containing "The Cherubic Hymn" in S. Karbelashvili's archive were placed on two folded pages with an inscription: "The Cherubic Hymn in eight tones and the hymns "Holy God". Also, in one of the manuscripts of "The Cherubic Hymn" that lacks a coda and is identical to the *idiomela* hymns #193-218, S. Karbelashvili indicated that it was to be sung in tone 1. Based on these facts, there is a hypothesis that S. Karbelashvili knew (or was intending to restore) these hymns in the melodies of all eight tones. Unfortunately, if this is the case, only a few examples from this aspect of his legacy survive to the present day.

D. Molodinashvili notes in the manuscript of hymn #224 that it should be sung to tone 5. In the table of contents of his own manuscript, however, Elizbarashvili indicates a tonal assignment of tone 2 for this Cherubic Hymn and the hymn "That We May Receive." S. Karbelashvili's information seems more reliable and thus it is indicated on every hymn having this melody that it is in tone 4.

Another interesting fact is that the verbal text of the “The Cherubic Hymn” as well as the ninth heirmos of the Annunciation, “The Ark of the Covenant,” was notated in two manuscripts by S. Karbelashvili. The traditional Karbelashvili melody of this hymn is especially similar to the melody of the same hymn from the Gelati school. This chant is being published with the text of the ninth heirmos of the Annunciation in our anthology volume that will be devoted to festal hymns of the Svetitskhoveli school. We are currently working on preparing it for publication.

3. Regarding Communion Hymn #327 “Mercy! Peace!”

It is possible to perform the communion hymns for the Liturgy of John Chrysostom as well as that of Basil the Great as printed in Anthology Volume 3. The existence of one and the same communion hymn in scores for the liturgies of John Chrysostom and Basil the Great by the Karbelashvili brothers and the Koridze/Kereselidze manuscripts helpfully attests to this allowance.

Out of the eucharistic hymns printed in Volume 3 captures our attention (hymn #327 “Mercy! Peace!”). It is one of the distinguished works that confirms the individuality of Georgian chant and liturgy, as well as the creative freedom that is exhibited within the performance of chant.

The words of the first four parts of the eucharistic canon (“Mercy”; “And to thy spirit”; “We Lift Them Up”; “Meet and Right It Is”) are sung to a single melody (that of tone 4) in the manuscript of this chant and are directly connected to each other. Moreover, the caesura with a fermata and double bar line between “Mercy” and “And To Thy Spirit” is marked in such a way that the first word “and” of “And To Thy Spirit” is to the left of the bar lines and is sung to the final two tones of the ending motif of “Mercy”. “Mercy” ends with a less stable and complete cadence and chord structure. In general, there are less defined caesurae between the parts of the eucharistic canon, as we see in the notation for hymn #327.

Other cycles of eucharistic hymns also have a common melodic foundation and are constructed on identical intonational formulae, as seen in the manuscript of “Mercy! Peace!” (#327) and “Holy, Holy” (#328). The compositional unity and integrity of the eucharistic canon is achieved through the music.

It must be noted that melodic phrases in hymn #327 are titled as “chreli” (“joining” or “lowering”)¹, as well as with the beginning words of the verse, “The heavens and the earth” of chants #326 and 328. Thanks to this latter indication, we restored the missing second and bass voices in work #327 and added the accidentals.

Hymn #327 is also interesting because the four word poetic text of the hymn “Mercy” is sung to a single, extensive musical line, even though there is no liturgical necessity for this.

The principal category or the principal substance of these hymns is musical intonation; ready-made forms in similar chants are constructed over long melismas of individual words in a musical source, such as those characterized by an embellished, melismatic melody. A creative, musical embodiment of the religious, metaphysical, and spiritual world takes place through these realistic, material categories. It is also the same in ecclesiastical art in general. Feelings evoked by the beginning of the fulfillment of the Eucharistic mystery are also aesthetically formed in hymn #327. Here, singing with prolonged jubilation, are words that give a distinctive introduction to the Eucharistic mystery in which prayer, supplication, and gratitude have been conveyed through music - through crucifixion and resurrection due to our bestowment of “Mercy and peace” through the mystery of the Eucharist.

It is notable that only the first four words of the poetic text “Meet and Right It Is” (*ghirs ars da marta!*) are sung in chant #327.

¹ One kind of Georgian chant is a group known by the name of *chreli* (“colorful”), which is characterized by a complex polyphonic texture and elaborated tune. *Chreli* is a non-homogenous term that along with a melodic construction mode, implies polyphonic chant with a complex and elaborated tune. At the same time, the term *chreli* in Georgian church music denotes a verbal method of transcribing a tune. It involves the verbal interpretation of a chant melody with the help of modes or *chrelis*. Quite a few written manuscripts containing the *chreli* system date to the 17th century, but references to this term and its general regularities are found in the chant practice dating as far back as the 13th century, namely, *chreli* chants are represented in sources dated to the 13th and the 17th-18th centuries, and have the same function. It is also known that such stereotypical melodic phrases, the phrases which could be interchanged between one hymn and another. These musical phrases had their own named variants, and one of these was known as “chabaneba.”

This, in fact, is the only such case in the notated or audio sources of Georgian chant that survive today.

Such a laconic form of “Meet and Right It is” is encountered in the most ancient Georgian translations of the liturgies of John Chrysostom and Basil the Great. This form also has precedent in Greek practice, both medieval and modern. Also, the dialogue of the eucharistic prayer ends with only these words in the medieval liturgies of the Apostles: in response to the priest saying, “Let us thank the Lord”, the people say “Meet and right It is” after which the priest reads the eucharistic prayer aloud. This dialogue ends with the same text in the Ambrosian, Mozarabic, and Roman (including the modern) liturgies as well.

4. Regarding the Two Variants of the Harmonic Organization of “It Is Truly Meet”

Versions of “It Is Truly Meet” (#338-344 in Volume 3, and hymns #26 and #92 in Volume 4) are notated without any accidentals, showing one scale from beginning to end in the sources by S. Karbelashvili, M. Ipolitov-Ivanov, P. Karbelashvili, D. Molodinashvili, M. Elizbarashvili, G. Chkhikvadze, D. Chijavadze-Mikhailov, and D. Arakishvili. The hymn “It Is Truly Meet” #343 is presented in the same manner in the publication *“Liturgy”* (Karbelashvili, 1899:31).

At the same time, being based on the same melodic archetype, the versions of “It Is Truly Meet” #345-348 in Volume 3 have been notated by S. Karbelashvili in a different manner than the ones mentioned previously - with changes of accidentals in the verses and changes in the scale. “It Is Truly Meet” #345 is notated in the same fashion in the publication *“Matins”* (Karbelashvili, 1898:68). Extraneous accidentals and modal structures transposed higher in these works appear in every second verse (“*rata gadidebdet*”, “*kovlad ubits’od*”, “*da aghmatebit*”, “*mkholosa ghvtismshobelsa*”). In the alternating verses (“*romeli maradis*”, “*upatiosnessa kerubimtasa*”, “*ganukhrtsnelad mshobelsa*”), the key signature of the first verse of “It is truly meet” returns (hymns #345-348 and #338-344 in Volume 3, and hymn #26 in Volume 4).

It is a practice established in modern times to perform variants of “It Is Truly Meet” in the manner of “It Is Truly Meet” #345 of *Matins*.

In Anthology Volumes 3-4, the hymn “It Is Truly Meet” is presented in two variants: a redacted form according to the “It Is Truly Meet” as found in the publication *“Matins”* and sung in modern practice, and the original form.

In a version of “It Is Truly Meet,” that notated by A. Erkomashvili from the Shemokmedi school, the hymn has the identical melodic foundation (Shughliashvili, 2006:206): it also contains the changes in the accidentals of the verses like the variant found in the publication *“Matins”* (Karbelashvili, 1898:68).

There is a similar picture of the Kartl-Kakhetian “It Is Truly Meet” having an identical, archetypal, melodic foundation in the hymn as it was notated by Koridze, Kereselidze, and Khundadze. These variants were notated in the sources without any changes in the accidentals: their redaction, publication, and performance, however, occur with alternating verses having accidentals, again as influenced by the version from *“Matins”* (Karbelashvili, 1898:68), and the variant notated by A. Erkomaishvili (Shughliashvili, 2006:206).

As it is seen, not only in manuscripts, but also in printed publications (*Liturgy* [Karbelashvili, 1899:31] and *Matins* [Karbelashvili, 1898:68]), two chants having an identical melodic foundation differ not only in terms of style and polyphony, but also harmonically. Although the key signature of the hymn “It Is Truly Meet” printed in *Liturgy* does not change, and the intonation basically proceeds in one scale, the introduction of accidentals changes the scale and mode. Such cases are frequent in most verses of the *Matins* variant.

The existence of two variants of “It Is Truly Meet” differ in this aspect in the publications edited by S. Karbelashvili, and becomes a significant argument for the possibility of performing both variants. We pay attention to the principle of editing a chant’s harmony which demands the redaction of similar structures with the same accidentals and modal coloring. This is why the two variants of “It Is Truly Meet” (the original and the edited) are being published and it is considered equally permissible for both of them to be performed.

Because the hearing of modern performers and listeners are already accustomed to the redacted variant of the hymn, "It Is Truly Meet" (modal colorings through extra accidentals in every second verse), and this variant is perceived to be "correct" (at the same time, confirmed by A. Erkomaishvili's recording or some of the works by the Karbelashvili brothers), we recommend performing the edited versions #338-344 of Volume 3 and #26 in Volume 4.

At the same time, the authentic works distinguished for simplicity shown in the original sources of "It Is Truly Meet" #338-344 in Volume 3 and #26 and 92 in Volume 4 are no less musically expressive and beautiful. Thus, in the case of the wishes of the chanters, the performance of all the variants of "It Is Truly Meet" at a church service is considered entirely possible.

5. Concerning Chants that Accompany Communion

In the active tradition today, the hymns that accompany Communion are "*Ganitsade*" ("Taste and See" - performed during the communion of the clergy), and "*Khortsi Kristesi*" ("Receive the Body of Christ" - performed during the communion of the laity).

"*Ganitsade*" is a Psalm verse chanted during liturgy after the priest's exclamation "*Tsmidaa tsmidata*" ("Holy things are for the holy") and the responsorial chant "*Ert ars tsmida*" ("One is holy"), during the breaking of the holy bread and during the communion of the clergy.

The Psalm verse "*Ganitsade*" changes according to the ecclesiastical calendar and the historical, theological content of the feast day. After this verse, "Alleluia" is chanted three times. There are "*Ganitsade*" hymns for Sundays, major feast days, saints, and regular days.

It is known from the history of liturgics that in ancient times, "*Ganitsade*" was not only chanted during the clergy's communion, but also when the congregation received the eucharist (Gogochashvili, 2007). Today however, when the laity is receiving communion at any liturgy, only the communion hymn for Pascha and the Paschal period is sung: "*Khortsi kristesi movighot*" ("Receive the body of Christ").

The origin of the term "*Ganitsade*" is known: In the liturgy of St. James the Apostle during Communion, the Psalm verse was chanted "Taste (*ganitsade*) and see that the Lord is good!" (Ps. 33:9) and "Alleluia". Today, this Psalm verse is only sung during the Presanctified Liturgy, whereas its initial word "*Ganitsade*" has become the general title for communion hymns in the Georgian liturgical tradition.

Accordingly, "*Ganitsade*" is an original Georgian term in chant and liturgics. In the Greek Church this chant is titled "κοινωνικόν" (i.e. for communion) and in Slavic churches it is "Причастен" (for communion). The existence of the term "*Ganitsade*" in the Georgian liturgy must be considered yet another indication of the antiquity and uniqueness of our liturgical traditions. This term has been preserved in the Georgian liturgy from the Liturgy of James, which is the oldest Palestinian liturgical rite. The term "*Ganitsade*" confirms an accepted viewpoint in Georgian academics that the Palestinian Typicon of St. James preserved active liturgical function for quite some time in the middle ages in Georgia.

At some liturgies it is possible for two "*Ganitsade*" hymns to be chanted. If this is the case, then "Alleluia" is sung only after the second "*Ganitsade*".

Skabalanovich, the great Russian liturgist, notes that there is an abundance of intonations of the chants for Passion Week in the music of "*Ganitsade*" in the Russian tradition; i.e. these Russian hymns had their own melody.

Today, according to the active Greek tradition, the "*Ganitsade*" is sung by the soloist of the second choir slowly and in a drawn-out manner in the tone that "The Cherubic Hymn" was chanted - the main tone of the day (Gogochashvili, 2007). There are a few signs that liturgy chants used to belong to an eight tone system in Georgian liturgical practice.² The modern Greek rite of choosing a melody for "*Ganitsade*" is foreign to the medieval Georgian liturgy. It is possible to glimpse a trace of

² "The Cherubic Hymn" in tone 7 (Koridze, 1895:96; Anth. Vol. 1, #69), "Meet and Right It Is" in tone 6 (Koridze, 1895:114; Anth. Vol. 1, #88), "Holy God" in tone 4 (Koridze, 1901:52; Anth. Vol. 1, #159) and tone 8 (Koridze's manuscript Q676:42) of the Gelati school; "Holy God" in tones 1, 2, 4, 6, and 8, "The Cherubic Hymn" in tones 4 and 8, "Mercy, Peace" and "Holy, Holy" in tone 4 of the Svetitskhoveli school (cf. Vol. 2-3).

a second tradition of the Georgian liturgy in the liturgy of Basil the Great, where the hymn, "At Thy Mystical Supper" in tone 8 is chanted instead of "The Cherubic Hymn" and as the communion hymn.

In the Georgian tradition, "Ganitsade" has its own melody. Two variants of "Ganitsade" have been preserved in P. Koridze's manuscripts (Koridze, 1895:135; 151. Anthology Vol. 1, #115, #117). They represent distinguished masterpieces of highly developed, polyphonic thought. It is also notable that a collection of festal "Ganitsade" hymns was also notated and published by P. Koridze (Koridze, 1908)³, where the verbal text and initial verses of the chants change. The musical text following the initial verse, however, is the same in these communion hymns and the first "Ganitsade" printed in Koridze's liturgy (Koridze, 1895:135).

Only one "Ganitsade" has survived in the Karbelashvili notated sources (printed in Anthology Volume 3, #371). There are two manuscript sources for this chant in S. Karbelashvili's archive. In both scores, only the first voice was notated and they are identical. D. Chijavadze-Mikhailov also notated a "Ganitsade" (Anth. Vol. 4, #29). Like the communion hymns notated by Koridze and Karbelashvili, this work is a hymn that has a melismatic melody and a polyphonic realization.

No similar "Ganitsade" hymns have survived in the heritage of the Shemokmedi school.

It seems that chanting "Ganitsade" with the recitative melody from the liturgical antiphon became an established practice in later centuries due to its ease and brevity. Similar recitative communion hymns have been preserved in a few variants in the notated sources.

"Ganitsade" chants that have been arranged by the editors are printed together with communion hymns which are extant in the sources because of liturgical demands and necessities (Vol. 3, #368-371; Vol. 4, #29 and #155). These include:

In Volume 3 (for the liturgies of John Chrysostom and Basil the Great):

1. "Ganitsade" #372 was set to the recitative melody of Paschal antiphon #313 in Volume 2;
2. "Ganitsade" #373 was set to the music of a great "Eis Polla" #355 in Volume 2;
3. "Ganitsade" #374 was set to the recitative of antiphon #304 and the music of "Eis Polla" #357 in Volume 2;
4. "Ganitsade" #375 was set to the recitative of antiphon #304 and the music of "Eis Polla" #358 in Volume 2;

In Volume 4 (for the Presanctified Liturgy of Gregory the Great):

5. "Ganitsade" #145 was set to the music of "Ganitsade" #371 in Volume 3;
6. "Ganitsade" #186 was set to the music of recitative "Ganitsade" #368-360 in Volume 3.
7. "Ganitsade" #187 was set to the music of "Ganitsade" #371 in Volume 3.

The reason for setting the poetic texts of the communion hymns to the music of lengthy "Eis Polla" hymns is that it frequently becomes necessary to perform various chants at this moment in the service due to the pause resulting when the clergy is receiving communion. This is precisely why "Our Enlightener", "The Sun Before the Sun", "You Are a Vineyard", "Who Does Not Long for You", "Blessed is the Man", and other chants are included in this place in liturgical manuscripts or publications from the turn of the 20th century. Otherwise, here in the Georgian chant tradition, a long "Ganitsade" should be performed. Two variants by Koridze and a variant each by S. Karbelashvili and D. Mikhailov similar to the "Eis Polla" hymns #355, 357, and 358 of Volume 2 have a melody constructed with broad melismatic stretches over word syllables and a polyphonic texture.

Motivic, syntactic structures identical to the intonations extant in the melodies of these "Eis Polla" hymns are sufficiently used in the melody of the "Ganitsade" #371 belonging to Karbelashvili in Volume 3. This is precisely why "Eis Polla" hymns were chosen to be sung to the texts of communion hymns due to these structural, melodic, and common aesthetic similarities.

The texts of communion hymns for week days and general purposes have been printed in Volumes 3-4 of the anthology (to be chanted to the music of "Ganitsade" hymns given here), whereas the communion hymns for major feast days and other individual great feasts will be printed in the corresponding volume of the anthology, specifically in the collections of festal chants of the Svetitskhoveli school.

³ The chants of this collection will be printed in Anthology Volume 5.

* * *

In the modern liturgy, the chant accompanying the communion of the laity is the “*Ganitsade*” for Pascha, “Receive the Body of Christ”.

There is only one variant of this hymn in the Karbelashvili manuscripts, not as the communion hymn for the laity, but as the Paschal “*Ganitsade*” - chant #392 of Volume 3 (it is based on a recitative melody of a liturgical antiphon). “Receive the Body of Christ” is not encountered in any other source of Kartl-Kakhetian chant.

The hymns “*Ganitsade*”, “Praise the Lord from the Heavens”, and the communion hymn “Receive the Body of Christ” were arranged and reworked for a mixed choir by the composer Z. Paliashvili. In his publication, he printed all three hymns as one work based upon a recitative melody for the liturgical antiphons, chants for the Gospel, and “One is Holy” (“The Liturgy of John Chrysostom,” Paliashvili, 1909:42).

There is no “Receive the Body of Christ” in P. Koridze’s (Koridze, 1895) publication of the Liturgy of John Chrysostom. But in the collection published by P. Koridze, “Chants of Presanctified, Basil the Great, Ordination, and Marriage” (Koridze, 1901:76), and in the manuscript collection of Chrysostom’s liturgy by E. Kereselidze (Q 674:148), there is the chant “Receive the Body of Christ” set to kondakion tone 6 (cf. Anth. Vol. 1, #161). Concerning this chant in both sources, it should be performed during communion.

A variant of “Receive the Body of Christ” set to the recitative melody of “One Is Holy” (and the antiphons for liturgy) is found among the chants recorded by Artem Erkomaishvili (Shughliashvili, 2006:218).

It is these versions notated by Koridze and Erkomaishvili that are chanted today during the congregation’s reception of communion.

A dearth of works of “Receive the Body of Christ” in the other sources is supposedly explained in that this “*Ganitsade*” accompanying the communion of the laity was either chanted to some general, recitative melody (for example, as in the case of P. Karbelashvili’s archive or A. Erkomaishvili’s version), or to the music of the “*Ganitsade*” accompanying the communion of the clergy.

The aforementioned fact, first of all, bolsters the hypothesis that the “Receive the Body of Christ” accompanying the laity’s communion in the liturgy today represents a “*Ganitsade*.” In other words, it was the hymn that accompanied the clergy’s communion with its text and liturgical function.

An inscription in E. Kereselidze’s manuscript Q 674 is considered yet one more piece of evidence supporting of our hypothesis. In this collection of liturgy chants (Q 674:148), after the music for “One is Holy” where “*Ganitsade*” should have been notated, we find this note: “After this chant ‘One is Holy’, the hymns for “*Ganitsade*” begin: ‘Praise the Lord’, etc... Whereas if there is someone receiving the eucharist, we chant this.”

“Receive the Body of Christ” is notated after this inscription in Q 674 (and Alleluia three times). It is only after this that two variants of “Praise the Lord”, the communion hymn for Sunday, are shown. Thus, “Receive the Body of Christ” is included in the lineup of “*Ganitsade*” hymns in this source.

When taking all the aforementioned into consideration, we think it possible for “Receive the Body of Christ” to be chanted to the recitative melody for antiphons as well as for “One is Holy”, to the melody of kontakion tone 6, and to the music of a “*Ganitsade*” having a celebratory, drawn-out melody and a polyphonic texture.

This is why a number of variants of the chant “Receive the Body of Christ” arranged by the editors have been printed in Volume 3:

#393 - as set to the music of “One is Holy” #366;

#394 - as set to the music of “My Soul” preserved in S. Karbelashvili’s archive and the kontakia in tone 6, “He Who Through Bringing to Life” and “Voluntarily unto Death” included in his publication “*Matins*” (Karbelashvili, 1898:146-149);

#395 - as set to the music of a variant of “*Ganitsade*” #371.

6. Regarding “You Are a Vineyard”

In today's tradition, various chants are performed after “Ganitsade” when the clergy is receiving communion; these chants are ones that create an exalted mood in the church, appropriate for approaching the holy mystery of the Eucharist. In published and manuscript collections of the 19th century Kartl-Kakhetian chants, a Psalm verse for Theophany “Our Enlightener” is found (cf. Present volume, #376-381). Today, however, a hymn to the Theotokos “You Are a Vineyard”, known and beloved by all and a symbol of Georgian chant, is performed more frequently after “Ganitsade”.

It is known that St. King Demetre I, tonsured as Damiane and the son of St. David Aghmashenebeli, is the author of the poetic texts of this chant. It has an iambic form: “You Are a Vineyard” and “The Theotokos and Most Honorable”

In the manuscripts of “The Theotokos and Most Honorable” and “You Are a Vineyard” in tone 4, #385-386, kept in P. Karbelashvili's archive (Central Archive, fund 1461, ms. #203), these hymns are performed at Matins on the Dormition as extra Psalm verses for the theotokion of “Praise the Lord”. Today there is another chant in use as the theotokion of “Praise the Lord” for Dormition; it is the chant “To Thy Holy Dormition, O Bride”.

“You Are a Vineyard” is attested in the sources with another liturgical function as well. Specifically, in the publication of “You Are a Vineyard” (Khundadze, 1911:48), which is #66 in Volume 5 of this Anthology, R. Khundadze writes: “Iambikos - sung in praise of the Theotokos (see May 13).” About the chant “The Theotokos and Most Honorable,” which is #67 in the same volume (Khundadze, 1911:48), he writes: “An iambikos in praise of the Theotokos, written on June 27, the commemoration day of George the Hagiorite.” Truly, on May 13th (old calendar May 26th), the feast day for Euthymius the Hagiorite, “You Are a Vineyard” is given as the theotokion for “Praise the Lord” in the book of feast days with the indication “Now and Ever of the feast day or of the Theotokos, the same tone (iambikos tone 4 by Catholicos Anton for “Praise the Lord” is implied, ed.). Of Dimitri the King of Georgia, of Bagratovani.” In the service for George the Hagiorite on June 27, the theotokion for “Praise the Lord” is “The Theotokos and Most Honorable” with the indication: “Now and Ever of the Theotokos, same tone (the same thing is implied here as well, ed.). Of Dimitri the King of Georgia, of Bagratovani.” Because these two hymns are given as the theotokia in iambikos tone 4 by Catholicos Anton in the book of feast days, they supposedly have been included in the liturgy by Anton with this function. Bringing to light the liturgical function of the iambikoi by Demetre/Damiane before Anton demands additional research, which is not within the scope of this anthology.

In the chant collection for liturgy prepared and published by Z. Paliashvili (Paliashvili, 1909:43), “You Are a Vineyard” is printed to be performed right after “Ganitsade”. This indicates that already during this period, if not earlier, this hymn would be used as a chant accompanying communion during liturgy.

In accordance with this tradition, there are a number of “You Are a Vineyard” hymns printed as #382, 384, and 386 in the present volume. We especially wish to focus on the #384 variant of “You Are a Vineyard”, being the most well known and popular variants of this chant (and possibly the most popular of all Georgian chants). This chant is the only one of those from the present volume that has not been taken from notated chant sources of the 19th-20th centuries. “You Are a Vineyard” #384 has survived to the present day through oral tradition. It is considered to be a variant of the “You Are a Vineyard” printed by S. Karbelashvili in “Matins”, having been reworked by the brilliant Georgian composer Zacharia Paliashvili.

It is emphatically noted that in variant #384 of “You Are a Vineyard”, Paliashvili's compositional individuality is less pronounced. This hymn is in absolute accordance with the musical language and general aesthetic principles of Georgian chant. Thus we consider it desirable to sing during the liturgy. This “You Are a Vineyard” has become a symbol of Georgian chant. During Communism, it was the only chant that was not only performed in churches, but also on the concert stage, in theatrical or film settings, as well as in regular, everyday life.

In our opinion, this variant of "You Are a Vineyard" is a folk version of this hymn. It is attested with just such a definition in 20th century audio recordings or sheet music publications of folk songs.

The "You Are a Vineyard" variant arranged for a 6-7 mixed voice choir as found in various publications by Z. Paliashvili (Paliashvili, 1909:43) differs significantly from the present variant of the chant. Really, in accordance with Paliashvili's indication (if it is desired, motifs distributed among various voices of the 6-7 voice texture may be selected and distributed among three voices), a variant harmonized for three voices, will be more or less similar to the present variant. But this similarity is of the same quality as among all the other three voice variants of this "You Are a Vineyard".

Apart from the aforementioned liturgical functions of "The Theotokos and Most Honorable" and "You Are a Vineyard" (an extra Psalm verse on the "Now and Forever" of "Praise the Lord" from Matins for the services of Dormition, Euthymius the Hagiorite, and George the Hagiorite), another function of "You Are a Vineyard" is also attested in the manuscripts. Particularly, for "You Are a Vineyard" #193 of Anthology Volume 4 in M. Elizbarashvili's manuscript, it is written: "Look for May 20 in the Parakleton, it is chanted for the bride". In notated sources of the 19th century, it seems that the hymn "You Are a Vineyard" was also performed during the rite of matrimony, supposedly when the wedding couple enters the church, along with the heirmoi "Of Thy Coming" and "Thou Who Enlightened" (regarding the latter, it is noted in Elizbarashvili's manuscript of hymn #192, Volume 4 of this Anthology, that it must be performed when the groom is entering into the church).

Accordingly, the remaining works of "You Are a Vineyard" of the Svetitskhoveli school are presented in Anthology Volume 4 along with the hymns for the marriage service (cf. Anth. Vol. 4, #193, 207, 218, 220, 221, 222, 234).

* * *

As we are convinced by a comparison of the commentary extant in notated manuscripts done at the turn of the 20th century, and what we find in modern liturgical practice, it seems that the substitution of chants with iambikoi (possibly of the Middle Ages) was a peculiar characteristic of Georgian liturgics of that time.

This topic awaits further study by musicologists and liturgists, although it must be stated that the tradition of substitution in the liturgy of the "Now and Ever" of "Praise the Lord" for Dormition, with the iambikoi by Demetre/Damiane, or of appointing them as the "Now and Ever" of "Praise the Lord" on the commemorations of the Georgian saints Euthymius the Hagiorite and George the Hagiorite, responds to and continues the peculiarities of the development of Georgian chant during the 9th-11th centuries. It is known that not only chants universally accepted by Christendom were performed during the liturgy of this period, but that they were also substituted with chants created by recognized Georgian hymnographers. For example, Ioane Minchkhia created stichera and collections of chants (old Georgian "galobani", trans.) for Vespers and Matins of Great Lent (including for Palm Sunday and Passion Week), a galobani for Pascha, a galobani for Candlemas, Transfiguration, the Dormition, the feast days of St. George and other saints, and stichera for Vespers and Matins (Khachidze, 2000:169-349). An *ladgari* (which has not survived to the present) containing liturgical repertoire for the entire year created by Gregory of Khandzta, "chants" and Psalm verses belonging to George the Hagiorite and other Georgian hymnographers, etc, are also known to have existed. There is a hypothesis (Khachidze, 2000) that chants for feast days or specific services created by authoritative Byzantine authors canonized as saints and established in the liturgy were substituted with original Georgian hymns. The amount of original Georgian hymnographic works is quite small in the modern liturgy (these are basically "You Are a Vineyard", chants dedicated to Georgian saints, "Appearing from Heaven" of the liturgy of Basil the Great, etc). There is a desire for the composed originals of hymns created by ancient authors such as Ioane Minchkhia, Mikael Modrekili, George the Hagiorite, and others to be reprinted from 19th-20th century publications (where such original Georgian hymns were clearly indicated by the authors themselves). There is desire for this treasury of original hymnography to be revived in the Georgian liturgy. This topic is a departure from the direct aims of this anthology, but is nevertheless included in the set of issues put forward by the present publication.

References

- Gogochashvili, Tinatin. (2007). „ganicade“: *samgaloblo terminTa ganmarteba* (*the communions: Explanation of Chanting Terminology*). In: *Kartuli galoba*. #9. Tbilisi.
- Erkvanidze, Malkhaz (comp.). (2002). „*kartuli galoba, gelatis skola. tomi II, tormet sauplo da udzrav dghesastsaulta sagaloblebi*“ (*The Georgian Hymn Singing. Gelati School, Volume II, The Hymns of Immovable Celebrations and Twelve Celebrations of Our Lord*). Chanting Centre of Georgian Patriarchate. Tbilisi.
- Karbelashvili, Vasil. (1897). „*kartl-kakhuri galoba „karbelaant kiloti“: Mtsukhri*“ (*Kartl-Kakhetian Chanting by Karbelashvilis' Tradition: Vespers*). Notated and published with his own finances by priest Vasil G. Karbelov. I part. Tbilisi: Printing-hous of M. Sharadze and friends.
- Karbelashvili, Vasil. (1898). „*kartl-kakhuri galoba „karbelaant kiloti“: Tsiskari*“ (*Kartl-Kakhetian Chanting by Karbelashvilis' Tradition: Matins*). Notated and published with his own finances by priest Vasil G. Karbelov. II part. Tbilisi: Tipography “Cnobis purceli”.
- Paliashvili, Zakaria. (1909). „*Kartuli (Kartl-Kakhuri kilo) saeklesio sagaloblebi tsm. Ioane Okopiris tsirvis tsesisa*“ (*Georgian (Kartl-Kakhetian tradition) church chants of St. John the Chrysostom's Divine Liturgy*). Arranged for females and males choir by Zakaria P. Paliashvili – Publication of Philharmonic society of Tbilisi.
- Koridze, Philemon. (1895). „*kartuli galoba: liturgia ioanne okopirisa // mghvdllisa da mghvdelmtavrisatvis*“ (*Georgian chanting: St. John the Chrysostome's Devine Liturgy // for priests and bishops*). Reproduced by Philemon I. Koridze; transmitted by Anton N. Dumbadze, Dimitri R. Chalaganidze, arch-deacon Razhdan T. Khundadze and Ivliane Tsereteli. Several chants transmitted by Melkisedek G. Nakashidze and priest Nestor E. Kontridze. Score 1. Tbilisi: Production and print by Maxime Sharadze.
- Koridze, Philemon. (1901). „*sagalobelni pirvel shetsirulisa, vasili didisa, mghvdli kurtkhevisa da kortsinebisa*“ (*Chants for the Pre-Sanctified Liturgy, the Liturgy of St. Basil the Great, the Consecration of a Priest, and the Marriage Rite*) // Score N2 // Notated by Philemon I. Koridze, through financing by the clergy from the Kutaisi Diocese; transmitted by: Dimitri R. Chalaganidze, arch-deacon Razhdan T. Khundadze and Ivliane Tsereteli; chants marked with star in the table of contents were transcribed Guria and transmitted by Anton N. Dumbadze // Tbilisi: Production by M. Sharadze and friends (E. Kereselidze, S. Losaberidze and V. Gdzelidze).
- Koridze, Philemon. (1908). „*galoba: sadghesastsaulo ganitsadeebi*“ (*Chanting: Communion Verses for Feasts*). Tbilisi: Printing-house “Dzmobisa”.
- Shugliashvili, David (comp.). (2006). *Georgian Church Hymns, Shemokmedi School (from the Artem Erkomaishvili Archive, Tbilisi Conservatory)*. 2nd Edition. Tbilisi: Tbilisi State Conservatoire.
- Khachidze, Lela. (2000). *Kartuli kristianuli kulturis istoriidan* (*from the History of Georgian Christian Culture*). Tbilisi.
- Khundadze, Razhdan. (1911). „*kartuli galoba: liturghia ioane okopirisa, basili didisa da grigori ghytismetkvelisa*“ (*Georgian Chant: “St. John the Chrysostome's Divine Liturgy”, Basil the Great and Gregory the great*). Score. Notated in Gurian-Imeretian “Sada Kilo” (Plain Style) by priest Razhdan T. Khundadze. Tbilisi: printed by Estate S. Kereselidze.
- Скабалланович, Михаил (сост.). (2008). *Толковый типикон : объяснительное изложение типикона : с историческим введением*. 2-е изд., испр. — Москва: Изд-во Сретенского монастыря.

Manuscripts

Q674, Q689. Preserved at the Korneli Kekelidze Georgian National Centre of Manuscripts.

Svimon (Jiki) Jangulashvili

Mkhedruli	Roman	IPA	Examples	Pronunciation Tips
ა	a	/a/	<u>father</u>	open "ah" vowel sound
ბ	b	/b/	<u>bless</u>	
გ	g	/g/	<u>given</u>	
დ	d	/d/	<u>day</u>	
ე	e	/ɛ/	<u>set</u>	open "eh" vowel sound, between "wet" or "wait". Spanish or German "e".
ვ	v	/v/	<u>vet</u>	vat/twine/tuft - this sound is often "w" when it follows another consonant, or sometimes like "f" when between consonants
ზ	z	/z/	<u>zenith</u>	
თ	t	/t ^(h) /	<u>today</u>	
ი	i	/i/	<u>meet</u>	bright "ee" vowel sound
ჯ	k'	/k'/	<u>pick</u>	non-aspirated "k" has no "h" breathiness in it. Slightly percussive
ქ	l	/l/	<u>life</u>	
მ	m	/m/	<u>mentor</u>	
ნ	n	/n/	<u>new</u>	
ო	o	/ɔ/	<u>go</u>	round "oh" vowel sound
პ	p'	/p'/	<u>upkeep</u>	non-aspirated "p" has no breathy "h" sound in it
ჟ	zh	/ʒ/	<u>pleasure</u>	
რ	r	/r/	-	Rolled "r" behind the upper teeth.
ს	s	/s/	<u>see</u>	
ტ	t'	/t'/	<u>sitcom</u>	non-aspirated "t"
უ	u	/u/	<u>root</u>	pursed lips round "oo" vowel sound
ფ	p	/p ^(h) /	<u>pilgrim</u>	soft "p" with plenty of "h" breathiness in it
ქ	k	/k ^(h) /	<u>call</u>	soft "k" with plenty of "h" breathiness in it
ჩ	gh	/ɣ/	<u>Paris</u>	Like French "r", produced in back of the throat at the same place as "g" but with friction like "kh". Not overly pronounced or audible
ყ	q	/q'/	-	Produced in the throat as a light glottal stop. Not overly pronounced or audible
შ	sh	/ʃ/	<u>shine</u>	
ჩ	ch	/tʃ ^(h) /	<u>choose</u>	
ჰ	ts	/ts ^(h) /	<u>sets</u>	
ძ	dz	/dz/	<u>nods</u>	
ც	ts'	/ts'/	<u>sits near</u>	sort of, if both words are pronounced quickly. non-aspirated "ts"
ჭ	ch'	/tʃ'/	<u>much noise</u>	sort of, if both words are pronounced quickly. non-aspirated "ch"
ხ	kh	/χ/	<u>Bach</u>	As in Yiddish chutzpah, Scottish loch
ჸ	j	/dʒ/	<u>joy</u>	
ჰ	h	/h/	<u>hymn</u>	

© John A. Graham.

Modified from version in "The Transmission and Transcription of Georgian Liturgical Chant," Ph.D. dissertation (Princeton, 2015)

წარდგომა სამოციქულოსი

(საზოგადო გარიანტები) ¹⁾

Prokeimenon for the Epistle

(Common variants)

2) 3)

ა - ცხო-ვნე, უ - ფა-ლო, ე - რი შე - ნი, და ა - კურ-თხე სამ - კვი - დრე -
 ა - ცხო-ვნე, უ - ფა-ლო, ე - რი შე - ნი, და ა - კურ-თხე სამ - კვი - დრე -
 a - tskho-vne, u - pa - lo, e - ri she - ni, da a - k'ur - tkhe sam - k'vi - dre -

ბე - ლი შე - - - - ნი!

აღდგომის (კვირის) ნირვის 8 ხმის ნარდგომების ტექსტები,
დაყოფილი №№1—4 ნარდგომების ჰანგებისათვის:

1. იყავნ, უფალო, წყალობა შენი ჩვენ ზედა, / ვითარცა/ ჩვენ შენ გესავთ!
2. ძალ ჩემდა და საგალობელ ჩემდა უფალი, / და მეყო მე ი- / გი მაცხოვარ!
3. უგალობდით ღმერთსა ჩვენსა უგალობდით! / უგალობდით მეუფესა ჩვენსა/ უგალობდით!
4. ვითარ განსდიდნეს საქმენი შენი, უფალო, / და ყოველი- / ვე სიბრძნით ჰქმენ!
5. შენ, უფალო, მიცვენ ჩვენ და დამიმარხენ ჩვენ / ამიერ თესლითგან და მიუ- / კუნისამდე!
6. აცხოვნე, უფალო, ერი შენი, / და აკურთხე სამკვიდრე- / ბელი შენი!
7. უფალმან ძალი ერა თვისასა მოსცეს! / უფალმან აკურთხოს ერი თვი- / სი მშვიდობით!
8. ილოცეთ და მიეცით / უფალსა / ღმერთსა ჩვენსა!

სადაგი დღეების ნარდგომების ტექსტები, დაყოფილი №1—4 ნარდგომების ჰანგებისათვის:
ორშაბათს:

რომელმან შეჰქმნა ანგელოსნი მისნი სულად / და მსახურნი მისნი ა- / ლად ცეცხლისა!

სამშაბათს:

იხარებდეს მართალი უფლისა მიმართ, / და / ესვიდეს მას!

ოთხშაბათს:

ადიდებს სული ჩემი უფალსა, /

და განიხარა სულმან ჩემმან ღმერთისა მიმართ მაცხოვრი- / სა ჩემისა!

ხუთშაბათს:

ყოველსა ქვეყანასა განხდა ხმა მათი, / და კიდეთა სოფლისათა სი- / ტყვანი მათნი!

პარასკევს:

აღამაღლებდით უფალსა ღმერთსა ჩვენსა, /

და თაყვანის-სცემდით კვარცხლბეკსა ფერხთა მისთასა, რამე- / თუ წმიდა არს!

შაბათს:

1. იხარებდით უფლისა მიმართ, / და იშვე- / ბდით მართალნი!

2. სულმან მათმან კეთილთა შინა განისცენოს, / და ნათესავმან მათმან დაიმკვი- / დროს ქვეყანა!

1) ნარდგომათა სიტყვიერი ტექსტების გასამღერებელი №1—5 საგალობლები ეფუძნებიან ერთ მარტივ მელოდიურ არქეტიპს. №1—5 ნიმუშები ვლინდება შელოდიურ-კანტურული და სტრუქტურული მსგავსება პ. კარბელაშვილის არქივში დაცულ ნირვის აღსავლების მეორედიებთან (იხ. ანთოლოგიას II ტომი, №294—309). №4 ნარდგომა კილოური მიხრილობითაც ენათესავბა ხელნებულ აღსავლებს.

2) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №188, 190, 203 საქმე).

3) ხელნერებში №1 ნარდგომის მუსიკაზე მრავალი ტექსტია დადებული — მარცვლების გამღერების სხვადასხვა ვარიანტით.

1) The singing melody of the verbal texts of "Gradual" hymns #1-5 are based on a simple melodic archetype. There are melodic-contour and structural similarities revealed between the #1-5 hymns and the melodies of the liturgy antiphons preserved in the P. Karbelashvili archive (see Vol. 2, #294-309). #4 Gradual also has a scale relation to the mentioned antiphons.

2) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, mss. #188, 190, 203)

3) There are many texts aligned to the music of #1 Gradual in the original manuscripts - singing different variants of the syllables.

1)

აცხოვნე, უფალო, ერი შენი, და აკურთხე სამკვიდრე -
atkhovne, upalo, eri sheni, da ak'urtkhe samk'vidre -

ბე - ლი შე - - - ნი!
be - li she - - - ni!

აღდგომის (კვირის) წირვის 8 ხმის წარდგომების ტექსტები,
დაყოფილი №1—4 წარდგომების ჰანგებისათვის:

1. იყავნ, უფალო, წყალობა შენი ჩვენ ზედა, / ვითარცა/ ჩვენ შენ გესავთ!
2. ძალ ჩემდა და საგალობელ ჩემდა უფალი, / და მეყო მე ი- / გი მაცხოვარ!
3. უგალობდით ღმერთსა ჩვენსა უგალობდით! / უგალობდით მეუფესა ჩვენსა/ უგალობდით!
4. ვითარ განსდიდნეს საქმენი შენი, უფალო, / და ყოველი- / ვე სიბრძნით ჰქმენ!
5. შენ, უფალო, მიცვენ ჩვენ და დამიმარხენ ჩვენ / ამიერ თესლითგან და მიუ- / კუნისამდე!
6. აცხოვნე, უფალო, ერი შენი, / და აკურთხე სამკვიდრე- / ბელი შენი!
7. უფალმან ძალი ერსა თვისსა მოსცეს! / უფალმან აკურთხოს ერი თვი- / სი მშვიდობით!
8. ილოცეთ და მიეცით / უფალსა / ღმერთსა ჩვენსა!

Texts for Sunday liturgy Graduals in 8 tones; divided by phrase (for #1-4)

1. iqavn, upalo, ts'qaloba sheni chven zeda, / vitartsa/ chven shen gesavt!
2. dzal chemda da sagalobel chemda upali, / da meqo me/ igi matskhovar!
3. ugalobdit ghmertsa chvensa ugalobdit! / ugalobdit meupesa chvensa/ ugalobdit!
4. vitar gansdidnes sakmeni shenni, upalo, / da qovel- / ve sibrdzniit hkmen!
5. shen, upalo, mitsven chven da damimarkhen chven / amier teslitgan da miu- / k'unisamde!
6. atkhovne, upalo, eri sheni, / da ak'urtkhe samk'vidre- / beli sheni!
7. upalman dzali ersa tvissa mostses! / upalman ak'urtkhos eri tvi- / si mshvidobit!
8. ilotset da metsit / upalsa / ghmertsa chvensa!

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:12) და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2111).

1) From the publication "Liturgy" (Karbelashvili, 1899:12) and the original manuscript by M. Ippolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2111).

1) 2)

3

აცხოვნე, უფალო, ერი შენი, და აკურთხე სა - მკვი-დრე - ბე - - -
აცხოვნე, უფალო, ერი შენი, და აკურთხე სა - მკვი-დრე - ბე - - -
atshkhovne, upalo, eri sheni, da ak'urtkhe sa - mk'vi-dre - be - - -

ლი შე - - - ნი!
ლი შე - - - ნი!

ii she - - - ni!

სადაგი დღეების წარდგომების ტექსტები,
დაყოფილი №1—4 წარდგომების ჰანგებისათვის:

ორშაბათს:

რომელმან შეჟემნა ანგელოსნი მისნი სულად / და მსახურნი მისნი ა- / ლად ცეცხლისა!
სამშაბათს:

იხარებდეს მართალი უფლისა მიმართ, / და / ესვიდეს მას!

ოთხშაბათს:

ადიდებს სული ჩემი უფალსა, /
და განიხარა სულმან ჩემმან ღმერთისა მიმართ მაცხოვრი- / სა ჩემისა!

ხუთშაბათს:

ყოველსა ქვეყანასა განხდა ხმა მათი, / და კიდეთა სოფლისათა სი- / ტყვანი მათნი!
პარასკევს:

აღამაღლებდით უფალსა ღმერთსა ჩვენსა, /
და თაყვანის-სცემდით კვარცხლბეჭა ფერხთა მისთასა, რამე- / თუ წმიდა არს!

შაბათს:

1. იხარებდით უფლისა მიმართ, / და იშვე- / ბდით მართალნი!
2. სულმან მათმან კეთილთა შინა განისვენოს, / და ნათესავმან მათმან დაიმკვი- / დროს ქვეყანა!

Texts for weekday Graduals, divided by phrase (for #1-4)

On Mondays:

romelman shehkmnna angelosni misni sulad / da msakhurni misni a- / lad tsetskhliisa!

On Tuesdays:

ikharebdes martali uplisa mimart, / da / esvides mas!

On Wednesdays:

adidebs suli chemi upalsa, /

da ganikhara sulman chemman ghmertisa mimart matskhovri- / sa chemisa!

On Thursdays:

qovelsa kveqanasa gankhda khma mati, / da k'ideta soplisata si- / t'qvani matnli!

On Fridays:

aghamaghlebit upalsa ghmertsa chvensa, /

da taqvanis-stsemdir k'vartskhilbek'sa perkhta mistasa, rame- / tu ts'mida ars!

On Saturdays:

1. ikharebbit uplisa mimart, / da ishve- / bdit martalni!

2. sulman matman k'etila shina ganisvenos, / da natesavman matman daimk'vi- / dros kveqana!

1) გ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერში საგასაღებო ფა დიეზი აღნიშნული არაა, ამასთან, დასმულია არასაგასაღებო სოლ და დო დიეზები.

1) From the original manuscript of M. Elizbarashvili.

2) There is no F sharp sign in the key signature of original manuscript, and meanwhile, there are non-clef signs G and C sharps.

4

აცხოვნე, უფალო, ერი შენი, და ა - კურ - თხე სამ - კვიდ - რე -
აცხოვნე, უფალო, ერი შენი, და ა - კურ - თხე სამ - კვიდ - რე -
atkhovne, upalo, eri sheni, da a - k'ur - tkhe sam - k'vid - re -

ბე - ლი შე - ნი!
be - li she - ni!

აღდგომის (კვირის) წირვის 8 ხმის წარდგომების ტექსტები, დაყოფილი №1—4 წარდგომების ჰანგებისათვის:

- იყავნ, უფალო, წყალობა შენი ჩვენ ზედა, / ვითარცა/ ჩვენ შენ გესავთ!
- ძლ ჩემდა და საგალობელ ჩემდა უფალო, / და მეყო მე ი- / გი მაცხოვარ!
- უგალობდით ღმერთსა ჩვენსა უგალობდით! / უგალობდით მეუფესა ჩვენსა/ უგალობდით!
- ვითარ განსდიდნეს საქმენი შენი, უფალო, / და ყოველი- / ვე სიბრძნით ჰქმენ!
- შენ, უფალო, მიცვენ ჩვენ და დამიმარხენ ჩვენ / ამიერ თესლითგან და მიუ- / კუნისამდე!
- აცხოვნე, უფალო, ერი შენი, / და აკურთხე სამკვიდრე- / ბელი შენი!
- უფალმან ძალი ერსა თვისსა მოსცეს! / უფალმან აკურთხოს ერი თვი- / სი მშვიდობით!
- ილოცეთ და მიეცით / უფალსა / ღმერთსა ჩვენსა!

სადაგი დღეების წარდგომების ტექსტები, დაყოფილი №1—4 წარდგომების ჰანგებისათვის:

- ორშაბათს: რომელმან შეჟემნნა ანგელოსნი მისნი სულად / და მსახურნი მისნი ა- / ლად ცეცხლისა!
სამშაბათს: იხარებდეს მართალი უფლისა მიმართ, / და / ესვიდეს მას!
ოთხშაბათს: ადიდებს სული ჩემი უფალსა, /
და განიხირა სულმან ჩემმან ღმერთისა მიმართ მაცხოვრი- / სა ჩემისა!
ხუთშაბათს: ყოველსა ქვეყანასა განხდა ხებ მათი, / და კიდეთა სოფლისათა სი- / ტყვანი მათნი!
პარასკევს: ალამალებდით უფალსა ღმერთსა ჩვენსა, /
და თაყვანის-სცემით კვარცხლბეგსა ფერხთა მისთასა, რამე- / თუ წმიდა არს!
შაბათს: 1. იხარებდით უფლისა მიმართ, / და იშვე- / ბდით მართალნი!
2. სულმან მათმან კეთილთა შინა განისვენოს, / და ნათესავმან მათმან დაიმკვი- / დროს ქვეყანა!

Texts for Sunday liturgy Graduals in 8 tones; divided by phrase (for #1-4)

- iqavn, upalo, ts'qaloba sheni chven zeda, / vitartsa/ chven shen gesavt!
- dzal chemda da sagalobel chemda upali, / da meqo me i- / gi matskhovar!
- ugalobdit ghmertsa chvensa ugalobdit! / ugalobdit meupesa chvensa/ ugalobdit!
- vitar gansidnnes sakmeni shenni, upalo, / da qovel- / ve sibrdznit hkmen!
- shen, upalo, mitsven chven da damimarkhen chven / amier teslitgan da miu- / k'unisamde!
- atkhovne, upalo, eri sheni, / da ak'urtkhe samk'vidre- / beli sheni!
- upalman dzali ersa tvissa mostses! / upalman ak'urtkhos eri tvi- / si mshvidobit!
- ilotset da mietsit / upalsa / ghmertsa chvensa!

Texts for weekday Graduals, divided by phrase (for #1-4)

- On Mondays: romelman shehkmnna angelosni misni sulad / da msakhurni misni a- / lad tsetskhlis!
- On Tuesdays: ikharebdes martali uplisa mimart, / da / esvides mas!
- On Wednesdays: adidebs suli chemi upalsa, /
da ganikhara sulman chemman ghmertisa mimart matskhovri- / sa chemisa!
- On Thursdays: qovelsa kveqanasa gankhda khma mati, / da k'ideta soplisata si- / t'qvani matni!
- On Fridays: aghamaghlredit upalsa ghmertsa chvensa, /
da taqvanis-stsemdir k'vartskhlbek'sa perkhta mistasa, rame- / tu ts'mida ars!
- On Saturdays: 1. ikharebdit uplisa mimart, / da ishev- / bdit martalni!
2. sulman matman k'etila shina ganisvenos, /
da natesavman matman daimk'vi- / dros kveqana!

5

ა - ცხოვ - ნე, უ - ფა - ლო, ე - რი შე - ნი, და ა - კურ - თხე სამ - კვიდ -
ა - ცხოვ - ნე, უ - ფა - ლო, ე - რი შე - ნი, და ა - კურ - თხე სამ - კვიდ -
a - tskhov-ne, u - pa - lo, e - ri she - ni, da a - k'ur - tkhe sam - k'vid -

რე - ბე - - - - ლი შე - - ნი!

რე - ბე - - - - ლი შე - - ნი!

re - be - - - - li she - - ni!

აღდგომის (კვირის) წირვის 8 ხმის წარდგომების ტექსტები, დაყოფილი №5 წარდგომის ჰანგისათვის:

1. იყავნ, უფალო, წყალობა შენი ჩვენ ზედა, / ვითა- / რცა ჩვენ შენ გესავთ!
2. ძალ ჩემდა და საგალობელ ჩემდა უფალი, / და მეყო მე/ იგი მაცხოვარ!
3. უგალობდილ ღმერთსა ჩვენსა უგალობდით! / უგალობდით მეუფესა ჩვე- / ნსა უგალობდით!
4. ვითარ განსიღდნენ შემწი, უფალი, / და ყოვე- / ლივე სიბრძნით პემენ!
5. შენ, უფალო, მიცვენ ჩვენ და დამიმარხენ ჩვენ / ამიერ თესლითგან და მი- / უკუნისამდე!
6. აცხოვნე, უფალო, ერი შენი, / და აკურთხე სამკვი- / დრებელი შენი!
7. უფალმან ძალი ერსა თვისისა მოსცეს! / უფალმან აკურთხოს ერი / თვისი მშვიდობით!
8. ილოცეთ და მიეცით / უფა- / ლსა ღმერთსა ჩვენსა!

სადაცი დღეების წარდგომების ტექსტები, დაყოფილი №1—4 წარდგომების ჰანგებისათვის:

- ორშაბათს: რომელმან შეპქმნა ანგელოსნი მისნი სულად / და მსახურნი მისნი / ალად ცეცხლისა!
სამშაბათს: იხარებდეს შართალი უფლისა მიმართ, / - - - / და ესვიდეს მას!
- ოთხშაბათს: ადიდებს სულად უფალსა, /
და განიხარა სულმან ჩემბარ ღმერთისა მიმართ მაცხო- / ვრისა ჩემისა!
- ხუთშაბათს: ყოველსა ქვეყანასა განხდა ხმა მათი, / და კიდეთა სოფლისათა / სიტყვანი მათნი!
- პარსკეებს: აღამბდლებდილ უფლისა ღმერთისა ჩვენსა, /
და თაყვანის-სცემდით კვარცხლბეჭესა ფერთა მისთასა, რა- / მეთუ წმიდა არს!
- შაბათს:
1. იხარებდით უფლისა მიმართ, / და ი- / შვებდით მართალნ!
 2. სულმან მათმან კეთილთა შინა განისვენოს, / და ნათესავმან მათმან დაი- / მკვიდროს ქვეყანა!

Texts for Sunday liturgy Graduals in 8 tones; divided by phrase (for #5)

1. iqavn, upalo, ts'qaloba sheni chven zeda, / vita- / rtsa chven shen gesavt!
2. dzal chemda da sagalobel chemda upali, / da meqo me/ igi matskhovar!
3. ugalobdit ghmertska chvensa ugalobdit! / ugalobdit meupesa chve- / nsa ugalobdit!
4. vitar gansdidnnes sakmeni shenni, upalo, / da qove- / live sibrdzniit hkmen!
5. shen, upalo, mitsven chven da damimarkhen chven / amier teslitgan da mi- / uk'unisamde!
6. atskhovne, upalo, eri sheni, / da ak'urtkhe samk'vei- / drebeli sheni!
7. upalman dzali eresa tvissa mostses! / upalman ak'urtkhos eri / tvisi mshvidobit!
8. ilotset da metsit / upa- / Isa ghmertska chvensa!

Texts for weekday Graduals, divided by phrase (for #5)

- On Mondays: romelman shehkmnna angelosni misni sulad / da msakhurni misni / alad tsetskhlis!
- On Tuesdays: ikharebdes martali uplisa mimart, / - - - / da esvides mas!
- On Wednsdays: adidebs suli chemi upalsa, /
da ganikhara sulman chemman ghmertisa mimart matskho- / vriza chemisa!
- On Thursdays: qovelsa kveqanasa gankhda khma mati, / da k'ideta soplisata / sit'qvani matni!
- On Fridays: aghamaghlebdit upalsa ghmertska chvensa, /
da taqvanis-stsemidit k'vartskhilbek'sa perkhta mistasa, ra- / metu ts'mida ars!
- On Saturdays:
1. ikharebdit uplisa mimart, / da i- / shvebdit martalni!
 2. sulman matman k'etila shina ganisvenos, /
da natesavman matman dai- / mk'vidros kveqana!

1) საგალობელი ჩვენი განუყობილია „მწუხარის“ (კარბელაშვილი, 1897:81) წარდგომის მუსიკაზე.

1) The text of the hymn was arranged by the editors based on the Gradual music given in "Vespers" (Karbeblashvili, 1897:81).

Sunday Liturgy Prokeimena for the Epistle in the Eight Tones

3 3 2 3
Tone I

6

1)

ყავნ, უ - ფა - ლო, წყა - ლო - ბა შე - ნი
i - - - - qavn, u - pa - lo, ts'qa - lo - ba she - ni

ჩვენ ზე - და, ვი - თა - - - რცა ჩვე - - - ნ
chven ze - da, vi - ta - - - rtsa chve - - - n

rit.

შენ გე - - - - სავთ!
shen ge - - - - savt!

1) სტ. კარბელაშვილის მიერ მხოლოდ მთემელის პარტია და საწყისი თანაუღლერადობაა ჩაწერილი, ალტერაციის ნიშნების გარეშე. ამასთან, მიწერილია საგალობლის ინტონაციური „დედანი“ — „ა ანტ. ბოლო ნაბ.“ — ე.ი. 1 ხმის საცისკრო ანტიფონების ბოლო მუხლები (კარბელაშვილი, 1898:188—190). ამ პიმების მიხედვითა შენცყობილი მოძახილი და ბანი და აღნიშნულია ალტერაციის ნიშნები.

1) Only the first voice part and the beginning chord were notated (without accidentals) by S. Karbelashvili. Meanwhile, the intonational origin of the hymn is written in a note: "1st antiphon, last part" i.e., the last stanzas of the "Matins" antiphons (Karbelashvili, 1898:188-190). The second voice and the bass are arranged and signed with accidentals based on those hymns.

1)

rit.

8

2) 3)

1) საგალოშელი ჩვენი განყობილია „მწუხრის“ (კარბელაშვილი, 1897:78) I ხმის წარდგომის მუსიკაზე.

2) 3. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №190 და №203 საქმე).

3) ნარდგომის მელოდია №190 საქმეში დიდი სეკუნდით დაბლა, ხოლო №203 საქმეში კვარტით მაღლაა ნოტირებული.

II-III ხმები ჩვენი შენყობილია.

1) The hymn was arranged by the editors based on the Gradual music of the first voice printed in "Vespers" (Karbelashvili, 1897:78).

2) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, mss. #190 and #203).

3) The melody of the Gradual is notated a second interval lower in #190, and a fifth interval higher in #203.

The second and the third voices were arranged by the editors.

ზო - - - თა - - - რცა
ზო - - - თა - - - რცა
vi - - - ta - - - rtsa

ჩვე - - -
chve - - -

ენ
შენ
გე - - -
en
shen
ge - - -

სავთ!
savt!

9

1)

ი - ყავნ, უ - - - ფა - ლო, წყა - ლო - - - ბა
ი - ყავნ, უ - - - ფა - ლო, წყა - ლო - - - ბა
i - qavn, u - - - pa - lo, ts'qa - - - lo - - - ba

შე - ნი ჩვენ ზე - - - და, ვი - თარ - ცა
შე - ნი ჩვენ ზე - - - და, ვი - თარ - ცა
she - ni chven ze - - - da, vi - tar - tsa

1) საგალობელი ჩევნი განყობილია „ცისკრის“ (კარბელაშვილი, 1898:212) სახარების წარდგომის ჰანგზე.
1) The hymn was arranged by the editors based on the Gradual tune given in "Matins" (Karbelashvili, 1898:212).

rit.

ჩვენ შენ გე - - - სავთ!

chven shen ge - - - savt!

10

1)

ი - ყავნ, უ - ფა - ლო, წყა - ლო - ბა შე - ნი ჩვენ ზე - და,
ი - ყავნ, უ - ფა - ლო, წყა - ლო - ბა შე - ნი ჩვენ ზე - და,

i - qavn, u - pa - lo, ts'qa - lo - ba she - ni chven ze - da,

rit.

ვი - - - თა - - რცა ჩვენ შენ გე - - სავთ!

ვი - - - თა - - რცა ჩვენ შენ გე - - სავთ!

vi - - - ta - - rtsa chven shen ge - - savt!

11

2)

ი - ყავნ, უ - ფა - ლო, წყა - ლო - ბა შე - ნი ჩვენ ზე - და,
ი - ყავნ, უ - ფა - ლო, წყა - ლო - ბა შე - ნი ჩვენ ზე - და,

i - qavn, u - pa - lo, ts'qa - lo - ba she - ni chven ze - da,

1) საგალობელი ჩვენი განცყობილია სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებული ცისერის სახარების წარდგომის მელოდიაზე. მის ხელნაწერში მხოლოდ I ხმა ჩანერილი, დიდი ხელში დაბლა, აღტერაციის ნიშანთა გარეშე. წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვერსიაში, ხელნაწერის მიხედვით, გასაღებში ფა და ფო დიუზები უნდა ყოფილიყო.

ნარმოდებილი ალტირაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშულია; II-III ხმები ჩვენი შენცყობილია.

2) №10 პიმინის ხელნაწერში განსხვავბული ფერით ცვლილებებით შეტანილი. ეს შეცვლილი მელოდია, ჩვენ მიერ შენცყობილი II-III ხმებითურთ, წინამდებარე, №11 საგალობლადა წარმოდგენილი.

1) The hymn was arranged by the editors based on the Gradual melody of the Matins Gospel notated by S. Karbelashvili. Only the first voice is recorded in his original manuscripts, notated a second interval lower, without accidentals. According to the original manuscript, the key signature F and C sharps were supposed to be in this transposed version.

The accidentals presented here are given by the editors; the second and the third voices were arranged by the editors.

2) There were changes made in a different coloured pencil in the original manuscript of hymn #10. This modified melody together with the second and the third voices arranged by the editors is #11 hymn.

rit.

vi - ta - - - rtsa chven shen ge - savt!

չի մաջ ծ

Tone II

12

1)

ძალ ჩემ - და და სა - გა - ლო - ბე - ლ
dzal chem - da da sa - ga - lo - be - l

ჩემ - და უ - ფა - ლი, და
chem - da u - pa - li, da

მე - - - ყო მე ი - - - -
me - - - qo me i - - - -

1) სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერში მხოლოდ მთემელის პარტია და საწყისი თანაუღერადობაა ჩაწერილი (ალტერაციის ნიშანთა გარეშე) და მითითებულია ინტონაციური წყარო-მოდელი — II ხმის საცისერო ანტიფონი. საგალობელს დასრულებული სახე ამ ანტიფონების (კარბელაშვილი, 1898:191—193) მიხედვით მივეცით.

1) Only the first voice part and beginning chord (without accidentals) were recorded in the original manuscript by S. Karbelashvili, and the Matins antiphon of the second voice, is referred to as the intonational original. We finished the hymns according to these antiphons ("Matins", Karbelashvili, 1898:191-193).

rit.

8
8
8
gi
ma - tskho - - - var!

13

1) 2) 3)

8
8
8
ძალ ჩემ - და და სა - გა - ლო - ბელ
ჩე - მდა
8
8
8
ძალ ჩემ - და და სა - გა - ლო - ბელ
ჩე - მდა
dzał chem - da da sa - ga - lo - bel
che - mda

8
8
8
უ - ფა - ლი, 4)
და მე - ყო მე
8
8
8
უ - ფა - ლი, 4)
და მე - ყო მე
u - pa - li, da me - qo me

rit.

8
8
8
ი - გი
მა - ცხო - - - ვარ!
8
8
8
ი - გი
მა - ცხო - - - ვარ!
i - gi
ma - tscho - - - var!

1) 3. კარბეთაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №190 და №203 საქმე).

2) ხელნაწერში საგალოილის „დედნად“ ცისკრის ანტოუნება მითითებული.

3) ნარდგომის მელოდია №190 საქმეში დიდი სეკუნდით დაბლა, ხოლო №203 საქმეში კვარტით მაღლაა ნოტირებული.

II და III ხმები ჩვენი შენკობილია.

4) აქ მოძახილის ქვედა ვარიანტი ბანის ქვედა ვარიანტთან ერთად უნდა შესრულდეს.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, mss. #190 and #203).

2) The Matins antiphons are referred to as the "the originals" of the hymns in the original manuscript.

3) The melody of the Gradual is notated a major second interval lower in #190, and a perfect fourth interval higher in #203. The second and the third voices were arranged by the editors.

4) The lower variant of the second voice must be performed together with the lower variant of the bass.

14

1)

ძალ ჩემ - და და სა - გა - ლო - ბელ ჩემ - და უ - ფა - ლი, და მე -
ძალ ჩემ - და და სა - გა - ლო - ბელ ჩემ - და უ - ფა - ლი, და მე -

dzal chem - da da sa - ga - lo - bel chem - da u - pa - li, da me -

rit.

ყო - - - მე ი - - - გი მა - ცხო - ვარ!
ყო - - - მე ი - - - გი მა - ცხო - ვარ!

qo - - - me i - - - gi ma - tskho - var!

15

2)

ძალ ჩემ - და და სა - გა - ლო - ბელ ჩემ - და უ - ფა - ლი, და
ძალ ჩემ - და და სა - გა - ლო - ბელ ჩემ - და უ - ფა - ლი, და

dzal chem - da da sa - ga - lo - bel chem - da u - pa - li, da

მე - - - ყო მე ი - - - გი - - -
მე - - - ყო მე ი - - - გი - - -

me - - - qo me i - - - gi - - -

1) საგალობელი ჩევნი განყობილია „მწუხრის“ (კარბელაშვილი, 1897:81) ნარდგომის მუსიკაზე.

2) ნარდგომა ჩევნი განყობილია „ცისკრის“ (კარბელაშვილი, 1898:212) სახარების ნარდგომის მუსიკაზე.

1) The hymn was arranged by the editors based on the Gradual music printed in "Vespers" (Karbelashvili, 1897:81).

2) This Gradual was arranged by the editors based on the gospel Gradual music printed in "Matins" (Karbelashvili, 1898:212).

rit.

ma - tskho - var!

16

1)

dzal chem - da da sa - ga - lo - bel chem - da

2)

u - - - pa - - li, da me - qo me i - gi

3) *rit.*

ma - - - - tskho - var!

1) საგალობელი ჩვენი განცყობილია სტ. კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქივში მოცემული ცისკრის სახარების წარდგმისი მუსიკაზე. მის ხელნაწერში მხოლოდ მთქმელის პარტია ჩაწერილი, დიდი სეკუნდით დაბლა, ალტერაციის ნიშანთა გარეშე. წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვერსიიში, ხელნაწერის მიხედვით, გასაღებში ფა და დო დოეზები უნდა ყოფილიყო.

ნარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღიმუშებილია; ასევე, ჩვენი შენცყობილია II-III ხმები.

2) ხელნაწერში ეს ადგილი გაურკვევლადაა ნოტირებული. აյ ნარმოდგენილია ამ ფრაგმენტის ამოკითხვის 2 ვარიანტი.

3) სასურველაა, რომ აქ მოძახილის ვერდა (წერილი შრიტტით ნაეჭდ) ვარიანტთან ბაზის ქვედა ვარიანტი შესრულდეს. II ხმის ზედა ვარიანტთან დასაშვებია ბაზის ორვე ვარიანტის შესრულება.

1) The hymn was arranged by the editors based on the gospel Gradual music given in the score manuscripts archive by S. Karbelashvili. Only the first voice part is recorded, and it is a major second interval lower in his manuscript, without accidentals. The key signature F and C sharps should be in this transposed version, according to the original manuscript.

The accidentals presented here were given by the editors; also, the second and the third voices were arranged by the editors.

2) This part is notated unclearly in the original manuscript. Two variants are presented here.

3) It is desirable to perform the lower variant of the second voice (printed in small font) together with the upper variant of the bass. Performing the upper variant of the second voice together with either variants of the bass is acceptable.

გმაღ ბ
Tone III

1)

უ - - - - - ga - ლობ - დით ღმერ - თსა ჩვენ - სა,
უ - - - - - ga - ლობ - დით ღმერ - თსა ჩვენ - სა,
უ - - - - - ga - ლობ - დით ღმერ - თსა ჩვენ - სა,

u - - - - - ga - lob - dit ghmer - tsa chven - sa,

უ - გა - ლობ - დით; უ - გა - ლობ - დით მე - უ - ფე - სა ჩვე - ნ -
უ - გა - ლობ - დით; უ - გა - ლობ - დით მე - უ - ფე - სა ჩვე - ნ -

u - ga - lob - dit; u - ga - lob - dit me - u - pe - sa chve - n -

rit.
სა, უ - - - უ - - გა - - ლობ - დით!
სა, უ - - - უ - - გა - - ლობ - დით!
sa, u - - - u - - ga - - lob - - dit!

2) *ossia:*

აბ ახ:

rit.
უ - გა - - ლობ - დით!
უ - გა - - ლობ - დით!
u - - ga - - lob - - dit!

1) წარდგომის ხელნაწერში, მხოლოდ მთქმელი და ნაწილობრივ, ბანია ჩანერილი, მელოდიის პირველ დო-სთან კი დიეზია დასმული.

საგალობლის ინტონაციური მოდული ამავე ხმის ანტიფონებია „ცასკრიდან“ (კაბბელაშვილი, 1898:193—196), რომელთა მიხედვითაცაა შენყობილი წარმოდგენილი მოძახილი და ბანის გამოტოვებული ნაწილი.

2) ცერილი შრიფტით დაბეჭდილია საკადანსო ნაგებობის ალტერნატიული, წყაროებისაგან კილოური მიხრილობით განსხვავებული, ჩვენ მიერ შემოთვაზებული ვარიანტი.

1) In the Gradual manuscript, only part of the first voice was notated, and only part of the bass voice was notated, and the sharp sign is given to the first C of the melody.

The intonational model of the hymn are the antiphons of this tone from "Matins" (Karbelašvili, 1898:193), based on which the middle voice and missing bass parts were arranged.

2) The alternative cadence constructions that differ from the originals in modal scale, are offered by the editors and printed in small font.

1) 2) 3)

უ - გა - ლობ - დით ღმე - რთსა ჩვე - ნსა
 უ - გა - ლობ - დით ღმე - რთსა ჩვე - ნსა
 უ - გა - ლობ - დით ღმე - რთსა ჩვე - ნსა

u - ga - lob - dit ghme - rtsa chve - nsa

უ - გა - ლო - ბდით უ - გა - ლობ - დით მე - უ - ფე - სა
 უ - გა - ლო - ბდით უ - გა - ლობ - დით მე - უ - ფე - სა

u - ga - lo - bdit u - ga - lob - dit me - u - pe - sa

rit.

ჩვე - ნსა უ - - - გა - - - ლო - - - ბდით!
 ჩვე - ნსა უ - - - გა - - - ლო - - - ბდით!
 ჩვე - ნსა უ - - - გა - - - ლო - - - ბდით!

chve - nsa u - - - ga - - - lo - - - bdit!

19

4)

უ - გა - ლობ - დით ღმერ - თსა ჩვენ - სა, უ - გა - ლობ - დით; უ - გა -
 უ - გა - ლობ - დით ღმერ - თსა ჩვენ - სა, უ - გა - ლობ - დით; უ - გა -
 უ - გა - ლობ - დით ღმერ - თსა ჩვენ - სა, უ - გა - ლობ - დით; უ - გა -

u - ga - lob - dit ghmer - tsa chven - sa, u - ga - lob - dit; u - ga -

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №190 და №203 საქმე).

2) ხელნაწერში საგალობლის „დედნად“ ცისკრის ანტიფონებია მითითებული.

3) ნარდგომის მელოდია №190 საქმეში დიდი ტერციით დაბლა, №203 საქმეში კი, პატარა ტერციით მაღლაა ნოტირებული. II-III სტეპი ჩვენი შეწყობილია; ასევე, ჩვენი აღნიშნულია ფრჩხილებში ჩასმული ალტერაციის ნიშნები.

4) საგალობელი ჩვენი განცყობილია „ცისკრის“ (კარბელაშვილი, 1898:213) სახრების ნარდგომის მუსიკაზე.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, mss. #190 and #203).

2) The Matins antiphons are referred to as the "the originals" of the hymn in the source manuscript.

3) The Gradual melody is notated a major third interval lower in #190, and a minor third higher in #203. The second and the third voices were arranged by the editors; the accidentals/alteration signs in parentheses were also given by the editors.

4) The hymn was arranged by the editors based on the gospel Gradual music given in "Matins" (Karbelashvili, 1898:213).

ლობ-დით მე - უ - ფე - - - - სა ჩვენ -
ლობ-დით მე - უ - ფე - - - - სა ჩვენ -
lob - dit me - u - pe - - - - sa chven -
rit.

1)
სა, უ - გა - ლო - ბდით!
სა, უ - გა - ლო - ბდით!
sa, u - ga - lo - bdit!

20

2)
უ - გა - ლო - ბდით ღმერთ - სა ჩვენ - სა, უ - გა - ლო - ბდით;
უ - გა - ლო - ბდით ღმერთ - სა ჩვენ - სა, უ - გა - ლო - ბდით;
u - ga - lo - bdit ghmert - sa chven - sa, u - ga - lo - bdit;

1, 2
უ - გა - ლო - ბდით მე - უ - ფე - - - - სა
უ - გა - ლო - ბდით მე - უ - ფე - - - - სა
u - ga - lo - bdit me - u - pe - - - - sa

1) ფრჩხილებში ჩასმული ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია, III ხმის „ღმერთი უფალი“-ს მიხედვით (კარბელაშვილი, 1898:108).

2) საგალობელი ჩვენი გაწყობილია სტ. კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქივში დაცული ცისკრის სახარების ნარდგომის მუსიკაზე. მის ხელნაწერში მხოლოდ I ხნის პარტია ჩანარილი, დიდი ტერციით დაბლა, ალტერაციის ნიშანთა გარეშე. წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვერსაბში, ხელნაწერის მიხედვით, გასაღებში ფა და ფო დიეზები უნდა ყოფილიყო.

ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია; ჩვენი შეწყობილია II-III ხმები.

1) The accidentals given in the parentheses were added by the editors, according to the third tone "Ghmerti upali" (Karbelashvili, 1898:108).
2) The hymn was arranged by the editors based on the gospel Gradual music preserved in the score manuscript archive by S. Karbelashvili. Only the first voice part is recorded in his original manuscript, a major third lower, without accidentals. The key signature F and C sharps should be in this transposed version, according to the original manuscript.

The accidentals were added by the editors; the second and the third voices were arranged by the editors.

rit.

3

rit.

ჩვე - - - ნსა, უ - გა - ლო - ბდით!

ჩვე - - - ნსა, უ - გა - ლო - ბდით!

chve - - - nsa, u - ga - lo - bdit!

pe - - - -

sa

ჩვე - - - ნსა, უ - გა - ლო - ბდით!

ჩვე - - - ნსა, უ - გა - ლო - ბდით!

chve - - - nsa, u - ga - lo - bdit!

21 1) 2)

չիազ և Tone IV

vi - tar gans - di - dnnes

sa -

kme - - - ni shen - ni, u - - -

1) სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერში მხოლოდ მთქმელის პარტია და საწყისი თანაუღლერადობაა მოცემული, აღტერაციის საგასალებო ნიშანთა გარეშე. ამსთან, ფრზაში „და ყოველივე“ აღნიშნულია არასავასალებო ლა და მი ბემოლები.

ნარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნით ჩვენი აღნიშნულია; ჩვენი შეწყობილია II-III ხმები

2) ხელნაწერში მინაწერია — „ცხოველსა ამას ბოლო იხილე“. ამ სიტყვიერ განმარტებაში მითითებული საგალობლის ინტონაციური „დედანი“ ჯერ-ჯერობით მიკელეული არაა. მელოდია ენთესავება IV ხმის ტროპრებსა და ცისკრის ანტიფონებს, და, რაც საინტერესოა — II ხმის კონტაკებისა და იბაკოების ერთ-ერთ მუხლს.

1) Only the first voice part and the beginning chord are given in the source manuscript by S. Karbelashvili, without accidentals in the key signature. Besides, there are accidentals A flat and E flat noted in the phrase "da kovelive".

The accidentals given here were added by the editors; the second and the third voices were arranged by the editors as well.

2) There is a note in the source manuscript: "look at the end of 'tskhovelsa amas'.". The intonational origin given in this verbal definition has not been discovered yet. The melody is related to the troparia of the fourth tone and the Matins antiphons, and, interestingly, to one of the stanzas of the kontakions and ibakos of the second tone.

ვა - ლო, და ყო - - 30
ვა - ლო, და ყო - - 30
pa - lo, da qo - - ve
rit.

ლი - 30 სიბრ - - - dნით ჰქმენ!
ლი - 30 სიბრ - - - dნით ჰქმენ!
li - ve sibr - - - dznit hkmen!

22

1) 2) 3) 4)

ვი - თარ გა - ნსდი - - - დნნეს სა - - - - ქმე - ნი
ვი - თარ გა - ნსდი - - - დნნეს სა - - - - ქმე - ნი
vi - tar ga - nsdi - - - dnnes sa - - - - kme - ni

შე - - - ნი, უ - ფა - ლო, და
შე - - - ნი, უ - ფა - ლო, და
she - - - nni, u - pa - lo, da

1) 3. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №190 და №203 საქმე).

2) ხელნახერში საგლობლიოს „დედნად“ ცისკრის ანტიფონებია მითითებული.

3) წარდგომის მელოდია №190 საქმეში დიდი სუკუნდით დაბლა, №203 საქმეში კი, კვარტით მაღლა ნოტირებული.

II-III ხებბი ჩვენი შეწყობილია.

4) ნიამდებარე, IV ხმის და №18, III ხმის წარდგომები ქართული 8 ხმის სისტემის თავისებურებების კვლევისათვის საინტერესო შემთხვევას წარმოადგენება: — მათი I მუხლები მელოდიური კონტურით ერთმანეთის იდენტური არიან; ამასთან, ისინ განსხვავდებიან ალტერაციის ნიშნებითა და კილოურ მიზილობით.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, mss. #190 and #203).

2) Matins antiphons are referred to as "the originals" of the hymn in the source manuscript.

3) The melody of the Gradual is notated a major second interval lower in #190 and a perfect fourth interval higher in #203. The second and the third voices were arranged by the editors.

4) This Gradual of the fourth tone and #18 in the third tone seem to be an interesting subject for researching the characteristics of the Georgian eight tone system. The first stanzas are identical in melodic contour; meanwhile, they differ in accidentals and modal colour.

rit.

ym - - - 30 - - - ლი - 30 სი - ბრძნით ჰქმენ!
 ყო - - - 30 - - - ლი - 30 სი - ბრძნით ჰქმენ!
 qo - - - li - ve si - brdznit hkmen!

23

1)

ვი - თარ განს - დი - დნნეს სა - ქმე - ნი შე -
 ვი - თარ განს - დი - დნნეს სა - ქმე - ნი შე -
 vi - tar gans - di - dnes sa - kme - ni she -

660,
 660,

უ - ფა - ლო, და ყო -
 უ - ფა - ლო, და ყო -
 nni, u - pa - lo, da qo -

rit.

30 - - - ლი - 30 სიბრ - ძნით ჰქმენ!
 30 - - - ლი - 30 სიბრ - ძნით ჰქმენ!
 ve - - - li - ve sibr - dznit hkmen!

1) საგალობელი ჩვენი განცობილია „მწუხარის“ (კარბელაშვილი, 1897:78) წარდგომის მუსიკაზე. იგი ინტონაციურად ენათესავება IV ხმის ტროპრის შუა და დამაბოლოვებელ მუხლებს.

2) მომდევნო გვერდზე დაბეჭდილია ამ საკადანსო ფრაზის (...ვე სიბრძნით ჰქმენ“) II, ალტერნატიული ვარიანტი.

1) The hymn was arranged by the editors based on the Gradual music given in the publication "Vespers" (Karbelashvili, 1897:78). It is intonationally related to the middle and the ending stanzas of the troparion of the fourth tone.

2) The second, alternative variant of this cadence phrase beginning with the text "-ve sibrdznit hkmen" is printed on the next page.

rit.

30 - - - - - ლი - ვე სიბრ - ძნით ჰქმენ!

30 - - - - - ლი - ვე სიბრძნით ჰქმენ!

ve - - - - - li - ve sibr - dznit hkmen!

24

2)

30 - თარ განს - დი - დნნეს სა - ქმე - ნი შენ - ნი, უ - - - ფა -

30 - თარ განს - დი - დნნეს სა - ქმე - ნი შენ - ნი, უ - - - ფა -

vi - tar gans - di - dnnes sa - kme - ni shen - ni, u - - - pa -

1

ლო, და ყო - ვე - ლი - ვე სი - - - ბრძნით ჰქმენ!

ლო, და ყო - ვე - ლი - ვე სი - - - ბრძნით ჰქმენ!

lo, da qo - ve - li - ve si - - - brdznit hkmen!

სულ ბოლოს:

In the end:

2

ბრძნით ჰქმენ!

უ - ფა - ლო,

ბრძნით ჰქმენ!

უ - ფა - ლო,

brdznit hkmen! u - pa - lo,

1) კარანსის ეს ვერსია „ცისკრის“ (კარბელაშვილი, 1898:213) სახარების წარდგომიდანაა. „კარბელანთ“ IV და VI ხმების პიმების ამ საკადანო ფორმულაში ხშირად ვხვდებით კალოური მიხრილობს საეთ გარიანტულობას.

2) საგალობელი ჩვენი განცყობილია სტ. კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქივში დაცული მწუხრის წარდგომის მეორედაზე. მის ხელნაწერში მხოლოდ I ხმის პარტიას ჩანარილი, ალტერაციის ნიშანთა გარეშე.

ნარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშვნულია; ჩვენი შეცნობილია II-III ხმები.

№23-24 წარდგომები ერთსა და იმავე ინტონაციურ მასალას ეყრდნობა, მაგრამ, კომპოზიციური თვალსაზრისით, განსხვავებულად არიან ორგანიზებული.

1) This version of the cadence is from the Gospel Gradual given in "Matins" (Karbelashvili, 1898:213). Frequently, this kind of scale deviations occur in this cadence formula of the hymns of the fourth and the sixth tones in the Karbelashvili style

2) The hymn was arranged by the editors based on the Vespers Gradual melody preserved in the score manuscript by S. Karbelashvili. Only the first voice part is recorded in his original manuscript, without accidentals.

The accidentals presented here were added by the editors. The second and the third voices were arranged by the editors.

The Graduals #23-24 were based on the same intonational material, although, they were organized differently in terms of the compositional structure.

rit.

და ყო - ვე - - - ლი - ვე სი - ბრძნით ჰქმენ!

და ყო - ვე - - - ლი - ვე სი - ბრძნით ჰქმენ!

da qo - ve - - - li - ve si - brdznit hkmen!

25

1) 2)

ვი - თარ განს - დი - - - დნნეს სა - ქმე - - - ნი

ვი - თარ განს - დი - - - დნნეს სა - ქმე - - - ნი

vi - tar gans - di - - - dnnes sa - kme - - - ni

შე - - - ნნი, უ - - - ფა - ლო,

შე - - - ნნი, უ - - - ფა - ლო,

she - - - nni, u - - - pa - lo,

rit.

და ყო - ვე - ლი - ვე სი - - - ბრძნით ჰქმენ!

და ყო - ვე - ლი - ვე სი - - - ბრძნით ჰქმენ!

da qo - ve - li - ve si - - - brdznit hkmen!

1) საგალობელი ჩვენი განყობილია სტ. კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქივში დაცული ცისკრის სახარების წარდგომის მუსიკაზე. მის ხელნაწერში მხოლოდ I სმაა ჩანერილი, ალტერაციის ნიშანთა გარეშე.

ნარმოდგენილი ალტერაციის ნიშანები ჩვენი აღნიშნულია; ჩვენი შენყობილია II-III სმები.

2) ნინადფებარე წარდგომა მელოდიური კონტურით ჰგავს VIII სმის ტროპერების I მუხლის მელოდიას.

1) The hymn was arranged by the editors based on the Matins Gospel Gradual melody preserved in the score manuscript by S. Karbelashvili. Only the first voice part is recorded in his original manuscript, without accidentals.

The accidentals presented here were added by the editors. The second and the third voices were arranged by the editors.

2) This Gradual is similar to the melody of the first stanza of the troparia of the eighth tone with its melodic contour.

1)

შენ, უ - ფა - ლო, მი - ცვენ ჩვენ და და - მი - მა - რხენ ჩვენ,
შენ, უ - ფა - ლო, მი - ცვენ ჩვენ და და - მი - მა - რხენ ჩვენ,
shen, u - pa - lo, mi - tsven chven da da - mi - ma - rkhen chven,

ა - მი - ერ თეს-ლით - გა - - - 6 და მი - - -
ა - მი - ერ თეს-ლით - გა - - - 6 და მი - - -
a - mi - er tes - lit - ga - - - n da mi - - -

rit.

უ - - - კუ - - - ნი - - - სა - - - მდე!
უ - - - კუ - - - ნი - - - სა - - - მდე!
u - - - ku - - - ni - - - sa - - - mde!

1) ნარდგომის ხელნაწერში სიტყვები ფრაგმენტულადაა მიწერილი, ასევე, არასრულადაა ჩაწერილი II-III ხმების პარტიები და ალტროკინის არასაგასაღებო ნიშვნები.

აქ წარმოდგენილი სახე საგალობელს ჩვენ მივეცით

1) The words were recorded fragmentally in the manuscript of the Gradual, also the parts of the second and the third voices and non-key signature accidentals were not recorded completely.

The form of the hymn presented here was created by the editors.

1) 2) 3)

შენ, უ - ფა - ლო, მი - ცვენ ჩვენ, და -
შენ, უ - ფა - ლო, მი - ცვენ ჩვენ, და -
shen, u - pa - lo, mi - tsvan chven, da -

მა - რხენ ჩვენ,
მა - რხენ ჩვენ,
ma - rkhen chven,

ა - მი - ერ თეს-ლით - გან და მი - უ -
ა - მი - ერ თეს-ლით - გან და მი - უ -
a - mi - er tes - lit - gan da mi - u -

rit.

ნო - სა - მდე!
ნო - სა - მდე!
no - sa - mde!

1) ვ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №190 და №203 საქმე).

2) ხელნაწერში საგალოოლის „დედნაძ“ ცისკრის ანტიფონება მითითებული.

3) ნარდგომის მელოდია №190 საქმეში დიდ სეკუნდით დაბლა, №203 საქმეში კი, კვარტით მაღლაა ნოტირებული.
II-III ხმები ჩვენი შეწყობილია.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, mss. #190 and #203).

2) The Matins antiphons are referred to as "the originals" of the hymn in the source manuscript.

3) The melody of the Gradual is notated a major second interval lower in #190, and a perfect fourth interval higher in #203.
The second and the third voices were arranged by the editors.

1)

შენ, უ - ფა - ლო, მი - ცვენ ჩვენ და და - მი -
შენ, უ - ფა - ლო, მი - ცვენ ჩვენ და და - მი -
shen, u - pa - lo, mi - tsvan chven da da - mi -

მა - რხენ ჩვენ, ა - მი - ერ თეს-ლით - გან და მი -
მა - რხენ ჩვენ, ა - მი - ერ თეს-ლით - გან და მი -
ma - rkhen chven, a - mi - er tes - lit - gan da mi -

rit.

უ - - კუ - ნი - - - სა - მდე!
უ - - კუ - ნი - - - სა - მდე!
u - - - k'u - ni - - - sa - mde!

1) საგალობელი ჩვენი განვითარებილი „მწუხარში“ (კარბელაშვილი, 1897:79) მოცემული წარდგმის მელოდიაზე. პირვენ V ხმის „უფალო, დაღად ვყავ“-თან და მის დასდებლებთან (კარბელაშვილი, 1897:46—50) ინტონაციური მსგავსებით გამოირჩევა.
1)The hymn was arranged by the editors based on the melody of the Gradual given in "Vespers" (Karbelaashvili, 1897:79). The hymn stands out with intonational similarity to the "Lord I Have Cried" of the fifth tone and its sticherions (Karbelaashvili, 1897:46-50).

1)

2)

rit.

1) საგალობელი ჩეენი გაწყობილია „ცისკრის“ (კარბელაშვილი, 1898:213) სახარების წარდგომის მუსიკაზე.

წარდგომის საწყისი ნაგებობები V ხმის „ლმერთა უფლის“-სა და ტროპრების (კარბელაშვილი, 1898:127—133), ასევე, „უფალო, დადად ვყავ“-ის დასდებლების (კარბელაშვილი, 1897:46—50) მელოდიების საწყისი საქცევების იდენტურია. ბოლო საქცევი კა, მსგავსია იმავე ჰინგების შიდა მუხლების დამაბოლოვებელი საქცევებისა. ამასთან, წინამდებარე წარდგომაში საკადნის ფრაზა („ამიერითგან“), ხსენებული ჰიმნებისაგან გასხვავებული სისალლიდან იჩყება — დაბლა დაწული.

2) ფრჩხილებში ჩასმული ალტერაციის ალტერნატიული ნიშნები ჩეენი აღნაშნულია, V ხმის საგალობლების (კარბელაშვილი, 1897:46—50; კარბელაშვილი, 1898:127—133) მიხედვით. ამ ჰიმნებში წინამდებარე მუხლის კადანსი ინ ფრიგიულ კიორში მთავრდება, ან ეოლიურში, მაგრამ არსად მიქსოლიდიურში, როგორც ეს წინამდებარე სახარების წარდგომაშია. მიგვაჩინა, რომ დასშვებია ფრაზის „ამიერ თესლითგან მიუკუნისამდე“ აუდერება ფრჩხილების მოცემული ალტერაციის ნიშნებითაც.

1) The hymn was arranged by the editors based on the melody of the Gospel Gradual given in "Matins" (Karbelašvili, 1898:213).

The beginning constructions of the Gradual are identical to the beginning cadences of the melodies of the hymn "God is the Lord" of the fifth tone and its troparia (Karbelašvili, 1898:127). It also resembles the sticheria "Lord, I Have Cried" (Karbelašvili, 1897:46-50). The last cadence is similar to the finishing cadences of the inner stanzas of the same hymns. Meanwhile, the cadence phrase ("Amieritgan") in this Gradual is lowered; it starts from a different pitch, unlike the mentioned hymns.

2) The accidentals given in parenthesis were added by the editors, according to the hymns of the fifth tone (Karbelašvili, 1897:46-50; Karbelašvili, 1898:127-133). The cadence of this stanza in these hymns end with Frygian or Aeolian scale, but never with the mixolydian, as in this Gospel Gradual. We believe that performing the phrase "amier teslitgan miukunisame", with the bracketed accidentals is acceptable.

1)

შენ, უ - - - - - ფა - ლო, მი - ცვენ ჩვენ
shen, u - - - - - pa - lo, mi - tsvən chven

2)

და და - მი - მარ - ხენ ჩვენ,
da da - mi - mar - khen chven,

ა - მი - ერ თეს - ლით - გან
a - mi - er tes - lit - gan

rit.

და მი - - უ - კუ - ნი - - სა - მდე!
da mi - - u - k'u - ni - - sa - mde!

1) საგალობელი ჩვენი გაწყობილია სტ. კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქივში დაცული ცისკრის სახარების ნარდგომის მუსიკაზე.

ეს უკანასკნელი (შესაბამისად, მის ინტონაციებზე დადგებული ნინამდებარე ნარდგომაც) მელოდიური კონტურით მსგავსია და, ამასთან, ცალკეული ფრაზების სიბალლითა და იტონის ხელნაწერში, განსხვავებული ფრინი ფანქით ცელილებებია შეტანილი. მათი გათვალისწინების შედეგად, ნარდგომის ეს მელოდია №29 ნარდგომის მელოდიის იდენტურ სახეს მიიღებდა. ამიტომაც, სენტებული ცვლილებები ნინამდებარე პუბლიკაციიში ნარმოდული არა.

2) ფრჩხილებში ჩასმული ალტერაციის პრასაგასაღებო ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია, მომდევნო მოდულაციის შესარბილებლად.
1) The hymn was arranged by the editors according to the music of the Matins Gospel Gradual preserved in the score archive by S. Karbelashvili.

The latter (accordingly, this Gradual arranged on its intonations) is similar with the melodic contour, and meanwhile, is different with the pitch and intonation of the separate phrases to the #29 and #31 variants.

Meanwhile, there are changes made with a different coloured pencil in the source manuscript of this hymn. As a result, this melody of the Gradual would be identical to the melody of #29 Gradual. Hence, the mentioned changes are not given in this publication.

2) The non-key signature accidentals given in parenthesis were added by the editors, to soften the following modulation.

1)

შენ, უ - - - - ფა - ლო, მი - ცვენ ჩვენ
shen, u - - - - pa - lo, mi - tsvan chven

და და - მი - მარ - ხენ ჩვენ,
da da - mi - mar - khen chven,

ა - მი - ერ თეს - ლით - გან
a - mi - er tes - lit - gan

rit. 2)

და მი - უ - - - - კუ - - - - ნი - - სა - მდე!
da mi - u - - - - k'u - - - - ni - - sa - mde!

3) ossia:
ან ასე:
ნი - - სა - მდე!
ni - - sa - mde!

1) საგალობელი ჩვენი განყობილია სტ. კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქივში დაცული ცისკრის სახარების წარდგომის მუსიკაზე, რომლის ხელნაწერშიც მხოლოდ I ხმის პარტია ნოტირებული, ალტერაციის ნიშანთა გარეშე. აქ ნაომოდებილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

თვალიაჩინოა №31 ჰიმნის მელოდიურ-კომპოზიციური მსგავსება-განსხვავებანი №29-30 წარდგომებთან, განსაკუთრებით საქონი, აღმაგონის სელი, რომელიც V იხოსის დასდებლებისა და ტროპერების მელოდიისთვისაა სახასათო. მთვარი და №29 ნიმუშისაგან განსხვავდით, №30-31 საგალობლებში საწყისა სელი, არა 3, არა მედ 4 საფეხურის გამღერებითაა აგებული.

2); 3) ხელნაწერში I ვოლტის დამაბოლოვებელი სელი გაურკვევლადაა ჩანერილი. გთავაზობთ მისი ამოკითხვის ორ ალტერნატიულ ვერსას.

1) The hymn was arranged by the editors based on the music of the Matins Gospel Gradual preserved in the score manuscript archive by S. Karbelashvili. Only the first voice part is notated in the manuscript, without accidentals. The accidentals were added by the editors as well.

The melodic-compositional similarities and differences between hymn #31 and Graduals #29-30 draw our attention, especially the first ascending move which is characteristic to the melodies of the sticheria of the fifth ikhos. This beginning move, unlike the troparia and Sticheria of the fifth tone and the Gradual #29, are arranged with singing four steps instead of three steps in the hymns #30-31.

2); 3) The final move of the first *voltis* in the manuscript is recorded unclearly. We offer two alternative versions of reading it.

3

3 - მი - ერ თეს-ლით-გან და მი - უ - კუ -
3 - მი - ერ თეს-ლით-გან და მი - უ - კუ -
a - mi - er tes - lit - gan da mi - u - k'u -

rit.
უ - - - ნი - - სა - მდე!
უ - - - ნი - - სა - მდე!
u - - - ni - - sa - mde!

§ გ ვ
Tone VI

32

1)

ს - - - ცხოვ - ნე, უ - ფა - ლო, ე - რი შე - ნი, და ა - კურ -
ს - - - ცხოვ - ნე, უ - ფა - ლო, ე - რი შე - ნი, და ა - კურ -
a - - - tskhov - ne, u - pa - lo, e - ri she - ni, da a - kur -

თხე სა - მ - კვი - დრე - ბე -
თხე სა - მ - კვი - დრე - ბე -
tkhe sa - m - k'vi - dre - be -

1) საგალობელი ჩეენი განყობილია „მწუხრის“ (კარბელაშვილი, 1897:79) ნარდგომის მელოდიაზე.

1) The hymn was arranged by the editors based on the melody of the Gradual given in "Vespers" (Karbelashvili, 1897:79).

rit.

32

8

ბი ბი - ნი!

8

ბი ბი - ნი!

8

li she - nil

33

1)

8

ა - ცხოვ - ნე, უ - ფა - ლო, ე - რი შე - ნი, და ა - კურ - თხე

8

ა - ცხოვ - ნე, უ - ფა - ლო, ე - რი შე - ნი, და ა - კურ - თხე

8

a - tskhov-ne, u - pa-lo, e - ri she - ni, da a - k'ur - tkhe

rit.

8

სამ - კვი - დრე - ბე - ლი შე - ნი!

8

სამ - კვი - დრე - ბე - ლი შე - ნი!

8

sam - k'vi - dre - be - li she - nil

34

2)

8

ა - ცხო - ვნე, უ - ფა - ლო, ე - რი შე - ნი, და ა - კურ -

8

ა - ცხო - ვნე, უ - ფა - ლო, ე - რი შე - ნი, და ა - კურ -

8

a - tskho - vne, u - pa - lo, e - ri she - ni, da a - k'ur -

- 1) საგალობელი ჩვენი გაწყობილია „ცისიერის“ (კარბელაშვილი, 1898:213) სახარების წარდგომის პანგზე.
 - 2) საგალობელი ჩვენი გაწყობილია სტ. კარბელაშვილის არქივში დაცული მწუხრის წარდგომის მელოდიაზე. მის ხელნაწერში მხოლოდ 1 ხმის პარტიაა ჩანარილი, აღტერაციის ნიშანთა გარეშე.
- ნარმოდგენილი აღტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულა; ჩვენი შეწყობილია II-III ხმები.
- 1) The hymn was arranged by the editors based on the tune of the Gospel Gradual given in "Matins" (Karbelashvili, 1898:213).
 - 2) The hymn was arranged by the editors based on the melody of the Vespers Gradual preserved in the archive. Only the first voice part is recorded in his manuscript, without accidentals.

The accidentals presented here were added by the editors; the second and the third voices were arranged by the editors.

rit.

თხე სა - მკვი-დრე-ბე - ლი შე - ნი!

თხე სა - მკვი-დრე-ბე - ლი შე - ნი!

tkhe sa - mk'vi - dre - be - li she - ni!

სულ ბოლოს:

In the end:

rit.

და ა - კურ-თხე სა-მკვი - დრე - ბე - ლი შე - ნი!

და ა - კურ-თხე სა-მკვი - დრე - ბე - ლი შე - ნი!

da a - k'ur-tkhe sa-mk'vi - dre - be - li she - ni!

35

1) 2) 3)

ა - ცხო - ვნე, უ - ფა - - - ლო, ი - - - -

ა - ცხო - ვნე, უ - ფა - - - ლო, ი - - - -

a - tskho - vne, u - pa - - - lo, e - - - -

რი შე - - - ნი, და ა - კურ-თხე სა - მკვი - - -

რი შე - - - ნი, და ა - კურ-თხე სა - მკვი - - -

ri she - - - ni, da a - k'ur-tkhe sa - mk'vi - - -

1) 3. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №190 და №203 საქმე).

2) ხელნახურში საგალოიძლის „დედნაზ“ ცისკრის ანტიფონებია მითითებული.

3) წარდგომის მეორედა №190 საქმეში დიდი სუკუნდით დაბლა, №203 საქმეში კი, კვარტით მაღლა ნოტირებული. II-III ხედი ჩვენი შენიობილია.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, mss. #190 and #203).

2) The Matins antiphons are referred to as "the originals" of the hymn in the source manuscript.

3) The melody of the Gradual is notated a major second interval lower in #190, and a perfect fourth interval higher in #203. The second and the third voices were arranged by the editors.

rit.

დრე - - - ბე - - - ლი - - - ნი!

დრე - - - ბე - - - ლი - - - ნი!

დრე - - - ბე - - - ლი - - - ნი!

dre - - - be - - - li - - - ni!

36

1)

ა - ცხო - ვნე, უ - ფა - ლო, ე - რი

ა - ცხო - ვნე, უ - ფა - ლო, ე - რი

ა - ცხო - ვნე, უ - ფა - ლო, ე - რი

a - tskho - vne, u - pa - lo, e - ri

შე - ნი და ა - კურ - თხე სა - მკვი - დრე - ბე -

შე - ნი და ა - კურ - თხე სა - მკვი - დრე - ბე -

შე - ნი და ა - კურ - თხე სა - მკვი - დრე - ბე -

she - ni da a - kur - tkhe sa - mkvi - dre - be -

rit.

ლი შე - ნი!

ლი შე - ნი!

ლი შე - ნი!

li she - ni!

1) საგალობელი ჩვენი განყობილია სტ. კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქივში დაცული ცისკრის სახარების წარგვების მეორედაზე. მის ხელნაწერში მხოლოდ I ხმა ჩაწერილი — დიდი სეკუნდით დაბლა, საფასადებო ნიშანთა გარეშე. წინადებარე ტრანსპონირებულ ვერსიიში, ხელნაწერის მიხედვით, გასაღებში ფა და ფო დიეზები უძდა ყოფილიყო.

ნირმოდგენილი ალტერაციის წინაპირობის ჩვენი ჩვენი აღნიშნულია; ჩვენი შეწყობილია II-III ხმები.

1) The hymns was arranged by the editors based on the melody of the Matins Gospel Gradual preserved in score manuscript by S. Karbelashvili. Only the first voice is recorded in his original manuscript - a major second interval lower without key accidentals. The key symbols F and C sharps should have been in this transposed version, according to the original manuscript.

The accidentals presented here were marked by the editors; the second and the third voices were arranged by the editors as well.

ქმაღ ბ
Tone VII

1)

უ - ფალ - მან და - ლი ე - რსა თვი - - სსა
უ - ფალ - მან და - ლი ე - რსა თვი - - სსა
უ - ფალ - მან და - ლი ე - რსა თვი - - სსა
u - pal - man dza - li e - rsa tvi - - ssa

მო - - - - სცეს, უ - ფალ - მან ა - კურ - თხოს
მო - - - - სცეს, უ - ფალ - მან ა - კურ - თხოს
mo - - - - stses, u - pal - man a - k'ur - tkhos

ე - რი თვი - - სი
ე - რი თვი - - სი
e - ri tvi - - si

rit.

მშვი - - - - ბით!
მშვი - - - - ბით!
mshvi - - - - do - - - bit!

1) საგალოპელი ჩევნი განყობილია „ცისკრის“ (კარბელაშვილი, 1898:214) სახარების წარდგომის მუსიკაზე.

წინამდებარე წარდგომის №38—40 წარდგომებთან შედარებისას, ყურადღებას იქცევს ერთი იხოსის მელოდიებში, განსაკუთრებით კი, მათ იდენტურ საკადნისო ფრაზებში სიტყვიერი ტექსტის განყობისას, მარცვალთა გამდევრების ვარიინტულობა.

1) The hymn was arranged by the editors based on the music of the Gospel Gradual music given in "Matins" (Karbelashvili, 1898:214).

When comparing this Gradual to those of #38-40, the multi-variants of singing the syllables while aligning the verbal text in the melodies of one ikhos draws our attention, especially in the cadence phrases identical to it.

1)

უ - ფალ - მან და - ლი ერ - სა თვის - სა მოს - ცეს,
უ - ფალ - მან და - ლი ერ - სა თვის - სა მოს - ცეს,
u - pal - man dza - li er - sa tvis - sa mos - tses,

უ - ფალ - მან ა - - - კუ - რ-თხოს ი - - -
უ - ფალ - მან ა - - - კუ - რ-თხოს ი - - -
u - pal - man a - - - k'u - r-tkhos e - - -

rit.

რი თვი - - - სი მშვი - დო - ბით!
რი თვი - - - სი მშვი - დო - ბით!
ri tvi - - - si mshvi - do - bit!

1) საგალობელი ჩვენი განყობილია სტ. კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქივში დაცული ცისკრის სახარების წარდგომის მელოდიაზე. მის ხელნაწერი მხოლოდ I ხმის პარტიაა ჩაწერილი, დიდი სეკუნდით მძღლა, ალტერაციის ნიშანთა გარეშე. წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვერსამი, ხელნაწერის თანახმად, გასაღებში სი და მი ბემოლები უნდა ყოფილიყო.

ნარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია; ჩვენი შეწყობილია II-III ხმები.

The accidentals presented here were given by the editors; the second and the third voices were arranged by the editors as well.

1)

უ - ფალ-მან და - - ლი ე - რსა თვის - სა მოს-ცეს,
უ - ფალ-მან და - - ლი ე - რსა თვის - სა მოს-ცეს,
უ - ფა - - ლმან ა - - - -
უ - ფა - - ლმან ა - - - -
კუ - - - რთხოს ი - - რი თვი - სი მშვი - დო -
კუ - - - რთხოს ი - - რი თვი - სი მშვი - დო -
k'u - - - rtkhos e - - - ri tvi - si mshvi - do -
rit.
ბით!
ბით!
bit!

1) საგალოპელი ჩვენი განყობილია „მწუხრის“ (კარბელაშვილი, 1897:80) ნარდგომის ჰანგზე.
„მწუხრის“ და სტ. კარბელაშვილის ერთ-ერთ ხელნაწერში მითითებულია, რომ ეს ნარდგომა III ხმისაა. მაგრამ, ტიპიკონის მიხედვით, აღნიშნული ნარდგომა VII ხმის ეგალი ხართულ წყაროებით „გ გუერდა“ (ანუ, III პლაგალური) ენოდება. როგორც ჩანს, სწორედ ეს გახდა „მწუხრის“ III ხმის მითითების მიზეზი. №37 და №40 ჰიმნების მსგავსი, VII ხმისათვის დამახასათებელი ტერცული სფლებით აგებული ეს მელოდია, ჩვენ არა III, არამედ, VII ხმის ნიზუშად მიგვაჩინა.

1) The hymn was arranged by the editors based on the tune of the Gradual given in "Vespers" (Karbelashvili, 1897:80).

There is noted in "Vespers," and in one of the original manuscripts by S. Karbelashvili, that this Gradual belongs to the third tone. According to the typikon, the mentioned Gradual is chanted to the seventh tone. The seventh tone is called "G Guerdi" (i.e. third plagal) in the medieval Georgian sources. Apparently, this is why the third tone was referred to in "Vespers". We believe that this melody, arranged with third interval movements characteristic to the seventh tone and similar to the hymns #37 and #40, is an example of the seventh tone rather than the third tone.

40

1) 2)

8

ერ - სა თვის - სა ბო - - - - სცეს,
ერ - სა თვის - სა ბო - - - - სცეს,
er - sa tvis - sa mo - - - - stses.

უ - ფა - ლმან ა - კურ - თხოს ე - რი თვი - სი

უ - ფა - ლმან ა - კურ - თხოს ე - რი თვი - სი

უ - ფა - ლმან ა - კურ - თხოს ე - რი თვი - სი

u - pa - lman a - k'ur - tkhos e - ri tvi - si

1) საგალოობელი ჩეგნი გაწყობილია სტ. კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქივში დაცული ცისკრის სახარების წარდგმის პანგზე.

2) „დედინის“ ხელანაცერში მინაცერია: „19/XII/97. ლამის ორი საათი გადავიდა, ეს რომ გავათავე. ვასილი“.

¹⁾ The hymn was arranged by the editors based on the tone of the Matins Gospel Gradual preserved in the score manuscript archive by S. Karbelashvili.

2) There is a note in the source manuscript: "19/XII/97. Worked until 2:00 in the morning, by the time I completed this. Vasili." (the date corresponds to Dec. 19th, 1897. Vasili is bishop Stepane Karbelashvili, ed.).

1) 2) 3)

ಉ - ಫಾಲ - ಮಾನ ದಾ - ಲಿ ಎ - ರಸಾ ತವಿ - ಲಸಾ

u - pal - man dza - li e - rsa tvi - ssa

ಧಮ - - - ಸಪ್ತಸೇ, ಉ - ಫಾಲ - ಮಾನ ಅ - ಜುರ್ - ತಕ್ಷಾಸ

ಧಮ - - - ಸಪ್ತಸೇ, ಉ - ಫಾಲ - ಮಾನ ಅ - ಜುರ್ - ತಕ್ಷಾಸ

ಮೋ - - - stses, ಉ - ಪಾಲ - ಮಾನ ಅ - ಕುರ - ತಕ್ಷಾಸ

rit.

4)

ಇ - ರಿ - - - ತವಿ - - - ಸಿ ಮಶ್ವಿ - ಡಂ - ಬಿತ!

ಇ - ರಿ - - - ತವಿ - - - ಸಿ ಮಶ್ವಿ - ಡಂ - ಬಿತ!

ಇ - ರಿ - - - ತವಿ - - - ಸಿ ಮಶ್ವಿ - ಡಂ - ಬಿತ!

- 1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №190 औ नं203 साहित्य).
 - 2) ხელნაწერში საგალობლის „დეफნಡ“ ცისკრिप ანಥोपोನेडा მითითებული.
 - 3) ნარდგომის მელოდია №203 საქმეში კვინტით მაღლಾದ ნოტಿಕ್ರೆಬುಲ್ಲಿ.
 - 4) ფრჩಿಂಲ್ಯಾಪ್ತಿ ಕಾಸಮ್ಯಾಲಿ ಅಲ್ಟ್ರೆರಾಪ್ತಿಯಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಿತ ರ್ಯಾಪ್ತಿ ಅಲ್ಟಿಷೆನ್ಯಾಲಿ.
- From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, mss. #190 and #203).
- The Matins antiphons are referred to as the "original" of the hymn in the source manuscript.
- The melody of the Gradual was notated a perfect fifth interval higher in #203.
- The second and the third voices were arranged by the editors.
- The bracketed accidentals were added by the editors.

ქადაგი
Tone VIII

1)

o - ლო - ცეთ და მი - ე - ცით უ - ფა -
o - ლო - ცეთ და მი - ე - ცით უ - ფა -
i - lo - tset da mi - e - tsit u - pa -
rit.

ლსა ლმე - რ - თსა ჩვე - ნსა!
ლსა ლმე - რ - თსა ჩვე - ნსა!

ls a ghme - r - tsa chve - nsal!

43 2)

o - ლო - ცეთ და მი - ე - ცით უ - ფალ - სა
o - ლო - ცეთ და მი - ე - ცით უ - ფალ - სა
i - lo - tset da mi - e - tsit u - pal - sa

ლმე - რთსა ჩვენ - სა!
ლმე - რთსა ჩვენ - სა!

da mi - e - - - tsit

სულ ბოლობა:
In the end:

და მი - ე - - - ცით
და მი - ე - - - ცით

ghme - rtsa chven - sal

1) საგალობელი ჩვენი განყობილია „მწუხარში“ (კარბელაშვილი, 1897:78) მოცემული წარდგომის პანგზე.

2) საგალობელი ჩვენი განყობილია, სტ. კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქივში დაცული მწუხრის წარდგომის მელოდიაზე, მის ხელნაწერში მხოლოდ 1 ხმის პარტიაა ნოტირებული, ალტერაციის ნიშანია გარეშე.

წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულა; ჩვენი შეწყობილია II-III ხმები.

1) The hymn was arranged by the editors based on the tune of the Gradual given in "Vespers" (Karbelaishvili, 1897:78).

2) The hymn was arranged by the editors based on the melody of the Vespers Gospel Gradual preserved in the score manuscript archive by S. Karbelashvili.

The accidentals presented here were added by the editors; the second and the third voices were arranged by the editors as well.

rit.

უ - - - - ფა - ლსა ღმერ - თსა ჩვენ - სა!
ო - ლო - ცეთ და მი - ე - ცით უ - - - ფა - ლ -
ი - ლო - ცეთ და მი - ე - ცით უ - - - ფა - ლ -

u - - - - pa - Isa ghmer - tsa chven - sa!

44

1)

ი - ლო - ცეთ და მი - ე - ცით უ - - - ფა - ლ -
sa ღმე - - - რთსა ჩვენ - სა!
sa ღმე - - - რთსა ჩვენ - სა!

i - lo - tset da mi - e - tsit u - - - pa - l -
sa ghme - - - rtsa chven - sa!

rit.

45

2) 3) 4)

ი - ლო - - - ცეთ და მი - ე -
ი - ლო - - - ცეთ და მი - ე -

i - lo - - - tset da mi - e -

1) საგალობელი ჩვენი განყობილია სტ. კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქივში დაცული №59 წარდგომის ჰანგზე.

2) კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, №190 და №203 საქმე).

3) ხელნაწერში საგალობლის „დედნად“ ცისკრის ანტიფონება მითითებული.

4) წარდგომის მელოდია №190 საქმეში დიდი ტერციით დაბლა, №203 საქმეში კი, პატარა ტერციით მაღლაა ნოტირებული.
II-III ხედები ჩვენი შენიობილია.

1 The hymn was arranged by the editors based on the tune of the Gradual #59 preserved in the score manuscript archive by S. Karbelashvili.

2) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, mss. #190 and #203).

3) The Matins antiphons are referred to as "the originals" of the hymn in the source manuscript.

4) The melody of the Gradual is notated a major third interval lower in #190, and a minor third interval higher in #203.
The second and the third voices were arranged by the editors.

46

1) საგალოშელი ჩვენი განყობილია „ცისკარში“ მოცემული (კარბელაშვილი, 1898:214) სახარების წარდგომის მუსიკაზე.

„ცისკარში“ საგალობელი ნოტირებულია დიდი ტერციით მაღლა.

2) ჩვენი აზრით, დასაძლებელი პირველი ფრაზის თავიდანვე ერთი საგასაღებო (ფა) დიეზით შესრულებაც — ჩვენ მიერ ჩამატებული, ფრჩხილებში ჩასმული ალტირაციის ნიშნებით.

1) The hymn was arranged by the editors based on the melody of the Gospel Gradual given in "Matins" (Karbelashvili, 1898:214).
The hymn is notated a major third interval higher in "Matins".

2) We believe that performing the first phrase with one key signature (F sharp) from the beginning is acceptable, together with the bracketed accidentals added by the editors.

rit.

ლსა ღმერთ - - - - სა ჩვენ - სა!
ლსა ღმერთ - - - - სა ჩვენ - სა!
Isa ghmert - - - - sa chven - sa!

47

1)

ი - - - - ლო ცეთ და
ი - - - - ლო ცეთ და
i - - - - lo - - - tset da

rit.

მი - ე - ცით უ - ფალ - სა ღმერ-თსა ჩვენ - სა!
მი - ე - ცით უ - ფალ - სა ღმერ-თსა ჩვენ - სა!
mi - e - tsit u - pal - sa ghmer-tsa chven - nsa!

1) სავალობელი ჩვენი გაწყობილია სტ. კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქივში დაცული ცისკრის სახარების ნარდგომის მუსიკაზე. მის ხელნაწერში ნოტირებულია მხოლოდ მთემელის პარტია, ალტერაციის ნიშანთა გარეშე.

ნარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია; ჩვენი შენტობილია II-III ხმები.

1) The hymn was arranged by the editors based on the melody of the "Matins" Gospel Gradual preserved in the score manuscript archive by S. Karbelashvili. Only the first voice part is notated in his original manuscript, without accidentals.

The accidentals presented here were added by the editors; the second and the third voices were arranged by the editors as well.

შვიდეულის საღაგი დღეებისა და დღესასწაულთა
სამოციქულოს წარდგომები

Prokeimena for the Epistle
On Weekdays and Feast Days

ორშაბათს; კვართ
Monday; tone IV

48

1) 2) 3)

ორ-მელ-მან შე - ქმნა ა - ნგე - ლო - სნი
ორ-მელ-მან შე - ქმნა ა - ნგე - ლო - სნი
ro - mel - man she - kmnna a - nge - lo - sni

მი - - - სნი სუ - - - ლად და მსა - ხუ - რნი
მი - - - სნი სუ - - - ლად და მსა - ხუ - რნი
mi - - - sni su - - - lad da msa - khu - rni

rit.
ო მი - - - სნი ა - ლად ცე - ცხლი - სა!
ო მი - - - სნი ა - ლად ცე - ცხლი - სა!
i mi - - - sni a - lad tse - tskhli - sa!

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203).

2) ხელნაწერში მხოლოდ I ხმაა ჩანარილი, ევარტით მაღლა. II-III ხმები ჩვენი შენტობილია.

3) №48-50 ნარდგომები იგალიობრივა წმიდა მთავარ-ანგელოსებისადმი მიძღვნილ მსახურებებზე.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #203).

2) Only the first voice part is recorded in the source manuscript, a perfect fourth interval higher. The second and the third voices were arranged by the editors.

3) The Graduals #48-50 are chanted at the liturgy dedicated to the archangels.

რო - მელ - მან შე - ქმნა ან - გე - ლოს - ნი მის - ნი სუ - - -
 რო - მელ - მან შე - ქმნა ან - გე - ლოს - ნი მის - ნი სუ - - -
 ro - mel - man sheh-kmnna an - ge - los - ni mis - ni su - - -

უ - - - - ლად,
 და მსა - ხურ - ნი მი - - -
 u - - - - lad, da msa - khur - ni mi - - -

rit.
 სნი ა - ლად ცე - ცხლი - სა!
 სნი ა - ლად ცე - ცხლი - სა!
 i - - - - sni a - lad tse - tskhli - sa!

50

რო - მელ - მან შე - ქმნა ან - გე - ლო -
 რო - მელ - მან შე - ქმნა ან - გე - ლო -
 ro - mel - man she-kmnna an - ge - lo -

სნი მის - ნი სუ - ლად და მსა -
 სნი მის - ნი სუ - ლად და მსა -
 sni mis - ni su - lad da msa -
 rit.
 ხურ - ნი მი - სნი ა - ლად ცე - ცხლი - სა!
 ხურ - ნი მი - სნი ა - ლად ცე - ცხლი - სა!
 khur - ni mi - sni a - lad tse - tskhli - sa!

სამშაბათს; კვად ზ

51

Tuesdays; tone VII

1) 2) 3)
 ი - ხა - რებ - დეს მარ - თა - ლი უ - ფლი - - - სა
 ი - ხა - რებ - დეს მარ - თა - ლი უ - ფლი - - - სა
 i - kha - reb - des mar - ta - li u - pli - - - sa

 მი - - - მართ, და მართ, და
 მი - - - მართ, და
 mi - - - mart, da

1) 3. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203).

2) ხელნაწერში მხოლოდ 1 ხმაა ნოტირებული. II-III ხმები ჩვენი შენტობილია.

3) ხელნაწერში №51 საგალობლის ტექსტია: „იხარებდით მართალნი უფლისა მიმართ და ესევდით მას“. ლმრთისმსახურებაში №51—54 წარდგომების ტექსტი ასეც ყდერს ხოლმე: „იხარებდენ მართალნი უფლისა მიმართ და ესვიდენ მას“ ან „იხარებდით მართალნი უფლისა მიმართ და ესვიდეთ მას“. წარდგომების ტექსტი №63 ფსალმუნის XI მუხლია. პარტიტურაში წამოდგენილი ტექსტის ფსალმუნიდან აღებული, სწორი ვარიანტი.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #203).

2) Only the first voice part is notated in the source manuscript. The second and the third voice parts were arranged by the editors.

3) In hymn #51, the text in the source manuscript: "ikharebdit martalni uplisa mimart da esevdit mas." The text of the Graduals #51-54 are also like this in the liturgy: "ikharebden martalni uplisa mimart da esviden mas," or "ikharebdit martalni uplisa mimart da esvidet mas." The text of the Gradual is the eleventh stanza of psalm #63. The correct variant taken from the psalm text is presented in the score.

rit. 1)

ბა - სვი - დეს - მას!
ბა - სვი - დეს - მას!
e - svi - des mas!

52

ი - ხა - რებ - დეს - მარ - თა - ლი
ი - ხა - რებ - დეს - მარ - თა - ლი
i - kha - reb - des mar - ta - li u - - - - pli -

სა - მართ, და - მართ, და -
სა - მართ, და -
sa mi mart, da e -

rit.

სვი - დეს - მას!
სვი - დეს - მას!
svi - des mas!

1) ფრჩხილებში ჩასმული ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები ჩვენი ჩამატებულია პარტიტურაში.
1) The bracketed non-key signature accidentals were added by the editors in the score.

53

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and Latin.

Soprano (Top Voice):

- Notes: G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5, C6, D6, E6, F6, G6, A6, B6, C7, D7, E7, F7, G7, A7, B7, C8.
- Text: ი - ხა - რებ - დეს მარ - თა - ლი უ - ფლი - სა
- Text: ი - ხა - რებ - დეს მარ - თა - ლი უ - ფლი - სა
- Text: i - kha - reb - des mar - ta - li u - pli - sa

Alto (Middle Voice):

- Notes: G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5, C6, D6, E6, F6, G6, A6, B6, C7, D7, E7, F7, G7, A7, B7, C8.
- Text: მი - მართ, და ი - სვი -
- Text: მი - მართ, და ი - სვი -
- Text: mi - mart, da e - - - svi -

Bass (Bottom Voice):

- Notes: G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5, C6, D6, E6, F6, G6, A6, B6, C7, D7, E7, F7, G7, A7, B7, C8.
- Text: დეს მას!
- Text: დეს მას!
- Text: des mas!

rit.

54

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The vocal parts are written in soprano, alto, and bass clef. The lyrics are in Georgian and English, with the English translation provided below the Georgian text.

Soprano: ი - - - ბა - - - რე - - - ბდეს მარ - თა - ლი
Alto: ი - - - ბა - - - რე - - - ბდეს მარ - თა - ლი
Bass: ი - - - kha - - - re - - - bdes mar - ta - li

უ - ფლი - სა მი - მართ,
უ - ფლი - სა მი - მართ,
u - pli - sa mi - mart,

და ი - სვი - დეს მა -
და ი - სვი - დეს მა -
da e - svi - des ma -

rit.

ას!
ას!
as!

ოთხშაბათს; ქმაღ გ
Wednesdays; tone III

55

1) 2) 3)

ა - დი - - - დებს სუ - ლი ჩე - მი უ -
ა - დი - - - დებს სუ - ლი ჩე - მი უ -
a - di - - - deb s su - li che - mi u -

1) ვ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203).

2) ხელნაწერში მხოლოდ I ხმაა ჩატარილი, პატარა ტერციით მაღლა. II-III ხმები ჩვენი შენტყობილია.

3) №55—57 ნადგომები იგალობება ყოვლადწილა ღმრთისმშობლისადმი მიძღვნილ ღმრთისმსახურებებზე.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #203).

2) Only the first voice is recorded in the source manuscript, a minor third interval higher. The second and the third voices were arranged by the editors.

3) The Graduals #55-57 are chanted at the liturgy dedicated to the Holy Mother of God.

ფალ - სა, და გა - ნი - ხა - რა სულ - მან ჩემ - მან ღმრთი-სა მი - მართ
ფალ - სა, და გა - ნი - ხა - რა სულ - მან ჩემ - მან ღმრთი-სა მი - მართ

pal - sa, da ga - ni - kha - ra sul - man chem-man ghmrti - sa mi - mart

rit. 1)

მა - ცხო - - - ვრი - - - სა ჩე - მი - სა!
მა - ცხო - - - ვრი - - - სა ჩე - მი - სა!

ma - tskho - - - vri - - - sa che - mi - sa!

56

დი - დებს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა,
დი - დებს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა,

a - - - - di - debs su - li che - mi u - pal - sa,

და გა - ნი - ხა - რა სულ - მან ჩემ - მან ღმრთი - სა მი - მართ, მა -
და გა - ნი - ხა - რა სულ - მან ჩემ - მან ღმრთი - სა მი - მართ, მა -

da ga - ni - kha - ra sul - man chem - man ghmrti - sa mi - mart, ma -

1) ფრჩხილებში ჩასმული ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები ჩვენი ჩამატებულია.
1) The bracketed non-key signature accidentals were added by the editors in the score.

1) rit.

გხო - ვრი - - - სა - - - ა ჩე - - მი - სა!

გხო - ვრი - - - სა - - - ა ჩე - - მი - სა!

tskho - vri - - - sa - - - a che - mi - sa!

2) ossia:
აბ ახე:

rit.

ა ჩე - - მი - სა!

ა ჩე - - მი - სა!

a che - mi - sal

57

ა - დი - დებს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა, და გა - ნი - სა - რა

ა - დი - დებს სუ - ლი ჩე - მი უ - ფალ - სა, და გა - ნი - სა - რა

a - di - debs su - li che - mi u - pal - sa, da ga - ni - kha - ra

სულ - მან ჩემ - მან ღმრთი - სა მი - მართ მა - - - - -

სულ - მან ჩემ - მან ღმრთი - სა მი - მართ მა - - - - -

sul - man chem - man ghmrti - sa mi - mart ma - - - - -

1); 2) წვრილი შრიუმტით დაპეჭდილია საკადანო ნაგებობის ალტერნატიული, წყაროებისაგან კილოური მიხრილობით განსხვავებული, ჩვენ მიერ შემოთავაზებული ვარიანტი.

1); 2) The alternative cadence constructions that differ in modal color from the originals are printed here in small font as offered by the editors.

1)

rit.

გომ - - - ვრი - - - სა ჩე - მი - სა!

გომ - - - ვრი - - - სა ჩე - მი - სა!

tskho - - - vri - - - sa che - mi - sal

2) *ossia:* ახ ახე:

rit.

გომ - - - ვრი - - - სა ჩე - მი - სა!

გომ - - - ვრი - - - სა ჩე - მი - სა!

tskho - - - vri - - - sa che - mi - sal

ხუთშაბათს; კვად ღ

Thursdays; tone VIII

58

3) 4) 5)

ყო - ველ - სა ქვე - ყა - ნა - სა გა - - - ნხდა ხმა

ყო - ველ - სა ქვე - ყა - ნა - სა გა - - - ნხდა ხმა

qo - vel - sa kve - qa - na - sa ga - - - nkhda khma

მა - თი, და კი - დე - თა სო - ფლი - - - სა - თა

მა - თი, და კი - დე - თა სო - ფლი - - - სა - თა

ma - ti, da k'i - de - ta so - pli - - - sa - ta

1); 2) წერილი შრიცტით დაბეჭდილია საკადანსო ნაგებობის აღტერნატიული, III ხმის „ღმერთი უფალი“-ს (კარბელაშვილი, 1898:108) მიხედვით ჩვენ მიერ შესრულებული ვარიანტი.

3) კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203).

4) ხელნაწერში მხმარე ჩატრილი, კარტით მაღლა. II-III ხმები ჩვენი შენყობილია.

5) №58—61 ნარდგომები იგალობება წმიდა მოციქულებისადმი მიძღვნილ ღმრთისახურებებზე.

1); 2) The alternative cadence construction was printed in small font, according to the "God is the Lord" of the third tone (Karbelashvili, 1898:108).

3) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #203).

4) Only the first voice is recorded in the source manuscript, a perfect fourth interval higher. The second and the third voices were arranged by the editors.

5) The Graduals #58-61 are chanted at the liturgy dedicated to the Apostles.

rit.

სი - ტყვა - - - ნი მა - - - თნი!

si - t'qva - - - ni ma - - - tni!

59

1)

ყო - ველ - სა ქვე - ყა - ნა - სა გან - ხდა ხმა მა - თი, და

ყო - ველ - სა ქვე - ყა - ნა - სა გან - ხდა ხმა მა - თი, და

ყო - ველ - სა ქვე - ყა - ნა - სა გან - ხდა ხმა მა - თი, და

qo - vel - sa kve - qa - na - sa gan - khda khma ma - ti, da

rit.

კი - დე - თა სოფ - ლი - სა - თა სი - ტყვა - - - ნი მათ - ნი!

კი - დე - თა სოფ - ლი - სა - თა სი - ტყვა - - - ნი მათ - ნი!

კი - დე - თა სოფ - ლი - სა - თა სი - ტყვა - - - ნი მათ - ნი!

k'i - de - ta sop - li - sa - ta si - t'qva - - - ni mat - ni!

60

ყო - ველ - სა ქვე - ყა - ნა - სა გან - ხდა ხმა მა - თი, და კი - დე - თა სო - ფლი -

ყო - ველ - სა ქვე - ყა - ნა - სა გან - ხდა ხმა მა - თი, და კი - დე - თა სო - ფლი -

ყო - ველ - სა ქვე - ყა - ნა - სა გან - ხდა ხმა მა - თი, და კი - დე - თა სო - ფლი -

qo - vel - sa kve - qa - na - sa gan - khda khma ma - ti, da k'i - de - ta so - pli -

1) სტ. კარბელაშვილს მიერ ამ საგალოობლის I-III ხმებია ნოტირებული, აღტერაციის ნიშანთა გარეშე.
აქ მოცემული აღტერაციის ნიშები ჩვენი აღნიშნულია, ჩვენი შეწყობილია II ხმა.

1) The first-third voices of this hymn were notated by S. Karbelashvili, without accidentals.

The accidentals given here were added by the editors, the second voice was arranged by the editors.

rit

61

8
ყო - ველ - სა ქვე - ყა - ნა - სა გან - ხდა ხმა მა - - -
8
ყო - ველ - სა ქვე - ყა - ნა - სა გან - ხდა ხმა მა - - -
8
qo - vel - sa kve - qa - na - sa gan-khda khma ma - - -

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 2/4 time. The vocal parts are arranged in three staves. The Soprano staff (top) has lyrics: "만나, 만나, 만나 - 만나" and "만나, 만나, 만나 - 만나". The Alto staff (middle) has lyrics: "만나, 만나, 만나 - 만나" and "만나, 만나, 만나 - 만나". The Bass staff (bottom) has lyrics: "ti, da" and "k'i - de - ta". The vocal parts are accompanied by a piano part, indicated by a treble clef and a bass clef with a sharp sign.

rit.

ჭარასეკეგს; ქმაღ ბ
Fridays; tone VII

1) 2) 3)

ბ - ღა - მაღ - ღებ - დით უ - ფა - - - ლსა ღმე -
ბ - ღა - მაღ - ღებ - დით უ - ფა - - - ლსა ღმე -
ა - ღა - მაღ - ღებ - დით უ - ფა - - - ლსა ღმე -
a - gha-magh-leb - dit u - pa - - - lsa ghme -

რთსა ჩვე - ნსა, და თა - ყვა - ნის - სცემ - დით
რთსა ჩვე - ნსა, და თა - ყვა - ნის - სცემ - დით
rtsa chve - nsa, da ta - qva - nis - stsem - dit

კვარცხლ - ბეკ - სა ფერხ - თა მი - სთა - სა, რა - - -
კვარცხლ - ბეკ - სა ფერხ - თა მი - სთა - სა, რა - - -
k'vartskhl-bek' - sa perkh - ta mi - sta - sa, ra - - -

rit. 4)

მე - თუ წმი - და არს!
მე - თუ წმი - და არს!
me - tu ts'mi - da ars!

1) 3. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203).

2) ხელნაწერში მხოლოდ I ხადა ჩაწერილი, კვინტით მაღლა. II-III ხედი ჩვენი შენყობილია.

3) №62—65 წარდგომები იგალიბება წმიდა საუფლის ჯვარისადმი მიძღვნილ ღმრთისმასურებებზე.

4) ფრჩხილებში ჩასმული ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები ჩვენი ჩამატებულია.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #203).

2) Only the first voice is recorded in the source manuscript, a perfect fifth interval higher. The second and the third voices were arranged by the editors.

3) The Graduals #62-65 are chanted at the liturgy dedicated to the Holy Cross.

4) The bracketed accidentals were added by the editors.

ਾ - ਲਾ - ਮਾਲ - ਲੋਬ - ਫਿਤ ਉ - ਪਾ - ਲ - ਸਾ ਲਮੇਰ - ਤਸਾ ਰਿਵੇਨ - ਸਾ,
ਾ - ਲਾ - ਮਾਲ - ਲੋਬ - ਫਿਤ ਉ - ਪਾ - ਲ - ਸਾ ਲਮੇਰ - ਤਸਾ ਰਿਵੇਨ - ਸਾ,
ਾ - ਗਾ - ਮਾਲ - ਲੋਬ - ਫਿਤ ਉ - ਪਾ - ਲ - ਸਾ ਲਮੇਰ - ਤਸਾ ਚਵੈਨ - ਸਾ,

a - gha - magh - leb - dit u - pa - l - sa ghmer - tsa chven - sa,

ਡਾ ਤਾ - - - ਧਵਾ - ਨਿਸ - - - - ਸਤੇ -
ਡਾ ਤਾ - - - ਧਵਾ - ਨਿਸ - - - - ਸਤੇ -
da ta - - - qva - nis - - - - stse -

ਮਫਿਤ ਕਵਾਰਤਸ਼ਲ - ਬੇਕ - ਸਾ ਝੇਰਥ - ਤਾ ਮਿਸ - ਤਾ - ਸਾ, ਰਾ - ਮੇ - ਟਯ
ਮਫਿਤ ਕਵਾਰਤਸ਼ਲ - ਬੇਕ - ਸਾ ਝੇਰਥ - ਤਾ ਮਿਸ - ਤਾ - ਸਾ, ਰਾ - ਮੇ - ਟਯ
mdit k'vartskhl - bek' - sa perkh - ta mis - ta - sa, ra - me - tu

ਰਿਟ.
ਨਮੀ-ਦਾ ਅਰਸ!
ਨਮੀ-ਦਾ ਅਰਸ!
ts'mi-da ars!

Soprano: a - ಲಾ - ಮಾಳ - ಲೈಬ - ಡಿತ ಉ - ಫಾಲ - ಸಾ ಲಂಗೆರತ - ಸಾ
Alto: a - ಲಾ - ಮಾಳ - ಲೈಬ - ಡಿತ ಉ - ಫಾಲ - ಸಾ ಲಂಗೆರತ - ಸಾ

Bass: a - gha-magh-leb - dit u - pal - sa ghmert - sa

Soprano: ರಿಂಬ - - - ಸಾ, ಡಾ ತಾ - ಯವಾ - ನಿಸ - ಸಪ್ರೇಮ - ಡಿತ ಕವಾರ್ಪಬ್ಲಂ - ಡೀಕ - ಸಾ
Alto: ರಿಂಬ - - - ಸಾ, ಡಾ ತಾ - ಯವಾ - ನಿಸ - ಸಪ್ರೇಮ - ಡಿತ ಕವಾರ್ಪಬ್ಲಂ - ಡೀಕ - ಸಾ

Bass: chven - - - sa, da ta - qva - nis - stsem - dit k'vartskhl - bek' - sa

Soprano: ಫೆರ್ಸ - ತಾ ಮಿಸ - ತಾ - ಸಾ, ರಾ - ಥಿ - - - ತ್ಯ
Alto: ಫೆರ್ಸ - ತಾ ಮಿಸ - ತಾ - ಸಾ, ರಾ - ಥಿ - - - ತ್ಯ

Bass: perkh - ta mis - ta - sa, ra - me - - - tu

Soprano: ನೊ - - - ಡಾ ಅರ್ಸ!
Alto: ನೊ - - - ಡಾ ಅರ್ಸ!
Bass: ts'mi - - - - da ars!

ა - ღა - მაღ - ლებ - დით უ - ფალ - სა ღმერთ - სა ჩვენ - სა,
ა - ღა - მაღ - ლებ - დით უ - ფალ - სა ღმერთ - სა ჩვენ - სა,
a - gha - magh - leb - dit u - pal - sa ghmert - sa chven - sa,

და თა - ყვა - ნის - სცემ - დით კვარცხლ - ბექ - სა ფერხ - თა
და თა - ყვა - ნის - სცემ - დით კვარცხლ - ბექ - სა ფერხ - თა
da ta - qva - nis - stsem - dit k'vartskhl - bek' - sa perkh - ta

მის - - - - თა - - სა, რა - - - - მე -
მის - - - - თა - - სა, რა - - - - მე -
mis - - - - ta - - sa, ra - - - - me -

rit.
თუ წმი - - - და არს!
თუ წმი - - - და არს!
tu ts'mi - - - da - - - ars!

ಶಾಂತಿ; ಶಂಕಾ ಓ
Saturdays; tone VIII

1) 2)

ಒ - ಬಾ - ರ್ಯಾಬ - ಫಿತ ಉ - - - ಫಲಿ - - - ಸಾ ಥಿ -
ಒ - ಬಾ - ರ್ಯಾಬ - ಫಿತ ಉ - - - ಫಲಿ - - - ಸಾ ಥಿ -
ಒ - ಬಾ - ರ್ಯಾಬ - ಫಿತ ಉ - - - ಫಲಿ - - - ಸಾ ಥಿ -
i - kha - reb - dit u - - - pli - - - sa mi -

ಮಾರ್ತ ಡಾ ನಿ - - - ಶ್ವೇ - - -
ಮಾರ್ತ ಡಾ ನಿ - - - ಶ್ವೇ - - -
ಮಾರ್ತ ಡಾ ನಿ - - - ಶ್ವೇ - - -
mart da i - - - shve - - -

ಫಿಟ, ಮಾ - - - ರ್ಯಾಬ - ಫಿತ ಉ - - - ಫಲಿ - - - ಸಾ ಥಿ -
ಫಿಟ, ಮಾ - - - ರ್ಯಾಬ - ಫಿತ ಉ - - - ಫಲಿ - - - ಸಾ ಥಿ -
ಫಿಟ, ಮಾ - - - ರ್ಯಾಬ - ಫಿತ ಉ - - - ಫಲಿ - - - ಸಾ ಥಿ -
bdit, ma - - - rta - - - ino!

67

ಒ - ಬಾ - ರ್ಯಾಬ - ಫಿತ ಉ - - - ಫಲಿ - - - ಸಾ ಥಿ -
ಒ - ಬಾ - ರ್ಯಾಬ - ಫಿತ ಉ - - - ಫಲಿ - - - ಸಾ
ಒ - ಬಾ - ರ್ಯಾಬ - ಫಿತ ಉ - - - ಫಲಿ - - - ಸಾ
i - kha - reb - dit u - - - pli - - - sa

1) 3. ಕಾರ್ಬೆಲಾಶ್ವಿಲಿ ಅರ್ಚಿವೋದಾನ (ಪ್ರೇಸ್‌ರ. ಅರ್ಚ., ಪಿ. 1461, ಸಾರ್ಕಾರಿ ನಂಂತರಿಗೆ 203).

2) ಬೆಳ್ಳಂಡ್‌ರ್ಯಾಬ್ ಮಧ್ಯಾಂಗ 1 ಖಾತಾ ಹಿಂದ್ರ್ಯಾಬ್, ಪಾತ್ರಾ ತ್ರೈರ್ಯಾಬ್ ಮಧ್ಯಾಂಗ. II-III ಖಾತಾ ಹಿಂದ್ರ್ಯಾಬ್ ಶೇಷಂಘಾಂಗ.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #203).

2) Only the first voice is recorded in the source manuscript, a minor third interval higher. The second and the third voices were arranged by the editors.

8

მი - - - - - მართ, და ი - - - - -

mi - - - - - mart, da i - - - - -

rit.

შვე - ბ - დი - - - თ მა - - - რთალ - ნო!

shve - b - di - - - t ma - - - rtal - no!

68

ი - ხა - რებ - დით უ - ფლი - სა მი - მართ, და ი - - - - -

i - kha - reb - dit u - pli - sa mi - mart, da i - - - - -

rit.

შვე - - - ბდით, მარ - თალ - ნო!

shve - - - bdit, mar - - tal - - no!

ନାନା - - - - ରେବ - ଫିଲୋ - ସା ମି - ମାରତ,
ନାନା - - - - ରେବ - ଫିଲୋ - ସା ମି - ମାରତ,
ନାନା - - - - ରେବ - ଫିଲୋ - ସା ମି - ମାରତ,
i - - - - kha - - reb - dit u - pli - sa mi - mart,

rit.

ଦା ଇଶ - ଵେବ - ଫିଲୋ - ସା ମାର - - - - ତାଲ - ନୋ!
ଦା ଇଶ - ଵେବ - ଫିଲୋ - ସା ମାର - - - - ତାଲ - ନୋ!

ଶାଶ୍ଵତିଃ; ଶିଥାର ଗ
Saturdays; tone VI

70

ସୁଲ - - ମାନ ମାତ - ମାନ କେ - ତିଲ - ତା ଶି - ନା ଗା - ନିଃ - ବେ - ନୋ,
ସୁଲ - - ମାନ ମାତ - ମାନ କେ - ତିଲ - ତା ଶି - ନା ଗା - ନିଃ - ବେ - ନୋ,
sul - - man mat - man k'e - til - ta shi - na ga - nis - ve - nos,

ଦା - ନା - ତେ - - - ସାବ - ମାନ ମାତ - ମାନ ଦା - ନା - ମକ୍ଵି - ଦ୍ରଙ୍ଗୁଳ
ଦା - ନା - ତେ - - - ସାବ - ମାନ ମାତ - ମାନ ଦା - ନା - ମକ୍ଵି - ଦ୍ରଙ୍ଗୁଳ
da - na - te - - - sav - man mat - man da - i - mk'vi - dros

rit.

ქვე - ყა - - - - ნა!

ქვე - ყა - - - - ნა!

ქვე - ყა - - - - ნა!

kve - qa - - - - na!

71

სულ - მან მათ - მან კე - თილ - თა ში - ნა გა - ნი - სვე - ნოს, და ნა - თე -

სულ - მან მათ - მან კე - თილ - თა ში - ნა გა - ნი - სვე - ნოს, და ნა - თე -

sul - man mat - man k'e - til - ta shi - na ga - ni - sve - nos, da na - te -

სავ-მან მა - თ - მან და - ი - - - მკვი - დროს

სავ-მან მა - თ - მან და - ი - - - მკვი - დროს

sav-man ma - t - man da - i - - - mk'vi - dros

rit.

ქვე - - - - ყა - - - - ნა!

ქვე - - - - ყა - - - - ნა!

ქვე - - - - ყა - - - - ნა!

kve - - - - qa - - - - na!

ჟობას; ქმაღ ღ 1) 2)

Christmas; tone VIII

ნათლისღებასა და ბზობაზე; ქმაღ ღ

Epiphany and Palm Sunday; tone IV

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203).

2) №72—76 ნარდვომები ჩანტერილია 8 ხმისა და შვიდეულის სადაცი დღეების ნარდვომებთან ერთად.

ხელნაწერში №72—76 ნარდვომების მხოლოდ I ხმაა ნოტირებული, კვინტით მაღლა. საგალობლებში II და III ხმები ჩვენი შენკობლია.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #203).

2) The Graduals #72-76 are recorded together with the eight tones and the weekday Graduals.

Only the first voice of the Graduals #72-76 are notated in the source manuscript, a fifth interval higher. The second and the third voices were arranged by the editors in the hymns.

ლი - - - - ta u - pli - sa - ta, ghme - rti

ლი - - - - ta u - pli - sa - ta, ghme - rti

ლი - - - - ta u - pli - sa - ta, ghme - rti

rit.

უ - - - - ფა - ლი და გა - მო - გვი - ჩნდა ჩვენ!

უ - - - - ფა - ლი და გა - მო - გვი - ჩნდა ჩვენ!

უ - - - - ფა - ლი და გა - მო - გვი - ჩნდა ჩვენ!

u - - - - pa - li da ga - mo - gvi - chnda chven!

74

სარებას; ქმაღ ღ
Annunciation; tone VIII

ა - ხა - - - - რე - - - - ბდით

ა - ხა - - - - რე - - - - ბდით

ა - ხა - - - - რე - - - - ბდით

a - kha - - - - re - - - - bdit

დღი - - - - თი - - - - დღე მა - ცხო - ვა - - - -

დღი - - - - თი - - - - დღე მა - ცხო - ვა - - - -

დღი - - - - თი - - - - დღე მა - ცხო - ვა - - - -

dghi - - - - ti - - - - dghe ma - tskho - va - - - -

rit.

რე - - - ბა - სა ღმრთი - - - სა ჩვე - ნი - სა - სა!

რე - - - ბა - სა ღმრთი - - - სა ჩვე - ნი - სა - სა!

re - - - ba - sa ghmrti - - - sa chve - ni - sa - sa!

75

ბრწყინვალე აღდგომას; ქმაღ ღ
Pascha; tone VIII

ი - სე არს დღე, რო - მელ ჰქმნა უ - ფა -

ი - სე არს დღე, რო - მელ ჰქმნა უ - ფა -

e - se ars dghe, ro - mel hkmna u - pa -

ღმან, ვი - ხა - რე - ბდეთ და ვი - შვე -

ღმან, ვი - ხა - რე - ბდეთ და ვი - შვე -

lman, vi - kha - re - bdet da vi - shve -

ბდეთ ა - - - - მას ში - ნა!

ბდეთ ა - - - - მას ში - ნა!

bdet a - - - - mas shi - na!

ამაღლებას; გმაზ ზ
Ascension; tone VII

ა - მაღლ - დი ცა - თა ში - ნა, ღმე - - - -
ა - მაღლ - დი ცა - თა ში - ნა, ღმე - - - -
a - maghl - di tsa - ta shi - na, ghme - - - -

რთო, და ყო - ველ - სა ქვე - ყა - ნა - სა ზე - და
რთო, და ყო - ველ - სა ქვე - ყა - ნა - სა ზე - და
rto, da qo - vel - sa kve - qa - na - sa ze - da

არს დი - დე - ბა შე - ნი!
არს დი - დე - ბა შე - ნი!

Sunday prokeimenon for the Epistle *(for two antiphonal choirs)*

I გუნდი:

(for two antiphonal choirs)

gəsə s
Tone I

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) and piano. The vocal parts are in G major, common time. The piano part is in G major, common time.

Soprano (Top Line):

- Text: ყავნ, უ - ფა - ლო, წყა - ლო - ბა შე - ნი
- Notes: The soprano part consists of eighth-note patterns. The first measure has a single eighth note. The second measure has two eighth notes. The third measure has three eighth notes. The fourth measure has four eighth notes. The fifth measure has five eighth notes. The sixth measure has six eighth notes. The seventh measure has seven eighth notes. The eighth measure has eight eighth notes.

Alto (Middle Line):

- Text: ყავნ, უ - ფა - ლო, წყა - ლო - ბა შე - ნი
- Notes: The alto part consists of eighth-note patterns. The first measure has a single eighth note. The second measure has two eighth notes. The third measure has three eighth notes. The fourth measure has four eighth notes. The fifth measure has five eighth notes. The sixth measure has six eighth notes. The seventh measure has seven eighth notes. The eighth measure has eight eighth notes.

Bass (Bottom Line):

- Text: i - - - - qavn, u - pa - lo, ts'qa - lo - ba she - ni
- Notes: The bass part consists of eighth-note patterns. The first measure has a single eighth note. The second measure has two eighth notes. The third measure has three eighth notes. The fourth measure has four eighth notes. The fifth measure has five eighth notes. The sixth measure has six eighth notes. The seventh measure has seven eighth notes. The eighth measure has eight eighth notes.

Piano (Right Side):

- Text: ჩვენ ზე - და, ვი - თა - - - - რცა ჩვე - - - n
- Notes: The piano part consists of eighth-note patterns. The first measure has a single eighth note. The second measure has two eighth notes. The third measure has three eighth notes. The fourth measure has four eighth notes. The fifth measure has five eighth notes. The sixth measure has six eighth notes. The seventh measure has seven eighth notes. The eighth measure has eight eighth notes.

Final Measures:

- Text: შენ გე - - - - სავთ!
- Notes: The piano part consists of eighth-note patterns. The first measure has a single eighth note. The second measure has two eighth notes. The third measure has three eighth notes. The fourth measure has four eighth notes. The fifth measure has five eighth notes. The sixth measure has six eighth notes. The seventh measure has seven eighth notes. The eighth measure has eight eighth notes.

1) ნიამდებარე, ანტიფონურ-საგურადო დიალოგის ფორმის მქონე, წარდგომათა მიკრო-ციკლი ჩვენი განყობილია №2, 4, 5 და №6, 7, 9 ნარდგომების მუსიკაზე.

დასასვერად მიგვაჩნია, ნარდგომების ანტიფონურად შესრულება წინამდებარე მაგალითის მიხედვით, ისე რომ, ნარდგომის მუხლად შესრულდეს №6—76, 8 ხმის სისტემის ნარდგომები (იმ ხმისა, რომელსაც მიუთითებს ტაძრკონი) — ჯერ! და შემდეგ გუნდის მიერ, 8 ხმის შემდგომ, ცვალებული სიტყვეები მასარი (რისაც დღეს დიაკვირა ამბობს, ხოლო ტაძრკონი შპარენის ძველი ქართული ტრადიციის, ანტიფონურად სრულდებოდა) | გუნდისა იგულიბოს №1—5 ნარდგომების რეზიტატიულ მუსიკაზე, ხოლო | გუნდისა მათ რეზონის სახით დაურთოს კვლავ 8 ხმის მეტობის მეონე ნარდგომები. ბოლოს კი, ნარდგომის | ნახევარი იგულიბოს პრეველმ, ხოლო | ნახევარი — მეორე გუნდმა.

როგორც ცალელებდი, ასევე, რეფრენული „შემაზი“ ჟურაზების წინამდებარე ნომერში მოცემულისაგან განსხვავებული კომპინაციას საცავით დასავალდა.

ანთოლუგისია ამ სახით, სანიტრუმი, მხოლოდ წინამდებარე, ა შმის წარდგომაა მოცემული. შესაძლებელია 8 შმის გველა წარდგომისა და „აღლილუას“ მსგავსი ფრჩმით შესრულება.

We believe it is acceptable to perform the Graduals antiphonally according to the presented example, so that the eight tone system #6-76 Graduals can be performed as the first stanzas of the Gradual (the voice which is indicated by the Typikon), by the first choir and then by the second. The changing verbal material (said by the Deacon nowadays, although performed antiphonally according to the medieval Georgian typikon tradition) should be chanted by the first choir on the recitative music of the #1-5 Graduals, and the second choir must add the Graduals with the melody of the eighth tone as the refrain. Finally, the first half of the Gradual must be

Performing the changing and the refrain phrases with different combinations that differ from the above description are also

Only the present, A tone Gradual is given as the example in this form. Performing all the Graduals of the eight tones and

II Choir:

1) *a tempo*

ი - ყავნ, უ - - - ფა - ლო, წყა - ლო - - - - ბა
ი - ყავნ, უ - - - ფა - ლო, წყა - ლო - - - - ბა
i - qavn, u - - - pa - lo, ts'qa - lo - - - - ba

შე - ნი ჩვენ ზე - - - da, ვი - თარ - ცა ჩვენ
შე - ნი ჩვენ ზე - - - da, ვი - თარ - ცა ჩვენ
she - ni chven ze - - - da, vi - tar - tsa chven

rit.

შენ გე - - სავთ!
shen ge - - savt!

ამის შემდგომ, პირველმა გუნდმა უნდა იგალობოს ფსალმუნის მუხლის ("იხარებდით") ქვემოთ მოცემული სამი ვარიანტიდან ერთ-ერთი.

After this, the first choir must chant one of the three variants of the psalm stanza given below ("ikharebdit")

I გუნდი:

I Choir

recit.

იხარებდით მართალნი უფლისა მიმართ, და წრფელთა
იხარებდით მართალნი უფლისა მიმართ, და წრფელთა

ikharebdit martalni uplisa mimart, da ts'relta

1) როგორც ნინა ვეერდზეა აღნიშნული, დასაშვებია განმეორებადი, რეფრენული ფრაზების სხვაგვარი კომბინაციაც — მათი თვისუფალი არჩევა კალენდრით განსაზღვრული იხოსის წარდგომათა ფონდიდან (იხ. №6—76).

1) As mentioned on the previous page, it is also acceptable to choose freely between the different combinations of the refrain phrases: the ikhos Graduals as defined by the calendar (see #6-76).

a tempo

შვე - ნის ქე - - - ბა!

შვე - ნის ქე - - - ბა!

shve - nis ke - - - ba!

I გუნდი:
I Choir

ossia:
ახ ახ: *recit.*

ი - ხა - რებ - დით მარ - თალ - ნი უფ - ლი - სა მი - მართ,
i - kha - reb - dit mar - tal - ni up - li - sa mi - mart,

a tempo

და წრფელ - თა შვე - - - ნის ქე - ბა!

და წრფელ - თა შვე - - - ნის ქე - ბა!

da ts'rpel - ta shve - - - nis ke - bal

I გუნდი:
I Choir

ossia:
ახ ახ: *recit.*

იხარებდით მართალნი უფლისა მიმართ, და წრფელ - თა

იხარებდით მართალნი უფლისა მიმართ, და წრფელ - თა

ikharebdit martalni uplisa mimart, da ts'rpel - ta

A musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The vocal parts are written on treble and bass staves. The lyrics are in Georgian and English, with some syllables followed by an exclamation mark. The vocal parts are separated by vertical bar lines.

Soprano:

- Line 1: შვე - ნის ქე - - - - ბა!
- Line 2: შვე - ნის ქე - - - - ბა!

Alto:

- Line 1: შვე - ნის ქე - - - - ბა!
- Line 2: შვე - ნის ქე - - - - ბა!

Bass:

- Line 1: შვე - ნის ქე - - - - ბა!
- Line 2: შვე - ნის ქე - - - - ბა!

|| გუნდი:

II Choir:

ba she - ni chve - n ze - da. vi - - -

rit.

Georgia

Georgian lyrics: თა - - - - - რცა ჩვენ შენ გე - სავთ!

English lyrics: ta - - - - - rtsa chven shen ge - savt!

I გუნდი:
I Choir

a tempo

o - ყავნ, უ - ფა - ლო, წყა - ლო - ბა შე - ნი ჩვენ ზე - და,
o - ყავნ, უ - ფა - ლო, წყა - ლო - ბა შე - ნი ჩვენ ზე - და,
i - qavn, u - pa - lo, ts'qa - lo - ba she - ni chven ze - da,

II გუნდი:
II Choir:

ვი - - - - თა - - - - რცა ჩვე - - - -
vi - - - - ta - - - - rtsa chve - - - -

rit.

ენ შენ გე - - - - სავთ!
en shen ge - - - - savt!

78

ა - ლი - ლუ - ი - ა!

Alleluia

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 a - li - lu - i - al a - li - lu - i - al al - li - lu - i - al

79

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 a - li - lu - i - al a - li - lu - i - al a - li - lu - i - al

80

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 a - li - lu - i - al a - li - lu - i - al a - li - lu - i - al

1) №78 „ალილუია“ „წირვიდანაა“ (კარბელაშვილი, 1899:13), №79 — მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან, №80—82 — სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერებიდან. №80 წარდგომის იდენტურია მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ჩანერილი ნიმუშიც (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2111).

2) წარმოდგენილი საგალობლები სხვადასხვა სიმაღლეზე ნოტირებული.

1) Hymn #78 "Aliluia" is from "The Liturgy" (Karbelašvili, 1899:13); hymn #79 is from the original manuscript of Elizbarashvili; hymns #80-82 are from the original manuscript by S. Karbelashvili. The example recorded by M. Ipolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2111) is identical to the #80 Gradual.

2) The hymns are notated on different pitches in the original sources.

1)

81-a

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - - - -
ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - - - -
a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! al - - - -

ლი - ლუ - ი - ა!
ლი - ლუ - ი - ა!
li - - - lu - - i - - a!

2)

82-a

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

ა - - - ლი - ლუ - ი - ა!
ა - - - ლი - ლუ - ი - ა!
a - - - li - lu - i - a!

1); 2) №81 „ალილუიას“ ხელნაწერში, გასაღებში გამოწერილია სი ბემოლი, ხოლო მისი მსგავსი №82 „ალილუია“ ალტერაციის ნიშანთა გარეშე ნოტირებული.

81-ა და 82-ა ვერსიებში მოცემული ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია, №78—80 „ალილუიების“ მიხედვით.

მასთან, დასაშვებად მიგამინა №81-82 პიმნების №81-ის ხელნაწერში დაფიქსირებული კილოური მიხრილობით შესრულებაც. ასეთი სახით რედაქტირებული 81-პ და 82-პ ნიტშები მომდევნო გვერდზეა წარმოდგნილი.

მსგავსი სარედაქციო პრიციპით ვუდგებით №81 ნიმუშთან ერთ ხელნაწერში ჩაწერილ №139, №145 და ცალკე ჩაწერილ №265 და 281—283 საგალობლებს.

1); 2) There is a key signature B flat in the manuscript of #81 "Aliluia", while the similar #82 "Aliluia" is notated without accidentals. The accidentals given in the versions 81-a and 82-a, were arranged by the editors according to the #78-80 "Aliluia".

Meanwhile, performing hymns #81-82 with modal changes given in the #81 manuscript, we believe to be acceptable. The 81-b and 82-b examples edited this way, are given on the following page.

The same editorial principle we approach the #139 and #149 hymns recorded in one manuscript with the #81 example, and #265 and #281-283 hymns, recorded separately.

81-b

1)

ა - ღი - ღუ - ი - ა! ა - ღი - ღუ - ი - ა!

ა - ღი - ღუ - ი - ა! ა - ღი - ღუ - ი - ა!

ა - ღი - ღუ - ი - ა! ა - ღი - ღუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

al - - - - -

ღი - ღუ - ი - ა!

ღი - ღუ - ი - ა!

li - - - lu - - - i - - - a!

82-b

2)

ა - ღი - ღუ - ი - ა! ა - ღი - ღუ - ი - ა!

ა - ღი - ღუ - ი - ა! ა - ღი - ღუ - ი - ა!

ა - ღი - ღუ - ი - ა! ა - ღი - ღუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

ა - - - - ღი - - - ღუ - ი - ა!

ა - - - - ღი - - - ღუ - ი - ა!

a - - - - li - - - lu - - - i - - - a!

1) აյ წარმოდგენილია საგალობლის ხელნაწერისეული ვარიანტი (გასაღებში სი ბემოლით). ჩვენი ჩამატებულია საგასაღებო მი ბემოლი ბანში.

2) აյ წარმოდგენილია საგალობლის ხელნაწერისეული ვარიანტი. ფრჩხილებში ჩასტული ბემოლები ჩვენი ჩამატებულია — №81-ბ ნიმუშის მიხედვით.

შედრ, ანთოლოვის II ტომის №249-ბ, 249-ც, ნინამდებარე ტომის №139-ბ, 145-ბ, 265-ბ, 281-ბ, 282-ბ, 283-ბ და „დამატებაში“ მოცემულ №442—450 ნიმუშებს.

1) The manuscript variant of this hymn is presented here (with key signature B flat). The key signature E flat in the bass was added by the editors.

2) The manuscript variant of the hymn is presented here. The bracketed flat symbols were added by the editors according to the example #81-b.

Compare the examples #249-b, #249-b (Vol. 2), #139-b, #145-b, 265-b, 281-b 282-b, 283-b of this volume, and #442-450 given in the "addition".

ალილუია — 8 ხმისა¹⁾
Alleluias in the Eight Tones

83

ჯმაღ ა Tone I

ა - - - ლი - lu - i - - - a! ა - ლი-ლუ-
ა - - - ლი - lu - i - - - a!, ა - ლი-ლუ-
ა - - - ლი - lu - i - - - a! ა - li - lu -
rit.

84

ა - - - ლი - lu - i - - - a!
ა - - - ლი - lu - i - - - a!
ა - - - ლი - lu - i - - - a!

a - - - li - lu - i - a!

1) ლიტურგიული ტრადიციით, წირვაში სახარების წინა „ალილუია“ 8 ხმის სისტემის ჰანგებით უნდა ივალობებოდეს. სამწუხაროდ, აღმოსავლეთ საქართველოს სამგალობლო ტრადიციის წერილობთ თუ აუდო წყაროებში არ გვხვდება 8 ხმის სისტემის „ალილუიები“. ამ დანაკლისის შესაცილებდა, №83—123-ად წარმოდგენილია ჩვენ მიერ №6—47 წარდგომების მუსიკაზე გაწყობლი 8 ხმის „ალილუიები“. აქ, ასევე, წარმოდგენილია „ცისკარიში“ (კარბელაშვილი, 1898) დაბეჭდილი 8 ხმის საცისკრო ანტიფონების „დიდება-ან და-“ს მუსიკაზე ჩვენ მიერ გაწყობილი „ალილუიებიც“.

1) According to the liturgical tradition, the Aliluia preceding the Gospel in the liturgy must be chanted with the tunes of the eight tone system. Unfortunately, there are no Aliluia of the eight tone system in text or audio originals of the eastern Georgian chanting tradition. In order to fill this gap, we present the eight tone Aliluia aligned to the music of the #6-47 Graduals. We also present the Aliluia aligned to the music of the "Matins" antiphons "Glory, now and" of the eight tone printed in the "Matins".

rit.

ა - ღი - ღუ - ი - ა!
ა - ღი - ღუ - ი - ა!
ა - ღი - ღუ - ი - ა!

al
a - li - lu - i - a!

85

ა - - - - ღი - ღუ - ი - ა!
ა - ღი - ღუ - ი - ა!
ა - ღი - ღუ - ი - ა!
a - - - - li - lu - i - al
a - li - lu - i - al

ა - ღი - ღუ - ი - ა!
ა - ღი - ღუ - ი - ა!
ა - ღი - ღუ - ი - ა!
a - li - - - - lu - - - -
a - li - - - - lu - - - -

rit.

o - - - - ა!
o - - - - ა!
i - - - - a!

ଅ - ଲୋ - ଲୁ - o - a! a - ଲୋ - ଲୁ - o - a!

ଅ - ଲୋ - ଲୁ - o - a! a - ଲୋ - ଲୁ - o - a!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

rit.

ଲୋ - - - ଲୁ - - - o - - a!

ଲୋ - - - ଲୁ - - - o - - a!

li - - - lu - - - i - - a!

ଅ - ଲୋ - ଲୁ - o - a! a - ଲୋ - ଲୁ - o - a!

ଅ - ଲୋ - ଲୁ - o - a! a - ଲୋ - ଲୁ - o - a!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

rit.

ଲୋ - - - ଲୁ - - - o - - a!

ଲୋ - - - ଲୁ - - - o - - a!

a - - - li - - lu - - i - - a!

rit.

89

1)

a - - - - ღო - ღუ - o - - - a!

2)

a - - - - ღო - ღუ - o - a!

a - - - - li - lu - i - a!

1) საგალობელი ჩვენი განყობილია „ცისკრის“ (კარბელაშვილი, 1898:189) | ხმის ანტიფონების „დიდება-ან და“-ს მუსიკაზე.
1) The hymn was arranged by the editors based on the music of the antiphons "Glory, now and" of the first tone printed in "Matins" (Karbelaishvili, 1898:189).

THE FOLKLORE STATE CENTRE
OF GEORGIA

rit.

a - li - lu - i - a!

90

ጀጀጀ ዳ
Tone II

3 - ლი - ლუ - ი - ა! 3 - ლი - ლუ - - - - ი - - ა!

3 - ლი - ლუ - ი - ა, 3 - ლუ - ლუ - - - - ი - - ა!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - - - - i - - a!

91

rit.

lu - - - i - - - al

92

rit.

a - li - lu - i - al

rit.

i - a!

1) აქ მოძახილის ქვედა ვარიანტი ბანის ქვედა ვარიანტთან ერთად უნდა შესრულდეს.

2) აქ მოძახილის ქვედა (ნერილი შრიფტით ნაბეჭდი) ვარიანტი ბანის ქვედა ვარიანტთან ერთად უნდა შესრულდეს. II ხმის ზედ ვარიანტთან დასაშვება ბანის ორივე ვარიანტის შესრულება.

1) The lower variant of second voice must be performed together with the lower variant of the bass.

2) The lower variant of the second voice (printed in small font) must be performed with the lower variant of the bass. Performing both variants of the bass together with the upper variant of the second voice is acceptable.

rit.

C

s - స్వా - మీ - o - a! s - స్వా - మీ - o - - - a!

s - స్వా - మీ - o - a! s - స్వా - మీ - o - - - a!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - - i - - - a!

rit.

C

s - స్వా - మీ - o - - a!

s - స్వా - మీ - o - - a!

a - li - lu - - i - - a!

rit.

C

స్వా - - - మీ - o - a!

స్వా - - - మీ - o - a!

li - - - lu - i - a!

rit.

94

ა - - - - ღო - - ღუ - - - - ა!

ა - - - - ღო - - ღუ - - - - ა!

ა - - - - ღო - - ღუ - - - - ა!

ა - - - - li - - lu - i - - - - a!

95

1)

ა - ღო - ღუ - o - ა!

ა - ღო - - - ღუ -

ა - ღო - ღუ - o - ა!

ა - ღო - - - ღუ -

ა - li - lu - i - a!

ა - li - - - lu -

rit.

o - ა!

ა - ღო - ღუ - - - - ა!

o - ა!

ა - ღო - ღუ - - - - ა!

i - a!

a - li - lu - - - - i - - - a!

გვარ ბ
Tone III

96

ა - ღო - ღუ - o - ა!

ა - - - - ღო - - ღუ -

ა - ღო - ღუ - o - ა!

ა - - - - ღო - - ღუ -

ა - li - lu - i - a!

a - - - - li - - lu -

1) საგალობელი ჩვენი განყობილია „ცისერის“ (კარბელაშვილი, 1898:192) დაბეჭდილი II ხმის ანტიფონების „დიდება-ან და“-ს მუსიკზე.

1) The hymn was arranged by the editors based on the music of the antiphons "Glory, now and" of the second tone printed in "Matins" (Karbelašvili, 1898:192).

rit.

o - - - - a! *o - ღო - ღუ - o - a!*
o - - - - a! *o - ღო - ღუ - o - a!*

i - - - - al *a - li - lu - i - a!*

97

a - ღო - ღუ - o - a! *a - ღო - ღუ - - - -*
a - ღო - ღუ - o - a! *a - ღო - ღუ - - - -*

a - li - lu - i - a! *a - li - lu - - - - i - - - -*

a! *a - ღო - ღუ - o - a!*
a! *a - ღო - ღუ - o - a!*

al *a - li - lu - i - a!* *a - li - lu - - - -*

rit.

o - - - - a! *o - ღო - ღუ - o - a!*
o - - - - a! *o - ღო - ღუ - o - a!*

i - - - - a! *a - li - lu - i - a!*

98

1)

a - - - li - - - lu - - i - a - - -

a!, a - - - - - lu - -

rit.

lu - - - i - a! a - lu - - - i - a!

99

¹⁾ საგალობელი ჩვენი განყობილია „ცისკრის“ (კარბელაშვილი, 1898:195) III ხმის ანტიფონების „დიდება-ათ“ და „-ს მუსიკაზე.
1) The hymn was arranged by the editors based on the music of the antiphons "Glory, now and" of the third tone printed in "Matins" (Karbelašvili, 1898:195).

Musical score page 1 featuring three staves (Treble, Alto, Bass) in G major (two sharps). The vocal parts sing in a polyphonic style with lyrics in Georgian. The bass staff provides harmonic support. Measure 8 shows the lyrics "ლი - ლუ - - i - al" and "a - - - li - - -". The music ends with a fermata over the bass staff.

rit. 1)

Musical score page 2 continuing from page 1. The vocal parts sing "ლუ - - o - - - a!" and "ლუ - - o - - - a!". The bass staff continues harmonic support. The section concludes with a fermata over the bass staff.

100

Musical score page 3 starting at tempo 100. The vocal parts sing "a - - - - li - lu - i - al" and "a - li - lu - i - al". The bass staff continues harmonic support. The section ends with a fermata over the bass staff.

2) rit.

Musical score page 4 continuing from page 3. The vocal parts sing "a - - - li - - - lu - - i - - a!". The bass staff continues harmonic support. The section ends with a fermata over the bass staff.

1); 2) ფრჩხილებში ჩასმული ალტერაციის ნიშნებით წარმოდგენილია კადანსებში კილოური მიხრილობის, წყაროებისაგან
განსხვავებული, ჩვენ მიერ შესრულებული ვარიანტი.
1); 2) Scale differences are noted with bracketed accidentals in the cadences.

101

၂၃၁

1)

rit.

c.

a! a - liu - liu - o - a!

a! a - liu - - - -

a - li - lu - i - a!

a - li - lu - i - a!

a - li - lu - i - a!

a - li - lu - i - a!

a!

a - li - lu - i - a!

102

1) საგალოობელი ჩვენი განყობილია „ცისკრის“ (კარბელაშვილი, 1898:198) IV ხმის ანტიფუნების „დიდება-ან და-ა-ს მუსიკაზე.“
 2) საგალოობელი ჩვენი განყობილია „ცისკრის“ (კარბელაშვილი, 1898:213) IV ხმის სახისების ნარდამის მუსიკაზე.

2) საგადაღელო ხევი გამჭვირილია „სუსტონს“ (კამიელაბერი, 1898:213) IV ხილი საბაძოები ხალგებრის შუალედადები

¹⁾ The hymn was arranged by the editors based on the antiphons "Glory, now and" of the fourth tone printed in "Matins" (Karbelashvili, 1898:198).

2) The hymn was arranged by the editors based on the antiphons "Glory, now and" of the fourth tone printed in "Matins" (Karbelašvili, 1898:213).

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 2/4 time. The vocal parts are written on three staves. The lyrics are in Georgian: "ა - ბო - ბუ - ი - ა!". The music consists of eighth and sixteenth notes, with slurs and dynamic markings.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 2/4 time. The vocal parts are written on three staves. The lyrics are in Georgian: "ა - - - ბო - ბუ - ი - ა!". The music consists of eighth and sixteenth notes, with slurs and dynamic markings.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 2/4 time. The vocal parts are written on three staves. The lyrics are in Georgian: "ა - ბო - ბუ - ი - ა!". The music includes a ritardando (rit.) instruction. The lyrics are repeated in the next section. The music consists of eighth and sixteenth notes, with slurs and dynamic markings.

104

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 2/4 time. The vocal parts are written on three staves. The lyrics are in Georgian: "ა - ბო - ბუ - ი - ა!", "ა - ბო - ბუ - ი -", "ა - ბო - ბუ - ი - ა!", and "ა - ბო - ბუ - ი -". The music consists of eighth and sixteenth notes, with slurs and dynamic markings.

rit.

a - - - - a!
a - ღო-ღუ - o - a!
a - ღო-ღუ - o - a!
a - li - lu - i - a!

105

a - - - - ღო - ღუ - o - - -
a - - - - ღო - ღუ - o - - -
a - - - - li - lu - i - - -

a!
a - ღო-ღუ - - - - -
a!
a - ღო-ღუ - - - - -
a!
a - li - lu - - - - -

rit.

o - - - - a!
o - ღო-ღუ - o - a!
o - - - - a!
o - ღო-ღუ - o - a!
i - - - - al
a - li - lu - i - a!

Soprano: a - lio - lu - i - a!

Alto: a - lio - lu - o - a!

Bass: a - - - - -

rit.

Soprano: a - mō - mō - o - - a!

Alto: a - mō - mō - o - - a!

Bass: a - li - lu - i - - - a!

გე ვ
Tone V

107

ვ - მი - - - - მი - ა! ვ - მი - ლუ -
ვ - მი - - - - მი - ა! ვ - მი - ლუ -
ა - ლი - - - - lu - i - al ა - ლი - lu - i -

rit.

ა! ვ - მი - - - - მი - ა! ვ - მი - ლუ -
ა! ვ - მი - - - - მი - ა! ვ - მი - ლუ -
ა! ვ - მი - - - - მი - ა! ვ - მი - ლუ -
ა! ა - ლი - - - - lu - ა! ა - ლი - - - - a!

108

ვ - მი - ლუ - ა! ვ - - - მი - ლუ - ა!
ვ - მი - ლუ - ა! ვ - - - მი - ლუ - ა!
ა - ლი - lu - i - al ა - - - li - lu - i - al

rit.

ა - - - - - li - lu - i - - - a!

110

o - - - - a!
o - - - - a!
i - - - - a!

rit.

მა - - - - a!
მა - - - - a!
lu - - - - i - - - a!

111

1)

o - მა - მა - o - a, o - მა - მა - o - a! o - მა - - -
o - მა - მა - o - a, o - მა - მა - o - a! o - მა - - -
a - li - lu - i - al a - li - lu - i - al a - li - - -

rit.

მა - - - - o - - - a!
მა - - - - o - - - a!
lu - - - - i - - - a!

1) საგალობელი ჩვენი განყობილია „ცისკრის“ (კარბელაშვილი, 1898:201) V ხმის ანტიფონების „დიდება“-ს მუსიკაზე.
1) The hymn was arranged by the editors based on the antiphons "Glory, now and" of the fifth tone printed in "Matins" (Karbelashvili, 1898:201).

112

1)

o - ღo - ღo - o - a! o - ღo - ღo - o - a! o - - - ღo - - - -
 a - li - lu - i - al a - li - lu - i - al a - - - li - - - -

rit.

o - - - ღo - - - o - - - a!
 o - - - ღo - - - o - - - a!

i - - - lu - - - i - - - a!

§2.2 3 Tone VI

113

3 - - - ღo - ღo - o - a! 3 - ღo - ღo - o - a! 3 - ღo - ღo - -

3 - - - ღo - ღo - o - a, 3 - ღo - ღo - o - a! 3 - ღo - ღo - -

a - - - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a - li - lu - -

rit.

o - - - - - a!

o - - - - - a!

i - - - - - a!

1) საგალობელი ჩვენი განცობილია „ცისკრის“ (კარბელაშვილი, 1898:201) V ხმის ანტიფონების „აა და-“-ს მუსიკაზე.
1) The hymn was arranged by the editors based on the antiphons "Glory, now and" of the fifth tone printed in "Matins" (Karbelašvili, 1898:201).

114

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The vocal parts are arranged in two systems. The lyrics are as follows:

System 1:

- Soprano: *s - ɔn - ɔn - o - a!*
- Alto: *s - ɔn - ɔn - o - a!*
- Bass: *a - lu - lu - i - a!*

System 2:

- Soprano: *ɔn - o - - - a!*
- Alto: *ɔn - o - - - a!*
- Bass: *lu - i - - - a!*

Final System:

- Soprano: *o - - - ɔn - - - o - - - a!*
- Alto: *o - - - ɔn - - - o - - - a!*
- Bass: *i - - - lu - - - i - - - a!*

rit.

115

1)

so - ლი - ლუ - o - ა,
so - ლი - ლუ - o - ა!
so - ლი - ლუ - o - ა,
so - ლი - ლუ - o - ა!

a - li - lu - i - a!
a - li - lu - i - a!

¹⁾ საგალობელი ჩვენი განცობილია „ცისკრის“ (კარბელაშვილი, 1898:204) VI ხთის ანტიფანების „დიდება“-ს მუსიკაზე.
¹⁾ The hymn was arranged by the editors based on the antiphons "Glory, now and" of the sixth tone printed in "Matins" (Karbelašvili, 1898:204).

rit.

8

9

a - li - lu - i - al

116

1)

rit.

8

9

a - li - lu - i - al

117

8

9

a - li - lu - i - al

rit.

8

9

i - a!

1) საგალობელი ჩვენი განყობილია „ცისკრის“ (კარბელაშვილი, 1898:204) VI ხმის ანტიფონების „ან და“-ს მუსიკაზე.

1) The hymn was arranged by the editors based on the antiphons "Glory, now and" of the sixth tone printed in "Matins" (Karbelashvili, 1898:204).

გევაზ გ
Tone VII

118

ს - მო - ლუ - ი - ა! ს - მო - ლუ - ი - ა!

ს - მო - ლუ - ი - ა, ს - მო - ლუ - ი - ა!

a - li - lu - i - al a - li - lu - i - - - - al

ს - - - მო - - ლუ - - - -

ს - - - მო - - ლუ - - - -

a - - - li - - lu - - - -

rit.

ი - - - - al

119

ს - - - - - მო - ლუ - ი - ა!

ს - - - - - მო - ლუ - ი - ა!

a - - - - - li - lu - i - al

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 2/4 time. The vocal parts are accompanied by piano.

Text below the music:

ა - ბო - ბუ - ა!

ა - ბო - ბუ - ა!

ა - li - lu - i - a!

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 2/4 time. The vocal parts are accompanied by piano.

Text below the music:

ა - - - ბო - ბუ - ა -

ა - - - ბო - ბუ - ა -

ა - - - li - lu - i - a -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 2/4 time. The vocal parts are accompanied by piano. The tempo is marked *rit.*

Text below the music:

ა!

ა!

ა!

a!

120

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 2/4 time. The vocal parts are accompanied by piano. The section is labeled 1).

Text below the music:

ა - - - ბო - ბუ - ა! ა - ბო - ბუ -

ა - - - ბო - ბუ - ა! ა - ბო - ბუ -

ა - - - li - lu - i - a! a - li - lu -

1) საგალობელი ჩვენი განყობილია „ცისკრის“ (კარბელაშვილი, 1898:207) VII ხმის ანტიფონების „დიდება-ან და“-ს მუსიკაზე.
1) The hymn was arranged by the editors based on the antiphons "Glory, now and" of the seventh tone printed in "Matins" (Karbelashvili, 1898:207).

rit.

i - - - - a!

a - - - - მო-ლუ-ი - - - a!

a - - - - a!

a - - - - li - lu - i - - - a!

121

a - მო - ლუ - o - a!

a - მო - ლუ - - - -

a - მო - ლუ - o - a!

a - მო - ლუ - - - -

a - li - lu - i - a!

a - li - lu - - - -

o - - - - a!

o - - - - მო - - - -

o - - - - a!

o - - - - მო - - - -

i - - - - a!

a - - - - li - - - -

rit.

მო - - - - o - - - - a!

მო - - - - o - - - - a!

lu - - - - i - - - - a!

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The vocal parts are written on three staves. The lyrics are in Georgian and English. The vocal parts are: Soprano, Alto, Bass.

Soprano:

- Notes: $\text{G}_4, \text{A}_4, \text{B}_4, \text{C}_5, \text{D}_5, \text{E}_5, \text{F}_5, \text{G}_5, \text{A}_5, \text{B}_5, \text{C}_6, \text{D}_6, \text{E}_6, \text{F}_6, \text{G}_6, \text{A}_6, \text{B}_6, \text{C}_7, \text{D}_7, \text{E}_7, \text{F}_7, \text{G}_7, \text{A}_7, \text{B}_7, \text{C}_8$
- Text: ა - ბი - ბუ - ი - ა! ა - ბი - - - ბუ - - -

Alto:

- Notes: $\text{G}_4, \text{A}_4, \text{B}_4, \text{C}_5, \text{D}_5, \text{E}_5, \text{F}_5, \text{G}_5, \text{A}_5, \text{B}_5, \text{C}_6, \text{D}_6, \text{E}_6, \text{F}_6, \text{G}_6, \text{A}_6, \text{B}_6, \text{C}_7, \text{D}_7, \text{E}_7, \text{F}_7, \text{G}_7, \text{A}_7, \text{B}_7, \text{C}_8$
- Text: ა - ბი - ბუ - ი - ა! ა - ბი - - - ბუ - - -

Bass:

- Notes: $\text{G}_4, \text{A}_4, \text{B}_4, \text{C}_5, \text{D}_5, \text{E}_5, \text{F}_5, \text{G}_5, \text{A}_5, \text{B}_5, \text{C}_6, \text{D}_6, \text{E}_6, \text{F}_6, \text{G}_6, \text{A}_6, \text{B}_6, \text{C}_7, \text{D}_7, \text{E}_7, \text{F}_7, \text{G}_7, \text{A}_7, \text{B}_7, \text{C}_8$
- Text: a - li - lu - i - al a - li - - - lu - - -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The vocal parts are written on three staves. The lyrics are in Georgian and English. The vocal parts are: Soprano, Alto, Bass.

Soprano:

- Notes: $\text{G}_4, \text{A}_4, \text{B}_4, \text{C}_5, \text{D}_5, \text{E}_5, \text{F}_5, \text{G}_5, \text{A}_5, \text{B}_5, \text{C}_6, \text{D}_6, \text{E}_6, \text{F}_6, \text{G}_6, \text{A}_6, \text{B}_6, \text{C}_7, \text{D}_7, \text{E}_7, \text{F}_7, \text{G}_7, \text{A}_7, \text{B}_7, \text{C}_8$
- Text: ი - - - - ა!

Alto:

- Notes: $\text{G}_4, \text{A}_4, \text{B}_4, \text{C}_5, \text{D}_5, \text{E}_5, \text{F}_5, \text{G}_5, \text{A}_5, \text{B}_5, \text{C}_6, \text{D}_6, \text{E}_6, \text{F}_6, \text{G}_6, \text{A}_6, \text{B}_6, \text{C}_7, \text{D}_7, \text{E}_7, \text{F}_7, \text{G}_7, \text{A}_7, \text{B}_7, \text{C}_8$
- Text: ი - - - - ა!

Bass:

- Notes: $\text{G}_4, \text{A}_4, \text{B}_4, \text{C}_5, \text{D}_5, \text{E}_5, \text{F}_5, \text{G}_5, \text{A}_5, \text{B}_5, \text{C}_6, \text{D}_6, \text{E}_6, \text{F}_6, \text{G}_6, \text{A}_6, \text{B}_6, \text{C}_7, \text{D}_7, \text{E}_7, \text{F}_7, \text{G}_7, \text{A}_7, \text{B}_7, \text{C}_8$
- Text: a - - - -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The vocal parts are written on three staves. The lyrics are in Georgian and English. The vocal parts are: Soprano, Alto, Bass.

Soprano:

- Notes: $\text{G}_4, \text{A}_4, \text{B}_4, \text{C}_5, \text{D}_5, \text{E}_5, \text{F}_5, \text{G}_5, \text{A}_5, \text{B}_5, \text{C}_6, \text{D}_6, \text{E}_6, \text{F}_6, \text{G}_6, \text{A}_6, \text{B}_6, \text{C}_7, \text{D}_7, \text{E}_7, \text{F}_7, \text{G}_7, \text{A}_7, \text{B}_7, \text{C}_8$
- Text: ბი - - - ბუ - - - ი - ა!

Alto:

- Notes: $\text{G}_4, \text{A}_4, \text{B}_4, \text{C}_5, \text{D}_5, \text{E}_5, \text{F}_5, \text{G}_5, \text{A}_5, \text{B}_5, \text{C}_6, \text{D}_6, \text{E}_6, \text{F}_6, \text{G}_6, \text{A}_6, \text{B}_6, \text{C}_7, \text{D}_7, \text{E}_7, \text{F}_7, \text{G}_7, \text{A}_7, \text{B}_7, \text{C}_8$
- Text: ბი - - - ბუ - - - ი - ა!

Bass:

- Notes: $\text{G}_4, \text{A}_4, \text{B}_4, \text{C}_5, \text{D}_5, \text{E}_5, \text{F}_5, \text{G}_5, \text{A}_5, \text{B}_5, \text{C}_6, \text{D}_6, \text{E}_6, \text{F}_6, \text{G}_6, \text{A}_6, \text{B}_6, \text{C}_7, \text{D}_7, \text{E}_7, \text{F}_7, \text{G}_7, \text{A}_7, \text{B}_7, \text{C}_8$
- Text: li - - - lu - - - - i - a!

rit.

გევა ღ
Tone VIII

123 1)

123 1)

ს - ღო - ღუ - ღ - ღ! ს - ღო - ღ

ს - ღო - ღუ - ღ - ღ! ს - ღო - ღ

ა - ღი - ღუ - ღ - ღ! ა - ღი - ღ

lu - i - - - - a! a - - - - li - - -

rit.

lu - i - - - - a!

124

ს - ღო - ღუ - ღ - ღ! ს - - - ღო - - -

ს - ღო - ღუ - ღ - ღ! ს - - - ღო - - -

ა - ღი - ღუ - ღ - ღ! ა - - - ღი - - -

1) საგალობრივი ჩვენი განყობილია „ცისკრის“ (კარბელაშვილი, 1898:211) VIII ხმის ანტიფონების „დიდება-ან და“-ს მუსიკაზე.
1) The hymn was arranged by the editors based on the antiphons "Glory, now and" of the eighth tone printed in "Matins" (Karbelashvili, 1898:211).

OF GEORGIA

The musical score consists of three staves of music. The top two staves are in common time (indicated by '8') and the bottom staff is in 6/8 time (indicated by '6'). The key signature changes from G major (two sharps) to D major (one sharp). The lyrics are written below the notes, corresponding to the vocal parts. The first section ends with a repeat sign and a double bar line. The second section begins with a dynamic marking 'rit.' (ritardando). The lyrics continue across both sections.

Georgian Folk Song

rit.

lyrics: ღია - ი - და! ღია - ი - და! ღია - ი - და!

lu - i - - - a! a - - - li -

lu - - - o - - - a! ღია - - - o - - - a!

lu - - - i - - - a!

125

3 - 30 - 30 - o - a! 3 - 30 - 30 - o - a!

3 - 30 - 30 - o - a! 3 - 30 - 30 - o - a!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

rit.

3 - - - - 30 - 30 - - o - a!

3 - - - - 30 - 30 - - o - a!

a - - - - li - lu - - i - a!

I. 2.

ა - ღო - ღუ - ი - ა!
ა - ღო - ღუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a!

ა - - - - ღო - ღუ - ი - ა!
ა - - - - ღო - ღუ - ი - ა!

a - - - - li - lu - i - a!

3.

ა - ღო - ღუ - ი - ა!
ა - ღო - - - ღუ - ი - ა!
ა - ღო - ღუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a!

rit.

ა!
ა - - ღო - ღუ - ი - ა!
ა!

a!

მო-მუ-ო-ა!
ა-ლი-ლუ-ი-ა!

rit.

ა - li - lu - i - al a - li - lu - - i - al

128

ა - ლი - ლუ - ი - ა!
ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ა - - - - ლი - ლუ -

o - ა!
o - ა!

ა - - - - ლი - ლუ -

l - a!

129

130

¹⁾ ეს „ალილუა“ ამიღვებულია საგალობლიანი „ნეტარ არ კაცი“ (კარბელა-შეკოლი, 1897:9). ტიპიკონის მითითებით და მეორებისური ფორმულების თავისებურებების მიხედვით, ეს ეკვ VIII ხასიათის განეკუთვნება.

¹⁾ This Aliluia was taken from the hymn "the Great Litany" (Karbelashvili, 1897:9). According to the typikon and features of the melodic formulas, this one also belongs to the eighth tone.

rit.

a - li - lu - i - al

rit.

a - li - lu - i - al

ალილუა
მიცვალებულთა ლიტურგიაზე
Alleluia
Liturgy for the Departed

131

1) 2)

rit.

a - li - lu - i - al

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №198).

2) ეს „ალილუა“ ჩანტრილის მიცვალებულის წესის აგებისა და პანაშვიდის ჰიმნთა ხელნაწერ ქრებულში. მისი გალობა შესაძლებელი მიცვალებულთა ლატურგიაზეც.

სხვანაცერში მიცვალებულთა მსახურების მრავალი ჰიმნი წინამდებარე „ალილუას“ მელოდიაზეა გაწყობილი (მაგ. „სულთა თანა“, „წმიდათა თანა“, სხვადასხვა ჩასართავ-რეფრენი და ა.შ.). შედრ. №186—190 მიცვალებულთა კვერცხეს.

3) ხელნაწერში საგალობრივი სამივე ხმი საგასაღებო სი ბემოლით არის ნოტირებული. ბანში საგასაღებო მი ბემოლი ჩვენი აღნიშნულია. ხელნაწერის თანახმად, აქ მი ბეკარი უნდა იყოს.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #198).

2) This "Aliluia" is recorded in the manuscript collection for the funeral service. Chanting it on the Liturgy for the Departed is also acceptable. Many hymn melodies from the Liturgy for the Departed in the mentioned manuscript are based on the melody of this "Aliluia" (for instance, "sulta tana," "tsmidata tana," and other refrains, etc.). Compare to the Litany of the departed #186-190.

3) All three voice parts of this hymn are notated with a B flat in the key signature. The key signature E flat in the bass part was added by the editors. According to the original manuscript, the E natural should be here.

ალილუია
მიცვალებულთა ღიტურგიაზე¹⁾
I. I Choir; II Choir²⁾

Alleluia
Liturgy for the Departed

3) Tone VIII

ა - ლე - ლუ - ი - ა! ა - ლე - ლუ - ი - ა! ა - ლე - ლუ - ი - ა!
ა - ლე - ლუ - ი - ა! ა - ლე - ლუ - ი - ა! ა - ლე - ლუ - ი - ა!
ა - ლე - ლუ - ი - ა! ა - ლე - ლუ - ი - ა! ა - ლე - ლუ - ი - ა!
a - li - lu - i - a, a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!
II გუნდი:
II Choir
ნე - ტარ არს, რო - მე - ლი გა - მო - ი - რჩი - ე და შე - ი - ნყნა - რე,
ნე - ტარ არს, რო - მე - ლი გა - მო - ი - რჩი - ე და შე - ი - ნყნა - რე,
ne - t'ar ars, ro - me - li ga - mo - i - rchi - e da she - i - ts'qna - re,
უ - ფა - ლო!
2. I გუნდი:
I Choir
ა - ლე - ლუ - ი - ა! ა - ლე - ლუ - ი - ა! ა - ლე - ლუ - ი - ა!
ა - ლე - ლუ - ი - ა! ა - ლე - ლუ - ი - ა! ა - ლე - ლუ - ი - ა!
ა - ლე - ლუ - ი - ა! ა - ლე - ლუ - ი - ა! ა - ლე - ლუ - ი - ა!
უ - ფა - ლო! ა - le - lu - i - a! ა - le - lu - i - a!

1) წინამდებარე საგალობლის სტ. კარბელაშვილის ულ ხელნაწერში გუნდისთვის საგალობლად ჩანერილია ფსალმუნის მუხლები, რომელსაც დღევანდელ პრაქტიკაში დეთისმახური კითხულობს. ამასთან, ხელნაწერში მითითებული არაა, ამ მიკრო-ცკელის ნაინდებ ერთმა გუნდმ უნდა შესარულოს თუ რომ გუნდის ანტიფონმა.

(ციკლს ანტიფონური შესრულებისათვის საჭირო მითითებები ჩვენ დავურთეთ.

2) წინამდებარე „ალილუიაშ“ ანტიფონური დალილები 2 სახეა დასაშვები:

ა. I გუნდი გალობს I „ალილუიას“, II გუნდი პასუხობს იმავეთი. შემდეგ I გუნდი გალობს „ალილუიას“, II გუნდი — ფსალმუნის მუხლები.

ბ. I გუნდი გალობს „ალილუიას“, II გუნდი პასუხობს იმავეთი. შემდეგ I გუნდი გალობს I „ალილუიას“ და ფსალმუნის მუხლებს, II გუნდი — II „ალილუიას“ და მის ფსალმუნის მუხლს და ა. შ.

ორივე შტოთვევაში ბოლო „ალილუია“ გუნდებმ ერთობლივად უნდა შესარულონ.

3) ეს „ალილუია“, ტიპიკონის მითითებითა და მელოდიურ თავისებურებების მიხედვით, VIII ხმას უნდა განეკუთვნებოდეს.

4) ამ ხელნაწილს ფრთხოების გამო შესრულება საგალობლებული არ მიგვაჩინა.

5) I და II ხმების სვლა მარცვალზე „უ“, გაუკეთებლადა ჩანერილი. აქ წარმოდგენილია მისი ამოკითხვის ვარიანტები.

1) There are psalm stanzas written for choir by S. Karbelashvili that are read today. Meanwhile, whether the parts of this micro-cycle should be performed by a choir or two antiphonally is not indicated in the source manuscript.
We added some notes for performing the cycle antiphonally.

2) Two kinds of antiphonal performance are acceptable for this Aliluia:

A. the first choir chants the first Aliluia, and the second choir responds with the same. Afterwards, the first choir chants Aliluia, and the second choir chants the stanzas of the psalm.

B. the first choir chants the Aliluia, and the second choir responds with the same. Afterwards, the first choir chants the first Aliluia and the stanza of the psalm, the second choir chants the second Aliluia and the stanza of the psalm, and so on.

The last Aliluia should be performed by both choirs together in both cases.

3) This Aliluia should belong to the eighth tone according to the typikon indication and the melodic features.

4) We do not think performing this fermata from the manuscript is obligatory.

5) The move of the first and the second voices on the syllable "u" is notated unclearly. We present several variants.

II გუნდი:

II Choir

ა - ლე - ლუ - ი - ა!

და და - ი - მკ'ვი - დროს

ე - ზო - თა

3. I გუნდი:

I Choir

ში - ნა შენ - თა!

ა - ლე - ლუ - ი - ა!

shi - na shen - tal

ა - ლე - ლუ - ი - ა!

ა - ლე - ლუ - ი - ა!

ა - ლე - ლუ - ი - ა!

a - le - lu - i - a!

a - le - lu - i - a!

a - le - lu - i - a!

II გუნდი:

II Choir

ა - ლე - ლუ - ი - ა!

და სულ - მან მის - მან

ა - ლე - ლუ - ი - ა!

და სულ - მან მის - მან

ა - ლე - ლუ - ი - ა!

da sul - man mis - man

4. I გუნდი:

I Choir

კე - თილ - თა ში - ნა გა - ნი - სვე - ნოს!

ა - ლე - ლუ - ი - ა!

კე - თილ - თა ში - ნა გა - ნი - სვე - ნოს!

ა - ლე - ლუ - ი - ა!

k'e - til - ta shi - na ga - ni - sve - nos!

a - le - lu - i - a!

1) წვრილი შრიფტით მოცემულია II ხმის ჩვენეული, ალტერნატიული ინტონაცია.

2) ხელნაწერში ამ ბგერზე (მხოლოდ I ხმის პარტიაში) დასმულია ფერმატა.

1) An alternative intonation of the second voice was given in small font by the editors here.

2) The fermata is given on this note (only in the first voice part) in the source manuscript.

II გუნდი:
II Choir

ა - ღე - ღუ - ი - ა! ა - - - ღე - ღუ - ი - ა!
a - le - lu - i - a!

სა - ხსე - ნე - ბე - ლი მა - თი თე - სლი - თი თე - სლა - დმდე!
sa - khse - ne - be - li ma - ti te - sli - ti te - sla - dmde!

1) I გუნდი:
I Choir

ა - ღე - ღუ - ი - ა! ა - ღე - ღუ - ი - ა! ა - - - ღე - ღუ - ი - ა!
a - le - lu - i - a!

1) ფსალმუნის ბოლო მუხლის შემდგომ შესასრულებელი ეს „ალილუია“ ხელნაწერში არ წერია. IV „ალილუიას“ გამეორება ჩვენი დამატებულია. აქ შესაძლებელია წინა ოთხიდან ნებისმიერი „ალილუის“ შესრულება (ანტიფონის შემთხვევაში, ერთობლივად ორივე გუნდის მიერ).

1) This Aliluia should be performed after the last stanza of the psalm, but is not written in the source manuscript. The repetition of the fourth Aliluia was added by the editors. Performing one of the Aliluia from the previous four is possible here (in case of the antiphon, can be performed by both choirs).

133-a

ალილუია 1)
Alleluia
ხელმაწვდის სეული გარიანტი 2)
Manuscript variant

133-b

რედაქტირებული გარიანტი 2)
Edited variant

1) 133—135 ნომრებად მოცემულია წმიდა სახარების საგალობლების ვარიანტები დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

2) საერთო ჰანგისა და ფაქტურის მქონე ამ სამი საგალობლიდან, საგასაღებო წიწნები (სი და მი ბემოლები) მხოლოდ „ალილუიაშია“ აღნიშნული.

რა თქმა უნდა, ხელნაწერის სეული ვარიანტი საგალობელთა კილოური „მონცყობისა“ ყურადსალებია; მაგრამ, საგალობლების დაწყება მიკარის უწყესულო ძეველი მოდალობასთვის დღ განსაკუთრებით, ქართლ-კახური გალობისათვის. ამიტომ, დასაშვებად მიგვაჩინა კილოური ცვლლებების შეტანა ამ საგალობლებში.

საგალობელთა ხელნაწერის სეულ ვერსიებში (№133-ა, 134-ა, 135-ა), ფრჩილებშია მოცემული ალტერნატიული, ჩვენ მიერ ჩამატებული ალტერნაციის ნიშნები. ხოლო 133-ბ, 134-ბ და 135-ბ ნომრებად ნარმოდგენილის საგალობელთა რედაქტირებული ვერსიები, რომლებშიც შეცვლილია ალტერაციის საგასაღებო ნიშნები და შესაბამისად, კილოური ელფერიც.

1) The variants of the Gospel hymns are given with numbers #133-135 from the original manuscript by D. Molodinashvili.

2) From among these three hymns that share similar tunes and textures, only the Aliluia has B and E flats in the key signature.

The variation of scale found in these hymns in the source manuscript is considerable; But starting the hymns with two tritones is unusual for medieval modality and for the Kartlian-Kakhetian chanting especially. Therefore, we think making the scale changes in these hymns is acceptable.

There are alternative, bracketed accidentals added by the editors in the source manuscript hymn versions (#133-a, 134-a, 135-a). Edited versions of the hymns are presented with numbers 133-b, 134-b and 135-b, with altered key signature accidentals and modal scale.

134-a და სულისაცა *And with thy spirit*
 ხელნაწერის გული გარიანტი 1)
Manuscript variant

rit.

და სუ - ლი - სა - ცა შე - - - ნი - - - სა თა - - ნა!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - - - ნი - - - სა თა - - ნა!

da su - li - sa - tsa she - - - ni - - - sa ta - - nal!

134-b რედაქტირებული გარიანტი 1)
Edited variant

rit.

და სუ - ლი - სა - ცა შე - - - ნი - - - სა თა - - ნა!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - - - ნი - - - სა თა - - ნა!

da su - li - sa - tsa she - - - ni - - - sa ta - - nal!

135-a დიდება შენდა, უფალო
 Glory to Thee, O Lord
 ხელნაწერის გული გარიანტი 1)
Manuscript variant

di - de - ba shen - da, u - pa - lo, di - - - - -

დი - დე - ბა შენ - და, უ - ფა - ლო, დი - - - - -

დი - დე - ბა შენ - და, უ - ფა - ლო, დი - - - - -

di - de - ba shen - da, u - pa - lo, di - - - - -

1) იხილეთ შენშვნა №133 „ალილუასთან“.
 1) See the note to #133 Alilulia.

rit.

დე - - - - - ბა შენ - და!

135-b

რედაქტირებული გარიანტი 1)
Edited variant

დი - დე - ბა შენ - და, უ - ფა - ლო, დი - - - - -

დე - - - - - ბა შენ - და!

de - - - - - ba shen - da!

და სულისაც 2) 3)

And With Thy Spirit

136

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

da su - li - sa - ts'a she - ni - sa ta - na!

1) იხილეთ შენიშვნა №133 „ალილუიასთან“.

2) №136 „და სულისაცა“ „წირვიდაბა“ (კარბელაშვილი, 1899:13), ხოლო №137—139 ნიმუშები — სტ. კარბელაშვილის, მ. ელიზარშვილისა და მ. იძოლოტოვ-ივანოვის (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2111) ხელნაწერებიდან.

3) წყაროებში №136—139 საგალობლები სხვადასხვა სიმაღლეება წოტირებული.

1) See the note to #133 Aliluia.

2) #136 "And with the spirit" is from "the Liturgy" (Karbelašvili, 1899:13), and #137-139 examples are from the original manuscripts by S. Karbelashvili, M. Elizbarashvili, and M. Ipolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2111).

3) #136-139 hymns are notated on different pitches in the original sources.

137

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
 da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

138

1)
 და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
 da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

139-a

2)
 და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
 da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

- 1) წერილი შრიიტით წარმოდგენილია განსხვავებული ხმათასებრა მ. ელიზარაშვილის ხელნაწერიდან.
 2) ხელნაწერში ჩანაწერილია №81 და №145 საგალობლებთან ერთად, ალტერაციის ნიშნების გარეშე. წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია, №136—138-ის მიხედვით.
 ქვემოთ 139-ბ, მოცემულია საგალობლის ხელნაწერისეული ვარიანტი. ფრჩხილებში ჩასმული ბემოლები ჩვენ ჩამატებულია წინამდებარე საგალობლის წინ ჩაწერილი №81-ბ ნიმუშის მიხედვით.

- მდრ. №81-ბ, 82-ბ, 145-ბ, 265-ბ, 281-ბ, 282-ბ, 283-ბ და 442—450 ნიმუშებს.
 1) Different movements of voices from the original manuscript of M. Elizbarashvili is printed in small font.
 2) HHymns #81 and #145 are written together in the manuscript without accidentals. The accidentals presented here were added according to hymns #136-138.

The manuscript variant of the hymn is given with the number 139-b, below in the footnote. The bracketed flat symbols were added by the editors according to the #81-b example.

Compare #81-b, 145-b, 265-b, 282-b and 442-450 examples.

139-b

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - - ნა!
 da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - - na!

დიდება შენდა, უფალო^{1) 2)}
Glory to Thee, O Lord

140

დი - დე - ბა შენ-და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!
di - de - ba shen-da, u - pa - lo, di - de - ba shen - da!

141

დი-დე-ბა შენ-და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!
დი-დე-ბა შენ-და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!
di - de - ba shen-da, u - pa - lo, di - de - ba shen - da!

142

დი - დე - ბა შენ-და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!
დი - დე - ბა შენ-და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!
di - de - ba shen-da, u - pa - lo, di - de - ba shen - da!

143

დი - დე - ბა შენ-და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!
დი - დე - ბა შენ-და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!
di - de - ba shen-da, u - pa - lo, di - de - ba shen - da!

1) №140 „დიდება შენდა“-ს წყაროა „წირვა“ (კარბელაშვილი, 1899:13); №142 — მ. ელიზარარაშვილის ხელნაწერიდანაა, №141 და №143—145 კი, — სტ. კარბელაშვილისა და მ. იპოლიტოვ-განოვის ხელნაწერებიდან.

2) წყაროები №140—145 საგალობლები სხვადასხვა სიმაღლეზე ნოტირებული.

1) Hymn #140 "Glory to thee" comes from "the Liturgy" (Karbelashvili, 1899:13); #142 is from the original manuscript by M. Elizbarashvili, #141 and #143-145 are from the original manuscripts by S. Karbelashvili and M. Ipolitov-Ivanov.

2) #140-145 hymns are notated on different pitches in the original sources.

144

144

დი - დე - ბა შენ-და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!
 დი - დე - ბა შენ-და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!
 di - de - ba shen - da, u - pa - lo, di - de - ba shen - da!

145-a

145-a

1)
 დი - დე - ბა შენ-და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!
 დი - დე - ბა შენ-და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!
 di - de - ba shen - da, u - pa - lo, di - de - ba shen - da!

1) №145 „დიდება შენდა“ და მელოდიურ-ფაქტურულად მისი მსგავსი №139 „და სულისაცა“ და №81 „ალილუია“ სტ. კარბელაშვილს ჩანერილი აქვს ერთად, ერთი ფერის ფანჯრით (კერ №81-ია ნოტირებული, შემდეგ — №139 და №145).

№81 „ალილუიას“ გასაღებში აღნიშნულია სი ბეჭილი. №139 და №145 საგალობლებში კი, საგასაღებო ნიშნები ჩანერილი არა (სავარულო, იგულისხმება, რომ მათშიც №81-ს საგასაღებო სი ბეჭილი მოქმედებს).

№139-ა და №145-ა ნიმუშებში აღტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია — №136—138 და 140—144 საგალობლების მიხედვით.

ამასთან, ჩვენ დასაშვებად მიგვაჩნია №139-140 პიმნების შესრულება ხელნაწერისეული და №81 „ალილუიას“ კილოური მიხრილობითაც. ი. №139-ბ და 145-ბ.

1) #145 "Glory to thee" and its similar #139 in terms of the melody-texture and #81 Aliluia were written together by S. Karbelashvili, with the same coloured pencil (#81 is notated first, and then - #139 and #145).

There is a B flat symbol in the key signature of #81 Aliluia. But there are no key signature symbols for the #139 and #145 hymns (presumably, this means that the key signature symbol B flat of #81 works here as well).

The accidentals are marked by the editors in #139-a and #145-a, based on the hymns #136-138 and 140-144.

Meanwhile, we believe performing #139-140 hymns with the scale of the original manuscript and #81 Aliluia is acceptable. See #139-b and 145-b.

145-b

2)
 დი - დე - ბა შენ - და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!
 დი - დე - ბა შენ - და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!
 di - de - ba shen - da, u - pa - lo, di - de - ba shen - da!

2) აյ ნარმდებენილის საგალობლის ხელნაწერისეული (აღტერაციის ნიშნების გარეშე ნოტირებული) ვარიანტი.

ფრჩილებში ჩასმული ბეჭილი ჩვენი ჩამატებულია, ხელნაწერში ნინამდებარე და №139 საგალობლების ნინ ჩანერილი №81-ბ „ალილუიას“ მიხედვით.

დასაშვებად მიგვაჩნია №81, 139 და 145 პიმნების შესრულება კილოური მიხრილობის სამივე ვარიანტი. შდრ. №265-ბ, 281-ბ, 282-ბ, 283-ბ და 442—450 ნიმუშებს.

2) The original manuscript variant of the hymn is presented here (notated without accidentals).

The bracketed flat symbols were added by the editors, based on the #81-b Aliluia written before hymn #139 in the source manuscript. We believe that performing hymns #81, #139 and #145 with all three variants of the scale is acceptable. Compare to the #265-b, 281-b, 282-b, 283-b and #442-450 examples.

ის პოლლა

Eis polla

1) 2)

146

ის პოლ - ლა ი - ტი დეს - - - პო - ტა!

is p'ol - la e - t'i des - - - p'o - t'a!

3) 4)

147

ის პოლ - ლა ი - ტი დეს - - - პო - ტა!

is - p'ol - la e - t'i des - - - p'o - t'a!

1) ვ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №197).

2) ეს „ის პოლლა“ ინგონაციურად შეგაესია როგორც სვეტიცხოვლის სკოლის ევრექსებისა (იხ. ანთოლოგის II ტომი, №221—224, 227—231, 233—243, 253—258; ანთ. წინამდებარე ტომი, №151—157), აგრძოვე, ფილიმონ ქორიძის მექრ ნოტირებულ, ქვემოთ მოცემულ მოედე „ის პოლლა“-სიც (ქორიძე, 1895:64; ანთ. I ტომი, №46). განსაკუთრებით თვალსაჩინოა ამ უკანასკნელისა და №146 ნიმუშის როტმული სიახლოვე.

3) დ. მოლინდაშვილის ხელნაწერიდან.

4) საინტერესოა, რომ დ. მოლინდაშვილს წინამდებარე „ის პოლლა“ გადაეცემული აქვს ფ. ქორიძის მიერ ნოტირებული „ის პოლლა“-დან (ქორიძე, 1895:64; ანთ. I ტომი, №46), რომელსაც, როგორც აღვნიმებავდთ, ჩამოვავ №146 „ის პოლლა“-ც.

ხელნაწერში დ. მოლინდაშვილს ჩანერილი აქვს ქორიძისეული „შემდეგ, განსხვავებული ფერის ფანჯრით მასში შეტანილი აქვს ცვლილებები, ეს „შემთხვევა“ მეტად საინტერესოა და გვიჩვენებს, თუ

როგორ ეკვივა ერთი მუსიკალური ტრადიციის წარმმარტინი ტრადიციის მუსიკალურ მასალას.

მასთან, მიუხედავად იმისა, რომ №146 „ის პოლლა“, აშენად მეტად ახლოს დაბას, როგორც ქორიძისეულ, ასევე №147, მოლინდაშვილისეულ „ის პოლლა“-სთან, მანც არ გვაქს საკმარისი არგუმენტები რომ დავისკნოთ, არის თუ არა ისიც გელათის სკოლის, ქორიძისეული ნიმუშის ტრანსფორმირებით მიღებული, რადგანაც დასავლურ და აღმოსავლურ-ქართულ საგალობრივთა ინგონაციურ მსაგავსება-სიახლოვეს ასეთი მიგალითები ხმირია.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #197).

2) This "Is Polla" is similar to the Svetitskhoveli school litanies (see Vol. 2, #221-224, 227-231, 233-243, 253-258; this volume of the anthology, #151-157); it is also similar to the short "Is Polla" noted by Philimon Koridze (Koridze, 1895:64; the first volume of the anthology, #46). The rhythmic similarity between the latter and the example #146 is very apparent.

3) From the manuscript by D. Molodinashvili.

4) It is interesting that this "Is Polla" by D. Molodinashvili is noted from the "Is Polla" by Ph. Koridze (Koridze, 1895:64; the anthology, first volume, #46), which as we have already mentioned is similar to the #146 "Is Polla".

D. Molodinashvili wrote the "Is Polla" by Koridze in the source manuscript (see the footnote), and then made some changes with a different coloured pencil to it. This case is very interesting and shows us how one of the representatives of the musical tradition treats the musical material of other representative of the chanting tradition.

Meanwhile, even though the #146 "Is Polla" is apparently very close to that of Koridze, as well as #147 "Is Polla" by Molodinashvili, we still do not have enough arguments to decide if it is the result of transformation of a Koridze example from the Gelati school, since there are many examples of similarity between Western and Eastern Georgian hymns.

ქორიძე, 1895:64
Koridze, 1895:64

148

1) 148

149

150

გრძელი კვერცხსი 2) 3) 4)

Augmented Litany

151

152

1) №148—150 საგალობლები, №146—147-ის მიხედვით, ჩვენი განყობილია, №152 და 155 კვერცხსების მუსიკაზე.

2) №151—157 „ცისკრიფანაა“ (კარბელამვილი, 1898:10-11).

3) ცისკრის განვების ამ კვერცხსის სტრუქტურა სხვაობს უამისირვის მრჩობლის აგებულებისაგან. №151—156 ნიმუშებიდან უნდა შესრულდეს 2 ნებისმიერ, რის შემდეგაც უკვე სამგზის „უფალო, შეგვინყალენ“ უნდა აღევლნოს, №157-დან.

4) №151—156 „უფალო, შეგვინყალენ“-ისა და №165—167 „ამინ“-ის გალობა შესაძლებელია ლიტურგიის ნებისმიერ მომენტში, როდესაც სრულდება როტელიმე კვრცხს.

1) #148-150 hymns were arranged by the editors based on the music of the #146-147, #152 and #155 litanies.

2) Hymns #151-156 are from "Matins" (Karbela Shvili, 1898:10-11).

3) The texture of this litany of "Matins" is different from the structure of the great litany of the liturgy. Any two hymns from among the #151-156 examples should be performed, after which "Lord have mercy" from #157 should be performed three times.

4) Chanting the #151-156 "Lord have mercy" and the #165-167 "Amen" is possible at any moment of the liturgy whenever performing any of the litanies.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

1) №158—161 ჩვენი გაწყობილია — №151—156 კვერცხსების ნინ დამატებულია რეჩიტატიული ნაგებობა (ორგზის „უფალო, შეგვიწყალენ“) №157-ის მიხედვით.

1) #157-161 were arranged by the editors - the recitative construction ("Lord have mercy" twice) was added in front of #151-156 litanies, according to #157.

უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

160

უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

161

უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

162

1)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she-gvi-ts'qa-len! u - pa - lo, she-gvi-ts'qa-len! u - pa - lo, she-gvi-ts'qa - len!

1) №162—164 „ცისკრიფანა“ (კარბელაშვილი, 1898:17—18).

2) დასაშვებად მიგვაჩნია №162—164 ნიმუშების საწყისი რეჩიტატიული ნაწილების ჩაწერილთან შედარებით 2-ჯერ სწრაფად შესრულება.

1) #162-164 are from "Matins" (Karbelaishvili, 1898:17-18).

2) We believe that performing the beginning recitative parts of #162-164 examples twice as fast is acceptable.

უ-ფა - ლო, შე-გვი-წყა-ლენ! უ-ფა-ლო, შე-გვი-წყა-ლენ! უ - ფა - - ლო, შე-გვი-წყა-ლენ!
 უ-ფა - ლო, შე-გვი-წყა-ლენ! უ-ფა-ლო, შე-გვი-წყა-ლენ! უ - ფა - - ლო, შე-გვი-წყა-ლენ!
 u - pa - lo, she-gvi-ts'qa-len! u - pa - lo, she-gvi-ts'qa-len! u - pa - - lo, she-gvi - ts'qa - len!

164

უ-ფა - ლო, შე-გვი-წყა-ლენ! უ-ფა-ლო, შე-გვი-წყა-ლენ! უ - ფა - - ლო, შე-გვი-წყა-ლენ!
 უ-ფა - ლო, შე-გვი-წყა-ლენ! უ-ფა-ლო, შე-გვი-წყა-ლენ! უ - ფა - - ლო, შე-გვი-წყა-ლენ!
 u - pa - lo, she-gvi-ts'qalen! u - pa-lo, she-gvi-ts'qalen! u - pa - - lo, she - gvi - ts'qa - len!

165

1) მინ!
 მინ!
 მინ!
 a - - - min!

166

2) მინ!
 მინ!
 მინ!
 a - - - - min!

167

1) მინ!
 მინ!
 მინ!
 a - - - min!

1) „ცისკრიდან“ (კარბელაშვილი, 1898:18).
 2) „ცისკრიდან“ (კარბელაშვილი, 1898:11).
 1) From "Matins" (Karbelashvili, 1898:18).
 2) From "Matins" (Karbelashvili, 1898:11).

მრჩობლი კვერექსი

Augmented Litany

168

169

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:14), სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივიდან და მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.
2) ხელნაწერიში საგალობელი სხვადასხვა სიმაღლეზეა ნოტირებული. ამასთან, მ. ელიზბარაშვილის ჩანაწერში და სტ. კარბელაშვილის უფალო ერთ-ერთ ხელნაწერში ამ მრჩობლ კვერექში საწყისი რეჩიტატიული ნაგებობა მინორული ტერცულობაზეა.

3) წვრილი შრიფტით დაბეჭდილია | ხმის მოძრაობის ვარიანტი მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

4) ალტირაციის ნშნები და II ხმის პარტია ჩვენი ჩამატბულია. ისინ ჩანაწერილი არა სტ. კარბელაშვილის მიერ.

5) დასაწვებად მიგვაჩინა სამყისი რეჩიტატიული ნაწილის ჩანაწერილთან შედარებით 2-ჯერ სწრაფად შეიძლება.

1) From "the Litany" (Karbelashvili, 1899:14), from the score archive by S. Karbelashvili and the original manuscript by M. Elizbarashvili.

2) The hymn is notated on different pitches in the source manuscripts. Meanwhile, the beginning recitative construction in this small litany in one of the original manuscripts by S. Karbelashvili is a third-fifth chord and has Ionian deviation in the cadence.

3) The differences in first voice movement from the M. Elizbarashvili manuscript are printed in small font.

4) The accidentals and the second voice part were added by the editors; they were not written by S. Karbelashvili.

5) We believe that performing the beginning recitative part twice as fast as the recorded one is acceptable.

მრჩობლი კვერექსი¹⁾

Augmented Litany

170

I.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წ'ყა - - ლენ!

u - pa - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - - len!

171

2.

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წ'ყა - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წ'ყა - - ლენ!

u - pa - - - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - - len!

172

3.

2)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წ'ყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წ'ყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წ'ყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წ'ყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წ'ყა - - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - - - წ'ყა - - ლენ!

u - pa - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - - len!

1) „მწუხრიდან“ (კარბელაშვილი, 1897:82).

2) დღსაშეგებად მიგავაჩინია №172—176 ნიმუშების საწყისი რეჩიტატიული ნაწილების ჩაწერილთან შედარებით 2-ჯერ სწრაფად შესრულება.

1) From "Vespers" (Karbelashvili, 1897:82).

2) We believe that performing the beginning recitative parts of #172-176 examples twice as fast as the recorded one is acceptable.

173

4.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!

u - - - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

174

5.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

1)

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - - - გვი - ნყა - ლენ!

u - pa - lo, she - - - gvi - ts'qa - len!

1) აქ მთქმელის მოძრაობის ზედა ვარიანტი „მწუხრიდანაა“, ქვედა ჩვენი ჩამატებულია.

1) The upper variant of this first voice part move is from "Vespers", and the lower one was added by the editors.

175

6.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!
 უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

უ - ფა - - ლო, შე - - გვი - - ნყა - ლენ!
 უ - ფა - - ლო, შე - - გვი - - ნყა - ლენ!

u - pa - - - lo, she - - - gvi - - - ts'qa - - len!

176

7.

უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!
 უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - - ნყა - ლენ!
 უ - - - ფა - ლო, შე - - - გვი - - ნყა - ლენ!

u - - - pa - lo, she - - - gvi - - ts'qa - - len!

177

8.

მიცვალებულთა კვერექსი Litany for the Departed

178

1.

2) (b)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

1) ბანის მოძრაობის ვარიანტი სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერიდან.

2) საგალოობელი სტ. კარბელიძევილის მიერ ზოტტირებულია საგასაღებო ნიშანთა გარეშე. ფრჩხილებში ჩასმული ბეკარები ასახავს ხელნაწერისეულ კილოურ ელფერს.

¹⁾ The variant of the bass voice movement, as found in the original manuscript by S. Karbelashvili.

2) The hymn is notated without accidentals in the key signature by S. Karbelashvili. The bracketed natural signs represent the modal colour from the original manuscript.

179

2. 1)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

2)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

180

3.

მოგვ-მად-ლენ, უ - ფა - ლო!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

მოგვ-მად-ლენ, უ - ფა - ლო!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

mogv-mad-len, u - pa - lo!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

181

4. 3)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

1) ხელნაწერში ერთადაა ჩანერილი №179—184 საგალობლები. №179-180-ში ფა დიეზი აღნიშნული არაა, №181—184-ში კი, ყველგან ფა დიეზია.

2) ამ მუხლის ხელნაწერში მოძახილი ნოტირებული არაა. აქ ნარმოდგენილი მოძახილის პარტია ჩვენი შენტობილია.

3) სავარაუდოა, რომ №181 და №182 საგალობლები არა წირვისათვის, არამედ წესის აგების და პანაზეილის განგებათავის არის ჩანერილი. წირვის მიცვლებულთა კვერცესში ჯერ არის „მოგვმადლენ, უფალო“ და შემდგომ — „უფალო, შეგვიწყალენ“. ამ მუხლების გალობა დასაშვებია მიცვალებულთა წირვაზე სხვა კვერცესშიც.

1) #179-184 hymns are recorded together in the source manuscript. There is no F sharp symbol in #179-180, although there are F sharp symbols everywhere in #181-184.

2) There is no second voice part in the manuscript of this stanza. The second voice part presented here was arranged by the editors.

3) We assume that hymns #181 and #182 were recorded for the funeral service rather than for the liturgy. There is first "mogvmadlen, upalo" and then "upalo, shegvitsqalen" in the litany of the departed. Chanting of these stanzas is allowed in other litanies of the liturgy for the departed.

182

5.

მოგვ - მად - ლენ, უ - ფა - ლო!
mogv - mad - len, u - pa - lo!

183

6.

მინ!

184

7.

მინ!

185

8. 1)

მინ!

1) ეს „ამინ“, №178 კვერცხსთან ერთადაა ჩანერილი, საგასაღებო სი ბემოლის გარეშე (რომელიც აქ ჩვენ აღვნიშნეთ). ამასთან, II ხმის პარტიაში აღნიშნული არასაგასაღებო მი ბემოლი ხელნაწერიდანაა.
1) This "Amen" is recorded with the #178 litany, without the key signature symbol B flat (which was marked here by the editors). Meanwhile, the accidental E flat, marked in the second voice part, is from the original manuscript.

გიცვალებულთა კვერექსი¹⁾ 2)
Litany for the Departed

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len! 3) u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

187

მოგვ-მად-ლენ, უ - ფა - ლო! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 მოგვ-მად-ლენ, უ - ფა - ლო! უ - ფა - ლო, შე - გვი - წყა - ლენ!
 mogv-mad - len, u - pa - lo! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №198).

2) №186—190 საგალობლები ჩაწერილია მიცვალებულის წესის აგებისა და პანაშვილის ჰიმნთა ხელნაწერ კრებულში. მათი გაღინდა მიცვალებულთა ლიტურგიაზეცაა შესაძლებელი.

სხვანაწერში მიცვალებულთა მსახურებს მრავალი ჰიმნი აქ წარმოდგენილ ჰანგზეა გაწყობილი. შდრ. №131 „ალილიუას“.

№178—185 და №186—190 ნიმუშების შედარებისას თავს იჩენს ქართული გალობის ჩვენს ანთოლოგიაში არაერთგზის აღნიშული თავისებურება — ერთი მელოდიური ინვარიანტის საფუძველზე განყობილი ნიმუშები განსხვავდებიან აღტერციის ნიმებითა და კლოუნური შეფერილობით.

ორივე ჯგუფის საგალობლები შესაბამისობამია ქართული გალობის მუსიკალური ენის ნორმებთან და ყოველი მათგანის შესრულება დასაშვებია.

3) №186—190 ნიმუშების გასაღებში სი ბემოლია აღნიშული. ხელნაწერის თანახმად, ბანში ყველგან მი ბეკარი უნდა იყოს.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #198).

2) The hymns #186-190 are written in the source manuscript collection for the funeral service hymns. Chanting them is allowed at the liturgy for the departed as well.

Most of the hymns of the funeral service are based on the tune presented here in the original manuscript. Compare to #131 *Aliluia*.

When comparing #178-185 and #186-190 examples, the feature characteristic to the Georgian chanting reveals itself: examples based on one melodic variant differ from each other with accidentals and modal colouring.

The hymns of both groups are corresponding to the norms of the Georgian chanting musical language and performing any of them is allowed.

3) B flat is given as a key signature in the #186-190 examples. According to the original manuscript, E flat should be everywhere in the bass part.

188

1)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

189

1)

შენ, უ - ფა - ლო!
შენ, უ - ფა - ლო!
shen, (b) u - pa - lo!

190

მინ!
მინ!
a - - - - min!

კვერცხები 2)
Litany

191

უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

192

მინ!
მინ!
a - - - - min!

1) №188 და №189 საგალობლები არა წირვისათვის, არამედ წესის აგებისა და პანაშვიდის განგებათათვის არის განკუთვნილი.
ამ მუხლების გალობა დასტეკბია მიცვალებულთა წირვაზე სხვა კვერცხებს შეიცვლი.

2) აქ, ე.წ. კათაქტეველთა და მის შემდგომ კვერცხებში, ანთოლოგის II, III და IV ტომებში დაბეჭდილი წებისმიერი „უფალო,
შეგვიწყალენ“-ის და „ამინ“-ის გალობაა შესძლებელი.

1) #188 and #189 hymns should be performed at funeral services rather than at the liturgies.

Chanting of these stanzas is allowed in other litanies at the Liturgy of the Dead.

2) Here, in the litany of the Catachumens, performing any "Lord, Have Mercy" and "Amen" printed in the second, third, and fourth volumes of the anthology is possible.

THE STATE CENTER OF COLORADO

ନୂପୁର ଜ୍ଯୋତିଶ୍ଳେଷଣ

Cherubic Hymn

1) ერთი მელოდიური ინვარიანტის მქონე „რომელინი ქერუბიმთა“—სა და „და ვითარცა“—ს №193—219 ვარიანტები წყაროებში უწირავლეს შემთხვევაში ჩანსრილია დაბლა (უმეტესდ — დიდი ტერციით), მაგრავდა გუნდისათვის შესასრულებლად უხერხულ რეგისტრში. №193 ჰიმნიც დიდი ტერციით დაბლა ნოტირებული სტ. კარბელაშვილის მიერ.

2) დინამიკური ნიუანსები საგალობლის ხელნაწერიდანაა.

3) Երրորդ Մընօպէտ Եամուգցանոնա եղինակներն մուլցմէլո մետասցան զարանցքն ։
 1) Variants #193-219 of "Let us, the Cherubim" and "That we may Raise" that share the same melodic variant are notated in a low register (for example, a major third interval lower), which is less comfortable for a male choir to perform. #193 hymn is also notated a major third interval lower by S. Karbelashvili.

#193-219 hymns are transposed to the same pitch on this collection

#193-219 hymns are transposed to the same pitch on this collection
2) Dynamic nuances are from the original manuscript of the hymn.

2) Dynamic nuances are from the original manuscript of the hymn.
3) Variants of voice movements given in the manuscript are printed in small font.

pp

30

30

pp

ve - - - e - - - msga - a - vse -

მსგა - ა - ვსე -

მსგა - ა - ვსე -

60

60

e - - ni - - -

mp

ით,

ით,

da tskho - vel - s - mqo - pe - - - li - i - - -

და ცხო-ველ-ს-მყო - ფე - - - ლი - ი - - -

და ცხო-ველ-ს-მყო - ფე - - - ლი - ი - - -

სა

სა

sa

pp

1)

სა - - - ბე - - -
სა - - - ბე - - -
sa - - me - - -

1) ეს ორბერიანი სვლა (რუ-დო დიეზ) ჩვენი ჩამატებულია, შემდგომი მოდულირებული ნაგებობის უფრო მოხერხებულად ინტონირების მიზნით.

1) The move of the two notes (D-C sharp) were added by the editors, in order to make the following modulated construction more comfortable.

1) (o)

3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - -

3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - -

3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - -

e - - - - - e - - - - - bi - - - - - sa - - - - -

mf

3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - -

3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - -

3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - -

sa - ts'mi - da - ar - so - bi - sa - - - - - a ga -

mf

3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - -

3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - -

3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - -

2)

p

3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - -

3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - -

3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - -

lo - - - - - ba - - - - - sa - she - - - - - v - sts'i - - - - -

p

3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - -

3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - -

3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - - 3 - - - - -

ra - ga - to,

ra - ga - to,

ravt

- 1) ამ ადგილზე მოძახილში წვრილი შრიფტით დაბეჭდილია ხელნაცერში მოცუმული მოძრაობის | ვარიანტი (რომელიც ჩამოტკიცის მიერვეა შეცვლილი აյ მსხველად ნაბეჭდი სკოლი). მოძრაობის პარტიის ზემოთ, ფრჩისლებში დაბეჭდილია მოძახილის | ვარიანტის გალობის დროს მოქმედისა და ბანის მიერ შესასრულებელი რე და სოლ დიტბის გრძლივობა.
- 2) ბანის წვრილი შრიფტით დაბეჭდილი რე, ხელნაცერში (საკარაულოდ, მოგვიანებით) ჩანაცემებულია ჩვენი მსხვილად ნაბეჭდი ფა დიტბით. მსგავსი ნახტომის ანისის პარტიის სივრციათ, მარტინ შაიინუ გრძელებას სხვა გალობებში, მაგ, იმავე ასაკობი №194 ან №197 „რომილობა ძირისპირია“ №193, 194, 197, 203, 206, 209 „რიცხონობის ძირისპირია“ - თავაცნუისთვის.

1) The first variant of the move given in the source manuscript is printed in small font in this place in the second voice part (which was edited to a bigger font). Above is printed in parenthesis the first voice part where the value of D and G sharps that should be performed by first and bass voices while the first variant of the second voice is chanting.

2) The pitch D printed in small font in the bass is replaced (presumably, later) with F sharp printed in small font in the source manuscript. Similar movements are rare in the bass part, although there are such instances in other hymns, for instance in the hymn "Let us, the Cherubim" #194 and #197; and #193, #194, #197, #203, #206, #209.

pp f

ყო - - - - 30 - 30 - 30 - მსო - ფ - ლი -
 ყო - - - - 30 - 30 - 30 - მსო - ფ - ლი -
 ყო - - - - ve - li - ve - mso - p - li -

1)

მ მ მ
 მ მ მ
 მ მ მ

0 0

f f f

და - უ - ტე - - - ვოთ ზრუ - ნვა - - -
 და - უ - ტე - - - ვოთ ზრუ - ნვა - - -
 da u t'e vot zru nva

rit.

p p p

ა - - - - a;
 ა - - - - a;
 ა - - - - a;

1) ხელნაწერში აქ არა წყვეტილი, არამედ მთლიანი ტაქტის საზია, რაც კარბელაშვილთა ჩანაწერებში მუსიკალური აზრის დამთავრებას აღნიშნავს. ამ ადგილზე ცენტურის აღსანიშნად, ჩვენ წყვეტილი საზის დაბეჭდვა ვარჩიეთ.

1) There is a whole bar line instead of the dotted one here in the source manuscript, which means the end of the musical idea in the manuscripts of Karbelashvili. We preferred to print a dotted line to mark the caesura here.

რომელნი ქერუბიმთა 1) 2)
Cherubic Hymn

The musical score consists of four systems of music, each with three staves. The top staff is soprano, the middle is alto, and the bottom is bass. The music is in common time, with a key signature of one sharp (F#). The lyrics are written below the notes, with some words in Latin (e.g., 'me', 'lni', 'ke', 'ru', 'mta', 'du', 'mlo', 'od') and some in Georgian ('რო', 'მე', 'ლნი', 'ქე', 'რუ', 'ბი', 'მთა', 'სა', 'დუ', 'მლო', 'ოდ'). The score includes dynamic markings such as '3)', '4)', and '3)' above the staves, and various musical symbols like eighth and sixteenth notes.

1) სტ. კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქევიდან და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. 2111) ხელნაწერიდან.

2) პარტიტურაში წვრილი შრიფტით წარმოდგენილია ხმათასვლის ვარიანტები მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან.

3) ორივე წყაროში საგალობელი ნოტიორებულია დიდი ტერციით დაბლა. წინამდებარე ტრანსარებულ ვერსიაში ალტერაციის ნაშენები აღნიშნულია ხელნაწერებისა და „რომელნი ქერუბიმთა“ს სხვა ვერსიების მიხედვით.

4) მ. ბგერის სიმაღლე სტ. კარბელაშვილი ხელნაწერში გაურკვეველია. შესაძლო, აქ სოლ კი არა, ლა იყოს.

1) From the original manuscript by S. Karbelashvili and original manuscript by M. Ipolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2111).

2) Variants of moving the voices from the original manuscript by M. Ipolitov-Ivanov are printed in small font.

3) The hymn is notated a major third interval lower in both original sources. The accidentals are marked according to the original manuscripts and other versions of "Let us, the Cherubim" in this transposed version.

4) The pitch is unclear in the source manuscript by S. Karbelashvili. It could be A, instead of G.

30 - - - - მსგა - - ვსე - - -
30 - - - - მსგა - - ვსე - - -
ve - - - - msga - - vse - - -

1)
3 - - - ნი - - -
3 - - - ნი - - -
e - - - ni - - -

ით, 2) და ცხო-ველ-ს-მყო - ფე - - ლი - -
ით, და ცხო-ველ-ს-მყო - ფე - - ლი - -
it, da tskho - vel - s-mqo - pe - - li - -

სა სა - - - მე - - -
სა სა - - - მე - - -
sa - - - me - - -

1) მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერში, მთქმელის პარტიის ეს ორბგერიანი (სი-დო) სვლა, ნინამდებარე ვარიანტისაგან განსხვავდულია და №193 საგალობლის იდენტურია: ისინი მერვედი გრძლობისაა და მათზე შენყობილია სამშოვანებები.

2) სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერში ამ ბერების სიმაღლე გაურკვეველია.

1) This move of two notes (B-C) in the first voice part from the original manuscript by M. Ipoliton-Ivanov, is different from this variant and identical to the hymn #193: it is a quaver and the chords are tuned to it.

2) The pitch of this note is unclear in the source manuscript by S. Karbelashvili.

8

mf

3 3

8

3

8

mf

saθ - ðθo - ðə - að - bθm - ðo - bθ
mf (b) (b)

8a -

saθ - ðθo - ðə - að - bθm - ðo - bθ
mf (b) (b)

8a -

a sam-ts'mi - da - ar - so - bi - sa²⁾ ga -

A musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) and piano. The vocal parts sing the lyrics "lo - - - ba - - - sa she - - - vsts'i". The piano part consists of eighth-note chords. The music is in G major, 8/8 time.

ராகு, ravt,

ராகு, ravt,

ravt,

1) ხელნაწერებში აქ ეს მძიმეები არაა.

2) აქ სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერი ჩვენ მიერ წვრილი შრიფტით დაბეჭდილი დო დიგზია, რე კი მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდანა. სავარაუდოდ, კარბელაშვილის ხელნაწერში მექანიკური შეცდომაა და აქ, უმჯობესად, ბგერა რე-ს აუღერება მიგვაჩინია.

1) There are no commas here in the source manuscripts.

2) There is C sharp printed by the editors here in small font in the source manuscript by S. Karbelashvili. D is from the original manuscript of Ipolitov-Ivanov. Presumably, there is a mechanical mistake and we believe performing the note D is preferable.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 2/4 time. The vocal parts are written in soprano, alto, and bass clefs. The lyrics are in Georgian and English. The vocal parts are mostly in eighth-note patterns with some sixteenth-note figures. The bass part consists of sustained notes.

Text below the music:

ყმ - 30 - ღი - 30 მსო - ფლი -
 ყმ - 30 - ღი - 30 მსო 1) ფლი -
 ვი - ლი - ვი მსო - ფლი -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 2/4 time. The vocal parts are mostly in eighth-note patterns. The bass part consists of sustained notes.

Text below the music:

2)
 მ მ მ
 ვ

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 2/4 time. The vocal parts are mostly in eighth-note patterns. The bass part consists of sustained notes.

Text below the music:

და - უ - ტე - ვოთ ზრუ - ნვა -
 da - u - t'e - vot zru - nva -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 2/4 time. The vocal parts are mostly in eighth-note patterns. The bass part consists of sustained notes.

Text below the music:

rit.
 ა - - - - ა;
 ა - - - - ა;
 ა - - - - ა;

1) სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერში აქედან ბანი აღარაა ნოტირებული. ბანის ეს ვერსია მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდანაა.

2) სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერში აქ საგალობელი შენყვეტილია. ჰიმნის ბოლო ნაწილი მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდანაა.

1) The bass part ends here in the source manuscript by S. Karbelashvili. This version of the bass is from the original manuscript by M. Ipolitov-Ivanov.

2) The hymn ends here in the source manuscript by S. Karbelashvili. The final part of the hymn is from the original manuscript by M. Ipolitov-Ivanov.

ამინ 1) 2)

Amen

195

3)

195

მინ!
a - - - min!

5) (♩)

ყო - ვე - ლთა -
yom - 30 - lata -
qo - ve - lta -

sa
sa
sa

196

და ვითარცა 1) 2)

That We May Receive

3)

4) და ვი - თარ - ცა მე - უ - ფი - სა
da vi - tar - tsa me - u - pi - sa

5) (♩)

შემ - წყა -
shem - ts'qna -

p

რე - ბელ - თა, ან - გე - ლოს - თა - ებრ
re - bel - ta, an - ge - los - ta - ebr

mf

6)

უ - ხი -
u - khi -

vad

ვად
vad

7) ossia:

აბ აბ:
vad

ვად
vad

- 1) წყაროებში თითქმის ცველა „რომელი ქერუბიმთა“-სთან ჩანს ამინ“ და „და ვითარცა“.
 - 2) №195-196 ჰამნები სტ. კარბელაშვილისა და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის მიერ №193-194 ნიმუშებთან ერთადაა ჩანსრილი.
 - 3) ხელნახერებში „ამინ“ ტერტიი, ხოლო „და ვითარცა“ — დაით ტერტიი დაბლა ნოტიორებული.
 - 4) საგაობობლის ხელნაწერში დანამიკური ნიუანსიერება სტ. კარბელაშვილის აქტს აღნიონული.
 - 5) ფიქრობა, აქ უმჯობესია ნიხევრანა გრძლობის მქონე თანალერადობების შესრულება, პაუზისა და ცეზურის გარეშე.
 - 6) წერილი შრიფტით დამტკიცილია სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერში განხევავებული ფერის ფანქრით შეტანილი ცვლილებანი. ისინი იდენტური მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ნოტიორებული ვარიანტის იმავე ფრაგმენტებში არსებული ხმების მოძრაობისა.
 - 7) საკადანსო ნაგებობის ვარიანტი მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან.
- 1) Almost every "Let us, the Cherubim" has its own "Amen" and "That we may Raise" in the original sources.
- 2) #195-196 hymns are written together with #193-194 examples by S. Karbelashvili and M. Ippolitov-Ivanov.
- 3) "Amen" is notated a fourth interval lower, and "That we may Raise" is notated a major third interval lower in the source manuscripts.
- 4) The dynamic nuances are noted by S. Karbelashvili in the source manuscript of the hymn.
- 5) We believe that performing the minim value chords here is preferable without the break and caesura.
- 6) The changes written with a different coloured pencil in the source manuscript by S. Karbelashvili are printed here in small font. They are identical to the movement of the voices of the same fragments notated by M. Ippolitov-Ivanov.
- 7) The variant of the cadence construction from the original manuscript by M. Ippolitov-Ivanov.

1)

dღvnis shem - ts'ir - vel - ta ts'es - ta - sa! a - li -
dღvnis shem - ts'ir - vel - ta ts'es - ta - sa! a - li -
dzghvnis shem - ts'ir - vel - ta ts'es - ta - sa! a - li -

2)

lju - o - a!
a - - - li - lu - - - i - a!

rit.

a - - - - a - li - lu - - - i - - a!

- 1) წერილი შრიფტით ნაჩვენებია მარცვალი „ლი“-ს გამღერების რიტმი მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერში.
 2) წინა გვერდზე 5) შენიშვნით მოინშული ადგილების მსავალდ, აქაც მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერში (არა სტ. კარბელაშვილთან), თითოეული თანაუღერადობა ჩაწერილია მეოთხედნახევრიანი გრძლივიბით, რომელთაც მერვედი პაუზები მოსდევთ.
 3) წვრილი შრიფტით დაბეჭდილია სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერში განსხვავებული ფერის ფანქრით შეტანილი ბგერა.
 1) The rhythm of singing the syllable "li" is given in small font in the source manuscript by M. Ipolitov-Ivanov.
 2) All of the chords are written with a crotchet and a half value, followed by the quaver breaks, here, in the source manuscript by M. Ipolitov-Ivanov (not S. Karbelashvili). As in the fifth note given on the previous page.
 3) The note written in a different coloured pencil is printed in small font in the manuscript by S. Karbelashvili.

რომელნი ქერუბიმთა 1) 2)
Cherubic Hymn

1) გრ. ჩხილაძის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2125) და პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202).

2) იმრითად ტექსტად დაბეჭდილია გრ. ჩხილაძის მიერ ნოტირებული საგალობელი, ხოლო წერილი შრიცტით მოცემულია პ. კარბელაშვილის არქივში დაცული „რომელნი ქერუბიმთა“-ს ხმათასელის ვარიანტული წხვაობები.

3) აქ, ზედა ნმებში, ან მხოლოდ მსხვილად ან მხოლოდ წვრილად ნაბეჭდი სვლები უნდა შესრულდეს.

1) From the original manuscript by Gr. Chkhikvadze (State Folklore Centre, ms. #2125) and from the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202).

2) The hymn notated by Grigol Chkhikvadze is printed as the main text, while the variation in the voice movement of "Let us, the Cherubim" preserved at the archive of P. Karbelashvili is printed in small font.

3) Here, in the upper voices, it is allowed to perform the movements that are printed in big font only, or those printed in small font only.

30 - - o - o - - - ბსგა - o - - გსე -
30 - - o - o - - - ბსგა - o - - გსე -
ve - - i - e - - - msga - a - vse -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The vocal parts are written on three staves. The lyrics are in Georgian and English.

o - - - ნი -
o - - - ნი -
e - - - ni -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The vocal parts are written on three staves. The lyrics are in Georgian and English.

ით,
და ცხო-ველს-მყო - ფე - - ლი -
ით,
და ცხო-ველს-მყო - ფე - - ლი -

it, da tskho - vels - mqa - pe - - li -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The vocal parts are written on three staves. The lyrics are in Georgian and English.

სა - - ბე - -
სა - - ბე - -
sa - - me - -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The vocal parts are written on three staves. The lyrics are in Georgian and English.

3

սամ-Ծմո-դա- ար- ևո - ծո - ծո - սա - ո - ս - ո - ս - ս ցը -

սամ-Ծմո-դա- ար- ևո - ծո - ծո - սա - ո - ս - ո - ս - ս ցը -

a

sam-ts'mi-da - ar - so - bi - sa - i - a - i - a - a ga -

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 2/4 time. The vocal parts are written in black, and the basso continuo part is in brown. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano: ლო - - - - ბა - - - - სა შე - - - - ვ - გსნი - - - -

Alto: ლო - - - - ბა - - - - სა შე - - - - ვ - გსნი - - - -

Bass: ლო - - - - ბა - - - - სა შე - - - - ვ - გსნი - - - -

English translation: lo - - - - ba - - - - sa she - - - - v - sts'i - - - -

1) მონიშნულ ფრაგმენტში, გრ. ჩხილვაძის ხელნაწერში მოძახილი არაა ჩანერილი.

1) In the marked fragment, the second voice is not recorded in the source manuscript by Gr. Chkhikvadze

8

ყმ - - - 30 - ლი - 30 მსო - ფლი -

ყმ - - - 30 - ლი - 30 მსო - ფლი -

9: ვი - ლი - ვი მსო - ფლი -

8

მ - - - მ

მ - - - მ

მ - - - მ

0 - - - 0

8

და - უ - ტე - - - ვოთ ზრუ - ნვა - - -

და - უ - ტე - - - ვოთ ზრუ - ნვა - - -

9: და - უ - ტე - - - ვოთ ზრუ - ნვა - - -

da - u - t'e - - - vot zru - nva - - -

rit.

ბ - - - ბ;

ბ - - - ბ;

ა - - - ა;

ამინ 1)

Amen

198

199

და გითარცა 1)
That We May Receive

(d) 3)

1) გრ. ჩხილევაძის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2125).

2) ხელნაწერში „ამინ“ კვარტით, ხოლო „და გითარცა“ დიდი ტერციით დაბლაა ნოტირებული.

3) ვიქერობზ, უმჯობესია ამ თაასელერატის ნახვებისას გრძლივობით შესრულება, პაუზისა და ცენტრის გარეშე.

1) From the original manuscript by Gr. Chkhikvadze (State Folklore Centre, ms. #2125).

2) "Amen" is notated a perfect fourth interval lower, and "That we may Raise" is notated a major third interval lower in the source manuscript.

3) We think performing this chord with minim value is preferable, without the pause and the caesura.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Stanza 1:

Soprano: ძღვნის შემ - წირ - ველ - თა წეს - თა - სა!

Alto: ძღვნის შემ - წირ - ველ - თა წეს - თა - სა!

Bass: dzghvnis shem - ts'ir - vel - ta ts'es - ta - sa!

Stanza 2:

Soprano: ა - ლი - ლუ - ი - ა! 1) ა - - - ლი - ლუ - - -

Alto: ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - - - ლი - ლუ - - -

Bass: a - li - lu - i - al a - - - li - lu - - -

Stanza 3:

Soprano: o - ა! ა - - - ლი - ლუ - ი - ა! rit.

Alto: o - ა! ა - - - ლი - ლუ - ი - ა!

Bass: i - al a - - - li - lu - - - i - al

Ossia:

აბ აბე: ა - - - ლი - ლუ - ი - ა! ა - - - ლი - ლუ - ი - ა!

Stanza 4:

Soprano: ა - - - ლი - ლუ - ი - ა! ა - - - ლი - ლუ - ი - ა!

Alto: ა - - - ლი - ლუ - ი - ა! ა - - - ლი - ლუ - ი - ა!

Bass: a - - - li - lu - - - i - al a - - - li - lu - - - i - al

1); 2) ხელნაწერში ამ საკადანსო ფრაზაში ალტერაციის რამდენიმე ისეთი ნიშანია გამოწერილი, რაც საუძველს გვაძლევს ვიფიქროთ, რომ აქ №218 „და ვითარცა“-ს იმვე ფრაგმენტის (ბოლო ორი „ალტერაცია“) ანალოგიური მოდულაციაა.

ამიტომ, ჩვენ გთავაზობთ ამ დამაბოლოვებელი მუხლის ორ ალტერნატიულ ვარიანტს - I „და ვითარცა“-ს უმრავლესი ვარიაციების მსგავსა, ხოლო II ვარიანტი წინამდებარე და აგრეთვე №202 და №218 პიმნების ხელნაწერებში ვლინდება.

1); 2) There are several such symbols in this cadence phrase in the source manuscript, which leads us to believe that there is similar modulation in the same fragment (last two Aliluia) of #218 "That we may Raise."

Therefore, we offer two alternative variants of this final stanza: the first one is similar to most of the variants of "That we may Raise", and the second variant is revealed here and also in the manuscripts of the hymns #202 and #218.

Both variants are relevant to the musical aesthetics of Georgian chant.

რომელნი ქერუბიმთა 1) 2)
Cherubic Hymn

3)

1) დ. მოლოდნაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერში განსხვავებული ფერის ფანქრითა და მელნით შეტანილია მელოდიური ცვლილებები. წინამდებარე პარტიტურაში ჩათასვლის ყველა ვარიანტიც წარმოდგენდება.

3) ხელნაწერში საგალობელო დიდი ტერციით დაბლაა ნოტირებული. წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვერსიაში აღტერაციის ნიშვნები აღნიშვნულია ხელნაწერისა და და „რომელნი ქერუბიმთა“-ს სხვა ვერსიების მიხედვით.

1) From the original manuscript by D. Molodinashvili.

2) There are melodic changes done using a different coloured pencil and ink in the manuscript. There are all of the variants of voice movements presented in the score.

3) The hymn is notated a major third interval lower in the source manuscript. The accidentals in this transposed version are signed according to the original manuscript and other versions of "Let us, the Cherubim".

30 - - - - - მსგა - - - ვსე - - -
 30 - - - - - მსგა - - - ვსე - - -
 ve - - - - - msga - - - vse - - -

ი - ნით,
 ი - ნით,
 e - nit,

და ცხოველს-მყო - ფე - - ლი - - - სა
 და ცხოველს-მყო - ფე - - ლი - - - სა
 da tskho-vels-mqo - pe - - li - - - sa

1) *ossia:*
 აბ ასე:

და ცხოველს - მყო - ფე - ლი - სა
 და ცხოველს - მყო - ფე - ლი - სა
 da tskho - vels - mqo - pe - li - sa

1) მუხლის „და ცხოველსმყოფელისა“ ვარიანტები. მეორე ვარიანტიც თავად დ. მოლოდინაშვილს აქვს შეტანილი ხელნაწერში, განსხვავებული ფერის ფაზრით. ამ 2-ებითაციდან რომელიმე ერთი უხდა შესრულდეს. შემდევ გალობა უნდა გაგრძელდეს მომდევნო გვერდიდან, მუხლიდან „სამებისა“.

1) The variants of the stanza "da tskhovelsmqofelisa." The second variant also is given by D. Molodinashvili in the source manuscript, with a different coloured pencil. Afterwards, the hymn should be continued from the following page, from the stanza beginning with "samebisa."

8
სა - - - ბი - - -
8
სა - - - ბი - - -
8
sa - - - me - - - bi - - -

1) *ossia:*
აბ აბგ:

8
9 - - - ბი - - -
8
9 - - - ბი - - -
8
e - - - bi - - -

8
სა
8
სა
8
sa

8
სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - სა - - - - -
8
სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - სა - - - - -
8
sam - ts'mi - da - ar - so - bi - sa - - - - - a ga -

1) ფრაგმენტის ვარიანტი ხელნაწერიდან.

1) The variant of the fragment from the original manuscript.

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The vocal parts are written on treble, alto, and bass staves respectively. The lyrics are in Georgian and English. The vocal parts are separated by vertical lines.

Georgian lyrics: ღმო - ბა - სა შე - გსწი -
English lyrics: lo - ba - sa she - vsts'i -

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The vocal parts are written on treble, alto, and bass staves respectively. The lyrics are in Georgian and English. The vocal parts are separated by vertical lines.

Georgian lyrics: რავთ,
English lyrics: raut,

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The vocal parts are written on treble, alto, and bass staves respectively. The lyrics are in Georgian and English. The vocal parts are separated by vertical lines.

Georgian lyrics: ყმ - ვი - მსო - ფლი -
English lyrics: qo - ve - li - mso - p - li -

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The vocal parts are written on treble, alto, and bass staves respectively. The lyrics are in Georgian and English. The vocal parts are separated by vertical lines.

Georgian lyrics: ვ
English lyrics: o

ამინ 1)
Amen

201

1) დ. მოლოდნაშვილის ხელნაწერიდან.
2) ხელნაწერში საგალობელი კვარტით დაბლაა ნოტირებული.
1) From the original manuscript by D. Molodinashvili.
2) The hymn is notated a fourth interval lower in the source manuscript.

და ვითარება¹⁾ That We May Receive

2)

და ვი - თარ - ცა მე - უ - ფი - სა ყო - ვე - ლთა - - -

და ვი - თარ - ცა მე - უ - ფი - სა ყო - ვე - ლთა - - -

da vi - tar - tsa me - u - pi - sa qo - ve - Ita - - -

lsā
lsā
sa

(d) 3)

შემ - წყნა - - - რე - ბელ - თა, ან - გე -

შემ - წყნა - - - რე - ბელ - თა, ან - გე -

shem-ts'qna - - - re - bel - ta, an - ge -

4)
4)
4)

ლოს - თა - ებრ უ - ხი - ლა - - - ვად

ლოს - თა - ებრ უ - ხი - ლა - - - ვად

los - ta - ebr u - khi - la - - - vad

ძღვნის შემ - წირ - ველ - თა წეს - თა - სა! ა - ლი -

ძღვნის შემ - წირ - ველ - თა წეს - თა - სა! ა - ლი -

dzghvnis shem - ts'ir - vel - ta ts'es - ta - sa! a - li -

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერში საგალობელი დიდი ტერციით დაბლაა ნოტირებული.

4) ხელნაწერში აქ ტაქტის ხაზებია. ისინი მძიმებით ჩვენი შეცვლილია.

- 1) From the original manuscript by D. Molodinashvili
- 2) The document is to be used in this history of the church.

2) The hymn is notated a major third interval lower in the source manuscript.

3) We think performing this chord with a minim value, without pause and caesura is preferable.

4) There are bar lines here in the manuscript. They were replaced with commas by the editors.

1)

ლუ - ი - ა!
ა - - - ლი - ლუ - - - ი - - ა!

lu - i - a!
a - - - li - lu - - - i - - a!

rit.

ა - - - ლი - ლუ - - - ი - - ა!

a - - - li - lu - - - i - - a!

2) *ossia:*
ან ახე:

ა - - - ლი - ლუ - - - ი - - ა!

a - - - li - lu - - - i - - a!

rit.

ლუ - - - ი - - ა!

ლუ - - - ი - - ა!

lu - - - i - - a!

1); 2) №199 „და ვითარცა“-ს მსგავსად, წინამდებარე საგალობლის ხელნაწერშიც, ამ საკადანსო ფრაზაში, გამოწერილია ალტერაციის არასაგასაღები ნიშნები, რომლებიც საფუძველს გვიძლევს ვიფიქროთ, რომ აქაც №218 „და ვითარცა“-ს იმავე ფრაზმენტის („ალილუა“) ანალოგიური მოდულაციაა. ალტერაციის ამ ნიშანთა გათვალისწინებით, გთავაზობთ დაბოლოების ორ ვარიანტს.

ორივე ვარიანტი გალობის მუსიკალური ესთეტიკის კანონზომიერებათა შესაბამისია.

1); 2) As in hymn #199 "That we may Raise", there are accidentals written in the source manuscript of this cadence phrase of this hymn. This leads us to assume that there are also similar modulations of the same fragment (Aliluia) of #218 "That we may Raise". Taking the accidentals into consideration, we offer two variants of the final.

Both variants are relevant to the musical aesthetics of Georgian chant.

რომელნი ქერუბიმთა 1)
Cherubic Hymn

2)

რო - - - ბი - - - ლნი ქე - - -
ro - - - me - - - lni ke - - -

3) *ossia:*
აბ აბე:

რო - - - ბი - - - ლნი ქე - - -
ro - - - me - - - lni ke - - -

რუ - - - ბი - - - მთა
ru - - - bi - - - mta

ossia:

აბ აბე:

მთა
mta

1) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერში საგალობრივი დიდი ტურციით დაბლაა ნოტირებული. წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვერსიაში ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია ხელნაწერისა და და „რომელნი ქერუბიმთა“-ს სხვა ვერსიების მიხედვით.

3) ხელნაწერში რამდენიმე მუხლში განსხვავებული ფერის ფანქრით შეტანლია ცვლილებები. ზოგიერთი მათგანი არ იკითხება. სადაც იკითხება, იქ ცვლილებების შედეგად მოკლედება ცალკეული ფრაზები. ეს ცვლილებები, როგორც ხმათასვლის ალტერნატურული ვარიანტები, წინამდებარე პარტიტურაში წარიღლი შრიფტითაა წარმოდგენილი.

1) From the original manuscript by M. Elizbarashvili.

2) The hymn is notated a major third interval lower in the source manuscript. The accidentals are signed according to the original manuscript and other versions of "Let us, the Cherubim" in this transposed version.

3) There are changes done with a different coloured pencil in several stanzas of the original manuscript. Some of them are impossible to read. In some of them that can be read, the separate phrases are shortened due to the changes. These changes are printed in small font in this score, as the alternative variants of voice movement.

Three staves of musical notation in G major, 8/8 time. The top two staves have soprano clefs, and the bottom staff has a bass clef. The notation consists of quarter notes, eighth notes, sixteenth notes, and rests. The vocal line includes lyrics: "ba - - - o - - - ღუ - - -", "sa - - - i - - - du - - -", and "ossia: ს ხ ა ბ ე: ba - - - o - - - ღუ - - -". The vocal line ends with "sa - - - i - - - du - - -".

Three staves of musical notation in G major, 8/8 time. The top two staves have soprano clefs, and the bottom staff has a bass clef. The notation consists of quarter notes, eighth notes, and sixteenth notes. The vocal line includes lyrics: "მ ლ ი დ", "მ ლ ი დ", and "m lod".

Three staves of musical notation in G major, 8/8 time. The top two staves have soprano clefs, and the bottom staff has a bass clef. The notation consists of quarter notes, eighth notes, and sixteenth notes. The vocal line includes lyrics: "30 - - - - გ ა - - - 3 - ს ე -", "30 - - - - გ ა - - - 3 - ს ე -", "ve - - - - m - sga - - - v - se -", and "ve - - - - m - sga - - - v - se -".

Three staves of musical notation in G major, 8/8 time. The top two staves have soprano clefs, and the bottom staff has a bass clef. The notation consists of quarter notes, eighth notes, and sixteenth notes. The vocal line includes lyrics: "ossia: ს ხ ა ბ ე: 30 - - - - გ ა - - - 3 - ს ე -", "30 - - - - გ ა - - - 3 - ს ე -", "ve - - - - m - sga - - - v - se -", and "ve - - - - m - sga - - - v - se -".

Georgia, Tskhoveli, 19th century

3 - - - ნი - - - ით,
3 - - - ნი - - - ით,
ე - - - ni - - it,

Georgia, Tskhoveli, 19th century

და ცხო - ველ - ს - მყო - - - ფე - - - ლი - - -
1)
და ცხო - ველ - ს - მყო - - - ფე - - - ლი - - -
da tskho - vel - s - mko - - -

ossia:

აბ ასე:

Georgia, Tskhoveli, 19th century

და ცხო - ველ - ს - მყო - - - ფე - - - ლი - - -
1)
და ცხო - ველ - ს - მყო - - - და ცხო - ველ - ს - მყო - - -
da tskho - vel - s - mko - - -

Georgia, Tskhoveli, 19th century

2)
სა - ბე - სა - ბე - სა - მე - სა - მე -

1) წვრილი შრიფტით ნაბეჭდი ეს ორბერიანი სვლა (ას-ბი) ჩვენი ჩამატებულია.

2) ხელნაცერში ამ ფრაგმენტში არასაგასაღები ალტერაციის ნიშნები არაა და ინტონირება კვლავ წინა მუხლების საგასაღებო ნიშნებით მიმღინარეობს (ანუ, II ხმაში კვლავ დო ბეკარია). ალტერაციის ნიშნების ცვლილება შეძღვომ ურაგენტში ხდება.

1) This two-note (A-B) move printed in small font was added by the editors. The intonation from the original manuscript is printed in bigger font.

2) There are no accidentals in this fragment in the source manuscript and the mode continues with the key signature of the previous stanzas. The changes to the accidentals occur in the following fragment.

ossia:
s6 abg:
8
8
8

Musical score for the song "Sam ts'mi da ar so bi". The score consists of three staves: Treble, Bass, and a third staff. The Treble and Bass staves begin with a rest followed by a long note. The vocal line is supported by eighth-note patterns on the bass staff. The lyrics are written below the notes in both English and Korean. The music is in common time (indicated by '8') and uses a key signature of two sharps.

Soprano: *ba - - - - o ga - lo - - - ba - - - sa*

Alto: *ba - - - - o ga - lo - - - ba - - - sa*

Bass: *sa - - - - - a ga - lo - - - ba - - - sa*

8

ბე - - - 3 - სწი - - - რა - - -
she - - - v - sts'i - - - ra - - -

8

ავთ,
ავთ,
avt,

8

ყო - - - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი -
qo - - - ve - li - ve mso - pli -

8

მ - - - მ მ - - - მ
o - - - o

rit.

ამინ²⁾
Amen

204

- 1) ხელნაწერის მიხედვით, ალტერაციის საგასაღებო ნიშნების ცვლილებამდე ამ ფრაგმენტში რე ბეკარი უნდა იყოს.
 2) მ. ელიზბარშვილის ხელნაწერიდან.
 3) ხელნაწერში საგალობელი კვარტით დაბლა ნოტირებული.
- 1) According to the manuscript, D natural should be in this fragment, before the change of the key signature accidentals.
 2) From the original manuscript by M. Elizbarashvili.
 3) The hymn is notated a fourth interval lower in the source manuscript.

და გითარცა¹⁾
That We May Receive

2) 3)

და ვი - თარ - ცა მე - უ - ფი - სა ყო - ველ - თა - - -
და ვი - თარ - ცა მე - უ - ფი - სა ყო - ველ - თა - - -
da vi - tar - tsa me - u - pi - sa qo - vel - ta - - -

4)

ა - სა შე - მწყნა - - - რე - ბელ - თა, ან - გე - ლოს - თა -
ა - სა შე - მწყნა - - - რე - ბელ - თა, ან - გე - ლოს - თა -
a - sa she-mts'qna - - - re - bel - ta, an - ge - los - ta -

ებრ უ - ბი - ლა - - - ვად
ებრ უ - ბი - ლა - - - ვად
ebr u - khi - la - - - vad

- 1) მ. ელიზარაშვილის ხელნაწერიდან.
 - 2) ხელნაწერში საგლობელი ნოტირებულია დიდი ტერციით დაბლა.
 - 3) მ. ელიზარაშვილის ჩანაწერი №203 „რომელი ქერუბიმთა“-ს მსგავსად, ამ „და ვითარცა“-შიც განსხვავებული ფერის ფერწრით შეტანილია ცვილებები, რომელთა ძირითადი მიზნი აქაც ფრაზების შემოკლებაა. მაგალითად, I მუხლი, ამ შემოკლების შედეგად ჩვენთან I აკოლადაზე დაბეჭდილ ინტონაციას შეიცავს მხოლოდ (მარცვალი „სა“ ბოლო თანაუღლერადობაზე მღერდება). მთლიანიბაში, ეს ცვლილებები ძნელად ამოსაკითხია და ამიტომაც არაა წარმოდგენილი წინამდებარე პუბლიკაციაში.
 - 4) ხელნაწერში აქ („შე“) მერვედი გრძლიობის თანაუღლერადობაა.
- 1) From the original manuscript by M. Elizbarashvili.
2) The hymn is notated a major third interval lower in the source manuscript.
3) As in hymn #203 "Let us, the Cherubim" recorded by M. Elizbarashvili, there are changes done with a different coloured pencil in this "That we may Raise." The main purpose of this is to shorten the phrases here. For instance, the first stanza contains the intonation as printed on the first accolade only, as the result of this shortening (the syllable "sa" is sung on the last chord). Overall, these changes are difficult to read and therefore are not given in this publication.
4) Here, ("she") is the quaver chord in the source manuscript.

8

ძღვნი - - - - - ს შე - მწირ - ველ - თა წეს - თა - სა!

ძღვნი - - - - - ს შე - მწირ - ველ - თა წეს - თა - სა!

dzghvni - - - - - s she - mts'ir - vel - ta ts'es - ta - sal

8

ა - ლი - - - ლუ - ი - ა!

ა - ლი - - - ლუ - ი - ა!

a - li - - - lu - i - a!

1)

ა - - - - ლი -

1)

ლუ - - - - ი - - - ა!

ლუ - - - - ი - - - ა!

lu - - - - i - - - al

ა - - - - - - - -

rit.

8

ა - ლი - ლუ - - - - - - ი - ა!

ა - ლი - ლუ - - - - - - ი - ა!

a - li - lu - - - - - - i - a!

1) ხელნაწერის მიხედვით, ამ ფრაზაში, I ხმაში ორივეჯერ ფა დიეზი უნდა იყოს.
1) In this phrase, in the first voice, F sharp should sound twice, according to the original manuscript.

რომელნი ქერუბიმთა¹⁾
Cherubic Hymn

2)

რო - - - მე - - - ლნი ქე - - -
ro - - - me - - - lni ke - - -

რუ - - - ბი - - - მთა - - - ა
ru - - - bi - - - mta - - - a

სა - - - ი - - - ა - - - დუ - - - მ -
sa - - - i - - - a - - - du - - - m -

ლო - - - ვდ
lo - - - vd

1) ეს საგალობელი სტ. კარბელაშვილის მიერ ჩატვირთვილი წირვის საგალობელთა ხელნაწერ კრებულში, რომელში შეტანილი პიმებიც განსაკუთრებით მსგავსია „წირვაში“ (კარბელაშვილი, 1899) დაბეჭდილი საგალობლებისა. ამასთან, წინამდებარე „რომელნი ქერუბიმთა“ ახლოს არის „წირვაში“ (კარბელაშვილი, 1899:14) არსებული იმვე სახლიანი (წვენიან №209) პემზის არა საბოლოო, გამოცემის „დამატებაში“ (კარბელაშვილი, 1899:51) შეცვლილ ვარიანტთან, არამედ პირველად ვერსიასთან.

2) ხელნაწერში საგალობელი წოდირებულია დიდი ტერციით დაბლა.

1) This hymn was recorded by S. Karbelashvili in the source manuscript of the liturgy hymns, the hymns of which are very similar to those printed in "Liturgy" (Karbelashvili, 1899). Besides, this "Let us, the Cherubim" is not close to the first version of the hymn with the same name from "Liturgy" (Karbelashvili, 1899:14), but rather to the last, changed version from the "addition" of the edition (Karbelashvili, 1899:51).

2) This hymn was notated a major third interval higher in the source manuscript.

30 - - - - θ - სგა - ს - 3 - ს ჟ -
30 - - - - θ - სგა - ს - 3 - ს ჟ -
ve - - - - m - sga - a - v - se -

9 - - - ნით,
9 - - - ნით,
e - - - nit,

და ცხო - ველ - ს - მყო - - ზე - - ღია - - ღია - -
და ცხო - ველ - ს - მყო - - ზე - - ღია - - ღია - -
da tskho - vel - s - mqqo - - pe - - - li - - - i - - -

სა - ბი - სა - ბი -
სა - ბი - სა - ბი -
sa - bi - sa - bi -
sa - me - - - -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The vocal parts are written on treble, alto, and bass staves respectively. The lyrics are:

ბო - ბო - ბო -
ბო - ბო - ბო -
ბო - ბო - ბო -
e - e - bi -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The vocal parts are written on treble, alto, and bass staves respectively. The lyrics are:

ბა -
ბა -
ბა -
sa -
სამ - წმი - და - არ - სო - ბი -
სამ - წმი - და - არ - სო - ბი -
sam - ts'mi - da - ar - so - bi -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The vocal parts are written on treble, alto, and bass staves respectively. The lyrics are:

ბა - ბა - ბა -
გა - ლო - ბა - ბა -
ბა - ბა - ბა -
sa - a - ga - lo - ba - sa

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The vocal parts are written on treble, alto, and bass staves respectively. The lyrics are:

ბი - 3 - სწი - რა -
ბი - 3 - სწი - რა -
she - v - sts'i - ra -

ავთ,
ავთ,
avt,

ყო - - - - ve -

ლო - 30 ბ - სო - ფ - ლი - მ - - -
ლო - 30 ბ - სო - ფ - ლი - მ - - -
li - ve m - so - p - li - o - - - - - - - -

1)

მ და - უ - ტე - - ვო - გ
მ და - უ - ტე - - ვო - გ
o da - u - t'e - - vo - t

rit.
ზრუ - ნ - ვა - - - - - a;
ზრუ - ნ - ვა - - - - - a;
ზრუ - ნ - ვა - - - - - a;

1) ეს პაუზები ხელნაწერშია მოცემული. თუკი გავითვალისწინებთ, რომ პანის პარტიაში პაუზა არაა და არც ზედა ხმების პაუზების ტოლი გრძლივობია არის გაურძელებული ბაზის ბერძნ., უნდა ვიკრაუდოთ, რომ აქ უნდა იგულისხმებოდეს გაბმული პანის ფონზე ზედა ხმების მიერ სუნთქვის აღება და არა კონკრეტული გრძლივობის მქონე პაუზა.

1) These rest symbols are found in the source manuscript. Taking into consideration that neither of these rests occur in the bass part, nor any other pitches with equal time value, we must assume that breathing in by the upper voices is intended, rather than the rest symbol with a certain value, occurring as the parallel to the continuing bass part background.

ამინ

Amen

207

208

და ვითარცა
That We May Receive

1) სტ. კარბელაშვილის მიერ „ამინ“ ევარტით, ხოლო „და ვითარცა“ დიდი ტერციით დაბლაა ნოტირებული.

2) ვფიქრობთ, უმჯობესია ამ ბგერების შესრულება ფრჩხილებში მითითებული გრძლობებთ, პაუზების გარეშე.

1) "Amen" is notated a perfect fourth interval, and "That we may Raise" is notated a major third interval lower by S. Karbelashvili.

2) We believe it preferable to perform this sound with the values noted in the parenthesis, without rests.

1)

ძღვნი - - - - s შე - მწირ - ველ - ta წეს - ta - sa!
 ძღვნი - - - - s შე - მწირ - ველ - ta წეს - ta - sa!
 dzghvni - - - - s she - mts'ir - vel - ta ts'es - ta - sa!

ალ - ლი - ლუ - i - a! ა - o - ა - ლი -
 ალ - ლი - ლუ - i - a! ა - o - ა - ლი -
 a - li - - lu - i - a! a - - i - a - li -

ლუ - უ - o - უ - o - a! ა - - - - - - - -
 ლუ - უ - o - უ - o - a! ა - - - - - - - -
 lu - u - i - u - i - a! a - - - - - - - -

ა - ლი - ლუ - - - - o - a! ა - - - - - - - -
 ა - ლი - ლუ - - - - o - a! ა - - - - - - - -
 a - li - lu - - - - i - a! a - - - - - - - -

1) მიგვაჩნია, რომ ნახევრიანი გრძლიობის მანძილზე თანხმოვნის გამღერება, ტექნიკური და მხატვრული ხასიათის უხერხულობებთან არის დაკავშირებული, და სკოპს, თანხმოვანი „s“-ს ნაცვლად გამღერდეს წინა მარცვალი „..ის“.
 1) We consider that singing the consonant during the value of the minim note, is connected to the technical and artificial artistic discomfort and singing the previous syllable "...is" is preferable, instead than the consonant "s".

რომელნი ქერუბიმთა 1)
Cherubic Hymn

2)

რო - - - ბე - - - ლნი ქე - - -
რო - - - ბე - - - ლნი ქე - - -
რო - - - ბე - - - ლნი ქე - - -
ro - - - me - - - e - - - lni ke - - -

რუ - - - ბი - - - მთა - - - a
რუ - - - ბი - - - მთა - - - a
რუ - - - ბი - - - მთა - - - a
ru - - - bi - m - ta - - - a

სა - - - ა - - - დუ - - - მ -
სა - - - ა - - - დუ - - - მ -
სა - - - ა - - - დუ - - - მ -
sa - - - a - - - du - - - m -

ლო - - - ვდ
ლო - - - ვდ
ლო - - - ვდ
lo - - - od

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:14).

2) გამოცემაში საგალობელი დიდი ტერციით დაბლაა ნოტირებული.

1) From "The Liturgy" (Karbelashvili. 1899:14).

2) The hymn is notated a major third interval lower in the edition.

30 - - - - 0 - - - ə - ბგა - - - 3 - ბგ -
30 - - - - 0 - - - ə - ბგა - - - 3 - ბგ -
ve - - - - e - - - m - sga - - - v - se -

0 - - - ნით,
0 - - - ნით,
e - - - nit,

და ცხო - ველ - ს - მყო - - ზე - - ღია - - o - -
და ცხო - ველ - ს - მყო - - ზე - - ღია - - o - -
da tskho - vel - s - mko - - pe - - - li - - i - -

სა - ბგ - - -
სა - ბგ - - -
sa - me - - -

1) გამოცემის (კარბელაშვილი, 1899:17) შესაბამისად, II ხმის პარტიაში 1 ვარსკვლავით მონიშნულ ადგილზე უნდა იყოს რე დეზი, ხოლო I და III ხმების პარტიაში 2 ვარსკვლავით მონიშნული ბგერები უნდა იყოს რე და სოლ ბეკარები (ი. სანოტო სისტემებს შემთხვე, ფრჩხილებში ჩასმული ბეკარები).

კვლევით, ამ ადგილის შესრულებისას უმჯობესია მხოლოდ ალტურაციის საგასაღებო ნიშნებით ვიხელმძღვანელოთ. ამიტომაც, ძირითად ვარიანტად, მსხვილი შრიფტით ნარმოდგენლია ამ ფრაგმენტის ვერსია ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნების გარეშე.

ცერილი შრიფტით ნარმოდგენლია ამ ფრაგმენტის „ნირვასეული“ ვარიანტის და №197 „რომელი ქერუბიმთა“-ს ანალოგური ადგილის მიხედვით, ჩვენ მიერ დამუშავებული ვერსია.

1) According to the addition (Karbelashvili, 1899:17), there should be a D sharp in the place marked with a star symbol in the second voice part. The notes marked with a star symbol in the first and the third voice parts should be D and G naturals (see the natural signs given in parenthesis, above the staff).

When performing this part, we believe that it is preferable to follow only the key signature accidentals. Therefore, the version of this fragment without accidentals is given with the big font as the main variant.

The version was elaborated by the editors according to the variant of this fragment from the "Liturgy" and the similar part of "Let us, the Cherubim" #197. It is printed in small font.

THE FOLKLORE STATE CENTRE

she - - - v - sts'i - - - ra - - -

she - - - 3 - sts'i - - - ra - - -

she - - - 3 - sts'i - - - ra - - -

The musical score consists of three staves. The top staff is for the Soprano voice, the middle for the Alto, and the bottom for the Bass. The key signature is G major (one sharp). The time signature is 8/8. The vocal parts are labeled 'a' and 'avt,' with lyrics 'օշտ,' appearing above the Alto line.

2)

A musical score for three voices: soprano, alto, and bass. The soprano and alto parts are in treble clef, and the bass part is in bass clef. The music is in common time with a key signature of two sharps. The soprano and alto parts sing the melody, with the bass providing harmonic support. The lyrics "O say can you see" are written below the bass staff. The vocal parts are separated by vertical bar lines, and the lyrics are aligned with the corresponding notes.

1) 2

1) ეს პაუზები გამოცემაში (კარბელაშვილი, 1899:17) მოცემულია. თუკი გავითვალისწინებთ, რომ ბანის პარტიაში პაუზა არაა და არც ზედა ხმების პაუზების ტოლი გრძლივობით არის გაგრძელებული ბანის ბეჭრა, უნდა ვიკრაულოთ, რომ აյ უნდა იყულისხმებოდნა გაბმულ ბანის ფოზე ზედა ხმების მიერ სუნთქვის ალება და არა კონკრეტული გრძლივობის მქონე პაუზა. 2) მომდევნო გვერდზე წყვეტილი ხაზით მონაშენული საკავაბანის ნაგებობის კიდევ 2 აღტერინაზორული ვარიანტია დაბეჭდილი.

1) These rest symbols are found in the edition (Karbelaishvili, 1899:17). Taking into consideration that neither of these rests occur in the bass part, nor sounds with the value similar to the pauses in the upper voices, we must assume that breathing is suggested for the upper voices, rather than the rest symbol with a certain value.

2) Two more alternative variants of the cadence construction noted with a dotted line is printed on the following page.

1) *ossia:*
აბ აბე:

o

2) *ossia:*
აბ აბე:

o

rit.

a - - - - a;

1) საკადანო ნაგებობის ალტერნატიული ვარიანტი „ნირვის“ „დამატებიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:52).

2) საკადანო ნაგებობის ალტერნატიული ვარიანტები „რომელი ქერუბიმთა“-ს პირველადი ვერსიიდან (კარბელაშვილი, 1899:18) და სტ. კარბელაშვილის ხელნახერებიდან.

1) The alternative variant of the cadence construction from the "addition" of "the Liturgy" (Karbelashvili. 1899:52).

2) The alternative variants of the cadence construction from the primary version of "Let us, the Cherubim" (Karbelashvili, 1899:18) and from the original manuscripts by S. Karbelashvili.

ამინ 1)

Amen

210

2)
მინ
min

211

და ვითარცა 1)
That We May Receive

და ვი - tar - tsa me - u - pi - sa qo - ve - l - ta -
da vi - tar - tsa me - u - pi - sa qo - ve - l - ta -

4)

a - sa
she-mts'qna - re - bel - ta, an - ge - los - ta -

ებრ უ - ხი - ლა - - - vad

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:18).

2) გამოცემაში „ამინ“ კვარტით, ხოლო „და ვითარცა“ დიდი ტერციით დაბლაა ნოტირებული.

3) გამოცემაში აქ, მარცვალზე „შე“, შერვედ გრძლივობს თანაუღერადობა. ეს მეოთხედა გრძლიობა ჩვენი აღნიშნულია.

1) From "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:18).

2) "Amen" is notated a perfect fourth interval lower and "Let us, the Cherubim" is notated a major third interval lower in the edition.

3) Here, in the edition, the syllable "she" is a chord carry a rhythmic value of a one quaver. This crotchet was added by the editors.

THE FOLKLORE STATE CENTRE

1)

ძღვნი - - - - ს შე - მწირ - ველ - თა წეს - თა - სა!

ძღვნი - - - - ს შე - მწირ - ველ - თა წეს - თა - სა!

dzghvni - - - - s she - mts'ir - vel - ta ts'es - ta - sa!

2)

ა - ლი - ლუ - o - a!

ა - ლი - ლუ - o - a!

a - li - lu - i - a!

ა - - - - - - - - ლი -

2)

ლუ - - - - o - - a!

ლუ - - - - o - - a!

lu - - - - i - - a!

ა - - - - - - - -

rit.

ა - ლი - ლუ - - - o - - - a!

ა - ლი - ლუ - - - o - - - a!

a - li - lu - - - i - - a!

1) გამოცემაში (კარბელაშვილი, 1899:19) მეორე ხმის სუბმონტივი, მარცვალზე „ძღვნის“, ასეა ნოტირებული:

Musical notation for the words 'dʒənə' and 'dʒəhvni'. The first word is on a single line with a sharp sign, followed by a dash. The second word is on a single line with a sharp sign, followed by a dash.

2) გამოცემის (კარბელაშვილი, 1899:19) შესაბამისად, ამ ფრაზაში, 1 ხმაში ორივეჯერ ფა დიეზი უნდა იყოს.

რომელნი ქერუბიმთა 1)
Cherubic Hymn

The musical score consists of four systems of music. Each system has three staves: soprano (top), alto (middle), and bass (bottom). The lyrics are written below each staff, corresponding to the vocal parts. The first system starts with "რო - - - მე - - - ლნი ქე - - -". The second system starts with "რუ - - - ბი - - - მთა". The third system starts with "სა - - - ა - - - დუ - - -". The fourth system starts with "მლო - - - რდ". The score uses a mix of eighth and sixteenth notes, with various vocal markings like grace notes and sustained tones.

1) ჩვენთვის უცნობი მიზეზის გამო, ეს ჰიმნი რუსული ტექსტითაა ჩაწერილი სტ. კარბელაშვილის მიერ.

2) აյ ქართლ-კახური გალობისათვის იშვიათი შემთხვევაა — კადანსირებისას დაბლფება „მოსალოდნელი“ ეოლიური კილოს II საფეხური და შესაბამისად, ვიღებთ ფრიგიული მოხრილობის კადანსს კვინტური ფინალისით. მსვავსი საკადანსო ინტონირება უფრო ხალხური სიძლვერებისათვის არის დამასასითაბეჭელი. კვინტით დაბოლოვებულ კადანში ფრიგიული მიხრილობის მაგალითები, იხილეთ, ასევე, №214 ჰიმნში და ანთოლოგის IV ტომში დაბეჭდილ №16 „რომელნი ქერუბიმთა“-ში.

მაგვარისა, რომ აյ დასაშეგება როგორც ფა ბეკარის, ასევე, ჩვენ მიერ ჩამატებული ალტერნატიული ფა დიეზის შესრულებაც.

1) For some unknown reason, this hymn was recorded in the Russian language by S. Karbelashvili.

2) This is a rare case for the Kartlian-Kakhetian chanting here: the second step of the "predictable" Aeolian mode lowers when cadencing, hence, we get the cadence with a phrygian deviation and a fifth interval finalis. Intoning similar cadences is more characteristic to the folk songs. See the examples of phrygian deviation in the cadences ending with a fifth interval in the hymn #214 and in the #16 "Let us, the Cherubim" (Vol. 4).

We consider that performing F natural or the alternative F sharp added here by the editors to be acceptable.

Musical score page 199, system 1. The score consists of three staves: soprano (G clef), alto (F clef), and bass (C clef). The key signature is one sharp. The vocal parts are accompanied by piano. The lyrics are written below the notes. Measure 38 starts with a piano accompaniment, followed by the vocal entries. Measure 39 continues with the vocal parts.

38 - - - - - ბგა - ბგა - ვე - ვე -
39 - - - - - ბგა - ბგა - ვე - ვე -
ve - e - msga - a - vse -

Musical score page 199, system 2. The score consists of three staves: soprano (G clef), alto (F clef), and bass (C clef). The key signature is one sharp. The vocal parts are accompanied by piano. The lyrics are written below the notes.

3 - - - - - ნი - ნი -
e - ni -

Musical score page 199, system 3. The score consists of three staves: soprano (G clef), alto (F clef), and bass (C clef). The key signature is one sharp. The vocal parts are accompanied by piano. The lyrics are written below the notes.

ით, და ცხოველს - მყო - ფე - მი -
ით, და ცხოველს - მყო - ფე - მი -
it, da tskho - vels - mqa - pe - li -

Musical score page 199, system 4. The score consists of three staves: soprano (G clef), alto (F clef), and bass (C clef). The key signature is one sharp. The vocal parts are accompanied by piano. The lyrics are written below the notes.

ი - - - სა
i - - - sa

1); 2) ხელნაწერში, ამ საკადანსო ფრაზაში, სტ. კარბელაშვილის მიერ შეტანილია რთულად ნასაკითხი ცვლილებები. აქ ნარმდოფნილია ამ ცვლილებების შესაძლო წარითხის ვარიანტები.
3) წინამდებარე „რომელი ქერუბიმთა“ ბოლომდე არაა ნოტირებული და წყდება მუხლზე „სამებისა“. ამ საგალობლის დამასრულებელ ნაწილად აქ მოცემულია №214 „რომელი ქერუბიმთა“ს ბოლო ნაწილი (მცირეოდნი ცვლილებებით ხმათაცლაში). ამასთან, შესაძლებლად მიგვაჩნია წინამდებარე საგალობლისათვის, №209, №216 და №219 ჰიმნების შესაბამისი ნაწილების მობზაც და საგალობლის ასე დასრულება.
4) აქ ან მხოლოდ წვრილი ნოტებით დაბეჭდილი სვლები უნდა შესრულდეს, ან მხოლოდ მსხვილი შრიფტით ნაბეჭდო.
1); 2) Some changes were added by S. Karbelashvili. In this cadence phrase, in the source manuscript, we see how some possible options of reading these changes are given here.
3) This "Let us, the Cherubim" is not noted completely and ends with the stanza "samebisa." The last part of #214 "Let us, the Cherubim" (with little changes in voice movement) is given here as the final part of this hymn. Meanwhile, we believe that finishing this hymn with its relevant parts is possible, from the hymns #209, #216 and #219.
4) The movements printed with small notes only, or those printed with the big font only should be performed here.

8

გა - - - ლო - - - ბა - - - სა შე - - 3 - სწი -
ga - - - lo - - - ba - - - sa she - - v - sts'i -

8

ო - რა - - - ბ -
o - ra - - - b -

i - - - ra - - - a - - -

8

ავთ,
1) (#)

ყო - - - 30 - ლი -
qo - - - 30 - li -

avt,
ve - - li -

8

მსო - ფ - ლი - მ - - - მ -
mso - f - li - m - - - m -

მსო - ფ - ლი - მ - - - მ -
mso - f - li - m - - - m -

ve mso - p - li - o - - - o - - -

1) №214 „რომელნი ქერუბიმთა“-შიც, რომლიდანაც წინამდებარე ფრაგმენტია ამოდებული, დაფიქსირებულია იგივე პარმენიული მოვლენა, როგორიც წინამდებარე, №212 „რომელნი ქერუბიმთა“-ს მუხლში „საიდუმლოდ“. კვინტური ფინალისის მქონე კადანში „მოსალოდნელი“ ეოლიური კოლო II საფეხური დადაბლების შედეგად ჩნდება ფრგიული მიხრილობა.

მივგწინია, რომ აქ დასაშეგინა როგორც სოლ ბეკარის, ასევე სოლ დიტზის შესრულება.
1) There is a harmonic case, similar to the stanza "saidumlod" of the previous "Let us, the Cherubim" #212. In the hymn, "Let us, the Cherubim" #214, from which we took this fragment, the Phrygian deviation appears as the result of the lowering the second step of the "predictable" Aeolian mode in the cadence with a fifth interval finalis.

We believe that performing G natural, as well as G sharp, is acceptable here.

1) მუხლების „საიდუმლოდ“ და „შევსრირავთ“ კადანსების მსგავსად, აქაც დასაშვებია, როგორც ხელნაწერისეული სოლ ბეკარს, ისე ჩვენ მიერ ჩამტებული სოლ დიეზის შესრულება.

2) კადანის ეს ალტერნატიული ვარიანტი გადმოტანილია მუხლიდან „სამებისა“.

1) As in it is acceptable to perform the cadences of the stanzas "saidumlod" and "shevstsiravt" where G natural is given in the source manuscript, or G sharp as added by the editors.

2) This alternative variant of the cadence is taken from the stanza "samebisa".

ტე - - - ვო - თ ზრუ - ნ - ვა - - - - -

rit.

ა;

2) *ossia:*
აბ აბგ:

rit.

ა - - - - - - - ა;

1) მუხლების „საიდუმლოდ“ და „შევსრირავთ“ კადანსების მსგავსად, აქაც დასაშვებია, როგორც ხელნაწერისეული სოლ ბეკარს, ისე ჩვენ მიერ ჩამტებული სოლ დიეზის შესრულება.

2) კადანის ეს ალტერნატიული ვარიანტი გადმოტანილია მუხლიდან „სამებისა“.

1) As in it is acceptable to perform the cadences of the stanzas "saidumlod" and "shevstsiravt" where G natural is given in the source manuscript, or G sharp as added by the editors.

2) This alternative variant of the cadence is taken from the stanza "samebisa".

რომელნი ქერუბიმთა
Cherubic Hymn

რო - - - ბე - - - ლნი
ro - - - me - - - lni

ქე - - - რუ - - - ბი - - - მთა
ke - - - ru - - - bi - - - ta

ა - - - სა - - - ა
a - - - sa - - - a

ი - - - დუ - - - მლო
i - - - du - - - mlo

1) სტ. კარბელაშვილის არქივში ამ საგალობლის მხოლოდ მოძახილის პარტიაა შენახული, ისიც არასრულად — ფრაზამდე „და ცხოვლებმყოფებისა“. მელოდიური ასპექტით საინტერესო ეს ვარიანტი წარმოდგენილია „რომელნი ქერუბიმთა“-ს სხვა ნიმუშების მიხედვით ჩვენ მიერ რეკონსტრუირებული სახით.

1) Only part of the second voice of this hymn is preserved in the archive by S. Karbelashvili, and it is not complete; it ends with the phrase "da tskhovelsm qopelisa." This interesting melodic variant was reconstructed by the editors according to the other examples of "Let us, the Cherubim."

THE FOLKLORE STATE CENTRE
OF GEORGIA

3 - - 38

po

Musical score for piano and voice. The piano part consists of three staves: treble, bass, and middle. The vocal part is in soprano C-clef. The score is in common time, key signature of one sharp. Measure 30 starts with a piano dynamic. The vocal line begins with a sustained note followed by eighth-note pairs. Measure 31 continues with eighth-note pairs, ending with a fermata over the piano's final note.

Soprano: *oo,*

Alto: *oo,*

Bass: *it,*

და ცხო - ვე - ლს - მყო - ვე - ლი -

da tskho - ve - ls - mquo - - pe - - li -

ი - - - - სა

1)

სა - მე - - - - ე - - - - ე

sa - me - - - - e - - - - e

ბი - - - სა - - - - ა

1) აქედან საგალობლის და ხელნაწერის ნაკლული ადგილი შევსებულია №214 და №216 პიმნებიდან (ხმათასვლის მცირეოდენი ვარიანტული სახეცვლილი).

ამასთან, სურვილის შემთხვევაში, შესაძლებლად მიგვაჩინა ნინამდებარე პიმნისათვის №209 და №212 ნიმუშების შესაბამისი ნაწილების მობმაც და საგალობლის ასე დასრულება.

1) From this place, the missing parts of the hymn and the original manuscript were arranged from the hymns #214 and #216 (with small changes to the voice leading). Meanwhile, if desired, it is possible to attach the relevant parts of the examples #209 and #212 to this hymn.

1)

სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - - - - -
სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - - - - -
სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - - - - -
sam - ts'mi - da - ar - so - bi - - - - - sa -

ა - ga - - - lo - - - ba - - - sa -
a - ga - - - lo - - - ba - - - sa -

შე - - - v - sts'i - - - ra -
she - - - v - sts'i - - - ra -

ა - - - - - avt,
a - - - - - avt,

1) აქ, მარცვალზე „ბი“, ან მხოლოდ წვრილი ნოტებით, ან მხოლოდ მსხვილი შრიფტით დაბეჭდილი სელები უნდა შესრულდეს.
1) Here, on the syllable "bi", either movements printed with a small notes or those printed in big font should be performed, but not both.

8

ყმ - - - 30 - ლი - 30 მსო - ფ - ლი -
ყმ - - - 30 - ლი - 30 მსო - ფ - ლი -
qo - - - ve - li - ve mso - p - li -

8

მ - - - მ
მ - - - მ
მ - - - მ
0 - - - 0

8

და - - - უ - ტე - - - ვო - თ ზრუ - ნ - ვა -
და - - - უ - ტე - - - ვო - თ ზრუ - ნ - ვა -
da - - - u - t'e - - - vo - t zru - n - va -

rit.

8

ბ - - - ბ;
ბ - - - ბ;
a - - - a;

რომელნი ქერუბიმთა¹⁾
Cherubic Hymn

Sheet Music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time.

Soprano: ro - - - - mə - - e - - - lni

Alto: ro - - - - mə - - ə - - - lni

Bass: ro - - - - me - - e - - - lni

Sheet Music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time.

Soprano: də - - - რუ - - - ბი - - -

Alto: ქə - - - რუ - - - ბი - - -

Bass: ke - - - ra - - - bi - - -

Sheet Music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time.

Soprano: მთა

Alto: მთა

Bass: ta

Soprano: სა - - -

Alto: სა - - -

Bass: sa - - -

Sheet Music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time.

Soprano: დუ - - - ბ - - -

Alto: დუ - - - ბ - - -

Bass: a - - - i - - - du - - - m

Note: 2) (უ - - - ბ - - -)

1) საგალობელი სტ. კარბელაშვილის მიერ დიდი ტერციით დაბლაა ნოტირებული.

2) თანმიონის დიდი გრძლივობით გამლერებასთან დაკავშირებული ტექნიკური და მხატვრული უხერხულობების გამო, დასაშენების სტუდიის გამლერება პარტიტურის ზემდეგი დაბჭდილი სახით.

1) The hymn was notated a major third interval lower by S. Karbelashvili.

2) Due to the uncomfortability of performing the consonant with a long value, it is acceptable to sing the text as it is given above the score.

¹⁾ №212 „რომელი ქერძუბიმთა“-ს მსგავსად, წინამდებარე საგალოობელშიც რამდენჯერმე გვხვდება, ქართლ-კახური გალობის ნოტირებული ნიუშებისათვის არატიპურ პარმონიული მოვლენა: — კინგტურ ფინანსის მეორე კადანსში მოსალოდნელი ეოლოური კილოს ॥ საცეცხური დადაბლების შედეგად ჩნდება ფრიგიული მიხრილობა.

მიგვმოწინა, რომ აქ დასაშეგძის, როგორც ხელნაწერისტული ფა ბეკარის, ისე წევნ მიერ ჩამატებული ალტერნატიული ფა დიგზების შესრულებაც.

2) თანხმოვნის დიდი გრძლივობით გამლერებასთან დაკავშირებული ტენიკური და მსატერიული უხრისულობების გამო, დასაშვება სტრუქტურის გამლერება პარტიტურის ზომდან დაბეჭდილი სახით.

1) As in the "Let us, the Cherubim" #212, there are several harmonic cases that are not typical for the notated examples of Kartlian-Kakhetian chanting. For example, in the cadence with a fifth interval finalis, the Phrygian mode deviation appears as the

We assume that it is acceptable here to perform the F natural from the original manuscript, as well as the alternative F sharp as added

2) Due to the technical and artistic discomfort connected to singing consonants with the long value, it is acceptable to sing the text as

it is printed above the score.

1)

და ცხო - ვე - ლს - მყო - პე - ლი - ი -

ნა - ბა - ბა - ბა - სა - ა

სა - მე -

ი - ბი - სა

1) ამ ადგილებზე ფერმატები, ხელნაწერში მხოლოდ I ხმაშია აღნიშნული. ასეთი შემთხვევების შესახებ, სტ. კარბელაშვილი „წირვაში“ (კარბელაშვილი, 1899:III) აღნიშნავს: „რომელს ნოტებსაც უზას თავზედ ეს ნიშანი (ფერმატა): თუ გალობაშია დაბოლოებაზე ადრემდის, იმას ნიშნავს, რომ პირველმა და მეორემ უნდა გააგრძელონ, ვიდრე მორჩება თვისს ღიაბონს (ვარიაციას); თუ ბოლოშია, მაშინ გათავების ნიშანია — დასასრულია“.

შესაბამისად, შესაძლებლად მიგვაწინა, რომ აյ არ შესრულდეს ეს ფერმატები, ან მათ ბეჭედის ოდნავ „გაგრძელების“ მინიშვნელობა მიგანიჭოთ. ასევე, სასვენების გათვალისწინებით, აქ ცეზურებიც შეიძლება გაკეთდეს.

1) The fermatas in these places, are marked only in the first voice part in the source manuscript. S. Karbelashvili says about cases like these in "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:III): "Those notes which have this sign (fermata) above it, if it is in the hymn before the ending, this means that the first and the second must continue, before the second one ends its variation; if it is in the end, then it is the mark for finishing, it is the end."

Hence, we believe it is acceptable to omit these fermatas here, or treat them as extended rhythmic values instead.

1)

სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - - - - -
სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - - - - -
sam-ts'mi - da - ar - so - bi - - - - -

სა - - - - -
სა - - - - -
sa - - - - -

a

გა - - - - -
გა - - - - -
ga - - - - -

ლო - - - - -
ლო - - - - -
lo - - - - -

ბა - - - - -
ბა - - - - -
ba - - - - -

სა - - - - -
სა - - - - -
sa - - - - -

შე - - - - -
შე - - - - -
she - - - - -

3 - - - - -
3 - - - - -
3 - - - - -

სწი - - - - -
სწი - - - - -
sts'i - - - - -

2)

ი - - - - -
ი - - - - -
i - - - - -

რა - - - - -
რა - - - - -
ra - - - - -

ა - - - - -
ა - - - - -
a - - - - -

ა - - - - -
ა - - - - -
a - - - - -

1) ხელნაწერში, სუბმოტივში მარცვალზე „ბი“, I და III ხმებში წერილი შრიფტით მოცემული მოძრაობის ქვედა ვარიანტები, როგორც ჩნის, მოვაინებით, გადასაზღვრია. წინამდებარე „რომელი ქერუბიმთა“ს ხელნაწერი, ასე ვთქვათ, „შევი“ ხელნაწერია. ამდენად, დღისათვის გაურკვეველია, ხმათასვლის ვარიანტებიდან რომელი დარჩებოდა, როგორც საბოლოო.

I და III ხმების ქვედა, წერილი შრიფტით დაბეჭდილ ვარიანტებთან შეწყობილი II ხმის მოძრაობის, ასევე, წერილი შრიფტით დაბეჭდილ ვარიანტი ჩვენი შეწყობილია.

დასაშვებია ამ ფაქტურული მიკროსტრუქტურის ორივე ვარიანტის შესრულება. ამასთან, ნაგებობის „ბი“ ბოლო თანაურებობაში ან მოლოდ წერილი ან მსხვილი შრიფტით ნაბეჭდი ვარიანტი უნდა შესრულდეს,

2) წერილი შრიფტით დაბეჭდილი ეს ფაქტურული მიკროსტრუქტურა, ხელნაწერში, სავარაუდოდ, მოვაინებით, გადაშლილია განსხვავული ფრინის შელით.

მიგვჩინა, რომ დასაშვებია მისი, როგორც შესრულება, ისე გამოტოვებაც.

1) In the source manuscript, in the submotif on the syllable "bi", the lower variants of movements apparently were crossed out later. These we printed in small font in the first and the third voices. The original manuscript of this "Let us, the Cherubim" is a draft. Therefore, it is not clear even now which variant is the final version.

The variant of the second voice movement, arranged to the lower variants of the first and the third voices printed in small font as well was arranged by the editors and printed in small font.

It is acceptable to perform both variants of this micro-structure. Meanwhile, performers should choose either the small or large font variants in the last chord of the structure "bi".

2) This micro-structure was later deleted with a different colour ink in the source manuscript. It is printed in small font. We believe it is acceptable to perform this, or to skip it.

Musical score for piano and voice. The piano part consists of two staves in G major (two sharps) and common time. The top staff has a treble clef, and the bottom staff has a bass clef. The vocal part is in soprano C-clef. The lyrics are in Korean: '모성 - 애 - 런' (Moseong - Ae - Run) in measure 30, and '모 - - - -' (Mo - - - -) in measure 31. The vocal line includes sustained notes and grace notes. Measure 30 starts with a forte dynamic (ff). Measure 31 starts with a piano dynamic (p).

Musical score for piano and voice. The piano part consists of three staves: treble, bass, and middle C. The vocal part is in soprano C-clef. The lyrics are in Georgian: "ტე - - - ვო - თ ზრუ - ნ - ვა - - -" (Te - - - vo - t zru - n - va - - -). The score includes dynamic markings like forte and piano, and performance instructions like "riten." and "tempo."

¹⁾ აქ, ისევე, როგორც მუხლის „საიდეუმოლოდ“ კაბანისშია აღნიშნული, დასაშეგძად მიგვაჩინია, როგორც ხელნაწერის ული სოლ ბეკარის, ასევე ჩვენ მიერ ჩამატებული, ფრჩხილებში ჩასმული სოლ დებიზის შესრულებაც.

1) Here, just like the cadence on text "saidumlod," we believe it is acceptable to perform either the G natural as it is given in the source manuscript, or a bracketed G sharp as added by the editors.

a,

a;

ამინ

Amen

215

1) ასეთივე საინტერესო შემთხვევა — „რომელი ქერუბიმთა“-ს გაგრძელება „და ვითარცა“-ს დასაწყისი სიტყვებით, გახვდება №216 პიმზმ და ფილმით ქორიძის მიერ ნოტირებულ (ქორიძე, 1895:69—80) ორ „რომელი ქერუბიმთა“-შიც (იხ. ანთოლოგის I ტომი, №62 და №64 პიმზები).
№216 პიმზმის მიერ ნოტირებული ქორიძის სულ საგალობლებისაგან განსხვავებით, №214 და №216 პიმზების შემდგომი „და ვითარცა“ სრული ტექსტით არის ჩაწერილი სტ. კარბელაშვილის მიერ.

დასაშვებია, რომ №214 და №216 „რომელი ქერუბიმთა“ დასრულდეს დაბატების („და ვითარცა“) გარეშე, მუხლით „დაუტევოთ ზრუნვა“, როგორც ეს იდენტური პანგას მქონე „რომელი ქერუბიმთა“-ს სხვა ვარიანტებია.

1) Another interesting case: the hymn "Let us, the Cherubim" is continued with the words of "That we may Raise," which is also seen in the hymn #216 and in two "Let us the Cherubim" variants noted by Ph. Koridze (Koridze, 1895:69-80), (Vol. 1, hymns #62 and #64).

Unlike the mentioned hymns by Koridze, the complete text of "That we may Raise" following the hymns #214 and #216, was recorded by S. Karbelashvili.

It is acceptable to end the hymn "Let us, the Cherubim" #214 and #216 without the addition of hymn "That we may Raise," replacing it with the stanza "dautevot zruuva," as in other variants of "Let us, the Cherubim" with the same tune.

რომელნი ქერუბიმთა 1)
Cherubic Hymn

1) საგალობელი სტ. კარბელაშვილის მიერ დიდი ტერციით დაბლაა ნოტირებული.

2) ცირჩხილებში ჩამოული ბეკარ ხელნაწერში გადაშოლია, შემდგა ნოტზე კი დატოვებული. ჩვენი აზრით, აქ დასაშვებია ალტერაციის ორივე ვარიანტის შესრულება: а) ორივე ფას ბეკარით აუდერება; б) ჯერ ფა დიეზის, შემდგომ ფა ბეკარის შესრულება, როგორც ეს საზოგადი სიტყმის ზემოთ დაბეჭდილი ალტერაციის ნიშნებითაა გადმოცემული.

3) №214 და 216 საგალობლების ხელნაწერში ზოგიერთი მუხლი ორმაგი ტაქტის ხაზით სრულდება.

ერთი ვარაუდით, რადგან „რომელი ქერუბიმთა“-ს №214-216 ვარიანტები ოთხი მეოთხედი ზომის ტაქტებით არის ჩანარილი, საჭირო გაძლიერებული დასასრულობა: მუხლი მუხლია მუხლის დასასრული ორმაგი ხაზით უნდა ყოფილიყო აღნიშვნელი.

ვფიქრობთ, რომ ამ ნიშნით გამიჯვრული უნდა იყოს, საგალობლის შემადგენლი სტრუქტურულ-სინტაქსური ერთეულები, რომელიც ნინამდებარე ნიმუშის ხელნაწერში სახელდებულია გარკვეული სიტყვიერი განმარტებებითა თუ ჭრელების სახელებით (იხ. შემდეგი გვერდები).

1) The hymn was notated a major third interval lower by S. Karbelashvili.

2) The bracketed natural sign is deleted in the source manuscript, and is not deleted on the following note. In our opinion, it is acceptable to perform both variants of the alteration: a) sounding both F as natural; b) perform the F sharp first, and then F natural, according to the accidentals printed above the staff.

3) Several stanzas in the source manuscripts of hymns #214 and #216 are performed with two bar lines.

Since the variants of "Let us, the Cherubim" #214-216 were notated with the time signature 4/4, it is necessary to mark the stanza endings. In this case, all of the stanza endings are marked with a double lines.

We believe that syntactical units in the hymn must not be demarcated with this sign, which are named with certain "Chreli" names in the source manuscript (see the following pages).

1) ფრჩხილებში ჩასმული ბეკარი ხელნაწერში გადაშლილია. ჩვენი აზრით, აქ დასაშვებია, როგორც ფა ბეკარის, ისე ფა დიეზის შესრულება.

2) თანხმოვნის ფიფი გრძლიობით და რამდენიმე ბეკერით გამლერებასთან დაკავშირებული ტექნიკური და მხატვრული უხრულობების გამო, დასაშვებია სიტყვიერი ტექსტის გამლერება პარტიტურის ზემოდან დაბჭჭდილი სახით.

1) The bracketed natural sign is deleted in the source manuscript. We believe that it is acceptable to perform the F natural or the F sharp.

2) Due to the uncomfortability of performing the consonant with a long value, it is acceptable to sing the text as written above the score.

1) სტ. კარბელაშვილის არქივში შემონახულია მუსიკის ჩანერის ზოგიერთი ძველი ქართული მეთოდი: წევმები, სიტყვებში ჩამატებული ფონემები, მარცვლის სხვადასხვა სიმაღლეზე გამცერების აღსანიშნავად სხვადასხვა სიმაღლეზე დასტული ტრანსპონირების გამოყენება. ცალკეულ შელობებში „დედან“ პანგბისა თუ ჭრელების მითხვება.

ასეთი წიმუშებია წინამდებარე „რომელი ქერქიმთა“ და „და ვითარცა“ (№217-218), აგრეთვე, №327 „წყალობა! მშვიდობა!“, სადაც მოტივურ-სინტაქსური ნაგებობები სახელდებულია ან ჭრელების სახელებით (მაგ. ნოინი, თონი, ხელიშვილი კილო, შემოკლებით „ხელმწ“), ან სხვადასხვა საგალობლის სათაურებით, ან საგალობელთა ცალკეული მუხლების საწყისი სიტყვებით.

2) რარველ ნაბეჭდი სკოლ ხელნაწერში განსხვავებული ფერის მელინითა ჩამატებული. მოძახილში წერილი დაბეჭდილი მიერომოტივი ჩვენი შეწყობილია | ხმის სსენტებული სვლისათვეის.

3) ფერმატებს შეუძლებელი და არა ფინალისებზე, ხელნაწერში მზილოდ მთემელის პარტიაშია გამოწერილი. როგორც №214 საგალობელთანა ალნიშული, სტ. კარბელაშვილის მითითების თანახმად, აეთ ფერმატებს tenuto-ს ან მსუბუქი ცაზურის მნიშვნელობაც შეიძლება მივანიჭოთ.

4) ჩვენ მიერ ფინალის ჩასტული ბეკარი ხელნაწერში მოგვიანბითაა ჩამატებული განსხვავებული ფერის ფანჯრით. ჩვენი აზით, აქ დასამებია, როგორც ფა ბეკარის, ისე ფა დიეზის შესრულება.

1) Several old Georgian methods of recording music are preserved in the archive by S. Karbelashvili: neumes, phonemes added in the words, using diastematic hyphens to mark the syllables which should be sung at different pitches, and naming original tune fragments ("chreli").

Let's examine the hymns "Let us, the Cherubim" and its "Amen" and "That we may Raise" (#217-218), also, #327 "A mercy of peace", where the motivic-syntactical constructions are named. For example, their names are "noini", "oini," "khelmits," or with the names of different hymns, or with the different titles of the hymns, or with the beginning words of separate stanzas of the hymns.

2) The movement in the first voice part printed in small font was added in the source manuscript with a different color ink. The micro-motif printed in small font in the second voice part was arranged by the editors in case of the mentioned first voice movement.

3) The fermatas are written in the middle of the stanzas and not on the finalises, and only in the first voice part. As mentioned in the footnote for hymn #214, according to the note S. Karbelashvili, the fermatas like this can be defined as *tenutos* or light caesuras.

4) The bracketed natural sign was added by the editors later with a different coloured pencil. In our opinion, it is acceptable to perform F natural or F sharp here.

OF GEORGIA

ა - - - ა
სა - - - მე - - -

ო - - - ი
ო - - - ი
ო - - - ი
ო - - - ი

ე - - - ე
ბი - - -

სა
sam-ts'mi-da - ar - so - bi - - -

ნოინია სამხელებელად განიპო
It's "Noini" It's "Samkhilebelad ganipo"
2)
1)
3)

1) სანოტო სისტემის ქვემოთ, ფრჩხილებში ჩასმული ალტერაციის ნიშნები, ხელავნერში მოგვიანებითაა ჩამატებული განსხვავებული ფრჩხილის დაწერით. მიღებაზე, რომ მთელ შესრულებაზე იყოლებობობას არ წარმოადგენს.

ალტერაციის სსენტულ ნიშანთა შესრულება, ვფიქრობთ, არაა საგაღდებულო და მგალობელთა არჩევანზეა დამოკიდებული.

1) Below the staff, the bracketed accidentals were added later with a different coloured pencil in the source manuscript. We believe that performing them is not necessary.

2) In the stanza at the text "samtsmida-arsobisa galobasa shevstsiravt," the bracketed accidentals and variants of the voice movements were added with a different coloured pencil in the source manuscript. Printed here in small font.

Performing the mentioned accidentals is not necessary and depends on the choice of the chanters.

1)

ბა - - - სა - she - - - v - sts'i -

რა - - - რა - - -

avt,

3) ossia:
ან ან:

რა - - - ავთ,
რა - - - ავთ,
ra - - - a - avt,

1) ფრაგმენტი „სწირავთ“, ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები, ხელნაწერში მოგვიანებითაა ჩამატებული განსხვავებული ფერის ფანჯრით. დასაშვებად მიღვაჩნია ამ ადგილის ორგვარი შესრულება — ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნების გათვალისწინება, ან ამ ფრაგმენტის მხოლოდ საგასაღებო ნიშნებით შესრულება.

2); 3) ფრაგმენტის „რავთ“ 2 ვარიანტი — I (მსხვილი შრიფტით ნაბეჭდი) ვარანტი უფრო ადრე, მთელ ჰიმნთან ერთადაა ჩანაწერი, ხორილი ზრით შრიფტით ნაბეჭდით) ვარანტი უნდა იყოს გადაშლილი II ვარიანტი კიდევ უფრო წვრილი შრიფტით ნაბეჭდი და ვარსკვლავით აღნიშნული ფაქტურული მიკროსტრუქტურა. ამ უკანასკნელის შესრულება ან გამოტოვება, ჩვენი აზრით, მგალობელთა არჩევანზეა დამოკიდებული.

4) ხელნაწერში ამ სოლ-თან ბეკარი აღნიშნული, შემდევ კი, განსხვავებული ფერის ფანჯრითაა გადაშლილი და გაუქმდებული.

1) In the fragment "stsiravt," the accidentals were added later with a different coloured pencil. We believe it is acceptable to perform this part in two ways: either considering the accidentals, or performing this fragment only with the key signature given.

2); 3) Here are two variants of the fragment "ravt:" the first variant (printed in big font) was recorded earlier, together with the whole hymn, and the second (printed in small font) was added later in the source manuscript with a different coloured pencil. Also, the micro-structure printed in small font and marked with a star must have been deleted in the second variant. Performing or skipping it, we believe, depends on the choice of the chanters.

4) In the source manuscript, this G has a natural sign. Later, it was deleted with a different coloured pencil.

საქართველოს ფოკლორის
სახელმწიფო მინისტრი

THE FOLKLORE STATE COMMITTEE
OF GEORGIA

მშვიდობა გამოჩნდა
"Mshvidoba gamochnda"

Musical score page 1. It consists of three staves: soprano, alto, and bass. The key signature is G major (two sharps). The lyrics are written below the notes. Measure 8 starts with 'yo -' followed by a melodic line. Measures 9-10 show '30 - 30 - 30 - 30' with 'yo -' and 'mso -' above them. Measures 11-12 show 've - li - ve' and 'mso - p - li -'. The bass staff has 'qo -' at the beginning.

Musical score page 2. It shows three staves. The first two staves are identical, starting with '30 - 30 - 30 - 30' and 'm - m - m - m'. The third staff starts with 'o - o - o - o'. Measure 2) begins with a melodic line. Measure 3) starts with '3' and ends with '3'.

Musical score page 3. It shows three staves. The first two staves start with '3' and end with '3'. The third staff starts with 'o'. The section is labeled '3) ossia: აგ ასე:'. The music continues with a melodic line.

Musical score page 4. It shows three staves. The lyrics are 'და - - - უ - ტე - - - ვო - თ ზრუ - ნ - ვა - - -'. The bass staff has a natural sign over the 'v' note. Measure 4) starts with '3' and ends with '3'.

1) ეს ბეკარი მოგვიანებით არის ჩამატებული ხელნაწერში, განსხვავებული ფერის ფანჯრით. ჩვენი აზრით, აქ დასაშვებია, როგორც სოლ ბეკარის, ისე სოლ დიეზის შესრულება.

2); 3) კადანის თრი ვარიანტი ხელნაწერიდან.

4) მოახილისა და ბანის პარტებში, უშუალოდ ნოტებთან გამონერილი ბეკარები ხელნაწერისეულია, ხოლო ფრჩხილებში ჩასმული დიეზები კი ჩვენი აღნიშნულია. ჩვენი აზრით, აქ დასაშვებია, როგორც სოლ ბეკარების, ისე სოლ დიეზების აუდერება.

1) This natural sign was added later in the source manuscript, with a different coloured pencil. In our opinion, it is acceptable to perform G natural or G sharp here.

2); 3) Two variants of the cadence from the original manuscript.

4) In the second voice and bass part, the natural signs written right at the notes are from the original manuscript, and the bracketed sharps were added by the editors. In our opinion, it is acceptable to sound the G naturals or G sharps here.

THE FOLKLORE STATE CENTRE
OF GEORGIA

1)

a - - - a,

2)

da vi - ta - - - r - tsa - - -

rit.

a - - - a

// ნაწილი
II Part

ამინ
Amen

217

1) ნერილი შროფტით ნაბეჭდი ფატურული მიკროსტრუქტურა, ხელანძვი, ჩანს მოგვიანებით, რატომმაც გადაშლილია. ამის მიუხედვად, მანიც მიზნის შემთხვევაში მიგვაჩნია მისა შესრულება.

2) ამ საგალოობლენტც, №214 „რომელი ქერუბიმთა“-ს მსაკავშირ, ბოლო მუხლში გამდევრებულია სიტყვები „და ვითარცა“. ხელნაწერში, №217-218 საგალოობლები ებმანინ №216 „რომელი ქერუბიმთა“-ს მითითებით „॥ ნანიინი“. ამსთან, ხელნაწერში №216 „რომელი ქერუბიმთა“-ს ფურალისი (ფა დიეტ-დო დიეტ) ბუნებრივად გადადის №217 „ამინ“-ის საწყისი თანასულორდობამ (და დიეტ-დო-დო დიეტ).

1) This textural micro-structure printed in small font was crossed out in the original manuscript. Despite this, we believe that performing it is necessary.

2) In this hymn, likewise in #214 "Let us, the Cherubim", the words "That we may Raise" are sung in the last stanza.

2) In this hymn, likewise in #214 "Let us, the Cherubim", the words "that we may raise" are sung in the last stanza. In the source manuscript, the hymns #217-218 link to the hymn "Let us, the Cherubim" #216, with a note stating: "the second part". Meanwhile, the finalis of "Let us, the Cherubim" #216 (F sharp-C sharp) in the source manuscript naturally continues with the beginning chord of "Amen" #217 (F sharp-C sharp).

და გითარცა
That We May Receive

1) და გითარცა ქრავია
It's "Da vitartsa kravi"

რამეთუ შენ ხარ ღმერთი ჩვენი
+ It's "Rometu shen khar ghmerti chveni"

5) ossia:
აბ ასე:

1) №216 „რომელი ქერუბიმთა“-ს მსგავსად, მის II ნაწილის, წინამდებარე „და ვითარცა“-ს ხელნაწერშიც მოცემულია მელოდიურ-სანქტაქსური სტრუქტურების სიტყვიერი განვირტები. ხელნაწერში მათი საზღვრები მონიშვლია ჯვრებით.

2) წერილი შრიფტით დაბეჭდილია მოძახილის ვარიანტი №215 „რომელი ქერუბიმთა“-ს ხელნაწერში ჩანაწერით „და ვითარცა“-დან. ამ ჰიმნის ხელნაწერი ნაკლულია — მასში მხოლოდ I ხმაა ჩანერილი, ხოლო II და III ხმები ფრაგმენტულად არის ნოტირებული.

3) ფერმატასთან დაკავშირებით იხ. შენიშვნები №214 და 216 საგალობლებთან. ჩვენი აზრით, ამ ფერმატების შესრულება სავალდებულია არაა.

4) აქ სულ ბეკარი უნდა აუდერდეს ბანის ზედა ვარიანტის შესრულების შემთხვევაში.

5) წერილი შრიფტით ნაწილდგენილია ამ ფრაგმენტის ჩვენ მიერ დამუშავებული ვარიანტი. მასში შეცვლილია I თანაულერდობის (ბარცვალზე „შე“) გრძლობა და მოძახილის მოძრაობა.

1) As in the hymn, "Let us, the Cherubim" #216, in the source manuscript of its second part and this "That we may Raise", the verbal explanations of melodic-syntactical structures are given. Their boundaries are marked with the crosses in the source manuscript.

2) The second voice variant is printed here in small font from "That we may Raise" notated in the source manuscript of "Let us, the Cherubim" #215. The original manuscript of this hymn is incomplete: only the first voice was notated, while the second and the third voices were only notated fragmentally.

3) See the footnotes about fermatas at hymns #214 and 216. In our opinion, performing these fermatas is not necessary.

4) When performing the upper variant of the bass part, a G natural should be sung here:
"rametu shen khar ghmerti chveni".

5) The elaborated variant by the editors of this fragment is printed in small font. The value of the first chord and the movements of the second voice (on the syllable "she") have been changed.

8

ა - ნგე - ლო - სთა - - ებრ
ა - ნგე - ლო - სთა - - ებრ
a - nge - lo - sta - - ebr u - - -

+
8
bo - - - ლა - - - - ვად
bo - - - ლა - - - - ვად
khi - - - la - - - - vad

1) + *ჯელმუში*
"Khelmtsi"

8
dღვნი - - - - ს შემ - წირ - ველ - თა წეს - თა - სა!
dღვნი - - - - ს შემ - წირ - ველ - თა წეს - თა - სა!
dzghvni - - - - s shem - ts'ir - vel - ta ts'es - ta - sal

მინია ბოლომელი
It's "Oini", till ending.

8
ა - ლი - ლუ - ი - - - a!
ა - ლი - ლუ - ი - - - a!
a - li - lu - i - - - a! ა - - - - li -

1) ალტრაციის ნიშანთა და კილოურ მიხრლობის ასეთევე ცელოლება არის ნარმოდენილი „და ვითარცა“-ს №199 და №202 ვერსიისგან. ეს 3 ნიმუში სხვაობს ამავე ჰანგის მქონე „და ვითარცა“-ს სხვა ვარიანტებისაგან. ჩვენ ნინაშე კიდევ ერთი მაგალითა, ქართული გალობის, ანთოლოგიის შესავალში (ჩ. ანთ. I ტომი, გვ. 12-15) აღნიშნული თავისებურებისა: — იდენტური სტრუქტურულ-სინტაქსური ერთეულები, განსხვავებულ ფაქტურისთან ერთად, განსხვავებული კილოური მიხრლობითა განხორციელებული ერთი საგალობლის სხვადასხვა ვარიანტში.

1) Such change of the accidentals and scale changes is presented in the versions #199 and #202 of "That we may Raise". These three examples are different from the other variants of "That we may Raise" with the same tune. There is another example of the mentioned feature characteristic to the Georgian chanting in the introduction of the Anthology (see Vol. 1, p. 12-15): these have identical structural-syntactical units, together with the different texture, with different scale changes in different variants of the same hymn.

1)

lu - - - - i - - - - i - - - a - - -

rit.

a!
(b)
a!

a - ლი - լუ - o - a!
a - ლი - լუ - o - a!

a!
a - li - lu - - - i - - a!

1) დასაშვებია, რომ ეს პაუზა არ შესრულდეს.
1) It is not necessary to perform this break.

რომელნი ქერუბიმთა¹⁾
Cherubic Hymn

The musical score consists of four systems of music, each with four staves (Soprano, Alto, Tenor, Bass) and lyrics in both Georgian and English. The key signature is G major (one sharp). The tempo is indicated as 8.

System 1:

- Soprano: რო - - მე - - ლნი (ro - - me - - lni)
- Alto: რო - - მე - - ლნი (ro - - me - - lni)
- Tenor: რო - - მე - - ლნი (ro - - me - - lni)
- Bass: რო - - მე - - ლნი (ro - - me - - lni)

System 2:

- Soprano: ქე - - რუ - - ბი - - (ke - - ru - - bi)
- Alto: ქე - - რუ - - ბი - - (ke - - ru - - bi)
- Tenor: ქე - - რუ - - ბი - - (ke - - ru - - bi)
- Bass: ქე - - რუ - - ბი - - (ke - - ru - - bi)

System 3:

- Soprano: მთა (mta)
- Alto: მთა (mta)
- Tenor: სა (sa)
- Bass: სა (sa)

System 4:

- Soprano: დუ (du)
- Alto: დუ (du)
- Tenor: დუ (du)
- Bass: ა - - დუ (a - - du)

1) აქ ნარმოდგენილია სვეტიცხოვლის სკოლის „რომელნი ქერუბიმთა“-ს ვერსია, რომელიც ჩვენ №214 და №216 საგალობლების ხმათასვლის ვარიანტთა შეჯერებისა და გამორჩევის მეთოდოლოგიით დავამუშავეთ თბილისის ყოვლად-წმიდა სამების საკათედრო ტაძრის საპატიოარქეო გუნდისათვის. 10 წელზე მეტია, რაც ხსენებული გუნდი წინამდებარე საგალობელს გაღიას სრულად საქართველოს კათოლიკოს-პატიირქის, ილა II მიერ აღვლენილ წირვებზე.

2) The version of "Let us, the Cherubim" of the Svetitskhoveli school is presented here, which we elaborated based on combining and selecting voice movement variants from hymns #214 and #216, for the patriarch choir of the Holy Trinity Cathedral of Tbilisi.

We believe that the combination of variants of voice movements given here should be interesting for other choirs as well.

A musical score for three voices (Treble, Alto, Bass) in common time. The key signature is one sharp. The vocal parts sing "d'mm" and "mlo" respectively, with various rests and dynamic markings like "f" and "mf".

Musical score for piano and voice. The piano part consists of two staves: treble and bass. The treble staff has a key signature of one sharp (F#) and a tempo of 88 BPM. The bass staff has a tempo of 30 BPM. The vocal part is in the bass clef, also at 30 BPM. The lyrics "mō mō" are written above the vocal line in measure 30, and "ve e m" are written below it in measure 31.

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The vocal parts are accompanied by a piano bass line. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

- Line 1: სგა - - - ა - - - ვსე - - - ე - - -
- Line 2: სგა - - - ა - - - ვსე - - - ე - - -
- Line 3: სგა - - - ა - - - ვსე - - - ე - - -

Alto:

- Line 1: სგა - - - ა - - - ვსე - - - ე - - -
- Line 2: სგა - - - ა - - - ვსე - - - ე - - -
- Line 3: სგა - - - ა - - - ვსე - - - ე - - -

Bass:

- Line 1: სგა - - - ა - - - ვსე - - - ე - - -
- Line 2: სგა - - - ა - - - ვსე - - - ე - - -
- Line 3: სგა - - - ა - - - ვსე - - - ე - - -

A musical score consisting of three staves. The top staff is in treble clef, the middle staff is in alto clef, and the bottom staff is in bass clef. All staves are in common time (indicated by a 'C') and have a key signature of one sharp (F#). The music is divided into measures by vertical bar lines. Measure 1: Treble staff has a dotted half note followed by a half note. Alto staff has a half note followed by a quarter note. Bass staff has a half note followed by a quarter note. Measure 2: Treble staff has a half note followed by a quarter note. Alto staff has a half note followed by a quarter note. Bass staff has a half note followed by a quarter note. Measure 3: Treble staff has a half note followed by a quarter note. Alto staff has a half note followed by a quarter note. Bass staff has a half note followed by a quarter note. Measure 4: Treble staff has a half note followed by a quarter note. Alto staff has a half note followed by a quarter note. Bass staff has a half note followed by a quarter note.

it, da tskho - ve - ls - mko - pe - - - li -

i - - - - sa

sa - - - me - - - e - - -

e - - - bi - - - sa

(a)

სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - - - - -
სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - - - - -
სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - - - - -
sam-ts'mi - da - ar - so - bi - - - - - sa - - - - -

ბ
გა - - - ლო - - - ბა - - - სა
ბ
გა - - - ლო - - - ბა - - - სა
ა
ga - - - lo - - - ba - - - sa

შე - - - ვ - სტს'ი - - - რა - - - - -
შე - - - ვ - სტს'ი - - - რა - - - - -
she - - - v - sts'i - - - ra - - - - -

ავთ,
ავთ,
ავთ,
avt,

OF GEORGIA

ym - - - - 30 - mō - 30

ym - - - - 30 - mō - 30

qo - - - - ve - li - ve

Soprano: blum - g - luo - - - 3 - - - - -

Alto: blum - g - luo - - - 3 - - - - -

Bass: mso - p - li - - - o - - - - - o - - - - -

Musical score for three staves:

- Treble staff: Key signature of two sharps. Measures 1-3: Sustained notes with grace notes. Measure 4: Eighth-note patterns with grace notes.
- Alto staff: Key signature of one sharp. Measures 1-3: Sustained notes with grace notes. Measure 4: Eighth-note patterns with grace notes.
- Bass staff: Key signature of one sharp. Measures 1-3: Sustained notes with grace notes. Measure 4: Eighth-note patterns with grace notes.

გა - - - - უ - ტე - - - ვო - თ ზრუ - ნ -
 ga - - - - u - te - - - vo - t zru - n -

va - - - a - - -

a,

da vi - ta - - - r - tsa - a -

rit.
a - - - a

რომელნი ქერუბიმთა¹⁾
Cherubic Hymn

Maestoso²⁾

2) *pp* რო - - - ბე - - - ლნი ქე - რუ - - -
3) *pp* რო - - - ბე - - - ლნი ქე *pp* რუ - - -
f რო - - - ბე - - - ლნი ქე - რუ - - -
pp რო - - - მე - - - ლნი ქე *pp* რუ - - -
me - - - ini - - - ke - - - ru - - -

უ - - - ბი - - - მთა *pp*
უ - - - ბი - - - მთა *pp*
უ - - - ბი - - - მთა *pp*
უ - - - ბი - - - მთა *pp*

1) ეს „რომელნი ქერუბიმთა“ დაუმთავრებელია. ამასთან, ხელნაწერში, ბანის პარტიაში (III სანოტო სისტემაზე) ჩანერილია დამატებითი ხმები. ეს ფრაგმენტი სამზე მეტხმიანი სამგალობლო-პოლიფონიური სტილის ნიმუშს, ან სტ. კარბელაშვილის მიერ ამ ტრადიციის აღდგენის მცდელობას წარმოადგენს.

IV, დამატებით სანოტო სისტემაზე მოცემული ტრადიციული სამხმანი ფაქტურისათვის ნიშანდობლივი ხმათშეწყობის კანონიშიერებებით ჩვენ მეტ აგებული ბანის ორი (ე. წ. მაღალი და დაბალი) ვარიანტი. ვინაიდან „რომელი ქერუბიმთა“-ს წინამდებარე ფრაგმენტში მხოლოდ ერთი მხელია, მისი სამხმანი ვარიანტის ლიტურგიაზე შესრულების შემთხვევაში, გალიბის გაგრძელება შესაძლებელია „რომელი ქერუბიმთა“-ს დასრულებული, №193—219 ვარიანტების შესაბამისი მუხლიდან „სიღდუმლოდ“.

2) აღნიშვნა Maestoso (საზეიმოდ) და დინამიკური ნიუანსები ხელნაწერიდანა.

3) სამხმან ფაქტურაში, ბანის ზედა ვარიანტის შესრულების შემთხვევაში, აქ მოძახილშიც და ბანშიც ფა ბეკარი უნდა აუდერდეს.

4) სამხმან ფაქტურაში, ბანის ზედა ვარიანტის შესრულების შემთხვევაში, აქ ფა დიეზი უნდა შესრულდეს.

1) The notation for this "Let us, the Cherubim" is incomplete. Meanwhile, in the source manuscript, in the bass part (on the third staff), additional voice parts are written. This fragment represents an example of three or more voice chanting style, or an attempt to revive this tradition by S. Karbelashvili.

Two variants of the bass (so called high and low) arranged by the editors based on the regularities of arranging the voices characteristic to the traditional three voiced texture is given on the fourth additional staff. Since there is only one stanza in this fragment of "Let us, the Cherubim", in case of performing its three voices variant during the liturgy, it is acceptable to continue the hymn from the relevant variants of stanza "saidumlod" of the finished "Let us, the Cherubim."

2) The note *Maestoso* (ceremonially) and dynamic nuances are from the original manuscript.

3) In the three voiced texture, when performing the upper variants of the bass, an F natural should be sung in the second voice and bass parts.

4) In the three voiced texture, when performing the upper variant of the bass part, an F sharp should be performed here.

რომელნი ქერუბიმთა ¹⁾
(ფრაგმენტები)
Cherubic Hymn
(fragments)

1.

²⁾

რო - - - ბი - - - ლნი ქე - - - რუ -
რო - - - ბი - - - ლნი ქე - - - რუ -
რო - - - ბი - - - ლნი ქე - - - რუ -
ro - - - me - - - Ini ke - - - ru -

უ - ბი - მ - თა

უ - ბი - მ - თა

უ - ბი - მ - თა

u - bi - m - ta

³⁾

რო - - - მე - - - ლნი ქე - - - რუ -
რო - - - მე - - - ლნი ქე - - - რუ -
რო - - - მე - - - ლნი ქე - - - რუ -

ro - - - me - - - Ini ke - - - ru -

1) №221-ში წარმოდგენილია „რომელნი ქერუბიმთა“-ს ფრაგმენტები, სტ. კარბელაშვილის არქივიდან, რომელთა ლიტურგიაზე შესრულებაც მიზანერი ნერლი და შეუძლებელია. ამასთან, ისინი ქართული მრავალხმანობის ისტორიის კვლევისათვეს საინტერესო ფაქტებს წარმოადგენინ.

2) ეს ფრაგმენტი სამზე მეტხმიანი პოლიფონიური სტილის ნიმუშია, ან სტ. კარბელაშვილის მიერ მისი აღდგენის მცდელობას გვიჩვენებს.

3) ამ ფრაგმენტში, ერთი მხრივ, ვლინდება ქართულ გალობაზე ქალაქური ფოლელორის ტონალური პარმონიული აზროვნების გავლენა. მეორე მხრივ კი, მასში ჩანს ტრადიციული მუსიკალური აზროვნებისათვის დამახასიათებელი ხმათა იმპოვიზაციული, თავისუფლო პოლიფონიურ-მელოზმატიკური დენადობა.

1) This fragment of "Let us, the Cherubim" is from the archive by S. Karbelashvili, but performing it during the liturgy is not allowed. But it presents interesting facts for historical research into Georgian polyphony.

2) This fragment is an example of the polyphonic style with more than three voices, or demonstrates such an attempt to revive it by S. Karbelashvili.

3) In this fragment, on the one hand, we observe the impact of the tonal harmonic thinking characteristic to the Georgian folk music. On the other hand, it shows an improvisational, free polyphonic-melismatic flow of the voices characteristic to the traditional musical thinking.

Musical score page 1 featuring three staves. The top staff has a treble clef, the middle staff has a treble clef, and the bottom staff has a bass clef. The key signature is one sharp. The lyrics are written below the notes:

ბი - - - მთა
bi - - - mta

სა - - -
sa - - -

Musical score page 2 featuring three staves. The top staff has a treble clef, the middle staff has a treble clef, and the bottom staff has a bass clef. The key signature is one sharp. The lyrics are written below the notes:

ი - - - დუ - - - - მლოდ
i - - - du - - - - mlod

Musical score page 3 featuring three staves. The top staff has a treble clef, the middle staff has a treble clef, and the bottom staff has a bass clef. The key signature is one sharp. The lyrics are written below the notes:

ვე - - - ვე
ve - - - ve

რომელნი ქერუბიმთა 1) 2)
Cherubic Hymn

ჯგუდ ღ
Tone IV

3)

4) რო - მე - - ლნი - - 0 ქე - რუ -
რო - მე - - ლნი - - 0 ქე - რუ -
ro - me - - lni - - i ke - ru -

5) ossia:
ან ასე:

o ქე - რუ -
o ქე - რუ -
i ke - ru -

6)

ბი - - - - მთა სა - ი - დუ -
ბი - - - - მთა სა - ი - დუ -
bi - - - - mta sa - i du -

1) სტ. კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქივიდან და მ. ელიზბარაშვილის კრებულიდან.

2) სტ. კარბელაშვილის არქივში პირნა 2 (1 სრული, 1 დამზადებული) ხელნაწერი.

3) ორივე ჩამწერთან ეს „რომელნი ქერუბიმთა“, მისი „ამინ“ და „და ვითარცა“ კვინტით დაბლაა ჩანერილი. ხელნაწერებმა ალტერაციის საგასაღებო და არსავადასაღებო ნიშნები უსისტემოდ და გაურევევლადა აღნიშნული. ყველა მათგანის გათვალისწინების შემთხვევაში, საგალობრეო დაირღვევა ტრადიციული მუსიკალური ენის კანონზომიერებები.

გალობრივის ენობრივი კანონზომიერებულის შეუსაბამო ფრაგმენტები დამუშავებულია №225 „რომელნი ქერუბიმთა“-სა და №326–328 ევეტრისტულების პიმჩების მიხედვით. ნინამდებარე „რომელნი ქერუბიმთა“-ს იდეოტური მელოდიის მქონე ამ

საგალობლების ხელნაწერებმი ალტერაციის ნიშნები გასაგებად არის აღნიშნული.

4) სტ. კარბელაშვილის ერთ-ერთ ხელნაწერში, „რომელნი ქერუბიმთა“-ს ტექსტთან ერთად მიწერილია იმავე მელოდიის მქონე ხარების IX ძლისპირის „ყიდობანსა“-ს სიტყვიერი ტექსტი, სიტყვამდე „გაბრიელ“.

5) ამ აგაგმენტის ეს ვარიაციი შესრულებულია №225 „რომელნი ქერუბიმთა“-ს მახედვით.

6) ფრჩხილებში ჩამსული ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები ჩვენი ჩამატებულია. ხელნაწერებში ისინი არაა.

1) From the archive of the score manuscripts by S. Karbelashvili and M. Elizbarashvili.

2) There are two (one complete and the other incomplete) original manuscripts of this hymn in the archive of S. Karbelashvili.

3) This "Let us, the Cherubim," "Amen," and "That we may Raise" were recorded a fifth interval lower.

The key signature and accidentals were unclearly notated without system in the source manuscripts. If one performs all of them, the traditional musical language would be destroyed.

The fragments not relevant to the chanting language regularities were elaborated based on the #225 "Let us, the Cherubim" and eucharist hymns #326-328. The accidentals are marked clearly in the source manuscripts of these hymns with the identical melody of this "Let us, the Cherubim".

4) In one of the S. Karbelashvili original manuscripts of the hymn, "Let us, the Cherubim," there is an additional text: "Let no Hand Profane" of the 9th heirmos of Annunciation. It has the same melody, until the word "Gabriel".

5) This variant of this fragment is performed based on "Let us, the Cherubim" #225.

6) The bracketed accidentals were added by the editors. They are not found in the source manuscript.

მლოდ 30 მსგა
mlod ve - - - msga - - a - - -
1) *overtone:*
ახ ახე 1) *ossia:*
ახ ახე

ვსე ნით, და
ვსე ნით, და
ვსე - - - - nit, da

ცხო - - - ველ - ს - მყო - ფე - - - ლი - - -
ცხო - - - ველ - ს - მყო - ფე - - - ლი - - -
ცხო - - - ველ - ს - მყო - ფე - - - ლი - - -
tskho - - - vel - s - mqa - pe - - - li - - -

1) ბანის ვარიანტი მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.
1) A bass variant from the original manuscript by M. Elizbarashvili.

1)

1)

...არსობისა...
...arsobisa...

2) *ossia:*
აბ ასე:

...არსობისა...
...arsobisa...

1) ამ ფრაგმენტის (...ისა სამებისა, სამწმიდა...) კიდევ 2 ალტერნატიული ვარიანტია შემოთავაზებული ქვემოთ და შემდეგ გვერდზე. ამ ვარიანტებიდან რომელიმე ერთი უნდა შესრულდეს, მერე კი, გალობა უნდა გაგრძელდეს, შემდეგ გვერდზე მოცემული მუხლიდან „არსობისა“.

2) ამავე ფრაგმენტის (...ისა სამებისა, სამწმიდა...) ვარიანტი მ. ელიზარაშვილის ხელნაწერიდან.

1) Two more alternative variants of this fragment "isa samebisa, samtsmida," are offered below on the following page. One of these variants should be performed and then, the hymn should be continued from the stanza "arsobisa" given on the following page.

2) This fragment "isa samebisa, samtsmida," is from the original manuscript by M. Elizbarashvili.

1) *Rossia:*

ან ასე:

1) ამ ფრაგმენტის (...ისა სამებისა, სამზიდა...) კილოური შეფერილობის ეს განსხვავებული ვარიანტი ჩვენი შესრულებულია №225 „რომელი ქერუბითა“-ს მიხედვით.

1) This modal variant of the fragment "isa samebisa, samtsmida," was arranged by the editors based on "Let us, the Cherubim" #225.

და - უ - ტე - ვოთ
ზრუ -

და - უ - ტე - ვოთ
ზრუ -

da - u - t'e - vot
zru -

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The Soprano and Alto parts begin with "бзз;" (bz bz), while the Bass part begins with "нва;". All parts end with a fermata. A "rit." instruction is placed above the Alto part.

1) სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერის მიხედვით აქ ფა ბეკარია, მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერის თანახმად — ფა დიეზი. ორივე ვარიანტის შესრულებად დასაქმებად მიღებინდა.

2) მოძახილის მოძრაობის ვარიანტი მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

3) ბანის მოძრაობის ვარიანტი მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

1) According to the original manuscript by S. Karbelashvili, there is an F natural here, but according to the original manuscript by M. Elizbarashvili, there is an F sharp here. We believe performing either variant is acceptable.

2) A second voice variant from the original manuscript by M. Elizbarashvili.

3) A bass variant from the original manuscript by M. Elizbarashvili.

ამინ! და ვითარცა¹⁾
Amen; That We May Receive

ხელნაწერის ვარიანტი
Manuscript variant

1) №223a და 223b საგალობლები, ხელნაწერში, უშუალოდ ებმიან №222 „რომელნი ქერუბიმთა“-ს და წარმოადგენენ იმავე დ ხმის მელოდიის (შდრ. №321 და 326—328 პიმწებს) ნაწილს. მსგავსად ებმიან ც ხმის №229-230 საგალობლებიც.
2) ეს „და ვითარცა“ ორ (№223-ა და 223-ბ) ვარიანტადაა გამოქვეყნებული წინამდგარე კრებულში. აյ, წომრით 223-ა მოცემულის საგალობლის ხელნაწერის ეული ვარიანტი, ხოლო 223-ბ წომრად მოცემულია რედაქტირებული ვერსია.
3) ეს ფერმატა ჩვენი ჩამატებულია, ხელნაწერებში იგი არაა.

1) The hymns #223a and 223b, in the source manuscript, are directly linked to the hymn, "Let us, the Cherubim" #222, and represent a part of the tone 4 melody (compare Hymns #321 and 326-328). The tone 8 hymns #229-230 are linked.
2) This "That we may Raise" is published in two variants in this collection (#223-a da 223-b). The original manuscript version of the hymn is given as #223-a here, while the edited version is given as #223-b.
3) This fermata was added by the editors, it is not found in the source manuscript.

Ge - b - ta - sa!
Ge - s - ta - sa!

ts'e - s - ta - sa!

1) ბ ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - - -
ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - - -

1)
o - - - - ლუ - o - a!
o - - - - ლუ - o - a!
i - - - - lu - i - a!
a - - - -

rit.

o - - - - ლუ - o - a!
o - - - - ლუ - o - a!
a - - - - li - - - lu - - - i - a!

2) *ossia:*
ss obg: *rit.*

ლუ - - - o - a!
ლუ - - - o - a!
lu - - - i - a!

1) ამ სელების ზედა ვარიანტები სტ. კარბელაშვილის, ქვედები კი, მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდანაა.
2) კადასის ვარანტი მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

1) The upper variants of these movements are from the original manuscript by S. Karbelashvili, while the lower ones are from the original manuscript by M. Elizbarashvili.
2) The variant of the cadence from the original manuscript by M. Elizbarashvili.

ამინ! და ვითარება
Amen; That We May Receive
რედაქტირებულია გარიანტი
Edited variant

1)

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Georgian Lyrics:

- მინ!
- და ვი - თარ - ცა მე - უ - ფი - სა ყო -
- და ვი - თარ - ცა მე - უ - ფი - სა ყო -
- min!
- da vi - tar - tsa me - u - pi - sa qo -

English Transliteration:

- min!
- da vi - tar - tsa me - u - pi - sa qo -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Georgian Lyrics:

- ველ - - თა - - - სა შე - მწყნა - რე - ბელ - თა,
- ან - გე - ლო - -
- ველ - - თა - - - სა შე - მწყნა - რე - ბელ - თა,
- ან - გე - ლო - -

English Transliteration:

- vel - - - ta - - - sa she-mts'qna-re - bel - ta, an - ge - lo - -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Georgian Lyrics:

- სთა - - ებრ უ - ხი - ლა - ვად
- დღვნი - - ს
- სთა - - ებრ უ - ხი - ლა - ვად
- დღვნი - - ს

English Transliteration:

- sta - - - ebr u - khi - la - vad dzghvni - - s

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Georgian Lyrics:

- შე - მწირ - ველ - თა წე - ს - თა - სა!
- შე - მწირ - ველ - თა წე - ს - თა - სა!

English Transliteration:

- she - mts'ir - vel - ta ts'e - s - ta - sal!

1) რედაქტირებულია და ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია ამ საგალობლის მონათესავე ჰანგის მქონე, №326 და №328 ჰამნების მიხედვით.

1) Edited and marked with accidentals based in the hymns #326 and #328 with the similar tune.

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 2/4 time. The vocal parts are written on three staves. The lyrics are in Georgian and English. The vocal parts are: Soprano (top), Alto (middle), Bass (bottom). The lyrics are: ბოლო - ლუ - ი - ა! ბო - ბო - ლუ - ი - ა! ბო - ბო - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - - - - ი - - - -

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 2/4 time. The vocal parts are written on three staves. The lyrics are: ლუ - ი - - - ა! ა - - - -

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 2/4 time. The vocal parts are written on three staves. The lyrics are: ლი - - - - - ლუ - - - - ი - ა! rit.

რომელნი ქერუბიმთა^{1) 2) 3)}
Cherubic Hymn

ჯგუდ ღ
Tone IV

4)

რო - მე - - - ლნი - - - ი ქე - რუ -

5) *ossia:*
ან ასე:

ი ქე - რუ -

6)

ბი - - - - - მთა

1) დ. მოლინდინაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერში მინაწერია, რომ ეს საგალობელი სრულდება „წირვაზედ, უფრო დიდ მარხეაში“. ვფიქრობთ, ამ პიმინის გალობა ლიტურგიკული წლის სხვა პერიოდებშიც, ნებისმიერ ჟანრისირვაზეა დასაქვება.

3) წინამდებარე და №222 საგალობლები მელოდიურ-ფაქტურულად ურთიერთმსგაესნი არიან. ამასთან, სტ. კარბელაშვილი ამ საგალობლის შესახებ მოუთხოვს, რომ ივა IV ხას ეკუთვნის. დ. მოლინდინაშვილის ხელნაწერში კი, აღნიშნულია, რომ ივა V ხმისა. კარბელაშვილისეულ ვარიანტთან შედარებით, მოლინდინაშვილის ვარიანტში მოძახილი მიკრომოტივური ფიგურაციებით უფრო მეტადა დატვირთული განსხვავებით თავი იჩინს ალტყრაციის ნიშნების აღნიშვნაშიც.

4) ხელნაწერში საგალობელი კვინტით დაბლა წოტირებული.

5) ფრაგმენტის ეს ალტყრაციული ვარიანტი №222 და №225 საგალობლების მიხედვითაა შესრულებული.

6) ზორხილებში ჩასმული ალტყრაციის არასაგასაღებო ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია, №222 „რომელნი ქერუბიმთა“-ს გაფალისწინებით.

1) From the original manuscript by D. Molodinashvili.

2) There is a note in the source manuscript that this hymn should be performed "On the Liturgy, mostly during Great Lent". We believe that chanting this hymn in other liturgical periods of the year, on any liturgy, is also possible.

3) In this hymn and #222, the melodic-textures are similar. Meanwhile, S. Karbelashvili notes about this hymn that it belongs to the fourth tone. However, in the source manuscript by D. Molodinashvili, it is noted that the hymn belongs to the fifth tone. In the Molodinashvili variant, the second voice part is full of micro-motif configurations more than the Karbelashvili variant. The differences are revealed in the accidentals as well.

4) This hymn is notated a fifth interval lower in the source manuscript.

5) This alternative variant of the fragment was arranged based on the hymns #222 and #225.

6) The bracketed accidentals were arranged by the editors, based on "Let us, the Cherubim" #222.

(#)

8
სა - o - (დუ) - მლოდ
8
სა - o - დუ - მლოდ
30
sa - i - du - - mlod
ve - - - - -

8
მსგა - - - 3 - სე - - -
8
მსგა - - - 3 - სე - - -
9:
msga - - - v - se - - - e - - -

9 - ნით,
9 - ნით,
9 - ნით,
da tskho - - - vel - s -

8
მყო - - ვე - - - ლი - - -
8
მყო - - ვე - - - ლი - - -
9:
mqo - - pe - - - li - - -

1)

8

o - լա լա - թյ - ծո - լա լա - - - - -

8

o - լա լա - թյ - ծո - լա լա - - - - -

9:

i - sa sa - me - bi - sa sa - - - - -

8

s - - - թ - եմո - - - - - զ -

8

s - - - թ - եմո - - - - - զ -

9:

a - - - m - ts'mi - - - - - da -

2) *ossia:*
ան անց:

Sheet music for three voices and piano, page 10. The vocal parts are in G major (two staves) and C major (one staff). The piano part is in G major.

Top Voice (Soprano):

- Measure 1: *o - lsa*
- Measure 2: *lsa - ðø - ðø - lsa*
- Measure 3: *lsa - - - - -*

Middle Voice (Alto):

- Measure 1: *o - lsa*
- Measure 2: *lsa - ðø - ðø - lsa*
- Measure 3: *lsa - - - - -*

Bass Voice:

- Measure 1: *i - sa*
- Measure 2: *sa - me - bi - sa*
- Measure 3: *sa - - - - -*

Piano:

- Measure 1: *ø - - - -*
- Measure 2: *øøø - - - -*
- Measure 3: *øøø - - - -*

1); 2) ფრაგმენტის წერილი შრიფტით ნაბეჭდი, ალტერნატიული ვარიანტი №222 და №225 საგალობლების მიხედვითაა შესრულებული.

1); 2) The alternative variant of the fragment printed in small font was arranged by the editors based on the hymns #222 and #225.

8

ბ - - - - რსო - - ბი - სა გა - ლო - ბა -
ბ - - - - რსო - - ბი - სა გა - ლო - ბა -
ა - - - - so - - bi - sa ga - lo - ba -

8

სა შე - ვსწი - რავთ,
8
სა შე - ვსწი - რავთ,
sa she - vsts'i - raut, qo - - - ve -

8

ლი - ვე მსო - - - ფ - ლი -
8
ლი - ვე მსო - - - ფ - ლი -

1)

ი - ღ და - უ - ტე - ვოთ და - უ - ტე - ვო
ი - ღ და - უ - ტე - ვოთ და - უ - ტე - ვო
o da - u - t'e - vot da - u - t'e - vot

1) ხელნაწერის თანახმად, აქ ფა ბეკარია. თუმცა, ჩვენ დასაშვებად მიგვაჩინა ფა დიიზის შესრულებაც.

1) According to the original manuscript, there is an F natural here. We believe it is acceptable to perform an F sharp here as well.

mət ზრუ ნვა

mət ზრუ ნვა

ot zru nva;

rit.

Soprano: Sustained notes with a ritardando.

Alto: Melodic line with eighth-note patterns, with a ritardando.

Bass: Sustained notes.

რომელნი ქერუბიმთა 1)
Cherubic Hymn

ჯგუფ ღ
Tone IV

The musical score consists of four systems of music. The first system starts with 'ro - - - - me - - - -'. The second system starts with 'o - - - - ლ - ნი ქე - - - - რუ - - - -'. The third system starts with 'ბიმ - - - - თა სა - ი - დუ - - - - მ - ლოდ'. The fourth system starts with 'ვე - - - - ე - - - - მსგა - - - -'. The music is written in common time, with various note values and rests. The vocal parts are labeled with letters above the staves: A (soprano), C (alto), E (tenor), and B (bass). The score includes dynamic markings like 'f', 'ff', and 'p', as well as articulation marks like 'staccato' and 'slur'. Performance instructions like 'riten.' and 'tempo' are also present.

1) ეს საგალობელი მოძახილის გარეშემა ჩაწერილი სტ. კარბელაშვილის მიერ. აქ წარმოდგენილი მოძახილი ჩვენი შენტობილია, იდენტური მელოდიის მქონე №326—328 საგალობლების მიხედვით.

დასანშავია, რომ №222 „რომელნი ქერუბიმთა“-ს მსგავსად, ამ საგალობელსაც ფრაგმენტულად აქვს მინერილი აქვს ხარტის IX ძრობასირს — „იღობანსა მას სჯულისასა“-ს პოეტური ტექსტი.

1) This hymn was recorded without the second voice part by S. Karbelashvili. The second voice part was arranged by the editors, based on the hymns #326-328 with the similar melody.

We should note that, as in "Let us, the Cherubim" #222, the poetic text of "Let no Hand Profane" (9th heirmos of Annunciation) was written here in fragments.

OF GEORGINA

Soprano: *a - v - - - se - - - - e - - -*

Alto: *b9*

Bass: *b9*

Piano: *8*

ноят, ноят, да - tschko -

A musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major. The Soprano part (top) has lyrics in Georgian: "ველს მყო პე ლი". The Alto part (middle) has lyrics in Georgian: "ველს მყო პე ლი". The Bass part (bottom) has lyrics in Latin: "vel s mquo pe li". The score consists of three staves with corresponding vocal parts and piano accompaniment.

A musical score for three voices. The top staff is soprano, middle staff is alto, and bottom staff is bass. The key signature changes from G major (two sharps) to A major (three sharps). The lyrics are: "sa - me - bi" followed by "sa - man - bi". The vocal parts are supported by piano accompaniment.

8

8

8

bs - - - - - - - -

bs - - - - - - - -

sa - - - - - - - - a - - - - - - - -

Soprano: o
Alto: ba - ð - ððo - - - ðð - - - ðñ -
Bass: o

Soprano: o
Alto: ba - ð - ððo - - - ðð - - - ðñ -
Bass: o

Soprano: Um - - - - m - ño - ss
Alto: Um - - - - m - ño - ss
Bass: ss - - - - -

მო - - - - ბა - - სა შე - ვ - სწი - ი - - რა - ვთ,
 mo - - - - ba - - sa she - v - stsi' - i - - ra - vt,

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major. The lyrics are in Georgian and English. The vocal parts are separated by vertical lines.

Top line (Soprano): ყო - 80 - ლ - 0 - - 80 მსო-ფლი - - მ და - უ -
Middle line (Alto): ყო - 80 - ლ - 0 - - 80 მსო-ფლი - - მ და - უ -
Bottom line (Bass): qo - ve - i - - - ve mso - pli - - - o da - u -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major. The lyrics are in Georgian and English. The vocal parts are separated by vertical lines.

Top line (Soprano): უ - - - ტე - - - ვოთ
Middle line (Alto): უ - - - ტე - - - ვოთ
Bottom line (Bass): u - - - t'e - - - vot

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major. The lyrics are in Georgian and English. The vocal parts are separated by vertical lines. A dynamic marking "rit." is present above the Soprano line.

Top line (Soprano): ზრუ - - - 6 - ვა;
Middle line (Alto): ზრუ - - - 6 - ვა;
Bottom line (Bass): zru - - - n - va;

ამინ 1)

Amen

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major. The lyrics are in Georgian and English. The vocal parts are separated by vertical lines. The number "226" is written on the left side of the page.

Top line (Soprano): მინ!
Middle line (Alto): მინ!
Bottom line (Bass): a - - - a - - - min!

1) წინამდებარე, და ამავე ჰანგის მქონე „ამინ“-ები ხელნაწერებში შეტანილია, როგორც №224 და №227 „რომელნი ქერუბიმთა“-ს შემდეგ, ასევე, №233—238 „და ვითარცა“-ს წინ. შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ ამ „ამინ“-ის მეორედია დასახულებული საგალობლების ხმის (ხმა დ) ჰანგის ნაწილია. თუმცალ, №225 და №227 ნიმუშების იდენტური ხმისა და მეორედის მქონე №222 „რომელნი ქერუბიმთა“-სთან სულ სხვა „ამინ“ არის ჩანარილი.

1) The "Amen" of this and the previous tunes were inserted in the source manuscripts after "Let us, the Cherubim" #224 and #227, as well as before "That we may Raise" #233-238. We assume that the melody of this "Amen" is also in tone 4. But another "Amen" with different melody and tone was notated to accompany the "Let us, the Cherubim" #222, which has the same tone and melody of hymns #225 and #227.

რომელნი ქერუბიმთა^{1) 2)}
Cherubic Hymn

რო - - - მე - - -
ღო - - - ღნი
ღო - - - ღნი
e - - - lni
ke - - - ru

უ - - - ბი - - -
უ - - - ბი - - -

მთა - - - ბა - - -
მთა - - - ბა - - -

mta - - - a - - -

1) ხელნაწერში ამ საგალობლის მხოლოდ მთექმელის პარტიაა ჩაწერილი სტ. კარბელაშვილის მიერ. ამასთან, მუსიკალური ტექსტი ბოლომდევა ნიტირებული, ხოლო პოეტური ტექსტი ჩაწერილია სიტყვის „საღუმლოდ“ ჩათვლით. სიტყვებითა მარცვლები, იმავე პარტიაში მეორე, IV ხმის პიმებისაგან (№222, 224, 225 „რომელნი ქერუბიმთა“; №327 „ნულობა! მშეოდობა!“; №326 და 328 „ნმდაო, ნმდაო, ნმდაო“) განსხვავებულ ადგილებზე დადგებული მელოდიაზე.

აյ წარმოდგენილი საგალობლი ზემოხსენებული პიმების მიხედვითაა რედაქტირებული.

2) ხელნაწერში მინაწერებია: „დ ჭისა“, „№1“, „რომელნი ქერაბიმთანი“, 10/11 17 (ან, 97) 5-7 სთ. დილის“.

1) Only the first voice part of this hymn was noted in the source manuscript by S. Karbelashvili. Meanwhile, the music was notated until the end, and the poetic text is recorded including the word "saidumlod." The syllables of the words are aligned to the melody in different parts unlike the tone 4 hymns with the same tunes (#222, 224, 225 "Let us, the Cherubim"; #327 "A Mercy of Peace"; "Tsmidao, tsmidao, tsmidao" #326 da 328).

The hymn presented here was edited based on the hymns mentioned above.

2) In the manuscript we find these notes: "tone 4", "#1", "Cherubic hymn", "10/11 17 (or 97) 5-7 o'clock, morning.

Musical score page 1 featuring three staves. The top two staves are in G major with a tempo of 8. The bottom staff is in bass clef. The lyrics are: 'a' (under the first staff), 'sa - - - i - - -' (under the second staff), and 'du - - - m - lo - - -' (under the third staff). The music consists of eighth and sixteenth note patterns with grace notes.

Musical score page 2 featuring three staves. The top two staves are in G major with a tempo of 8. The bottom staff is in bass clef. The lyrics are: 'o - - - ღუ - - - გ - ლო - - -' (under the first staff), 'o - - - ღუ - - - გ - ლო - - -' (under the second staff), and 'i - - - du - - - m - lo - - -' (under the third staff). The music consists of eighth and sixteenth note patterns with grace notes.

Musical score page 3 featuring three staves. The top two staves are in G major with a tempo of 8. The bottom staff is in bass clef. The lyrics are: 'ოდ' (under the first staff), 'ვე - მსგა - ვსე - - - ni - - -' (under the second staff), and 've - msga - vse - - - ni - - -' (under the third staff). The music consists of eighth and sixteenth note patterns with grace notes.

Musical score page 4 featuring three staves. The top two staves are in G major with a tempo of 8. The bottom staff is in bass clef. The lyrics are: 'ით,' (under the first staff), 'ღა' (under the second staff), 'ცხო - ველს' (under the third staff), 'it,' (under the first staff), 'da' (under the second staff), and 'tskho - vels' (under the third staff). The music consists of eighth and sixteenth note patterns with grace notes.

8

მყო - - - - ვი - ლი - სა - სა - - - -
მყო - - - - ვი - ლი - სა - სა - - - -
mqqo - - - - pe - li - sa sa - - - me - - -

8

ბი - სა - - - -
ბი - სა - - - -
bi - sa

სამ - წმი - და - არ - სო - - - -
სამ - წმი - და - არ - სო - - - -

8

ბი - - - - სა - გა - - - -
ბი - - - - სა - გა - - - -
bi - - - - sa ga - - - -

მო - - - - ლი - ლო - - - -
ლო - - - - ლი - ლო - - - -

8

ბა - სა - - - -
ბა - სა - - - -
ba - sa

შევს - წი - რავთ, ყო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი - ო
შევს - წი - რავთ, ყო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი - ო

mso - pli - o

Musical score page 1. Three staves in G major. The top staff has a soprano vocal line. The middle staff has a melodic line with some grace notes. The bottom staff has a bass line. The lyrics are: და - უ - ტე - (da - u - te -).

Musical score page 2. Three staves in G major. The top staff has a soprano vocal line. The middle staff has a melodic line with grace notes. The bottom staff has a bass line. The lyrics are: ვოთ ზრუ - ვოთ ზრუ - (vot zru - vot zru -).

Musical score page 3. Three staves in G major. The top staff has a soprano vocal line. The middle staff has a melodic line. The bottom staff has a bass line. The lyrics are: უ - ნ - ვა; (u - n - va;). The instruction "rit." is written above the top staff.

ამინ
Amen

228

Musical score page 4. Three staves in G major. The top staff has a soprano vocal line. The middle staff has a melodic line. The bottom staff has a bass line. The lyrics are: მინ! (min!). The number 228 is written on the left side of the page.

რომელნი ქერუბიმთა¹⁾
Cherubic Hymn

გადა
Tone VIII

2)

რო - - - - მე - - - ლი - ნი

ქე - - - - რუ - - - ბი - - მ -

თა - - - - სა - ი - - - დუ - მ - ლოდ

სა - - - - დუ - მ - ლო - - - ნი - -

ta - - - - sa - i - - - du - m - lod

sa - - - - du - m - lo - - - o - -

1) ერთ-ერთ ხელნაწერში, ამ პირნის I მუხლში, სტ. კარბელაშვილს მიწერილი აქვს, როგორც „რომელნი ქერუბიმთა“-ს, ასევე, მის ნაცვლად ბასლი დიდის წირვაზე შესასრულებელი „სერობასა საიდუმლოსა“-ს პორტური ტექსტის დასაწყისი.

ბასილი დიდისა და პირველშეწირულის (გრიგორი დიდის) ლიტურგიების საგალობლები ანთოლოგის III ტომშია დაბეჭდილი.

2) ხელნაწერში გასაღებში სი ბეჭოლია ჩაწერილი. აქ წარმოდგენილ ალტერაციის ნიშვნები ჩვენი აღნიშვლია.

1) In one of the original manuscripts, in the first stanza of this hymn, S. Karbelashvili wrote the beginning of the poetic text of "Let us, the Cherubim" and "Of Thy Mystical Supper" (which is performed on the liturgy of Saint Basil the Great), instead of just the text for "Let us, the Cherubim".

The hymns of the liturgies of Saint Basil the Great and Saint Gregory the Great are printed in Volume 3.

2) The key signature contains a B flat. The accidentals here were arranged by the editors.

8
ნით,
ნით,
nit,
da tskho - ve - ls - mquo - pe - e -

A musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor. The Soprano part consists of three staves of music with lyrics: "lo - - - lo - - - la", "lo - - - lo - - - la", and "e - - - li - - - sa". The Alto part also has three staves of music with lyrics: "lo - - - lo - - - la", "lo - - - lo - - - la", and "sa - - - - me - - -". The Bass part has three staves of music with lyrics: "lo - - - lo - - - la", "lo - - - lo - - - la", and "sa - - - - me - - -". The music features eighth-note patterns and various rests.

სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - სა
გა - ლო - ბა - სა

სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - სა
გა - ლო - ბა - სა

sam - ts'mi - da - ar - so - bi - sa
ga - lo - ba - sa

შე - ვ - სტს'ი - რავთ,
ყო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი -

შე - ვ - სტს'ი - რავთ,
ყო - ვე - ლი - ვე მსო - ფლი -

she - v - sts'i - ravt, qo - ve - li - ve mso - pli -

მ
მ
მ
და -
და -
და -
უ -

rit.

ტე - - - ვო - თ ზრუ - ნ - გა;
ტე - - - ვო - თ ზრუ - ნ - გა;

t'e - - - vo - t zru - n - va;

အမေ။ စွာ ခေတာက်ပွာ^{၁)}
Amen; That We May Receive

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in common time, featuring lyrics in Georgian and English. The music consists of four staves, each with a different vocal line. The first staff uses soprano, alto, and bass staves. The second staff uses soprano, alto, and bass staves. The third staff uses soprano, alto, and bass staves. The fourth staff uses soprano, alto, and bass staves.

Staff 1:

- Soprano: $\text{G} \frac{1}{8}$
- Alto: $\text{F} \frac{1}{8}$
- Bass: $\text{C} \frac{1}{8}$

Staff 2:

- Soprano: $\text{G} \frac{1}{8}$
- Alto: $\text{F} \frac{1}{8}$
- Bass: $\text{C} \frac{1}{8}$

Staff 3:

- Soprano: $\text{G} \frac{1}{8}$
- Alto: $\text{F} \frac{1}{8}$
- Bass: $\text{C} \frac{1}{8}$

Staff 4:

- Soprano: $\text{G} \frac{1}{8}$
- Alto: $\text{F} \frac{1}{8}$
- Bass: $\text{C} \frac{1}{8}$

Lyrics:

Georgian lyrics (top line): *თი ვითარცა მეუყისა კოველთა ა - - -*

Georgian lyrics (middle line): *და ვითარცა მეუყისა კოველთა ა - - -*

Georgian lyrics (bottom line): *ა - - - ბა ა - - - ბა*

English lyrics (bottom line): *da vi - tar - tsa me - u - pi - sa qo - vel - ta - a - - -*

Georgian lyrics (top line): *ა - - - ბა*

Georgian lyrics (middle line): *ა - - - ბა*

Georgian lyrics (bottom line): *ა - - - ა - - - სა*

English lyrics (bottom line): *a - - - sa*

Georgian lyrics (top line): *შემწყნარებელთა,*

Georgian lyrics (middle line): *შემწყნარებელთა,*

English lyrics (bottom line): *she-mnts'qna-re-be-lta,*

Georgian lyrics (top line): *ა - ნ - გე - ლო - - -*

Georgian lyrics (middle line): *ა - ნ - გე - ლო - - -*

English lyrics (bottom line): *a - n - ge - lo - - -*

1) ხელნანერში ეს „ამინ“ და „და ვთარცა“ შეჩერების, ფერმატასა და საფუძვლო, დამატავრებელი ხაზების გარეშე ებრის №229 „რომელი ქრისტიანუს“. სამივე საგალობრელო განკყობლია VIII ხმის „ლმდრით-უფალი“-სა და ტრიოპის მელოდიაზე; ამასან, ბარიმთან მოხსნიერებისათვის განუთვილი პაუზის შემდეგ VIII ხმის მელოდია თავიდნ კი არ იწყება, არამედ გრძელდება.

1) This "Amen" and "That we may Raise" are followed by "Let us, the Cherubim" #229 without break, fermata, or final. All of the three hymns are arranged based on the melody of "God is the Lord" in tone 8. Meanwhile, after the break intended for the chalice, the melody of the eighth tone continues instead of starting from the beginning.

Soprano: sta - - - e - br u - khi - - - la - vad

Alto: 3
sta - - - e - br u - khi - - - la - vad

Bass: sta - - - e - br u - khi - - - la - vad

Bo - o - o! Bo - o - o!
a - li - lu - i - al!

The musical score consists of three staves, each with a key signature of one flat (B-flat). The first two staves are in common time, while the third staff is in 2/4 time.

Stave 1 (Soprano):

- Text: რო - - - მე - - - ლნი ქე - - -
- Text: რო - - - მე - - - ლნი ქე - - -
- Text: ro - - - me - - - lni ke - - -

Stave 2 (Alto):

- Text: რუ - - - ბი - - - მთა სა - - -
- Text: რუ - - - ბი - - - მთა სა - - -
- Text: ru - - - bi - - - m-ta sa - - -

Stave 3 (Bass):

- Text: ა - - - i - - -
- Text: ა - - - i - - -
- Text: a - - - i - - -

Stave 4 (Continuation):

- Text: ი - დუ - - - მ - ლო - - - ვე
- Text: ი - დუ - - - მ - ლო - - - ვე
- Text: i - du - - - m - lo - - - ve

Accidentals:

- Stave 1: One sharp (F#) at the end of the first measure.
- Stave 2: One sharp (F#) at the end of the first measure.
- Stave 3: One sharp (F#) at the end of the first measure.
- Stave 4: One sharp (F#) at the end of the first measure.

1) ხელნაწერში ამ საგალობლის მხოლოდ მთქმელის პარტიაა მოცემული, ალტერაციის ნიშნების გარეშე.

აქ ნარმოდებილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია. ჩვენი შენყობილია საგალობლის II-III ხმებიც.

2) ხელნაწერში აქ მუხლის დამთავრების აღმნიშვნელი ტაქტის საზი არაა.

3) ხელნაწერში, ამ მუხლში სიტყვიერი ტექსტის განაწილება გაურკვეველია: — ზოგიერთი მარცვალი სხვადასხვა ნოტთან, სხვადასხვა ფერის მეორით ორ-ორჯერა ჩაწერილი.

1) Only the first voice part is found in the source manuscript of this hymn, without accidentals. The accidentals were arranged by the editors. The second and the third voices were also arranged by the editors.

2) There are no bar lines marking the end of the stanzas here in the manuscript.

3) In the source manuscript, aligning the text of this stanza is unclear: some syllables are written twice to different notes, using different coloured ink.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, common time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

- Line 1: მსგა - ვსე - ნით
- Line 2: მსგა - ვსე - ნით
- Line 3: msga - vse - nit

Alto:

- Line 1: და ცხო - ველს-მყო - - ვე
- Line 2: და ცხო - ველს-მყო - - ვე
- Line 3: da tskho - vels - mqo - - - pe

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, common time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

- Line 1: ლი - - - ლა ლა - ს -
- Line 2: ლი - - - ლა ლა - ს -
- Line 3: li - - - sa sa - a -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, common time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

- Line 1: ბი - - - ბი ბი - სა -
- Line 2: ბი - - - ბი ბი - სა -
- Line 3: bi - - - bi bi - sa

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, common time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

- Line 1: სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - სა - გა -
- Line 2: სამ - წმი - და - არ - სო - ბი - სა - გა -
- Line 3: sam-ts'mi - da - ar - so - bi - sa ga -

1)

a - - - a - - - lo - - -

ba - - - sa she - - -

e - vsts'i - raut, qo - ve - li - - ve msop - li - -

m - da - - - u - - -

1) ხელნაწერში აქ მუხლის დამთავრების აღმნიშვნელი ტაქტის ხაზი არაა.
1) There is no bar line marking the end of the stanza in the source manuscript.

232

အမေ၏ ဒာ ခိုတာရုံ^{၁)}
Amen; That We May Receive

A musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in Gurmukhi script. The Soprano part (top) has lyrics: "ਗੁ ਗੁ - ਗੁ - ਸਾ - - - ਰ - ਗੁ ਮਿ - ਜ - - -". The Alto part (middle) has lyrics: "ਗੁ ਗੁ - ਗੁ - ਸਾ - - - ਰ - ਗੁ ਮਿ - ਜ - - -". The Bass part (bottom) has lyrics: "ਦਾ - ਵਿ - ਤਾ - - - ਰ - ਤਸਾ ਮੇ - ਹ - - -". The music consists of three staves with various notes and rests, and includes a bass clef, a key signature of one flat, and a common time signature.

1) №222-223 და №229-230 საგალოობლების მსგავსად, ნინამდებარე „ამინ“ და „და ვთარუ“-ც უშუალოდ ქმიან №231 „რომელი ქერუბიმთა“-ს. სამიერ საგალოობელი განწყობილი VIII ხმის ტროპიკის მელოდიაზე, ისე, რომ დიდი შესვლისათვის განკუთვნილი პატიზის შემდეგ ხმის მელოდია თავიდან კი ორ იწყება, არამედ გრძელდება.

1) As in the hymns #222-223 and #229-230, this "Amen" and "That we may Raise" also link to the "Let us, the Cherubim" #231. All three hymns are arranged based on the melody of the troparion of the eighth tone, so that the tone melody starts again after the break intended for the Great Entrance, instead of continuing.

1)

shem - ts'qna - re - be - Ita, a - n - ge -

2)

e - - - - - los - ta - e - - -

ebr u - bno - la - vad

dzghvnis shem - ts'ir - vel - ta ts'es - ta - sa! a - li - lu - i - al

1) ეს ინტონაციურ-სტრუქტურული სეგმენტი სიტყვებზე „შემწყარებელთა ანგე...“ (მუხლის დასაწყისიდან პირველ სასვენამდე), VIII ხმის ტროპრის ჰანგის მეონე ქართლ-კახურ ჰიმნებში შედრებით იშვიათად გვხვდება. იგი ფიქსირდება სვეტიცხოვლის ტროპარში (კარბელაშვილი, 1898:254) და „საღმენინ ყოველი ხორცი“-ს ვარიანტებში (იხ. ანთოლოგის IV ტომი, №139—142).

2) ფრჩხილებში ჩასმული ფერმატები ჩვენი აღნიშნულია. მათი შესრულება სავალდებულო არაა.

1) This intonational-structural segment on the words "shemtsqne rebelta ange—" (from the beginning of the stanza to the first comma), is relatively rare in the Kartlian-Kakhetian troparion tone 8. It appears in the Svetitskhoveli troparion (Karbelashvili, 1898:254) and in the variants of "Let all Mortal Flesh" (see Vol. 4, #105-108).

2) The bracketed fermatas were arranged by the editors. Performing them is not obligatory.

I დასასრული
I Ending

1)

a - - - li - lu - - - i - - - a!

rit.

a - - - li - lu - - - i - - - a!

II დასასრული
II Ending

2) *ossia:*
ან ახე:

a - - - li - lu - - - i - - - a!

1) საგულისხმოა, რომ დაბოლოების I ვარანტი მელოდიური კონტურით და კილოური მიხრილით ემთხვევა (სავარაუდოდ, „თვეოთხმოვანი“, ან I ხმის) №218 „და ვითარცა“-ს დაბოლოებას (რომელზეც სტ. კარბელაშვილს მითითებული აქვს „ქრელი“-ს სახელწოდება „ოინი“). ეს უკანასკნელი, იმვე პანგის მქონე არაერთი „და ვითარცა“-საგან სხვაობს დამაბოლოვებელი მუხლების კოლორური მიხრილობით.

ეს დაბოლოება, ასევე, მსგავსია VIII ხმის „სდუმენინ ყოველი ხორცი“-სა და „ან ძალი ცათანი“-ს ანთოლოგიის IV ტომში დაბეჭდილ №139—142 და №179—184 ნოტშების ბოლო მუხლებისა.

2) დაბოლოების ეს ვარანტი ხელნაწერში ჩანარიღია დიდ სეკუნდით დაბლა.

1) It should be considered that the first variant of the ending is equivalent with melodic contour and scale changes (presumably, "tvitkhmovani", or of the first voice), to the ending of "That we may Raise" #218 (which is referred to by S. Karbelashvili as "Oini", the name of one of the "Chreli" model melody phrases). The hymn "That we may Raise" is different from other variants of the same hymn with the same tune, due to the scale of the final stanzas.

This ending is also similar to the last stanzas of "Let all Mortal Flesh" variants #105-108 and #149-154 (Vol. 4) and "Now the Powers of Heaven" in tone 8.

2) This variant of the ending was notated a major second interval lower in the source manuscript.

OP:GEORGIA

1)

rit.

a - - - - li - - - lu - - - i - - - o - - - a!

2) *ossia:*
აბ ასე:

III დასასრულო
III Ending

a - - - - li - - - lu - - - i - - - o - - - a!

rit.

a - - - - li - - - lu - - - i - - - o - - - a!

¹⁾ ეს საკადანსო ფრაზა (“ალილუა”), გარევეულილად, მსგავსია ანთოლოგიის || ტომში დაბეჭდილი №17—22 „ღირს არს“-ის თამაშოლობაზე მოხატვისა.

დაბოლოებული სურვილია.
2) დაბოლოების ეს ვარანტი სელნაწერში დიდი სეკურით დაბლაა ჩაწერილი. ფრაგმენტი ჩვენი ტრანსპორტის აღსანვალია, რომ ამ პირის დაბოლოების ॥ და ॥ ვარანტების მსგავსი საყადანსო მეზობელი არ გვხდება VIII ხსის ტრანსპორტის მეზობელის მქინე სხვა ქართლ-ეაზურ პიმინებში. იმგრათი ტრანსპორტულ გამღერებებზე აგძული მათი საწყისი ზოგადია.

¹⁾ This cadence phrase (Alilulia) is similar to the ending stanzas of "It Is Very Meet and Right" #17-22 printed in Vol. 2.

- 1) This cadence phrase (Aniula) is similar to the ending stanzas of "It is Very Meet and Right" #17-22 printed in Vol. 2.
- 2) This variant of the ending was notated a major second interval lower in the source manuscript. The fragment was transposed by the editors. These cadence stanzas are not typical for the Kartl-Kakhetian tone 8 hymns (these second and the third endings). The beginning phrases arranged using third interval structures are rare.

ამინ; და ვითარცა¹⁾
Amen. That We May Receive

1) სტ. კარბელაშვილის არქივში ამ „და ვითარცა“-ს რამდენიმე ვარიანტია შემონახული. მათი მთქმელის მელოდიის იდენტური ერთი ვარიანტი პ. კარბელაშვილის არქივშიცაა (ცვენტრ. არქ. ფ. 1461, საქმე №201) დაცული.

ეს წარმოდგენილი ნინომებრივი კრებულში 233—238 წლის შემთხვევაში მინიჭებულია რომაული ციფრ VIII, თუმცა გაურკვეველია, რას აღნიშნავს. ასევე, სხვა ხელნაწერშიც, თითქოს, მინიჭებულია ხსა, მაგრამ არ იკითხება, ა (I) ხმა ნერია თუ ც (VIII). ჯერ-ჯერობით, ამავე მელოდიის მქონე სხვა საგალობლებს ვერ მივაკვლიეთ. ამიტომაც, №233—238 „და ვითარცა“ ხმის მინიჭების გარეშე გვაქვს გამოქვეყნებული.

2) ეს საგალობელი „და ვითარცა“ მეტყობისათვის გამოიყენება პარტიის სახით. ასეთი პარტიები რამდენიმე ვარიანტურად არის დაცული სტ. კარბელაშვილის არქივში. ამ ხელნაწერში დაფიქსირებულ ხმათასვლის განსხვავებული ვარიაციები წერილი შროიფტიაა მოცემული ნინამდებარე პარტიტურში.

3) №233—238 „და ვითარცა“-ს ხელნაწერში ნინ უძღვის აქ წარმოდგენილი, ერთი და იმავე პანგის მქონე „ამინ“. იგი არც ერთ ნიმუშში არ არის გამოყოფილი „და ვითარცა“-საგან დამამავრებელი, საფინალო ხაზებით. სავარაუდოა, რომ ამ „ამინ“-ის მელოდია არის ნაწილი, დასწყისი მუხლი „და ვითარცა“-ს მელოდიისა. ე.ი. „ამინ“-ისა და „და ვითარცა“-ს სიტყვიერი ტექსტები ერთ ჰანგზე განტყობილი. ამავე დროს, საგულისხმოა ისიც, რომ ხელნაწერში, IV ხმის (ჩვენს კრებულში №225, 227) „რომელნი ქერქბისთა“-ს შემდეგ, იგივე „ამინ“ არის (ჩვენთან №226, 228) მოცემული. შესაძლოა, ეს ფაქტიც დაგვეხმაროს პიმის ხმის დაუსტებაში.

1) Six variants of "That we may Raise" are preserved in the archive by S. Karbelashvili. The first identical variant of the melody of first voice is preserved in the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #201).
These hymns are numbered 233-238 in this collection.
It is unknown which system of the eight tones these hymns belong to. There is a roman number VIII written on one of the original manuscripts, but it is unknown what this means. Also, in other original manuscripts, the tone is referenced but it is impossible to read whether tone 1 or tone 8 is indicated. So far, we could not find any other hymns with this melody. Therefore, we published #233-238 "That we may Raise" without referring to a tonal assignment.

- 2) This hymn is notated as a score with separate voice parts. The similar parts are preserved as several variants in the S. Karbelashvili archive. The different variants of the voice movements found in the source manuscripts is printed in small font here.
3) The original manuscripts of #233-238 "That we may Raise" is preceded by "Amen" with the same tune. It is not separated from "That we may Raise" with ending lines in any of the examples. Presumably, the melody of this "Amen" is a part of the beginning stanza of the melody of "That we may Raise". So, the texts of "Amen" and "That we may Raise" are arranged to the same tune. Meanwhile, the same "Amen" (#226, 228) is found after the "Let us, the Cherubim" in tone 4 (#225, 227) in the source manuscripts. Possibly, this fact also helps to specify the tone of the hymn.

შემ - წყნა - რე - ბელ - თა, ან - გე - ლო - ზ - თა - - -
 შემ - წყნა - რე - ბელ - თა, ან - გე - ლო - ზ - თა - - -
 shem - ts'qna - re - bel - ta, an - ge - lo - z - ta - - -

1)
 ებრ უ - - - ბი - ლა - - - ვად ძღვნი - - - ს
 ebr u - - (b) - - khi - la - - vad dzghvni - - s

1)
 შე - - - მწი - - - რე - ლო - ზა - - - ს
 she - - - mts'i - - - r - ve - l - ta ts'e - s -

თა - - - სა!
 ta - - - sal
 ა - ლი - - - ლუ - -
 a - li - - lu - -

1) ფრჩხილებში ჩასმული ალტერაციის არასაგასალებო ნიშნები ასახავს ერთ-ერთ ხელნაწერში დაფიქსირებულ კილოურ ცვლილებას.

1) On the word "ukhilavad," the bracketed accidentals express the scale change found in one of the original manuscripts.

Musical score page 1 featuring three staves (Treble, Alto, Bass) in G major (two sharps). The vocal parts include lyrics in Georgian and English. The Treble staff has lyrics: 'ვ - ი - ა!', 'ვ - ი - ა!', 'ა -'. The Alto staff has lyrics: 'უ - ი - ა!', 'უ - ი - ა!', 'ა -'. The Bass staff has lyrics: 'ა - ი - ა!', 'ა - ი - ა!', 'ა -'.

Musical score page 2 featuring three staves (Treble, Alto, Bass) in G major (two sharps). The vocal parts include lyrics in Georgian and English. The Treble staff has lyrics: 'მო - ი - ა!', 'მო - ი - ა!', 'ო -'. The Alto staff has lyrics: 'მო - ი - ა!', 'მო - ი - ა!', 'ო -'. The Bass staff has lyrics: 'ლ - ი - ა!', 'ლ - ი - ა!', 'ი -'.

Musical score page 3 featuring three staves (Treble, Alto, Bass) in G major (two sharps). The vocal parts include lyrics in Georgian and English. The Treble staff has lyrics: 'ა!', 'ა - მო -'. The Alto staff has lyrics: 'ა!', 'ა - მო -'. The Bass staff has lyrics: 'ა!', 'ა - ლ -'.

Musical score page 4 featuring three staves (Treble, Alto, Bass) in G major (two sharps). The vocal parts include lyrics in Georgian and English. The Treble staff has lyrics: 'მო - ი - ა!', 'მო - ი - ა!', 'ა!'. The Alto staff has lyrics: 'მო - ი - ა!', 'მო - ი - ა!', 'ა!'. The Bass staff has lyrics: 'ლ - ი - ა!', 'ლ - ი - ა!', 'ა!'.

ამინ; და ვითარება¹⁾
Amen. That We May Receive

Sheet music for four voices (Soprano, Alto, Tenor, Bass) in G major, common time. The music consists of four systems of musical notation with corresponding lyrics.

System 1:

- Soprano:** ა - - - - a - - - -
- Alto:** ბინ! ბინ!
- Tenor:** და 30 - - -
- Bass:** მინ! და 30 - - -
- Text:** ამინ;

System 2:

- Soprano:** თა - - - - რცა
- Alto:** თა - - - - რცა
- Tenor:** მე - უ - ფი -
- Bass:** მე - უ - ფი -
- Text:** მეუფი -

System 3:

- Soprano:** სა ყო - - - - ლა - - - - სა
- Alto:** სა ყო - - - - ლა - - - - სა
- Tenor:** სა ყო - - - - ლა - - - - სა
- Bass:** სა ყო - - - - ლა - - - - სა
- Text:** საყოლა - ლა - სა

System 4:

- Soprano:** შემ - წყნა - რე - ბელ - თა, ან - გე - ლო - ზ - თა - - - ებრ
- Alto:** შემ - წყნა - რე - ბელ - თა, ან - გე - ლო - ზ - თა - - - ებრ
- Tenor:** shem-ts'qna - re - bel - ta, an - ge - lo - z - ta - - - ebr
- Bass:** shem-ts'qna - re - bel - ta, an - ge - lo - z - ta - - - ebr
- Text:** შემწყნარებელთა, ანგელოზთა - - - ებრ

1) საგალობელი აღებულია სტ. კარბელაშვილის ორი ხელნაწერიდან. ერთ-ერთში მოძახილი ბოლომდე არაა ნოტირებული.
1) This chant is from two sources by S. Karbelahsvili. In one variant the second voice was incomplete.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The vocal parts are written in black, and the bass part is in brown. The lyrics are in Georgian and English. The first section includes lyrics like "bo-lo-ga-d", "dzghvni-", "khi-la-vad", and "she-mts'i-re-lta". Measure numbers 8 and 16 are indicated.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The vocal parts are written in black, and the bass part is in brown. The lyrics continue from the previous page, including "she-mts'i-re-lta". Measure numbers 1 and 3 are indicated.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The vocal parts are written in black, and the bass part is in brown. The lyrics include "ts'e-s-ta-sal", "a-li-lu-", and "ts'e-s-ta-sal". Measure numbers 2 and 3 are indicated.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The vocal parts are written in black, and the bass part is in brown. The lyrics include "o-o-o!", "o-o-o!", and "i-a!". Measure numbers 8 and 16 are indicated.

1) აქ, ბანის ზედა ვერსიის შესრულებისას, II ხმაში აუცილებლად ფა ბეკარი უნდა შესრულდეს, ხოლო ბანის ქვედა ვერსიასთან ერთად, დასაშვები როგორც ფა ბეკარის, ასევე. ფა დოეზის აუდირება.

2) ხელნაწერში, აქედან აღარა ნოტირებული მოძახილი. საგალობლის ეს ნაწილი (სამზის „ალილუა“) აღებულია „და ვითარცა“-ს იმ ვარანტიდნ, რომლის ხმათასვლის განსხვავებულ ვერსიებიც, წერილი შრიტითაა დაბეჭდილი, ჰიმის ბირველ ნახევარში.

1) Here, when performing the upper version of the bass, an F natural must necessarily be performed in the second voice, and it is acceptable to sing an F natural or an F sharp with the lower version of the bass.

2) The second voice is not notated from this point in the source manuscript. This part of the hymn (thrice Aliluia) was taken from the variant of "That we may Raise." Variants of the voice movements are printed in small font in the first half of the hymn.

Musical score page 1. Three staves in G major, 2/4 time. The top two staves have eighth-note patterns with grace notes. The bottom staff has sustained notes. Vocal parts are indicated by 'a', 'li', 'lu' below the notes.

Musical score page 2. Three staves in G major, 2/4 time. The top two staves have eighth-note patterns with grace notes. The bottom staff has sustained notes. Vocal parts are indicated by 'o', 'a!', 'i', 'a!' below the notes.

Musical score page 3. Three staves in G major, 2/4 time. The top two staves have eighth-note patterns with grace notes. The bottom staff has sustained notes. Vocal parts are indicated by 'a', 'li' below the notes. An 'ossia' section follows, with 'a' and 'abg:' above the staff, and a melodic line with grace notes below.

Musical score page 4. Three staves in G major, 2/4 time. The top two staves have eighth-note patterns with grace notes. The bottom staff has sustained notes. Vocal parts are indicated by 'lu', 'i', 'a!' below the notes. A 'rit.' (ritardando) instruction is present above the staff.

ამინ; და ვითარება
Amen. That We May Receive

1)

2) *ossia:*
აბ აბგ:

1); 2); „ამინ“-ის ორი ვარიანტი.
1); 2); Two variants of "Amen".

Georgian folk song transcription with lyrics:

ებრ უ - - - ნი - ლა - ვად ძღვნი - - - ს
ebr u - - - n - la - vad dzghvni - - - s

Georgian folk song transcription with lyrics:

შე - - - მ - ც'ი - - - რ - ვე - ლ - თა წე - ს -
she - - - m - ts'i - - - r - ve - l - ta ts'e - s -

Georgian folk song transcription with lyrics:

თა - - - - სა! ა - მი - - -
ta - - - - sa! a - mi - - -

Georgian folk song transcription with lyrics:

ლუ - - - უ - - - ი - - -
lu - - - u - - - i - - -

Musical score page 1. The score consists of three staves: soprano (G clef), alto (F clef), and bass (C clef). The key signature is A major (two sharps). The vocal parts are accompanied by piano. The lyrics are written below the notes. Measure 1: Soprano: 'ə!', Alto: 'ə!', Bass: 'al'. Measure 2: Soprano: 'ə - - - - მო - - ლუ - - - -', Alto: 'ə - - - - მო - - ლუ - - - -', Bass: 'a - - - - li - - - - lu - - - -'. Measure 3: Soprano: 'ა - - - - ა!', Alto: 'ა - - - - ა!', Bass: 'a - - - - li - - - -'.

Musical score page 2. The score continues with three staves: soprano, alto, and bass. The key signature changes to G major (one sharp). The lyrics continue from the previous page. Measure 1: Soprano: 'უ - - - - ა!', Alto: 'ა - - - - მო', Bass: 'al'. Measure 2: Soprano: 'ა - - - - ა!', Alto: 'ა - - - - მო', Bass: 'li - - - -'. Measure 3: Soprano: 'ა - - - - ა!', Alto: 'ა - - - - მო', Bass: 'al'.

Musical score page 3. The score continues with three staves: soprano, alto, and bass. The key signature changes to G major (one sharp). The lyrics continue from the previous page. Measure 1: Soprano: 'ი - - - - ა!', Alto: 'ა - - - - ა!', Bass: 'al'. Measure 2: Soprano: 'ა - - - - ა!', Alto: 'ა - - - - ა!', Bass: 'al'. Measure 3: Soprano: 'ა - - - - ა!', Alto: 'ა - - - - ა!', Bass: 'al'.

ამინ; და ვითარება
Amen. That We May Receive

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Georgian Lyrics:

- მინ!
- და ვი
- min!
- da vi

English Translations:

- min!
- da vi
- min!
- da vi

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Georgian Lyrics:

- რცა
- მე - უ - ფი - სა -
- ta - - - rtsa
- me - u - pi - - - sa -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Georgian Lyrics:

- სა - სა -
- შემ - წყნა - რე - ბელ - თა,
- qo - vel - ta - - - sa
- shem-ts'qna - re - bel - ta,

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Georgian Lyrics:

- ებრ უ ბი -
- ებრ უ ბი -
- an - ge - lo - z - ta - - - ebr u - - - khi -

la - vad dzghvni - s she - mts'i - r -

This page contains three staves of musical notation for three voices. The top two staves are in soprano range, and the bottom staff is in bass range. The music is in common time (indicated by '8'). The key signature is one sharp. The lyrics are written below the notes. The first line of lyrics is 'la - vad' (in Georgian 'ლა - ვად'), 'dzghvni - s' (in Georgian 'ძღვნი - ს'), and 'she - mts'i - r -' (in Georgian 'შე - მწი - რ -'). The second line of lyrics is identical. Measure lines are present between the first and second lines of lyrics.

30 - ლ - თა ნე - ს - თა - - - სა!
30 - ლ - თა ნე - ს - თა - - - სა!

This page contains three staves of musical notation for three voices. The top two staves are in soprano range, and the bottom staff is in bass range. The music is in common time (indicated by '8'). The key signature is one sharp. The lyrics are written below the notes. The first line of lyrics is '30 - ლ - თა' (in Georgian '30 - ლ - თა'), 'ნე - ს - თა - - - სა!' (in Georgian 'ნე - ს - თა - - - სა!'). The second line of lyrics is identical. Measure lines are present between the first and second lines of lyrics.

a - ლი - - - lu - - - u - - -

This page contains three staves of musical notation for three voices. The top two staves are in soprano range, and the bottom staff is in bass range. The music is in common time (indicated by '8'). The key signature is two sharps. The lyrics are written below the notes. The first line of lyrics is 'a - ლი - - - lu - - - u - - -'. The second line of lyrics is identical. Measure lines are present between the first and second lines of lyrics.

o - - - - a!
o - - - - a!

This page contains three staves of musical notation for three voices. The top two staves are in soprano range, and the bottom staff is in bass range. The music is in common time (indicated by '8'). The key signature is two sharps. The lyrics are written below the notes. The first line of lyrics is 'o - - - - a!' (in Georgian 'ო - - - - ა!'), 'o - - - - a!' (in Georgian 'ო - - - - ა!'). The second line of lyrics is identical. Measure lines are present between the first and second lines of lyrics.

1) ხელნაწერში აქ ბევრია. ფრჩხილებში ჩასმული ალტერნატიული დიეზი ჩვენი ჩამატებულია.
1) Here there is natural sign in the source manuscript. The bracketed sharp sign was added by the editors.

A musical score for three voices: Soprano, Alto, and Bass. The music is in G major (two sharps) and 2/4 time. The Soprano voice starts with a melodic line (two eighth notes followed by a quarter note) with a slur and dynamic 's!'. It continues with a melodic line (two eighth notes followed by a quarter note) with a slur and dynamic 'f'. The Alto voice starts with a melodic line (two eighth notes followed by a quarter note) with a slur and dynamic 's'. It continues with a melodic line (two eighth notes followed by a quarter note) with a slur and dynamic 'f'. The Bass voice starts with a melodic line (two eighth notes followed by a quarter note) with a slur and dynamic 'f'. It continues with a melodic line (two eighth notes followed by a quarter note) with a slur and dynamic 'li'.

rit.

lu - - - - i - - - - a!

s! s!

ამინ; და ვითარცა
Amen. That We May Receive

ა - - - - მინ!
და 30 -
a - - - - a - min!
და 30 -
da vi -

o - ta - - - რცა
მე - უ - ფი -
1)
o - ta - - - რცა
მე - უ - ფი -
i - ta - - - rtsa
me - u - pi -

სა ყო - 30 - ლ - ta - - - სა
შემ-წყნა-რე -
სა ყო - 30 - ლ - ta - - - სა
შემ-წყნა-რე -
sa ve l ta - - - sa
shemts'qna-re -

ბელ - ta, ან - გე - ლო - ზ - ta - - - ებრ უ - - -
ბელ - ta, ან - გე - ლო - ზ - ta - - - ებრ უ - - -
bel - ta, an - ge - lo - z - ta - - - ebr u - - -

1) ხელნაწერში აქ ორივეჯერ სოლ დიგზია.
1) In the source, this is a G sharp.

ბი - ლა - ვად ძღვნი - - ს შე - - მწი - - რ -
 ბი - ლა - ვად ძღვნი - - ს შე - - მწი - - რ -
 khi - la - vad dzghvni - - s 1) she - - mts'i - - r -

ვი - ლა - ბა! ნე - ს - თა - - - სა!
 ვი - ლა - ბა! ნე - ს - თა - - - სა!

ა - - ლი - - - ლუ - - - უ - - -
 ა - - ლი - - - ლუ - - - უ - - -

უ - - - ი - - - ა! ა - - -
 უ - - - ი - - - ა!

1) წინამდებარე ჰიმნში ბანის ქვედა, წვრილი შრიფტით მოცემული ვარიანტი ჩვენი ჩამატებულია — №234-ის მიხედვით.
 1) The bass variant in small font was added by the editors according to variant #234.

Musical score for three staves (Treble, Treble, Bass) in G major (two sharps). The Treble staves have lyrics "B3" and "B3G". The Bass staff has lyrics "B3" and "B3G". Measures 11-12 are shown.

8
a!
9
a!
10
a!

ამინ; და გითარცა
Amen. That We May Receive

1)

მინ!
da
min!
da

a - - - - -
ta - r - tsa

30 - - - - - ta - r - გა
30 - - - - - ta - r - გა
vi - - - - - ta - r - tsa

მე - უ - ფი - - - sa
ყო - - ve - l - - ta

la
she-mnts'qna-re - bel - ta, an - ge - lo - s - ta - a -
la
she-mnts'qna-re - bel - ta, an - ge - lo - s - ta - a -

1) პარტიტურაში (ხელნაწერის შესაბამისად), ფორმის სინტაქსურ ერთეულთა შორის აღნიშნულია პაუზები. მიგვაჩნია, რომ მათი ზედმიწევით შესრულება საგალდებულო არა. მათ მსუბუქი ცეზურის, ან სუნთქვის აღების მზიშებელობა შეიძლება მივანიჭოთ.

1) In the score (according to the original manuscript), the breaks are between the syntactical verbal units. We believe that performing them thoroughly is not obligatory. They can be defined as light caesuras, or occasions for breathing.

ებრ უ - - - bo - ლა - ვად ძღვნი - - - ს
ებრ უ - - - bo - ლა - ვად ძღვნი - - - ს
ebr u - - - khi - la - vad dzghvni - - - s

შე - - - მწი - - - რ - ვე - ლ - თა ნე - ს -
1) შე - - - მწი - - - რ - ვე - ლ - თა ნე - ს -
she - - - mts'i - - - r - ve - l - ta ts'e - s -

თა - - - სა! ა - ლი - - - ლუ -
თა - - - სა! ა - ლი - - - ლუ -
ta - - - sa! a - li - - - lu -

უ - - - ი - - - ა! უ - - - ი - - - ა!
უ - - - ი - - - ა! უ - - - ი - - - ა!
u - - - i - - - a! u - - - i - - - a!

1) ნინამდებარე პიმნში ბანის ქვედა, წვრილი შრიფტით მოცემული ვარიანტი ჩვენი ჩამატებულია — №234-ის მიხედვით.
1) The bass variant in small font was added by the editors according to variant #234.

1) ხელნაწერში, საგალობლის დასასრულს მინაწერია: „12 საათი ღამის. 11 აგვისტო, ოთხშაბათი. 1910 წელი“.
1) There is the note at the end of the source manuscript, which says: "12 o'clock, night. August 11th, Wednesday. Year 1910".

284

ის პოლლა 1)

Eis polla

239

ის პოლლა ი - ტი დეს - პო - ტა!
is p'ol - la e - t'i des - p'o - t'a!

240

ის პოლლა ი - ტი დეს - პო - ტა!
is p'ol - la e - t'i des - p'o - t'a!

241

ის პოლლა ი - ტი დეს - პო - ტა!
is p'ol - la e - t'i des - p'o - t'a!

242

ის პოლლა ი - ტი დეს - პო - ტა!
is p'ol - la e - t'i des - p'o - t'a!

1) ნარმოდგენილი „ის პოლლები“ ჩვენ მიერ №149, 150 და 146 „ის პოლლების“ ვარიანტული გადამუშავების შედეგადაა შესრულებული.

ლიტერატურის ამ მომენტში შესაძლებელია „ის პოლლა“-ს №146—150 ნიმუშების გაღობაც.

1) This "Is polla" was arranged by the editors based on hymns #149, 150, and 146. At this moment of the liturgy, chanting "Is polla" №146-150 is also possible.

თხოვნითი კვერექსი¹⁾ 2)
Beseeching Litany

1.

243

უ - ფა - ლო, შე - - გვი - ლენ!
u - pa - lo, she - - gvi - len!

2.

244

უ - - ფა - ლო, შე - - გვი - ლენ!
u - - pa - lo, she - - gvi - len!

3.

245

მოგვ - მა - დ - ლენ, უ - - ფა - - - ლო!
mogv - ma - d - len, u - - pa - - - lo!

4.

246

მო - გვმა - დლენ, უ - - ფა - - - ლო!
mo - gvm'a - dlen, u - - pa - - - lo!

1) „მწუხრიდან“ (კარბელაშვილი, 1897:84).

2) ლოტურგიის ამ მომენტში შესაძლებელია შესრულდეს ანთოლოგის II—IV ტომებში დაპეჭდილი დიდი და მცირე კვერესებიც; მხოლოდ, მათი, შესაბამის მუხლებში, სიტყვები „უფალო, შეგვიწყალე!“ უნდა შეიცვალოს ვედრებით — „მოგვმადლენ, უფალო!“.

1) From "The Vespers" (Karbelašvili, 1897:84).

2) At this moment of the liturgy, performing the Great and the Little Litanies printed in Volumes II-IV is also possible. But there, the supplication "upalo, shegvitsqalen" (Grant it, O Lord!) should replace the words "upalo, shegvitsqalen" (Lord, have mercy!).

5.

247

8

მო - გვმა - დლენ, უ - ფა - - - - ლო!

8

მო - გვმა - დლენ, უ - ფა - - - - ლო!

8

mo - gvma - dlen, u - - pa - - - - lo!

6.

248

8

მო - გუ - მა - დ - ლენ, უ - - ფა - - - - ლო!

8

მო - გუ - მა - დ - ლენ, უ - - ფა - - - - ლო!

8

mo - gu - ma - d - len, u - - - pa - - - - lo!

7.

249

8

მო - გვმა - დლენ, უ - - - ფა - - - - ლო!

8

მო - გვმა - დლენ, უ - - - ფა - - - - ლო!

8

mo - gvma - dlen, u - - - pa - - - - lo!

8.

250

8

შე - - - ნ, უ - - - ფა - - - - ლო!

8

შე - - - ნ, უ - - - ფა - - - - ლო!

8

she - - - n, u - - - pa - - - - lo!

9.

251

252¹⁾

10.

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა! შენ, უ - ფა -
და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა! შენ, უ - ფა -
da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na! shen, u - pa -

a - - - - a - - - -

ლო!
ლო!

a - - - - lo!

„თავი ჩვენი“-ს საპასუხო „შენ, უფალო“-თი და კვლავ „ამინ“-ით. ლოტურგიაში „შენ, უფალო“-სა და II „ამინ“-ს ცვლის საგალობელი „მიმასა და ძესა“. ამის მოუხედავთ „მწერში“ დაბეჭდილ წინმდებარე თხოვნითი კვერცხსის მთლიანობა და 252—255 ნომრებად წარმოვადგინეთ „მწერში“ მოცემული „და სულისაცა“, „შენ, უფალო“ და „ამინ“. ზოგიერთი მათგან შეიძლება ლოტურგიის ამ მომენტშიც გამოადგეთ მგალობლებს, ზოგი კი, „მამა ჩვენო“-სა და „ერთ არს წინდა“-ს შორის; ასევე, სხვა საღვთისმსახურო განცემებზეც (მაგ. პარაკლისზე და სხვ.).

1) In the Vespers and the Matins rites, the Augmented Litanies end with "Amen" and "And with thy spirit", with the response "To thee, O Lord" to the Deacon's "тавн чхвени," and "Amen" again. The hymn "Father, Son" replaces "To thee, O Lord" and the second "Amen" in the liturgy. Despite this, we did not ruin the integrity of the Augmented Litanies (#252-255), "And with thy spirit", "To thee, O Lord" and "Amen" printed in "The Vespers." Some of them may be useful for the chanters at this moment of the liturgy, and some of them in other places such as between "Our Father" and "One only is holy," or during other services such as Paraklesis, etc.

II.

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა! შე - - - ნ, უ - - -
და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა! შე - - - ნ, უ - - -
da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na! she - - - n, u - - -

ფა - - - - ლო!
ფა - - - - ლო!

pa - - - - lo!

12.

254

მინ!

მინ!

a - - - - min!

13.

255

მინ!

მინ!

a - - - - i - - - - min!

თხოვნითი კეერექსი 1) 2)
Beseeching Litany

1.

256

უ - ფა - ლო, შე - - გვი - ნყა - ლენ!
u - pa - lo, she - - gvi - ts'qa - len!

2.

257

უ - ფა - ლო, შე - - გვი - ნყა - ლენ!
u - pa - lo, she - - gvi - ts'qa - len!

3.

258

მოგვ - მად - ლენ, უ - - ფა - - - ლო!
mogv - mad - len, u - - - pa - - - lo!

4.

259

შენ უ - - ფა - - - ლო!
shen, u - - - pa - - - lo!

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერში ეს კეერექსი პატარა სეკუნდით დაბლაა ჩაწერილი, ალტერაციის ნიშანთა გარეშე. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშები ჩვენი აღნიშნულია, კარბელაშვილთა კეერექსების მიხედვით.

1) From the original manuscript by D. Molodinashvili.

2) This litany is recorded a minor second interval lower in the source manuscript, without accidentals. The accidentals presented here were arranged by the editors, based on the litanies of Karbelashvilis.

და სულისაცა 1)

And With Thy Spirit

1.

260

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

2.

261

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

3. 2) 3)

262

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

4. 4) 5)

263

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

1) №260—266 საგალობლები წყაროები სხვადასხვა სიმაღლეზეა ჩაწერილი.

2) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

3) ხელნაწერში, სამივე ხეის გასაღებში ფა დიეზია გამოწერილი. ფრჩხილებში ჩასმული აღტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშეულია №261—266 ნიმუშების მიხედვით.

კოლოური მიხრილობის ორივე გარიბატის შესრულება დასაშვებია.

4) „წირვადა“ (კარბელაშვილი, 1899:20).

5) წვრილი შრიტტით დაბეჭდილია მეორე ხმის პარტია მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

1) The hymns #260-266 are recorded on different pitches in the original sources.

2) From the original manuscript by D. Molodinashvili.

3) In the source manuscript, a key signature F sharp is written in all three voices. The bracketed accidentals were arranged by the editors based on hymns #261-266.

Performing both variants is acceptable.

4) From "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:20).

5) The part of the second voice that is from the original manuscript of M. Elizbarashvili is printed in small font.

5.

264

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

6.

265-a

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

266

7.

2)

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

1) ხელნაწერში, გასალებში სი ბემოლია აღნიშნული. ხელნაწერისეული ვარიანტის (იხ. სქოლიოში, №265-ბ, ბანში მზ ბემოლი ჩვენ ჩამატებულია) შესრულება დასაშვებად მიგვაჩნია. შდრ. №81-ბ, 82-ბ, 139-ბ, 145-ბ, 281-ბ, 282-ბ, 283-ბ და 442—450 საგალობლებს.

2) №266 „და სულისაცა“ დოდი სეკვენცით დაბლა ჩაწერილი. წნავმდებარე ტრინიპონირებულ ვერსიაში, ხელნაწერის შესაბამისად, აქ, II-III ხმებში სოლ ბეკარი უნდა ყოფილიყო. სოლ დივზი ჩვენ ჩამატებულია.

1) In the source manuscript, the key signature B flat is given. We believe that performing the original variant is acceptable (see the footnote for #265-b, where E flat was added to the bass part). Compare hymns #81-b, 82-b, 139-b, 145-b, 281-b, 282-b, 283-b and 442-450.

2) "And with thy spirit" #266 was notated a major second interval lower. In this transposed version, according to the original manuscript, a G natural should be here in the second and the third voices. A G sharp was added by the editors.

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

მამასა და ძესა^{1) 2)}
Father, Son

3)

მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - - - სა

მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - - - სა

ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - - - sa

სულ - სა, სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა

სულ - სა, სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა

sul - - - sa, sa - me - ba - sa ert - ar - se - ba - sa

4) rit.

და გა - ნუ - ყო - - - ფელ - - - - - სა!

და გა - ნუ - ყო - - - ფელ - - - - - სა!

da ga - nu - quo - - - pel - - - - - sa!

1) მ. იპოლიტოვ-ივანოვის (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2111) და დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერებიდან.

2) წერილი შრიფტით დაბეჭდილია განსხვავებული ხმათსევლა მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან.

3) ხელნაწერებში საგალობელი ჩანერილია კვარტით დაბლა.

4) ფრჩხილები ჩასმული ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები ჩვენი ჩამტებულია. ხელნაწერებში ისინი არაა.

5) სქოლიოში დაბეჭდილია დამბოლოვებული მუხლის კოლორი მიხრილობს ვარიანტი, რომელიც წარმოდგენილია მ. იპოლიტოვ-ივანოვისა და დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერებში.

1) From the original manuscripts by M. Ippolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2111) and D. Molodinashvili.

2) Different voice movements printed in small font from the original manuscript by M. Ippolitov-Ivanov.

3) The hymn is recorded a fourth interval lower in the source manuscript.

4) The bracketed accidentals were added by the editors. They are not in the source manuscripts.

5) The variant of the scale changes of the final stanza is printed in the footnote, which is presented in the source manuscripts by M. Ippolitov-Ivanov and D. Molodinashvili.

rit.

სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა და გა - ნუ - ყო - - - ფელ - - - - - სა!

სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა და გა - ნუ - ყო - - - ფელ - - - - - სა!

sa - me - ba - sa ert - ar - se - ba - sa da ga - nu - quo - - - pel - - - - - sa!

მამასა და ძესა 1) 2)

Father, Son

3)

მა - - - მა - სა და ძე - - - სა;

მა - - - მა - სა და ძე - - - სა;

ma - - - ma - sa da dze - - - sa;

მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - - - სა

მა - მა - სა და ძე - სა და წმი - და - - - სა

ma - ma - sa da dze - sa da ts'mi - da - - - sa

სულ - სა, სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა

სულ - სა, სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა

sul - sa, sa - me - ba - sa ert - ar - se - ba - sa

და გა - ნუ - ყო - - - pe - - - - - - - - - Isa!

და გა - ნუ - ყო - - - ფე - - - - - - - - - Isa!

rit.

1) გრ. ჩხილვაძის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2125).

2) საინტერესოა პიმინის I და II მუხლები — მათში მეორდება სიტყვები „მამასა და ძესა“. ორივე მუხლი აგებულია მსგავს („მამასა და ძესა“-ს ყველა ვარიანტის იდენტურად — ე.წ. გრძელი „შენ, უფალი“-სა და ევქარისტიული კანონის პიმინისის) ინტონაციებზე.

სავარაუდოა, რომ ჩვენს წინაშე ფრაზების ვარიანტულ განმეორებაზე დაფუძნებული მუსიკალური „გამშვენების“ ერთ-ერთ ნიმუშია; შესაძლოა, ამ ორი იდენტური მუხლის თანაარსებობა ანტიტონური შემსრულებლობის კვალიცაა. ამ საკითხს ლიტურგიულ ტრადიციათა ისტორიის სფროში გადავყავრთ და იგი სპეციალურ სამეცნიერო კვლევას მოეღის.

3) საგალობელი ხელნაწერში პატარ ტერციის დაბლა ნოტიერებული.

1) From the original manuscript by Gr. Chkhikvadze (State Folklore Centre, ms. #2125).

2) The first and the second stanzas of the hymn are interesting: the words "Father, Son" are repeated in both of them. Both stanzas are arranged to similar tunes (identically to all of the variants of "Father, Son," the so called long "To thee, O Lord" and the eucharistic canon hymns).

Presumably, that is one of the examples of musical ornamentation based on variant repetition; maybe, the co-existence of these identical stanzas is the footprint of an antiphonic performance practice. This issue leads us to the field of the history of liturgical traditions that needs specific academic research.

3) The hymn was notated a minor third interval lower in the source manuscript.

მამასა და ძესა¹⁾

Father, Son

2) 3)

ma - ma - sa da dze - - - sa da ts'mi - -

და - - - sa sul - - - sa, sa - მე - ბა - sa

ერთ - არ - სე - ბა - sa და გა - ნუ - ყო -

rit.

ფე - - - - - ლსა!

ფე - - - - - ლსა!

pe - - - - - Isa!

1) №269 საგალობელი სტ. კარბელაშვილის ორ ხელნაწერიდანა აღებული

2) საგალობელი ხელნაწერებში კვარტით დაბლაა წიტირებული.

3) ზელილი შრიიფტით წარმოდგენილი ხელნაწერებში მოცემული ხმათასელის განსხვავებული ვარიანტები.

4) ერთ ხელნაწერის თანახმად, ფრაგმენტიდან „და წმიდასა სულსა“, ხოლო II ხელნაწერის თანახმად, ფრაგმენტიდან, „სამებასა“, II ხმაში ყველგან არა სი ბეკრი, არადედ, სი ბემოლი უნდა იყოს, №267 წმიუშის სქოლიოში მოცემული წიტირების მსგავსად. ამასთან, სტ. კარბელაშვილის ორივე ხელნაწერში, დამაბოლოვებელ კადანში (“...ფელსა”) აღნიშნულია აქ წარმოდგენილი ალტერაციის არსაგასაღებო წიმნები.

520-522 nomrebad vbeWdavT episkoposi stefanes mier notirebul `mamasama da Zesa~s variantesbs.

1) The hymn #269 was taken from two original manuscripts by S. Karbelashvili.

2) The hymn is notated a fourth interval lower in the source manuscript

3) Different variants of voice movements found in the source manuscripts are printed in small font here.

4) According to one of the original manuscripts, there should be a G flat instead of a B flat in the second voice (as discussed in the footnote to #267), from the fragment "da tsmidasa salsa," and in the second manuscript from the fragment "samebasa." Meanwhile, there are accidentals presented here in both of the original manuscripts by S. Karbelashvili and in the final cadence ("...pelsa").

მამასა და ძესა ^{1) 2)}
Father, Son

3)

მა - მა - სა და ძე - - - სა და ნმი - -
მა - მა - სა და ძე - - - სა და ნმი - -
ma - ma - sa da dze - - - sa da ts'mi - -

და - - - სა სუ - ლ - სა, სა - მე - ბა - სა
და - - - სა სუ - ლ - სა, სა - მე - ბა - სა
da - - - sa su - l - sa, sa - me - ba - sa

ერთ - არ - სე - ბა - სა და გა - ნუ - ყო - - -
ერთ - არ - სე - ბა - სა და გა - ნუ - ყო - - -
ert - ar - se - ba - sa da ga - nu - quo - - -

rit.

პე - - - - ლ - სა! პე - - - - ლ - სა!

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:20).

2) გამოცემში საგალობრივი ფრაგმენტები (მარცვლებზე „ქსა“ და „...ჟელსა“) განსხვავებულად არის ნოტირებული. ხოლო „დამატება“-ში (კარბელაშვილი, 1899:53), წინამდებრე სახე აქვს მიცემული „მამასა და ძესა“-ს ამ ვარიანტს. აღვნიშნავთ, რომ №271 „მამსა და ძესა“ (რომელიც სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერებიდანა) ზედმიწევნით მსგავსია, წინამდებარე პიმნის თავდაპირველად ნაბეჭდი ვერსიისა.

3) გამოცემში საგალობრელო კვარტით დაბლაა ნოტირებული.

1) From "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:20).

2) The fragments of the hymn, "dzesə" and "...pelsa," are notated differently in the edition. And in the "Addition" (Karbelashvili, 1899:53), this variant of "Father, Son" has this form. We should note that the first printed version of this hymn is very similar to the "Father, Son" #271 (which is from the original manuscript by S. Karbelashvili).

3) The hymn was notated a fourth interval lower in the source manuscript.

1)

ma - ma - sa da dze - - - sa da ts'mi - - -
და - და - სა და ძე - - - სა და წმი - - -

და - - - - სა სუ - ლ - სა,
da - - - - sa su - l - sa,
სამებასა...
(შემდეგ გვერდზე)

samebasa...
(on next page)

1) სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივიდან და მ. ელიზარშვილის ხელნაწერებიდან.

2) წყაროებში საგალობელი კვარტით დაბლაა ნოტირებული.

3) სქოლობიში მოცემულია დაუმთავრებელი „მამასა და ძესა“-ს | მუხლი სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერიდან (ხელნაწერში ნოტირებულია დიდი ტერციით დაბლა). დასაშვებად მიგვაჩნია მისი დაბოლოება წინამდებარე, №271 პიმის II მუხლით „სამებასა“.

ქვემოთ, მარცვალ „წმი“-ზე აღნიშნული ფერმატათი, სტ. კარბელაშვილი გადმოსცემს მთქმელისა და ბანის ფონური ბეჭედის განვირდას დინჯი, თავისუფლი ტემპით შესარულებული მოძახლისა დასრულებამდე (იხ. კარბელაშვილი, 1899:III).

1) From the score archive by S. Karbelashvili and the original manuscript of M. Elizbarashvili.

2) The hymn is notated a fourth interval lower in the original sources.

3) The first unfinished stanza of "Father, Son" from the original manuscript by S. Karbelashvili is in the footnote. It was notated a major third interval lower in the source manuscript. We believe that finishing it with the second stanza "samebasa" of hymn #271 is best.

Below, with the fermata marked on the syllable "ts'mi", S. Karbelashvili expresses the continuation of the notes of the first voice and bass, until the end of the second voice that should be performed with a slow free tempo (see Karbelashvili, 1899:III).

ma - ma - sa da dze - - - sa da
და - და - სა და ძე - - - სა და

წმი - da - - - sa su - l - sa
წმი - და - - - სა სუ - ლ - სა

სამებასა...
(შემდეგ გვერდზე)

samebasa...
(On the following page)

1)

8

სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა და გა -
სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა და გა -
8

sa - me - ba - sa ert - ar - se - ba - sa da ga -

1)

rit.

8

ნუ - ყო - - - ფელ - - - - - - - - - - სა!
ნუ - ყო - - - ფელ - - - - - - - - - - სა!

nu - quo - - - pel - - - - - - - - - - sa!

2) *ossia:*
ახ ახ:

rit.

8

ფელ - - - - - - - - - - სა!
ფელ - - - - - - - - - - სა!

pel - - - - - - - - - - sal

1); 2) ქვემოთ დაბეჭდილია საგალობლის დამაბოლოვებელი კადანსის (მარცვლებზე „...ფელსა“) ვარიანტი მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

1); 2) A variant of the final cadence on "...pelsa" from the original manuscript by M. Elizbarashvili is printed below.

მამასა და ძესა
Father, Son

1)

8

მა - მა - სა და ძე - - - - სა და ნმი -
მა - მა - სა და ძე - - - - სა და ნმი -
ma - ma - sa da dze - - - - sa da ts'mi -

8

და - - - - სა სულ - - - - სა,
და - - - - სა სულ - - - - სა,
da - - - - sa sul - - - - sa,

8

სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა
სა - მე - ბა - სა ერთ - არ - სე - ბა - სა
sa - me - ba - sa ert - ar - se - ba - sa

rit.

8

და გა - ნუ - ყო - - - ფელ - - - - სა!
და გა - ნუ - ყო - - - ფელ - - - - სა!
da ga - nu - qo - - - pel - - - - sal!

1) საგალობელი სტ. ეარბელაშვილის მიერ დიდი სეუნდით დაბლაა ჩაწერილი.
2) ფრჩხილებში ჩასმული დიეზები ჩვენი ჩამატბულია. ხელნაწერის თანახმად, აქ II-III ხმებში დო ბეკარი უნდა იყოს.

1) The hymn was notated a major second interval lower by S. Karbelashvili.

2) The bracketed sharp symbols were added by the editors. According to the original manuscript, a C natural should be here in the second and the third voices.

მრწამსი¹⁾ 2)
The Creed

მრწამს: ერ - თი ღმე - რთი,
მა - მა ყოვ - ლი - სა - მპყრო - ბე - ლი, შემოქმედი ცათა
მრწამს: ერ - თი ღმე - რთი,
მა - მა ყოვ - ლი - სა - მპყრო - ბე - ლი, შემოქმედი ცათა

mrt'sams: er - ti ghme - rti, ma - ma qov - li - sa - mp'qro - be - li, shemokmedi tsata

და ქვეყანისა, ხილულთა ყოველთა და არა ხი-ლუ-ლთა;
და ერთი უფალი იესო ქრისტე,
და ქვეყანისა, ხილულთა ყოველთა და არა ხი-ლუ-ლთა;
და ერთი უფალი იესო ქრისტე,

da kveqanisa, khilulta qovelta da ara khi - lu - lta; da erti upali ieso krist'e,

დე ღმრთისა მხოლოდ-შობილი, მამისაგან შობილი უწინარეს ყოველთა სა - უ - კუ - ნე - თა,
დე ღმრთისა მხოლოდ-შობილი, მამისაგან შობილი უწინარეს ყოველთა სა - უ - კუ - ნე - თა,
dze ghmrtisa mkholid - shibili, mamilagan shibili uts'inares qovelta sa - u - k'u - ne - ta,

ნა - თე - ლი ნა - თლი - სა - გან, ღმერთი ჭეშმარიტი ღმრთისაგან ჭეშმარიტისა, შობილი და
ნა - თე - ლი ნა - თლი - სა - გან, ღმერთი ჭეშმარიტი ღმრთისაგან ჭეშმარიტისა, შობილი და
na - te - li na - tli - sa - gan, ghmerti ch'eshmarit'i ghmrtisagan ch'eshmarit'isa, shibili da

1) 3. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №188).

2) ხელნაწერში მხოლოდ 1 ხაზა ნოტირებული. აქ წარმოდგნილი II-III ხმები ჩვენი შენყობილია.
ეს „მრწამსი“ №274—279 საგალობლებისაგან კადანსების კილოური მიხრილობით განსხვავდება.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #188).

2) Only the first voice is notated in the source manuscript. The second and the third voices presented here were arranged by the editors.

This "The Creed" differs from the hymns #274-279 with modal changes in the cadences.

8

არა ქმნილი, თანა-არსი მამისა, რომლისაგან ყოველი შე - ი - ქმნა, რომელი ჩვენთვის,
არა ქმნილი, თანა-არსი მამისა, რომლისაგან ყოველი შე - ი - ქმნა, რომელი ჩვენთვის,
ara kmnili, tana - arsi mamisa, romlisagan qoveli she - i - kmna, romeli chventvis,

8

კაცთათვის, და ჩვენისა ცხოვრებისათვის გარდამოხდა ზეცით და ხორცნი შეისხნა
კაცთათვის, და ჩვენისა ცხოვრებისათვის გარდამოხდა ზეცით და ხორცნი შეისხნა
k'atstatvis, da chvenisa tskhovrebisatvis gardamokhda zetsit da khortsni sheiskhna

8

სულისაგან წმიდისა და მარიამისაგან ქალწულისა და გან - კა - ცნა, და ჯვარს - ეცვა
სულისაგან წმიდისა და მარიამისაგან ქალწულისა და გან - კა - ცნა, და ჯვარს - ეცვა
sulisagan ts'midisa da mariamisagan kalts'ulisa da gan - k'a - tsna, da jvars - etsva

8

ჩვენთვის პონტოელისა პი - ლა - ტეს - ზე, და ივნო, და დაეფლა, და ალდგა მესამესა დღესა,
ჩვენთვის პონტოელისა პი - ლა - ტეს - ზე, და ივნო, და დაეფლა, და ალდგა მესამესა დღესა,
chventvis p'ont'oelisa p'i - la - t'es - ze, da ivno, da daepla, da aghdga mesamesadghesa,

8

მსგა - ვსად წე - რი - ლი - სა, და ამაღლდა ზეცად, და მჯდომარე არს მარჯვენით

მსგა - ვსად წე - რი - ლი - სა, და ამაღლდა ზეცად, და მჯდომარე არს მარჯვენით

msga - vsad ts'e - ri - li - sa, da amaghlda zetsad, da mjdomare ars marjvenit

8

მა - მი - სა, და კვა - ლად მო - მა - ვალ არს დიდებით, განსჯად ცხოველთა და მკვდართა,

მა - მი - სა, და კვა - ლად მო - მა - ვალ არს დიდებით, განსჯად ცხოველთა და მკვდართა,

ma - mi - sa, da k'va - lad mo - ma - val ars didebit, gansjad tskhovelta da mk'vdarta,

8

რომლისა სუფევისა არა არს და - სა - სრულ; და სული წმიდა, უფალი და ცხოველს მყოფელი,

რომლისა სუფევისა არა არს და - სა - სრულ; და სული წმიდა, უფალი და ცხოველს მყოფელი,

romlisa supevisa ara ars da - sa - srul; da suli ts'mida, upali da tskhovels - mqopeli,

8

რომელი მამისაგან გამოვალს, მამისა თანა და ძისა თანა თაყვანის - იცემების და იდიდების,

რომელი მამისაგან გამოვალს, მამისა თანა და ძისა თანა თაყვანის - იცემების და იდიდების,

romeli mamilagan gamovals, mamisa tana da dzisa tana taqvanis - itsemebis da ididebis,

რომელი იტყოდა წი - ნას - ნარ - მე-ტყველ-თა მი - ერ; ერ - თი, წმი - და, კა - თო - ლი - კე
 რომელი იტყოდა წი - ნას - ნარ - მე-ტყველ-თა მი - ერ; ერ - თი, წმი - და, კა - თო - ლი - კე

romeli it'qoda ts'i - nas - ts'ar - me - t'qvel - ta mi - er; er - ti, ts'mi-da, k'a - to - li - k'e

და სა - მო - ცი - ქუ - ლო ე - კლე - სი - ა! აღვიარებ ერთსა ნათლის - ლებასა
 და სა - მო - ცი - ქუ - ლო ე - კლე - სი - ა! აღვიარებ ერთსა ნათლის - ლებასა

da sa - mo - tsi - ku - lo e - k'le - si - a! aghviareb ertsa natlis - ghebasa

მო - სა - ტე - ვე - ბე - ლად ცო - დვა - თა! მო - ვე - ლი აღ - დგო - მა - სა მკვდრე - თით,
 მო - სა - ტე - ვე - ბე - ლად ცო - დვა - თა! მო - ვე - ლი აღ - დგო - მა - სა მკვდრე - თით,

mo - sa - t'e - ve - be - lad tso - dva - ta! mo - ve - li agh - dgo - ma - sa mk'vdre - tit,

rit.

და ცხო - ვრე - ბა - სა მერ - მის - სა მის სა - უ - კუ - ნი - სა - სა! ა - მინ!
 და ცხო - ვრე - ბა - სა მერ - მის - სა მის სა - უ - კუ - ნი - სა - სა! ა - მინ!

da tskho - vre - ba - sa mer - mis - sa mis sa - u - k'u - ni - sa - sa! a - min!

მისამართი¹⁾
The Creed

მრწამს: ერ - თი ღმერ - თი, მამა ყოვლისა-მპყრობელი, შემოქმედი ცათა და ქვეყანისა,
 მრწამს: ერ - თი ღმერ - თი, მამა ყოვლისა-მპყრობელი, შემოქმედი ცათა და ქვეყანისა,
 mrt's'ams: er - ti ghmer - ti, mama qovlisa - mp'qrobeli, shemokmedi tsata da kveqanisa,

2)
 ხი - ლულ - თა ყო - ველ - თა და ა - რა ხი - ლულ - თა; და ერთი უფალი
 ხი - ლულ - თა ყო - ველ - თა და ა - რა ხი - ლულ - თა; და ერთი უფალი
 khi - lul - ta qo - vel - ta da a - ra khi - lul - ta; da erti upali

იესო ქრისტე, ძე ღმრთისა მხოლოდ-შობილი, მამისაგან შობილი უწინარეს ყო-ველ-თა
 იესო ქრისტე, ძე ღმრთისა მხოლოდ-შობილი, მამისაგან შობილი უწინარეს ყო-ველ-თა
 ieso krist'e, dze ghmrtisa mkholod - shibili, mamilagan shibili uts'inares qo - vel - ta

სა - უ - კუ - ნე - თა, ნა - თე - ლი ნათ - ლი - სა - გან, ღმერ - თი ჭეშმარიტი ღმრთისაგან
 სა - უ - კუ - ნე - თა, ნა - თე - ლი ნათ - ლი - სა - გან, ღმერ - თი ჭეშმარიტი ღმრთისაგან
 sa - u - k'u - ne - ta, na - te - li nat - li - sa - gan, ghmer - ti ch'eshmarit'i ghmrtisagan

1) მ. იპოლიტოვის ივანოვის (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2111) და სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერებიდან.

2) მ. იპოლიტოვის ივანოვის ჩანაწერში თანაუღლერადობები სვლაში „ხილუ“ მეოთხედი გრძლივიბებით არის ნოტირებული.

1) From the original manuscripts by M. Ipolitov-Ivanov (folk center, manuscript #2111) and S. Karbelashvili.

2) The chords in "khilu" were notated with crotchets in the originals by M. Ipolitov-Ivanov.

ჭეშმარიტისა, შობილი და არა ქმნილი, ერთ-არსი მამისა, რომლისაგან ყოველი შე-იქმ-ნა,

ჭეშმარიტისა, შობილი და არა ქმნილი, ერთ-არსი მამისა, რომლისაგან ყოველი შე-იქმ-ნა,

ch'eshmarit'isa, shobili da ara kmnili, ert - arsi mamisa, romlisagan qoveli she-ikm-na,

რომელი ჩვენთვის, კაცთათვის და ჩვენისა ცხორებისათვის გარდამოხდა ზეცით, და ხორცი

რომელი ჩვენთვის, კაცთათვის და ჩვენისა ცხორებისათვის გარდამოხდა ზეცით, და ხორცი

romeli chventvis, k'atstatvis da chvenisa tskhorebisatvis gardamokhda zetsit, da khortsni

შეისხნა სულისაგან წმიდისა და მარიამისაგან ქალწულისა და გან-კაც-ნა, და ჯვარს - ე -

შეისხნა სულისაგან წმიდისა და მარიამისაგან ქალწულისა და გან-კაც-ნა, და ჯვარს - ე -

sheiskhna sulisagan ts'midis da mariamisagan kalts'ulisa da gan-k'ats-na, da jvars - e -

ცვა ჩვენ-თვის პონტოელისა პილატეს-ზე, და ივნო, და დაეფლა, და ალსდგა მესამესა დღესა,

ცვა ჩვენ-თვის პონტოელისა პილატეს-ზე, და ივნო, და დაეფლა, და ალსდგა მესამესა დღესა,

tsva chven-tvis p'ont'oelisa p'ilat'es - ze, da ivno, da daepla, da aghsdga mesamesadghesa,

მსგავსად წე-რი-ლი-სა, და ამაღლდა ზეცად, და მჯდომარე არს მარჯვენით მა-მი-სა,
მსგავსად წე-რი-ლი-სა, და ამაღლდა ზეცად, და მჯდომარე არს მარჯვენით მა-მი-სა,

msgavasd ts'e-ri - li - sa, da amaghlda zetsad, da mjdomeare ars marjvenit ma-mi-sa,

და კვალად მომავალ არს დიდებით, განსჯად ცხოველთა და მკვდართა, რომ - ლი - სა
და კვალად მომავალ არს დიდებით, განსჯად ცხოველთა და მკვდართა, რომ - ლი - სა

da k'valad momaval ars didebit, gansjad tskhovelta da mk'vdarta, rom - li - sa

1)

სუ-ფე-ვი-სა ა-რა არს და - სა - სრულ; და სუ-ლი-წმი-და, უ - ფა-ლი და
სუ-ფე-ვი-სა ა-რა არს და - სა - სრულ; და სუ-ლი-წმი-და, უ - ფა-ლი და

su - pe - vi - sa a - ra ars da - sa - srul; da su - li - ts'mi-da, u - pa - li da

ცხოველს-მყოფელი, რომელი მამისაგან გამოვალს, მამისა თანა და ძისა თანა თაყვანის-

ცხოველს-მყოფელი, რომელი მამისაგან გამოვალს, მამისა თანა და ძისა თანა თაყვანის-

tskhovels - mqopeli, romeli mamilagan gamovals, mamisa tana da dzisa tana taqvanis -

1) მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ჩანაწერში თანაუღერადები სელაში „დასა..“ მეოთხედი გრძლიობებით არის ნოტირებული.
1) The chords in "dasa-" were notated with crotchets in the originals by M. Ippolitov-Ivanov.

1)

იცემების და იდიდების, რომელი იტყოდა წი - ნას - წარ მეტ - ყვე - ლთა მი - ერ;

იცემების და იდიდების, რომელი იტყოდა წი - ნას - წარ მეტ - ყვე - ლთა მი - ერ;

itsemebis da ididebis, romeli it'qoda ts'i - nas - ts'ar met' - qve - Ita mi - er;

ერთი, წმიდა, კათოლიკე და სამოციქულო ე - კლე - სი - ა! აღვიარებ ერთსა ნათლისლებასა

ერთი, წმიდა, კათოლიკე და სამოციქულო ე - კლე - სი - ა! აღვიარებ ერთსა ნათლისლებასა

erti, ts'mida, k'atolik'e da samotsikulo e - k'le - si - a! aghviareb ertsas natlisghebasa

მოსატევებელად ცოდ - ვა - თა! მო - ვე - ლი აღ - დგო - მა - სა მკვდრე - თით,

მოსატევებელად ცოდ - ვა - თა! მო - ვე - ლი აღ - დგო - მა - სა მკვდრე - თით,

mosat'evebelad tsod - va - ta! mo - ve - li agh - dgo - ma - sa mk'vdre - tit,

rit.

და ცხო - რე - ბა - სა მე - რმი - სსა მის სა - უ - კუ - ნი - სა - სა! ა - მინ!
2)

და ცხო - რე - ბა - სა მე - რმი - სსა მის სა - უ - კუ - ნი - სა - სა! ა - მინ!

da tskho - re - ba - sa me - rmi - ssa mis sa - u - k'u - ni - sa - sa! a - min!

1) მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ჩანაწერში სიტყვა „წინასწარმეტყველთა“ სრულდება კვლავ წინა თანაფლერადობაზე: რე-ფა დიეზ-ლა.

2) მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ჩანაწერში აქ არის ლა.

1) The word "tsinastsarmetqvelta" is performed on the previous chord in the original source by M. Ipolitov-Ivanov: D-F sharp-A.

2) Here, in the recording by M. Ippolitov-Ivanov, there is pitch A.

მრწამსი¹⁾ 2)
The Creed

8

მრწამს: ერ - თი ღმერ - თი, მამა ყოვლისა მპყრობელი, შემოქმედი ცათა და ქვეყანისა,
 მრწამს: ერ - თი ღმერ - თი, მამა ყოვლისა მპყრობელი, შემოქმედი ცათა და ქვეყანისა,
 mrt'sams: er - ti ghmer - ti, mama qovlisa mp'qrobeli, shemokmedi tsata da kveqanisa,

8

ხილულთა ყოველთა და ა - რა ხი - ლულ - თა; და ერთი უფალი იესო ქრისტე,
 ხილულთა ყოველთა და ა - რა ხი - ლულ - თა; და ერთი უფალი იესო ქრისტე,
 khilulta qovelta da a - ra khi - lul - ta;' da erti upali ieso krist'e,

8

ძე ღმრთისა მხოლოდ-შობილი, მამისაგან შობილი უწინარეს ყოველთა სა - უ - კუ - ნე - თა,
 ძე ღმრთისა მხოლოდ-შობილი, მამისაგან შობილი უწინარეს ყოველთა სა - უ - კუ - ნე - თა,
 dze ghmrtisa mkholid - shibili, mamilagan shibili uts'inares qovelta sa - u - k'u - ne - ta,

3)

ნა - თე - ლი ნა - თლი - სა - გან, ღმერთი ჭეშმარიტი ღმრთისაგან ჭეშმარიტისა, შობილი
 ნა - თე - ლი ნა - თლი - სა - გან, ღმერთი ჭეშმარიტი ღმრთისაგან ჭეშმარიტისა, შობილი
 na - te - li na - tli - sa - gan, ghmerti ch'eshmarit'i ghmrtisagan ch'eshmarit'isa, shibili

1) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

2) წინამდებრე წიმუში გამსაკუთრებით ემსგავსება სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებული „მრწამს“-ის №276 ვარიანტ.

3) ხელნაწერში აქ (და ყველა მსგავს ადგილას) დღ დიეზია, რადგანაც საგალობელი ნოტირებულია გასაღებში ფა და დღ დიეზებით.

1) From the original manuscript by M. Elizbarashvili.

2) This example is especially similar to the variant of "The Creed" #276 notated by S. Karbelashvili.

3) Here (and at every similar part), in the source manuscript, there is a C sharp, since the hymn is notated with key signature F and C sharps.

და არა ქმნილი, თანა-არსი მამისა, რომლისაგან ყოველი შე - ი-ქმნა, რომელი ჩვენთვის,
და არა ქმნილი, თანა-არსი მამისა, რომლისაგან ყოველი შე - ი-ქმნა, რომელი ჩვენთვის,
da ara kmnili, tana - arsi mamisa, romlisagan qoveli she - i-kmna, romeli chventvis,

კაცთათვის და ჩვენისა ცხორებისათვის გარდამოხდა ზეცით და ხორცი შეისხნა სულისაგან
კაცთათვის და ჩვენისა ცხორებისათვის გარდამოხდა ზეცით და ხორცი შეისხნა სულისაგან
k'atstatvis da chvenisa tskhorebisatvis gardamokha zetsit da khortsni sheiskhna sulisagan

წმიდისა და მარიამისაგან ქალწულისა და გან-კაც - ნა, და ჯვარს-ეც - ვა ჩვენ-თვის
წმიდისა და მარიამისაგან ქალწულისა და გან-კაც - ნა, და ჯვარს-ეც - ვა ჩვენ-თვის
ts'midisa da mariamisagan kalts'ulisa da gan-k'ats - na, da jvars - ets - va chven-tvis

პონტოელისა პილატეს-ზე და ივნო, და დაეფლა, და აღსდგა მესამესა დღესა, მსგავსად
პონტოელისა პილატეს-ზე და ივნო, და დაეფლა, და აღსდგა მესამესა დღესა, მსგავსად
p'ont'oelisa p'ilat'es - ze da ivno, da daepla, da aghsdga mesamesa dghesa msgavsd

ნე - რი - ლი - სა,
ნე - რი - ლი - სა,

და ამაღლდა ზეცად და მჯდომარე არს მარჯვენით მა - მი - სა,
და ამაღლდა ზეცად და მჯდომარე არს მარჯვენით მა - მი - სა,

ts'e - ri - li - sa, da amaghlda zetsad da mjdomeare ars marjvenit ma - mi - sa,

და კვალად მომავალ არს დიდებით, განსჯად ცხოველთა და მკვდართა, რომლისა სუფევისა
და კვალად მომავალ არს დიდებით, განსჯად ცხოველთა და მკვდართა, რომლისა სუფევისა

da k'valad momaval ars didebit gansjad tskhovelta da mk'vdarta, romlisa supevisa

ა - რა არს და - სა - სრულ; და სუ - ლი წმი - და, უ - ფა - ლი და
ა - რა არს და - სა - სრულ; და სუ - ლი წმი - და, უ - ფა - ლი და

a - ra ars da - sa - srul; da su - li ts'mi - da u - pa - li da

ცხოველს - მყოფელი, რომელი მამისაგან გამოვალს, მამისა თანა და ძისა თანა
ცხოველს - მყოფელი, რომელი მამისაგან გამოვალს, მამისა თანა და ძისა თანა

tskhovels - mqopeli, romeli mamilagan gamovals, mamisa tana da dzisa tana

8

თაყვანის - იცემების და იდიდების, რომელი იტყოდა წინასწარმეტყველ - თა მი - ერ;
თაყვანის - იცემების და იდიდების, რომელი იტყოდა წინასწარმეტყველ - თა მი - ერ;

taqvanis - itsemebis da ididebis, romeli it'qoda ts'inasts'armet'qvel - ta mi - er;

8

ერთი, წმიდა, კათოლიკე და სამოციქულო ე - კლე - სი - ა! აღვიარებ ერთსა ნათლისლებასა
ერთი, წმიდა, კათოლიკე და სამოციქულო ე - კლე - სი - ა! აღვიარებ ერთსა ნათლისლებასა

erti ts'mida k'atolik'e da samotsikulo e - k'le - si - a! aghviareb ertsa natlisghebasa

8

მოსატევებელად ცო - დვა - თა! მოველი აღდგომასა მკვდრე - თით! და ცხო - რე - ბა - სა
მოსატევებელად ცო - დვა - თა! მოველი აღდგომასა მკვდრე - თით! და ცხო - რე - ბა - სა

mosat'vebelad tso - dva - ta! moveli aghdgomasa mk'vdre - tit! da tskho - re - ba - sa

rit.

8

მე - რმი - სსა მის სა - უ - კუ - ნი - სა - სა! ა - მინ!
მე - რმი - სსა მის სა - უ - კუ - ნი - სა - სა! ა - მინ!

me - rmi - ssa mis sa - u - k'u - ni - sa - sa! a - min!

მრწამსი 1)
The Creed

2)

მრწამს: ერ - თი ღმერ - თი, მამა ყოვლისა მპყრობელი, შემოქმედი ცათა და ქვეყანისა,
 მრწამს: ერ - თი ღმერ - თი, მამა ყოვლისა მპყრობელი, შემოქმედი ცათა და ქვეყანისა,
 mrt's'ams: er - ti ghmer - ti, mama qovlisa mp'qrobeli, shemokmedi tsata da kveqanisa,

ხილულთა ყოველთა და ა - რა ხი - ლულ - თა; და ერთი უფალი იესო ქრისტე,
 ხილულთა ყოველთა და ა - რა ხი - ლულ - თა; და ერთი უფალი იესო ქრისტე,
 khilulta qovelta da a - ra khi - lul - ta; da erti upali ieso krist'e,

ძე ღმრთისა მხოლოდ-შობილი, მამისაგან შობილი უწინარეს ყოველთა სა - უ - კუ - ნე - თა,
 ძე ღმრთისა მხოლოდ-შობილი, მამისაგან შობილი უწინარეს ყოველთა სა - უ - კუ - ნე - თა,
 dze ghmrtisa mkholid - shibili, mamilisagan shibili uts'inares qovelta sa - u - k'u - ne - ta,

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:21).

2) ხელნაწერებში დაცული თოთქმის ყველა „მრწამსი“ ერთმანეთის მსგავსია, მაგრამ ერთ-ერთ რვეულში (რომელიც „წირვის“ [კარბელაშვილი, 1899] ხელნაწერ ვერსიას წარმოადგენს) ჩაწერილი „მრწამსი“, თოთქმის ზუსტი ანალოგია „წირვისული“ მოწამისა. ამ ხელნაწერში მოცემული ინტონაციური განსხვავებები წინამდებარე პარტიის ურაში წარმოდგენილია წერილი შრიტტით ან სქილოოში. მა ალტერნატიული ვარიანტების შესრულება ერთნაირად დასტვება.

შენიშვნის ქემოთ დაბეჭდილია მუხლის „მამა ყოვლისა მპყრობელი“ ვარიანტი სსენებული ხელნაწერიდან.

1) From "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:21).

2) Almost all of "The Creed" in the source manuscript, are similar, although, "The Creed" recorded in one of the notebooks, which is the original manuscript version of "The Liturgy" [Karbelashvili, 1899], is almost an exact analogue of "The Creed" of "The Liturgy". An intonational difference found in this score was printed in small font in the footnote. Performing these alternative variants equally is acceptable.

The variant of the stanza, "mama qovlisa mp'qrobeli," is printed below the note from the original manuscript mentioned above.

მამა ყოვლისა მპყრობელი, შემოქმედი ცათა და ქვეყანისა, ხილულთა ყოველთა და ა - რა ხი - ლულ - თა;
 მამა ყოვლისა მპყრობელი, შემოქმედი ცათა და ქვეყანისა, ხილულთა ყოველთა და ა - რა ხი - ლულ - თა;
 mama qovlisa mp'qrobeli, shemokmedi tsata da kveqanisa, khilulta qovelta da a - ra khi - lul - ta;

ნა - თე - ლი ნა - თლი - სა - გან, ღმერთი ჭეშმარიტი ღმრთისაგან ჭეშმარიტისა, შობილი
 ნა - თე - ლი ნა - თლი - სა - გან, ღმერთი ჭეშმარიტი ღმრთისაგან ჭეშმარიტისა, შობილი
 na - te - li na - tli - sa - gan, ghmerti ch'eshmarit'i ghmrtisagan ch'eshmarit'isa, shobili

და არა ქმნილი, თანა - არსი მამისა, რომლისაგან ყოველი შე - ი - ქმნა, რომელი ჩვენთვის,
 და არა ქმნილი, თანა - არსი მამისა, რომლისაგან ყოველი შე - ი - ქმნა, რომელი ჩვენთვის,
 da ara kmnili, tana - arsi mamisa, romlisagan qovel i she - i-kmna, romeli chventvis,

კაცთათვის და ჩვენისა ცხორებისათვის გარდამოხდა ზეცით და ხორცი შეისხნა სულისაგან
 კაცთათვის და ჩვენისა ცხორებისათვის გარდამოხდა ზეცით და ხორცი შეისხნა სულისაგან
 k'atstatvis da chvenisa tskhorebisatvis gardamokhda zetsit da khortsni sheiskhna sulisagan

წმიდისა და მარიამისაგან ქალწულისა და გან-კაც - ნა, და ჯვარს-ეც - ვა ჩვენ-თვის
 წმიდისა და მარიამისაგან ქალწულისა და გან-კაც - ნა, და ჯვარს-ეც - ვა ჩვენ-თვის
 ts'midisa da mariamisagan kalts'ulisa da gan-k'ats - na, da jvars - ets - va chven-tvis

პონტოელისა პილატეს-ზე და ივნო, და დაეფლა, და აღსდგა მესამესა დღესა, მსგავსად

პონტოელისა პილატეს-ზე და ივნო, და დაეფლა, და აღსდგა მესამესა დღესა, მსგავსად

p'ont'oelisa p'ilat'es - ze da ivno, da daepla, da aghsdga mesamesa dghesa msgavasd

წე-რი-ლი-სა, და ამაღლდა ზეცად და მჯდომარე არს მარჯვე-ნით მა - მი-სა,

წე-რი-ლი-სა, და ამაღლდა ზეცად და მჯდომარე არს მარჯვე-ნით მა - მი-სა,

ts'e - ri - li - sa, da amaghida zetsad da mjdomare ars marjve - nit ma - mi - sa,

1)

და კვალად მომავალ არს დიდებით, განსჯად ცხოველთა და მკვდართა, რომლისა სუფევისა

და კვალად მომავალ არს დიდებით, განსჯად ცხოველთა და მკვდართა, რომლისა სუფევისა

da k'valad momaval ars didebit gansjad tskhovelta da mk'vdarta, romlisa supevisa

1) სქოლიოში მოცემულია მუხლის „და კვალად მომავალ არს“ ვარიანტი სტ. კარბელაშვილის ხსენებული ხელნაწერიდან. ამ ალტერნატიული ვარიანტის გაგრძელება დაბეჭდილია მომდევნო გვერდის სქოლიოში.

1) The variant of the stanza, "da kvalad momaval ars," from the original manuscript by S. Karbelashvili mentioned above is given in the footnote. The continuation of this alternative variant is printed in the footnote of the following page.

და კვალად მომავალ არს დიდებით, განსჯად ცხოველთა და მკვდართა, რომლისა სუფევისა

და კვალად მომავალ არს დიდებით, განსჯად ცხოველთა და მკვდართა, რომლისა სუფევისა

da k'valad momaval ars didebit gansjad tskhovelta da mk'vdarta, romlisa supevisa

1)

ა - რა არს და - სა - სრულ; და სუ - ლი წმი - და, უ - ფა - ლი და
ა - რა არს და - სა - სრულ; და სუ - ლი წმი - და, უ - ფა - ლი და
a - ra ars da - sa - srul; da su - li ts'mi - da u - pa - li da

ცხოველს-მყოფელი, რომელი მამისაგან გამოვალს, მამისა თანა და ძისა თანა
ცხოველს-მყოფელი, რომელი მამისაგან გამოვალს, მამისა თანა და ძისა თანა
tskhovels - mqopeli, romeli mamilagan gamovals, mamisa tana da dzisa tana

თაყვანის - იცემების და იდიდების, რომელი იტყოდა წინასწარმეტყველ - თა მი - ერ;
თაყვანის - იცემების და იდიდების, რომელი იტყოდა წინასწარმეტყველ - თა მი - ერ;
taqvanis - itsemebis da ididebis, romeli it'qoda ts'inasts'armet'qvel - ta mi - er;

1) სქოლიოში მოცემულია ფრაგმენტის „არა არს დასასრულ; და სული წმიდა უფალი და ცხოველს-მყოფელი“ აღტერნატიული ვარიანტი სტ. კარბელაშვილის ხსენებული ხელნაწერიდან.

1) The alternative variant of the fragment, "ara ars dasasrul; da suli tsmida upali da tskhovels-mqopeli," from the original manuscript by S. Karbelashvili mentioned above is given in the footnote.

ა - რა არს და - სა - სრულ; და სული წმიდა, უფალი და ცხოველს-მყოფელი რომელი მამისაგან
ა - რა არს და - სა - სრულ; და სული წმიდა, უფალი და ცხოველს-მყოფელი რომელი მამისაგან
a - ra ars da - sa - srul; da suli ts'mida upali da tskho - vels - mqo - pe - li romeli mamilagan

Georgian folk song notation with lyrics in Georgian and English below the notes.

Georgian lyrics:

ერთი, წმიდა, კათოლიკე და სამოციქულო ე - კლე - სი - ა!

ტრანსლიტერაცია (Transliteration):

erti ts'mida k'atolik'e da samotsikulo e - k'le - si - a!

Georgian folk song notation with lyrics in Georgian and English below the notes.

Georgian lyrics:

აღვიარებ ერთსა ნათლისლებასა მოსატევებელად ცო - დვა - თა!

ტრანსლიტერაცია (Transliteration):

aghviareb ertsa natlisghebasa mosat'vebelad tso - dva - ta!

Georgian folk song notation with lyrics in Georgian and English below the notes.

Georgian lyrics:

მოველი ალდგომასა მკვდრე - თით და ცხო - რე - ბა - სა

მოველი ალდგომასა მკვდრე - თით და ცხო - რე - ბა - სა

ტრანსლიტერაცია (Transliteration):

moveli aghdgomasa mk'vdre - tit da tskho - re - ba - sa

rit.

Georgian folk song notation with lyrics in Georgian and English below the notes.

Georgian lyrics:

მე - რმი - სსა მის სა - უ - კუ - ნი - სა - სა! ა - მინ!

ტრანსლიტერაცია (Transliteration):

me - rmi - ssa mis sa - u - k'u - ni - sa - sa! a - min!

მრწამსი^{1) 2)}
The Creed

3)

მრწამს: ერ - თი ღმერ - თი,
მა - მა ყოვ - ლი - სა მპყრო - ბე - ლი, შე - მო - ქმე - დი
მრწამს: ერ - თი ღმერ - თი,
მა - მა ყოვ - ლი - სა მპყრო - ბე - ლი, შე - მო - ქმე - დი

mrts'ams: er - ti ghmer - ti, ma - ma qov - li - sa mp'qro - be - li, she - mo - kme - di

ცა - თა და ქვე - ყა - ნი - სა, ხი - ლულ - თა ყო - ველ - თა და ა - რა ხი - ლულ - თა;
ცა - თა და ქვე - ყა - ნი - სა, ხი - ლულ - თა ყო - ველ - თა და ა - რა ხი - ლულ - თა;

tsa - ta da kve - qa - ni - sa, khi - lul - ta qo - vel - ta da a - ra khi - lul - ta;

და ერთი უფალი იესო ქრისტე, ძე ღმრთისა მხოლოდ - შობილი, მამისაგან შობილი
და ერთი უფალი იესო ქრისტე, ძე ღმრთისა მხოლოდ - შობილი, მამისაგან შობილი

da erti upali ieso krist'e, dze ghmrtisa mkholid - shobili, mamilagan shobili

1) და მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

2) წყაროში წოტირებულია „მრწამსის“ მხოლოდ 1 მუხლი („არა ხილულთა“-ს ჩათვლით). ამასთან, ხელნაწერში ჩაკრულია „სიმბოლო სარწმუნოებისა“-ს ნაბეჭდი ტექსტი, მუხლების განყოფის აღმნიშვნელი წითელი ფერის ნიშნებით.

ნინადებარე ნიმუშში „მრწამსის“ სტყვავირი ტექსტი მთლაბადა განცილებული წყაროში წირმოდგენილი 1 მუხლის მუსიკაზე — №274—276 საგალობლების, ასევე, ტესტის დ. მოლოდინაშვილისული დაყოფი მიხედვით.

3) ხელნაწერში საგალობელი დადი სეუნდით დაბლაა ჩანერილი, აღნიშვნულია ალტერაციის საგასალებო ნიშნები და არაა არასაგასალებო ნიშნები. ნინამდებარე ტრანსპონირებულ ვარიანტში შენარჩუნებულია მუხლების საწყის ნაგებბათა წყაროსული კილოური მიხრილობა და ჩამატებულია ალტერაციის არასაგასალებო ნიშნები — №274—276 ნიმუშების მიხედვით.

1) From the original manuscript by D. Molodinashvili.

2) Only the first stanza (including "ara khilulta") of "the Creed" is notated in the original. Meanwhile, the printed text of "simbolo sartsmunoebisa," is crossed out in the source manuscript, with red colour signs marking the separation of the stanzas.

The text of "The Creed" in this example is completely arranged to the music of the first stanza presented in the original, and based on the separation of hymns #274-276 and the text by D. Molodinashvili.

3) The hymn was notated a major second interval lower in the source manuscript. There is a key signature, but no accidentals. In this transposed variant, the scale changes at the beginning constructions of the stanzas from the originals is preserved and the accidentals are added based on examples #274-276.

8

უნინარეს ყოველთა სა - უ - კუ - ნე - თა, ნა - თე - ლი ნათ - ლი - სა - გან, ღმერთი
უნინარეს ყოველთა სა - უ - კუ - ნე - თა, ნა - თე - ლი ნათ - ლი - სა - გან, ღმერთი
uts'inares qovelta sa - u - k'u - ne - ta, na - te - li nat - li - sa - gan, ghmerti

8

ჭეშმარიტი ღმრთისაგან ჭეშმარიტისა, შობილი და არა ქმნილი, თანა-არსი მამისა,
ჭეშმარიტი ღმრთისაგან ჭეშმარიტისა, შობილი და არა ქმნილი, თანა-არსი მამისა,
ch'eshmarit'i ghmrtisagan ch'eshmarit'isa, shobili da ara kmnili, tana - arsi mamisa,

8

რომლისაგან ყოველი შე - იქმ - ნა, რომელი ჩვენთვის, კაცთათვის, და ჩვენისა
რომლისაგან ყოველი შე - იქმ - ნა, რომელი ჩვენთვის, კაცთათვის, და ჩვენისა
romlisagan qoveli she - ikm - na, romeli chventvis, k'atstatvis, da chvenisa

8

ცხოვრებისათვის გარდამოხდა ზეცით და ხორცი შეისხნა სულისაგან წმიდისა და
ცხოვრებისათვის გარდამოხდა ზეცით და ხორცი შეისხნა სულისაგან წმიდისა და
tskhovrebisatvis gardamokhda zetsit da khortsni sheiskhna sulisagan ts'midisa da

8

მარიამისაგან ქალწულისა და გან - კაც - ნა, და ჯვარს - ეც - ვა ჩვენ - თვის

მარიამისაგან ქალწულისა და გან - კაც - ნა, და ჯვარს - ეც - ვა ჩვენ - თვის

mariamisagan kalts'ulisa da gan - k'ats - na, da jvars - ets - va chven - tvis

8

პონტოელისა პილატეს-ზე და ივნო, და დაეფლა, და აღსდგა მესამესა დღესა, მსგავსად

პონტოელისა პილატეს-ზე და ივნო, და დაეფლა, და აღსდგა მესამესა დღესა, მსგავსად

p'ont'oelisa p'ilat'es - ze da ivno, da daepla, da aghsdga mesamesa dghesa, msgavsad

8

ნე - რი - ლი - სა, და ამაღლდა ზეცად, და მჯდომარე არს მარჯ-ვე - ნით მა - მი - სა,

ნე - რი - ლი - სა, და ამაღლდა ზეცად, და მჯდომარე არს მარჯ-ვე - ნით მა - მი - სა,

ts'e - ri - li - sa, da amaghilda zetsad, da mjudomare ars marj - ve - nit ma - mi - sa,

8

და კვალად მომავალ არს დი - დე - ბით განსჯად ცხოველთა და მკვდარ - თა,

და კვალად მომავალ არს დი - დე - ბით განსჯად ცხოველთა და მკვდარ - თა,

da k'valad momaval ars di - de - bit gansjad tskhovelta da mk'vdar - ta,

რომ - ლი - სა სუ - ფე - გი - სა ა - რა არს და - სა - სრულ;

რომ - ლი - სა სუ - ფე - გი - სა ა - რა არს და - სა - სრულ;

rom - li - sa su - pe - vi - sa a - ra ars da - sa - srul;

და სუ - ლი - წმი - და, უ - ფა - ლი და ცხო-ველს-მყო - ფე - ლი, რომელი

და სუ - ლი - წმი - და, უ - ფა - ლი და ცხო-ველს-მყო - ფე - ლი, რომელი

da su - li - ts'mi - da, u - pa - li da tskho - vels - mqa - pe - li, romeli

მამისაგან გამოვალს, მამისა თანა და ძისა თანა თაყვანის - იცემების და იდიდების,

მამისაგან გამოვალს, მამისა თანა და ძისა თანა თაყვანის - იცემების და იდიდების,

mamisagan gamovals, mamisa tana da dzisa tana taqvanis - itsemebis da ididebis,

რომელი იტყოდა წი - ნას - წარ - მეტ - ყველ - თა მი - ერ; ერთი, წმიდა, კათოლიკე

რომელი იტყოდა წი - ნას - წარ - მეტ - ყველ - თა მი - ერ; ერთი, წმიდა, კათოლიკე

romeli it'qoda ts'i - nas - ts'ar-met' - qvel - ta mi - er; erti, ts'mida, k'atolik'e

და სა - მო - ცი - ქუ - ლო ეპ - ლე - სი - ა! აღ - ვი - ა - რებ ერთ - სა
 და სა - მო - ცი - ქუ - ლო ეპ - ლე - სი - ა! აღ - ვი - ა - რებ ერთ - სა
 da sa - mo - tsi - ku - lo ek' - le - si - a! agh - vi - a - reb ert - sa

ნათ - ლის - ლე - ბა - სა მო - სა - ტე - ვე - ბე - ლად ცოდ - ვა - თა!
 ნათ - ლის - ლე - ბა - სა მო - სა - ტე - ვე - ბე - ლად ცოდ - ვა - თა!
 nat - lis - ghe - ba - sa mo - sa - t'e - ve - be - lad tsod - va - tal

მო - ვე - ლი აღ - დგო - მა - სა მკვდრე - თით და ცხო - რე - ბა - სა
 მო - ვე - ლი აღ - დგო - მა - სა მკვდრე - თით და ცხო - რე - ბა - სა
 mo - ve - li agh - dgo - ma - sa mk'vdre - tit da tskho - re - ba - sa

rit.

მერ - მი - სსა მის სა - უ - კუ - ნი - სა - სა! ა - მინ!
 მერ - მი - სსა მის სა - უ - კუ - ნი - სა - სა! ა - მინ!
 mer - mi - ssa mis sa - u - k'u - ni - sa - sa! a - min!

მრწამსი¹⁾
The Creed

2)

მრწამს: ერ - თი ღმერ - თი, მა - მა ყოვ - ლი - სა
 მრწამს: ერ - თი ღმერ - თი, მა - მა ყოვ - ლი - სა
 mrt's'ams: er - ti ghmer - ti, ma - ma qov - li - sa

მპყრო - ბე - ლი, შე - მო - ქმე - დი ცა - თა და ქვე - ყა - ნი - სა,
 მპყრო - ბე - ლი, შე - მო - ქმე - დი ცა - თა და ქვე - ყა - ნი - სა,
 mp'qro - be - li, she - mo - kme - di tsa - ta da kve - qa - ni - sa,

3)

ხი - ლულ - თა ყო - ველ - თა და ა - რა ხი - ლუ - ლ - თა;
 ხი - ლულ - თა ყო - ველ - თა და ა - რა ხი - ლუ - ლ - თა;
 khi - lul - ta qo - vel - ta da a - ra khi - lu - l - ta;

1) სტ. კარბელაშვილის სანოტო ხელნაწერთა არქივში, №274 და №276 ნიმუშებთან ერთად, დაცულია „მრწამსის“ №278 და №279, ბოლონაკლული ვარიანტები. მათში ნოტირებულია „მრწამსის“ ტექსტის მხოლოდ I მუხლი. მიგვაჩნია, რომ №277 საგალობლის დ. მოლიდავშვილისული ხელნაწერის მსამასად, ეს მუსიკალურ მუხლებიც მოცემულია როგორც ნიმუშები, „მრწამსის“ სიტყვიერი ტექსტის სხვა მუხლების საგალობლად.

278-279 ნომრების ხელნაწერებში ნარმიღენილი I მუხლების მუსიკალურ მასალაზე №274—277 საგალობლების მიხედვით ჩვერ მიერ გაწყობილი „მრწამსის“ სიტყვიერი ტექსტის დანარჩენი მუხლები დაბეჭდილია 279 ნომერში, მითითებით „დასასრული“.

ამასთან, ურთიერთმსგავსების გამო, №278-279 ვარიანტების მუსიკალური მასალის გამოყენებით „მრწამსის“ დაბოლოების მხოლოდ 1 ნიმუშია გაწყობილი ჩვენ მიერ.

2) ალტერაციის ნიშნები ხელნაწერში არა, ისინი ჩვენ აღნიშნულია — №274—277 საგალობლების მიხედვით.

3) გალობა უნდა გაგრძელდეს №279 „მრწამსის“ მუხლიდან „და ერთი უფალი იესო ქრისტე“, აღნიშნიდან „დასასრული“.

1) In the original manuscript by S. Karbelashvili, we find incomplete variants of #278 and #279 "the Creed" together with hymns #274 and #276. Only the first stanza of the text of "the Creed" is notated. We believe that like the original manuscript of #277 by D. Molodinashvili, these musical stanzas can serve as examples on how to chant other stanzas of the text in "the Creed".

The rest of the stanzas of the text of "the Creed" were arranged by the editors based on hymns #274-277, as well as the first stanzas of hymns #278-279 (with the reference to "the end" printed in #279).

Meanwhile, because of the similarity, only one example of the ending of "the Creed" was arranged by the editors using the musical material of the variants #278-279.

2) There are no accidentals in the source manuscript, they were arranged by the editors based on hymns #274-277.

3) The hymn should be continued from the note "the end" in the stanza of "the Creed" #279 "da erti upali ieso kristē."

მრწამსი 1)

The Creed

2)

მრწამს: ერ - თი ღმერ - თი, მა - მა ყოვ - ლი - სა
 მრწამს: ერ - თი ღმერ - თი, მა - მა ყოვ - ლი - სა
 mrt's'ams: er - ti ghmer - ti, ma - ma qov - li - sa

მპყრო - ბე - ლი, შე - მო - ქმე - დი ცა - თა და ქვე - ყა - ნი - სა,
 მპყრო - ბე - ლი, შე - მო - ქმე - დი ცა - თა და ქვე - ყა - ნი - სა,
 mp'qro - be - li, she - mo - kme - di tsa - ta da kve - qa - ni - sa,

ხი - ლულ - თა ყო - ველ - თა და ა - რა ხი - ლულ - თა;
 ხი - ლულ - თა ყო - ველ - თა და ა - რა ხი - ლულ - თა;
 khi - lul - ta quo - vel - ta da a - ra khi - lul - - - ta;

3) დასასრულო
The end

და ერ - თი უ - ფა - ლი ი - ე - სო ქრი - სტე, ძე ღმრთი - სა მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი,
 და ერ - თი უ - ფა - ლი ი - ე - სო ქრი - სტე, ძე ღმრთი - სა მხო - ლოდ - შო - ბი - ლი,
 da er - ti u - pa - li i - e - so kri - st'e, dze ghmrti - sa mkho - lod - sho - bi - li,

1) ხელნაწერში ნოტირებულია „მრწამსის“ მხოლოდ I მუხლი. იხილეთ I შენიშვნა №278 „მრწამსთან“.

2) აქედან ხელნაწერში ნოტირებული არაა მოძიებილი. აյ ცარმოდგენილი მოძახილი ჩვენი შეწყობილა.

3) საგალობრივ ეს ნაწილი ჩვენი განყობილია №278-279 ნიმუშების მუსიკაზე.

1) Only the first stanza of "the Creed" is notated in the source manuscript. See the first note at "the Creed" #278.

2) The second voice is not notated from this part in the source manuscript. The second voice presented here was arranged by the editors.

3) This part of the hymn was arranged by the editors based on hymns #278-279.

8

მა - მი - სა - გან შო - ბი - ლი უ - ნი - ნა - რეს ყო - ველ - თა სა - უ - კუ - ნე -
მა - მი - სა - გან შო - ბი - ლი უ - ნი - ნა - რეს ყო - ველ - თა სა - უ - კუ - ნე -
ma - mi - sa - gan sho - bi - li u - ts'i - na - res qo - vel - ta sa - u - k'u - ne -

8

ta,
na - te - li nat - li - sa - gan, ghmer - ti ch'esh-ma - ri - ti

8

ღმრთისაგან ჭეშმარიტისა, შო - ბი - ლი და ა - რა ქმნი - ლი, ერთ - არ - სი მა - მი - სა,
ღმრთისაგან ჭეშმარიტისა, შო - ბი - ლი და ა - რა ქმნი - ლი, ერთ - არ - სი მა - მი - სა,
ghmrtisagan ch'eshmarit'isa, sho - bi - li da a - ra kmni - li, ert - ar - si ma - mi - sa,

8

რომ - ლი - სა - გან ყო - ვე - ლი შე - იქმ - ნა, რომელი ჩვენთვის, კაცთათვის
რომ - ლი - სა - გან ყო - ვე - ლი შე - იქმ - ნა, რომელი ჩვენთვის, კაცთათვის
rom - li - sa - gan qo - ve - li she - ikm - na, romeli chventvis, k'atstatvis

და ჩვენისა ცხორებისათვის გარ - და - მოხ - და ზე - ცით და ხორცი შეისხნა
 და ჩვენისა ცხორებისათვის გარ - და - მოხ - და ზე - ცით და ხორცი შეისხნა
 da chvenisa tskhorebisatvis gar - da - mokh - da ze - tsit da khortsni sheiskhna

სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა და მა - რი - ა - მი - სა - გან ქალწულისა და გან - კაც -
 სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა და მა - რი - ა - მი - სა - გან ქალწულისა და გან - კაც -
 su - li - sa - gan ts'mi - di - sa da ma - ri - a - mi - sa - gan kalts'ulisa da gan-k'ats -

ნა და ჯვარს - ეც - ვა ჩვენ - თვის პონტოელისა პილატეს - ზე
 ნა და ჯვარს - ეც - ვა ჩვენ - თვის პონტოელისა პილატეს - ზე
 na da jvars - ets - va chven - tvis p'ont'oelisa p'ilat'es - ze

და ივ - ნო, და და - ე - ფლა, და აღ - დგა მე - სა - მე - სა დღე - სა, მსგავ - სად
 და ივ - ნო, და და - ე - ფლა, და აღ - დგა მე - სა - მე - სა დღე - სა, მსგავ - სად
 da iv - no, da da - e - pla, da agh - dga me - sa - me - sa dghe - sa, msgav - sad

ნე - რი - ლი - სა,
ნე - რი - ლი - სა,
ts'e - ri - li - sa,

და ა - მაღ - ლდა ზე - ცად, და მჯდომარე არს მარჯვენით
და ა - მაღ - ლდა ზე - ცად, და მჯდომარე არს მარჯვენით
da a - magh - lda ze - tsad, da mjdomare ars marjvenit

მა - მი - სა,
მა - მი - სა,
ma - mi - sa,

და კვა - ლად მო - მა - ვალ არს დი - დე - ბით, განსჯად ცხოველთა და
და კვა - ლად მო - მა - ვალ არს დი - დე - ბით, განსჯად ცხოველთა და
da k'va - lad mo - ma - val ars di - de - bit, gansjad tskhovelta da

მკვდარ - თა, რომ - ლი - სა სუ - ფე - ვი - სა ა - რა არს და - სა - სრულ;

მკვდარ - თა, რომ - ლი - სა სუ - ფე - ვი - სა ა - რა არს და - სა - სრულ;

mk'vdar - ta, rom - li - sa su - pe - vi - sa a - ra ars da - sa - srul;

და სუ - ლი წმი - და, უ - ფა - ლი და ცხო - ველს - მყო - ფე - ლი, რო - მე - ლი

და სუ - ლი წმი - და, უ - ფა - ლი და ცხო - ველს - მყო - ფე - ლი, რო - მე - ლი

da su - li ts'mi - da, u - pa - li da tskho - vels - mqa - pe - li, ro - me - li

8

მა - მი - სა - გან გა - მო - ვალს, მა - მი - სა თა - ნა და ძი - სა თა - ნა თაყვანის - იცემების

8

მა - მი - სა - გან გა - მო - ვალს, მა - მი - სა თა - ნა და ძი - სა თა - ნა თაყვანის - იცემების

9: 8

ma - mi - sa - gan ga - mo - vals, ma - mi - sa ta - na da dzi - sa ta - na taqvanis - itsemebis

8

და ი - დი - დე - ბის, რო - მე - ლი ი - ტყო - და წი - ნას - წარ - მეტ - ყველ - თა მი -

8

და ი - დი - დე - ბის, რო - მე - ლი ი - ტყო - და წი - ნას - წარ - მეტ - ყველ - თა მი -

9: 8

da i - di - de - bis, ro - me - li i - t'qo - da ts'i - nas - ts'ar - met' - qvel - ta mi -

8

ერ;

ერ - თი, წმი - და, კა - თო - ლი - კე და სა - მო - ცი - ქუ - ლო

8

ერ;

ერ - თი, წმი - და, კა - თო - ლი - კე და სა - მო - ცი - ქუ - ლო

9: 8

er; er - ti, ts'mi-da, k'a - to - li - k'e da sa - mo - tsi - ku - lo

8

ე - კლე - სი - ა!

აღ - ვი - ა - რებ ერთ - სა ნათ - ლის - ღე - ბა - სა

8

ე - კლე - სი - ა!

აღ - ვი - ა - რებ ერთ - სა ნათ - ლის - ღე - ბა - სა

9: 8

e - k'le - si - al agh - vi - a - reb ert - sa nat - lis - ghe - ba - sa

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

- θო - სა - ტე - ვე - ბე - ლად ცო - დვა - თა!
- θო - სა - ტე - ვე - ბე - ლად ცო - დვა - თა!
- θო - სა - ტე - ვე - ბე - ლად ცო - დვა - თა!

Alto:

- θო - ვე - ბე - ლა
- θო - ვე - ბე - ლა
- θო - ვე - ბე - ლა

Bass:

- mo - sa - t'e - ve - be - lad tso - dva - ta!
- mo - sa - t'e - ve - be - lad tso - dva - ta!
- mo - sa - t'e - ve - be - lad tso - dva - ta!

English Translations:

- mo - sa - t'e - ve - be - lad tso - dva - ta!
- mo - ve - li

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

- აღ - დგო - მა - სა მკვდრე - თით,
- აღ - დგო - მა - სა მკვდრე - თით,
- აღ - დგო - მა - სა მკვდრე - თით,

Alto:

- და ცხო - რე - ბა - სა
- და ცხო - რე - ბა - სა
- და ცხო - რე - ბა - სა

Bass:

- agh - dgo - ma - sa mk'vdre - tit,
- da tskho - re - ba - sa

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English. A dynamic marking "rit." is present above the staff.

Soprano:

- მერ - მი - სსა მის სა - უ - კუ - ნი - სა - სა!
- მერ - მი - სსა მის სა - უ - კუ - ნი - სა - სა!
- მერ - მი - სსა მის სა - უ - კუ - ნი - სა - სა!

Alto:

- ა - - -
- ა - - -
- ა - - -

Bass:

- mer - mi - ssa mis sa - u - k'u - ni - sa - sal!
- a - - -

Sheet music for two voices (Soprano, Alto) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

- მინ!
- მინ!

Alto:

- min!

8 მრნამს: ერ - თი ღმერ - თი, მა - მა ყოვ - ლი - სა
8 მრნამს: ერ - თი ღმერ - თი, მა - მა ყოვ - ლი - სა
2) მრნამს: ერ - თი ღმერ - თი, მა - მა ყოვ - ლი - სა
3) mrt'sams: er - ti ghmer - ti, ma - ma qov - li - sa

8 მპყრობე - ლი, შე - მო - ქმე - დი ცა - თა და ქვე - ყა - ნი - სა, ხი - ლულ - თა
8 მპყრობე - ლი, შე - მო - ქმე - დი ცა - თა და ქვე - ყა - ნი - სა, ხი - ლულ - თა
mp'qro-be - li, she - mo - kme - di tsa - ta da kve - qa - ni - sa, khi - lul - ta

1) წინამდებარე საგალობელი 2 ხელნაწერის სახითა შემონახული. ერთი მათგანი „შავი“, დაუსრულებელი ხელნაწერია. მასში ჩაწერლია პემნის საწყისი მუხლების 1 ხმა და ფრაგმენტული ბანის 2 (მძლალი და დაბალი) ვარიანტი. მეორე ხელნაწერში ბოლომდება ნოტირებული 1 ხმა, მაგრამ, ნოტირებული არა მოძახილი. ას ხელნაწერშიც III სანოტო სისტემაზე მოცემულია ბანის 2 ვარიანტი. ზოგიერთ ფრაგმენტი ბანიც არაა ჩანერილი და მხოლოდ 1 ხმის მეორედაა დაფიქსირებული.

ვფრთხობთ, რომ სახმათინ ფაქტურში ჩამატებული „ნართაული“ ხმის შემცველი ეს საგალობლი წარმოადგენს სამზე მეტმიან პოლიფონიური სტილის ნიმუშს, ან სტ. კარტელაშვილის მიერ ამ ტრადიციის ალდენის მცდელობას.

წინამდებარე პარტიტურაში, წერილი შროფტით ნაბეჭდ დამატებით, IV სანოტო სისტემაში წარმოდგენილია, საგალობლის ხელნაწერებში 2 ხმის პარტია აუთენტურ სახით.

აქ წარმოდგენილი მოძახელი და III სანოტო სისტემაზე დაბეჭდილი ბანის 2 ვარიანტი ჩვენი შეწყობილია ტრადიციული სამზმიანიბის — ხელნაწერი არსებული ბანის მიხედვით. III სანოტო სისტემაზე მოცემული ბანის ალტერნატული ვარიანტებიდან აუცილებლად მხოლოდ ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.

2) წინამდებარე პარტიტურაში საგალობელი წარმოდგენილია ხელნაწერისეულ სიმაღლეზე. აღვნიშნავთ, რომ მამაკაცთა გუნდისათვის ეს სიმაღლე ტესიტურულად მეტად მაღალია, ხოლო ქალთა გუნდისათვის, შესაძლოა, დაბალი იყოს და, ამდენად, შესასრულებლად მოუხერხებელი. ისევე, როგორც ანთოლოგიაში შეტანილი ნებიშიერი საგალობლის შემთხვევაშიც, წინამდებარე საგალობლის გროვერებული, შემსრულებელთა ყოველმა კოლექტური ვერსალურ შესაძლებლობებს მიხედვით უნდა არჩიოს. მამაკაცთა გუნდისათვის მოსსერებული იქნება ამ ჰიმნის კვარტით ან კვანტით დაბლა შესრულება.

3) წერილი შროფტით ნაბეჭდი სა ბებოლი და პუნქტირული ხაზები წარმოადგენს ბანის ქვედა ვერსიიდან ზედა ვერსიის საკადანს ს ვლაზე გადასვლის ვარიანტს — იმ შემთხვევისათვის, როდესაც მგალობლებს სურთ, რომ კადანსამდე ბანის ქვედა ვარიანტი იგალობრი, ხოლო კადანსები უნისონით დასრულონ.

1) This hymn is preserved in two original manuscript copies. One of them is an incomplete draft manuscript. The first voice of the beginning stanzas of the hymn and two bass variants (high and low) were fragmentarily notated. The first voice is notated till the end in the second original manuscript, although the second voice is not. Two variants of the bass voice are found on the third staff in this original manuscript. In some of the fragments, there is no bass part, and only the melody of the first voice is recorded.

We believe that this hymn, containing the "Nartauli" voice added in the three-voiced texture, represents an example of a polyphonic style containing more than three voices.

In this score, the authentic two lower voices parts are presented in the additional four score system printed in small font. The second voice here, and the two variants of the bass printed on the third system, were arranged by the editors in the style of traditional three-voiced harmony, based on the bass part from the original manuscript. Only one of the variants of the alternative bass part printed on the third score system should be performed.

2) The hymn is printed with the pitch from the original manuscript. We should note that this pitch is too high for male choir in terms of tessitura, and for the women's choir, it is possibly too low and therefore uncomfortable to perform. As in any hymns printed in this anthology, the pitch may be chosen based on vocal requirements.

3) The B flat and punctum lines printed in small font represent a move of the lower bass variant to the upper cadence movement, that happens if the chanters chant the lower variant of the bass before the cadence and end the cadences in unison.

8

ყო - ველ - თა და ა - რა ხი - ლულ - თა; და

ყო - ველ - თა და ა - რა ხი - ლულ - თა; და

qo - vel - ta da a - ra khi - lul - ta; da

8

8

ერ - თი უ - ფა - ლი ი - ე - სო ქრი-სტე, დე ღმრთი - სა მხო-ლოდ -

ერ - თი უ - ფა - ლი ი - ე - სო ქრი-სტე, დე ღმრთი - სა მხო-ლოდ -

er - ti u - pa - li i - e - so kri - st'e, dze ghmrti - sa mkho - lod -

8

8

შო - ბი - ლი, მა - მი - სა - გან შო - ბი - ლი უ - ნი - ნა - რეს ყო - ველ - თა

შო - ბი - ლი, მა - მი - სა - გან შო - ბი - ლი უ - ნი - ნა - რეს ყო - ველ - თა

sho - bi - li, ma - mi - sa - gan sho - bi - li u - ts'i - na - res qo - vel - ta

8

8 სა - უ - კუ - ნე - თა, ნა - თლი - სა - გან, ღმერ - თი
8 სა - უ - კუ - ნე - თა, ნა - თლი - სა - გან, ღმერ - თი
sa - u - k'u - ne - ta, na - te - li na - tli - sa - gan, ghmer - ti

8 ჭეშ - მა - რი - ტი ღმრთი-სა - გან ჭეშ - მა - რი - ტი - სა, შო - ბი - ლი და
8 ჭეშ - მა - რი - ტი ღმრთი-სა - გან ჭეშ - მა - რი - ტი - სა, შო - ბი - ლი და
ch'esh-ma - ri - t'i ghmrti-sa - gan ch'esh-ma - ri - t'i - sa, sho - bi - li da

8 ა - რა ქმნი-ლი, თა - ნა - არ - სი მა - მი - სა, რო - მლი - სა - გან
8 ა - რა ქმნი-ლი, თა - ნა - არ - სი მა - მი - სა, რო - მლი - სა - გან
1) a - ra kmni - li, ta - na - ar - si ma - mi - sa, ro - mli - sa - gan

1) აქ და ყველა მსგავს შემთხვევაში ალტერნატიული ბემოლები ბანის პარტიაში, მცირე ოქტავის მის წინ ჩვენი ჩამატებულია. ხელნაწერში ასეთ ადგილებში ყველაზე მი ბეკარია.

1) Here and in all similar cases, the E flat symbols in the bass part in small font were added by the editors. There is an E natural in every similar part of the original manuscript.

8

ყო - ვე - ლი შე - ი - ქმნა, რო - ბე - ლი ჩვენ-თვის კაც - თა - თვის

ყო - ვე - ლი შე - ი - ქმნა, რო - ბე - ლი ჩვენ-თვის კაც - თა - თვის

qo - ve - li she - i - kmna, ro - me - li chven-tvis k'ats - ta - tvis

8

და ჩვე - ნი - სა ცხო-ვრე - ბი - სა-თვის გარ - და - მო - ხდა ზე - ცით და ხორ-ცნი

და ჩვე - ნი - სა ცხო-ვრე - ბი - სა-თვის გარ - და - მო - ხდა ზე - ცით და ხორ-ცნი

da chve - ni - sa tskho-vre - bi - sa - tvis gar - da - mo-khda ze - tsit da khor - tsni

8

შე - ი - სხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა და მა - რი - ა - მი - სა - გან

შე - ი - სხნა სუ - ლი - სა - გან წმი - დი - სა და მა - რი - ა - მი - სა - გან

she - i - skhna su - li - sa - gan ts'mi - di - sa da ma - ri - a - mi - sa - gan

1)

ქალ-წუ-ლი-სა და გან - კაც - ნა, და ჯვარს - ეც - ვა ჩვენ-თვის
ქალ-წუ-ლი-სა და გან - კაც - ნა, და ჯვარს - ეც - ვა ჩვენ-თვის
kal - ts'u - li - sa da gan - k'ats - na, da jvars - ets - va chven-tvis

2)

პონ-ტო - ე - ლი - სა პი - ლა - ტეს - ზე, და ი - ვნო, და და - ი - ფლა,
პონ-ტო - ე - ლი - სა პი - ლა - ტეს - ზე, და ი - ვნო, და და - ი - ფლა,
p'on - t'o - e - li - sa p'i - la - t'es - ze, da i - vno, da da - e - pla,

3) 4)

და აღს-დგა მე - სა - მე - სა დლე - სა, მსგავ-სად წე - რი - ლი - სა, და ა-მაღლ-
და აღს-დგა მე - სა - მე - სა დლე - სა, მსგავ-სად წე - რი - ლი - სა, და ა-მაღლ-
da aghs-dga me - sa - me - sa dghe - sa, msgav-sad ts'e - ri - li - sa, da a-maghl-

1) ხელნაწერში სიტყვა „და“ და მისი გამდერებისათვის განკუთვნილი თანაუდერადობა არაა.

2) ხელნაწერში აქ მხოლოდ მძიმეებია. ტაქტის ხაზი ჩვენი ჩამატებულია.

3) ეს ფერატა ხელნაწერიდნაა. იგი ხანგრძლივი არ უნდა იყოს. აქვე მძიმეები ჩვენი აღნიშნულია.

4) ასეთი შემთხვევა, როდესაც პირველი ხმის პარტიაში ორი ბერძნა აღნიშნულია, საგალობლის ხელნაწერში რამდენჯერმე გვხვდება. დაბეჭიოთებით ძნელია ითქვას, ასეთ მომენტებში შეცდომებია თუ ხმათასვლის ვარიანტებია აღნიშნული. ჩვენ ვარაუდისაკენ ვიხრებოთ, და დასაშვებად მივაჩნია ხმათასვლის რომელიმე (მხოლოდ ერთ-ერთი) ვარიანტის შესრულება.

1) The word "da" and the chord for performing it is not in the source manuscript.

2) Only the commas here are in the source manuscript.

3) This fermata is from the original manuscript. This should be long lasting. The commas seen here were added by the editors.

4) Two notes are marked in the first voice part in several places in the original source. We can not be sure whether these were mistakes or the variants of voice movements. We suppose that the second variant is genuine, and we believe that performing any variant is acceptable.

და ზე - ცად, და მჯდო-მა - რე არს მარ-ჯვე-ნით მა - - - მი - სა,
და ზე - ცად, და მჯდო-მა - რე არს მარ-ჯვე-ნით მა - - - მი - სა,
da ze - tsad, da mledo - ma - re ars mar - jve - nit ma - - - mi - sa,

და კვა-ლად მო - მა - ვალ არს დი - დე - ბით, გან - სჯად ცხო - ველ - თა
და კვა-ლად მო - მა - ვალ არს დი - დე - ბით, გან - სჯად ცხო - ველ - თა
da k'va - lad mo - ma - val ars di - de - bit, gan - sjad tskho - vel - ta

და მკვდარ-თა, რო - მლი - სა სუ - ფე - ვი - სა ა - რა არს და - სა - სრულ;
და მკვდარ-თა, რო - მლი - სა სუ - ფე - ვი - სა ა - რა არს და - სა - სრულ;
da mk'vdar-ta, ro - mli - sa su - pe - vi - sa a - ra ars da - sa - srul;

და სუ - ლი წმი - და, უ - ფა - ლი და ცხო-ველს-მყო - ფე - ლი, რო - მე - ლი
 და სუ - ლი წმი - და, უ - ფა - ლი და ცხო-ველს-მყო - ფე - ლი, რო - მე - ლი
 da su - li ts'mi - da, u - pa - li da tskho - vels - mqa - pe - li, ro - me - li

მა - მი - სა - გან გა - მო-ვალს, მა - მი - სა თა - ნა და დი - სა თა - ნა
 მა - მი - სა - გან გა - მო-ვალს, მა - მი - სა თა - ნა და დი - სა თა - ნა
 ma - mi - sa - gan ga - mo - vals, ma - mi - sa ta - na da dzi - sa ta - na

თა - ყვა - ნის - ი - ცე - მე - ბის და ი - დი - დე - ბის, რო - მე - ლი
 თა - ყვა - ნის - ი - ცე - მე - ბის და ი - დი - დე - ბის, რო - მე - ლი
 ta - qva - nis - i - tse - me - bis da i - di - de - bis, ro - me - li

8

იტ - ყო - და ნი - ნა - სწარ - მე-ტყველ-თა მი - ერ;
იტ - ყო - და ნი - ნა - სწარ - მე-ტყველ-თა მი - ერ;
it' - qo - da ts'i - na - sts'ar - me - t'qvel - ta mi - er;

8

8

ი - რთი წმი - და კა - თო - ლი - კე და სა - მო - ცი - ქუ - ლო ეკ - ლე - სი -
ი - რთი წმი - და კა - თო - ლი - კე და სა - მო - ცი - ქუ - ლო ეკ - ლე - სი -
e - rti ts'mi - da k'a - to - li - k'e da sa - mo - tsi - ku - lo ek'k' - le - si -

8

8

al agh - vi - a - reb ert - sa na - tlis - ghe - ba - sa

8

8

მო - სა - ტე - ვე - - ბე - ლად ცო - დვა - - თა!

მო - სა - ტე - ვე - - ბე - ლად ცო - დვა - - თა!

მო - ვე - ლი

mo - sa - t'e - ve - - be - lad tso - dva - - ta!

mo - ve - li

8

8

აღ - დგო - მა - სა მკვდრე - თით და ცხო - ვრე - ბა - სა მე - რმი - სსა მის

აღ - დგო - მა - სა მკვდრე - თით და ცხო - ვრე - ბა - სა მე - რმი - სსა მის

agh - dgo - ma - sa mk'vdre - tit da tskho - vre - ba - sa me - rmi - ssa mis

rit.

rit.

8

სა - უ - კუ - ნი - სა - სა! ა - - - - - მინ!

სა - უ - კუ - ნი - სა - სა! ა - - - - - მინ!

sa - u - k'u - ni - sa - sa! a - - - - - min!

ევქარისტიული განონი 1) 2)
Anaphora

წყალობა! მშეგიდობა!
A Mercy of Peace

3)

281-a

და სულისაც 4)
And With Thy Spirit

3)

282-a

გვაქვს უფლისა მიმართ!
We Lift Them Up

3)

283-a

1) სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივიდან, მ. იპოლიტოვის (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2111) ხელნაწერიდან და პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202).

2) სამდას არც ერთ წყაროში არა „და სულისაცა“. სამიერ წყაროში მოცემული საგალობლები იდენტურია, გარდა საგალობლისა „შენ გიგალობთ“. ამ უკანასკელის სტ. კარბელაშვილისეული, №287 ვერსიისაგან ხმათასვლით სხვაობს მ. იპოლიტოვ-ივანოვისეული და პ. კარბელაშვილისეული ვარანტი. იგი ცალკეა დაეჭირილ 288-ე ნომრიდ, ხოლო დანარჩენ საგალობლები („წყალობა-დან „ამინ“-ამდე“) გამოვლენილი ხმათასვლის ვარანტები წრომდებნილია წვრილი შრიფტით.

3) აქ წარმოდგენილი ალტერციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია „წირვაში“ გამოქვეწებული (კარბელაშვილი, 1899:25; იბ. №313—315) ნიშნებისა და მის საგალობლების სხვა ვარანტების ხელნაწერთა უმრავლესობის მიხედვით.

№281—283 საგალობლების ხელნაწერისეული ის. შემდეგ გვერდზე.

4) რადგანაც ხელნაწერებში არაა, აქ №139 „და სულისაც“ ჩამატებულია ჩვენ მიერ.

1) This chant is from the score archive by S. Karbelashvili, from the original manuscript by M. Ipolitov-Ivanov (State Folklore Center, ms. #2111); and from the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202).

2) None of the three originals contain "And With Thy Spirit." The hymns given in all three originals are identical except the hymn "We Praise Thee". The #287 S. Karbelashvili version of the latter one is different from the variant by M. Ipolitov-Ivanov and P. Karbelashvili only in the voice movements. It is printed separately as hymn #288, and the variants of the voice movements revealed in the rest of the hymns are printed in small font.

3) The accidentals presented here were arranged by the editors based on the examples and most of the original manuscript of other variants of these hymns published in "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:25; see #313-315). See the original manuscript variants of the #281-283 hymns on the following page.

4) As it is not in the source manuscripts, "And With Thy Spirit" #139 was added by the editors.

281-b

1)

წყა - ლო - ბა! მშვი - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა - ვი ქე - ბი - სა!
ts'qa - lo - ba! mshvi-do - ba! she - sa - ts'i - ra - vi ke - bi - sa!

282-b

1)

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

283-b

1)

გვაქვს უ - ფლი - სა მი - მართ!
gvakvs u - pli - sa mi - mart!

1) აქ წარმოდგენილია №281-ბ, 282-ბ და 283-ბ საგალობლების ხელნაწერისეული ვარიანტები. წყაროებში „წყალობა“ და „გვაქვს“ იწყება მიზორული ტერკვინტაკორდით და ნოტირეაციის ნიშანთა გარეშე, ისე, რომ „გვაქვს“ უფლისა მიმართ „შე დორიული მიზრილებაა, „წყალობა“-ს სანის ნაგებისაში რე დორიული, კარანტი კი, ლა ეოლიური მიზრილობაა, ამსათან, სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერში, №281 „წყალობა“-ს ბოლოს, II-III სტეპში სოლ-თან განსხვავებული ფანქრით აღნიშნულია დიეზები (რითაც ჩანს, რომ სტ. კარბელაშვილს საგალობლებში მოგვიანებით შეუტანია №281-ა ვერსიის კილოური მიხრილობა).

აქ, №281-ბ და 283-ბ საგალობლები წარმოდგენილია მ. იოოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერში და პ. კარბელაშვილის არქივის საქმე №202-ში მოცემული კილოური მიზრილობით. №282-ბ ნომრით დაბეჭდილია №139-ბ ნომუში, რომელიც, ასევე, დორიული (დასაწყისში და კადანისში ან ფანალისთ) ან ეოლიური (კარანტი ბანის ლა ფანალისთ) მიზრილობაა.

შედ. №81-ბ, 82-ბ, 145-ბ, 265-ბ და 442—450 ნიმუშების.

მას საგალობელთა როგორც რედაქტირებული, ასევე, ხელნაწერისეული ვარიანტების შესრულება დასაშვებად მიგვაჩინა.

1) The original manuscripts of the hymns #281-b, 282-b and 283-b are presented here. The texts "tsqaloba" and "gvakvs" start a minor third-fifth chord in the original sources, and is notated without accidentals. Thus a D dorian deviation occurs in "And With Thy Spirit", and A Aeolian cadence type. Meanwhile, in the source manuscript by S. Karbelashvili, at the end of the "tsqaloba" in hymn #281, the sharp symbols are marked with a different coloured pencil as a G, in the second and the third voices. This likely means that S. Karbelashvili added the modal character of hymn #281 later.

Here, the hymns #281 and 283 are presented with modal changes as found in the original manuscript by M. Ipolitov-Ivanov and manuscript #202 by P. Karbelashvili. Example #139 is printed as #282-b: here we find Dorian deviation (with a D finalis in the beginning and in the cadence) or Aeolian deviation (with an A finalis in the cadence).

Compare to examples #81-b, 82-b, 145-b, 265-b and 442-450.

We believe that performing the edited version or the original manuscript versions of the hymns is acceptable.

ღირს არს და მართალ

Meet and Right It Is

1)

ღირს არს და მარ-თალ, თა - ყვა - ნის - ცე - მა
ღირს არს და მარ-თალ, თა - ყვა - ნის - ცე - მა
ghirs ars da mar - tal, ta - qva - nis - tse - ma

მა - მი - სა და დი - სა და წმი - დი - სა სუ - ლი - სა,
მა - მი - სა და დი - სა და წმი - დი - სა სუ - ლი - სა,
ma - mi - sa da dzi - sa da ts'mi - di - sa su - li - sa,

2)

სა - მე - ბი - სა ერთ - არ - სე - ბი - სა და გა - ნუ - ყო -
სა - მე - ბი - სა ერთ - არ - სე - ბი - სა და გა - ნუ - ყო -
sa - me - bi - sa ert - ar - se - bi - sa da ga - nu - qo - pe -

1. ღმი 2. ღ
1. ღმი 2. ღ
1. ღმი 2. ღ
1. ღ
2. ღ
.li - - - - i - - - -
2.i - - - - - - - -

1) საგალოპელი ხელნაწერებში დიდი სეკანდით დაბლაა ნოტირებული.

2) №284—289 პიმნებში ცეზურების გამომხატველი მძიმეები ჩვენი აღნიშნულია.

1) The hymn is notated a major second lower in the source manuscripts.

2) The commas indicating caesuras were arranged by the editors in the hymns #284-289.

წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო

285

Holy, Holy, Holy

¹⁾ ალტერაციის საგასალებო ნიშანთა ეს ცელილება ჩევნი შემოტანილია „ნირგაში“ (კარბელაშილი, 1899:25–31) და ბეჭდილი (ჩევნთან — №313–319), ასევე, გრ. ჩინკვაძის და მ. ელიზაბერაშვილის მიერ ნოტირებული (№289–291; 299–205) ევქარისტიული კანონების მიხედვით. №284–288 ჰიმნების ხელნაწერებში საგასალებო ნიშანთა ცელილება არ ფიქსირდება. ფრჩხილებში მოცემულია ამ ფრაგმენტების, ხელნაწერებში დაფიქსირებული კოლოური ელექტრის ამსახველი ალტერაციის ცელი.

ხელნაკრების.
ამასთან, ამ პანგის მქონე საგალობელთა მრავალ ხელნაცერში, ბოლო მუხლი სწორედ „წირვის ეული“ (კარბელაშვილი, 1899: 25-31) ევგარისტის მსგავსი პარმონიული თავისებურებებით (ბოლო საკუევში აღტერაციის საგასაღელო ნაშათა, შესაბამისად — ბეგრაძორიგის და ცალკეული ნაგებობების კილოური შეფერილობის ცვლილებით) არის ნარჩოდგენილი. იმ შემთხვევებშიც, როცა ხელნაცერში ამ მოვლენის ამსახველი აღტერაციის ყველა ნიშანი არ ფიქსირდება, ზოგადოდ საფლავების სიმაღლე მაინც იკვლება ხოლმე.

დასაქვება ამ და სხვა საგალოობელთა მსგავსის მუხლების ორივე ვარიანტის შესრულება — როგორც საგასაღებო ნიშანთა ცვლილებით, ასევე, ცვლილების გარეშე, ნინა მუხლების საგასაღებო ნიშნებით აუღერებაც.

285. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო
2) საკუთრივი ენა და საკუთრივი ენა და

2) საგალოობელი ხელნახერებში დიდი სეკუნძით დაბლა ნოტირებული.

1) The key signature was changed by the editors based on the eucharist canons printed in "The Liturgy" (Karbelašvili, 1899:25-31) (#313-319 in our version) and notated by Gr. Chikhikvadze and M. Elizbarashvili (#289_291; 299_205). In the source manuscripts of the hymns #284-288 there is no change of the key signature.

Brackets show the accidentals as found in the original manuscript

We should note that in the fragments of this and other similar hymns (eucharistic hymns, the long "You are the Lord," the long "Amin," etc.), this kind of change of the accidentals is not found in separate original manuscripts.

Meanwhile, in many original manuscripts of the hymn with this tune, the last stanza is presented with harmonic features similar to the eucharist from "The Liturgy" (Karbelašvili, 1899:25-31). This is seen in examples such as changing the key signature accidentals in the last cadence, therefore the colour of the scale and separate constructions. In those cases when all the accidentals depicting this event do not exist in the original manuscript, the pitch of some of the steps still change.

Performing both variants of the similar stanzas of this and other hymns is acceptable. One can change the key or not, or perform the accidentals found in the previous stanzas.

2) The hymn is notated a major second interval lower in the source manuscript.

ოთ,
ოთ,
ot,

სავ - სე ა - რი - ან ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა
sav - se a - ri - an tsa - ni da kve - qa - na

დი - დე - ბი - თა შე - ნი - თა!
დი - დე - ბი - თა შე - ნი - თა!

ო - სან - ნა მა - ღალ - თა ში - ნა!
ო - სან - ნა მა - ღალ - თა ში - ნა!

di - de - bi - ta she - ni - tal
o - san - na ma - ghal - ta shi - na!

კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა!
კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა!

k'ur - tkhe - ul ars mo - ma - va - li sa - khe - li - ta u - pli - sa - ta!

ო - სან - ნა მა - ღალ - თა
ო - სან - ნა მა - ღალ - თა

o - san - na ma - ghal - ta 1.shi - - - - -
 2.i - - - - -

۸۶۰۶

286

2)

Soprano: a - мю!

Alto: a -

Bass: a - мин!

1)

rit.

s - so - - oö!

a - mi - - in!

1) საგასაბობო ნიშვნების ცელითება ჩვენი შემოტანილია. ფრჩხილებში მოცემულია ამ ფრაგმენტების, ხელნაწერებში დაფუძნებული, კიბეური ელექტროს ამსახველ ალტრაციის ნიშვნები.

2) საგალობელი ხელნაწერებში დიდი სეკურიტეტი დაბლა ნოტირებული.

1) The change of the key signature accidentals was done by the editors. The accidentals depicting this colour of these fragments, given in the original manuscripts, are given in parenthesis.

2) The hymn is notated a major second interval lower in the source manuscript.

၁၂၆ ဂေဂာလ်တ

1)

shen

gi - ga - lo

obt,

shen

ga - k'u -

rtkhevt,

shen

gma - dlobt,

u - pa - lo

1) საგალობელი სტ. კარბელაშვილის მიერ დიდი სეკუნძით დაბლა ნოტირებული.
1) The hymn was notated a major second interval lower by S. Karbelashvili.

და გე - ვედ - რე - ბით შენ, ღმერ - თო
და გე - ვედ - რე - ბით შენ, ღმერ - თო

o,

da ge - ved - re - bit shen, ghmer - to

ჩვე - - - - e - - - -

ჩვე - - - - e - - - -

chve - - - - e - - - -

1)

ე - - - - ნო - - - -

ე - - - - ნო - - - -

e - - - - no - - - -

rit.

ო!

ო!

o!

1) საგასაღბო ნიშნების ცვლილება ჩვენი შემოტანილია. ფრჩხილებში მოცემულია ამ ფრაგმენტების, ხელნაწერები
დაფიქსირებული, კილოური ელფერის ამსახველი ალტერაციის ნიშნები.
1) The change of the accidentals was done by the editors. The accidentals depicting the scale colour of these fragments found in the source manuscript are given in the parenthesis.

შენ გიგალობთ 1) 2)
We praise thee

3)

4)

shen

gi - ga -

lo -

obt,

shen

ga - k'u -

u - rtkhevt,

gma - dlobt,

u - pa -

1) მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2111) და პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202).

2) პ. კარბელაშვილის არქივში არსებული ნიმუშის განსხვავებული ხმათასვლა წვრილი შრიფტითაა დაბეჭდილი.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია დიდი სეკუნძით დაბლა.

4) იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერში გაურკვეველია, აյ სოლ დიეზია თუ სოლ ბეკარი. პ. კარბელაშვილის არქივის ვარიანტში აյ დიეზია. ორივე ტონის ინტონირება დასაშვებად მოგვაჩნია.

1) From the original manuscript by M. Ipolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2111) and the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202).

2) The different movements of the voices of the P. Karbelashvili variant was printed in small font.

3) The hymn was notated a major second interval lower in the source manuscript.

4) It is not clear in the source manuscript of Ipolitov-Ivanov, if there is a G sharp or a G natural here. There is one sharp in the archival variant by P. Karbelashvili. We consider performing either way acceptable.

და გი - ვედ - რე -
და გი - ვედ - რე -
lo, da ge ved re -

ბით შენ, ღმერ - თო
ბით შენ, ღმერ - თო
bit shen, ghmer - to chve
2.6

1)
e - - - - e - - - - no - - - -
rit.

rit.
o!
3!
3!
o!

1) საგასალებო ნიშნების ცვლილება ჩვენი შემოტანილია. ფრჩხილებში მოცემულია ამ ფრაგმენტების, ხელნაწერებში დაფიქსირებული კილოური ელფერის ამსახველი ალტერაციის ნიშნები.

1) The key signature change was done by the editors. The accidentals from the original are given in parenthesis.

ეგექარისტიული ქანონი^{1) 2)}
Anaphora

ღირს არს და მართალ
Meet and Right It Is

289

3)

ღირს არს და მარ-თალ თა - ყვა - ნის - ცე - - - მა
ghirs ars da mar - tal ta - qva - nis - tse - - - ma

მა - მი - სა და და დი - სა და წმი - დი - სა სუ - ლი - - -
ma - mi - sa da da dia - sa da ts'mi - di - sa su - li - - -

სა, სა - მე - ბი - სა ერთ - არ - სე - ბი - სა
sa, sa - me - bi - sa ert - ar - se - bi - sa

1) გრ. ჩხილევაძის ხელნაწერიდან (ფოლე. ცენტრი, ხელ. №2125).

2) ევეკარისტიული კანონის ამ ხელნაწერში ნოტიირებული არაა „წყალობა“, „და სულისაცა“, „გვაქვს უფლისა“ და „ამინ“. მა გამოტოვებული საგალოობლის ადგილზე, გთავაზობთ, შესრულოთ, წინამდებარე ევეკარისტიული ციკლის შესბამისი ჰიმნები.

3) საგალოობელი ხელნაწერში დღი სკეუნდიი დაბლა ნოტიირებული.

1) From the original manuscript by Gr. Chkhikvadze (State Folklore Centre, ms. #2125).

2) The hymns "Mercy," "And With Thy Spirit," "The Lord is with us", and "Amen" are not notated in this source of this eucharistic canon. Instead of these missing hymns, we offer the eucharistic cycle hymns #281-287.

3) The hymn was notated a major second interval lower in the source manuscript.

da ga - nu - quo - li -

1)

o - - - - - bə

o - - - - - bə

i - - - - - sa - - - - -

rit.

ə!

ə!

al

წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო
Holy, Holy, Holy

290

წმი-და-ო, წმი-და-ო, წმი-და-ო უ - ფა - ლო სა - ბა - მო,
წმი-და-ო, წმი-და-ო, წმი-და-ო უ - ფა - ლო სა - ბა - მო,
ts'mi-da - o, ts'mi-da - o, ts'mi-da - o u - pa - lo sa - ba - ot,

1) №289—291 საგალობლებში ცეზურების აღმნიშვნელი სასვენი ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.
1) The punctuation marks indicating the caesuras in the hymns #289-291 were arranged by the editors.

8

სავ - სე ა - რი - ან ცა - ნი - და ქვე - ყა - ნა დი - დე - ბი - თა
სავ - სე ა - რი - ან ცა - ნი - და ქვე - ყა - ნა დი - დე - ბი - თა
sav - se a - ri - an tsa - ni - da kve - qa - na di - de - bi - ta

8

შე - ნი - - - თა!
ო - სან - ნა მა - ღალ - თა ში - ნა!

8

შე - ნი - - - თა!
ო - სან - ნა მა - ღალ - თა ში - ნა!

she - ni - - - ta!
o - san - na ma - ghal - ta shi - na!

8

კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა!
კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა!

8

k'ur - tkhe - ul ars mo - ma - va - li sa - khe - li - ta u - pli - sa - ta!

8

ო - სან - ნა მა - ღალ - თა ში - - - - -
ო - სან - ნა მა - ღალ - თა ში - - - - -
o - san - na ma - ghal - ta shi - - - - -

rit.

შენ გიგალობთ

We Praise Thee

291

1) საგალობელი ხელნაწერში დიდი ტერციით დაბლაა ნოტირებული.

2) ფრჩხილებში ჩასმული აღტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია. მათი შესრულება სავალდებულო არაა.

1) The hymn is notated a major third interval lower in the source manuscript.

2) The accidentals given in parenthesis were arranged by the editors. Performing them is not obligatory.

რთხევთ,
რთხევთ,
rtkhevt,

შე - - - - გმა - დლობთ
she - - - - gma - dlobt

ფა - - - - ლო;
fa - - - - lo;

და გე - ვედ - რე - ბით შენ, ღმერ - თო ჩვე
da ge - ved - re - bit shen, ghmer - to chve

A musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major (two sharps). The vocal parts are arranged in three staves. The Soprano staff begins with a dotted half note followed by eighth notes. The Alto staff begins with a dotted half note followed by eighth notes. The Bass staff begins with a dotted half note followed by eighth notes. Measures 8-11 are shown, separated by a vertical bar line. The vocal parts continue with eighth notes and quarter notes, with some sustained notes indicated by dashes and arcs.

ეგერარისტიული განონი 1)
Anaphora

წყალობა! მშვიდობა!

A Mercy of Peace

292

წყალობა! მშვიდობა!
შე-სა-ნი-რა - ვი ქე - ბი - სა!
წყალობა! მშვიდობა!
შე-სა-ნი-რა - ვი ქე - ბი - სა!
ts'qa - lo - ba! mshvi-do - ba! she-sa - ts'i - ra - vi ke - bi - sal

და სულისაცა

293 And With Thy Spirit

გვაქვს უფლისა მიმართ

294 We Lift Them Up

და სულისაცა შე-ნი-სა თა - ნა!
და სულისაცა შე-ნი-სა თა - ნა!
da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

გვაქვს უფ - ლი - სა მი - მართ!
გვაქვს უფ - ლი - სა მი - მართ!
gvakvs up - li - sa mi - mart!

ღირს არს და მართალ

295

Meet and Right It Is

ღირს არს და მარ - თალ თა - ყვა - ნის - ცე - - - მა
ღირს არს და მარ - თალ თა - ყვა - ნის - ცე - - - ბა
ghirs ars da mar - tal ta - qva - nis - tse - - - ma

1) დ. მოლოდიაშვილის ხელნაწერიდან.

2) №292—298 საგალობელთა ხელნაწერში არა გამოწერილი ალტერაციის ნიშნები. ისინი ჩვენი აღნიშნულია.

3) ხელნაწერში ამ მძინევის ადგილზე მუხლის დამთავრების აღნიშნებული ტაქტის ხაზება.

4) საგალობელი ხელნაწერში პატარა ტერციით დაბლაა ნოტირებული, ალტერაციის ნიშანთა გარეშე. წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვერსაიში, ხელნაწერის შესაბამისად, სამივე სმაში საგასაღებო სი, მი და ღა ბემოლები უნდა ყოფილიყო. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია, №281—291 ჰიმნების მიხედვით.

1) From the original manuscript by D. Molodinashvili.

2) The accidentals are not written in the source manuscript of the hymns #292-298. They were arranged by the editors.

3) In the source manuscript, instead of these commas, there are bar lines indicating the ending fo the stanza.

4) The hymn is notated a minor third interval lower in the source manuscript, without accidentals. In this transposed version, according to the original manuscript, the B, E and A flats must have been in all three voices. The accidentals presented here were arranged by the editors, based on the hymns #281-291.

Soprano: მა - მი - სა და დზი - სა და წმი - დი - სა სუ - ლი - სა,
Alto: მა - მი - სა და დი - სა და წმი - დი - სა სუ - ლი - სა,
Basso continuo: (bassoon entries) მა - მი - სა და დი - სა და წმი - დი - სა სუ - ლი - სა,

სა - მე - ბი - სა ერთ - არ - სე - ბი - სა,
 და გა - ნუ - ყო - ფე -

სა - მე - ბი - სა ერთ - არ - სე - ბი - სა,
 და გა - ნუ - ყო - ფე -

და გა - ნუ - ყო - ფე -

Musical score for piano, three staves. Top staff: Treble clef, key signature of one sharp, measure number 8. Middle staff: Treble clef, key signature of one sharp, dynamic B3, measure number 3. Bottom staff: Bass clef, key signature of one sharp, dynamic B3. Measures 8-9 show eighth-note patterns. Measure 10 begins with a dotted half note followed by a half note.

წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო¹⁾
Holy, Holy, Holy

წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და - ო უ - ფა - ლო, სა - ბა - ოთ,
 წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და - ო უ - ფა - ლო, სა - ბა - ოთ,
 ts'mi - da - o, ts'mi - da - o, ts'mi - da - o u - pa - lo, sa - ba - ot,

სავ - სე ა - რი - ან ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა დი - დე - ბი - თა
 სავ - სე ა - რი - ან ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა დი - დე - ბი - თა
 sav - se a - ri - an tsa - ni da kve - qa - na di - de - bi - ta

2)
 შე - ნი - თა! ო - სა - ნა მა - ღალ - თა ში - ნა! კურ - თხე -
 შე - ნი - თა! ო - სა - ნა მა - ღალ - თა ში - ნა! კურ - თხე -
 she - ni - ta! o - sa - na ma - ghala - ta shi - na! k'ur - tkhe -

3)
 ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა!
 ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა!
 ul ars mo - ma - va - li sa - khe - li - ta u - pli - sa - ta!

1) საგალოპბეჭი ხელნაწერში პატარა ტერციით დაბლაა ნოტირებული, ალტერაციის ნიშანთა გარეშე. წინამდებარე ტრანსპონირებულ ვერსიაში, ხელნაწერის შესაბამისად, სამივე სმაში საგასაღებო ხი, მზ და ღა ბემოლები უნდა ყოფილოყო.

აյ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია, №281—291 ჰიმნების მიხედვით.

2) ცეზურებს გამომხატველი მძინებები ჩვენი აღნიშნულია.

3) ასეთი რიტმით არის ნოტირებული ეს თანაუდერადობები ხელნაწერში. პარტიტურაში ეს ნაგებობები ჩვენ მიერ გამარტივებული რიტმითაა მოცემული.

1) The hymn is notated a minor third interval lower in the original manuscript, without accidentals. In this transposed version, according to the original manuscript, the key signature B, E and A flats must have been in all three voices. The accidentals presented here were arranged by the editors, based on hymns #281-291.

2) The commas indicating the caesuras were arranged by the editors.

3) These chords are notated with this rhythm in the source manuscript. These simplified rhythms were added by the editors in the score.

ო - სა - ნა მა - ღალ - თა ში - - - - -
o - sa - na ma - ghal - ta shi - - - - -

ო - - - - - ნა - - - - -
o - - - - - na - - - - -

ა! ა!

ამინ 1)
Amen

297

მინ!
მინ!
მინ!

1) ხელნაწერში საგალობელი პატარა ტერციით დაბლაა ნოტირებული.

1) The hymn was notated a minor third interval lower in the source manuscript.

შენ გიგალობთ¹⁾
We Praise Thee

2)

შენ გი - გა -

shen gi - ga -

ლობთ,
ლობთ,
ლობთ,
lobt,

შენ გა -

shen ga -

კურ - - - - თხევთ,
კურ - - - - თხევთ,
კურ - - - - თხევთ,
k'ur - - - - tkhevt,

შენ

3)

გმა-დლობთ, უ - ფა - - - ლო,
გმა-დლობთ, უ - ფა - - - ლო,
gma - dlobt, u - pa - - - io,

1) ხელნაწერში საგალობელი დიდი სეკუნძით დაბლაა ნიტირებული, ალტერაციის ნიშანთა გარეშე. ნინამდებარე ჰარტიტურაში ნარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

2) როგორც ხელნაწერში ჩას, დ. მოლოდინაშვილს საგალობლის I მუხლი ჩანერილი ჰქონდა II მუხლის იდენტურად; ხოლო შემდგომ, I მუხლის ხმათასვლაში შეუტანია ცვლილებანი, „ნირვისეული“ (კარბელაშვილი, 1899:29) „შენ გიგალობთ“-ის (ნინამდებარე კრებულში №319) მახვილი.

3) ამ ბერის სიმაღლე ხელნაწერში გაურკვეველია. აქ მოცემულია მისი ნაკითხვის ორი, შესაძლო, ვარიანტი.

1) The hymn is notated a major second interval lower in the source manuscript, without accidentals. The accidentals given in this score were added by the editors.

2) The first stanza is a copy of the source by D. Molodinashvili, as it is apparent from the original manuscript. Afterwards, he made changes in the voice movement of the first stanza based on the hymn "We Praise Thee" (#319) from "The Liturgy" (Karbelašvili, 1899:29).

3) The pitch of this note in the source manuscript is not clear. Two ways of interpreting it are offered here.

1)

და გე - ვე - დრე - ბით შენ, ღმერ - თო ჩვე -
da ge - ve - dre - bit shen, ghmer - to chve -

ე - ნო -

ო!

2) *ossia:*
ან ან:

ო!

1) ხელნაწერში აქ ტაქტის ხაზია.

2) წერილი შრიფტით წარმოდგენილია საგალობლის დამაბოლოვებელი ფრაზის პირველადი ვარიანტი, რომელიც შემდეგ გადაკეთებულია. საბოლოო ვარიანტის მავივრად, საკადანსო ფრაზის პირველადი ვარიანტის შესრულებაც დასაშვებად მიღვაჩინა.

1) The bar line is here in the source manuscript.

2) The initial variant of the final phrase of the hymn is printed in small font. As in the last variant, we consider performing the initial variant of the cadence phrase to be acceptable.

299-a გვერდისტიული განონი¹⁾ 2)
წყალობა! მშვიდობა!

Anaphora
A Mercy of Peace

360

წყა - ლო - ბა! მშვი - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა - ვი ქე - ბი - სა!
წყა - ლო - ბა! მშვი - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა - ვი ქე - ბი - სა!
ts'qa - lo - ba! mshvi - do - ba! she - sa - ts'i - ra - vi ke - bi - sa!

299-b

წყა - ლო - ბა! მშვი - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა - ვი ქე - ბი - სა!
წყა - ლო - ბა! მშვი - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა - ვი ქე - ბი - სა!
ts'qa - lo - ba! mshvi - do - ba! she - sa - ts'i - ra - vi ke - bi - sa!

300

და სულისაცა

And With Thy Spirit

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - - - სა თა - ნა!
და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - - - სა თა - ნა!
da su - li - sa - tsa she - ni - - - sa ta - na!

გვაქვს უფლისა მიმართ

We Lift Them Up

გვაქვს უ - ფლი - სა მი - მართ!
გვაქვს უ - ფლი - სა მი - მართ!
gvakvs u - pli - sa mi - mart!

1) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

2) როგორც მ. ელიზბარაშვილის მიერ ჩანერილი სხვა საგალობლები, ეს ევერარისტიული კანონიც ძალიან ჰქავს სტ.

კარბელაშვილის მიერ ნოტირებულ №306—312 და №313—319 ევერარისტიულ კანონებს.

3) №299-ბ ნომრად დატეზილია ხელნაწერში განხვავებული ფერის ფანჯრით ჩასხორების შედეგად შეცვლილი ვერსია.

1) From the original manuscript by M. Elizbarashvili.

2) As other hymns recorded by M. Elizbarashvili, this eucharistic canon is also very similar to the eucharistic canons #306-312 and #313-319 notated by S. Karbelashvili.

3) The version was changed with a different coloured pencil in the source manuscript, and is printed as #299-b here.

1)

ღირს არს და მარ-თალ, თა - ყვა - ნის გი - მა
ghirs ars da mar - tal, ta - qva - nis tse - ma

2)

მა - მი - სა და ძი - სა და წმი - დი - სა სუ - ლი - სა,
ma - mi - sa da dzi - sa da ts'mi - di - sa su - li - sa,

2)

სა - მე - ბი - სა ერთ - არ - სე - ბი - სა და გა - ნუ - ყო - ფე -
sa - me - bi - sa ert - ar - se - bi - sa da ga - nu - quo - fe -

სა - მე - ბი - სა ერთ - არ - სე - ბი - სა და გა - ნუ - ყო - ფე -
sa - me - bi - sa ert - ar - se - bi - sa da ga - nu - quo - fe -

ლი - - - - - ი - - - - -

- 1) ხელნაწერში საკალიბელი დღით სეკუნდით დაბლა ნოტირდბული.
 - 2) ამ ფრაგმენტებში I ხმაში წერილი შრიფტით წარმოდგენილია ხელნაწერში განსხვავებული ფერის ფანჯრით შეტანილი ცვლილებები, ხოლო II—III ხმაში — ჩვენ მიერ შეწყობილი სვლები. ფრაგმენტში „თაყვანის-ცემა“ სამივე ხმაში ან მხოლოდ მსხვერი, ან მხოლოდ წერილი შრიფტით ნაბეჭდი ბეჭრები უნდა შესრულდეს.
 - 3) ფრაგმენტი ჩასმული ალტერატიული ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.
- 1) The hymn is notated a major second interval lower in the source manuscript.
 2) The changes in these fragments of the first voice in the source manuscript were made with a different coloured pencil, and the movements arranged by the editors in the second and the third voices are printed here in small font. In the fragment, "taqvanis-tsema," either the notes in big font or little font should be performed.
 3) The accidentals given in parenthesis were added by the editors.

rit.

303

წმიდა არს, წმიდა არს, წმიდა არს
Holy, Holy, Holy

2)

1) ხელნაწერის შესაბამისად, აქ I ფა-სთან ბეჭერი, ხოლო შემდგომ, II-III ხმები, ყველა ფა-სთან დიეზი უნდა ყოფილოყო.
უმჯობესად მიგვაჩინა, რომ ამ ნაგებობაში, II-III ხმებში ერთნაირად შესრულდეს — ან სულ ფა დიეზი, ან სულ ფა ბეჭერი.

2) საგალოობელი ხელნაწერში დიდი სეკუნძით დაბლა ნოტირებული.

3) ხელნაწერში აქ ხმებს შორის მეტრო-რიტმული შესაბამობაა. შესაძლოა ეს სვლა — მეთევებისეტედი ფა და მი შესრულდეს, როგორც მეტიზმატიკური ფორმულაგვი („ჩახვევა“). ასევე, დასაშვებია მათი რეალური გრძლიობით შესრულებაც. ასეთ შემთხვევაში I-III ხმების ბეჭერი უცა გაგრძელდეს II ხმის შესაბამისად — ერთი მერვედი გრძლიობით.

1) In the original manuscript, there was a sharp symbol here for the first F, then later also for the second and third voices; the sharp signs should apply to all F pitches. We believe that it is preferable to perform an F sharp always (or an F natural), in the second and third voices, as long as there is consistency.

2) The hymn is notated a major second interval lower in the source manuscript.

3) There is meter-rhythmic discrepancy among the voices in the source manuscript. This move can be performed with F and E semiquavers, as a melismatic ornament. Also, it is possible to perform them with their actual value. In the cases like this, the notes should be a duration of one quaver in the first and third voices, according to the second voice.

1)

ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა დი - დე - ბი - თა მი - სი -
tsa - ni da kve - qa - na di - de - bi - ta mi - si -

2)

თა! ო - სან - ნა მა - ღალ - თა
თა! ო - სან - ნა მა - ღალ - თა
ta! o - san - na ma - ghal - ta

ში - ნა! კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა
ში - ნა! კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა
shi - na! k'ur - tkhe - ul ars mo - ma - va - li sa - khe - li - ta

უ - ფლი - სა - თა! ო - სან - ნა მა - ღალ - თა ში -
უ - ფლი - სა - თა! ო - სან - ნა მა - ღალ - თა ში -
u - pli - sa - ta! o - san - na ma - ghal - ta shi -

1) ხელნაწერში აქ მუხლის დამთავრების აღმნიშვნელი ტაქტის ხაზია.

2) ცრრჩხილებში ჩასმული ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

1) The bar line indicating the ending of the stanza is here in the source manuscript.

2) The accidentals given in parenthesis were added by the editors.

ამინ

304

Amen

rit.

1) საგალობელი ხელნაწერში დიდი სეკუნძით დაბლაა ნოტირებული.

2) ფრჩხილებში ჩასმული აღტერნატიული აღტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

1) The hymn was notated a major second interval lower in the source manuscript.

2) The accidentals given in parenthesis were added by the editors.

შენ გიგალობთ

We Praise Thee

1)

შენ გიგალობთ
We Praise Thee

shen gi - ga -

2)

ლობთ,
lobt,

შენ გა -
shen ga -

3)

კურ - - - თხევთ,
k'ur - - - tkhevt,

შე - - -
she - - -

en gma - dlobt, u - pa - - - io - - -

- 1) ხელნაწერში საგალობელი დიდი სეკუნდით დაბლაა ნოტირებული.
 2) თუ ბანის ქვედა ვარიანტი სრულდება, მემში აქ სოლ დაეზი უნდა შესრულდეს, ბანის ზედა ვარიანტთან კი — სოლ ძებარი.
 3) ცრმისილებში ჩასმული ალტერნაციის ნშნები ჩვენი აღნიშნულია.
- 1) The hymn was notated a major second interval lower in the source manuscript.
 2) When performing the lower variant of the bass voice, a G sharp should be performed here in the second voice, and a G natural with the upper variant of the bass.
 3) The accidentals given in parenthesis were added by the editors.

da - ge - ved - re - bit shen, ghmer - to

rit.

rit.
rit.
chve

e - - - no - - -

rit.
rit!
rit!

ეგქარისტიული განონი¹⁾
Anaphora

306

წყალობა! მშეგიდობა!
A Mercy of Peace

წყალობა! მშეგიდობა!
წყალობა! მშეგიდობა!
წყალობა! მშეგიდობა!

შე - სა - წი - რა - ვი
she - sa - ts'i - ra - vi
ke - bi - sa!

ts'qa - lo - ba! mshvi - do - - - ba!
she - sa - ts'i - ra - vi
ke - bi - sa!

307

და სულისაცა
And With Thy Spirit

და სუ - ლი - სა - ცა
და სუ - ლი - სა - ცა
და სუ - ლი - სა - ცა

შე - ნი - - - სა თა - ნა!
she - ni - - - sa ta - na!
she - ni - - - sa ta - na!

308

გვაქვს უფლისა მიმართ
We Lift Them Up

გვაქვს უ - ფლი - სა მი - მართ!
გვაქვს უ - ფლი - სა მი - მართ!

gvakvs u - pli - sa mi - mart!

1) სტ. კარბელაშვილის მიერ ჩანერილი წინამდებარე ევქარისტიული კანონი, განსაკუთრებით მსგავსია „წირვის“ (კარბელაშვილი, 1899:25) ევქარისტიული კანონის პირველადი ვარიანტისა, რომელიც შემდგომ ცვლილებებია შეტანილი — გამოცემის „შესწორებასა“ (კარბელაშვილი, 1899: IV) და „დამატებაში“ (კარბელაშვილი, 1899:51). „წირვისული“ ევქარისტიული კანონის ეს შეცვლილი და საბოლოო ვარიანტი კრებულში 313—319 წირვადაა დაბეჭდილი.

1) This eucharistic canon notated by S. Karbelashvili is especially similar to the initial variant of the eucharistic canon of "The Liturgy" (Karbelashvili, 189:25). The changes were made later in the editions of "Corrections" (Karbelashvili, 1899: IV) and "Addition" (Karbelashvili, 189:51).

This changed and the final variant of the eucharistic canon based on that of "The Liturgy" is printed as #313-319.

ღირს არს და მართალ
Meet and Right It Is

1)

ღირს არს და მარ-თალ, თა - ყვა - ნის გი - გა²⁾ (♯) (♭)
ღირს არს და მარ-თალ, თა - ყვა - ნის გი - გა

ghirs ars da mar - tal, ta - qva - nis tse - ma

გა - მი - სა და ძი - სა და წმი - დი - სა სუ - ლი - სა,
გა - მი - სა და ძი - სა და წმი - დი - სა სუ - ლი - სა,
ma - mi - sa da dzi - sa da ts'mi - di - sa su - li - sa,

სა - მე - ბი - სა ერთ - არ - სე - ბი - სა და გა - ნუ - ყო - ფე -
სა - მე - ბი - სა ერთ - არ - სე - ბი - სა და გა - ნუ - ყო - ფე³⁾ -
sa - me - bi - sa ert - ar - se - bi - sa da ga - nu - qo - pe -

ლი - - - - - ი - - - - -

1) ხელნაწერში საგალობელი დიდი სეკუნდით დაბლაა ნოტირებული.

2) ფრჩხილებში დაბეჭდილი, ალტერნატიული ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

1) The hymn was notated a major second interval lower in the source manuscript.

2) The accidentals given in parenthesis were added by the editors.

მიღდა არს, მიღდა არს, მიღდა არს

rit.

ა! ა! ა!

წმიდა არს, წმიდა არს, წმიდა არს

310 Holy, Holy, Holy

წმი - და არს, წმი - და არს, წმი - და არს უ - ფა - ლი სა - ბა -
წმი - და არს, წმი - და არს, წმი - და არს უ - ფა - ლი სა - ბა -
წმი - და არს, წმი - და არს, წმი - და არს უ - ფა - ლი სა - ბა -

ოთ! 3) სავ - სე ა - რი - ან
ოთ! სავ - სე ა - რი - ან
ოთ! სავ - სე ა - რი - ან

1) საგასაღებო ნიშანთა ცვლილება ჩვენი შემოტანილია ჰიმნის ამ ფრაგმენტში — საგალობლის ხელნაწერში ჩანსტრილი ალტერიტურის არსაგასაღებო ნიშნებისა და „წირვის“ (ქარბელოშვილი, 1899:25—31) ევქარისტიული კანონის მიხედვით.

2) საგალობლი ხელნაწერში დიდი სეკუნძით დაბლა ნოტირებული.

3) ფრაგმენტში ჩასმული ალტერიტურის აღტერაციის ნიშნები ჩვენი აღმიშნულია.

1) The change of the key signature accidentals was done by the editors in this fragment of the hymn, based on the accidentals recorded in the source manuscript and the eucharistic canon of "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:25-31).

2) The hymn is notated a major second interval lower in the source manuscript.

3) The accidentals given in parenthesis were added by the editors.

Georgian folk song notation with lyrics:

ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა დი - დე - ბი - თა მი - სი -
 ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა დი - დე - ბი - თა მი - სი -
 tsa - ni da kve - qa - na di - de - bi - ta mi - si -

Georgian folk song notation with lyrics:

თა! ო - სან - ნა მა - ღალ - თა
 თა! ო - სან - ნა მა - ღალ - თა
 ta! o - san - na ma - ghal - ta

Georgian folk song notation with lyrics:

ში - ნა! კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა
 ში - ნა! კურ - თხე - ულ არს მო - მა - ვა - ლი სა - ხე - ლი - თა
 shi - na! k'ur - tkhe - ul ars mo - ma - va - li sa - khe - li - ta

Georgian folk song notation with lyrics:

უ - ფლი - სა - თა! ო - სან - ნა მა - ღალ - თა ში -
 უ - ფლი - სა - თა! ო - სან - ნა მა - ღალ - თა ში -
 u - pli - sa - ta! o - san - na ma - ghal - ta shi -

1) ხელნაწერში აქ მუხლის დამთავრების აღმნიშვნელი ტაქტის ხაზია.
 2) ეს მიმეკლები ჩვენი აღნიშნულია.

1) The bar line indicates the ending of the stanza here in the source manuscript.
 2) These commas were added by the editors.

311

ამინ

Amen

1) ეს მძიმეები ჩვენი აღნიშნულია.

2) საგასაღებო ნიშანთა ცვლილება ჩვენი შემოტანილია — ევქარისტიის ხელნაწერში აღნიშნული ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშანებისა და „წრვის“ (ქარებლაშვილი, 1899:25—31) ევქარისტიული კანონის მიხედვით.

3) საგალოოებრივ ხელნაწერში დიდი სეკუნდით დაბლაა ნოტირებული.

4) ფრჩხილებმი ჩასმული ალტერნატიული ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

5) ხელნაწერში ეს ფრაზა ალტერაციის ნიშნების გარეშეა ნოტირებული. ხელნაწერის შესაბამისად, აქ სამივე სმის გასაღებში ფა და დო დიეზები უნდა ყოფილიყო. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

1) These commas were added by the editors.

2) The change of the key signature accidentals was done by the editors, based on the accidentals noted in the eucharistic original manuscript and the eucharistic canon of "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:25-31).

3) The hymn was notated a major second interval lower in the source manuscript.

4) The accidentals given in parenthesis were added by the editors.

5) This phrase was notated without accidentals in the source manuscript. According to the original manuscript, F and C sharps should be here in all three voices. The accidentals presented here were added by the editors.

შენ გიგალობთ

We Praise Thee

1)

2) (6)
(n)

shen

gi - ga -

ლობთ,
ლობთ,

lobt,
shen

გა -
გა -

კურ - - - თხევთ,
კურ - - - თხევთ,

k'ur - - - tkhevt,

she - - -

ენ გმა - დლო - - - ბთ, უ - ფა - - - ლო - - -
ენ გმა - დლო - - - ბთ, უ - ფა - - - ლო - - -

en gma - dlo - - - bt, u - pa - - - lo - - -

1) ხელნაწერში საგალობელი დიდი სეკუნდით დაბლაა ნოტირებული.

2) ფრჩხილები მოცემულია თანხმოვანი გამლერების ხელნაწერის ული ვარიანტები.

3) ფრჩხილები ჩასმულ ალტერნატიული ალტერაციის ნოტები ჩვენი აღნიშნულია.

1) The hymn was notated a major second interval lower in the source manuscript.

2) Variations on how to sing the consonants similar to the original manuscript are printed in parenthesis.

3) The accidentals given in parenthesis were added by the editors.

და გე - ვედ - რე - ბით შენ, ღმერ - თო
და გე - ვედ - რე - ბით შენ, ღმერ - თო
o, da ge - ved - re - bit shen, ghmer - to

This page contains three staves of musical notation in G major (two treble clefs and one bass clef) with a key signature of two sharps. The lyrics are written below the notes. Measure 1 consists of three measures of music with lyrics 'და გე - ვედ - რე - ბით შენ, ღმერ - თო' (da ge - ved - re - bit shen, ghmer - to). Measure 2 consists of three measures of music with lyrics 'და გე - ვედ - რე - ბით შენ, ღმერ - თო' (da ge - ved - re - bit shen, ghmer - to). Measure 3 consists of three measures of music with lyrics 'o,' (da ge - ved - re - bit shen, ghmer - to).

This page contains three staves of musical notation in G major (two treble clefs and one bass clef) with a key signature of two sharps. Measure 1 consists of three measures of music with lyrics 'ჩვე - - - e - - - e - - -' (chve - - - e - - - e - - -). Measure 2 consists of three measures of music with lyrics 'ჩვე - - - e - - - e - - -' (chve - - - e - - - e - - -). Measure 3 consists of three measures of music with lyrics 'e - - - e - - - no - - -' (e - - - e - - - no - - -).

This page contains three staves of musical notation in G major (two treble clefs and one bass clef) with a key signature of two sharps. Measure 1 consists of three measures of music with lyrics 'e - - - e - - - e - - -' (e - - - e - - - e - - -). Measure 2 consists of three measures of music with lyrics 'e - - - e - - - e - - -' (e - - - e - - - e - - -). Measure 3 consists of three measures of music with lyrics 'no - - -' (no - - -).

This page contains three staves of musical notation in G major (two treble clefs and one bass clef) with a key signature of one sharp. Measure 1 consists of three measures of music with lyrics 'o! o! o!' (o! o! o!). Measure 2 consists of three measures of music with lyrics 'o! o! o!' (o! o! o!). Measure 3 consists of three measures of music with lyrics 'o!' (o!). The instruction 'rit.' is placed above the first measure of this section.

1) ეს მძიმეები ჩვენი აღნიშნულია.

2) საგასალებო ნიშანთა ცვლილება ჩვენი შემოტანილია — ხელნაწერში აღნიშნული აღტერაციის არასაგასალებო ნიშნებისა და „წირვეს“ (კარბელაშვილი, 1899:25–31) ევქარისტიული კანონის მიხედვით. იხ. შენიშვნა №284 ჰიმნის ანალიზიურ ფრაგმენტთან.

1) These commas were added by the editors.

2) The change of the keysignature accidentals was done by the editors, based on the accidentals noted in the source manuscript and the eucharistic canon of "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:25-31). See the note to the identical fragment of the #284 hymn.

ეგერარისტიული განონი 1)
Anaphora

313

წყალობა! მშვიდობა! A Mercy of Peace

2)

წყა - ლო - ბა! მშვი - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა - ვი ქე - ბი - სა!
წყა - ლო - ბა! მშვი - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა - ვი ქე - ბი - სა!
ts'qa - lo - ba! mshvi - do - ba! she - sa - ts'i - ra - vi ke - bi - sa!

314

და სულისაცა And With thy Spirit

2)

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - - - სა თა - - ნა!
და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - - - სა თა - - ნა!
da su - li - sa - tsa she - ni - - - sa ta - - nal

გვაქვს უფლისა We Lift Them Up

315

გვაქვს უ - ფლი - სა მი - მართ!
გვაქვს უ - ფლი - სა მი - მართ!
gvakvs u - pli - sa mi - mart!

316

ღირს არს და მართალ Meet and Right It Is

3)

ღირს არს და მარ - თალ, თა - ყვა - ნის ცე - - მა (h 4)
ღირს არს და მარ - თალ, თა - ყვა - ნის ცე - - მა
ghirs ars da mar - tal, ta - qva - nis tse - - ma

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:25—31).

2) გამოცემაში აქ მუხლის დასრულების აღმნიშვნელი ტაქტის ხაზია.

3) გამოცემაში საგალობელი დიდი სეკუნძით დახმარა წოტირებული.

4) ფრჩხილებში ჩასმული ალტერნატიული ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

1) From "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:25-31).

2) There is the bar line indicating the ending of the stanza here in the edition.

3) The hymn was notated a major second interval lower in the source manuscript.

4) The accidentals given in parenthesis were added by the editors.

Soprano: გა - გი - სა და ძი - სა და წმი - დი - სა სუ - ლი - სა,
Alto: გა - გი - სა და ძი - სა და წმი - დი - სა სუ - ლი - სა,
Basso continuo: (Harmonics and bassoon entries)

Georgian Folk Song

Georgian lyrics:

- სა - მე - ბი - სა ერთ - არ - სე - ბი - სა
- და გა - ნუ - ყო - ფე -
- სა - მე - ბი - სა ერთ - არ - სე - ბი - სა
- და გა - ნუ - ყო - ფე³ -

English lyrics:

- sa - me - bi - sa ert - ar - se - bi - sa
- da ga - nu - qo - pe -

Musical score for piano, measures 13-15. The score consists of four staves: Treble, Alto, Bass, and Pedal. The key signature is one sharp. Measure 13 starts with a forte dynamic in the Treble staff. Measures 14 and 15 show rhythmic patterns with eighth and sixteenth notes, including a measure repeat sign in measure 15. The bass staff provides harmonic support, and the pedal staff indicates sustained notes.

Musical score for piano and voice. The piano part consists of three staves: treble, bass, and middle. The vocal part is in the bass clef staff. The score shows measures 15 and 16. Measure 15 starts with a piano dynamic (p) and ends with a vocal dynamic (b5). Measure 16 starts with a piano dynamic (p) and ends with a vocal dynamic (sa).

rit.

al

შეიდაო, შეიდაო, შეიდაო
Holy, Holy, Holy

317

1)

წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და - ო, უ - ფა - ლო სა - ბა -
წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და - ო, უ - ფა - ლო სა - ბა -
წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და - ო, უ - ფა - ლო სა - ბა -
ts'mi - da ars, ts'mi - da ars, ts'mi - da ars, u - pa - li sa - ba -

ოთ,
2)
ოთ,
ot,
სავ - სე ა - რი - ან
sav - se a - ri - an

ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა დი - დე - ბი - თა შე - ნი -
ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა დი - დე - ბი - თა შე - ნი -
ცა - ნი და ქვე - ყა - ნა დი - დე - ბი - თა შე - ნი -
tsa - ni da kve - qa - na di - de - bi - ta mi - si -

1) გამოცემაში საგალობელი დიდი სეკუნდით დაბლა ნოტირებული.

2) ფრჩხილებში ჩასმული ალტერნატიული ალტერაციის ნოტები ჩვენი აღნიშნულია.

1) The hymn was notated a major second interval lower in the source manuscript.

2) The accidentals given in parenthesis were added by the editors.

A musical score for three voices. The top staff is soprano, the middle staff is alto, and the bottom staff is bass. The music is in common time with a key signature of one sharp. The lyrics are: "ta!" (soprano), "ta!" (alto), and "ta!" (bass) on the first measure; "(h)" (alto) on the second measure; and "o - san - na ma - ghal - ta" (soprano, alto, bass) on the third measure. The vocal parts are separated by vertical bar lines.

shi - na!
k'ur - tkhe - ul
ars
mo - ma - va - li
sa - khe - li - ta

The musical score consists of three staves. The top staff is for Soprano, the middle for Alto, and the bottom for Bass. All three voices sing in unison. The lyrics are as follows:

우 - 험 - 올 - 사 - 타! 오 - 산 - 나 마 - 라 - 랄 - 타 shi -

u - pli - sa - tal o - san - na ma - qhal - ta shi -

A musical score for three staves: Treble, Alto, and Bass. The Treble staff has a key signature of one sharp. The Alto staff has a key signature of one sharp. The Bass staff has a key signature of one sharp. Measures 1-2 show eighth-note patterns. Measure 3 shows sixteenth-note patterns. Measure 4 shows eighth-note patterns.

A musical score for three voices: Soprano, Alto, and Bass. The music is in G major (two sharps) and 8/8 time. The Soprano and Alto parts are identical, both singing the lyrics "o - - - - 6s - - s!" in a melodic line that includes eighth and sixteenth notes. The Bass part sings the lyrics "i - - - na - - al" in a lower register, featuring eighth and sixteenth notes. The vocal parts are supported by a piano accompaniment, indicated by a treble clef and a bass clef with a piano symbol.

318

ამინ

8/8

Soprano: a - მინ!

Alto: a - მინ! f

Bass: a - მინ!

1) The accidentals given in parenthesis were added by the editors.

2) These commas were added by the editors.

၁၂၆ ဂေဂာလ်တ

- 1) „წირვაში“ (კარბელაშვილი, 1899:29) საგალოობელი დიდი სეკუნძით დაბლაა ნოტირებული.
 - 2) ფრჩხილებში წარმოდგენილია სიტყვის „შენ“ გამღერბის „წირვაში“ მოცემულ ვარიანტები.
 - 3) ეს არის საკადანსო ნაგებობის ვარიანტი, რომელიც ერთობ გაერცელებულია თანამედროვე პრაქტიკაში. მ. ერქვანიძის მიერ დაუშვებული ასეთი კადანსებით გათოვნენ ამ „შენ გიგალიბათ“-ს ანჩისხატის ტაძრის შეალობელთა გუნდი, ყოვლადწმიდა სამზის კათედრალის საპატრიორქო გუნდი, სკოტიცხოვლის კათედრალისა და სხვა გუნდები.

1) The hymn was notated a major second interval lower in "The Liturgy" (Karbelašvili, 1899:29).

2) The variants of singing the word "shen" from "The Liturgy" are presented in parenthesis.

3) This is the variant of the cadence construction, which is quite common in modern practice. With such cadences elaborated by M. Erkvanidze, the Anchiskhati Church Choir chants this variant of "We Praise Thee." Other choirs such as the Holy Trinity Cathedral of Tbilisi, Svetitskhoveli Cathedral Choir, etc. also chant this way.

(she) - - - - - (n)

შენ გმა - დლო - - - - ბთ, უ -
shen gma - - dlo - - - bt, u -

ფა - - - - ლო,
ფა - - - - ლო,
ფა - - - - ლო,
pa - - - - lo,

1) *ossia:*
აბ აბე:

ლო,
ლო,
ლო,
lo,

/ დასასრული 2)
I Ending

და გე - ვედ - რე - ბით შენ, ღმერ - თო ჩვე - - - -
და გე - ვედ - რე - ბით შენ, ღმერ - თო ჩვე - - - -
da ge - ved - re - bit shen, ghmer - to chve - - - -

1) კადანის თანამედროვე სამგალობლო პრაქტიკაში გავრცელებული, ანჩისხატის გუნდისეული ვარიანტი.
2) გთავაზობთ წინამდებარე „შენ გიგალობთ“-ის დამასრულებელი ნაწილის („და გევედრებით შენ, ღმერთო ჩვენო“) სამ ალტერნატიულ ვარიანტს.

ფრაგმენტის „და გევედრებით“ I ვარიანტი, თავად „წირვაშია“ დაბეჭდილი (კარბელაშვილი, 1899:30—31).

1) The cadence common for the modern chanting practice: the Anchiskhati Choir variant.

2) We offer three variants of the final part of this "We Praise Thee" for the text "da gevedrebit shen, ghmerto chveno."

The first variant of the fragment "da gevedrebit..." is printed in "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:30-31).

Three staves of musical notation in G major, 8/8 time. The top two staves are soprano and alto voices, and the bottom staff is bass. The vocal parts are mostly sustained notes with grace notes. The lyrics are 'e - e -'.

Three staves of musical notation in G major, 8/8 time. The top two staves continue the melody with sustained notes and grace notes. The bass staff has a sustained note followed by 'no -'. The lyrics are 'e - e - no -'.

Three staves of musical notation in G major, 8/8 time. The top two staves continue the melody. The bass staff starts with a sustained note, followed by 'o!'. The lyrics are 'o! o! o! o!'.

// დასასრულო 2)
II Ending

Three staves of musical notation in G major, 8/8 time. The top two staves begin with a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes. The lyrics are 'და გე - ვედ - რე - ბით შენ, ღმერ - თო' and 'chve - - -'. The bass staff follows the same pattern.

1) ეს მძიმები ჩვენი ალნიშულია.

2) ფურაგმენტის „და გევედრებით“, ნინამდებარე — II ვარიანტი, აღნერილი და მოცემულია „ნირვის“ „შესწორებაში“ (კარბელაშვილი, 1899: IV). იგი I ვარიანტისაგან რიტმული ასპექტით სხვაობს.

1) These commas were added by the editors.

2) The second variant of the fragment, "da gevedrebit..." is described and printed in the "correction" of "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899: IV). It is different from the first variant because of its rhythm.

/// და გე სასრულო¹⁾
III Ending

1) ფრაგმენტის „და გევედრებით“, წინამდებარე — III ვარიანტი (და მისი ოდნავ განსხვავებული ვერსიები) ფართოდაა გავრცელებული თანამედროვე საშემსრულებლო პრაქტიკაში. ეს ვარიანტი თავდაპირველად მ. ერქვანიძემ და ანჩისხატის გუნდმა გავრცელდა.

1) The third variant of the fragment, "da gevedrebit..." and other slightly different variants are widely distributed in modern performance practice. This variant was initially distributed by M. Erkvanidze and the Anchiskhati Church Choir.

2) *ossia:*
2) აბ ახე:

1); 2) დასაშეგძლია, დაგვაჩნია, „და გევედრებით“-ის III ვარიანტს, დამაბოლოვებელ მუხლში მოებას წვრილი შრიფტით დამტკიცის, თვალი „წრევაში“ (კარბელაშვილი, 1899:31) მოცემული ეს დამაბოლოვებელი ფრაზა.
1); 2) We consider it acceptable to continue the final stanza of the third variant of "da gevedrebit..." with this final phrase from the "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899). Printed here in small font.

წმიდა არს, წმიდა არს, წმიდა არს¹⁾
Holy, Holy, Holy

2)

წმი - და არს, წმი - და არს, წმი - და არს უ - ფა - ლი
წმი - და არს, წმი - და არს, წმი - და არს უ - ფა - ლი
ts'mi - da ars, ts'mi - da ars, ts'mi - da ars u - pa - li

3) (f) სა - ბა - ოთ! სავ - სე ა - რი - ან (g) გა - ნი და
სა - ბა - ოთ! სავ - სე ა - რი - ან გ) გა - ნი და
sa - ba - ot! 4) sav - se a - ri - an tsa - ni da

ქვე - ყა - ნა დი - დე - ბი - თა მი - სი - თა!
kve - qa - na di - de - bi - ta mi - si - ta!

1) 320—337 ნორჩებად მოცემულია სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივში დაცული, ევქარისტის საიდუმლოს ცალეაული საგალობლები, რომლებიც წინა ნიმუშებისაგან განსხვავებით, ნოტირებული არ არიან მთლიანი მიკრო-ციკლების სახით.

2) ხელნაწერში საგალობელო დღით სეუნდით დაბლა ნოტირებული. ხელნაწერში ალტერაციის ნიშნები ფრაგმენტულადაა ჩანარილი. აქ მოცემული ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

3) ფრჩილებში მოცემულია სიტყვიერ ტექსტის მარცვლის „ოთ“ გამოერების, ხელნაწერისეული ვარიანტი.

4) ხელნაწერში აქედან ბაზი არა ნოტირებული. იგი ჩვენი შემცობილია.

5) წერილი შრიფტით წარმოდგენილია მოძახილის ჩვენ მიერ ჩამატებული ვარიანტი.

1) The separate hymns of the eucharist mystery preserved in the score archive by S. Karbelashvili are #320-337, which unlike the previous examples, were not notated as complete micro-cycles.

2) The hymn is notated a major second interval lower in the source manuscript. The accidentals were fragmentally notated in the source manuscript. The accidentals given here were added by the editors.

3) The original manuscript variant of singing the syllable "ot" of the text is given in parenthesis.

4) From this place, the bass part is not notated in the source manuscript. It was arranged by the editors.

5) The second voice variant added by the editors is printed in small font.

ო - სან - ნა მა - ღალ - თა ში - ნა! კურ-თხე-ულ არს მო - მა - ვა - ღი
ო - სან - ნა მა - ღალ - თა ში - ნა! კურ-თხე-ულ არს მო - მა - ვა - ღი
o - san - na ma - ghal - ta shi - na! k'ur-tkhe - ul ars mo - ma - va - li

სა - ხე - ღი - თა უ - ფლი - სა - თა! ო - სან - ნა მა - ღალ - თა
სა - ხე - ღი - თა უ - ფლი - სა - თა! ო - სან - ნა მა - ღალ - თა
sa - khe - li - ta u - pli - sa - ta! o - san - na ma - ghal - ta

1. shi -
2.i -

rit.
1)
ო - - - ნა - - ა - - ა!
ო - - - ნა - - ა - - ა!
i - - - na - - a - - al

1) ხელნაწერში, ამ მუხლში აღარც მოძახილია ნოტირებული. აქ წარმოდგენილი მოძახილი ჩვენი შენტყობილია.

1) In the source manuscript, the second voice is not notated in this stanza. The second voice was arranged by the editors.

წმიდათ, წმიდათ, წმიდათ_{1) 2)}
Holy, Holy, Holy

5) *გბაღ ღ*
Tone IV

3)

წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და -
წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და -
ts'mi - da - o, ts'mi - da - o, ts'mi - da -

4)

წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და -
წმი - და - ო, წმი - და - ო, წმი - და -
ts'mi - da - o, ts'mi - da - o, ts'mi - da -

5)

უ - ფა - ლო სა - ბა - - -
უ - ფა - ლო სა - ბა - - -
u - pa - - lo sa - ba - - -

*
o - - - - - - - -

1) მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2110).

2) ეს „წმიდათ“ წარმოდგენს მაგალითს ჰიმნებისა, რომელიც „სადა“ სმათა პარალელიზმზე აგებული ფაქტურა თანარჩუნებობს „გამშვენებული“, მელიზმატიკური ტიპის მელოდიათან.

წინამდებარე ნიშუშის „გამშვენებული“ (და ზოგიერთი ფრაგმენტის კილოური შეფერილობით განსხვავებული) ვერსიებია №326 და №328 ჰიმნები. მათი იდენტური მელოდიური კონტური აქვს ფ. ქორიძის მიერ გამოცემულ „წმიდა არს“-ს (ქორიძე, 1901:52; ანთ. I ტომი, №159). მის ხელნაწერში (Q674:128) მითითებულია, რომ იგი „ჭრელია“ და არაა აღნიშნული სმა.

3) პარტიტურული წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები, ძირითადად, ხელნაწერიდანა, ხოლო რამდენიმე გაურკვეველ ადგილები ისინი ჩვენ აღნიშნულია. ჩამოტებული ჩამოტებული ალტერაციის ნიშნებიც.

4) ხელნაწერში ცეზურები მხოლოდ რამდენიმე ადგილზეა ტაქტის საზით აღნიშნული. ჰიმნის აქ წარმოდგენილი სინტაქსური დაყოფა (მძმევითა და ხაზებთ) ჩვენ გვეკვთვნის ხელსაწერს ცეზურებ ვარსკვლავებითაა აღნიშნული.

5) საგალობლის IV ხმისადმი მიკუთვნებულობა დავადგინეთ იდენტური ჰანგის მქონე №222, 224, 225 და 227 „რომელი ქერუბიმა“-ს მხედვით. მათ ხელნაწერებში აღნიშნულია, რომ ისინი IV ხმას მიეკუთვნებიან. ამ ჰიმნებთან საზიარო ჰანგი აქვა, ასევე, ხარბის IX ძლისამოს „კიდობანსა მსს სჯულისას“.

1) From the original manuscript by M. Ipolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2110).

2) This "Holy" represents the type of hymn in which parallel simple texture co-exists with the more ornamented melismatic types of melodies.

The hymns #326 and #328 are the ornamental versions of this example, and also differ in modal color. The hymn "tsmida ars" published by Ph. Koridze contains the identical melodic contour (Koridze, 1901:52; published here in Vol. 1, #159). It is noted in Kereselidze's original manuscript that this is a "Chreli" melody, and not the designated tone (Q674:128).

3) Most of the accidentals in the score are from the original manuscript, but at several unclear places we noted them. The accidentals given in parenthesis were added by the editors.

4) The caesuras are marked with bar lines at several places in the source manuscript. The syntax separation with commas and lines was added by the editors. The caesuras from the original manuscript are marked with stars.

5) We identified that the hymn belongs to the fourth tone based on the hymn variants with identical tune, namely "Let us, the Cherubim" (#222, 224, 225 and 227). In their original manuscripts, they belong to the fourth tone. These hymns have a shared tune with the 9th heirmos of Annunciation, "Let No Hand Profane."

ოთ! სა - - - ვსე ა - - - რი - - - ან

ცა - ნი და ქვე - ყა - - - - - ნა

დი - დე - ბი - თა შე - ნი - თა!

სა - - - ნა მა - - - ღა - - ლ -

1)

ta shi - nal k'ur - tkhe - u - - - -

u - - - - ul, (b)

k'ur - tkhe - ul ar - s mo - - - - ma - va -

li sa - - - khe - li - ta u - pli - sa - ta!

1) ქართული გალობის თანამედროვე მეცნიერთა პიპოთეზით, ფრაზა „კურთხეულ“ ამ მელოდიასა და ფაქტურაში ჩართული „ჭრელი“ მუხლია. ასე მითითებული იდენტური პანგის მქონე გელათის სკოლის ძლისპირის „ეიდობანსა მას სჯულისასა“-ს პუძიყაცაში (ერქვანიძე, 2002:38).

აღსანიშნავია, რომ №326 და 328 საგალობლებში, ამ „ჭრელში“, სიტყვა „კურთხეულ“ მღერდება ჩამატებული ფონემებით, ხოლო შემდგომ მუხლში იგივე სიტყვა უკვე ჩამატებული ფონემებით გარეშე მღერდება.

1) According to a hypothesis of Georgian chant researchers, the phrase "Blessed" is a "Chreli" type stanza inserted into this melody and texture. It is acknowledged as such in the publication of the Gelati school heirmos with the identical tune, "Let No Hand Profane" (Erkvanidze, 2002:38).

In the "chreli" hymns #326 and 328, the word "kurtkheul" is sung with added phonemes and then the same word in the following stanza is sung without added phonemes.

ო - სა - ნნა მა - ღალ - თა
ში - - - -
ო - სა - ნნა მა - ღალ - თა
ში - - - -
o - sa - nna ma - ghal - ta
shi - - - -

ო - - - - ნა!
ი - - - - ნა!

rit.

ევქარისტიული განონი¹⁾
Anaphora

322

წყალობა! მშვიდობა!²⁾
A Mercy of Peace

3)

წყა - ლო - ბა! მშვი - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა -
წყა - ლო - ბა! მშვი - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა -
ts'qa - lo - ba! mshvi - do - ba! she - sa - ts'i - ra -

შე - ბი - სა! შე - ბი - სა! შე - ბი - სა!

vi ke - - bi - sal

323

და სულისაცა
And With Thy Spirit²⁾

3)

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

da su - li - - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

1) ევქარისტიულ ჰიმნთა №322—326 ციკლი სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებულია „ამინ“-ისა და „შენ გიგალობთ“-ის გარეშე.

2) ხელნაწერში ნოტირებულია მხოლოდ მთქმელისა და ბანის პარტიები. მოძახილი ჩვენი შეწყობილია.

3) ხელნაწერში აღტერაციის ნიშნები არა. ისინი აღნიშნულია იდენტური პანგბის შქვენე ევქარისტიული კანონების მიხედვით.

1) The cycle of the eucharistic hymns #322-326 was notated without "Amen" and "We praise thee" by S. Karbelashvili.

2) Only the first voice and bass parts are notated in the source manuscript. The second voice was arranged by the editors.

3) There are no accidentals in the source manuscript. They were arranged based on the eucharistic canons with the identical tunes.

324

გვაქვს უფლისა 1) We Lift Them Up

2)

გვაქვს უფ - ლი - სა მი - - - მართ!
gvakvs up - li - sa mi - - - mart!

325

ღირს არს და მართალ 1) Meet and Right It Is

2)

ღირს არს და მარ-თალ თა - ყვა - ნის - ცე -
ghirs ars da mar - tal ta - qva - nis - tse -

მა მა - მი - სა და დი - სა
ma ma - mi - sa da dici - sa

და წმი - დი - სა სუ - ლი - სა -
da ts'mi - di - sa su - li - sa -

1) ხელნაწერში ნოტირებულია მხოლოდ მთქმელისა და ბანის პარტიები. მოძახილი ჩვენი შეწყობილია.

2) ხელნაწერში აღტერაციის ნიშნები არაა. ისინი აღნიშნულია №289—291, 299—305 და 313—319 ევკარისტიული კანონების მიხედვით.

1) Only the first voice and bass parts are notated in the source manuscript. The second voice was arranged by the editors.

2) There are no accidentals in the source manuscript. They were added based on the eucharistic canons #289-291, 299-305 and 313-319.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

- Line 1: ბ, სა - მე - ბი -
- Line 2: ბ, სა - მე - ბი -
- Line 3: a, sa - me - bi -

Alto:

- Line 1: სა - მე - ბი - სა - ერთ -
- Line 2: სა - მე - ბი - სა - ერთ -
- Line 3: sa - me - bi - sa - ert -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

- Line 1: არ - სე - - - ბი -
- Line 2: არ - სე - - - ბი -
- Line 3: ar - se - - - bi -

Alto:

- Line 1: ბი - სა - და - გა - ნუ - ყო -
- Line 2: ბი - სა - და - გა - ნუ - ყო -
- Line 3: bi - sa - da - ga - nu - qo -

Bass:

- Line 1: და - გა - ნუ - ყო - პე -
- Line 2: და - გა - ნუ - ყო - პე -
- Line 3: da - ga - nu - qo - pe -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

- Line 1: მო -
- Line 2: მო -
- Line 3: mo -

Alto:

- Line 1: 3
- Line 2: 3
- Line 3: 3

Bass:

- Line 1: li -
- Line 2: li -
- Line 3: li -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

- Line 1: 0 -
- Line 2: 0 -
- Line 3: 0 -

Alto:

- Line 1: 3
- Line 2: 3
- Line 3: 3

Bass:

- Line 1: i -
- Line 2: i -
- Line 3: i -

1)

a!

2) *ossia:*
აბ აბგ:

a - - - - - al

1); 2) საგალობლის დამაბოლოვებელი მუხლის პირველი ვარიანტი ხელნაწერიდანაა, ხოლო მეორე ჩვენი რედაქტირებულია.
1); 2) The first variant of the final stanza of the hymn is from the original manuscript, while the second one was edited by the editors.

წმიდა არს, წმიდა არს, წმიდა არს
Holy, Holy, Holy

1)

წმი - და არს, წმი - და არს, წმი - და არს
ts'mi - da ars, ts'mi - da a - - -

არს, წმი - და არს
არს, წმი - და არს
ars, ts'mi - da ars

უ - - - ფა - - - მი სა - - -
u - - - pa - - - li sa - - -

ბა - - - მ ბა - - - მ
ba - - - o - - - o - - -

2)

- 1) იდენტური მელოდიის მქონე №326—328 ჰიმნებში ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია, მათ ხელნაწერებში დაფიქსირებული ალტერაციის ნიშნების შეჯერების პრინციპით.
2) ზერილი შრიფტით წარმოდგენილი ხელნაწერში არსებული ხმათასვლის ვარიანტები.
- 1) In the hymns #326-328 with the identical melody, the accidentals were added based on the principle of reconciling the accidentals given in the original manuscripts.
2) The voice movements in the original manuscripts are printed in small font.

OF GEORGIA

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

A musical score for three voices: Soprano, Alto, and Bass. The music is in G major and 8/8 time. The Soprano voice starts with a melodic line and then has lyrics 'la - 3 - la -' followed by 'a -'. The Alto voice starts with a melodic line and then has lyrics 'la - 3 - la -' followed by 'a -'. The Bass voice starts with a melodic line and then has lyrics 'la - 3 - la -' followed by 'a -'. The vocal parts are separated by vertical bar lines, and each vocal line is accompanied by a piano-like harmonic line.

1)

Soprano: mo - - - - - an
Alto: mo - - - - - an
Bass: ri - - - - - an

Soprano: ցա - նո դա յցո - - -
Alto: ցա - նո դա յցո - - -
Bass: tsa - ni da kve - - -

Soprano: ցա - նո դա յցո - - -
Alto: ցա - նո դա յցո - - -
Bass: qa - - - - -

A musical score for three voices: Soprano, Alto, and Bass. The music is in G major (two sharps) and 8/8 time. The Soprano and Alto parts feature sustained notes with grace marks above them. The Bass part consists of eighth-note patterns. The vocal parts are labeled 'S', 'A', and 'Bass' respectively. The lyrics 'Gesang' and 'na' are written below the bass line.

№327 ევგარისტის ფაქტურის რედაქტირება, სხვენგული მინაწერის საფუძველზე, წინამდებარე და №328 საგალოობრების მიზევითი შეკარულება.

¹⁾ On the first stanza of the hymn, "Mercy" #327, the text "*tsani da kveqana*" defines the name of this musical stanza. The melody of hymn #327 starts with this stanza.

We edited the texture of the eucharist hymn #327 on the basis of the mentioned writing and hymn #328.

¹⁾ აღსანიშვნით, რომ №328 „წმიდაღ“-ში, ამ მუხლში, ფონების განსხვავებული კომბინაციაა; №321 და 327 პიმებში კი, მსახას მოხსოვბის სტატუსი მათ აღრიშე მოიწოდება.

ფრინველების დაცუქობილი სტატუსით ტექსტი ჩვენი ჩამატებულია, იმ შემთხვევისათვის, თუ ჩამატებული ფონემების შესრულების სურვილი არ ექნებათ შემსრულებლებს.

In the hymns #321 and 326-328, the words sung in the "Chreli" stanzas are repeated in the following stanzas, according to a hypothesis by scholars. The same event is revealed in other east- or west- Georgian hymns that contain "Chreli" type stanzas, such as the herimoi of the Annunciation and the Palm Sunday, "Let No Hand Profane", and "God is the lord". This event is not revealed in hymns #222-225 and 227 that share identical tunes. Presumably, repeating the words while singing is a characteristic of several

¹ "Chreli" type hymns.

ულ

Three staves of musical notation for three voices (Soprano, Alto, Bass) and piano. The vocal parts are written in black, and the piano part is in grey. The music consists of eighth-note patterns with fermatas above the notes.

*ულ
ul)*

Three staves of musical notation for three voices (Soprano, Alto, Bass) and piano. The vocal parts are written in black, and the piano part is in grey. The lyrics are written below the vocal parts:

- კურ - თხე - ულ ა - რს
- კურ - თხე - ულ ა - რს
- k'ur - tkhe - ul a - rs

1)

Three staves of musical notation for three voices (Soprano, Alto, Bass) and piano. The vocal parts are written in black, and the piano part is in grey. The lyrics are written below the vocal parts:

მო - - - მა - ვა - ლი
mo - - - ma - va - li

Three staves of musical notation for three voices (Soprano, Alto, Bass) and piano. The vocal parts are written in black, and the piano part is in grey. The lyrics are written below the vocal parts:

სა - - - ბე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა!
sa - - - bē - li - ta u - pli - sa - ta!

1) ეს ფერმატები ჩვენი აღნიშნულია. მათი შესრულება სავალდებულო არაა.
1) These fermatas were added by the editors. It is not obligatory to perform them.

ო - სან - ნა მა - ღალ - - თა ში - - -
o - san - na ma - ghal - - ta shi - - -

ო - - - - - - - -
ო - - - - - - - -
ი - - - - - - - -

rit.

ნა - - - a!
ნა - - - a!

წყალობა! მშვიდობა!
A Mercy of Peace

1) განა და ქვეგანა
1) It's "tsani da kveqana"

3) ძველი და
Tone IV

1.

4)

1) საგალობლის ხელნაწერში მღელოდის სიტყვიერი „განმარტებაა“ — როგორც „ჭრელის“ სახელით („ჩაბანება“), ასევე, ჩვენი დაქვირვებით, წინამდებარე პიმზის პირველწყაროს — №321, 326 ან 328 „წმიდაო, წმიდაო“-ის მუხლის „ცანი და ქვეყანა“ საწყისი სიტყვებითაც.

2) ხელნაწერში საგალობელი დიდი ტერციით დაბლა ნოტირებული. აյ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია პიმზის ხელნაწერისა და №321, 326 და 328 საგალობლების გათვალისწინებით.

3) პიმზის IV ხმისადმი მიუკერებულობა №222—225 და 227 საგალობლების მიხედვით დავადგინეთ.

4) აქედან ხელნაწერში მოძანილი დანი არაა ნოტირებული. ნაკლელი ხმების პარტიის ჩვენი შენყობილია.

1) For the hymn "Holy, holy" (#321, 326 and 328), the opening words of the stanza, "tsani da kveqana," name the type of melody to be sung, as we have observed. This type of verbal definition of the melody in the source manuscript is similar to the named melodies of the "Chreli" system that includes such named melodic-motives as "chabaneba."

2) The hymn is notated a third interval lower in the source manuscript. The accidentals were added based on hymns #321, 326 and 328.

3) We identified that this hymn belongs to the fourth tone, based on hymns #222-225 and 227.

4) From this place, the second voice and bass are not notated in the source manuscript. The missing voices were arranged by the editors.

Three staves of musical notation in G major, 8/8 time. The top two staves are in treble clef, and the bottom staff is in bass clef. The music consists of eighth and sixteenth notes, with various dynamics and slurs.

Three staves of musical notation in G major, 8/8 time. The lyrics are written below the notes:

- Top staff: ი - ღო - - ბა!
- Middle staff: ი - ღო - - ბა!
- Bottom staff: i - do - - ba!
- Top staff: შე - სა -
- Middle staff: შე - სა -
- Bottom staff: she - sa -

Three staves of musical notation in G major, 8/8 time. The lyrics are written below the notes:

- Top staff: ა -
- Middle staff: ა -
- Bottom staff: a -
- Top staff: ნი -
- Middle staff: ნი -
- Bottom staff: ts'i -

Three staves of musical notation in G major, 8/8 time. The lyrics are written below the notes:

- Top staff: ი - რა - - ვი
- Middle staff: ი - რა - - ვი
- Bottom staff: i - ra - - vi
- Top staff: შე - სა -
- Middle staff: შე - სა -
- Bottom staff: she - sa -
- Top staff: ნი - რა - - -
- Middle staff: ნი - რა - - -
- Bottom staff: ts'i - - -
- Top staff: რა - - -
- Middle staff: რა - - -
- Bottom staff: ra - - -

1) (სა! (და)
1) (sa! (da)

sal!

2. ჩაბანება
It's "chabaneba"

da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

1) ხელნაწერში „და სულისაცა“-ს 1 სიტყვა „და“, მღერდება ისე, როგორც აქ სანოტო სისტემის ზემოდანაა დაბეჭდილი — „წყალობა“-ს დამაბოლოვებელ ნაგებობაში, ფინალისამდე და ცეზურამდე,

თანამედროვე სალვთისმსახურო პრაქტიკის გთვალისწინებით, „უმჯობესი იქნება, თუ ეს „და“ გამღერდება ევქარისტიული კანონის შემდეგ ნაწილი დასაწყისში.

ამიტომ, სიტყვა „და“ შემდეგ ნაწილშია გადატანილი და მისი გამღერებისათვის ჩამატებულია პუნქტირული ხაზის წინ დაბეჭდილი თანაულერადობა.

1) The first word "da" from the hymn, "And with thy spirit" should be sung as it is printed above the staff here in the final construction of "Mercy", from the finalis to the caesura.

Taking the modern liturgical practice into the consideration, it is preferable to sing this "da" in the beginning of the following part of the eucharistic canon.

Therefore, the word "da" was transferred to the following part and in front of a dotted line, a chord was added.

3.

გვაქვს უ - ფლი - - - სა მი - მართ!
gvakvs u - pli - - - sa mi - mart!

4.

ღირს არს და
ghirs ars da

rit.

ბა - - - - ბა - რ - თალ!
ba - - - - ba - r - tall!

წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო¹⁾
Holy, Holy, Holy

ჯგუფ ღ
Tone IV

წმი - და - ო, წმი - და - ო - - - - -

ts'mi - da - o, ts'mi - da - o - - - - -

ო, წმი - და - ო

o, ts'mi - da - o

უ - - - ფა - - - ლო

უ - - - ფა - - - ლო

ba - - - o - - - -

sa - - - - - - - -

ბა - - - - - - - -

ბა - - - - - - - -

ba - - - - - - - -

1) სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივში ამ ჰიმნის რამდენიმე სელნაწერია. მათში დაფიქსირებული ხმათასებლის განსხვავებული ვარიანტები წინამდებარე წომერშია თავმოყრილი.

1) There are several original manuscripts of this hymn in the score archive of S. Karbelashvili. The voice movement variants are printed here.

8

მ - - - მ - - - მ - თ, სა - გ -
მ - - - მ - - - მ - თ, სა - გ -
ო - - - ი - - - ი - თ, სა - ტ, სა - ვ -

8

სე ა - - - რი - - - ან ტა - ნი და

სე ა - - - რი - - - ან ტა - ნი და

8

ქვე - ყა - - - - ა - ნა

8

დი - - - - დე - ბი - თა შე - ნი - თა!

დი - - - - დე - ბი - თა შე - ნი - თა!

3 - - - - - - - -
3 - - - - - - - -
o - - - sa - n - na
ma - - - gha - a - - -

1) (კურ-თხე - უ - - - - -
(*k'ur-tkhe - u - - - - -*)

a - ლ - თა shi - na! კურ-თხე - უ - ი - უ - გი - ი -
a - ლ - თა shi - na! კურ-თხე - უ - ი - უ - გი - ი -
a - l - ta shi - na! k'ur - tkhe - u - i - u - vi - i - - -

უ - - - - - - - - უ (ულ)
u - - - - - - - - u (ul)

a - i - a - - - - a - i - a - - - a - - -

2) ბ օ ლ ი ბ օ ა ნ ა ლ
c h e e r f u l l y

კურ - თხე - ულ a - რს მო - - - ი - - -
კურ - თხე - ულ a - რს მო - - - ი - - -
კურ - tkhe - ul a - rs mo - - - o - - -

1) ფრჩხილებში დაბჭყდილი სიტყვიერი ტექსტი ჩვენი ჩამატებულია, იმ შემთხვევისათვის, თუ შემსრულებლებს ჩამატებული ხმოვნების გამდერების სურვილი არ ექნება.

2) აღნიშვნა „ხალისიანად“ და პუნქტირი ხელნაწერიდანაა.

1) The text printed in the parenthesis was added by the editors, in case chanters do not wish to perform the added vowels.

2) The note "cheerfully" and the dot are from the original manuscript.

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The vocal parts are arranged in three staves. The Soprano part (top staff) has lyrics: 'da - - - da - - -' and 'sa - - - - - khe - -'. The Alto part (middle staff) has lyrics: 'da - - - da - - -' and 'sa - - - - - khe - -'. The Bass part (bottom staff) has lyrics: 'ma - va - li' and 'sa - - - - - khe - -'. The score includes dynamic markings like 'p' (piano) and 'f' (forte), and various note heads with stems and beams.

Georgian lyrics: უ - ფლი - სა - თა! მა - ღალ - ნა - სან - ნა მა - ღალ -

English lyrics: up - pli - sa - ta! ma - gal - na - san - na ma - gal -

A musical score for three staves. The top staff is in treble clef, the middle staff is in treble clef, and the bottom staff is in bass clef. The key signature is two sharps. The time signature is common time. The lyrics "ta", "shi", and "i" are written below the notes. The first two staves have eighth-note patterns, while the third staff has quarter-note patterns.

1) ეს ფერმატები ჩვენი აღნიშნულია. მათი შესრულება, სავალდებულო არაა.
1) These fermatas were added by the editors. Performing them is not obligatory.

შენ გიგალობთ
We Praise Thee

1)

pp შენ გი - გა -

pp შენ გი - გა -

shen gi - ga -

3)

ლობთ,

ლობთ,

lobt,

4) *ossia:*

ან ასე:

ლობთ,

ლობთ,

lobt,

შენ გა - კუ - რთხე -

შენ გა - კუ - რთხე -

shen ga - k'u - rtkhe -

ga - k'u - rtkhe -

- 1) ხელნაწერში საგალობელი დიდი სეკუნდითი დაბლად ნოტირებული.
 - 2) ეს დინამიკური ნიუანსი ხელნაწერშია აღნიშნული.
 - 3) ხელნაწერში ხმათასვლის ვარაუნტება შეტანილი. ზოგი მათგანი განსხვავებული ფერის ფანქრითაა ჩაწერილი, ზოგიერთი, თითქოს შესწორების ხასიათს ატარებს. ვთავაზობთ ხელნაწერში არსებულ ხმათასვლის ყველა ალტერნატიულ ვარიანტს.
 - 4) ხელნაწერში განსხვავებული ფერის ფანქრით მინერილი საკადანსო ნაგებობის ვარიანტი.
- 1) The hymn is notated a major second interval lower in the source manuscript.
 - 2) This dynamic nuance is noted in the source manuscript.
 - 3) The voice movement variants are from the source manuscript. Some of them were notated with a different coloured pencil, while others look like corrections. We offer these variations from the original manuscript.
 - 4) The variant of the cadence construction written with a different coloured pencil in the source manuscript.

The musical score consists of three staves. The top staff is in soprano C major, the middle staff is in alto G major, and the bottom staff is in bass F major. The lyrics are as follows:

Staff	Georgian Lyric	English Translation
Top	ევთ,	evt,
Middle	შენ	shen
Bottom	გმა-დლობთ,	gma - dlobt,

A musical score for three voices: Soprano, Alto, and Bass. The music is in G major (two sharps) and 2/4 time. The Soprano and Alto parts feature melodic lines with sustained notes and grace notes, connected by curved lines. The Bass part provides harmonic support with sustained notes. The lyrics "u - pa - lo" are written below the Bass staff.

Gevedrebitshen

Gevedrebitshen

Gevedrebitshen

Musical score page 8. The score consists of three staves. The top staff is soprano, the middle staff is alto, and the bottom staff is bass. The key signature is A major (three sharps). The tempo is indicated as 1. B30 2.0. The lyrics are written in both Georgian and English below the notes. The vocal parts are separated by vertical bar lines.

Georgian lyrics: ღმერ - თო
English lyrics: ghmer - to

Georgian lyrics: 1. ჩვე 2. e
English lyrics: 1.chve 2.e

1) ხელნაცერში, საგალობლის ფინალურ თანაულერადობაში არაა მიწერილი ბანის ბგერა. გთავაზობთ კადანსისა და ფინალისს ორ ალტერნატივულ ვერსიას.

1) There is no bass note written in the final chord of the hymn in the source manuscript. We offer two alternative versions of the cadence and finalis.

შენ გიგალობთ¹⁾
We Praise Thee

ხელნაწერის უკუღი ვართან გი²⁾
Manuscript variant

lobt,

- 1) საგალობელი ნოტირებულია არა პარტიტურის, არამედ თითოეული ხმისათვის ცალკე გამოწერილი პარტიების სახით.
 - 2) საგალობელი ხელნაწერებში დიდი ტერციით დაბლაა ნოტირებული, გასაღები გამოწერილი სი და მი ბემოლებით. ნინამდებარე ტრანსპონირებულ ვერსიაში, გასაღები ალნიშნულია ფა და დო დიტები.
- ხელნაწერის თანხმად, მოძახილის პარტიაში არსადაა სილ დიზი და ყველგან სოლ ბეკარია („შენ გიგალობთ“-ის ვარიაცია უმრავლესობასაგან განსხვავებით), რაც საგალობელში დორიული მიხრილის სიჭარებს განაპირობებს.
- შდრ. გრ. ჩხილევაძის მიერ ნოტირებულ №291, სტ. კარავალაშვილისეულ №331, ანთოლოგის IV ტომში დაბეჭდილ დ. ჩიჯავაძე-მისალოვის მიერ ნოტირებულ №13, 23–25 და დ. არაყშვილის მიერ ნოტირებულ №68 და 89—91 ჰიმნებს, რომლებშიც, ასევე, ჭარბადა დიზილო მიხრილის ინტონაციები.
- ჩევნი რედაქტირება, ძირითადად პარალელურ ადგილებთან შედარების მეთოდს უფრონება, ამიტომაც ნინამდებარე, ხელნაწერისეულ 330-ა ვარიანტის შემდგომ, ნომრით 330-ბ მოცემულია №319 „შენ გიგალობთ“-ის მიხედვით რედაქტირებული ვერსია.
- ნინამდებარე პარტიტურაში ფრჩხილებში ჩასმული ალტერაციის ნიშნები ჩვენი ჩამატებულია. მათი შესრულება სავალდებულო არა.

- 1) The hymn is notated not as a score, but as separately written voice parts.
- 2) The hymn is notated a major third lower in the source manuscripts, with B and E flats in the key signature. In this transposed version, there are F and C sharps in the key signature.

According to the original manuscript, there are G naturals instead of G sharps everywhere (unlike most variants of "We Praise Thee"). This defines an abundance Dorian type deviations.

Compare to the hymns #291 notated by Gr. Chkhikvadze, hymn #331 by Karbelashvili, hymns #13, and #23-25 notated by D. Chijavadze-Mikhailov (Vol. 4), and hymns #68 and #89-91 notated by D. Arakishvili, in which there are an abundance of Dorian type deviations as well.

Our edition is based on a methodology of comparing parallel hymns; therefore after the original manuscript 330-a variant, the edited version of the "We Praise Thee" #319 is presented as #330-b.

The accidentals in parenthesis in this score were added by the editors. Performing them is not obligatory.

8

შე - - - 6 გა - კუ - - -

she - n ga - k'u - - -

8

რთხე - - - ივთ,

რთხე - - - ივთ,

rtkhe - - - evt,

8

შე - - - 6 გმა - დლო - - - ბთ, უ -

she - n gma - dlo - - - bt, u -

8

ფა - - - ლო - - - მ,

ფა - - - ლო - - - მ,

fa - - - lo - - - m,

და გე - ვედ - რე - ბით შენ, ღმერ - თო
da ge - ved - re - bit shen, ghmer - to

1.R30 -
2.0 -
1.R30 -
2.0 -
1.chve -
2.e -

rit.

3 - - - 3!
3 - - - 3!
o - - - o!

330-b

შენ გიგალობთ¹⁾
We Praise Thee

რედაქტირებული ვარიანტი
Edited variant

she - n gi - ga -

ლობთ,
ლობთ,

lobt,

she - n ga - k'u -

რთხე - ივთ,
რთხე - ივთ,

rtkhe - iva -

1) წინამდებარე ვარიანტში, №319 „შენ გიგალობთ“-ის და მისი მსგავსი წიმუშების მიხედვით ჩამატებულია აღტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები.

1) In this variant, the accidentals were added based on the #319 "We Praise Thee" and similar examples.

she - - - - n gma - dlo - - - bt, u -

she - - - - n gma - dlo - - - bt, u -

1)

და გე - ვედ - რე - ბით შენ, ღმერ - თო

და გე - ვედ - რე - ბით შენ, ღმერ - თო

da ge ved - re - bit shen, ghmer - to

1.ჩვე 2.ဂ 1.ჩვე 2.ဂ 1.ჩვე 2.გ

1) If the upper variant of the bass is performed, it is necessary to perform a G natural here. This is due to the unison merge with the bass and the principle of coordination between the bass and first voices. When chanting the lower variant of the bass, a G sharp should be performed in the second voice.

Musical score for piano and voice, page 10, measures 8-10. The score consists of three staves: soprano (treble clef), alto (treble clef), and bass (bass clef). The key signature is A major (two sharps). The vocal line is as follows:

Measure	Text
8	o - - - -
9	o - - - -
10	e - - - -

The piano accompaniment consists of eighth-note chords and sustained notes. Measure 10 includes a dynamic instruction "no" at the end of the measure.

შენ გიგალობთ¹⁾
We Praise Thee

ხელნაწერის გარიანტი²⁾
Manuscript variant

1) ეს ნიმუში განსაკუთრებით მსგავსია №330 პიმისა; მისგან განსხვავებით, ჩანერილია პარტიტურის სახით.

2) საგალობელი ხელნაწერში ნოტირებულია დიდი ტერციით დაბლა. №330 ნიმუშის მსგავსად, ამ პიმის ხელნაწერშიც გასაღებში სი და მე ბემოლებია. აქაც, პიმის ტრანსპონირების შედეგად, ხელნაწერის შესაბამისად, გასაღებში ფა და დო დიზენტა და ყველა შემთვევაში სოლ ბეკორა, აქედან გარმდიარე — დორიული ინტონაციების სიჭრიბეა.

ნინამდებარე პარტიტურაში ფრჩხილებში ჩასმული ალტერაციის ნიშნები ჩვენი ჩამატებულია. მათი შესრულება სავალდებულო არა.

3) სიტყვეერი ტექსტის ეს მარცვლები ამვეარად არის მუსიკაზე დადგებული და გამდევრებული პიმის ხელნაწერში.

1) This example is especially similar to hymn #330; but unlike there, here it is recorded in score.

2) The hymn is notated a major third interval lower in the source manuscript. As in example #330, the B and E flats in the key signature are in the source manuscript. Here, as the result of transposing the hymn, there should be F and C sharps in the key signature, and a G natural. As a result, there is an abundance of Dorian type intonations.

As in the previous example, this hymn is printed with two versions; the first from the original manuscript (331-a), the second an edited version (331-b).

The accidentals in the parenthesis were added by the editors in this score. It is not obligatory to perform them.

3) These syllables are set to the music like this in the source manuscript.

Soprano: *u* - *pa* - *lo* - *o* -
Alto: *u* - *pa* - *lo* - *o* -
Bass: *u* - *pa* - *lo* - *o* -

2) *d d o d g g*
meno mosso

m,
da ge - ve - dre - bit shen,
ghmer - to

- 1) Տունական պահանջման համար առաջարկվող ամենալավ առօս մթնոլորտ է Հայաստանի Հանրապետությունը:
- 2) Ազգային պահանջման համար առաջարկվող առօս մթնոլորտ է Հայաստանի Հանրապետությունը:

2) The agogic nuance, "Heavily," is from the original manuscript, and its

²⁾ The agogic nuance, ‘Heavily,’ is from the original manuscript, and its international synonym was added by the editors.

Musical score page 1 featuring three staves. The top two staves are in treble clef (G) and the bottom staff is in bass clef (F). The key signature is two sharps. The music consists of eighth and sixteenth note patterns with fermatas and grace notes. The vocal parts include lyrics: '1. ბ. 30 - 2. 0 -' in the first measure, '1. ბ. 30 - 2. 0 -' in the second measure, '1. chve - 2. e -' in the third measure, and 'e - - - -' in the fourth measure.

Musical score page 2 featuring three staves. The top two staves are in treble clef (G) and the bottom staff is in bass clef (F). The key signature is two sharps. The music consists of eighth and sixteenth note patterns with fermatas and grace notes. The vocal parts include lyrics: '0 - - - -' in the first measure, '(#) - - - -' in the second measure, '0 - - - -' in the third measure, and 'e - - - -' in the fourth measure.

Musical score page 3 featuring three staves. The top two staves are in treble clef (G) and the bottom staff is in bass clef (F). The key signature is two sharps. The music consists of eighth and sixteenth note patterns with fermatas and grace notes. The vocal parts include lyrics: '0 - - - -' in the first measure, '6m - - - -' in the second measure, '0 - - - -' in the third measure, and 'e - - - - no - - o - -' in the fourth measure.

Musical score page 4 featuring three staves. The top two staves are in treble clef (G) and the bottom staff is in bass clef (F). The key signature is two sharps. The music consists of eighth and sixteenth note patterns with fermatas and grace notes. The vocal parts include lyrics: 'rit.' in the first measure, 'm - - - - m!' in the second measure, 'm - - - - m!' in the third measure, and 'o - - - - o!' in the fourth measure.

შენ გიგალობთ
We Praise Thee

რედაქტირებული ვარიანტი 1)
Edited variant

shen

gi - ga -

ლობთ,

lobt,

ga - k'ur

1) წინამდებარე ვარიანტში, №319 „შენ გიგალობთ“-ის და მისი მსგავსი ნიმუშების მიხედვით ჩამატებულია ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები.

2) თუ სრულფრება ბანის ზედა ვარიანტი, აქ აუცილებლად სოლ ბეკარი უნდა აუდერდეს — ბანთან უნისონური შერწყმის და ბანისა და მთქმელის კვინტური კოორდინაციის ტრადიციული პრინციპის გამო. ბანის ქვედა ვარიანტის გაღობისას II ხმაში სოლ დეზ უნდა შესრულდეს.

1) In this variant, the accidentals were added based on the hymn, "We Praise Thee" #319 and similar examples.

2) If the upper variant of the bass is performed, a G natural should be sung here, due to the unison merge with the bass and traditional principle of a fifth interval coordination of the bass and first voice. When chanting the lower variant of the bass, a G sharp should be performed in the second voice.

8

თხე - - - - 0 - 030,
tkhe - - - - e - evt,

8

შენ გმა - დლო - - - ბთ,
shen gma - dlo - - - bt,

8

უ - ფა - - - ლო - - - მ - -
1) ფა - - - ლო - - - მ - -
u - pa - - - lo - - - m - -

*θ d o θ g φ
meno mosso*

მ, და გე - ვე - დრე - ბით, შენ, ღმერ - თო
მ, და გე - ვე - დრე - ბით, შენ, ღმერ - თო
o, da ge - ve - dre - bit shen, ghmer - to

1) თუ სრულდება ბანის ზედა ვარიანტი, აქ აუცილებლად სოლ ბეკარი უნდა აუდერდეს. ბანის ქვედა ვარიანტის გალობისას ॥ ხმაში სოლ დიღზი უნდა შერულდეს.

1) If the upper variant of the bass is performed, a G natural should be sung here. When chanting the lower variant of the bass, a G sharp should be performed in the second voice.

Musical score page 1 featuring three staves. The top two staves are in treble clef (G) and the bottom staff is in bass clef (F). The key signature is one sharp (F#). The music consists of eighth and sixteenth note patterns with dynamic markings like '1.β30' and '2.0'. The vocal parts include lyrics such as '1.chve', '2.e', 'e', and 'o'.

Musical score page 2 featuring three staves. The top two staves are in treble clef (G) and the bottom staff is in bass clef (F). The key signature is one sharp (F#). The music consists of eighth and sixteenth note patterns with dynamic markings like '0' and 'e'.

Musical score page 3 featuring three staves. The top two staves are in treble clef (G) and the bottom staff is in bass clef (F). The key signature is one sharp (F#). The music consists of eighth and sixteenth note patterns with dynamic markings like '0', '6m', '3', 'no', and 'o'. A circled '(h)' is placed above the middle staff.

Musical score page 4 featuring three staves. The top two staves are in treble clef (G) and the bottom staff is in bass clef (F). The key signature is one sharp (F#). The music consists of eighth and sixteenth note patterns with dynamic markings like 'rit.', 'm!', 'm!', and 'o!'. The bass staff includes a circled 'o'.

შენ გიგალობთ
We Praise Thee

1)

შენ

gi - ga

ლობთ,

ლობთ,

lobt,

3)

4)

5) (ʃe) - - - - - n გა - ჯუ - რ - - -
 (she) - - - - - n ga - ju - r - - -

შენ

გა - კურ

შენ

გა - კურ

shen

ga - k'ur

1) საგალობელი ხელნაწერში დიდი ტერციით დაბლაა ნოტირებული.

2) თუ სრულდება ბანის ზედა ვარიანტი, აქ აუცილებლად სოლ ბეკარი უნდა აუდერდეს — ბანთან უნისონური შერწყმის და ბანისა და მთემელის კვინტური კოორდინაციის ტრადიციული პრინციპის გამო. ბანის ქვედა ვარიანტის გაღობისას II ხმაში სოლ დიეზი უნდა შესრულდეს.

3) წერილი შრიფტით წარმოდგენილია ხელნაწერში განსხვავებული ფერის მელნით (სავარაუდო, მოგვიანებით) ჩაწერილი ხმათასვლის ვარიანტები.

4) ფრჩილებში ჩასმული ალტერაციის არასავასალებო ნიშნები ჩვენი ალნიშნულია და მათი შესრულება სავალდებულო არაა.

5) ასე გამორებული სიტყვიერი ტექსტის ეს მარცვლები ხელნაწერში.

1) The hymn is notated a major third interval lower in the source manuscript.

2) If the upper variant of the bass is performed, a G natural should be sung here, due to the unison merge with the bass and traditional principle of a fifth interval coordination of the bass and first voice. When chanting the lower variant of the bass, a G sharp should be performed in the second voice.

3) These variants were noted in different colour ink in the source manuscript (presumably, later). They are printed in small font here.

4) The accidentals given in parenthesis were added by the editors and performing them is not obligatory.

5) These syllables are performed like this in the source manuscript.

tkhevt)

თხევთ,
თხევთ,
tkhevt,

1) *ossia:*

აბ ასე:

თხევთ,
თხევთ,
tkhevt,

შენ გმა - დლო - - - ბთ, -
შენ გმა - დლო - - - ბთ,
shen gma - dlo - - - bt,

უ - ფა - - - ლო, -
უ - ფა - - - ლო,
u - pa - - - lo,

1) საკადანსო ნაგებობის ალტერნატიული ვარიანტი ხელნაწერიდან.

1) An alternative variant of the cadence construction from the original manuscript.

და გე - ვედ - რე - ბით შენ, ღმერ - თო
da ge - ved - re - bit shen, ghmer - to
ჩვე -
chve -

e -
e -

1)

6m -
6m -
no -

rit.

ო!
ო!
ო!
ol 2)

1) საგასალებო ნიშნების ცვლილება ჩვენი შემოტანილია, ამავე მელოდიის მქონე სხვა ნიმუშების მიხედვით.

2) წერილი შრიფტით მოცემული და რე ჩვენი ჩამატებულია.

3) ხელნაწერში რამდენადმე გაურკვეველია, მოძახილის პარტიაში წერილი შრიფტით ნაბეჭდი ეს სუბმოტივი, გადაშლილია თუ არა. მაგრამ, რადგანაც მსაგასი შემთხვევები (ფინალისში მთემელისა და ბანის უნისონის ფონზე მოძახილის ფიგურაციები) სხვა საგალობლების გვხვდება, მის შსრულება დასპეციალურია.

1) The accidentals were changed by the editors, based on this melody in other examples.

2) Pitches C and D were added by the editors (in small font).

3) It is unclear in the source manuscript if this submotif in the second voice part was intentional or not (printed here in small font). Because similar cases of figurations of the second voice on the background of the unison of first voice and bass in the finalis occur elsewhere, we believe it is acceptable to perform them.

შენ გიგალობთ
We Praise Thee

1)
8
შენ
80 - 85 - - - -
8
შენ
80 2) 85 - - - -
9:
shen ga - - - -

8
ობთ,
8
ობთ,
9:
10
ossia: აბ ასე:
ობთ,

8
შენ
85 - კურ - - - -
8
შენ
85 - კურ - - - -
9:
shen ga - k'ur - - - -

1) საგალობელი ხელნაწერში დიდი ტერციით დაბლაა ნოტირებული.

2) თუ სრულდება ბანის ზედა ვარიანტი, აქ აუცილებლად სრულ ბეკარი უნდა აუღერდეს. ბანის ქვედა ვარიანტის გალობისას Ⅱ ხმაში სრულ დიიზი უნდა შესრულდეს.

3) წინამდებარე პარტიტურაში, ამ საკადანსო ნაგებობაში, ასევე, მის მსგავს (შემდგომი მუხლების) კადანსებშიც, უშუალოდ პარტიტურაში დაბეჭდილია ხელნაწერში აღნიშნული ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები. წვრილი შრიფტით კი, მოცემულია საკადანო ნაგებობებში მიერ მიერ შეგოთავაზებული ალტერაციის გარენაზე უნდა იქნებოს, მათი შესრულებისას, არჩეულ უნდა იქნეს ერთი ვარიანტი — ან მხოლოდ სანოტო სისტემებში, უშუალოდ ნოტების წინ მოცემული ალტერაციის ნიშნები, ან მხოლოდ სანოტო სისტემების ზემოდან დაბეჭდილი ნიშნები, ან მხოლოდ სანოტო სისტემების ქვემოთ აღნიშნული ნიშნები.

დასაშვებია ამ საკადანსო ფრაზებში მხოლოდ საგასაღებო ნიშნების, ანუ, ყველგან სრულ დიეზის შესრულებაც.

1) The hymn is notated a major third lower in the source manuscript.

2) If the upper variant of the bass is performed, a G natural should be sung here. When chanting the lower variant of the bass, a G sharp should be performed in the second voice.

3) In this cadence construction as in other similar cadences (of the following stanzas), the accidentals are printed in the score. And the alternative variants of the second voice cadences offered by the editors are printed in small font. Performing them is not obligatory. When performing the accidentals, one of the variants should be chosen; either the accidentals in the staves, in front of the notes, above the staves, or under the staves.

To perform only one set of accidentals here, a G sharp everywhere in this cadence phrase is acceptable.

თხე - - - - ევთ,
1) თხე - - - - ევთ,
ossia: tkhe - - - - evt,
ახ ახე: თხე - - - - ევთ,

შენ
გმა - დლო - - ბთ,
გმა - დლო - - ბთ,
shen

უ - ფა - - ლო - - - - მ,
1) უ - ფა - - ლო - - - - მ,
ossia:
ახ ახე: უ - ფა - - ლო - - - - მ,

1) ხელნაწერში ამ ბეჭერასთან აღნიშნულია, ხოლო შემდეგ განსხვავებული ფერის ფანჯრით გადახაზულია ეს ბეკარები. შესაბამისად, დასაშვებია აქ არა სოლ ბეკარების, არამედ, სოლ დიეზების შესრულებაც.
2) თუ სრულდება ბანის ზედა ვარიანტი, აქ აუცილებლად სოლ ბეკარი უნდა აუდერდეს. ბანის ქვედა ვარიანტის გალობისას ॥ ხმში სოლ დიეზი უნდა შესრულდეს.

1) These natural signs are noted at this point in the source manuscript, but later they were crossed out with a different coloured pencil. Therefore, it is acceptable to perform G naturals or G sharps here.

2) If the upper variant of the bass is performed, a G natural should be sung here. When chanting the lower variant of the bass part, a G sharp should be performed in the second voice.

და გე - ვედ - რე - ბით შენ, ღმერ - თო ჩვე -
და გე - ვედ - რე - ბით შენ, ღმერ - თო ჩვე -
da ge - ved - re - bit shen, ghmer - to chve -

1) rit.
ნო - - - მ! ნო - - - მ!
no - - - o - 2) - - - ol!

1) საგასალებო ნიშნების ცვლილება ჩვენი შემოტანილია, ამავე მელოდიის მქონე სხვა ნიმუშების მიხედვით.

2) წრილი შრიფტით დაბეჭდილი ალტერნატიული ბგერა დო ჩვენი ჩამატებულია.

1) The accidentals were changed by the editors, based on the other examples of the same melody.

2) This note C was added by the editors and printed in small font.

შენ გიგალობთ¹⁾
We Praise Thee

2)

1.შენ გი - გა -
2.შენ გა - კურ -
1.shen gi - ga -
2.shen ga - k'ur -

ლობთ,
თხევთ,
ლობთ,
თხევთ,
lobt,
tkhevt,

335

შენ გიგალობთ¹⁾
We Praise Thee

2)

შენ გი - გა -
shen gi - ga -

ლობთ,
ლობთ,
lobt,

- 1) ეს საგალობლები ხელნაწერებში ბოლომდე არა ნოტირებული.
ამ ფრაგმენტებს გალობის სურვილის შემთხვევაში, მათი დასრულება შესაძლებელია №312, 319 და 329—333 პიმების შესაბამისი ნაწილებით — №334-ისა მუხლიდან „შენ გმაღლობთ“, ხოლო №335-ისა მუხლიდან „შენ გაკურთხევთ“.
2) საგალობლები ხელნაწერებში დიდ ტერციით დაბლა ჩაწერილი.
1) These hymns were not notated until the end of the source manuscript.
In case one chants these fragments, it is possible to finish them with the relevant parts of the hymns #312, 319 and 329-333. Finishing hymn #334 from the stanza "shen gmadlobt," and finishing hymn #335 from the stanza "shen gakurtkhevt."
2) The hymns are recorded a major third interval lower in the source manuscripts.

၁၂၆ ဂေဂာလ်ပဲ
We Praise Thee

336

1) *(ðə) - - - əl)* 2)
she - - - n]
8
ðə ðə
8
shen
8
gi - ga -

A musical score for three voices: soprano, alto, and bass. The soprano and bass parts are in treble clef, while the alto part is in bass clef. The key signature is A major (three sharps). The soprano and bass parts begin with sustained notes. The alto part enters with a series of eighth-note chords, starting with a G major chord (G, B, D) followed by an F# major chord (F#, A, C#). The lyrics "Յօնծտ, Յօնծտ, լօտ," are written below the vocal parts.

Musical score for three voices:

- Soprano: *тხევთ,*
- Alto: *тхевт,*
- Bass: *tkhevt,*

The bass part begins at measure 3.

1) საგალობელი ხელნაწერში პატარა სეკუნდით მაღლა ნოტირებული.

2) ხელნანერში ასეა გამღერებული ეს სიტყვები.
1) The hump is notated a minor second interval big

- 1) The hymn is notated a minor second interval higher in the source manuscript.
- 2) These words are sung like this in the source manuscript.

2) These words are sung like this in the source manuscript.

1)

შენ გმა - დლობთ, უ -
შენ გმა - დლობთ, უ -
shen gma - - dlobt u -

ფა - - - ლო, ფა - ლო, lo,
ფა - - - ლო, ფა - ლო, lo,
pa - - - lo,

და გე - ვედ - რე - ბით შენ, ღმერ - თო ჩვე -
და გე - ვედ - რე - ბით შენ, ღმერ - თო ჩვე -
da ge - ved - re - bit shen, ghmer - to chve -

ე -
ე -
e -

1) ხელნაწერში აქედან მოძახილი აღარაა ნოტირებული. აյ ნარმოდგენილი მოძახილი ჩვენი შენყობილია, „შენ გიგალობთ“-ის წინა ვარანტების მიხედვით.

1) From this part of the original manuscript, the second voice is not notated anymore. The second voice presented here was arranged by the editors, based on the previous variants of "We Praise Thee".

1)

8

9

10

no

no

no

1)

2)

rit.

m!

3) 0!

1) საგასალებო ნიშნების ცვლილება ჩვენი შემოტანილია, ამავე მელოდიის მქონე სხვა ნიმუშების მიხედვით.
2); 3) წრილი სრუთებით დაბაჭიოლი ალტირნატივული ბენარები არ და რა წარია წამოაზროვნა.

1) The change of the key signature accidentals was done by the editors, based on other examples with the same melody.
2; 3) The notes C and D printed in small font were added by the editors.

შენ გიგალობთ¹⁾
(შესასრულებლად შეუძლებელი ფრაგმენტი)
We Praise Thee
(fragment not allowed to perform)

1) „შენ გიგალობთ“-ის წინამდებარე, დაუსრულებელი ფრაგმენტი სამზე მეტხმიანი პოლიფონიური სტილის ნიმუშია, ან სტ. კარბელაშვილის მიერ მისი აღნიშვნის მცდელობას გვიჩვენებს. ამ ფრაგმენტის ლიტურგიაზე აუდვრება მიზანშეუწონელი და შეუძლებელია; ამსთან, იგი ინტერისს იწვევს ქართული მრავალმხიაობის ისტორიის კვლევის ოვალსაზრისით.

1) The incomplete fragment preceding "We Praise Thee" is an example of a style that includes polyphony with more than three voices, or it shows S. Karbelashvili's attempt to restore it as such. Performing this fragment at the liturgy is not advisable or possible; meanwhile, it provokes interest in terms of researching the history of Georgian polyphony.

3) 4)

5)

1) სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივიდან, მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2111) და პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202).

2) წინამდებარე ჰიმნის პ. კარბელაშვილის არქივისეულ ხელნაწერში, მოგვიანებით შეტანილია ცვლილებები და ჩამატებულია ალტერაციის ნიშვნები, ისე, რომ საბოლოოდ ეს ჰიმნი №345—348 ნიშვნების მსგავს კილოურ ფერადოვნებას იძებს. ეს ვაკიანტი იხ. №339-ში.

3) საგალობელო ხელნაწერებში დიდი ტერციით დაბლაა ნოტირებული.

4) ჰიმნი სამიერ წყაროში ნოტირებულია ალტერაციის ნიშანთა ცვალებადის გარეშე, ბოლომდე ერთი ბგერათრიგით (იხ. №338-პ). აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშულია.

5) ნინამდებარე პარტიტურაში წყაროში საზოთ აღნიშულია ცეზურები, რომელთა ადგილზეც სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერში მუხლის დასრულების აღმნიშვნელი ტაქტის საზეზია.

6) წერილი შრიოფტით დაბეჭდილი ბერე რე და არატიაური კვარტული ნახტომი სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერშია.

1) From the score archive by S. Karbelashvili, from the original manuscript by M. Ipolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2111), and from the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202).

2) In the original manuscript of this hymn by P. Karbelashvili, the changes were done later and the accidentals were added later. This hymn finally gains the scale colour of the examples #345-348. See this variant in #339.

3) The hymn is notated a major third interval lower in the source manuscript.

4) The hymn is notated without accidentals in all three originals (see #338-b). The accidentals presented here were added by the editors.

5) The caesuras are noted with a dotted line in this original manuscript, which were replaced by the bar lines indicating the ending of the stanzas in the source manuscript by S. Karbelashvili.

6) The note D printed in small font and the non-typical fourth interval jump occur in the source manuscript by S. Karbelashvili.

1)

და დე - დად ღმრთი - სა ჩვე - ნი - სა! უ - პა - ტი - ო -
და დე - დად ღმრთი - სა ჩვე - ნი - სა! უ - პა - ტი - ო -
da de - dad ghmrti - sa chve - ni - sa! u - p'a - t'i - o -

სნეს - სა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა და აღ - მა - - - ტე - ბით
სნეს - სა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა და აღ - მა - - - ტე - ბით
snes - sa ke - ru - bim - ta - sa da agh - ma - - - t'e - bit

უ - ზე - შთა - ე - სასა სე - რა - ფიმ - თა - სა,
უ - ზე - შთა - ე - სასა სე - რა - ფიმ - თა - სა,
u - ze - shta - e - ssa se - ra - pim - ta - sa,

გან - უხრწ' - ნე - ლად მშო - - - ბე - ლსა სი - - -
გან - უხრწ' - ნე - ლად მშო - - - ბე - ლსა სი - - -
gan - ukhrts' - ne - lad msho - - - be - lsa si - - -

1) კარბელაშვილთა ტრადიციის „ლირს არს“-ის ვარიანტთა უმრავლესობის პირველწყაროებში, სიტყვიერ ტექსტში აქ არის: „უპატიონეს არს ქერაბინთასა და აღმატებით უზესთაეს არს სერაბინთასა“. ანთოლოგიაში ყველგან დაბეჭდილია პოეტური ტექსტის თანამედროვე ლოისმსახურებაზე მიღებული ვარიანტი.

1) In the originals of most variants of the hymn, "It Is Very Meet And Right," in the Karbelashvili tradition, this text appears: "upatiōnes ars kerabintasa da aghmuatebit uzestaes ars serabintasa." Here we have corrected this text to confirm with the modern liturgy, as elsewhere in this anthology.

ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის - მშო -
ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის - მშო -
t'qvi - sa ghmrti - sa - sa, mkho - lo - sa ghmrtis - msho -

rit.

ბელ - სა, გა - ლო - - ბით გა - დი - დებ - დეთ!
ბელ - სა, გა - ლო - - ბით გა - დი - დებ - დეთ!

bel - sa, ga - lo - - - bit ga - di - deb - det!

ღირს არს ჭეშმარიტად

It Is Truly Meet

ხელნაწერის ეული გარიანტი
Manuscript variant

1)

ღირს არს ჭე - შმა - რი - ტად,
რა - თა გა - - დი - დე - ბდეთ
ღირს არს ჭე - შმა - რი - ტად,
რა - თა გა - - დი - დე - ბდეთ
ghirs ars ch'e - shma - ri - t'ad, ra - ta ga - - di - de - bdet

შენ, ღმრთის-მშო - ბე - ლო,
რო - მე - ლი მა - - - რა - დის
შენ, ღმრთის-მშო - ბე - ლო,
რო - მე - ლი მა - - - რა - დის
shen, ghmrtis-msho - be - lo, ro - me - li ma - - - ra - dis

სა - - - - ნა - ტრელ ი - ქმენ,
ყოვ - ლად უ - - ბი - ნოდ და
სა - - - - ნა - ტრელ ი - ქმენ,
ყოვ - ლად უ - - ბი - ნოდ და -
sa - - - - na - t'rel i - kmen, qov - lad u - - bi - ts'od da

დე - დად ღმრთი - სა ჩვე - ნი - სა!
უ - პა - ტი - ო - სნეს - სა
დე - დად ღმრთი - სა ჩვე - ნი - სა!
უ - პა - ტი - ო - სნეს - სა
de - dad ghmrti - sa chve - ni - sa! u - p'a - t'i - o - snes - sa

1) წინამდებარე პარტიტურაში წყვეტილი ხაზით აღნიშნულია სინტაქსურ ერთიეულთა შორის ცეზურები, რომელთა ადგილზეც, სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერში მუხლის დასრულების აღმნიშნელი ტაქტის ხაზებია.

№338-339 ჰამნებში ცეზურების გამომატველ მძმეები ჩვენი აღნიშნულია.

1) The caesuras among the syntax units are marked with a dotted line, which were replaced with bar lines indicating the end of the stanzas in the source manuscript by S. Karbelashvili.

The commas indicating the caesuras in the hymns #338-339 were added by the editors.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

ქე - რუ - ბიმ - თა - სა და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზე - შთა - ე - სსა
ke - ru - bim - ta - sa da agh - ma - t'e - bit u - ze - shta - e - ssa

Alto:

ქე - რუ - ბიმ - თა - სა და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზე - შთა - ე - სსა
ke - ru - bim - ta - sa da agh - ma - t'e - bit u - ze - shta - e - ssa

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

სე - რა - ფიმ - თა - სა, გან - უხრწ - ნე - ლად მშო - - - ბე -
se - ra - pim - ta - sa, gan - ukhrts' - ne - lad msho - - - be -

Alto:

სე - რა - ფიმ - თა - სა, გან - უხრწ - ნე - ლად მშო - - - ბე -
se - ra - pim - ta - sa, gan - ukhrts' - ne - lad msho - - - be -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

ლსა სი - ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის - მშო -
lsá si - t'qvi - sa ghmrti - sa - sa, mkhó - lo - sa ghmrtis - msho -

Alto:

ლსა სი - ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის - მშო -
lsá si - t'qvi - sa ghmrti - sa - sa, mkhó - lo - sa ghmrtis - msho -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The lyrics are in Georgian and English. The word "rit." appears above the vocal line.

Soprano:

ბელ - სა, გა - ლო - - ბით გა - დი - დებ - დეთ!
bel - sa, ga - lo - - bit ga - di - deb - det!

Alto:

ბელ - სა, გა - ლო - - ბით გა - დი - დებ - დეთ!
bel - sa, ga - lo - - bit ga - di - deb - det!

ღირს არს ჭეშმარიტად 1)

It Is Truly Meet

2)

ღირს არს ჭე - შმა - რი - ტად, რა - თა გა - დი - დე -
ღირს არს ჭე - შმა - რი - ტად, რა - თა გა - დი - დე -
ghirs ars ch'e - shma - ri - t'ad, ra - ta ga - di - de -

ბდეთ შენ, ღმრთის-მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - - -
ბდეთ შენ, ღმრთის-მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - - -
bdet shen, ghmrtis-msho - be - lo, ro - me - li ma - - -

რა - დის სა - - - ნა - ტრელ ი - ქმენ, ყოვ - ლად უ - ბი -
რა - დის სა - - - ნა - ტრელ ი - ქმენ, ყოვ - ლად უ - ბი -
ra - dis sa - - - na - t'rel i - kmen, qov - lad u - bi -

წოდ და დე - დად ღმრთი - სა ჩვე - ნი - სა! უ - პა - ტი - ო -
წოდ და დე - დად ღმრთი - სა ჩვე - ნი - სა! უ - პა - ტი - ო -
ts'od da de - dad ghmrti - sa chve - ni - sal u - p'a - t'i - o -

1) №338 „ღირს არს“-ის, პ. კარბელაშვილის არქივში დაცულ ხელნაწერში (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202), განსხვავებული ფერის მელნით შეტანილია ინტონაციური ცვლილებები და ალტერაციის ნიშნები. სწორედ ეს შეცვლილი ვერსიაა აქ ნიმუშდებილი.

ხელნაწერში ჩატატებული ალტერაციის ნიშნები №345—348 „ღირს არს“-ის მსგავს ჰარმონიულ თავისებურებებს სქენენ ნინამდებარე ნიმუშს.

2) საგალობელი ხელნაწერში დიდი ტერციით დაბლაა ნოტირებული.

1) In the source manuscript of the hymn, "It Is Very Meet And Right" #338, preserved in the archive by P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202), the intonational changes and accidentals were added in different coloured ink. This changed version is presented here.

The accidentals added in the source manuscript grants this example the harmonic features similar to the hymn, "It Is Very Meet And Right" #345-348.

2) The hymn is notated a major third lower in the source manuscript.

სნეს - სა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა და აღ - მა - ტე - ბით
სნეს - სა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა და აღ - მა - ტე - ბით
snes - sa ke - ru - bim - ta - sa da agh - ma - t'e - bit

უ - ზე - შთა - ე - სა სე - რა - ფიმ - თა - სა, გან - უხრწ - ნე -
უ - ზე - შთა - ე - სა სე - რა - ფიმ - თა - სა, გან - უხრწ - ნე -
u - ze - shta - e - ssa se - ra - pim - ta - sa, gan - ukhrts' - ne -

ლად მშო - ბე - ლსა სი - ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო -
ლად მშო - ბე - ლსა სი - ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო -
lad msho - be - lsa si - t'qui - sa ghmrti - sa - sa, mkho - lo -

rit.

სა ღმრთის - მშო - ბელ - სა, გა - ლო - ბით გა - დი - დებ - დეთ!
სა ღმრთის - მშო - ბელ - სა, გა - ლო - ბით გა - დი - დებ - დეთ!
sa ghmrtis-msho - bel - sa, ga - lo - bit ga - di - deb - det!

340-a

ხელნაწერის გარიბაზო
Manuscript variant

3)

ღირს არს ჭეშმარიტად 1)

ღირს არს ჭე - შმა - რი - ტად,
ღირს არს ჭე - შმა - რი - ტად,
ghirs ars ch'e - shma - ri - t'ad,

რა - თა გა - დი - დებ - დეთ
რა - თა გა - დი - დებ - დეთ
ra - ta ga - di - deb - det

შენ, ღმრთის - მშო - ბე - ლო,
შენ, ღმრთის - მშო - ბე - ლო,
shen, ghmrtis - msho - be - lo,

რო - მე - ლი მა - რა - დის სა - - - ნა -
რო - მე - ლი მა - რა - დის სა - - - ნა -
ro - me - li ma - ra - dis sa - - - na -

ტრე - ლი - კმენ,
ტრე - ლი - კმენ,
t're - l i - kmen,

ყოვ - ლად უ - ბი - ნოდ და დე - დად
ყოვ - ლად უ - ბი - ნოდ და დე - დად
qov - lad u - bi - ts'od da de - dad

ღმრთი - სა
ghmrti - sa

ჩვე - ნი - სა!
ჩვე - ნი - სა!
chve - ni - sa!

უ - პა - ტი - ო - სნე - სსა
უ - პა - ტი - ო - სნე - სსა
u - p'a - t'i - o - sne - ssa

ქე - რუ - ბიმ - თა - სა
ქე - რუ - ბიმ - თა - სა
ke - ru - bim - ta - sa

1) დ. მოლინდინაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ნინიმდებარე პარტიტურაში ფრჩხილებში მოცემულია ჩვენ მიერ გაუქმებული ხელნაწერისეული ალტერაციის ნიშნები.

3) წყვეტილი საზით და მძიმებით ნაჩვენებია ცეზურები, რომლებიც ხელნაწერში მუხლის დასრულების გამომხატველი ტაქტის საზებოთა აღნიშნული.

1) From the original manuscript by D. Molodinashvili.

2) The accidentals from the original manuscript are given in parenthesis in this score.

3) The caesuras are given with dotted lines and commas, which are marked with bar lines in the source manuscript.

და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზეს - თა - ეს - სა სე - რა - ფიმ - თა - სა,
 და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზეს - თა - ეს - სა სე - რა - ფიმ - თა - სა,
 da agh - ma - t'e - bit u - zes - ta - es - sa se - ra - pim - ta - sa,

გა - ნუ - ხრწნე - ლად მშო - - - ბელ - სა სი - - - ტყვი - სა
 გა - ნუ - ხრწნე - ლად მშო - - - ბელ - სა სი - - - ტყვი - სა
 ga - nu - khrts'ne - lad msho - - - bel - sa si - - - t'qui - sa

ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის მშო - ბელ - სა
 ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის მშო - ბელ - სა
 ghmrti - sa - sa, mkho - lo - sa ghmrtis msho - bel - sa

1) rit.
 გა - - - ლო - ბით გა - დი - დებ - დეთ!
 გა - - - ლო - ბით გა - დი - დებ - დეთ!
 ga - - - lo - bit ga - di - deb - det!

1) ხელნაწერში აქ, მთემელისა და მოძახილის რიტმი რამდენადმე გაურკვეველია. მსხვილი და წვრილი შრიფტებით მოცემულია ამ ადგილს ნაკითხვის ორ ვარიანტი.

1) The rhythm of first and second voices are unclear here in the source manuscript. Two variants of reading this part are printed in big and small fonts.

340-b

ღირს არს ჭეშმარიტად

It Is Truly Meet

რედაქტირებული გარიანტი 1)

Edited variant

2) 3)

ღირს არს ჭე - შმა - რი - ტად, რა - თა გა - დი - დებ - დეთ
ღირს არს ჭე - შმა - რი - ტად, რა - თა გა - დი - დებ - დეთ
ghirs ars ch'e - shma - ri - t'ad, ra - ta ga - di - deb - det

შენ, ღმრთის-მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - რა - დის სა - - - ნატ -
შენ, ღმრთის-მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - რა - დის სა - - - ნატ -
shen, ghmrtis-msho - be - lo, ro - me - li ma - ra - dis sa - - - nat'

რე - ლ ი - ქმენ, ყოვ - ლად უ - ბი - ნოდ და დე - დად ღმრთი - სა
რე - ლ ი - ქმენ, ყოვ - ლად უ - ბი - ნოდ და დე - დად ღმრთი - სა
re - l i - kmen, qov - lad u - bi - ts'od da de - dad ghmrti - sa

ჩვე - ნი - სა! უ - პა - ტი - ო - სნე - სსა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა
ჩვე - ნი - სა! უ - პა - ტი - ო - სნე - სსა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა
chve - ni - sa! u - p'a - t'i - o - sne - ssa ke - ru - bim - ta - sa

1) რედაქტირებულია №345 „ღირს არს“-ის მიხედვით.

2) საგალობელი ხელნაწერში დიდი სეკუნძით დაბლა ნოტირებული.

3) უმჯობესაა, პირის საწყისი თანაუღერადობა, მარცვალზე „ღირს“, შესრულდეს მეოთხედი გრძლიობით.

4) წყვეტილი საზით და მძიმებით ნაჩვენებია ცეზურები, რომლებიც ხელნაწერში მუხლის დასრულების გამომხატველი ტაქტის საზებითაა აღნიშნული.

1) This was edited based on the hymn, "It Is Very Meet And Right" #345.

2) The hymn was notated a major second interval in the source manuscript.

3) It is preferable to perform the syllable "ghirs" with the crotchet value at the beginning of the hymn.

4) The caesuras which are marked with bar lines are shown with dotted lines and commas.

და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზეს - თა - ეს - სა | სე - რა - ფიმ - თა - სა,
 და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზეს - თა - ეს - სა | სე - რა - ფიმ - თა - სა,
 da agh - ma - t'e - bit u - zes - ta - es - sa se - ra - pim - ta - sa,

გა - ნუ - ხრწნე - ლად მშო - - - ბელ - სა სი - - - ტყვი - სა
 გა - ნუ - ხრწნე - ლად მშო - - - ბელ - სა სი - - - ტყვი - სა
 ga - nu - khrt'sne - lad msho - - - bel - sa si - - - t'qui - sa

ღმრთი-სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის მშო - ბელ - სა
 ღმრთი-სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის მშო - ბელ - სა
 ghmrti - sa - sa, mkho - lo - sa ghmrtis msho - bel - sa

1) გა - - - ლო - - - ბით გა - დი - დებ - დეთ!
 გა - - - ლო - - - ბით გა - დი - დებ - დეთ!
 ga - - - lo - - - bit ga - di - deb - det!

1) ხელნაწერში აქ, მთქმელისა და მოძახილის რიტმი რამდენადმე გაურკვეველია. მსხვილი და წვრილი შრიფტებით მოცემულია ამ ადგილის ნაკითხვის ორი ვარიანტი.

1) The rhythm of first and second voices are unclear here in the source manuscript. Two variants of reading this part are printed in big and small fonts.

341-a

ხელნაწერის უცლივი გარიანტი
Manuscript variant

3)

2)

ღინის არს ჭე - შმა - რი - ტად,
ღინის არს ჭე - შმა - რი - ტად,
ghirs ars ch'e - shma - ri - t'ad,

რა - თა გა - დი - დებ - დეთ
რა - თა გა - დი - დებ - დეთ
ra - ta ga - di - deb - det

შენ, ღმრთის-მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - რა - დის სა -
შენ, ღმრთის-მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - რა - დის სა -
shen, ghmrtis-msho - be - lo, ro - me - li ma - ra - dis sa -

ნა - ტრელ ი - ქმენ ყოვ - ლად უ - ბი - ნოდ და დე - დად
ნა - ტრელ ი - ქმენ ყოვ - ლად უ - ბი - ნოდ და დე - დად
na - t'rel i - kmen qov - lad u - bi - ts'od da de - dad

ღმრთი - სა ჩვე - ნი - სა! უ - პა - ტი - ო - სნეს - სა ქე - რუ - ბიმ - თა -
ღმრთი - სა ჩვე - ნი - სა! უ - პა - ტი - ო - სნეს - სა ქე - რუ - ბიმ - თა -
ghmrti - sa chve - ni - sa! u - p'a - t'i - o - snes - sa ke - ru - bim - ta -

1) გრ. ჩხილევაძის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2125).

2) საგალობრივი ხელნაწერით დღიური საცუნდით დაბლა ნოტირებული.

3) ცეზურების ამსახველი მძიმეები ჩვენი აღნაშნულია. ხელნაწერი მათ ადგილზე, უმრავლეს შემთხვევაში, ტაქტის ხაზებია.

1) From the original manuscript by Gr. Chkhikvadze (State Folklore Centre, ms. #2125).

2) The hymn is notated a major second interval lower in the source manuscript.

3) The commas indicating the caesuras were added by the editors. There are bar lines in the source manuscript.

8

სა და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზე - შთა - ეს - სა სე - რა -
სა და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზე - შთა - ეს - სა სე - რა -
sa da agh - ma - t'e - bit u - ze - shta - es - sa se - ra -

8

ფიმ - თა - სა გა - ნუხრ - წნე - ლად მშო - ბელ - სა სი - -
ფიმ - თა - სა გა - ნუხრ - წნე - ლად მშო - ბელ - სა სი - -
pim - ta - sa ga - nukhr - ts'ne - lad msho - bel - sa si - - -

8

ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის - მშო - ბელ - სა
ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის - მშო - ბელ - სა
t'qvi - sa ghmrti - sa - sa, (#) moho - lo - sa ghmrtis - msho - bel - sa

rit.

8

გა - ლო - - ბით ვა - დი - დებ - დეთ!
გა - ლო - - ბით ვა - დი - დებ - დეთ!
ga - lo - - bit va - di - deb - det!

ღირს არს ჭეშმარიტად

It Is Truly Meet

რედაქტირებული გარიანტი¹⁾
Edited variant

2) 3)

ღირს არს ჭე - შმა - რი - ტად,
ღირს არს ჭე - შმა - რი - ტად,
ღირს არს ჭე - შმა - რი - ტად,
ghirs ars ch'e - shma - ri - t'ad,

რა - თა გა - დი - დებ - დეთ
რა - თა გა - დი - დებ - დეთ
რა - თა გა - დი - დებ - დეთ
ra - ta ga - di - deb - det

შენ, ღმრთისმშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - რა - დის სა - - -
შენ, ღმრთისმშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - რა - დის სა - - -
shen, ghmrtis-msho - be - lo, ro - me - li ma - ra - dis sa - - -

ნა - ტრელ ი - ქმენ ყოვ - ლად უ - - ბი - ნოდ და დე - დად
ნა - ტრელ ი - ქმენ ყოვ - ლად უ - - ბი - ნოდ და დე - დად
na - t'rel i - kmen qov - lad u - - bi - ts'od da de - dad

ღმრთი-სა ჩვე - ნი - სა! უ - პა - ტი - ო - სნეს - სა ქე - რუ - ბიმ - თა -
ღმრთი-სა ჩვე - ნი - სა! უ - პა - ტი - ო - სნეს - სა ქე - რუ - ბიმ - თა -
ghmrti - sa chve - ni - sal u - p'a - t'i - o - snes - sa ke - ru - bim - ta -

1) რედაქტირებულია №345 „ღირს არს“-ის მიხედვით.

2) საგალობელი ხელნაწერში დღითი სეკუნდითი დაბლაა ნოტირებული.

3) ცეზურების ამსახველი მძიმეები ჩვენი აღნიშნულია. ხელნაწერში მათ ადგილზე, უმრავლეს შემთხვევაში, ტაქტის საზებია.

1) This was edited based on the hymn, "It Is Very Meet And Right" #345.

2) The hymn is notated a major second interval lower in the source manuscript.

3) The commas indicating the caesuras were added by the editors. There are bar lines instead of them mostly in the source manuscript.

8

სა და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზე - შთა - ეს - სა სე - რა -
სა და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზე - შთა - ეს - სა სე - რა -
sa da agh - ma - t'e - bit u - ze - shta - es - sa se - ra -

8

ფიმ - თა - სა გა - ნუხრ - წნე - ლად მშო - ბელ - სა სი - -
ფიმ - თა - სა გა - ნუხრ - წნე - ლად მშო - ბელ - სა სი - -
pim - ta - sa ga - nukhr - ts'ne - lad msho - bel - sa si - - -

8

ტყვი - სა ღმრთი-სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის-მშო - ბელ - სა
ტყვი - სა ღმრთი-სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის-მშო - ბელ - სა
t'qvi - sa ghmrti - sa - sa, moho - lo - sa ghmrtis-msho - bel - sa

rit.

8

გა - ლო - ბით გა - დი - დებ - დეთ!
გა - ლო - ბით გა - დი - დებ - დეთ!
ga - lo - - - bit ga - di - deb - det!

ღირს არს ჭეშმარიტად 1) 2)
It Is Truly Meet

ხელნაწერის გარიანტი
Manuscript variant

3)

ღი - რ - სა - - - არს ჭე - შ - მა - - რი - ტად,
ღი - რ - სა - - - არს ჭე - შ - მა - - რი - ტად,
ghi - r - sa - - - ars ch'e - sh - ma - - - ri - t'ad,

რა - თა გა - დი - დე - ბ - დე - - - თ შე - ნ, ღმრთი - ს -
რა - თა გა - დი - დე - ბ - დე - - - თ შე - ნ, ღმრთი - ს -
ra - ta ga - di - de - b - de - - - t she - n, ghmrti - s -

მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - - - რა - დი - ს
მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - - - რა - დი - ს
msho - be - lo, ro - me - li ma - - - ra - di - s

1) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

2) როგორც მ. ელიზბარაშვილის მიერ ჩანაწერილი ნირვის სხვა საგალობლები, ნინამდებარე პიმიც განსაკუთრებით მსგავსია სტ. კარბელაშვილის მიერ წოტირებული/გამოცემული №343-344 „ღირს არს“-ისა.

3) საგალობელი ხელნაწერი დიდ ტერციით დაბლაა ნოტირებული.

1) From the original manuscript by M. Elizbarashvili.

2) As in the other liturgy hymns notated by M. Elizbarashvili, this hymn is similar to the hymns, "It Is Very Meet And Right" №343-344, as notated by S. Karbelashvili

3) The hymn is notated a major third interval lower in the original manuscript.

სა - - - ნა - ტრელ ი - ქმენ,
სა - - - ნა - ტრელ ი - ქმენ,
sa - - - na - t'rel i - kmen,

ყოვ - ლად უ -
ყოვ - ლად უ -
qov - lad u -

ბი - ნოდ და დე - და - - დ ღმრთი - სა ჩვე - ნი - სა!
ბი - ნოდ და დე - და - - დ ღმრთი - სა ჩვე - ნი - სა!
bi - ts'od da de - da - - d ghmrti - sa chve - ni - sa!

უ - პა - ტი - მს - ნე - ს - სა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა
უ - პა - ტი - მს - ნე - ს - სა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა
u - p'a - t'i - os - ne - s - sa ke - ru - bim - ta - sa

და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზე - შთა - ი -
და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზე - შთა - ი -
da agh - ma - t'e - bit u - ze - shta - e -

სასა სე - რა - ფიმ - თა - სა, გა - ნუ -
სასა სე - რა - ფიმ - თა - სა, გა - ნუ -
sssa se - ra - pim - ta - sa, ga - nu -

ხრწნე - ლად - მშო - - - ბე - ლ - სა სი - - - ტყვი - სა
ხრწნე - ლად - მშო - - - ბე - ლ - სა სი - - - ტყვი - სა
khrts'ne - lad msho - - - be - l - sa si - - - t'qvi - sa

ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის - მშო - ბე - ლ -
ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის - მშო - ბე - ლ -
ghmrti - sa - sa, mkho - lo - sa ghmrtis - msho - be - l -

1) \sharp სა, გა - ლო - - - ბით ვა - დი - დებ - დეთ!
სა, გა - ლო - - - ბით ვა - დი - დებ - დეთ!
sa, ga - lo - - - bit va - di - deb - det!

1) ხელნაწერის მიხედვით, აქ, მთქმელისა და ბანის პარტიებში შესაძლოა ფა დიეზი იყოს, ნაცვლად ფა ბეკარისა.
1) According to the original manuscript, an F sharp should be here instead of an F natural in this part of the first and bass voices.

ღირს არს ჭეშმარიტად

It Is Truly Meet

რედაქტირებული გარიანტი 1)

Edited variant

2)

ღი - რ - სა - - - არს ჭე - შ - მა - - რი - ტად,
ghi - r - sa - - - ars ch'e - sh - ma - - ri - t'ad,

რა - თა გა - დი - - დე - ბ - დე - - - თ შე - ნ, ღმრთი - s -
ra - ta ga - di - de - b - de - - - t she - n, ghmrti - s -

მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - - - რა - დი - s
msho - be - lo, ro - me - li ma - - - ra - di - s

1) საგალობელი რედაქტირებულია №345 „ღირს არს“-ის მიხედვით.

2) ხელნაწერში საგალობელი დიდი ტერციით დაბლაა ნოტირებული.

1) The hymn was edited based on "It Is Very Meet And Right" #345

2) The hymn is notated a third interval lower in the source manuscript.

8

სა - - - - ნა - ტრელ ი - ქმენ,
8 უოვ - ლად უ -
სა - - - - ნა - ტრელ ი - ქმენ,
8 უოვ - ლად უ -
sa - - - - na - t'rel i - kmen, qov - lad u -

8

ბი - ნოდ და დე - და - - დ ღმრთი - სა ჩვე - ნი - სა!
8 ბი - ნოდ და დე - და - - დ ღმრთი - სა ჩვე - ნი - სა!
bi - ts'od da de - da - - d ghmrti - sa chve - ni - sa!

8

უ - პა - ტი - ოს - ნე - სა - სა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა
8 უ - პა - ტი - ოს - ნე - სა - სა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა
u - p'a - t'i - os - ne - s - sa ke - ru - bim - ta - sa

8

და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზე - შთა - ი -
8 და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზე - შთა - ი -
da agh - ma - t'e - bit u - ze - shta - e -

სასა სე - რა - ფიმ - თა - სა, გა - ნუ -
სასა სე - რა - ფიმ - თა - სა, გა - ნუ -
sssa se - ra - pim - ta - sa, ga - nu -

ხრწე - ლად - მშო - - - ბე - ლ - სა სი - - - ტყვი - სა
ხრწე - ლად - მშო - - - ბე - ლ - სა სი - - - ტყვი - სა
khrt'sne - lad msho - - - be - l - sa si - - - t'qvi - sa

ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის - მშო - ბე - ლ -
ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის - მშო - ბე - ლ -
ghmrti - sa - sa, mkho - lo - sa ghmrtis - msho - be - l -

rit.

სა, გა - ლო - - - ბით ვა - დი - დებ - დეთ!
სა, გა - ლო - - - ბით ვა - დი - დებ - დეთ!
sa, ga - lo - - - bit va - di - deb - det!

ღირს არს ჭეშმარიტად 1)

It Is Truly Meet

1899 წელს გამოცემული გარიანტი
Variant published in 1899

2)

ღი - რ - სა - - - არს ჭე - შ - მა - - რი - ტად,
ღი - რ - სა - - - არს ჭე - შ - მა - - რი - ტად,
ghi - r - sa - - - ars ch'e - sh - ma - - ri - t'ad,

რა - თა გა - დი - - დე - ბ - დე - - - თ შე - ნ, ღმრთის -
რა - თა გა - დი - - დე - ბ - დე - - - თ შე - ნ, ღმრთის -
ra - ta ga - di - - de - b - de - - - t she - n, ghmrti-s -

მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - - - რა -
მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - - - რა -
msho - be - lo, ro - me - li ma - - - ra -

დი - ს სა - - - ნა - ტ - რელ ი - ქმენ,
დი - ს სა - - - ნა - ტ - რელ ი - ქმენ,
di - s sa - - - na - t' - rel i - kmen,

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:31).

2) გამოცემაში საგალობელი დიდი ტერციით დაბლაა ნოტირებული.

1) From "the Liturgy" (Karbelaishvili, 1899:31).

2) The hymn is notated a major third interval lower in the edition.

8

ყოვ - ლად უ - ბი - ნოდ და დე - და - - - დ ღმრთი - სა

ყოვ - ლად უ - ბი - ნოდ და დე - და - - - დ ღმრთი - სა

qov - lad u - bi - ts'od da de - da - - - d ghmrti - sa

8

ჩვე - ნი - სა!

უ - პა - ტი - მს - ნე - ს - სა ქე - რუ -

chve - ni - sal

უ - პა - ტი - მს - ნე - ს - სა ქე - რუ -

8

ბიმ - თა - სა

და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზე -

ბიმ - თა - სა

და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზე -

bim - ta - sa

da agh - ma - t'e - bit u - ze -

8

შთა - ე - ს - სა

სე - რა - ფიმ - თა - სა,

შთა - ე - ს - სა

სე - რა - ფიმ - თა - სა,

shta - e - s - sa

se - ra - pim - ta - sa,

გა - ნუ - ხრწნე - ლა - დ მშო - - - ბე - ლ - სა სი - - -

ga - nu - khrts'ne - la - d msho - - - be - l - sa si - - -

ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა

ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა

t'qvi - sa ghmrti - sa - sa, mkho - lo - sa

ღმრთის - მშო - ბე - ლ - სა, გა - ლო - - -
 ღმრთის - მშო - ბე - ლ - სა, გა - ლო - - -

ghmrtis - msho - be - l - sa, ga - lo - - -

rit.

ბი - - - თ ვა - დი - დებ - დეთ!

bi - - - t va - di - deb - det!

1) გამოცემის თანახმად, აქ დო დიეზი უნდა იყოს. წინა მუხლებთან ერთიანობის მიზნით, უმჯობესია აქ დო ბეკარი ჰქებულდეს.

2) გამოცემის თანახმად, აქ, მთქმელისა და პანის პარტიებში ფა დიეზი უნდა იყოს.

1) According to the edition, a C sharp should be here. In order to conform with the previous stanzas, performing a C natural is preferable here.

2) There is an F sharp in the first voice and bass parts here, in the edition.

ღირს არს ჭეშმარიტად

343-b

It Is Truly Meet

რედაქტირებული გარიანტი¹⁾
Edited variant

2)

1) საგალოპელი დამუშავებულია №345 „ღირს არს“-ის მიხედვით.

2) გამოცემაში საგალოპელი დიდი ტერციით დაბლაა ნოტირებული.

3) წინამდებარე და სხვა „ღირს არს“-ებს მსგავს ნაგებობებში დასაშვებია ამ დო-ს როგორც ბეკარით, ასევე დიეზით აუდერება. დიეზით შესრულების შემთხვევაში, შემდგომი პირველი ძეგარიზ იქნება.

1) The hymn was elaborated based on "It Is Very Meet And Right" #345.

2) The hymn is notated a major third interval lower in the edition.

3) In this and other constructions similar to the hymn, "It Is Very Meet And Right", it is acceptable to perform this C natural, or C sharp. When performing the sharp, the following C should be natural.

ბი - ნოდ და დე - და - - დ ღმრთი - სა ჩვე - ნი - სა!

ბი - ნოდ და დე - და - - დ ღმრთი - სა ჩვე - ნი - სა!

bi - ts'od da de - da - - d ghmrti - sa chve - ni - sa!

უ - პა - ტი - ოს - ნე - ს - სა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა

უ - პა - ტი - ოს - ნე - ს - სა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა

u - p'a - t'i - os - ne - s - sa ke - ru - bim - ta - sa

და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზე - შთა - გ - ს -

და აღ - მა - ტე - ბით უ - ზე - შთა - გ - ს -

da agh - ma - t'e - bit u - ze - shta - e - s -

სა სე - რა - ფიმ - თა - სა, გა - ნუ -

სა სე - რა - ფიმ - თა - სა, გა - ნუ -

sa se - ra - pim - ta - sa, ga - nu -

8

ხრწე - ლა - დ მშო - - - ბე - ლ - სა სი - - - ტყვი -

ხრწე - ლა - დ მშო - - - ბე - ლ - სა სი - - - ტყვი -

khrt'sne - la - d msho - - - be - l - sa si - - - t'qvi -

8

სა ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის -

სა ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის -

sa ghmrti - sa - sa, moho - lo - sa ghmrtis -

8

მშო - ბე - ლ - სა, გა - ლო - - -

მშო - ბე - ლ - სა, გა - ლო - - -

msho - be - l - sa, ga - lo - - -

rit.

8

ბი - თ ვა - დი - დებ - დეთ!

ბი - თ ვა - დი - დებ - დეთ!

bi - - - t va - di - deb - det!

ღირს არს ჭეშმარიტად

It Is Truly Meet

ხელნაწერისეული გარიანტი

Manuscript variant

1)

ღი - რ - სა - - - არს ჭე - შ - მა - - - რი - - ტად,
ღი - რ - სა - - - არს ჭე - შ - მა - - - რი - - ტად, 2)

ghi - r - sa - - - ars ch'e - sh - ma - - - ri - - t'ad,

2)

რა - თა გა - დი - - 2) de - b - de - - - t she - n, ღმრთი - s -

ra - ta ga - di - - 2) de - b - de - - - t she - n, ghmrti - s -

3)

მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - - - რა - დი - s

msho - be - lo, ro - me - li ma - - - ra - di - s

4)

სა - - - ი - ა - ნა - ტ' - რელ ი - ქმენ, ყო - ვლად უ -

sa - - - i - a - na - t' - rel i - kmen, qo - vlad u -

1) საგალოვალი ხელნაწერში დიდი ტერციით დაბლაა ნოტირებული.

2) ხელნაწერის მიხედვით, აქ ყველგან ფა დიეზია. ეს აღტერნატული ბეკარები ჩვენი აღნიშნულია.

1) The hymn is notated a major third interval lower in the original manuscript.

2) According to the original manuscript, there should be an F sharp in the key signature. These alternative natural signs were added by the editors.

1)

ბი - ნოდ და დე - და - - დ ღმრთი - სა ჩვე - ნი - სა!

ბი - ნოდ და დე - და - - დ ღმრთი - სა ჩვე - ნი - სა!

bi - ts'od da de - da - - d ghmrti - sa chve - ni - sa!

უ - პა - ტი - ო - ს - ნეს - სა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა

უ - პა - ტი - ო - ს - ნეს - სა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა 1)

u - p'a - ti' - o - s - nes - sa ke - ru - bim - ta - sa

1)

და ა - ღმა - ტე - ბით უ - ზე - შთა - ე - ს -

და ა - ღმა - ტე - ბით უ - ზე - შთა - ე - ს - 1)

da a - ghma - t'e - bit u - ze - shta - e - s -

სა სე - რა - ფიმ - თა - სა, გა - ნუ -

სა სე - რა - ფიმ - თა - სა, გა - ნუ -

sa se - ra - pim - ta - sa, ga - nu -

1) ხელნაწერის მიხედვით, აქ ყველგან ფა დიეზია. ეს ალტერნატიული ბეკარები ჩვენი აღნიშნულია.

1) According to the original manuscript, there should be an F sharp in the key signature. These alternative natural signs were added by the editors.

ხრწე - ლა - დ მშო - - - ბე - ლ - სა სი - - -

khrt'sne - la - d msho - - - be - l - sa si - - -

ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის -

ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის -

t'qvi - sa ghmrti - sa - sa, mkho - lo - sa ghmrtis -

მშო - ბე - ლ - სა, გა - ლო - - -
მშო - 1) ბე - ლ - სა, 1) გა - ლო - - -

msho - be - l - sa, ga - lo - - -

rit.

ბი - თ ვა - დი - დებ - დეთ!
bi - t va - di - deb - det!

1) ხელნაწერის მიხედვით, აქ ყველგან ფა დიეზია. ეს ალტერნატიული ბეკარები ჩვენი აღნიშნულია.

1) According the original manuscript, there should be an F sharp in the key signature. These alternative natural signs were added by the editors.

ღირს არს ჭეშმარიტად

It Is Truly Meet

რედაქტირებული გარიანტი 1)

Edited variant

2)

ღი - რ - სა - - - არს ჭე - შ - მა - - - რი - ტად,
ღი - რ - სა - - - არს ჭე - შ - მა - - - რი - ტად,
ghi - r - sa - - - ars ch'e - sh - ma - - - ri - t'ad,

რა - თა გა - დი - - დე - ბ - დე - - - თ შე - ნ, ღმრთი - ს -
რა - თა გა - დი - - დე - ბ - დე - - - თ შე - ნ, ღმრთი - ს -
ra - ta ga - di - de - b - de - - - t she - n, ghmrti - s -

მშო - ბე - ლი, რო - მე - ლი მა - - - რა - დი - ს
მშო - ბე - ლი, რო - მე - ლი მა - - - რა - დი - ს
msho - be - lo, ro - me - li ma - - - ra - di - s

სა - - - ი - ა - ნა - ტ' - რელ ი - ქმენ, ყო - ვლად უ -
სა - - - ი - ა - ნა - ტ' - რელ ი - ქმენ, ყო - ვლად უ -
sa - - - i - a - na - t' - rel i - kmen, qo - vlad u -

1) საგალობელი რედაქტირებულია №345 „ღირს არს“-ის მიხედვით.

2) ხელნაწერში საგალობელი დიდი ტერციით დაბლა ნოტირებული.

3) წინამდებარე და სხვა „ღირს არს“-ების მსგავს ნაგებობები დასაშვებია ამ დო-ს როგორც ბეკარით, ასევე, დეზიტ შესრულება.

დიგზით შესრულებს შემთხვევაში, შემდგომი პირველივე დო აუცილებლად ბეკარით იქნება.

1) The hymn was edited based on "It Is Very Meet And Right" #345.

2) The hymn is notated a major third interval lower in the source manuscript.

3) In this and other constructions similar to "It Is Very Meet And Right", it is acceptable to perform this C natural, or C sharp.

When performing the sharp, the following C should be natural.

ბი - წოდ და დე - და - დ ღმრთი - სა ჩვე - ნი - სა!

ბი - წოდ და დე - და - დ ღმრთი - სა ჩვე - ნი - სა!

bi - ts'od da de - da - - d ghmrti - sa chve - ni - sal!

უ - პა - ტი - ო - ს - ნეს - სა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა

უ - პა - ტი - ო - ს - ნეს - სა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა

u - p'a - t'i - o - s - nes - sa ke - ru - bim - ta - sa

და ა - ღმა - ტე - ბით უ - ზე - სთა - ე - ს -

და ა - ღმა - ტე - ბით უ - ზე - სთა - ე - ს -

da a - ghma - t'e - bit u - ze - sta - e - s -

სა სე - რა - ფიმ - თა - სა, გა - ნუ -

სა სე - რა - ფიმ - თა - სა, გა - ნუ -

sa se - ra - pim - ta - sa, ga - nu -

ხრწნე - ლა - დ მშო - - - ბე - ლ - სა სი - - -

khrt'sne - la - d msho - - - be - l - sa si - - -

ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის -

ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა, მხო - ლო - სა ღმრთის -

t'qvi - sa ghmrti - sa - sa, mkho - lo - sa ghmrtis -

მშო - ბე - ლ - სა, გა - ლო - - -

მშო - ბე - ლ - სა, გა - ლო - - -

msho - be - l - sa, ga - lo - - -

rit.

ბი - თ ვა - დი - დებ - დეთ!

bi - t va - di - deb - det!

ღირს არს ჭეშმარიტად 1) 2)
It Is Truly Meet

3)

ღი - რს ა - - - რს ჭე - შ - მა - რი - ტად,
ღი - რს ა - - - რს ჭე - შ - მა - რი - ტად,
ghi - rs a - - - rs ch'e - sh - ma - ri - t'ad,

რა - თა გა - დი - დე - ბ - დე - - - თ შე - ნ, ღმრთის -
რა - თა გა - დი - დე - ბ - დე - - - თ შე - ნ, ღმრთის -
ra - ta ga - di - de - b - de - - - t she - n, ghmrti-s -

მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - - -
მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - - -
msho - be - lo, ro - me - li ma - - -

რა - დი - ს სა - - - ნა - ტ - რელ ი - ქ - მენ,
რა - დი - ს სა - - - ნა - ტ - რელ ი - ქ - მენ,
ra - di - s sa - - - na - t' - rel i - k - men,

1) „ცისერიდან“ (კარბელაშვილი, 1898:68).

2) ეს „ღირს არს“ არის მოდელი №338—344 პიმზა რედაქტირებული ვერსიებისთვის.

3) გამოცემაში საგალობელი დიდი სეკუნდით დაბლაა წოტირებული.

1) From "Matins" (Karbela Shvili, 1898:68).

2) This "It Is Very Meet And Right" is the model for the edited hymns #338-344.

3) The hymn is notated a major second interval lower in the edition.

8

ყოვ - ლად უ - ბი - ნოდ და დე - და - დ ღმრთი - სა

8

ყოვ - ლად უ - ბი - ნოდ და დე - და - დ ღმრთი - სა

8

qov - lad u - bi - ts'od da de - da - d ghmrti - sa

8

ჩვე - ნი - სა!

8

უ - პა - ტი - მ - სნე - ს - სა

8

ჩვე - ნი - სა!

8

უ - პა - ტი - მ - სნე - ს - სა

8

chve - ni - sa!

8

u - p'a - t'i - o - sne - s - sa

8

ქ - რუ - ბიმ - თა - სა

8

და ა - ღმა -

8

ქ - რუ - ბიმ - თა - სა

8

და ა - ღმა -

8

ke - - - ru - bim - ta - sa

da a - ghma -

8

ტე - ბით უ - ზე - სთა - ე - ს - სა

8

სე - რა -

8

ტე - ბით უ - ზე - სთა - ე - ს - სა

8

სე - რა -

8

t'e - bit u - ze - shta - e - s - sa

8

se - ra -

ფიმ - თა - სა,
გა - ნუ - ხრწნე - ლად მშო - - -
ფიმ - თა - სა,
გა - ნუ - ხრწნე - ლად მშო - - -
pim - ta - sa, ga - nu - khrts'ne - lad msho - - -

ბე - ლ - სა სი - - - ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა,
ბე - ლ - სა სი - - - ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა,
be - l - sa si - - - t'qvi - sa ghmrti - sa - sa,

მხო - ლო - სა ღმრთი - ს - მშო - ბე - ლ - სა,
მხო - ლო - სა ღმრთი - ს - მშო - ბე - ლ - სა,
mkho - lo - sa ghmrti - s - msho - be - l - sa,

rit.

გა - ლო - - - ბი - - - თ ვა - დი - დე - ბდეთ!
გა - ლო - - - ბი - - - თ ვა - დი - დე - ბდეთ!
ga - lo - - - bi - - - t va - di - de - bdet!

ღირს არს ჭეშმარიტად₁₎ It Is Truly Meet

2)

8
ღი - რ - სა - - - რს ჭე - შ - მა - - - რი - ტად,
8
ღი - რ - სა - - - რს ჭე - შ - მა - - - რი - ტად,
Bass
ghi - r - sa - - - rs ch'e - sh - ma - - - ri - t'ad,

The musical score consists of three staves. The top staff is in soprano range, the middle in alto, and the bottom in bass. All staves are in G major (one sharp) and 8/8 time. The vocal parts sing a repeating phrase: 'ra - ta ga - di - de - b - de - t she - n, ghmrti-s -'. The melody involves sustained notes and eighth-note patterns. The bass part provides harmonic support with sustained notes.

- 1) საგალოობლის ხელნაკრებში ცვლილებებია შეტანილი, ხოლო ხმათასვლის ზოგიერთი ვარიანტი გადახაზულია, რიგ ადგილებში ამონიტითა ქრისტ.
- 2) საკონსაკრაციო ხორნინგიში წოდებული იქნება თავისი სახელით დაბატონი.

2) საგალობელი ხელხანერში ხოტირებულია დიდი სეკუხდით დაბღა
1) There are changes done in the source manuscript of the hymn, and

- 1) There are changes done in the source manuscript of the hymn, and several variants of movements of the voices were crossed out, making it difficult to read. All the variants of the voice movements found in the source manuscript are presented in this score.
- 2) The hymn is notated a major second interval lower in the source manuscript.

2) The hymn is notated a major second interval lower in the source manuscript

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

ყოვ - ლად უ - ბი - ნოდ და - დე - და - დ ღმრთი - სა

Alto:

ყოვ - ლად უ - ბი - ნოდ და - დე - და - დ ღმრთი - სა

Bass:

qov - lad u - bi - ts'od da - de - da - d ghmrti - sa

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

ჩვე - ნი - სა! უ - პა - ტი - ი - სნეს - სა

Alto:

ჩვე - ნი - სა! უ - პა - ტი - ი - სნეს - სა

Bass:

chve - ni - sa! u - pa - t'i - o - snes - sa

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

ქე - - - რუ - ბიმ - თა - სა და აღ -

Alto:

ქე - - - რუ - ბიმ - თა - სა და აღ -

Bass:

ke - - - ru - bim - ta - sa da agh -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

მა - ტე - ბით უ - ზე - შთა - ე - ს - სა

Alto:

მა - ტე - ბით უ - ზე - შთა - ე - ს - სა

Bass:

ma - t'e - bit u - ze - shta - e - s - sa

se - ra - p'im - ta - sa,
ga - nu - khrts'ne - la - d msho - - -

be - l - sa si - - - t'qui - sa ghmrti - sa - sa,

mkho - lo - sa ghmrti - s - msho - be - l - sa,

rit.
ga - lo - - - bi - - - t va - di - deb - det!

rit.

ღირს არს ჭეშმარიტად
It Is Truly Meet

1)

ღი - რს ა - - - რს ჭე - შ - მა - - რი - ტად,
ღი - რს ა - - - რს ჭე - შ - მა - - რი - ტად,
ghi - rs a - - - rs ch'e - sh - ma - - - ri - t'ad,

რა - თა გა - დი - - დე - ბ - დე - - - თ შე - ნ, ღმრთის -
რა - თა გა - დი - - დე - ბ - დე - - - თ შე - ნ, ღმრთის -
ra - ta ga - di - de - b - de - - - t she - n, ghmrti-s -

მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - - -
მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - - -
msho - be - lo, ro - me - li ma - - -

რა - დი - ს სა - - - ნა - ტ - რელ იქ - მენ,
რა - დი - ს სა - - - ნა - ტ - რელ იქ - მენ,
ra - di - s sa - - - na - t' - rel ik - men,

1) საგალობელი ხელნაწერში დიდი სეკუნძით დაბლაა ნოტირებული.
1) The hymn is notated a major second interval lower in the source manuscript.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The lyrics are in Georgian.

Soprano (Top): ყოვ - ლად უ - ბი - წ'ოდ და - დე - და - - დ ღმრთი -
Alto (Middle): ყოვ - ლად უ - ბი - წ'ოდ და - დე - და - - დ ღმრთი -
Bass (Bottom): qov - lad u - bi - ts'od da - de - da - - d ghmrti -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The lyrics are in Georgian.

Soprano (Top): სა ჩვე - ნი - სა! უ - პა - ტი - სნეს -
Alto (Middle): სა ჩვე - ნი - სა! უ - პა - ტი - სნეს -
Bass (Bottom): sa chve - ni - sal u - p'a - t'i - o - snes -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The lyrics are in Georgian.

Soprano (Top): სა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა და აღ - გა -
Alto (Middle): სა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა და აღ - გა -
Bass (Bottom): sa ke - ru - bim - ta - sa da agh - ma -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The lyrics are in Georgian.

Soprano (Top): ტე - ბით უ - ზე - შთა - ე - ს - სა სე - რა -
Alto (Middle): ტე - ბით უ - ზე - შთა - ე - ს - სა სე - რა -
Bass (Bottom): t'e - bit u - ze - shta - e - s - sa se - ra -

ფიმ - თა - სა, გა - ნუ - ხრწნე - ლა - დ მშო - -
 ფიმ - თა - სა, გა - ნუ - ხრწნე - ლა - დ მშო - -
 pim - ta - sa, ga - nu - khrts'ne - la - d msho - -

ბე - ლ - სა სი - - - ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა,
 ბე - ლ - სა სი - - - ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა,
 be - l - sa si - - - t'qvi - sa ghmrti - sa - sa,

მხო - ლო - სა ღმრთი - ს - მშო - - ბე - ლ - სა,
 მხო - ლო - სა ღმრთი - ს - მშო - - ბე - ლ - სა,
 mkho - lo - sa ghmrti - s - msho - be - l - sa,

rit.

1) გა - ლო - - - ბი - - - თ გა - დი - დებ - დეტ!
 გა - ლო - - - ბი - - - თ გა - დი - დებ - დეტ!

ga - lo - - - bi - - - t va - di - deb - det!

1) ხელნაწერის მიხედვით, აქ რე დიეზი უნდა იყოს. უმჯობესად და უფრო მოსახერხებლად რე ბეკარის შესრულება მიგვაჩნია.
 1) According to the original manuscript, a D sharp should be here. We believe it is preferable and more comfortable to perform a D natural.

ღირს არს ჭეშმარიტად
It Is Truly Meet

1)

ღი - რს ა - - - რს ჭე - შ - მა - - - რი - ტად,
ღი - რს ა - - - რს ჭე - შ - მა - - - რი - ტად,
ghi - rs a - - - rs ch'e - sh - ma - - - ri - t'ad,

რა - თა გა - დი - დე - ბ - დე - - - თ შე - ნ, ღმრთის -
რა - თა გა - დი - დე - ბ - დე - - - თ შე - ნ, ღმრთის -
ra - ta ga - di - de - b - de - - - t she - n, ghmrti-s -

მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - - -
მშო - ბე - ლო, რო - მე - ლი მა - - -
msho - be - lo, ro - me - li ma - - -

რა - დი - ს სა - - - ნა - ტ - რელ იქ - მენ,
რა - დი - ს სა - - - ნა - ტ - რელ იქ - მენ,
ra - di - s sa - - - na - t' - rel ik - men,

1) საგალოპელი ხელნაწერში დიდი სეკუნძით დაბლაა ნოტირებული.

1) The hymn is notated a major second interval lower in the source manuscript.

8

ყოვ - ლად უ - ბი - ნოდ და - დე და - დ ღმრთი -
qov - lad u - bi - ts'od da - de da - d ghmrti -

8

სა ჩვე - ნი - სა! უ - პა - ტი - მ - სნეს -
sa chve - ni - sal u - p'a - t'i - o - snes -

8

სა ქე - რუ - ბიმ - თა - სა და აღ - მა -
sa ke - ru - bim - ta - sa da agh - ma -

8

ტე - ბით უ - ზე - შთა - ე - ს - სა სე - რა -
te - bit u - ze - shta - e - s - sa se - ra -

ფიმ - თა - სა, გა - ნუ - ხრწე - ლა - დ მშო - -
 ფიმ - თა - სა, გა - ნუ - ხრწე - ლა - დ მშო - -
 pim - ta - sa, ga - nu - khrts'ne - la - d msho - -

ბე - ლ - სა სი - - - ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა,
 ბე - ლ - სა სი - - - ტყვი - სა ღმრთი - სა - სა,
 be - l - sa si - - - t'qvi - sa ghmrti - sa - sa,

მხო - ლო - სა ღმრთი - ს - მშო - ბე - ლ - სა,
 მხო - ლო - სა ღმრთი - ს - მშო - ბე - ლ - სა,
 mkho - lo - sa ghmrti - s - msho - be - l - sa,

rit.

1) გა - ლო - - - ბი - - - თ ვა - დი - დებ - დეთ!
 გა - ლო - - - ბი - - - თ ვა - დი - დებ - დეთ!

ga - lo - - - bi - - - t va - di - deb - det!

1) ხელნაწერის მიხედვით, აქ რე დიეზი უნდა იყოს. უმჯობესად და უფრო მოსახერხებლად რე ბეკარის შესრულება მიგვაჩნია.
 1) According to the original manuscript, a D sharp should be here. We believe it is preferable and more comfortable to perform a D natural.

349

ყოველთა და ყოვლისათვის¹⁾
And All the People

8
ყო - ველ - თა და ყოვ - ლი - სა - - - - თვის!
8
ყო - ველ - თა და ყოვ - ლი - სა - - - - თვის!
qo - vel - ta da qov - li - sa - - - - tvis!

350

ყოველთა და ყოვლისათვის¹⁾
And All the People

8
ყო - ველ - თა და ყოვ - ლი - სა - - - -
8
ყო - ველ - თა და ყოვ - ლი - სა - - - -
qo - vel - ta da qov - li - sa - - - -

8
- - - თვის!
(h) (h)
8
- - - თვის!
a - - - tvis!

2) *oossia:*

აბ ახე:

8
- - - თვის!
8
- - - თვის!
a - - - tvis!

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ამავე პანგის მქონე ეკარისტიული კანონის პიმინთა მსგავსად, „ყოველთა და ყოვლისათვის“-ის ხელნაწერებში, ბოლო მუხლებში, ზოგჯერ, ფიქსირდება ალტერაციის საგასაღებო ნიშანთა ცვლილება, ზოგჯერ — არა.

დაბოლობის ამ ვარიანტში ალტერაციის ნიშანები ჩვენი აღნიშვნულია, №352 ნიმუშის მიხედვით. №350—353 საგალობელთა ბოლო მუხლის კილოურად ურთიერთგანსხვავებული ორივე ვერსიის შესრულება დასამვებია.

1) From the original manuscript by D. Molodinashvili.

2) As in the eucharistic canon hymns with this tune, in the source manuscripts of "And All The People", there is a sometimes a change in the key signature accidentals in the last stanzas, while other times there is not.

The accidentals in this variant of the ending were added by the editors, based on the example #352. We believe that performing both versions of the last stanza of the hymns #350-353 with different scales is acceptable.

2)

ყო - ველ - თა და ყოვ - ლი
qo - vel - ta da qov - li

1.6a
2.a

ყო - ველ - თა და ყოვ - ლი
qo - vel - ta da qov - li

1.6a
2.a

1.6a
2.a

1.6a
2.a

rit.

ს - - - თვი - ნი!
s - - - tvi - nis!

ა - - - თვი - ნი!
a - - - tvi - nis!

3) *ossia:*
აბ აბგ:

rit.

ს - - - თვი - ნი!
s - - - tvi - nis!

ა - - - თვი - ნი!
a - - - tvi - nis!

1) სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივიდან, პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202) და 8. იპოლიტიკური აღმნიშვილის ხელანდერიდან (ფოლდ. ცენტრი, ხელ. №2111).

2) ხელნაწერებში საგალობელი დიდი სეკუნდით დაბლა ნოტირებული

3) დაბოლოების ამ ვარიანტში აღტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია, №352 ნიმუშის მიხედვით

1) From the score archive by S. Karbelashvili, from the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202), and from the original manuscript by M. Ipolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2111).

2) The hymn is notated a major second interval lower in the source manuscripts.

3) The accidentals were added by the editors in this variant of the ending, based on the example #352.

ყოველთა და ყოვლისათვის 1) 2)
And All the People

3)

ყო - ველ - თა და ყოვ - ლი -
ყო - ველ - თა და ყოვ - ლი -
qo - vel - ta da qov - li -
1.sa - - i - a -
2.a - - - - -

rit.

ა - ი - ა - თვი - ის!
ა - ი - ა - თვი - ის!
a - i - a - tvi - is!

4) *ossia:*
აბ აბგ:

rit.

ა - ი - ა - თვი - ის!
ა - ი - ა - თვი - ის!
a - i - a - tvi - is!

- 1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:34), სტ. კარბელაშვილის არქივიდან და მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.
 - 2) წერილი შრიფტით დაბჭედილია სმათასელის ვერსიები მ. ელიზბარაშვილისა და სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერიდან. ამ უკანასკნელიდანაც კურსივით ნაბეჭდი ჩამატებული ფომენებიც (რომელთა შესრულებაც სავალდებულო არაა).
 - 3) წყაროებში საგალაპელი დიდი სეუნდით დაბლაა ნოტირებული.
 - 4) დაბოლოების ამ ვარიანტში ალტერაციის ნიშნები აღნიშნულია სტ. კარბელაშვილის და მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერების მიხედვით.
- 1) From "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:34), from the archive by S. Karbelashvili, and from the original manuscript by M. Elizbarashvili.
 2) The versions of voice movements from the original manuscript by M. Elizbarashvili and S. Karbelashvili are printed here in small font. The added phonemes are also from the latter (performing them is not obligatory).
 3) The hymn is notated a major second interval lower in the original sources.
 4) In this variant of the ending, the accidentals were added based on the original manuscripts by S. Karbelashvili and M. Elizbarashvili.

ყოველთა და ყოვლისათვის¹⁾
And All the People

2)

ყო - ველ - თა და ყოვ - ლი - სა -
ყო - ველ - თა და ყოვ - ლი - სა -
qo - vel - ta da qov - li - sa -

rit.

თვი - o - - - - ob!
თვი - o - - - - ob!
tvi - i - - - - is!

rit.

3) *ossia:*
აბ ასე:

rit.

თვი - o - - - - ob!
თვი - o - - - - ob!
a - - - - tvi - i - - - - is!

1) საგალობლის ვერსია სტ. კარბელაშვილის 2 ხელნაწერიდან. მათგან ერთი დასრულებულია, ხოლო მეორეში II ხმა ბოლომდე არაა ნოტირებული. მეორე ხელნაწერის ხმიასვლა ცერილ შრიცტითაა წარმოდგენილი.

2) საგალობელი ხელნაწერში დიდი სეკუნდით დაბლაა ნოტირებული.

3) დაბოლოების აბ ვარანტში ალტერაციის ნოტები ჩვენა აღნიშნულია, №352 ნიმუშის მიხედვით.

1) This version comes from two original manuscripts by S. Karbelashvili. One of them was complete, while the second voice of the second one was never notated completely. The voice movements of the second voice in the second original manuscript is printed here in small font.

2) The hymn is notated a major second interval lower in the source manuscript.

3) The accidentals in this variant of the ending were added by the editors, based on the example #352.

1) 2)

მინ!
მინ!

a - - - - min!

და სულისაცა შენისა თანა
And With Thy Spirit

1) 2)

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

3) 4)

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

5) 6)

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!

7) ossia:
ან ასე:

da su - li - sa - tsa she - ni - sa - ta - na!

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერში ეს საგალობლები პატარა ტერციით დაბლაა ნოტირებული.

3) სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქეივიდან, მ. იპოლიტოვიგნოვის (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2111) ხელნაწერიდან და პ. კარბელაშვილის არქევიდან (ცენტრ. არტ., ფ. 1461, საქმე №202).

4) ხელნაწერებში სხვადასხვა სიმაღლეზე ნოტირებული.

5) წირვედან (კარბელაშვილი, 1899:34) და მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

6) წყაროებში საგალობელი დიდი სეკუნძით დაბლა ნოტირებული.

7) ბანის მოძრაობის ვრიანტები სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერებიდან.

1) From the original manuscript by D. Molodinashvili.

2) These hymns are notated a minor third interval lower in the source manuscript.

3) From the score archive by S. Karbelashvili, from the original manuscript by M. Ipolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2111), and from the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202).

4) This is notated on different pitches in the source manuscripts.

5) From "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:34), and from the original manuscript by M. Elizbarashvili.

6) The hymn is notated a major second interval lower in the original sources.

7) The variants of the movements of the bass from the original manuscript by S. Karbelashvili.

უფალო, შეგვიწყალენ (გრძლად) 1) 2)
Lord, Have Mercy (Long version)

3)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - 1.ts'qa -
უ - ფა - ლო, შე - გვი - 2.a -
u - pa - lo, she - gvi - 1.ts'qa -
4) ossia:
აბ აბგ:

უ - ფა - ლო, შე - გვი -
უ - ფა - ლო შე - გვი -
u - pa - lo, she - gvi -

5) ossia:
აბ აბგ:

rit.

ს - - - - ლენ!

a - - - - len!

6) ossia:
აბ აბგ:

rit.

ს - - - - ლენ!

ს - - - - ლენ!

a - - - - len!

- 1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:34), სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივიდან და მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.
 - 2) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერში, ხაგალობლის დასაწყისში სამშეოვანებაზე რეჩიტაციაა ტექსტით „უფალო, შეგვიწყალენ!“ (ორგზის). იმავე წყაროდანაა პანის მოძრაობის წვრლო შრიცვით დაბეჭდილი ვარიანტიც (მარცვალზე „ლენ“).
 - 3) წყარობში საგალობელი დიდი სეუუნდით დაბლაა ნოტირებული.
 - 4); 5) მიგვარადაა ეს ადგილები „წირვაში“ დაბეჭდილი.
 - 6) დამაბოლვებელი მუხლის ვარიანტი მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.
- 1) From "The Liturgy" (Karbelaishvili, 1899:34), from the score archive by S. Karbelashvili, and from the original manuscript by M. Elizbarashvili.
- 2) In the source manuscript by M. Elizbarashvili, there is a recitative text, "Lord, have mercy!" (twice) on the third chord in the beginning of the hymn. The variant of the bass printed in small font (on the syllable "len") is from the same original.
- 3) The hymn is notated a major second interval lower in the original sources.
- 4); 5) These parts appear like this in the publication "the Liturgy".
- 6) The variant of the final stanza from the original manuscript by M. Elizbarashvili.

მამაო ჩვენო¹⁾
Our Father

მა - მა - ო ჩვე-ნო, რო - მე - ლი ხარ ცა - თა ში - ნა, წმი - და იყავნ სახელი შენი,
მა - მა - ო ჩვე-ნო, რო - მე - ლი ხარ ცა - თა ში - ნა, წმი - და იყავნ სახელი შენი,
ma - ma - o chve-no, ro - me - li khar tsa - ta shi - na, ts'mi - da iqavn sakheli sheni,

მოვედინ სუფევა შენი, იყავნ ნება შენი, ვითარცა ცათა შინა, ეგრეცა ქვეყანა-სა ზე-და;
მოვედინ სუფევა შენი, იყავნ ნება შენი, ვითარცა ცათა შინა, ეგრეცა ქვეყანა-სა ზე-და;
movedin supeva sheni, iqavn neba sheni, vitartsa tsata shina, egretsa kveqana-sa ze - da;

პური ჩვენი არსობისა მომეც ჩვენ დღეს, და მომიტევენ ჩვენ თანანადებნი ჩვენნი,
პური ჩვენი არსობისა მომეც ჩვენ დღეს, და მომიტევენ ჩვენ თანანადებნი ჩვენნი,
p'uri chveni arsobisa momets chven dghes, da momit'even chven tananadebni chvenni,

ვითარცა ჩვენ მიუტევებთ თანამდებთა მათ ჩვენ-თა, და ნუ შემიყვანებ ჩვენ
ვითარცა ჩვენ მიუტევებთ თანამდებთა მათ ჩვენ-თა, და ნუ შემიყვანებ ჩვენ
vitartsa chven miut'vebt tanamdebt mat chven-ta, da nu shemiqvaneb chven

1) სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივიდან, მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერებიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2111) და პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ფენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202).

1) From the score archive by S. Karbelashvili, from the original manuscript by M. Ipolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2111), and from the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202).

1)

rit.

განსაცდელ - სა ა - რა - მედ მიხს - ნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!
განსაცდელ - სა ა - რა - მედ მიხს - ნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!

gansatsdel - sa a - ra - med mikhs-nen chven bo - ro - t'i - sa - gan!

360

მამაო ჩვენო²⁾
Our Father

3)

მა - მა - ო ჩვე - ნო, რო - მე - ლი ხარ ცა - თა ში - ნა, ნმი - და ი - ყავნ
მა - მა - ო ჩვე - ნო, რო - მე - ლი ხარ ცა - თა ში - ნა, ნმი - და ი - ყავნ

ma - ma - o chve-no, ro - me - li khar tsa - ta shi - na, ts'mi - da i - qavn

სა - ხე - ლი შე - ნი, მო - ვე - დინ სუ - ფე - ვა შე - ნი, ი - ყავნ ნე - ბა შე - ნი
სა - ხე - ლი შე - ნი, მო - ვე - დინ სუ - ფე - ვა შე - ნი, ი - ყავნ ნე - ბა შე - ნი

sa - khe - li she - ni, mo - ve - din su - pe - va she - ni, i - qavn ne - ba she - ni

ვი - თარ - ცა ცა - თა ში - ნა, ე - გრე - ცა ქვე - ყა - ნა - სა ზე - და; პუ - რი
ვი - თარ - ცა ცა - თა ში - ნა, ე - გრე - ცა ქვე - ყა - ნა - სა ზე - და; პუ - რი

vi - tar - tsa tsa - ta shi - na, e - gre - tsa kve - qa - na - sa ze - da; p'u - ri

1) მ. იპოლიტოვი-ივანოვისა და პ. კარბელაშვილის ჩანაწერებში ეს თანაულერადობა მეოთხედი გრძლიობისაა.

2) ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

3) ხელნაწერში საგალობელი ნოტირებულია გასაღებში სი, მი და ლა ბემოლებით. შესაბამისად, ყველა რე ბემოლის გარეშეა ჩანერილი.

1) This chord is the value of a crotchet in the recordings by M. Ipolitov-Ivanov and P. Karbelashvili.

2) From the original manuscript of M. Elizbarashvili.

3) The hymn is notated with B, E and A flats in the source manuscript key signature. Accordingly, all of them are recorded without D flat.

ჩვენი არსობისა მომეც ჩვენ დღეს, და მომიტევენ ჩვენ თანანადებნი ჩვენ - ნი,
ჩვენი არსობისა მომეც ჩვენ დღეს, და მომიტევენ ჩვენ თანანადებნი ჩვენ - ნი,
chveni arsobisa momets chven dghes, da momit'even chven tananadebni chven - ni,

ვი - თარ - ცა ჩვენ მი - უ - ტე - ვებთ თა - ნამ - დებ - თა მათ ჩვენ - თა,
ვი - თარ - ცა ჩვენ მი - უ - ტე - ვებთ თა - ნამ - დებ - თა მათ ჩვენ - თა,
vi - tar - tsa chven mi - u - t'e - vebt ta - nam - deb - ta mat chven - ta,

1)
და ნუ შე - მი - ყვა - ნებ ჩვენ გან - საც - დელ - სა,
და ნუ შე - მი - ყვა - ნებ ჩვენ გან - საც - დელ - სა,
da nu she - mi - qva - neb chven gan - sats - del - sa,

rit.

ა - რა - მედ მიხს - ნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!
ა - რა - მედ მიხს - ნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!
a - ra - med mikhs - nen chven bo - ro - ti - sa - gan!

1) დამაბოლოვებელ მუხლში ლა ბეკარი ჩვენი აღნიშნულია, ხელნაწერში აქ ყველგან ლა ბემოლია.
1) In the final stanza, A flat was added by the editors. In the source manuscript, A flat is in the key signature.

2)

მა - მა - ო ჩვე - ნო, რო - მე - ლი ხარ ცა - თა ში - ნა, წმი - და ი - ყავნ
 მა - მა - ო ჩვე - ნო, რო - მე - ლი ხარ ცა - თა ში - ნა, წმი - და ი - ყავნ
 ma - ma - o chve - no, ro - me - li khar tsa - ta shi - na, ts'mi - da i - qavn

სა - ხე - ლი შე - ნი, მო - ვე - დინ სუ - ფე - ვა შე - ნი, ი - ყავნ ნე - ბა შე - ნი
 სა - ხე - ლი შე - ნი, მო - ვე - დინ სუ - ფე - ვა შე - ნი, ი - ყავნ ნე - ბა შე - ნი
 sa - khe - li she - ni, mo - ve - din su - pe - va she - ni, i - qavn ne - ba she - ni

ვი - თარ - ცა ცა - თა ში - ნა, ე - გრე - ცა ქვე - ყა - ნა - სა ზე - და; პუ - რი
 ვი - თარ - ცა ცა - თა ში - ნა, ე - გრე - ცა ქვე - ყა - ნა - სა ზე - და; პუ - რი
 vi - tar - tsa tsa - ta shi - na, e - gre - tsa kve - qa - na - sa ze - da; p'u - ri

ჩვენი არსობისა მომეც ჩვენ დღეს, და მომიტევენ ჩვენ თანანადებნი ჩვენ - ნი,
 ჩვენი არსობისა მომეც ჩვენ დღეს, და მომიტევენ ჩვენ თანანადებნი ჩვენ - ნი,
 chveni arsobisa momets chven dghes, da momit'even chven tananadebni chven - ni,

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:35).

2) გამოცემაში საგალობელი ნოტირებულია გასაღებში სი, მი და ლა ბემოლებით. შესაბამისად, ყველა რე ბემოლის გარეშეა ჩანარიღი.

1) From "The Liturgy" (Karbelaishvili, 1899:35).

2) The hymn is notated with B, E and A flats in the source manuscript key signature. Accordingly, all of them are recorded without D flat.

ვი - თარ - ცა ჩვენ მი - უ - ტე - ვებთ თა - ნამ - დებ - თა მათ ჩვენ - თა,
 ვი - თარ - ცა ჩვენ მი - უ - ტე - ვებთ თა - ნამ - დებ - თა მათ ჩვენ - თა,
 vi - tar - tsa chven mi - u - t'e - vebt ta - nam - deb - ta mat chven - ta,

1)
 და ნუ შე - მი - ყვა - ნებ ჩვენ გან - საც - დელ - სა,
 და ნუ შე - მი - ყვა - ნებ ჩვენ გან - საც - დელ - სა,
 da nu she - mi - qva - neb chven gan - sats - del - sa,

rit.
 a - რა - მედ მიხს - ნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!
 a - რა - მედ მიხს - ნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!
 a - ra - med mikhs - nen chven bo - ro - t'i - sa - gan!

1) პ. კარბელაშვილის არქივში (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №188), ხელნაწერში, რომელშიც ნოტირებულია წირვის საგალობლების I ხმა, დაცულია №360-361 „მამაო ჩვენო“-ს იდენტური მელოდია. იგი ხელნებული საგალობლებისაგან განსხვავდება დაბოლოებით, რომელიც სქოლიოშია დატვირთვილი — ჩვენ მიერ შეწყობილი II-III ხმებით

2) გამოცემაში აქ ორივეჯერ ლა ბემოლია, ლა ბეკარი ჩნდება დაბაბოლოვებელ საქცევში „არამედ მიხსნენ“.

1) In the source manuscript of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #188), in which the first voice of the liturgy hymns is noted, the identical melody of "Our Father" #360-361 is preserved. The ending differs from these hymns (which is printed in the footnote). The second and the third voices were arranged by the editors.

2) Here in the edition, there is A flat twice; A natural appears in the final cadence at the text "aramed mikhsnen."

rit.
 და ნუ შემიყვანებ ჩვენ განსა-ცდე-ლსა, ა - რა - მედ მიხ - სნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!
 და ნუ შემიყვანებ ჩვენ განსა-ცდე-ლსა, ა - რა - მედ მიხ - სნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!
 da nu shemiqvaneb chven gansa-tsde - lsa, a - ra - med mikh - snen chven bo - ro - t'i - sa - gan!

მამაო ჩვენო

Our Father

1)

მა - მა - ო ჩვე - ნო, რო - მე - ლი ხარ ცა - თა ში - ნა, წმი - და ი - ყავნ

მა - მა - ო ჩვე - ნო, რო - მე - ლი ხარ ცა - თა ში - ნა, წმი - და ი - ყავნ

ma - ma - o chve-no, ro - me - li khar tsa - ta shi - na, ts'mi - da i - qavn

3)

სა - ხე - ლი შე - ნი, მო - ვე - დინ სუ - ფე - ვა შე - ნი, ი - ყავნ ნე - ბა შე - ნი

სა - ხე - ლი შე - ნი, მო - ვე - დინ სუ - ფე - ვა შე - ნი, ი - ყავნ ნე - ბა შე - ნი

sa - khe - li she - ni, mo - ve - din su - pe - va she - ni, i - qavn ne - ba she - ni

ვი - თარ - ცა ცა - თა ში - ნა, ე - გრე - ცა ქვე - ყა - ნა - სა ზე - და; პუ - რი

ვი - თარ - ცა ცა - თა ში - ნა, ე - გრე - ცა ქვე - ყა - ნა - სა ზე - და; პუ - რი

vi - tar - tsa tsa - ta shi - na, e - gre - tsa kve - qa - na - sa ze - da; p'u - ri

1) ხელნაწერში საგალოველი ნოტირებულია გასაღებში სი, მი და ლა ბემოლებით. შესაბამისად, ყველა რე ბემოლის გარეშეა ჩანაწერილი.

2) ხელნაწერში აქ მუხლის დასრულების ალმნაშვნელი ტაქტის ხაზია.

3) სქოლიში დაბეჭდილია დაუმთავრებელი „მამაო ჩვენო“ დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან. ხელნაწერში ეს ნიმუში ჰატარა ტერციით დაბლა ნოტირებულია. ამასთან, ჩანერილია მხოლოდ 2 მუხლი, რის შემდეგაც პარტიტურაზე მიწოდილია „და სხვა ასე“. და III ხმების პარტიებში ნერილი შრიფტით წარმოდგენილია ხელნაწერისური, ჩვენი აზრით, მექანიკური შეცდომები. იქვე მსხვილი შრიფტით დაბეჭდილია ხმათშეწერების ტრადიციული მეოთხდით ჩვენ მოერ შენყიდილი ბერები.

დ. მოლოდინაშვილისური ნიტუშს შესაძლოა მოებას წინამდებარე „მამაო ჩვენო“-ს მუხლები („მოვედინ სულევა-და“).

1) The hymn is notated with B, E and A flats in the source manuscript key signature. Accordingly, all of them are recorded without D flat.

2) There is the bar line indicating the ending of the stanza here in the source manuscript.

3) The unfinished "Our Father" from the original manuscript by D. Molodinashvili is printed in the footnote. This example is notated a minor third interval lower in the source manuscript. Meanwhile, only two stanzas were notated, after which the text "and others like this" is written in the score. In the second and third voices in the original manuscript, there are mechanical mistakes (in our opinion), which we have printed in small font. Nearby, the notes arranged by the editors based on the method of the traditional arrangement is printed in big font.

The example by D. Molodinashvili can be continued with the stanzas of this "Our Father" (from the text "movedin supeva").

მა - მა - ო ჩვე - ნო, რო - მე - ლი ხარ ცა - თა ში - ნა, წმი - და ი - ყავნ სა - ხე - ლი შე - ნი,

ma - ma - o chve-no, ro - me - li khar tsa - ta shi - na, ts'mi - da i - qavn sa - khe - li she - ni,

ჩვენი არსობისა მომეც ჩვენ დღეს, და მომიტევენ ჩვენ თანანადებნი ჩვენ - ნი,
ჩვენი არსობისა მომეც ჩვენ დღეს, და მომიტევენ ჩვენ თანანადებნი ჩვენ - ნი,
chveni arsobisa momets chven dghes, da momit'even chven tananadebni chven - ni,

ვი - თარ - ცა ჩვენ მი - უ - ტე - ვებთ თა - ნამ - დებ - თა მათ ჩვენ - თა,
ვი - თარ - ცა ჩვენ მი - უ - ტე - ვებთ თა - ნამ - დებ - თა მათ ჩვენ - თა,
vi - tar - tsa chven mi - u - t'e - vebt ta - nam - deb - ta mat chven - ta,

1)
და ნუ შე - მი - ყვა - ნებ ჩვენ გან - საც - დელ - სა,
და ნუ შე - მი - ყვა - ნებ ჩვენ გან - საც - დელ - სა,
da nu she - mi - qva - neb chven gan - sats - del - sa,

rit.

ა - რა - მედ მიხს - ნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!
ა - რა - მედ მიხს - ნენ ჩვენ ბო - რო - ტი - სა - გან!
a - ra - med mikhs - nen chven bo - ro - t'i - sa - gan!

1) დამაბოლოვებელ მუხლში ლა ბეკარი ჩვენი აღნიშნულია, ხელნაწერში აქ ყველგან ლა ბემოლია.

1) A natural was added by the editors in the final stanza; otherwise there is A flat here and elsewhere in the source manuscript.

მამაო ჩგენო¹⁾

Our Father

3) გვარ ბ
Tone II

2)

მა - მა - ო ჩვე - ნო, რო - მე - ლი ხარ ცა - თა ში - ნა,
მა - მა - ო ჩვე - ნო, რო - მე - ლი ხარ ცა - თა ში - ნა,
ma - ma - o chve-no, ro - me - li khar tsa - ta shi - na,

4)

წმი - და ი - ყავნ სა - ხე - ლი შე - ნი,
წმი - და ი - ყავნ სა - ხე - ლი შე - ნი,
ts'mi - da i - qavn sa - khe - li she - ni,

მო - ვე - დინ სუ - ფე - ვა შე - ნი, ი - ყავნ ნე - ბა შე - ნი,
მო - ვე - დინ სუ - ფე - ვა შე - ნი, ი - ყავნ ნე - ბა შე - ნი,
mo - ve - din su - pe - va she - ni, i - qavn ne - ba she - ni

1) ეს საგალობელი სტ. კარბელაშვილის ჩაწერილი აქვს ჯვრისწერის წესის საგალობელთა ციკლში, რომელიც ნოტირებულია პარტიტურის სახით და ჩაწერილია ერთ რევულში. ეს ციკლი დაბეჭდილია ანთოლოგის IV ტომში, 233—239 ნომრებად.

2) საგალობელი ხელნაწერში დღით სეკუნდით დაბლა ნოტირებული.

3) ხელნაწერში საგალობლის ხმა მითითებულია არა. შედარებამ გვიჩვენა, რომ იგი განყობილია ცისკრის II ხმის ანტიფონების (კარბელაშვილი, 1898:191—193) მელოდიაზე; შესაბამისად, მივუთითეთ II ხმა.

4) წინმდებარე პარტიტურაში წერილი შრიფტით წარმოდგენილია ჩვენ მიერ ჩამატებული აღტერნატიული ხმათასვლა.

1) This hymn was noted by S. Karbelashvili in the cycle of marriage hymns, which is noted in score in one notebook. This cycle is printed in Vol. 4, #203-209.

2) The hymn is noted a major second interval lower in the source manuscript.

3) There is no reference to the tone of the hymn in the source manuscript. Comparison shows that it was based on the melody of the tone 2 antiphons of "Matins" (Karbelashvili, 1898:191); thus, we referenced the second tone.

4) The variants added by the editors are printed in small font in this score.

ვი - - - - tar - - - - tsa tsa - ta shi - na, e - gre - tsa

ქვე - qa - na - - - sa ze - da; p'u - ri chve - ni

არ - სო - ბი - sa mo - me - ts chven dghes da mo - mi -

ტე - ვენ ჩვენ თა - ნა - ნა - დებ - ნი ჩვე - ნ - ნი, ვი - - - - tar - - - - tsa

ჩვენ მი - უ - ტე - ვებთ თა - ნამ - დებ - თა მა - თ ჩვე - - - 6 -
 ჩვენ მი - უ - ტე - ვებთ თა - ნამ - დებ - თა მა - თ ჩვე - - - 6 -
 chven mi - u - t'e - vebt ta - nam - deb - ta ma - t chve - - - n -

1)
 თა; და ნუ შე - მი - ყვა - ნებ ჩვენ გან - საც - დელ - სა,
 თა; და ნუ შე - მი - ყვა - ნებ ჩვენ გან - საც - დელ - სა,
 ta; da nu she - mi - qva - neb chven gan - sats - del - sa,

ა - რა - მედ მიხს - ნენ ჩვენ ბო - - - - რო - - -
 ა - რა - მედ მიხს - ნენ ჩვენ ბო - - - - რო - - -
 a - ra - med mikhs - nen chven bo - - - - ro - - -

rit.

ტი - - - სა - - გან!
 ტი - - - სა - - გან!
 t'i - - - sa - - gan!

1) ეს მძიმეები ჩვენი აღნიშნულია.

1) These commas were added by the editors.

364

ერთ არს¹⁾ 2)
One Is Holy

ერთ არს წმი - და! ერთ არს უ - ფა - ლი ი - ე - სო ქრი - სტე, სა - დი -
ერთ არს წმი - და! ერთ არს უ - ფა - ლი ი - ე - სო ქრი - სტე, სა - დი -
ert ars ts'mi - da! ert ars u - pa - li i - e - so kri - st'e, sa - di -

დე - ბე - ლად ღმრთი - სა მა - მი - სა! ა - - - მინ!
de - be - lad ghmrti - sa ma - mi - sal a - - - min!

365

ერთ არს³⁾
One Is Holy

ერთ არს წმი - და! ერთ არს უ - ფა - ლი ი - ე - სო ქრი - სტე,
ერთ არს წმი - და! ერთ არს უ - ფა - ლი ი - ე - სო ქრი - სტე,
ert ars ts'mi - da! ert ars u - pa - li i - e - so kri - st'e,

სა - დი - დე - ბე - ლად ღმრთი - სა მა - მი - სა! ა - - - მინ!
sa - di - de - be - lad ghmrti - sa ma - mi - sal a - - - min!

1) სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივიდან, მ. იპოლიტოვივისა (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2111) და გრ. ჩხილების (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2125) ხელნაზებრებდან და პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქივი, ფ. 1461, საქმე №202).

2) წვრილი შრიფტით დაბეჭდილია ხმათასვლის ვერსიები გრ. ჩხილების ხელნანერიდან.

3) „წირვადან“ (კარტლაშვილი, 1899:37).

4) ურჩხილებში ჩასმული ალტერაციის არასაგასაღებო ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

1) From the score archive by S. Karbelashvili, from the original manuscripts by M. Ipolitov-Ivanov (folk center, manuscript #2111), from Gr. Chkhikvadze (folk center, manuscript #2125), and from the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202).

2) The variants from the original manuscript by Gr. Chkhikvadze are printed in small font.

3) From "the Liturgy" (Karbelashvili, 1899:37).

4) The accidentals in the parenthesis were added by the editors.

ერთ არს¹⁾ 2)
One Is Holy

ერთ არს წმი-და! ერთ არს უ - ფა - ლი ი - ე - სო ქრი - სტე, სა - დი -
ერთ არს წმი-და! ერთ არს უ - ფა - ლი ი - ე - სო ქრი - სტე, სა - დი -
ert ars ts'mi-da! ert ars u - pa - li i - e - so kri - st'e, sa - di -

დე - ბე - ლა დ ღმრთი - სა მა - მი - სა! ა - - - მინ!
დე - ბე - ლა დ ღმრთი - სა მა - მი - სა! ა - - - მინ!
de - be - lad ghmrti-sa ma - mi - sal a - - - min!

ერთ არს³⁾
One Is Holy

ერთ არს წმი-და! ერთ არს უ - ფა - ლი ი - ე - სო ქრი - სტე,
ერთ არს წმი-და! ერთ არს უ - ფა - ლი ი - ე - სო ქრი - სტე,
ert ars ts'mi-da! ert ars u - pa - li i - e - so kri - st'e,

სა - დი - დე - ბე - ლა დ ღმრთი - სა მა - მი - სა! ა - - - მინ!
სა - დი - დე - ბე - ლა დ ღმრთი - სა მა - მი - სა! ა - - - მინ!
sa - di - de - be - lad ghmrti - sa ma - mi - sal a - - min!

1) სტ. კარბელაშვილისა და მ. ელიზაბარაშვილის ხელნაწერიდან.

2) წვრილი შრიფტით დაბეჭდილია ხმათასვლის ვერსიები მ. ელიზაბარაშვილის ხელნაწერიდან.

3) დ. მოლოდნაშვილის ხელნაწერიდან.

4) ცრმილებით ჩასმული ალტერაციის არასაგასალებო ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

1) From the original manuscript by S. Karbelashvili and M. Elizbarashvili.

2) The variants from the original manuscript of M. Elizbarashvili is printed in small font.

3) From the original manuscript by D. Molodinashvili.

4) The accidentals in the parenthesis were added by the editors.

368

”განიცადე“ კგირის (რეჩიტატივით) ¹⁾
Communion Hymn for Sunday (recitative)

8

აქებდით უფალსა ცათაგან! აქებდით მას მაღალთა ში - ნა!
ა - ლი - ლუ - ი - ა!

აქებდით უფალსა ცათაგან! აქებდით მას მაღალთა ში - ნა!
ა - ლი - ლუ - ი - ა!

akebdit upalsa tsatagan! akebdit mas maghalta shi - na!
a - li - lu - i - a!

rit.

8

ა - ლი - ლუ - ი - ა!
ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ა - ლი - ლუ - ი - ა!
ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a - lu - lu - i - a!
a - li - lu - i - a!

369

2) 3)

8

ა - ქებ - დით უ - ფალ - სა ცა - თა - გან! ა - ქებ - დით მას მა - ღალ - თა ში - ნა!

ა - ქებ - დით უ - ფალ - სა ცა - თა - გან! ა - ქებ - დით მას მა - ღალ - თა ში - ნა!

a - keb - dit u - pal - sa tsa - ta - gan! a - keb - dit mas ma - ghal - ta shi - na!

8

ა - ლი - ლუ - ი - ა!
ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ა - ლი - ლუ - ი - ა!
ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ა - ლი - ლუ - ი - ა!
ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ა - ლი - ლუ - ი - ა!
ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a - li - lu - i - al a - li - lu - i - al
a - li - lu - i - al

1) მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2111) და პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202).

2) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

3) ფრანგილების ჩასტული ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

1) From the original manuscript by M. Ipolitov-Ivanov (folklore center, original manuscript of #2111), and the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202).

2) From the original manuscript by D. Molodinashvili.

3) The accidentals in the parenthesis were added by the editors.

1)

აქებდით უფალსა ცა - та - гаნ!
აქებდით მას მაღა - ლთა ში - ნა!

akebdit upalsa tsa - ta - gan!
akebdit mas magha - ita shi - na!

2) *ossia:*
ან ასე:

1)

ა - ქე - ბდით უ - ფალ - са ცა - та - гаნ! ა - ქე - ბდით მას მა - ღა - ლთა ში - ნა!

ა - ქე - ბდით უ - ფალ - са ცა - та - гаნ! ა - ქე - ბდით მას მა - ღა - ლთა ში - ნა!

a - ke - bdit u - pal - sa tsa - ta - gan! a - ke - bdit mas ma - gha - ita shi - na!

3) (♩ ♩)

4)

ა - ღი - ღუ - ი - ა! ა - ღი - ღუ - ი - ა! ა - ღი - ღუ - ი - ა!

ა - ღი - ღუ - ი - ა! ა - ღი - ღუ - ი - ა! ა - ღი - ღუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

1) განცობილია პ. კარბელაშვილის არქივში (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203) დაცული დღესასწაულთა „განიცადე“-ების მუსიკურზე.

2) მეორი „აქებდით უფალსა“-დან მხოლოდ ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს, ხოლო შემდგომ — „ალილუა“.

3) ხელნაწერებში ეს თაასულერადისები მეოთხედი გრძლივიბებითაც არის ჩანარილი.

4) I და III ხმებში ბეჭმოლები ზოგიერთ ხელნაწერშია დაფიქსირებული.

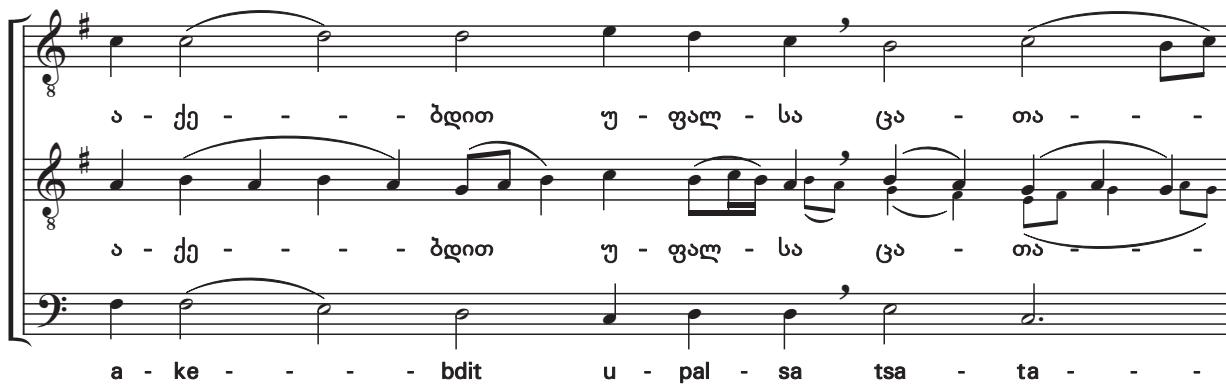
1) This is arranged based on the music of the "Communion Hymn" of the holidays preserved in the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #203).

2) Only one of these two hymns, "Praise the Lord" should be performed. It is followed by Aliluia.

3) These chords were notated with crotchet values in the source manuscripts.

4) The flat symbols in the first and the third voices are found in some of the original manuscripts.

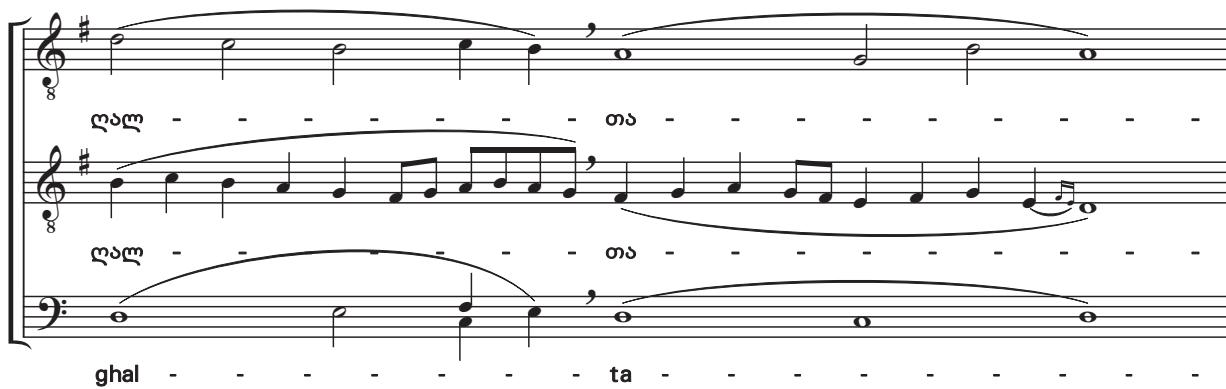
„განიცადე“¹⁾
Communion Hymn

Soprano: ა - ქე - - - bdit u - pal - sa tsa - ta - - -
 Alto: ა - ქე - - - ბდით უ - ფალ - სა ცა - თა - - -
 Bass: a - ke - - - bdit u - pal - sa tsa - ta - - -

Soprano: გან! ა - ქე - ბდით მას მა - - -
 Alto: გან! ა - ქე - ბდით მას მა - - -
 Bass: gan! a - ke - bdit mas ma - - -

Soprano: ღალ - - - - - თა - - - - -
 Alto: ღალ - - - - - თა - - - - -
 Bass: ghal - - - - - ta - - - - -

Soprano: a - - - - - a - - - - -
 Alto: ა - - - - - ა - - - - -
 Bass: a - - - - - a - - - - -

1) სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივში ამ საგალობლის ორი ხელნაწერია. ორივეში მხოლოდ მთქმელის პარტიაა ნოტირებული. ჩანაწერებში არაა ალტერაციის ნიშვნები.

აქ წარმოდგენილი მოძახილისა და ბანის პარტიები ჩვენი შეწყობილია. ჩვენი აღნიშნულია ალტერაციის ნიშნებიც.

1) There are two original manuscripts of this hymn in the score archive by S. Karbelashvili. There are no accidentals in that notation. The second voice and bass voice parts were arranged by the editors. The accidentals were also added by the editors.

a shi

i

i

ea! na!

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major. The vocal parts are written on three staves. The Soprano staff uses a soprano clef, the Alto staff an alto clef, and the Bass staff a bass clef. The vocal parts are accompanied by piano or harpsichord parts shown below the staves. The vocal parts consist of sustained notes and short melodic fragments. The piano/harpsichord parts provide harmonic support with sustained notes and chords. The vocal parts are labeled 'a' at the beginning of each line.

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major. The vocal parts are written on three staves. The Soprano staff uses a soprano clef, the Alto staff an alto clef, and the Bass staff a bass clef. The vocal parts are accompanied by piano or harpsichord parts shown below the staves. The vocal parts consist of sustained notes and short melodic fragments. The piano/harpsichord parts provide harmonic support with sustained notes and chords. The vocal parts are labeled 'a' and 'ii' at the beginning of each line. Dynamics 'f' and 'ff' are indicated above the piano/harpsichord parts.

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major. The vocal parts are written on three staves. The Soprano staff uses a soprano clef, the Alto staff an alto clef, and the Bass staff a bass clef. The vocal parts are accompanied by piano or harpsichord parts shown below the staves. The vocal parts consist of sustained notes and short melodic fragments. The piano/harpsichord parts provide harmonic support with sustained notes and chords. The vocal parts are labeled 'lu' and 'i' at the beginning of each line. The piano/harpsichord parts end with a dynamic 'ff'.

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major. The vocal parts are written on three staves. The Soprano staff uses a soprano clef, the Alto staff an alto clef, and the Bass staff a bass clef. The vocal parts are accompanied by piano or harpsichord parts shown below the staves. The vocal parts consist of sustained notes and short melodic fragments. The piano/harpsichord parts provide harmonic support with sustained notes and chords. The vocal parts are labeled 'a' and 'ii' at the beginning of each line. The piano/harpsichord parts end with a dynamic 'ff'.

Musical notation for three voices (Soprano, Alto, Bass) in common time, key of G major. The notation consists of two measures. The first measure shows Soprano and Alto entries with sustained notes and eighth-note patterns. The second measure shows Bass entry with sustained notes and eighth-note patterns.

Musical notation for three voices (Soprano, Alto, Bass) in common time, key of G major. The notation consists of two measures. The first measure includes lyrics "ღუ - - - o - - a!" with melodic lines corresponding to the vocal parts. The second measure includes lyrics "lu - - - i - - a!" with melodic lines corresponding to the vocal parts.

Musical notation for three voices (Soprano, Alto, Bass) in common time, key of G major. The notation consists of two measures. The first measure shows Soprano and Alto entries with sustained notes and eighth-note patterns. The second measure shows Bass entry with sustained notes and eighth-note patterns.

Musical notation for three voices (Soprano, Alto, Bass) in common time, key of G major. The notation consists of two measures. The first measure shows Soprano and Alto entries with sustained notes and eighth-note patterns. The second measure shows Bass entry with sustained notes and eighth-note patterns. The lyrics "a - - - li - - -" are present in the first measure, and "lu - - - i - - a!" are present in the second measure. The marking "rit." is placed above the first measure.

1) საგაობოს მელოდიის ერთ-ერთი ჩანაწერის ბოლოს, რამდენადმე გაურკვეველი ორი მინაწერია. მათში იკითხება:

1. „1882 წ. აგვისტ 20. ალ. სოლ. რაზმაძესათვი. ვ. გრ. კარბელაშვილი“.
2. „1889 [82 ? 83 ?] წ. 20 აგვისტო. მალ[დ?] . . . ვ. გრ. კარბელაშვილი“.

1) At the end of the notation, the writing is unclear. It states:

1. "1882 year, August 20th. for Al. Sol. Razmadze. V. Gr. Karbelashvili."
2. "1882 year (or maybe 1883 or 1889), August 20th. Mal(d)... V. Gr. Karbelashvili."

„განიცადე“ (რეჩიტატივი)¹⁾
Communion Hymn for Sunday (recitative)

„განიცადე“ (რეჩიტატივი)¹⁾

Communion Hymn for Sunday (recitative)

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in common time, key signature of one flat. The lyrics are in Georgian and English.

Text:

ა - ქებ-დით უ - ფალ - სა ცა - თა - გან! ა - ქებ-დით მას მა - ღალ - თა ში - ნა!
 ა - ქებ-დით უ - ფალ - სა ცა - თა - გან! ა - ქებ-დით მას მა - ღალ - თა ში - ნა!

a - keb - dit u - pal - sa tsa - ta - gan! a - keb - dit mas ma - ghala - ta shi - na!

„განიცადე“ (რეჩიტატივი)¹⁾

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in common time, key signature of one flat. The lyrics are in Georgian and English.

Text:

ა - ღი - ღუ - ი - ა! ა - ღი - ღუ - ი - ა! ა - ღი - ღუ - ი - ა!
 ა - ღი - ღუ - ი - ა! ა - ღი - ღუ - ი - ა! ა - ღი - ღუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

ossia:
ას ასე:

„განიცადე“ (რეჩიტატივი)¹⁾

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in common time, key signature of one flat. The lyrics are in Georgian and English.

Text:

ა - ღი - ღუ - ი - ა!

ა - ღი - ღუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a!

1) წინამდებარე „განიცადე“ ჩვენ მიერაა განცობილი ანთოლოგიის II ტომის №313 ფსალმუნთა მუხლების მუსიკაზე.
 1) This "Communion Hymn" was arranged by the editors based on the music of the stanzas of the psalms #313 of Vol. 2.

„განიცადე“¹⁾
Communion Hymn

აქებდით უფალსა ცათაგან, აქებდით მას მაღალთა შინა! ალილუია! ა - ლი -

აქებდით უფალსა ცათაგან, აქებდით მას მაღალთა შინა! ალილუია! ა - ლი -

akebdit upalsa tsatagan, akebdit mas maghalta shina! aliluia! a - li -

- 1) წინამდებარე „განიცადე“ ჩევრ მიერ არის გაწყვბილი ანთოლების II ტომის №355 „ის პოლლა“-ს მუსიკაზე.
შეიდეულის დღეებისა და საზოგადო „განიცადე“-ები, რომლებიც იგალობება №368—375 ნიმუშების მუსიკაზე:
კეიირას:
- აქებდით უფალსა ცათაგან, აქებდით მას მაღალთა შინა! ალილუია, ალილუია, ალილუია!
ორშაბათს:
- რომელმან შეჰქმნება ანგელოსნი მისი სულად, და მსახურნი მისნი ალად ცეცხლისა! ალილუია.. (3X)
სამშაბათს:
- სახსებელად საუკუნოდ იყოს მართალი, ამბავისაგან ბოროტისა არა ეშინოდის მას! ალილუია... (3X)
ოთხშაბათს:
- სასმელი ცხოვრებისა მოვილოთ და სახელსა უფლისასა ვხადოთ! ალილუია, ალილუია, ალილუია!
ხუთშაბათს:
- ყოველსა ქვეყანასა განხდა ხმა მათი და კიდეთა სოფლისათა სიტყვანი მათნი! ალილუია...(3X)
პარასკევებს:
- ცხოვრება ჰქმნა შორის ქვეყანისა ღმერთმან! ალილუია, ალილუია, ალილუია!
შაბათს:
- იხარებდით მართალნი უფლისა მიმართ და წრფელთა შვენის ქება! ალილუია, ალილუია, ალილუია!
შაბათს და მიცვალებულთათვის წირვაზე:
- ნეტარ არს, რომელი გამოირჩიე და შეინწყნარე, უფალო, და სახსენებელი მათი თესლითი
თესლადმდე! ალილუია, ალილუია, ალილუია!
- ყოველადნიდა ღმრთისმშობლის დღესასწაულებზე:
- სასმელი ცხოვრებისა მოვილოთ და სახელსა უფლისასა ვხადოთ! ალილუია, ალილუია, ალილუია!
მოციქულთა დღესასწაულებზე:
- ყოველსა ქვეყანასა განხდა ხმა მათი და კიდეთა სოფლისათა სიტყვანი მათნი! ალილუია...(3X)
წმინდანთა დღესასწაულებზე:
- სახსენებელად საუკუნოდ იყოს მართალი, ამბავისაგან ბოროტისა არა ეშინოდის მას! ალილუია...(3)

1) This "Communion Hymn" was arranged by the editors and based on the music of "Is Polla" #355 of Vol. 2.
"Communion Hymn" of the Holy Week is chanted to the music of #368-375:

On Sundays:

akebdit upalsa tsatagan, akebdit mas maghalta shina! aliluia, aliluia, aliluia!

On Mondays:

romelman shehkmnna angelosni misi sulad, da msakhurni misni alad tsetskhisa! aliluia, aliluia, aliluia!

On Tuesdays:

sakhsebelad sauk'unod iqos martali, ambavisagan borot'isa ara eshinodis mas! aliluia, aliluia, aliluia!

On Wednesdays:

sasmeli tskhovrebisa movighot da sakhelsa uplisasa vkhadot! aliluia, aliluia, aliluia!

On Thursdays:

qovelsa kveqanasa gankhda khma mati da k'deta soplisata sit'qvani matni! aliluia, aliluia, aliluia!

On Fridays:

tskhovreba hkmna shoris kveqanisa ghmertman! aliluia, aliluia, aliluia!

On Saturdays:

ikharebdit martalni uplisa mimart da ts'rpelta shvenis keba! aliluia, aliluia, aliluia!

On Saturday and the Liturgy for the Departed:

net'ar ars, romeli gamoirchie da sheits'qnare, upalo, da sakhsenebeli mati tesliti tesladmde! aliluia,
aliluia, aliluia!

On the Feasts of the Holy Mother of God:

sasmeli tskhovrebisa movighot da sakhelsa uplisasa vkhadot! aliluia, aliluia, aliluia!

On the Feasts of the Apostles:

qovelsa kveqanasa gankhda khma mati da k'deta soplisata sit'qvani matni! aliluia, aliluia, aliluia!

On the Feasts of the Saints:

sakhsenebelad sauk'unod iqos martali, ambavisagan borot'isa ara eshinodis mas! aliluia, aliluia, aliluia!

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in common time, key signature of one flat. The vocal parts are written in soprano, alto, and bass clefs respectively. The lyrics are in Georgian and English. The first section includes the lyrics "ლუ - ი - ა - - - a - - -". The vocal parts are supported by a piano accompaniment.

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in common time, key signature of one flat. The lyrics continue with "a! a! a!". The vocal parts are supported by a piano accompaniment.

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in common time, key signature of one flat. The lyrics continue with "a - - - li - - lu - - -". The vocal parts are supported by a piano accompaniment. Dynamic markings include "(c)" above the notes.

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in common time, key signature of one flat. The lyrics continue with "o - - - a! o - - - a! i - - - a!". The vocal parts are supported by a piano accompaniment. Dynamic marking "rit." is present above the notes.

აქებდით უფალსა ცათაგან, აქებდით მას მა-ღალ-თა ში - ნა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

აქებდით უფალსა ცათაგან, აქებდით მას მა-ღალ-თა ში - ნა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

akebdit upalsa tsatagan, akebdit mas ma - ghal - ta shi - na! a - li - lu - i - a!

1) საგალობელი ჩევენი განცობილია ანთოლოგიის II ტომის №304 ანტიფონის რეჩიტატივისა და №357 „ის პოლლა“-ს მუსიკაზე. შეიძლება და საზოგადო „განიცადე“-ები, რომლებიც იგალობება №368—375 ნიმუშების მუსიკაზე:

კვირას:

აქებდით უფალსა ცათაგან, აქებდით მას მაღალთა შინა! ალილუია, ალილუია, ალილუია!

ორშაბათს:

რომელმან შეჰქმნა ანგელოსნი მისი სულად, და მსახურნი მისნი ალად ცეცხლისა! ალილუია.. (3X)
სამშაბათს:

სახსებელად საუკუნოდ იყოს მართალი, ამბავისაგან ბოროტისა არა ეშინოდის მას! ალილუია... (3X)
ოთხშაბათს:

სასმელი ცხოვრებისა მოვილოთ და სახელსა უფლისასა გხადოთ! ალილუია, ალილუია, ალილუია!
ხუთშაბათს:

ყოველსა ქვეყანასა განხდა ხმა მათი და კიდეთა სოფლისათა სიტყვანი მათნი! ალილუია...(3X)
პარასკევებს:

ცხოვრება ჰქმნა შორის ქვეყანისა ღმერთმან! ალილუია, ალილუია, ალილუია!

შაბათს:

იხარებდით მართალნი უფლისა მიმართ და წრფელთა შვენის ქება! ალილუია, ალილუია, ალილუია!

შაბათს და მიცვალებულთათვის წირვაზე:

ნეტარ არს, რომელი გამოირჩიება და შეინყნარე, უფალო, და სახსენებელი მათი თესლითი
თესლადმდე! ალილუია, ალილუია, ალილუია!

ყოველადწმიდა ღმრთისმშობლის დღესასწაულებზე:

სასმელი ცხოვრებისა მოვილოთ და სახელსა უფლისასა გხადოთ! ალილუია, ალილუია, ალილუია!
მოციქულთა დღესასწაულებზე:

ყოველსა ქვეყანასა განხდა ხმა მათი და კიდეთა სოფლისათა სიტყვანი მათნი! ალილუია...(3X)
წმინდანთა დღესასწაულებზე:

სახსენებელად საუკუნოდ იყოს მართალი, ამბავისაგან ბოროტისა არა ეშინოდის მას! ალილუია...(3)

1) The hymn was arranged by the editors and based on the recitative of the antiphon #304 of Vol. 2 and the music of "Is Polla" #357. In the "Communion Hymn" of Holy Week and in general, it is set to the music of the examples #368-375:

On Sundays:

akebdit upalsa tsatagan, akebdit mas maghalta shina! aliluia, aliluia, aliluia!

On Mondays:

romelman shehkmnna angelosni misi sulad, da msakhurni misni alad tsetskhliisa! aliluia, aliluia, aliluia!

On Tuesdays:

sakhsebelad sauk'unod iqos martali, ambavisagan borot'isa ara eshinodis mas! aliluia, aliluia, aliluia!

On Wednesdays:

sasmeli tskhovrebisa movighot da sakhelsa uplisasa vkhadot! aliluia, aliluia, aliluia!

On Thursdays:

qovelsa kveqanasa gankhda khma mati da k'ideta soplisata sit'qvani matni! aliluia, aliluia, aliluia!

On Fridays:

tskhovreba hkmna shoris kveqanisa ghmertman! aliluia, aliluia, aliluia!

On Saturdays:

ikharebdit martalni uplisa mimart da ts'rpelta shvenis keba! aliluia, aliluia, aliluia!

On Saturday and the Liturgy for the Departed:

net'ar ars, romeli gamoirchie da sheits'qnare, upalo, da sakhsenebeli mati tesliti tesladmde! aliluia, aliluia, aliluia!

On the Feastdays of the Holy Mother of God:

sasmeli tskhovrebisa movighot da sakhelsa uplisasa vkhadot! aliluia, aliluia, aliluia!

On the Feastdays of the Apostles:

qovelsa kveqanasa gankhda khma mati da k'ideta soplisata sit'qvani matni! aliluia, aliluia, aliluia!

On the Feastdays of the Saints:

sakhsenebelad sauk'unod iqos martali, ambavisagan borot'isa ara eshinodis mas! aliluia, aliluia, aliluia!

1)

1)

Soprano: a - ღი - ღუ - o - o (ღ - o - ღ - o) - - - - - a - (o) -

Alto: a - ღი - ღუ - o - o (ღ - o - ღ - o) - - - - - a - (o) -

Bass: a - li - lu - i - a - (i - u - i) - - - - - a - (i) -

Musical score for piano, page 1, measures 1-2. The score consists of three staves: Treble, Alto, and Bass. Measure 1 starts with a forte dynamic in G minor (B-flat major) with a tempo of 8. The melody is primarily in the Alto staff, featuring eighth-note patterns. Measure 2 begins with a forte dynamic in E major (G major) with a tempo of 8. The bass staff provides harmonic support with sustained notes.

A musical score consisting of three staves. The top staff is treble clef, the middle staff is bass clef, and the bottom staff is bass clef. The music is in common time (indicated by '8'). The treble staff features a melodic line with various note heads and slurs. The bass staff consists of eighth-note patterns. The bottom staff (cello/bassoon) has sustained notes with grace notes and slurs. The letter 'a' is written under the bass staff.

1) ფრჩხილებში დაბეჭდილია ამ საგალოობლის მუსიკალური პირველწერა — №357 „ის პოლლა“-ს სიტყვიერ ტექსტში ჩამოტკიცული ფონეტიზმი. მთელი გამღერება საგალოობლულო არია.

1) The phonemes added in the text of "Is Polla" #357 is printed in the parenthesis.

Musical score page 1. Three staves of music in common time (indicated by '8'). The top staff is in G major (one sharp), the middle staff in G major (one sharp), and the bottom staff in A major (two sharps). The vocal line consists of sustained notes and short melodic phrases. The lyrics 'a - - - - al' are written below the bottom staff.

Musical score page 2. Three staves of music in common time (indicated by '8'). The top staff is in G major (one sharp), the middle staff in G major (one sharp), and the bottom staff in A major (two sharps). The vocal line consists of sustained notes and short melodic phrases. The lyrics 'a - - - - a - - - - a - - - -' are written below the bottom staff.

Musical score page 3. Three staves of music in common time (indicated by '8'). The top staff is in G major (one sharp), the middle staff in G major (one sharp), and the bottom staff in A major (two sharps). The vocal line consists of sustained notes and short melodic phrases. The lyrics 'a - - - - a - - - -' are written below the bottom staff.

Musical score page 4. Three staves of music in common time (indicated by '8'). The top staff is in G major (one sharp), the middle staff in G major (one sharp), and the bottom staff in A major (two sharps). The vocal line consists of sustained notes and short melodic phrases. The lyrics 'a - (o) - a - - - - a - - - -' are written below the bottom staff.

Musical score page 1. The score consists of three staves: Treble, Alto, and Bass. The key signature is A major (two sharps). The music is divided into measures by vertical bar lines. Measure 1 starts with eighth-note patterns in the upper voices and quarter notes in the bass. Measure 2 continues with eighth-note patterns. Measure 3 begins with a sustained note in the bass followed by eighth-note patterns. Measure 4 concludes with a sustained note in the bass. The vocal parts are labeled 'a' below them.

Musical score page 2. The score continues with three staves. Measure 1 starts with eighth-note patterns. Measure 2 begins with a sustained note in the bass followed by eighth-note patterns. Measure 3 concludes with a sustained note in the bass. The vocal parts are labeled 'mo' below them. Measure 4 starts with eighth-note patterns. Measure 5 concludes with a sustained note in the bass. The vocal part is labeled 'li' below it.

Musical score page 3. The score continues with three staves. Measure 1 starts with eighth-note patterns. Measure 2 begins with a sustained note in the bass followed by eighth-note patterns. Measure 3 concludes with a sustained note in the bass. The vocal parts are labeled 'o' below them. Measure 4 starts with eighth-note patterns. Measure 5 concludes with a sustained note in the bass. The vocal part is labeled 'i' below it.

Musical score page 4. The score continues with three staves. Measure 1 starts with eighth-note patterns. Measure 2 begins with a sustained note in the bass followed by eighth-note patterns. Measure 3 concludes with a sustained note in the bass. The vocal parts are labeled 'm' below them. Measure 4 starts with eighth-note patterns. Measure 5 concludes with a sustained note in the bass. The vocal part is labeled 'lu' below it.

1) დასასრულია ४
I ending

1) აქ და შემდეგ გვერდებზე, დაბეჭდილია საგალობლის დამაბოლოვებელი ნაწილის კილოური ასპექტით განსხვავებული აღტერნატიული ვარიანტები.

საგალობლის დასრულების ამ ვარიანტების შესახებ, იხილეთ შესაბამისი შენიშვნა, ანთოლოგის II ტომის №337 „ის პოლლა“-ს ამავე მუხლთან.

1) On this and following pages, variations of the final stanza are printed. See the relevant note, at the same stanza of "Is Polla" #337 of Vol. 2, about this variant of finishing the hymn.

1)

a - - - - a - - - -

rit.

a - - - - a - - - - al

2) *ossia:*
აბ აბგ:

rit.

a - - - - a - - - - al

3) დასასრულის პოლო 2 მუხლის ამ ორი ალტერნატიული ვერსიიდან მხოლოდ ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.

i - - - - i - - - -

1); 2) „განიცადე“-ს „ა“ დასასრულის პოლო 2 მუხლის ამ ორი ალტერნატიული ვერსიიდან მხოლოდ ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.

3) „განიცადე“ დამაბოლოებელი ნაწილის მეორე, „ბ“ ვარიანტი.

1); 2) Only one of these two alternative versions of the last two stanzas of the first ending of "Communion Hymn".

3) The second ending variant of the final part of "Communion Hymn".

Musical score page 1 showing three staves of music. The top staff is soprano, the middle is alto, and the bottom is bass. The key signature changes from G major (two sharps) to E major (one sharp) and then to D major (no sharps or flats). Measure numbers i and a are indicated below the staff.

Musical score page 2 showing three staves of music. The key signature changes from E major to A major (no sharps or flats). Measure number 1) is indicated above the staff. Measure numbers a are indicated below the staff.

Musical score page 3 showing three staves of music. The key signature changes from A major to D major (one sharp). Measure numbers rit. a - - - - a! are indicated below the staff. The word "rit." (ritardando) is written above the staff.

Musical score page 4 showing three staves of music. The key signature changes from D major to A major (no sharps or flats). Measure numbers 2) ossia: აბ აბგ: rit. a - - - - a! are indicated below the staff. The words "ossia:" and "აბ აბგ:" are written above the staff. The word "rit." is written above the staff.

1); 2) „განიცადე“-ს „ა“ დასასრულის ბოლო 2 მუხლის ამ ორი ალტერნატიული ვერსიიდან მხოლოდ ერთ-ერთი უნდა ჰქონის.

1); 2) Only one of this two alternative versions of last two stanzas of the second ending of "Communion Hymn".

„განიცადე“¹⁾
Communion Hymn

აქებდით უფალსა ცათაგან, აქებდით მას მა - ღალ - თა ში - ნა! ა - ღი - ღუ - ი - ა!

აქებდით უფალსა ცათაგან, აქებდით მას მა - ღალ - თა ში - ნა! ა - ღი - ღუ - ი - ა!

akebdit upalsa tsatagan, akebdit mas ma - ghal - ta shi - na! a - li - lu - i - a!

1) საგალოპელი ჩვენი განყობილია ანთოლოგიის II ტომის №304 ანტიფონის რეჩიტატივისა და №358 „ის პოლლა“-ს მუსიკაზე. მეტყველის დღეებისა და საზოგადო „განიცადე“-ები, რომლებიც იგალობება №368—375 ნიმუშების მუსიკაზე:

კვირას:

აქებდით უფალსა ცათაგან, აქებდით მას მაღალთა შინა! ალილუია, ალილუია, ალილუია!

ორშაბათს:

რომელმან ჟეჟემნა ანგელოსნი მისი სულად, და მსახურნი მისნი ალად ცეცხლისა! ალილუია.. (3X)
სამშაბათს:

სახსებელად საუკუნოდ იყოს მართალი, ამბავისაგან ბოროტისა არა ეშინოდის მას! ალილუია... (3X)
ოთხშაბათს:

სასმელი ცხოვრებისა მოვილოთ და სახელსა უფლისასა ვხადოთ! ალილუია, ალილუია, ალილუია!
ხუთშაბათს:

ყოველსა ქვეყანასა განხდა ხმა მათი და კიდეთა სოფლისათა სიტყვანი მათნი! ალილუია...(3X)
პარასკევებს:

ცხოვრება ჸემნა შორის ქვეყანისა ღმერთმან! ალილუია, ალილუია, ალილუია!

შაბათს:

იხარებდით მართალნი უფლისა მიმართ და წრფელთა შვენის ქება! ალილუია, ალილუია, ალილუია!

შაბათს და მიცვალებულთათვის წირვაზე:

ნეტარ არს, რომელი გამოირჩიე და შეინყნარე, უფალო, და სახსენებელი მათი თესლითი
თესლადმდე! ალილუია, ალილუია, ალილუია!

ყოველადნიდა ღმრთისმშობლის დღესასწაულებზე:

სასმელი ცხოვრებისა მოვილოთ და სახელსა უფლისასა ვხადოთ! ალილუია, ალილუია, ალილუია!

მოციქულთა დღესასწაულებზე:

ყოველსა ქვეყანასა განხდა ხმა მათი და კიდეთა სოფლისათა სიტყვანი მათნი! ალილუია...(3X)
წმინდანთა დღესასწაულებზე:

სახსენებელად საუკუნოდ იყოს მართალი, ამბავისაგან ბოროტისა არა ეშინოდის მას! ალილუია...(3)

1) The hymn was arranged by the editors, based on the recitative of the Antiphon #304 and the music of "Is Polla" #358 in Vol. 2. "Communion Hymn" of Holy Week and in general, are set to the music of examples #368-375:

On Sundays:

akebdit upalsa tsatagan, akebdit mas maghalta shina! aliluia, aliluia, aliluia!

On Mondays:

romelman shehkmnna angelosni misi sulad, da msakhurni misni alad tsetskhisa! aliluia, aliluia, aliluia!

On Tuesdays:

sakhsebelad sauk'unod iqos martali, ambavisagan borot'isa ara eshinodis mas! aliluia, aliluia, aliluia!

On Wednesdays:

sasmeli tskhovrebisa movighot da sakhelsa uplisasa vkhadot! aliluia, aliluia, aliluia!

On Thursdays:

qovelsa kveqanasa gankhda khma mati da k'deta soplisata sit'qvani matni! aliluia, aliluia, aliluia!

On Fridays:

tskhovreba hkmna shoris kveqanisa ghmertman! aliluia, aliluia, aliluia!

On Saturdays:

ikharebdit martalni uplisa mimart da ts'rpelta shvenis keba! aliluia, aliluia, aliluia!

On Saturday and the Liturgy for the Departed:

net'ar ars, romeli gamoirchie da sheits'qnare, upalo, da sakhsenebeli mati tesliti tesladmde! aliluia, aliluia, aliluia!

On the Feastdays of the Holy Mother of God:

sasmeli tskhovrebisa movighot da sakhelsa uplisasa vkhadot! aliluia, aliluia, aliluia!

On the Feastdays of the Apostles:

qovelsa kveqanasa gankhda khma mati da k'deta soplisata sit'qvani matni! aliluia, aliluia, aliluia!

On the Feastdays of the Saints:

sakhsenebelad sauk'unod iqos martali, ambavisagan borot'isa ara eshinodis mas! aliluia, aliluia, aliluia!

1)

ს - ლი - ლუ - ი - ა - (y - o - ვ - o) - - - ბ - (ə) -
ს - ლი - ლუ - ი - ა - (y - o - ვ - o) - - - ბ - (ə) -
ა - ლი - ლუ - ი - ა - (u - i - u - i) - - - ა - (i) -

ბ - - - ბ - - -
ა - - - ა - - -

ა!
ა!
ბ - (ə) - ბ
ა - (i) - ა
ა!
ა!

ბ - - - ბ - - - ბ - (ə) - ბ - -
ბ - - - ბ - - - ბ - (ə) - ბ - -
ა - - - ა - - - ა - (i) - ა - -

1) ფრჩხილებში დაბეჭდილია ამ საგალობლის მუსიკალური პირველწყაროს — №358 „ის პოლლა“-ს სიტყვიერ ტექსტში ჩამატებული ფონემები. მათი გამღერება სავალდებულო არაა.

1) The phonemes added in the text of "Is Polla" #358 are printed in parenthesis.

Musical score page 1. Three staves in G major (indicated by a 'G' with a sharp sign) and common time. The top staff has a soprano vocal line with melodic notes and sustained notes. The middle staff has a piano line with eighth-note chords. The bottom staff has a bass line with sustained notes. The vocal line includes lyrics 'a - - - a - - - a - - -'. The piano line includes lyrics 'o - - - o - - - o - - -'. The bass line includes lyrics 'i - - - i - - - i - - -'.

Musical score page 2. Three staves in G major (indicated by a 'G' with a sharp sign) and common time. The top staff has a soprano vocal line with melodic notes and sustained notes. The middle staff has a piano line with eighth-note chords. The bottom staff has a bass line with sustained notes. The vocal line includes lyrics 'li - - - li - - - li - - -'. The piano line includes lyrics 'o - - - o - - - o - - -'. The bass line includes lyrics 'i - - - i - - - i - - -'.

Musical score page 3. Three staves in G major (indicated by a 'G' with a sharp sign) and common time. The top staff has a soprano vocal line with melodic notes and sustained notes. The middle staff has a piano line with eighth-note chords. The bottom staff has a bass line with sustained notes. The vocal line includes lyrics 'i - - - i - - - i - - -'. The piano line includes lyrics 'o - - - o - - - o - - -'. The bass line includes lyrics 'i - - - i - - - i - - -'.

Musical score page 4. Three staves in G major (indicated by a 'G' with a sharp sign) and common time. The top staff has a soprano vocal line with melodic notes and sustained notes. The middle staff has a piano line with eighth-note chords. The bottom staff has a bass line with sustained notes. The vocal line includes lyrics 'lu - - - lu - - - lu - - -'. The piano line includes lyrics 'o - - - o - - - o - - -'. The bass line includes lyrics 'i - - - i - - - i - - -'.

Musical score page 1 featuring three staves of music in G major (two treble clef staves and one bass clef staff) and common time (indicated by '8'). The music consists of eighth-note patterns with grace notes and sustained notes. The vocal parts are accompanied by rhythmic patterns on the bass staff. The lyrics are written below the notes:

უ - (ი) - უ - უ - უ - უ -
უ - (ი) - უ - უ - უ - უ -
უ - (ი) - უ - უ - უ - უ -
უ - (ი) - უ - უ - უ - უ -

Musical score page 2 featuring three staves of music in G major (two treble clef staves and one bass clef staff) and common time (indicated by '8'). The music consists of eighth-note patterns with grace notes and sustained notes. The vocal parts are accompanied by rhythmic patterns on the bass staff. The lyrics are written below the notes:

უ - უ - უ - უ - უ - უ - უ -
უ - უ - უ - უ - უ - უ - უ -
უ - უ - უ - უ - უ - უ - უ -
უ - უ - უ - უ - უ - უ - უ -

Musical score page 3 featuring three staves of music in G major (two treble clef staves and one bass clef staff) and common time (indicated by '8'). The music consists of eighth-note patterns with grace notes and sustained notes. The vocal parts are accompanied by rhythmic patterns on the bass staff. The lyrics are written below the notes:

უ - ი - უ - ი - უ - ი - უ -
უ - ი - უ - ი - უ - ი - უ -
უ - ი - უ - ი - უ - ი - უ -
უ - ი - უ - ი - უ - ი - უ -

Musical score page 4 featuring three staves of music in G major (two treble clef staves and one bass clef staff) and common time (indicated by '8'). The music consists of eighth-note patterns with grace notes and sustained notes. The vocal parts are accompanied by rhythmic patterns on the bass staff. The lyrics are written below the notes:

ა - ა - ა - ა - ა - ა - ა -
ა - ა - ა - ა - ა - ა - ა -
ა - ა - ა - ა - ა - ა - ა -

Musical score page 1 featuring three staves (Treble, Alto, Bass) in G major (two sharps). The vocal parts sing 'a' on the bass staff. The alto staff has eighth-note patterns. The treble staff has sixteenth-note patterns.

Musical score page 2 featuring three staves (Treble, Alto, Bass) in G major (two sharps). The vocal parts sing 'a' on the bass staff. The alto staff has eighth-note patterns. The treble staff has sixteenth-note patterns.

Musical score page 3 featuring three staves (Treble, Alto, Bass) in G major (two sharps). The vocal parts sing 'a' on the bass staff. The alto staff has eighth-note patterns. The treble staff has sixteenth-note patterns.

1) rit.

Musical score page 4, version 1. It shows three staves (Treble, Alto, Bass) in G major (two sharps). The vocal parts sing 'a!' on the bass staff. The alto staff has eighth-note patterns. The treble staff has sixteenth-note patterns. A 'rit.' (ritardando) instruction is above the first measure.

2) ossia:
2) აბ აბე: rit.

Musical score page 4, version 2. It shows three staves (Treble, Alto, Bass) in G major (two sharps). The vocal parts sing 'a!' on the bass staff. The alto staff has eighth-note patterns. The treble staff has sixteenth-note patterns. An 'ossia' (alternative ending) instruction is above the first measure, followed by 'rit.' (ritardando).

1); 2) საგალობლის ფინალური კადანსის ამ ორი ალტერნატიული ვერსიიდან მხოლოდ ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.
1); 2) Only one of these two alternative versions of the final cadence should be performed.

განმანათლებელი ჩვენი 1) 2) 3)
Our Enlightener

4) 5) 6) ^{§§§}
Tone II

გან-მა-ნათ - ლე - ბე - ლი ჩვე - ნი, რო -
gan - ma - nat - le - be - li chve - ni, ro -

მე - ლმან ნა-ლმრთო კა - ცე - ბა, ა -
me - lman ga - - na - ghmrtk'a - tse - ba, a -

7)
ტსხო - - - ვნა კა - - - ცი, ი - - -
tskho - - - vna k'a - - - tsi, i - - -

1) გრ. ჩხიკვაძისა (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2125) და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის (ფოლკ. ცენტრი, ხელн. №2111) ხელნაწერებიდან და პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ. ფ. 1461, საქმე №202).

2) ნათლისლების ეს დასტეფელი კარბელაშვილების სამგალობლო ტრადიციის წირვის საგალობელთა თითქმის ყველა სრულ კრებულში შეტანილი. „წირვაში“ (კარბელაშვილი, 1899:37) მითითებულია ამ ჰიმნის ლიტურგიკული უანრიც და ორმაგი ფუნქციაც: „განიცადეს შემდეგ სათქმელად; ნათლისლების დასდებელი, ჭრა 2“.

3) ძროითად ვარიანტად დაბეჭდილია პ. კარბელაშვილისაგან გრ. ჩხიკვაძის მიერ ჩანაწერილი საგალობელი. წვრილი შრიფტით დაბეჭდილია ხმათასვლის ვარიანტები მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან და პ. კარბელაშვილის არქივიდან.

4) გრ. ჩხიკვაძისა ხელნაწერი საკალაბელი პატარ ტერციით დაბლა ნოტირებული.

5) ცაზურების ამსახველი მძიმები ჩევნა აღნიშნული.

6) გრ. ჩხიკვაძისა და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერებში აღნიშნულია, რომ საგალობელი IV ხმას მიეკუთვნება. აქ მითითებულია №378-თან „წირვაში“ (კარბელაშვილი, 1898:37) და №379-380 ვერსების ხელნაწერებში აღნიშნული ხმა.

7) მ. იპოლიტოვ-ივანოვის და პ. კარბელაშვილის ჩანაწერებში ეს თანაულერადობა არა სამი მეოთხედი, არამედ ნახევარი გრძლივობისა.

1) From the original manuscripts by Gr. Chkhikvadze (State Folklore Centre, ms. #2125), from M. Ipolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2111), and from the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202).

2) This sticherion of the Epiphany is inserted into almost every complete collection of the liturgy hymns associated with the Karbelashvilis. The liturgical genre and double function of this hymn is noted in "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:37): "After the communion hymn is recited the troparion for Epiphany in tone 2."

3) This hymn was notated by Gr. Chkhikvadze from P. Karbelashvili, and is printed as the main variant. The variants from the original manuscript by M. Ipolitov-Ivanov and the archive of P. Karbelashvili are printed in small font.

4) The hymn is notated a minor third interval lower in the source manuscript by Gr. Chkhikvadze.

5) The commas indicating caesuras were added by the editors.

6) In the source manuscripts by Gr. Chkhikvadze and M. Ipolitov-Ivanov, the hymn belongs to the fourth tone. It is also mentioned in the "The Liturgy" for hymn #378, and in the original manuscripts of hymns #379-380.

7) In the notation by M. Ipolitov-Ivanov and P. Karbelashvili, this chord holds the value of a minim instead of three crotchets.

1)

2) *ossia:*
აბ აბე:

1) ეს მელიზმები გრ. ჩხილაძის ხელნაწერში არაა.

2) ცვრილი შრიფტით დაბეჭდილია, მარცვალ „მა“-ს გამღერების ალტერნატიული, მ. იპოლიტოვ-ივანოვისა და პ. კარბელაშვილის ჩანაწერებში მოცემული ვარიანტი.

1) These melismatic notes are not in the source manuscript by Gr. Chkhikvadze.

2) The alternative variant of singing the syllable "ma", as found in the notation by M. Ipolitov-Ivanov, is printed here in small font.

8

დრწ-და ხე - ლი - თა, და სუ - ლი - თა ი - შვე -

8

დრწ-და ხე - ლი - თა, და სუ - ლი - თა ი - შვე -

8

dzrts'o-da khe - li - ta, da su - li - ta i - shve -

8

ბდა და ი - - - ტყო - - - და ი -

8

ბდა და ი - - - ტყო - - - და ი -

8

bda da e - - - t'qo - - - da e -

8

ი - - - რ - სა - - - ა:

8

ი - - - რ - სა - - - ა:

8

e - - - r - sa - - - a:

8

„ა - - - - ჰა მხსნე-ლი სო-ფლი-სა, მა-ცხო-ვა - რი

8

„ა - - - - ჰა მხსნე-ლი სო-ფლი-სა, მა-ცხო-ვა - რი

8

„a - - - - ha mkhsnsne-li so - pli - sa, ma-tskho-va - ri

და - ბა - - - დე - - - ბუ - - - ლთა,
da - ba - - - de - - - bu - - - lta,

რო - მე - ლმან მიხს - ნნა ჩვენ ყო - ვე - - - ლნი
ro - me - lman mikhs - nna chven qo - ve - - - lni

¹⁾
²⁾

ხრწნი - - - ლე - - -
khrt's'ni - - - le - - -

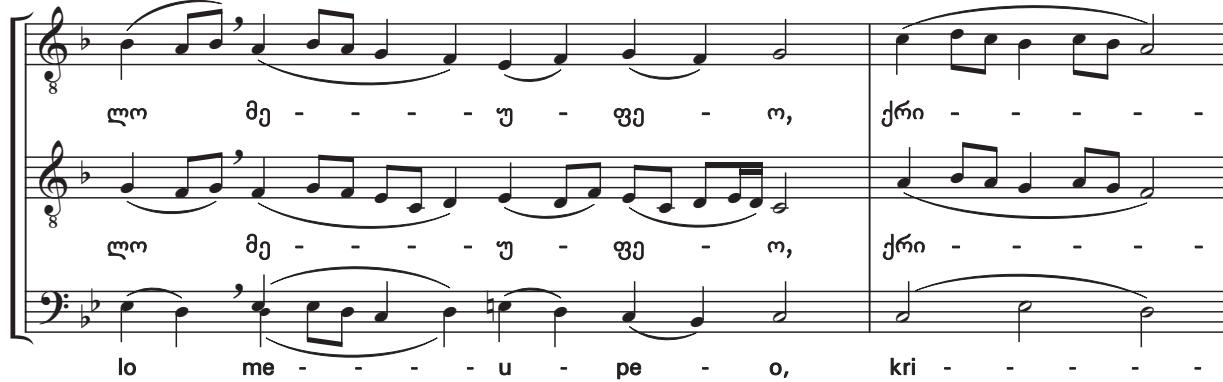
გ - - - ბი - სა - - - გან! ჰო - ი, უ - ცო - დვე - -
e - - - bi - sa - - - gan! ho - i, u - tso - dve - -

1) ეს მელოზმები გრ. ჩხიკვაძის ხელნაწერში არაა.

2) 3. კარბელაშვილის არქვიში (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202), აქ, ბანის პარტიაში ჩანერილია მი, რომელიც შემდგომ, განსხვავებული ფერის ფანჯრით დღლდ არის გადაკეთებული. II ხმის იგივე ხელნაწერში მოცემული, აქ წვრილი შრიფტით ნაბეჭდი პარტიის შესრულების შემთხვევაში, ბანში თავდაპირველად ჩანერილი მისა აუღერებაც დასაშვებია.

1) These melismatic notes are not in the source manuscript by Gr. Chkhikvadze.

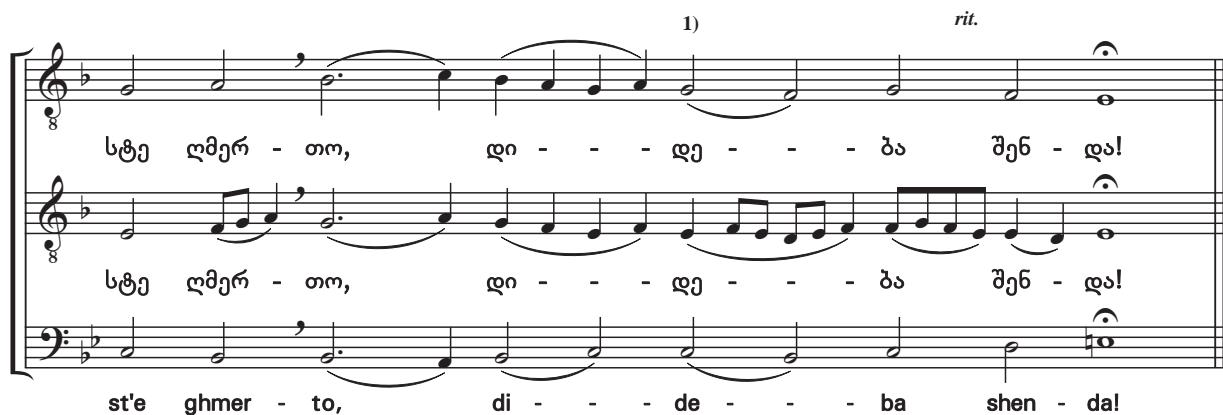
2) Here, in the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202), there is a E notated in the bass part, which afterwards was altered into a C in a different coloured pencil. It is acceptable to perform the E, as notated initially in the bass voice, when performing the second voice as written in small font.

ლო ბე - - - უ - ვე - ო, ქრი - - -
lo me - - - u - ve - o, kri - - -

1)

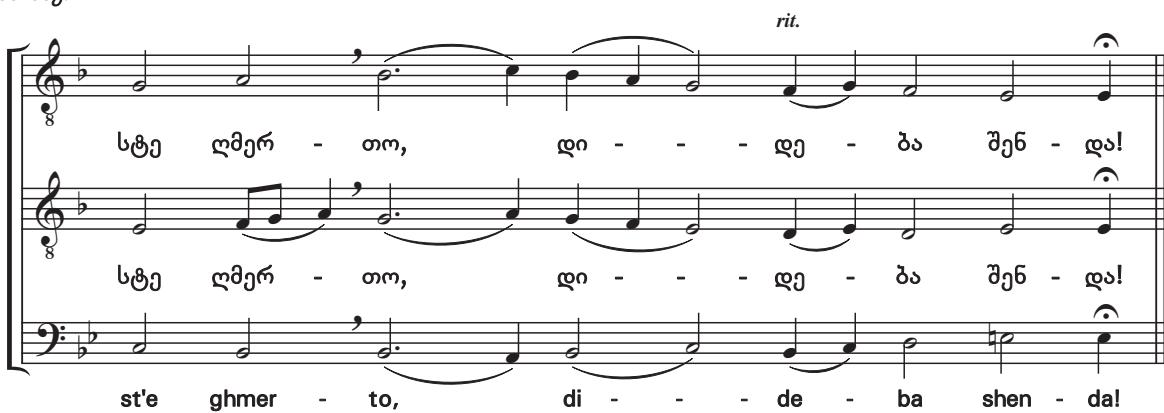
rit.

სტე ღმერ - თო, დი - - დე - - ბა შენ - და!
st'e ghmer - to, di - - de - - ba shen - da!

2) *ossia:*
ან ასე:

rit.

სტე ღმერ - თო, დი - - დე - - ბა შენ - და!
st'e ghmer - to, di - - de - - ba shen - da!

1) გრ. ჩხილევაძის ხელნაწერში აქედან მოძახილი აღარაა ნოტირებული. აქ წარმოდგენილი მისი პარტია ჩვეული შეწყობილია.
2) საგალობლის ფინალური მუხლის ალტერნატიული, მ. იპოლიტოვ-ივანოვისა და პ. კარბელაშვილის ჩანაწერებში მოცემული ვარიანტი.

1) The second voice is not notated from this point in the source manuscript by Gr. Chkhikvadze. It was arranged here by the editors.
2) This is a variant of the final stanza as found in the sources by M. Ippolitov-Ivanov and P. Karbelashvili.

განმანათლებელი ჩგენი¹⁾
Our Enlightener

ჯდარ პ
Tone II

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Text:

გან - მა - ნათ - ლე - ბე - ლი ჩვე - ნი, რო -
gan - ma - nat - le - be - li chve - ni, ro -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Text:

მე - ლმან გა - ნა-ღმრთო კა - ცე - ბა, ა -
me - lman ga - - na-ghmrto k'a - tse - ba, a -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Text:

ცხო - - ვნა კა - - ვნა, ი - -
tskho - - vna k'a - - vna, i - -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Text:

ბი - - ი ბი - - ი ბი - - ი
bi - - i bi - - i bi - - i

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.
2) ეს კადანი (რომელიც პიმიში რამდენჯერმე გვხვდება) ხელნაწერში რამდენადმე გაურკვეველი რიტმით არის ნოტირებული. იგი „განმანათლებელი ჩვენი“-ს №376 და 378-379 ვარიანტებში მოცემული სახითაა ყველგან წარმოდგენილი.

1) From the original manuscript of D. Molodinashvili.

2) This cadence (which is repeated several times in the hymn) is notated with an unclear rhythm in the source manuscript. It is printed here as in hymns #376 and 378-379.

ნი - ნა - მორ-ბედ - მან ნათ-ლის - ღე -
ნი - ნა - მორ-ბედ - მან ნათ-ლის - ღე -
ts'i - na - mor - bed - man nat - lis - ghe -
i - - - - la ra

ბად ბო - - - ბა - - ვა - - - ლი,
ბად ბო - - - ბა - - ვა - - - ლი,
bad mo - - - ma - - - va - - - li,

ძრწო-და ხე - ლი - თა, და სუ - ლი - თა ი - შვე -
ძრწო-და ხე - ლი - თა, და სუ - ლი - თა ი - შვე -
dzrts'o-da khe - li - ta, da su - li - ta i - shve -

ბდა და ი - - - ტყო - - - და ი -
ბდა და ი - - - ტყო - - - და ი -
bda da e - - - t'qo - - - da e -

8

რსა - - - ა:

რსა - - - ა:

e - - - sa - - - a:

8

„ა - - - პა მხსნე-ლი სო-ფლი-სა, მა-ცხო-ვა - რი

„ა - - - პა მხსნე-ლი სო-ფლი-სა, მა-ცხო-ვა - რი

"a - - - ha mkhxne-li so - pli - sa, ma-tskho-va - ri

8

და - ბა - - - დე - - - ბუ - - - ლთა,

და - ბა - - - დე - - - ბუ - - - ლთა,

da - ba - - - de - - - bu - - - lta,

8

რო - მე - ლმან მიხ - სნნა ჩვენ ყო - ვე - - - ლნი

რო - მე - ლმან მიხ - სნნა ჩვენ ყო - ვე - - - ლნი

ro - me - lman mikh - snna chven qo - ve - - - lni

ხრწნი - - - ლე - - - ღ - - -
ხრწნი - - - ლე - - - ღ - - -
ხრწნი - - - ლე - - - ღ - - -
khrt'sni - - - le - - - e - - -

ღ - - - ბი - სა - - - გან! ჰო - ი, უ - ცო - დვე - -
ღ - - - ბი - სა - - - გან! ჰო - ი, უ - ცო - დვე - -
ღ - - - ბი - სა - - - გან! ჰო - ი, უ - ცო - დვე - -
e - - - bi - sa - - - gan! ho - i, u - tso - dve - -

ლო მე - - - უ - პე - ი, კრი - - -
ლო მე - - - უ - პე - ი, კრი - - -
ლო მე - - - უ - პე - ი, კრი - - -
lo me - - - u - pe - o, kri - - -

rit.

1)

სტე ღმერ - თო, დი - - - დე - ბა შენ - და!
სტე ღმერ - თო, დი - - - დე - ბა შენ - და!

st'e ghmer - to, di - - - de - ba shen - da!"

1) დ. მოლინდინშვილის ხელნაწერში, წინამდებარე პიმინის შემდგომ ჩანსერილია VI ხმის ღვთისმშობლის დოგმატიკონი „ვინ არა განტრიდეს შენ“. ეს საგალობრივი სვეტიცხოვლის სკოლის მწუხრის განგების ხელნაწერ საგალობრივი შემცველ ტოში იქნება წარმოდგენილი.

1) After this hymn in the source manuscript by D. Molodinashvili, the dogmaticon of the Most Holy Birth-giver of God in tone 6 should be sung ("Vin ara gnatrides shen"). This hymn will be printed in the volume of the original manuscript hymns of Vespers from the Svetitskhoveli school.

განმანათლებელი ჩვენი¹⁾
Our Enlightener

გადა
Tone II

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, common time. The lyrics are in Georgian and English.

Music staff 1:

გან - მა - ნათ - ლე - ბე - ლი ჩვე - ნი,

gan - ma - nat - le - be - li chve - ni,

Music staff 2:

რო - მე - ლ - მან გა - - - ნა - ღმრთო კა - ცე - ბა,

ro - me - l - man ga - - - na - ghmrto k'a - tse - ba,

Music staff 3:

ა - ცხო - - - ვ - ნა კა - - - ცი,

a - tskho - - - v - na k'a - - - tsi,

Music staff 4:

ი - ი - - - - ხი - - - - -

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:37).

2) გამოცემაში მითითებულია საგალობლის ლიტურგიული ფუნქცია და უანრი: „განიცადეს შემდეგ სათქმელად; ნათლისლების დასდებელი, წმ. 2“.

1) From "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:37).

2) The liturgical genre and double function of this hymn is noted in "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:37): "After the communion hymn is recited the troparion for Epiphany in tone 2."

ნი - ნა - მორ-ბედ - მან ნათ-ლის - ღე -
ნი - ნა - მორ-ბედ - მან ნათ-ლის - ღე -
ts'i - na - mor - bed - man nat - lis - ghe -

1) ნი - ნა - მორ-ბედ - მან ნათ-ლის - ღე -
ნი - ნა - მორ-ბედ - მან ნათ-ლის - ღე -
i - - - - la ra

ბა - ღ მო - - - მა - - - ვა - - - ღი,
ბა - ღ მო - - - მა - - - ვა - - - ღი,
ba - d mo - - - ma - - - va - - - li,

ძრწო-და ხე - ლი - თა, და სუ - ლი - თა ი - შვებ -
ძრწო-და ხე - ლი - თა, და სუ - ლი - თა ი - შვებ -
dzrts'o-da khe - li - ta, da su - li - ta i - shve-b -

და, და ი - - - ტყო - - - და
და, და ი - - - ტყო - - - და
da, da e - - - t'qo - - - da

!) აქ ბეკარი ჩვენი აღნიშნულია. წინამდებარე „განმანათლებელი ჩვენი“-ს მსგავსი №378 პიმის ხელნაწერში ამ ადგილზე ბეკარია, „წირვაბზ“ კი — ბემოლი.

1) The natural sign was added by the editors. There is a natural sign at this place in the source manuscript of the similar hymn #378.

3 - 3 - - - რსა - - - a:
3 - 3 - - - რსა - - - a:
e - e - - - rsa - - - a:

"ა - - - - ჰა მხსნე-ლი სო-ფლი-სა, მა-ცხო-ვა - რი
1) "ა - - - - ჰა მხსნე-ლი სო-ფლი-სა, მა-ცხო-ვა - რი
"ა - - - - ha mkhxne-li so - pli - sa, ma-tskho - va - ri

და - ბა - - - დე - - - ბუ - - - ლ - თა,
და - ბა - - - დე - - - ბუ - - - ლ - თა,
da - ba - - - de - - - bu - - - l - ta,

რო - მე - ლ - მა - ნ მი - ხ - სნა ჩვენ ყო - ვე - - - ლ - ნი
რო - მე - ლ - მა - ნ მი - ხ - სნა ჩვენ ყო - ვე - - - ლ - ნი
ro - me - l - ma - n mi - kh - snna chven qo - ve - - - l - ni

1) სი-სთან ბეკარი ჩვენი აღნიშნულია. №378 საგალობლის ხელნაწერში ამ ადგილზე ბეკარია, „წირვაში“ კი — ბემოლი.
1) A natural sign appears with this pitch B. In the source manuscript of hymn #378, there is a natural sign at this place, but a flat sign printed in "The Liturgy."

OF GEORGIA

8
ხრწნი - - - - - ლე - - - e - - - - -

8
ხრწნი - - - - - ლე - - - o - - - - -

8
ხრწნი - - - - - ლე - - - e - - - - -

Soprano: Gm - d - 30 - - - B3m ðj - - - - u - 30 - m,
 Alto: Gm - d - 30 - - - B3m ðj - - - - u - 30 - m,
 Bass: tso - d - ve - - - - lo me - - - - u - pe - o,

Musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, 2/4 time. The vocal parts are written on three staves. The Soprano part (top) has lyrics in Georgian: ქრი - ს - თე - გა - მე - რ - (kri - s - t'e - ga - me - r -). The Alto part (middle) has lyrics in Georgian: ქრი - ს - თე - გა - მე - რ - (kri - s - t'e - ga - me - r -). The Bass part (bottom) has lyrics in English: kri - s - t'e - gh - me - r -.

1) აქაც სრ-სთან ბეკარი ჩვენი აღნიშნულია. №378 ჰიმნის ხელნაწერში ამ ადგილზე სი ბეკარია, „ნირვაში“ კი — სი ბემოლი.

rit.

2) *ossia:*
ახ ახე:

rit.

379

განმანათლებელი ჩვენი¹⁾
Our Enlightener

1); 2) დამაბოლოვებელი მუხლის გარიანტები. აღსანიშნავია, რომ მეორე ვარიანტი „წირვაში“ დაბეჭდილია, მაგრამ, ამავე გამოცემის „დამატებში“ (კარბელაშვილი, 1899:54) შეცვლილი და ჩასწორებულია ზემოთ მოცემული I ვარიანტით.

II ვარიანტის იდენტური დაბოლოვებებია სტ. კარბელაშვილის ნოტირებულ №379, პ. კარბელაშვილისაგან გრ. წხიკვაძის მიერ ჩანარილ №376, დ. მოლოდნაშვილის ნოტირებულ №377 და მ. ელიბარაშვილის ნოტირებულ №381 ჰიმნებშიც. ამის გაფალისწინებით, დასაშვებად მიგვაჩინა, „განმანათლებელი ჩვენი“-ს დამაბოლოვებელი მუხლის II ვარიანტის გალობაც.

1); 2) Variants of the final stanza. The second variant is printed in "The Liturgy", but in "the addition" (Karbelaashvili, 1899:54) it is changed and corrected with the first variant given above.

The identical endings of the second variant is also in the hymns #379 notated by S. Karbleashvili, together with #376 recorded by Gr. Chkhikvadze, #377 notated by D. Molodinashvili, and #381 notated by M. Elizbarashvili. Taking this into consideration, we believe it is acceptable to chant the second variant of the stanza to end this hymn.

რო - მე - ლ - მან გა - - - ნა - ღმრთო კა - ცე - ბა,
 რო - მე - ლ - მან გა - - - ნა - ღმრთო კა - ცე - ბა,
 ro - me - l - man ga - - - na - ghmrtm k'a - tse - ba,

ა - ცხო - - - ვ - ნა კა - - - - ცი,
 ა - ცხო - - - ვ - ნა კა - - - - ცი,
 a - tskho - - - v - na k'a - - - - tsi,

ი - - - - ხი - - - -
 i - - - - khi - - - -

ი - - - - ლა რა წი - ნა - მორ-ბედ - მან ნათ-ლის - ლე -
 ი - - - - ლა რა წი - ნა - მორ-ბედ - მან ნათ-ლის - ლე -
 i - - - - la ra ts'i - na - mor - bed - man nat - lis - ghe -

ბა - ღ მო - - - მა - - - ვა - - - ლი,

ბა - ღ მო - - - მა - - - ვა - - - ლი,

ba - d mo - - - ma - - - va - - - li,

დრწო-და ხე - ლი - თა, და სუ - ლი - თა ი - შვებ -

დრწო-და ხე - ლი - თა, და სუ - ლი - თა ი - შვებ -

dzrts'o - da khe - li - ta, da su - li - ta i - shveb -

და, და ი - - - ტყო - - - და

და, და ი - - - ტყო - - - და

da da e - - - t'qo - - - da

ი - - - - რსა - - - ა:

ი - - - - რსა - - - ა:

e - - - - rsa - - - a:

„ა - - - - ბა მხსნე-ლი სო-ფლი-სა, მა-ცხო-ვა - რი
„ა - - - - ბა მხსნე-ლი სო-ფლი-სა, მა-ცხო-ვა - რი
"a - - - - ha mkhxsne-li so - pli - sa, ma-tskho-va - ri

და - ბა - - დე - - ბუ - - ლ - თა,
და - ბა - - დე - - ბუ - - ლ - თა,
da - ba - - de - - bu - - l - ta,

რო - მე - ლ - მა - ნ მი - ხ - სნა ჩვენ ყო - ვე - - ლ - ნი
რო - მე - ლ - მა - ნ მი - ხ - სნა ჩვენ ყო - ვე - - ლ - ნი
ro - me - l - ma - n mi - kh-snna chven qo - ve - - l - ni

ხრწნი - - - - ლ - ე - - -
ხრწნი - - - - ლ - ე - - -
khrts'ni - - - - le - - - e - - -

8

გ - - - - ბი - სა - - - - გან! ჰო - ი, უ -
 გ - - - - ბი - სა - - - - გან! ჰო - ი, უ -
 e - - - - bi - sa - - - - gan! ho - i, u -

8

ჰო - ღ - ვი - - - ლო მე - - - - უ - პე - ი,
 ჰო - ღ - ვი - - - ლო მე - - - - უ - პე - ი,
 tso - d - ve - - - - lo me - - - - u - pe - o,

8

ქრი - - - - ს - ტე ღ - მე - რ - თო,
 ქრი - - - - ს - ტე ღ - მე - რ - თო,
 kri - - - - s - t'e gh - me - r - to,

rit.

8

ღი - - - - ღი - ბა შენ - ღა!"
 ღი - - - - ღი - ბა შენ - ღა!"
 di - - - - de - ba shen - da!"

განმანათლებელი ჩვენი¹⁾
Our Enlightener

2)

გან - მა - ნათ - ლე - ბე - ლი ჩვე - ნი,
gan - ma - nat - le - be - li chve - ni,

რო - მელ - მან გა - - - ნა-ღმრთო კა - ცე - ბა,
ro - mel - man ga - - - na - ghmrt o k'a - tse - ba,

ა - ცხო - - ვ - ნა კა - - - ცი,
a - tskho - - v - na k'a - - - tsi,

3)

ი - - - - - ხი - - - - -
i - - - - - khi - - - - -

1) 3. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203).

2) ხელნაწერში ამ საგალობრივ მხოლოდ II ხმაა ნოტირებული. აქ ნარმოდგენილი I-III ხმები ჩვენი შეწყობილია.

3) „განმანათლებელი ჩვენი“-ს სხვა ვარიანტებისაგან ეს საგალობრელი თვალსაჩინოდ განსხვავდება ამ კადანსების კილოური ზორილობით.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #203).

2) Only the second voice of this hymn is notated in the source manuscript. The first and third voice parts were arranged by the editors.

3) This hymn is obviously different from other variants of this hymn, with modal changes in the cadences.

Musical score page 1 featuring three staves: soprano, alto, and bass. The key signature is G major (one sharp). The lyrics are in Georgian and English, starting with "ts'i - na - mor - bed - man". The bass staff includes a vocalization "la" at the end.

Musical score page 2 featuring three staves: soprano, alto, and bass. The key signature changes to B-flat major (two flats). The lyrics are in Georgian and English, continuing from the previous page: "ts'i - na - mor - bed - man nat - lis - ghe - ba - d mo - - -". The bass staff includes a vocalization "ra" at the beginning.

Musical score page 3 featuring three staves: soprano, alto, and bass. The key signature changes to B-flat major (two flats). The lyrics are in Georgian and English, continuing from the previous page: "ma - - - va - - - li, dzrts'o-da khe - li - ta, da". The bass staff includes a vocalization "ra" at the beginning.

Musical score page 4 featuring three staves: soprano, alto, and bass. The key signature changes to B-flat major (two flats). The lyrics are in Georgian and English, continuing from the previous page: "su - - li - - ta o - შვებ - და, და". The bass staff includes a vocalization "ra" at the beginning.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, 8/8 time. The vocal parts are written on treble, alto, and bass staves respectively. The lyrics are in Georgian and English:

ზ - - - ტყო - - - და
0 - - - ტყო - - - და
e - - - t'qo - - - da

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, 8/8 time. The vocal parts are written on treble, alto, and bass staves respectively. The lyrics are in Georgian and English:

ზ - - - რსა - - -
0 - - - რსა - - -
e - - - rsa - - -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, 8/8 time. The vocal parts are written on treble, alto, and bass staves respectively. The lyrics are in Georgian and English:

ა:
„ა - - - ჰა
მხსნე-ლი

„ა - - - ჰა
მხსნე-ლი

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, 8/8 time. The vocal parts are written on treble, alto, and bass staves respectively. The lyrics are in Georgian and English:

სო - ფლი - სა, მა - ცხო - ვა - რი და - ბა - დე -
so - pli - sa, ma - tskho - va - ri da - ba - de -

ბუ - - - ლ - თა,
ბუ - - - ლ - თა,
bu - - - l - ta,

რო - მე - ლ - მა - ნ
რო - მე - ლ - მა - ნ
ro - me - l - ma - n

მი - ხ -
mi - kh -

სნა ჩვენ
სნა ჩვენ
snna chven

ყო - ვე - ი - ე - ლ - ნი
ყო - ვე - ი - ე - ლ - ნი
qo - ve - i - e - l - ni

ხრწნი - - - ლ
ხრწნი - - - ლ
khrts'ni - - - le

ე - - - ბი - - -
ე - - - ბი - - -
e - - - bi - - -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, common time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

სა - - - - გან! ჰო - ი, უ - ცო - დ - ვე - - - - ლო

Alto:

სა - - - - გან! ჰო - ი, უ - ცო - დ - ვე - - - - ლო

Bass:

sa - - - - gan! ho - i, u - tso - d - ve - - - - lo

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, common time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

მე - - - - უ - პე - - ი, ქრი - - - - - ს -

Alto:

მე - - - - უ - პე - - ი, ქრი - - - - - ს -

Bass:

me - - - - u - pe - - o, kri - - - - - s -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, common time. The lyrics are in Georgian and English. A ritardando (rit.) is indicated at the end.

Soprano:

ტე ღ - მე - რთო, დი - - - - დე - ბა შენ - და!"

Alto:

ტე ღ - მე - რთო, დი - - - - დე - ბა შენ - და!"

Bass:

te gh - me - rto, di - - - - de - ba shen - da!"

განმანათლებელი ჩვენი¹⁾
Our Enlightener

გან-მა-ნათ - ლე - ბე - ლი ჩვე - ნი,

gan-ma-nat - le - be - li chve - ni,

რო - მელ - მან გა - ღმრთო კა - ცე - ბა,

ro - mel - man ga - ghmrto k'a - tse - ba,

ა - ცხო - ვ - ნა კა - ტსი,

a - tskho - v - na k'a - tsi,

ი - ნ - ბი - ხი

1) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

1) From the original manuscript by M. Elizbarashvili.

ნი - ნა - მორ - ბედ - მან ნათ - ლის - ღე - ბა - დ მო - - -
ts'i - na - mor - bed - man nat - lis - ghe - ba - d mo - - -

la ra

ნი - ნა - მორ - ბედ - მან ნათ - ლის - ღე - ბა - დ მო - - -
ts'i - na - mor - bed - man nat - lis - ghe - ba - d mo - - -

ბა - - - ვა - - - ლი, ძრწო-და ხე - ლი - თა, და
ma - - - va - - - li, dzrts'o-da khe - li - ta, da

სუ - ლი - თა ი - შვებ - და, და
su - li - ta i - shveb - da da

1) ხელნაწერში აქ სი ბემოლია. ბეკარი ჩვენი აღნიშნულია — №376—380 ჰიმნების მიხედვით.

1) There is a B flat here in the source manuscript. The natural sign was added by the editors based on the hymns #376-380.

ზ - - - ტყო - - - და

e - - - t'qo - - - da

ზ - - - რსა - - - ა:

e - - - rsa - - - a:

"ა - - - პა

1)

"ა - - - პა

"ა - - - ბა

მხსნე - ლი სო - ფლი - სა,

მხსნე - ლი სო - ფლი - სა,

mkhsne - li so - pli - sa,

მა - ცხო - ვა - რი და - ბა - დე - ბუ - ლ -

მა - ცხო - ვა - რი და - ბა - დე - ბუ - ლ -

ma-tskho - va - ri da - ba - de - bu - l -

1) ხელნაწერში აქ სი ბემოლია. ბეკარი ჩვენი აღნიშნულია — №376—380 ჰიმნების მიხედვით.

1) There is a B flat here in the source manuscript. The natural sign was added by the editors based on the hymns #376-380.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

- Line 1: თა, რო - მე - ლი - მა - ნ მი - ხ - სნა ჩვენ
- Line 2: თა, რო - მე - ლი - მა - ნ მი - ხ - სნა ჩვენ

Alto:

- Line 1: თა, რო - მე - ლი - მა - ნ მი - ხ - სნა ჩვენ
- Line 2: რო - მე - ლი - მა - ნ მი - ხ - სნა ჩვენ

Bass:

- Line 1: თა, რო - მე - ლი - მა - ნ მი - ხ - სნა ჩვენ
- Line 2: რო - მე - ლი - მა - ნ მი - ხ - სნა ჩვენ

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

- Line 1: ყო - ვე - - - - lni
- Line 2: ყო - ვე - - - - lni

Alto:

- Line 1: ხრწნი - - - -
- Line 2: ხრწნი - - - -

Bass:

- Line 1: ხრწნი - - - -
- Line 2: ხრწნი - - - -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

- Line 1: ლე - - - - e - - - -
- Line 2: ლე - - - - e - - - -

Alto:

- Line 1: ლე - - - - e - - - -
- Line 2: ლე - - - - e - - - -

Bass:

- Line 1: ლე - - - - e - - - -
- Line 2: ლე - - - - e - - - -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, 8/8 time. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano:

- Line 1: გ - - - - ბი - - - - გან! ჰო - ი, უ -
- Line 2: გ - - - - ბი - - - - გან! ჰო - ი, უ -

Alto:

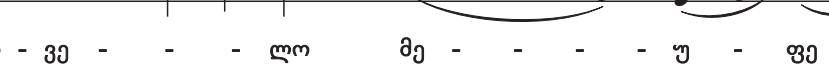
- Line 1: გ - - - - ბი - - - - გან! ჰო - ი, უ -
- Line 2: გ - - - - ბი - - - - გან! ჰო - ი, უ -

Bass:

- Line 1: გ - - - - ბი - - - - გან! ჰო - ი, უ -
- Line 2: გ - - - - ბი - - - - გან! ჰო - ი, უ -

1) ხელნაწერში აქ სი ბემოლია. ბეკარი ჩვენი აღნიშნულია — №376—380 ჰიმნების მიხედვით.

1) There is a B flat here in the source manuscript. The natural sign was added by the editors based on the hymns #376-380.

8

 Gm - d - 30 - - - Bm theta - - - u - E - m,
 Gm - d - 30 - - - Bm theta - - - u - E - m,
 tso - d - ve - - - lo me - - - u - pe - o,

յրօ - - - - ս - թե ղմե - րտօն,
յրօ - - - - ս - թե - ղմե - րտօն,
kri - - - - s - t'e ghme - rto,

შენ ხარ ვენახი 1)
Thou Art a Vineyard

Tone VI

1. 2. 3. 4.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, common time. The vocal parts are written on three staves. The lyrics are provided in Georgian and English below each staff.

Georgian Lyrics:

- 1. შენ ხარ ვე - - - ნა - - - ხი,
- 2. მორ - ჩი კე - - - თი - - - ლი,
- 3. ალ - - - ვა სუნ - - - ნე - - - ლი,
- 4. ღმერთ - მან შე - გამ - კო,

English Translations:

- 1. shen khar ve - - - na - - - khi,
- 2. mor - chi k'e - - - ti - - - li,
- 3. al - - - va sun - - - ne - - - li,
- 4. ghmert - man she - gam - k'o,

2)

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, common time. The vocal parts are written on three staves. The lyrics are provided in Georgian and English below each staff.

Georgian Lyrics:

- ახ - ლად აღ - ყვა - ვე - - - ბუ - - - ლი;
- ე - დემს ში - ნა ნერ - - - გუ - - - ლი;
- სა - მოთ - ხეს აღ - მო - - - სრუ - - - ლი;
- ვე - რა - ვინ გჯობს ქე - - - ბუ - - - ლი;

English Translations:

- akh - lad agh - qva - ve - - - bu - - - li;
- e - dems shi - na ner - - - gu - - - li;
- sa - mot - khes agh - mo - - - sru - - - li;
- ve - ra - vin gjobs ke - - - bu - - - li;

1) „ცისერიდან“ (ქარბელაშვილი, 1898:64).

2) ზოგიერთ წყაროში „შენ ხარ ვენახი“-ს პოეტურ ტექსტში, შემდეგი ვარიანტული სხვაობებია:

II მუხლში: „ედემში დანერგული“ (ამ ვარიანტს XIX-XX საუკუნეების ხალხური მეტყველების გავლენა ეტყობა);

III მუხლში: „სამოთხით გმოსრული“;

IV მუხლში „ვერვინა გჯობს ქებული“ (ასეა წინამდებარე პიმნის პირველწყაროშიც [ქარბელაშვილი, 1898:64]).

1) From "Matins" (Karbelashvili, 1898:64).

2) In the poetic text of "Thou Art a Vineyard," in several different original sources, there are the following variants:

In the second stanza, a folk text influenced from the vernacular of the 9th-10th centuries has it thus: "edemshi danerguli."

In the third stanza: "samotkhit gamosruli."

In the fourth stanza: "vervina gjobs kebuli." This is the text as printed in Karbelashvili, 1898:64.

5.

5.და თა - - - ვით თვი - - - სით
5.da ta - - - vit tvi - - - sit

5.და თა - - - ვით თვი - - - სით
5.da ta - - - vit tvi - - - sit

rit.

მზე ხარ და გან-ბრწყინ-ვე - ბუ - ლი!
mze khar da gan-brts'qin-ve - bu - li!

1) მზე ხარ და გან-ბრწყინ-ვე - ბუ - ლი!
mze khar da gan-brts'qin-ve - bu - li!

1) ფრჩხილებში ჩასმული ალტერნატიული ბემოლი ჩვენი აღნიშნულია. მისი შესრულება სავალდებულო არაა.
1) The flat sign in parenthesis was added by the editors. Performing it is not obligatory.

1. 2. 3. 4.

1.ღმრთის - მშო - - ბე - - ლი - - ლი და
2.დე - - და, ქალ - - ნუ - - ლი,
3.მას ა - - ხა - - რე - - ბდა
4.„შენ“ - გან ი - - შვე - - ბის

1.ghmrtnis - msho - be - - li da
2.de - - da, kal - - ts'u - - li,
3.mas a - - kha - - re - - bda
4."shen" - gan i - - shve - bis

ყოვ - ლად ბა - ტი - ო - - სა - - - ნი,
შენ - ნი - ე - რი შრო - - - შა - - - ნი,
ან - გე - ლო - სი ფრთო - - - სა - - - ნი:
მე - ფე გვირ - გვი - ნო - - - სა - - - ნი,

qov - lad p'a - t'i - o - - sa - - - ni,
shve - ni - e - ri shro - - - sha - - - ni,
an - ge - lo - si prto - - - sa - - - ni:
me - pe gvir - gvi - no - - - sa - - - ni,

1) „ცისკრიდან“ (კარბელაშვილი, 1898:63).

2) „ცისკარმა“ წმიდა დემეტრე-დამიანეს მიერ ღმრთისმშობლისადმი მიძღვნილი ორივე იამბიკური ჰიმნი ერთადაა დაბეჭდილი. ამასთან, ჯერ წინამდებარე საგალობელია მოცემული, შემდგომ კი — №382 „შენ ხარ ვენახი“. წყაროების მიხედვით, სახარაუდოდ, ძველად ეს ჰიმნები, ერთად გალობის შემთხვევაში, სრულდებოდა (და, ალბათ, დღესაც სასურველია აუცილებელი) სწორედ ამ თანმიმდევრობით: — 1. „ღმრთისმშობელი“; 2. „შენ ხარ ვენახი“.

ვაჲ ჰიმნის სხვა ვარანტები დაბეჭდილია ანთოლოგის წინამდებარე ტომში 385, ხოლო IV ტომში 194, 219 და 223 ნომრად. ამას გარდა, „ღმრთისმშობელი და ყოვლად პატიოსანი“-ს პოეტური ტექსტის გალობა შესაძლებელია „შენ ხარ ვენახი“-ს ნებისმიერი ვარიანტის მუსიკითაც.

1) From "Matins" (Karbela Shvili, 1898:63).

2) Both of the iambic hymns written by St. Demetre-Damiane and dedicated to the Most Holy Birth-giver of God are printed together in "Matins." This hymn "The Mother of God and the Most Honorable" is given first, followed by "Thou Art a Vineyard" #382. Presumably, these hymns were performed in this sequence in medieval times (probably we should also perform them that way).

The other variants of this hymn are printed in #385 (and in Vol. 4 #164, 189 and 193). In addition to the text of the hymn, "The Mother of God and the Most Honorable," it is possible to chant any text to the variations on these melodies as seen in "Thou Art a Vineyard."

5.

1)

5.და მას ჰმო - - ნებ - - - დენ
5.da mas hmo - - neb - - - den

5.და მას ჰმო - - ნებ - - - დენ
5.da mas hmo - - neb - - - den

rit.

მრა - ვალ - ყმო - სა - ნნი!
mra - val - qmo - sa - nni!

2)

მრა - ვალ - ყმო - სა - ნნი!
mra - val - qmo - sa - nni!

1) ზოგ წყაროში V მუხლში გამოლერებულ ტაქტს ასეთი სახე აქვს: „და მას ჰმონებდეს მეფე მრავალ-ყმოსანი“.

2) ფრჩხილებში ჩასმული ალტერნატიული ბერძოლი ჩვენი აღნიშნულია. მისი შესრულება სავალდებულო არაა.

1) The verse sung in the fifth stanza appears this way in several of the original sources: "da mas hmonebdes mepe miraval-qmosani."

2) The flat symbol in parenthesis was added by the editors. Performing it is not obligatory.

შენ ხარ ვენახი
Thou Art a Vineyard

გ ბ ა დ
Tone VI

1. 2. 3. 4.

1.შენ ხარ ვე - - - ნა - - - ბი,
2.მორ - ჩი კ'ე - - - თი - - - ლი,
3.ალ - - - ვა სუნ - - - ნე - - - ლი,
4.ღმერთ - მან შე - - - გამ - - - კო,

1.shen khar ve - - - na - - - khi,
2.mor - chi k'e - - - ti - - - li,
3.al - - - va sun - - - ne - - - li,
4.ghmert - man she - - - gam - - - k'o,

ახ - ლად აღ - ყვა - ვე - - - ბუ - ლი;
ე - დემს ში - ნა ნერ - - - გუ - ლი;
სა - მოთ - ხეს აღ - მო - - - სრუ - ლი;
ვე - რა - ვინ გჯობს ქე - - - ბუ - ლი; 3

akh - lad agh - qva - ve - - - bu - li;
e - dems shi - na ner - - - gu - li;
sa - mot - khes agh - mo - - - sru - li;
ve - ra - vin gjobs ke - - - bu - li;

5.

8

5.და თა - - ვით თვი - - - სით
5.da ta - - - vit tvi - - - sit

8

5.და თა - - ვით თვი - - - სით
5.da ta - - - vit tvi - - - sit

8

rit.

8

მზე ხარ და გან - ბრწყინ - ვე - ბუ - ლი!
mze khar da gan - brts'qin - ve - bu - li!

8

მზე ხარ და გან - ბრწყინ - ვე - ბუ - ლი!
mze khar da gan - brts'qin - ve - bu - li!

8

ღმრთისმშობელი და ყოვლად პატიოსანი^{1) 2)}
The Theotokos and Most Honorable

გეგმა
Tone IV

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203).

2) ხელნაწერში წინამდებარე „ღვთისმშობელი და ყოვლად პატიოსანი“ და №386 „შენ ხარ ვენახი“ ერთადაა ჩანერილი. მათ წინ უძღვის ფრაზა „ანდა მარადის“ (იხ. შენიშვნების ქვემოთ, სქოლიობი) და აღნიშნულია მათი შესრულების თარიღი და ლიტურგიკული ფურცელი: „15 VIII, ლვითი ღვთისმშობელის მიძინები, აქებდითს ზედ „დადება მაღლლანას“ წინ“.

ხელნაწერში №385-386 საგალობლების მოძახილი და ბანია ჩანერილი. მთქმელის პარტიის ხელნაწერი დაკარგულია. მისი მეოდედა აღდგენილია. პ. კარბელაშვილის არქივში დაცული, ანთოლოგის II ტომში 401 ნომრად დაბეჭდილი „წმიდაო ღმერთო“-ს მიხედვთ.

ხელნაწერი „წმიდაო ღმერთო“-ს შესახებ, ხელნაწერში აღნიშნულია: „იამბიკოს ხმაზედ, ხმა IV“.

პ. კარბელაშვილის არქივის საქმე №203-ში შემოხახულია იდენტური მელოდის მქონე, სვეტიცხოვლობის ჰიმნი-იამბიკოს „ვაკორთი რომელი“-ს II ხმის ჩანაწერიც.

აღსანიშნავია, რომ IV ხმის იამბიკის წინამდებარე, სვეტიცხოვლის სკოლის ჰანგი, იგივე არქეტიპულ მოდელს ეფუძნება, რასაც „შენ ხარ ვენახი“-ს გელათისა და შემოქმედის სკოლების ვარიანტები. ამ უკანასკნელთა წყაროებში არა მითითება 8 ხმის სისტემისადმი მათი კუთხისულების შესახებ.

მასთან, მევლევრმა მიაკვირა მსგავსი მელოდიის მქონე ძლისპირებს — ე. კერესელიძის ხელნაწერ Q689-ში, სადაც მითითებულია, რომ ისინი IV ხმის საგალობლებია (იხ. ართ. VIII ტ., №40 და 45 ჰიმნები). ამით დადასტურდა პ. კარბელაშვილის არქივის მონაცემთა უტყუარობა. ამ მელოდიის მქონე საგალობლების სვეტიცხოვლის, გელათისა და შემოქმედის სკოლების სამგალობლო ტრადიციებში არსებობა, კიდევ ერთი ილუსტრაციაა ქართული გალობის შტოთა ერთანობას.

3) ცაზურების გამომხატველი მძიმეები ჩვენი აღნიშნულია.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #203).

2) These variations of the hymns, "The Mother of God and the Most Honorable" and "Thou Art a Vineyard" #386 are noted together in this original manuscript. The phrase, "atsda maradis," (see footnote) precedes them and the date and liturgical function is acknowledged in the following note: "August 15th, at the Dormition of the Theotokos, in place of "Praise Ye," [sing] before "Glory to the Highest."

The second voice and the bass of hymns #385-386 are noted in the source manuscript. The original manuscript containing the first voice part is lost. Its melody was restored based on the tune of "tsmidao ghmerto," (Vol. 2, #401, P. Karbelashvili archive).

In that source manuscript, where we find this "tsmidao ghmerto," there is a note about the melody which states: "with the melody of the iambic, tone 4."

The notation for the Svetitskhoveli feastday hymn in tone 2, which carries the same melody, is preserved in the archive of P. Karbelashvili, ms. #203.

It should be noted that the Svetitskhoveli school tune that precedes the iambic in tone 4 is based on the same archetypal model melody as the hymn "Thou Art a Vineyard" as found in the Gelati and Shemokmedi schools. In the originals of these hymns, there is no reference to the eight tone system.

The researcher L. Veshapidze discovered the heirmos with a similar melody in the source manuscript Q689 of E. Kereselidze. There, it is noted that this melody belongs to tone 4 (printed in Vol. 8, #40 and 45). Hence, the authenticity of the archive of P. Karbelashvili is further supported. The existence of the hymns with this melody in the Svetitskhoveli, Gelati, and Shemokmedi schools represents another illustration of the unity of the various branches of Georgian chant.

3) The commas indicating the caesuras were added by the editors.

8

ტი - - - მ - - ბა - - - ნი,

ტი - - - მ - - ბა - - - ნი,

ტი - - - მ - - ბა - - - ნი,

t'i - - - o - - sa - - - ni,

8

დე - - - და, ქალ - წუ - - - ლი,

დე - - - და, ქალ - წუ - - - ლი,

de - - - da, kal - ts'u - - - li,

8

შვე - ნი - ე - რი შრო - შა - - - ნი,

შვე - ნი - ე - რი შრო - შა - - - ნი,

shve - ni - e - ri shro - sha - - - ni,

8

მას ა - ბა - რე - - - ბდა ან - გე - - ლო -

მას ა - ბა - რე - - - ბდა ან - გე - - ლო -

mas a - kha - re - - - bda an - ge - - lo -

8

სი ფრთო - სა - - - ნი:

8

სი ფრთო - სა - - - ნი:

8

si prto - - sa - - - ni:

8

„შენ - გან ი - შვე - - - ბის

8

„შენ - გან ი - შვე - - - ბის

8

"shen - gan i - shve - - - bis

8

მე - ფე გვი - რგვი - ნო - სა - - - ნი,

8

მე - ფე გვი - რგვი - ნო - სა - - - ნი,

8

me - pe gvi - rgvi - no - sa - - - ni,

8

და მას ჰმო - ნე - ბდენ მე - ფე - ნი

8

და მას ჰმო - ნე - ბდენ მე - ფე - ნი

8

da mas hmo - ne - bden me - pe - ni

rit.

მრა - ვალ - ყმო - - - - სა - - - - ნი!"
mra - val - qmo - - - - sa - - - - nni!"

386

შენ ხარ ვენა 1)
Thou Art a Vineyard

*ჯავახ ღ
Tone IV*

შენ ხარ ვე - ნა - - - - ბი, ა - ხლად აღ -
shen khar ve - na - - - - khi, a - khlad agh -

ყვა - - - ვე - - - ბუ - - - ლი;
qva - - - ve - - - bu - - - li;

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203).

2) იხ. II შენიშვნა წინა, №385 ჰიმნთან.

3) ცეზურების გამომსატველი მძიმეები ჩვენი აღნიშნულია.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #203).

2) See the second note of the previous hymn #385.

3) The commas indicating the caesuras were added by the editors.

8

მო - რჩი კე - თი - ლი,

მო - რჩი კე - თი - ლი,

mo - - rchi k'e - ti - - li,

(9)

8

ი - დემს ში - ნა ნე - რგუ - ლი;

ი - დემს ში - ნა ნე - რგუ - ლი;

e - dems shi - na ne - rgu - - - li;

(9)

8

ა - ლვა სუ - ნე - ლი, სა - მო - თხეს

ა - ლვა სუ - ნე - ლი, სა - მო - თხეს

a - lva su - nne - - - li, sa - mo - tkhes

(9)

8

ა - - - ღმო - სრუ - ლი;

ა - - - ღმო - სრუ - ლი;

a - - - ghmo - sru - - - li;

ღმე - რთმან შე - გა - - - - აკო,
ghme - rtman she - ga - - - - mk'o,

ვერ - ვი - ნა გჯობს ქე - ბუ - - - ლი;
ver - vi - na gjobs ke - bu - - - li;

და თა - ვით თვი - სით მზე ხარ
da ta - vit tvi - sit mze khar

გან - ბრნყი - ნვე - - - - ბუ - - - - ლი!
gan - brts'qi - nve - - - - bu - - - - li!

2)

k'urtkheul ars momavali sakhelita uplisa - ta;
ghme - rti u - pa - li da ga - mo - gvi - chnda chven!

4)

k'ur - tkhe - ul ars momavali sakhelita uplisa - ta;
ghmer - ti u - pa - li da ga - mo - gvi - chnda chven!

1) ბ. იპოლიტოვის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2111) და პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202).

2) პ. კარბელაშვილის არქივში დაცულ 1 ხმის ჩანაწერში განსხვავებული ფერის ფანქრით გასაღებში აღნიშნულია სი, მზ და ლა ბეჭოლები. II-III ხმების ჩანაწერები ისინა არა და აქ წარმოდგენილი კოლორი მიხრილობაა. მოგვანებით ჩამატებული ალტერაციის ნიშნებით შესრულების შემთხვევაში, ნინამდებარე ჰიმნი დაემსაგავსება №448 ვარიანტს.

3) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

4) ხელნაწერში მხოლოდ საგასაღებო ფა დიეზია გამონერილი. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია.

1) From the original manuscript by M. Ipolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2111), and from the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202).

2) The B, E and A flats in the key signature were marked with a different coloured pencil in the first voice of the original source, preserved in the archive of P. Karbelashvili. They are not in the notation of the second or third voice parts. The accidentals were added by the editors. If performing the accidentals, this hymn is similar to variant #448.

3) From the original manuscript by D. Molodinashvili.

4) There is only F sharp written in the key signature of the source manuscript. The accidentals presented here were added by the editors.

კურთხეულ არს მომავალი¹⁾
Blessed is He Who Comes

კურ - თხე - ულ არს მომავალი სახელითა უფლისა - თა;
კურ - თხე - ულ არს მომავალი სახელითა უფლისა - თა;
k'ur - tkhe - ul ars momavalı sakhelita uplisa - ta;

ღმერ - თი უ - ფა - ლი და გა - მო - გვი - ჩნდა ჩვენ!
ღმერ - თი უ - ფა - ლი და გა - მო - გვი - ჩნდა ჩვენ!
ghmer - ti u - pa - li da ga - mo - gvi - chnda chven!

390

კურთხეულ არს მომავალი²⁾
Blessed is He Who Comes

კურ - თხე - ულ არს მომავალი სახელითა უფლისა - თა;
კურ - თხე - ულ არს მომავალი სახელითა უფლისა - თა;
k'ur - tkhe - ul ars momavalı sakhelita uplisa - ta;

ღმერ - თი უ - ფა - ლი და გა - მო - გვი - ჩნდა ჩვენ!
ღმერ - თი უ - ფა - ლი და გა - მო - გვი - ჩნდა ჩვენ!
ghmer - ti u - pa - li da ga - mo - gvi - chnda chven!

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:42).

2) გ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

1) From "the Liturgy" (Karbelashvili, 1899:42).

2) From the original manuscript by M. Elizbarashvili.

კურთხეულ არს მომავალი
Blessed is He Who Comes

1)

კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისა - თა;
კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისა - თა;
k'urtkheul ars momavalı sakhelita uplisa - ta;

2) *ossia:*
აბ ასე:

კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისა - თა;
კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისა - თა;
k'urtkheul ars momavalı sakhelita uplisa - ta;

ღმერ - თი უ - ფა - ლი და გა - მო - გვი - ჩნდა ჩვენ!

ღმერ - თი უ - ფა - ლი და გა - მო - გვი - ჩნდა ჩვენ!

k'ur - k'ur - u - pa - li da ga - mo - gvi - chnda chven!

1); 2) ხელნაწერში ეს რეჩიტატიული ფრაზა იწყება მსხვილი შრიფტით ნაბეჭდი კვარტსექსტაკორდით. ამ თანაულერადობით საგალობლის დაწყება იწყიათა ქართული გალობრისათვეის.

დასაშვებია დასაწყისი რეჩიტატივის შესრულება წვრილი შრიფტით დაბეჭდილ ტერცკვინტაკორდულ თანაულერადობაზე.
1); 2) This recitative phrase starts with a fourth-sixth chord in the source manuscript. It is printed in big font here. Such chords at the beginning of hymns is rare in Georgian chant.

It is acceptable to perform the beginning recitative on the third-fifth chord, as printed in small font.

ხორცი ქრისტესი 1) 2)
Receive the Body of Christ

3)

ხო - რცი ქრი - სტე - სი მო - ვი - ღოთ, და უ - კვდა - ვი - ბი - სა
ხო - რცი ქრი - სტე - სი მო - ვი - ღოთ, და უ - კვდა - ვი - ბი - სა
khor - tsi kris - t'e - si mo - vi - ghot, da uk'v - da - ve - bi - sa

წყა - რო - სა გე - მო ვი - ხმი - ა - ლი - ლუ - ა!
წყა - რო - სა გე - მო ვი - ხმი - ა - ლი - ლუ - ა!
ts'qa - ro - sa ge - mo vi - khmi - ot! a - li - lu - i - al

rit.

4)

ა - ლი - ლუ - ა! ა - ლი - ლუ - ა!
ა - ლი - ლუ - ა! ა - ლი - ლუ - ა!
a - li - lu - i - al a - li - lu - i - al

1) 3. კარტელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №203).

2) ხელნაწერში ეს საგალობრივი ჩანერილია როგორც აღდგომის „განიცადე“.

3) ხელნაწერში ამ საგალობრივის მხოლოდ I ხმაა ნოტირებული. II-III ხმები ჩვენი შეწყობილია.

4) ზოგჯერ, ლიტურგიის ამ მომენტში — წმიდა ბარძიმის საკურთხეველში შებრძანების შემდგომ — საჭირო ხდება „ალილუა“-ს შედარებით გრძელი ვარიანტის გამობა. ასეთ შემთხვევაში, დასაშვებად მიგვაჩნია №392—395 საგალობლების შემდგომ №83—132 „ალილუა“-დან რომელიმეს შესრულება.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #203).

2) This hymn is notated in the Easter rite in the source manuscript.

3) Only the first voice of this hymn was notated in the source manuscript. The second and the third voices were arranged by the editors.

4) Sometimes at this moment of the liturgy, after the holy chalice is taken in to the Altar, it is necessary to chant a relatively longer variant of "Aliluia." In such cases, we believe it is acceptable to perform one of the "Aliluia" variants #83-132, after hymns #392-395.

ხორცი ქრისტესი
Receive the Body of Christ

ხორ - ცი ქრის - ტე - სი მო - ვი - ღოთ, და უკვ - და - ვე - ბი - სა

ხორ - ცი ქრის - ტე - სი მო - ვი - ღოთ, და უკვ - და - ვე - ბი - სა

khor - tsi kris - t'e - si mo - vi - ghot, da uk'v - da - ve - bi - sa

წყა - რო - სა ვი - მო ვი - - - ხმი - - - ოთ!

წყა - რო - სა ვი - მო ვი - - - ხმი - - - ოთ!

ts'qa - ro - sa ge - mo vi - - - khmi - - - ot!

rit.

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a - li - lu - i - al a - li - lu - i - al a - li - lu - i - al

1) წინამდებარე საგალობელი ჩვენ მიერ არის გაწყობილი №366 „ერთ არს“-ის მუსიკაზე.
1) This hymn was arranged by the editors based on the music of the hymn, "One Only Is Only" #366.

ხორცი ქრისტესი
Receive the Body of Christ

§ ძაღ გ
Tone VI

ხორ - - - - ცი ქრი - - -
khor - - - - tsi kri - - - -
სტე სი
st'e si

მო ვი - - - - ღოთ,
mo vi - - - - ghot,
და უკვ -
da uk'v -

და ვი ბი სა წყა რო სა
da vi bi sa ts'qa ro sa

ვი ბი ბი რო! ვი ბი ბი რო!
vi bi bi ro! vi bi bi ro!
გე მო ვი ხმი ით!
ge mo vi khmi ot!

1) საგალობელი გაწყობილია ჩეენ მიერ, სტ. კარბელაშვილის სანოტო არქივში დაცულ, წმიდა ანდრია კრიტელის კანონის VI ხმის კონტაკის „სულო ჩემო“, ასევე „კოსკარმი“ დაბეჭდილი VI ხმის იბაკოს „რომელმან განცხოველებითაც“ და კონტაკის „ნებასთ სიკვდილისაც“ (კარბელაშვილი, 1898:146—149) მუსიკაზე.

1) This hymn was arranged by the editors based on the music of "My Soul, My Soul," the collect-hymn in tone 4 of the great canon of St. Andrew of Crete, preserved in the score archive by S. Karbelashvili. It is also based on the tune of "romelman gantskhovlebita," a matins hymn in tone 4 printed in "Matins," and the tune of "nebsit sikvdilas," a collect-hymn also printed in "Matins" (Karbelashvili, 1898:146-149).

Soprano: so - Bō - Bō - o - so,
Alto: so - Bō - Bō - o - so,
Bass: a - li - lu - i - a,
Alto: a - li - lu - i - a,

395

ክመናኝ የአስተያየት ነ₁₎

1) ეს „ხორცი ქრისტესი“ წევნი განყობილია №371 „განიცადე“-ს მუსიკაზე. ლიტურგიაზე მისი გალობა შესაძლებელია მაშინ, როდენდა ამზადებელთა რიცხვის გვერდა, ასევე, აღდაღმიზე ამაღლებაში პერიოდში, აღდაგინძის „განიცადე“-დ.

¹⁾ This "Receive Ye the Body" was arranged by the editors, based on the music of the "Communion hymn" #371. Chanting it at the liturgy is possible when there is a large number of communicants, or in the period from Easter to Ascension, as the "Communion hymn" of Easter.

ლოთ,
ლოთ,
ghot,

და უკვ - და -
და უკვ - და -
da uk'v - da -

ვი - - - ბი - სა ნყა - რო - სა
ვი - - - ბი - სა ნყა - რო - სა
ve - - - bi - sa ts'qa - ro - sa
გე - - - - - - - -

მო
მო
მო
mo vi - - - - - - - -

ი - - - - - - - - i - - - - - - - -

Musical score page 1. The score consists of three staves: Treble, Alto, and Bass. The key signature is one sharp. The vocal parts are accompanied by piano chords. The lyrics 'bən' and 'khmi' are written above the vocal lines.

bən
khmi

Musical score page 2. The score continues with three staves: Treble, Alto, and Bass. The key signature remains one sharp. The vocal parts are accompanied by piano chords. The lyrics 'i' and 'i' are written below the vocal lines.

i
i

Musical score page 3. The score continues with three staves: Treble, Alto, and Bass. The key signature remains one sharp. The vocal parts are accompanied by piano chords. The lyrics 'i' and 'i' are written below the vocal lines.

i
i

Musical score page 4. The score continues with three staves: Treble, Alto, and Bass. The key signature remains one sharp. The vocal parts are accompanied by piano chords. The lyrics 'mət!' and 'ot!' are written above the vocal lines.

mət!
mət!
ot!

Musical score page 1. Three staves in G major. The top staff has a soprano vocal line with a melodic line above it. The middle staff has a melodic line. The bottom staff has a bass vocal line. The vocal parts have lyrics: 'a - - - - a - - - -'.

Musical score page 2. Three staves in G major. The top staff has a soprano vocal line. The middle staff has a melodic line with dynamics 'm30'. The bottom staff has a bass vocal line. The vocal parts have lyrics: 'a - - - - li - - - -'.

Musical score page 3. Three staves in G major. The top staff has a soprano vocal line. The middle staff has a melodic line with dynamics 'm30'. The bottom staff has a bass vocal line. The vocal parts have lyrics: 'lu - - - - i - - - - a,'.

Musical score page 4. Three staves in G major. The top staff has a soprano vocal line. The middle staff has a melodic line with dynamics 'm30'. The bottom staff has a bass vocal line. The vocal parts have lyrics: 'a - - - - li - - - -'.

Musical score page 1. It consists of three staves: Treble, Alto, and Bass. The music is in common time with a key signature of one sharp. The vocal parts feature sustained notes and eighth-note patterns. The bass staff provides harmonic support.

Musical score page 2. The vocal parts continue with sustained notes and eighth-note patterns. The lyrics "lu - - - i - - - a," are written below the bass staff. The vocal parts are highlighted with ovals.

Musical score page 3. The vocal parts continue with sustained notes and eighth-note patterns. The lyrics "a - - - li - - -" are written below the bass staff. The vocal parts are highlighted with ovals.

Musical score page 4. The vocal parts continue with sustained notes and eighth-note patterns. The lyrics "rit. lu - - - i - - - a!" are written below the bass staff. The vocal parts are highlighted with ovals. The word "rit." indicates a ritardando.

ნათელი ჭეშმარიტი 1)
We Have Seen the True Light

2)

ნა - თე - ლი ჭეშ - მა - რი - ტი ვი - ბი - ლეთ, ზე - ცა - თა სუ - ლი
ნა - თე - ლი ჭეშ - მა - რი - ტი ვი - ბი - ლეთ, ზე - ცა - თა სუ - ლი
na - te - li ch'esh-ma - ri - t'i vi - khi - let, ze - tsa - ta su - li

მო - ვი - ღეთ, ვპო - ვეთ სარ - წმუ - ნო - ე - ბა ჭეშ - მა - რი - ტი,
მო - ვი - ღეთ, ვპო - ვეთ სარ - წმუ - ნო - ე - ბა ჭეშ - მა - რი - ტი,
mo - vi - ghet, vp'o - vet sar - ts'mu - no - e - ba ch'esh - ma - ri - t'i,

და გა - ნუ - ყო - ფელ - სა სა - მე - ბა - სა თა - ყვა - ნის -
და გა - ნუ - ყო - ფელ - სა სა - მე - ბა - სა თა - ყვა - ნის -
da ga - nu - qo - pel - sa sa - me - ba - sa ta - qva - nis -

rit.

ვსცეთ, რა - თა გვა - ცხოვ - ნოს ჩვენ!
ვსცეთ, რა - თა გვა - ცხოვ - ნოს ჩვენ!
vstset, ra - ta gva - tskhov - nos chven!

1) დ. მოლიდინაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერში მხოლოდ საგასაღებო ფა დიეზია გამოწერილი. აյ ნარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია, №396-397 საგალობლების მხედვით.

1) From the original manuscript by D. Molodinashvili.

2) There is only an F sharp in the key signature of the source manuscript. Accidentals were added by the editors, based on the hymns №396-397.

ნათელი ჭეშმარიტი ვი - ხი - ლეთ,
ზე - ცა - თა სუ - ლი მო - ვი - ღეთ,
ნათელი ჭეშმარიტი ვი - ხი - ლეთ,
ზე - ცა - თა სუ - ლი მო - ვი - ღეთ,
nateli ch'eshmarit'i vi - khi - let, ze - tsa - ta su - li mo - vi - ghet,

ვპოვეთ სარწმუნოება ჭეშმარიტი, და განუყოფელსა სამებასა თაყვანის -
ვპოვეთ სარწმუნოება ჭეშმარიტი, და განუყოფელსა სამებასა თაყვანის -
vp'ovet sarts'munoeba ch'eshmarit'i, da ganuqopelsa samebasa taqvanis -

rit.
ვსცეთ, რა - თა გვა - ცხოვ - ნნეს ჩვენ!
ვსცეთ, რა - თა გვა - ცხოვ - ნნეს ჩვენ!
vstset, ra - ta gva - tskhov - nnes chven!

ossia:
3) ან ან:
ვსცეთ, რა - თა გვა - ცხოვ - ნნეს ჩვენ!
vstset, ra - ta gva - tskhov - nnes chven!

4)
ossia:
ან ან:
ვსცეთ, რა - თა გვა - ცხოვ - ნნეს ჩვენ!
vstset, ra - ta gva - tskhov - nnes chven!

1) მ. ელიზარაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ნერილი შრიფტით დაბეჭდილია ბანის ვარიანტი ხელნაწერიდან. ეს ადგილი მექანიკურ შეცდომას ჰგავს.

3) მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერსა (ფოლ. ცენტრი, ხელ. №2111) და პ. კარბელაშვილის არქივში (ცენტრ. არქ., ფ, 1461, საქმე №202) მოცემული „ნათელი ჭეშმარიტი“-ს დაბოლოება.

ამ წყაროებში საგალოობით დაბოლოებამდე სულ მაჟორულ ტერცვინტაკორდის რეჩიტაციაზეა აგებული. ამასთან, პ. კარბელაშვილის ხელნაწერში, I ხმის პარტიაში გასაღებში განსხვავებული ფრისი ფანჯრით ცი, მი და ლა ბემოლებია გამოწერილი, რომელც ჩვენ აქ არ გადმოვიტანეთ (შდრ. №387, 391).

3. კარბელაშვილის ვარიანტში პიმის პოეტური ტესტი ინყება სიტყვებით „ნათელი მხიარული ვიხილეთ“.

4) კარბელაშვილის არქივში (ცენტრ. არქ., ფ, 1461, საქმე №188) მოცემული ვარიანტის (წყაროში ჩანერილია მხოლოდ I ხმა, კვინტით მაღლა) დაბოლოება (შდრ. №145, 273, 281, 391, 409, 421).

1) From the original manuscript by M. Elizbarashvili.

2) A variant of the bass voice from the original manuscript is printed in small font, but it looks like a mechanical mistake.

3) In the source manuscript by M. Ipolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2111), and in the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202), the ending of this hymn is printed.

The recitative of this hymn in this source begins on a third-fifth chord in G major. But in the source manuscript of P. Karbelashvili, B, E and A flats are written in the key signature of the first voice part, which was then transferred by the editors here (compare to hymns #387, 391).

In the variant by P. Karbelashvili, the poetic text of the hymn starts with the words "nateli mkhialuri vikhile".

4) This is the ending of this variant; only the first voice notated a fifth interval higher is found in the original source in the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #188). Compare to hymns #145, 273, 281, 391, 409, 421.

ნათელი ჭეშმარიტი¹⁾ We Have Seen the True Light

We Have Seen the True Light

2) ()

3) ()

ნათელი ჭეშმარიტი ვი - ხი - ლეთ,
ზე - ცა - თა სუ - ლი მო - ვი - ღეთ,

ნათელი ჭეშმარიტი ვი - ხი - ლეთ,
ზე - ცა - თა სუ - ლი მო - ვი - ღეთ,

nateli ch'eshmarit'i vi - khi - let, ze - tsa - ta su - li mo - vi - ghet,

ვპოვეთ სარწმუნოება ჭეშმარიტი, და განუყოფელსა სამებასა თაყვანის -

ვპოვეთ სარწმუნოება ჭეშმარიტი, და განუყოფელსა სამებასა თაყვანის -

vp'oet sarts'munoeba ch'eshmarit'i, da ganuqopelsa samebasa taqvanis -

4)

rit.

ვსცეთ, რა - თა გვა - ცხოვ - ნნეს ჩვენ!

ვსცეთ, რა - თა გვა - ცხოვ - ნნეს ჩვენ!

vstset. ra - ta qva - tskhov - nnes chven!

5) *ossia:*
ახ ახე:

გსცეთ, რა - თა გვა - ცხოვ - ნენეს ჩვენ!
 გსცეთ, რა - თა გვა - ცხოვ - ნენეს ჩვენ!
 vstset, ra - ta gva - tskhov - nnes chven!

1) „ნირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:42) და სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერებიდან.

2) ნვრილი შრიფტით წარმოდგენილია || ხმის მოძრაობის ვარიანტი ხელნაწერებიდან

³⁾ ასეთი გრძლვილიპით არის ჩატერილი ეს ადგილი (მარცვალი „„ლეთ““) ერთ-ერთ სელნანერში

4); 5) დაბოლოების აღტერნატიული ცერტიფიკატი. შეიძლება „ნირვიდანაა“, მეორე — სელნაზერიდან.

¹⁾ From "The Liturgy" (Karbelašvili, 1899:42), and from the original manuscripts by S. Karbelašvili

2) This is the second voice variant from the original manuscripts. Printed here in small font.

3) This syllable "-ghet" was written with this value in one of the original manuscripts.

4); 5) These are alternative versions of the ending. The first one is from "The Litur

manuscript.

ამინ; აღავსე პირი ჩემი¹⁾
Amen; Let our mouths be filled

ა - მინ! ა - ღა - ვსე პი - რი ჩე - მი ქებითა შენითა, უფალო, რათა უგალობდე დიდებასა
ა - მინ! ა - ღა - ვსე პი - რი ჩე - მი ქებითა შენითა, უფალო, რათა უგალობდე დიდებასა

a - min! a - gha-vse p'i - ri che-mi kebita shenita, upalo, rata ugalobde didebasa

2)

შენ - სა; რამეთუ ღირს - მყვენ მოღებად საიდუმლოთა შენთა წმიდათა;
შენ - სა; რამეთუ ღირს - მყვენ მოღებად საიდუმლოთა შენთა წმიდათა;

shen - sa; rametu gHIRS - mqven moghebad saidumlotA shenta ts'midata;

3) ossia:
ან ასე:

რამეთუ ღირს - მყვენ ჩვენ ზიარებად წმიდათა, უკვდავთა, საღმრთოთა და ცხოველს - მყოფელთა საიდუმლოთა შენთა;
რამეთუ ღირს - მყვენ ჩვენ ზიარებად წმიდათა, უკვდავთა, საღმრთოთა და ცხოველს - მყოფელთა საიდუმლოთა შენთა;

rametu gHIRS - mqven chven ziarebad ts'midata, uk'vdavta, saghmrtota da tskhovels - mqopelta saidumlotA shenta;

დაგვმარხენ ჩვენ სიწმიდესა შინა შენსა; ყოველსა დღესა გვასწავენ სიმართლენი შენ-ნი!
დაგვმარხენ ჩვენ სიწმიდესა შინა შენსა; ყოველსა დღესა გვასწავენ სიმართლენი შენ-ნი!

dagvmarkhen chven sits'midesa shina shensa; qovelsa dghesa gvasts'aven simartleni shen-ni!

1) მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2111) და პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202).

2); 3) ხელნაწერიბში, ამ მუხლის პოეტური ტექსტი განსხვავებულია დღევანდელ ლიტურგიკულ პრაქტიკაში დამკვიდრებული ტექსტისაგან. აյ წარმოდგენილია მუხლის როგორც ხელნაწერისეული ვერსია, ისე ვარაანტი, დღეს მიღებული ტექსტით. მათგან მხოლოდ ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს, რით შემდეგაც, გალობა უნდა გაგრძელდეს ურაგმენტიდან „დაგვმარხენ ჩვენ“.

1) From the original manuscript by M. Ipolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2111), and from the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202).

2); 3) In the source manuscripts, the text of this stanza is different from the text established in modern liturgical practice. Here we present the original text, as well as the modern. Only one of them should be performed, after which, the hymn should be continued from this fragment, "dagvmarkhen chven."

ა - ღი - ღუ - ი - ა! ა - ღი - ღუ - ი - ა! ა - ღი - ღუ - ი - ა!
 ა - ღი - ღუ - ი - ა! ა - ღი - ღუ - ი - ა! ა - ღი - ღუ - ი - ა!

a - li - lu - i - al a - li - lu - i - al a - li - lu - i - al

400

ამინ; აღავსე პირი ჩემი¹⁾
Amen; Let our mouths be filled

2)

ა - მინ! ა - ღავ - სე პი - რი ჩე - მი ქე - ბი - თა შე - ნი - თა, უ - ფა - ღო,
 ა - მინ! ა - ღავ - სე პი - რი ჩე - მი ქე - ბი - თა შე - ნი - თა, უ - ფა - ღო,

a - min! a - ghav - se p'i - ri che - mi ke - bi - ta she - ni - ta, u - pa - lo,

რა - თა უ - გა - ღობ - დე დი - დე - ბა - სა შენ - სა; რა - მე - თუ ღირს - მყვენ
 რა - თა უ - გა - ღობ - დე დი - დე - ბა - სა შენ - სა; რა - მე - თუ ღირს - მყვენ

ra - ta u - ga - lob - de di - de - ba - sa shen - sa; ra - me - tu ghir - mqven

3)

მი - ღე - ბად სა - ი - დუმ - ღო - თა შენ - თა წმი - და - თა;
 მი - ღე - ბად სა - ი - დუმ - ღო - თა შენ - თა წმი - და - თა;

mi - ghe - bad sa - i - dum - lo - ta shen - ta ts'mi - da - ta;

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერში მხოლოდ საგასაღებო ფა დიეზია გამონერილი. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია, №399—403 ნომუშების მიხედვით.

3) ხელნაწერში, ამ მუხლის პირველი ტექსტი განსხვავებულია დღევანდელ ლიტურგიულ პრატიკაში დამკვიდრებული ტექსტისაგან. აქ წარმოდგენილია მუხლის როგორც ხელნაწერის ული ვერსია, ისე ვარიანტი, დღეს მიღებული ტექსტით. მათგან მხოლოდ ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს, როს შემდგაც, გაღობა უნდა გაგრძელდეს ფრაგმენტიდან „დაგვმარხენ ჩვენ“.

1) From the original manuscript by D. Molodinashvili.

2) There is only an F sharp written in the key signature of the source manuscript. Accidentals presented here were added by the editors, based on #399-403.

3) In the source manuscripts, the text of this stanza is different from the text established in modern liturgical practice. Here we present the original text, as well as the modern. Only one of them should be performed, after which, the hymn should be continued from this fragment, "dagvmarkhen chven."

1) ossia:
ან ასე:

ჩვენ ზიარებად წმიდათა, უკვდავთა, საღმრთოთა და ცხოველსმყოფელთა საიდუმლოთა შენ - თა;
ჩვენ ზიარებად წმიდათა, უკვდავთა, საღმრთოთა და ცხოველსმყოფელთა საიდუმლოთა შენ - თა;

chven ziarebad ts'midata, uk'vdavta, saghmrtota da tskhovelsmqopelta saidumlota shen - ta;

დაგვ - მარ - ხენ ჩვენ სი - წმი - დე - სა ში - ნა შენ - სა; ყო - ველ - სა დღე - სა
დაგვ - მარ - ხენ ჩვენ სი - წმი - დე - სა ში - ნა შენ - სა; ყო - ველ - სა დღე - სა

dagv - mar-khen chven si - ts'mi - de - sa shi - na shen - sa; qo - vel - sa dghe - sa

გვა - სწა - ვენ სი - მარ - თლე - ნი შენ - ნი!
ა - ლი - ლუ - ი - ა!

გვა - სწა - ვენ სი - მარ - თლე - ნი შენ - ნი!
ა - ლი - ლუ - ი - ა!

gva - sts'a - ven si - mar - tle - ni shen - ni!
a - li - lu - i - a!

rit.

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

1) იხილეთ შენიშვნა №3 ნინა გვერდზე.
1) see note #3 on the previous page.

ამინ; აღავსე პირი ჩემი ქებითა შენითა, უ - ფა - ლო,
Amen; Let our mouths be filled

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, common time. The lyrics are in Georgian and English.

ა - მინ! ა - ღავ - სე პირი ჩემი ქებითა შენითა, უ - ფა - ლო, რა - თა უ -
 ა - მინ! ა - ღავ - სე პირი ჩემი ქებითა შენითა, უ - ფა - ლო, რა - თა უ -
 a - min! a - ghav - se p'iri chemi kebita shenita, u - pa - lo, ra - ta u -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, common time. The lyrics are in Georgian and English.

გა - ლო - ბდე დი - დე - ბა - სა შენ - სა; რა - მე - თუ ღირს - მყვენ ჩვენ ზიარებად
 გა - ლო - ბდე დი - დე - ბა - სა შენ - სა; რა - მე - თუ ღირს - მყვენ ჩვენ ზიარებად
 ga - lo - bde di - de - ba - sa shen - sa; ra - me - tu ghirs - mqven chven ziarebad

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, common time. The lyrics are in Georgian and English.

წმიდათა შენთა საღმრთოთა, უკვდავთა და ცხოველს - მყოფელთა სა - ი - დუ - მლო - თა;
 წმიდათა შენთა საღმრთოთა, უკვდავთა და ცხოველს - მყოფელთა სა - ი - დუ - მლო - თა;
 ts'midata shenta saghmrata, uk'vdavta da tskhovels - mqopelta sa - i - du - mlo - ta;

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor, common time. The lyrics are in Georgian and English.

დაგვმარხენ ჩვენ სიწმიდეთა ში - ნა შენ - თა; ყოველსა დღესა გვასწავენ სიმართლენი
 დაგვმარხენ ჩვენ სიწმიდეთა ში - ნა შენ - თა; ყოველსა დღესა გვასწავენ სიმართლენი
 dagvmarkhen chven sits'mideta shi - na shen - ta; qovelsa dghesa gvasts'aven simartleni

1) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

1) From the original manuscript by M. Elizbarashvili.

შენ - ნი! ალილუია! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

შენ - ნი! ალილუია! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!

shen - ni! alilulia! a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

402

ამინ; აღავსე პირი ჩემი¹⁾
Amen; Let our mouths be filled

ა - მინ! ა - ღავ - სე პი - რი ჩე - მი ქე - ბი - თა შენითა, უფალო, რათა

ა - მინ! ა - ღავ - სე პი - რი ჩე - მი ქე - ბი - თა შენითა, უფალო, რათა

a - min! a - ghav - se p'i - ri che - mi ke - bi - ta shenita, upalo, rata

უგალობდე დიდებასა შენ - სა; რამეთუ ღირს - მყვენ ჩვენ ზი - ა - რე - ბად წმი - და - თა,

უგალობდე დიდებასა შენ - სა; რამეთუ ღირს - მყვენ ჩვენ ზი - ა - რე - ბად წმი - და - თა,

ugalobde didebasa shen-sa; rametu għirs - mqven chven zi - a - re - bad ts'mi - da - ta,

საღმრთოთა, უკვდავთა და ცხოველს - მყოფელთა საიდუმლოთა შენ - თა; დაგვ - მარ - ხენ ჩვენ

საღმრთოთა, უკვდავთა და ცხოველს - მყოფელთა საიდუმლოთა შენ - თა; დაგვ - მარ - ხენ ჩვენ

saghmrta, uk'vdavta da tskhovels - mqopelta saidumlota shen-ta; dagv - mar - khen chven

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:43).

1) From "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:43).

სი - წმი - დე - სა ში - ნა შენ - სა; ყოველსა დღესა გვასწავენ სიმართლე - ნი შენ - ნი!
სი - წმი - დე - სა ში - ნა შენ - სა; ყოველსა დღესა გვასწავენ სიმართლე - ნი შენ - ნი!

si - ts'mi - de - sa shi - na shen - sa; qovelsa dghesa gvasts'aven simartle - ni shen - ni!

rit.

ალ - ლი - ლუ - ი - ა! ალ - ლი - ლუ - ი - ა! ალ - ლი - ლუ - ი - ა!
ალ - ლი - ლუ - ი - ა! ალ - ლი - ლუ - ი - ა!³ ალ - ლი - ლუ - ი - ა!

al - li - lu - i - a! al - li - lu - i - a! al - li - lu - i - a!

403

ამინ; აღავსე პირი ჩემი
Amen; Let our mouths be filled

1)
ა - მინ! ა - ღავ - სე პი - რი ჩე - მი ქებითა შენითა, უფალო, რათა
ა - მინ! ა - ღავ - სე პი - რი ჩე - მი ქებითა შენითა, უფალო, რათა

a - min! a - ghav - se p'i - ri che - mi kebita shenita, upalo, rata

უგალობდე დიდებასა შენ - სა; რა - მე - თუ ღირს-მყვენ ჩვენ ზი - ა - რე - ბად
უგალობდე დიდებასა შენ - სა; რა - მე - თუ ღირს-მყვენ ჩვენ ზი - ა - რე - ბად

ugalobde didebasa shen-sa; ra - me - tu ghis-mqven chven zi - a - re - bad

1) სტ. კარბელაშვილის მიერ საგალოიძელი ალტერაციის ნიშნების გარეშეა ნოტირებული; მხოლოდ ერთხელაა ჩანრილი დიეზი ბანში, საბოლოო ფინალისის ნინა ფა-სთან. აქ ნარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია, ამ ჰანგის მქონე სხვა საგალობლების მიხედვით.

1) The hymn is notated without accidentals by S. Karbelashvili; the sharp sign is only once written in the bass part, at the F preceding the last finalis. The accidentals presented here are added by the editors based on other hymns with the same tune.

ნმი-და-თა შენთა საღმრთოთა, უკვდავთა და ცხოველს-მყოფელთა სა - ი - დუმ-ლო-თა;
 ნმი-და-თა შენთა საღმრთოთა, უკვდავთა და ცხოველს-მყოფელთა სა - ი - დუმ-ლო-თა;

ts'mi-da - ta shenta saghmrtota, uk'vdavta da tskhovels - mqopelta sa - i - dum - lo - ta;

დაგვ-მარ - ხენ ჩვენ სი - ნმი - დე - სა ში - ნა შენ - სა; ყო - ველ - სა დღე - სა
 დაგვ-მარ - ხენ ჩვენ სი - ნმი - დე - სა ში - ნა შენ - სა; ყო - ველ - სა დღე - სა

dagv - mar - khen chven si - ts'mi - de - sa shi - na shen - sa; qo - vel - sa dghe - sa

გვა - სწა - ვენ სი - მართ - ლე - ნი შენ - ნი! ალ - ლი - ლუ - ი - ა!
 გვა - სწა - ვენ სი - მართ - ლე - ნი შენ - ნი! ალ - ლი - ლუ - ი - ა!

gva - sts'a - ven si - mart - le - ni shen - ni! al - li - lu - i - a!

rit.

ალ - ლი - ლუ - ი - ა! ალ - ლი - ლუ - ი - ა!
 ალ - ლი - ლუ - ი - ა! ალ - ლი - ლუ - ი - ა!

al - li - lu - i - a! al - li - lu - i - a!

1) წვრილი შრიფტით ნაბეჭდი II ხმის მოძრაობის ვარიანტი ჩვენი ჩამატებულია.
 1) The second voice variant was added by the editors, and printed in small font.

სახელითა უფლისათა¹⁾
To Thee, O Lord

სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ;
სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ;
sa - khe - li - ta u - pli - sa - ta! u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len;

405

სახელითა უფლისათა²⁾
To Thee, O Lord

სა - ხე - ლი - თა უფ - ლი - სა - თა!
სა - ხე - ლი - თა უფ - ლი - სა - თა!
sa - khe - li - ta up - li - sa - ta!

1.

უ - - - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!
უ - - - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!
u - - - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

2. 3)

უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შე - გვი - ნყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len!

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202) და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2111).

2) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

3) ხელნაწერში ზედა (1.) „უფალო შეგვიწყალენ“-თან მინანერია: „სახარებისა უნდა“. დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერში სახარების საგალობლებს შორის არაა „უფალო“. აქ დაბეჭდილია მცირე შესვლის „უფალო“ ხსენებული წყაროდან.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202), and from the original manuscript by M. Ipolitov-Ivanov.

2) From the original manuscript by D. Molodinashvili.

3) There is a note at the first "Lord, Have Mercy" in the source manuscript: "This needs the Gospel." In the source manuscript by D. Molodinashvili, there is no hymn, "Oh Lord" among the Gospel hymns. "Oh Lord" of the little introit from the mentioned original is printed here.

სახელითა უფლისათა 1) 2)
To Thee, O Lord

3)

სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა!
sa - khe - li - ta u - pli - sa - ta!

კირიე ელეისონ, კირიე ელეისონ, კი - რი - ე
კირიე ელეისონ, კირიე ელეისონ, კი - რი - ე

k'irie eleison, k'irie eleison, k'i - ri - e

ე - ლე - ი - სონ! მე - უ - ფე - მ, გვა - კუ - რ - თხენ!
e - le - i - son! me - u - pe - o, gva - k'u - r - tkhen!

407

სახელითა უფლისათა 1) 4)
To Thee, O Lord

5)

სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა;
sa - khe - li - ta u - pli - sa - ta;

კირიე ელეისონ, კირიე ელეისონ, კი - რი - ე
6)
კირიე ელეისონ, კირიე ელეისონ, კი - რი - ე

k'irie eleison, k'irie eleison, k'i - ri - e

1) თანამედროვე ლიტურგიაში, ამ მომენტში (ე.მ. ამბიონის ლოცვის წინ), დიაკონის მოწოდებას — „უფლისა მიმართ ვილოცოთ“, გუნდი პასუხობს ერთგზის: „უფალო, შეგვინყალენ!“-ის. როგორც №406-407 საგალობლებში ჩანს, XIX საუკუნის ტრადიციით, დაკავნის სხეულებული მოწოდების პასუხად იგალობოდა „კირიე ელეისონ“ (სამჯერ) და „გვაკურთხენ“. ამისთან, გახსევავებული ტექსტის მიუხედვას, №407 ნიმუში სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერში რუსულად დასათაურებულია: „სახელითა უფლისათა; უფალო შეგვინყალენ“.

№406-407, აუთენტური ვარიანტების შემდეგ, №408-ად წარმოდგენილია მათი ვარიანტები თანამედროვე ლიტურგიაში მიღებული სიტყვიერა ტექსტით.

№406-407 საგალობლების მუსიკურზე განყობილი №424 საგალობელი (ე. ნ. „ჩამოლოცვა“, „გვაკურთხენ“, „სახელითა უფლისათა გვაკურთხენ“).

2) „ნირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:44).

3) საგალობლი გამოცემში კვინტით დაბლაა ნოტირებული.

4) სტ. კარბელაშვილისა და მ. ელიზაბარაშვილის ხელნაწერიდან.

5) ხელნაწერებში საგალობელი კვინტით დაბლაა ნოტირებული.

6) ტრილ შრიტით დაბეჭდილია ხმათასვლის ვარიანტები მ. ელიზაბარაშვილის ხელნაწერიდან.

1) In the modern liturgy, at this moment (in front of the "ambioni" prayer), the Deacon calls: "uplisa mimart vilotset." The choir responds with "Lord, Have Mercy!" But in the 19th century sources, it seems that the choir responded with "Kyrie eleison" (thrice) and "Bless us," as seen in hymns #406-407.

The hymns, "In The Name of Lord; Lord, Have Mercy" #407, despite having a different text, is titled in Russian in the source manuscript by S. Karbelashvili.

After the authentic hymns #406-407, its variants are presented as #408 but with the verbal text as established in the modern liturgy.

The hymn "In The Name of Lord" #424 was arranged based on the music of the hymns #406-407.

2) From "the Liturgy" (Karbelashvili, 1899:44).

3) The hymn is notated a fifth interval lower in the edition.

4) From the original manuscripts by S. Karbelashvili and M. Elizbarashvili.

5) The hymn is notated a fifth interval lower in the source manuscripts.

6) These variants are from the original manuscript by M. Elizbarashvili are printed in small font.

1) *ossia:*
ა - ლე - ი - სონ!
ა - ლე - ი - სონ!

2)
ა - ლე - ი - ს - ონ!
მე - უ - - ლე - ი - ს - ონ!

e - le - i - s - on;
me - u - - - pe - - - e - - - o,
gva - - - k'u - r - tkhen!

სახელითა უფლისათა 3)
To Thee, O Lord

408

სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა;
სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა;
sa - khe - li - ta u - pli - sa - ta!

- 1) წვრილი შრიფტით დაბეჭდილია ფრაგმენტის „ელეისონ“ ვარიანტი მ. ელიზარაშვილის ხელნაწერიდან.
 - 2) კურსივთ დაბეჭდილია სიტყვიერი ტექსტის გამცერების ვრიანტი მ. ელიზარაშვილის ხელნაწერიდან.
 - 3) აქ ნარმოდგენილია №406-407 საგალობლების ვერსიები, თანამედროვე ღვთისმსახურებაზე მიღებული პოეტური ტექსტით.
- 1) This variant of the fragment "eleison" is from the original manuscript by M. Elizbarashvili, and is printed here in small font.
 2) This text variant is from the original manuscript by M. Elizbarashvili, and is printed in cursive.
 3) This version of the hymns #406-407 presents the text established in the modern liturgy.

1.

უ - ფა - ლო, შე - - გვი - ნყა - ლენ;
უ - ფა - ლო, შე - - გვი - ნყა - ლენ;
u - pa - lo, she - - gvi - ts'qa - len;

2.

უ - ფა - ლო, შე - -
უ - ფა - ლო, შე - -
u - pa - lo, she - -

გვი - - - - ნყა - - ლენ!
გვი - - - - ნყა - - ლენ!
gvi - - - ts'qa - - len!

1) ესრივით დაპუჭდილია სიტყვიერი ტექსტის გამღერების ვარიანტი მ. ელიზარაშვილის მიერ ჩანერილი №407 საგალობლის მიხედვით.

1) This text variant is from the original manuscript #407 recorded by M. Elizbarashvili, and is printed in cursive.

იყავნ სახელი უფლისა
Blessed Be the Name of the Lord

იყავნ სახელი უფლისა კურთხეულ, ამიერითგან და უ - კუ - ნი - სა - მდე!
იყავნ სახელი უფლისა კურთხეულ, ამიერითგან და უ - კუ - ნი - სა - მდე!

iqavn sakheli uplisa k'urtkheul, amieritgan da u - k'u - ni - sa - mde!

ი - ყავნ სა - ხე - ლი უ - ფლი - სა კურ - თხე - ულ, ა - მი - ე - რით - გან
ი - ყავნ სა - ხე - ლი უ - ფლი - სა კურ - თხე - ულ ა - მი - ე - რით - გან

i - qavn sa - khe - li u - pli - sa k'ur - tkhe - ul a - mi - e - rit - gan

და უ - კუ - ნი - სა - მდე!
და უ - კუ - ნი - სა - მდე!

da u - k'u - ni - sa - mde!

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202) და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2111).

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202), and from the original manuscript by M. Ipolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2111).

ამინ! იყავნ სახელი უფლისა 1)
Amen. Blessed Be the Name of the Lord

ა - მინ!
a - min!

ი - ყავნ სა - ხე - ლი უფ - ლი - სა კურ - თხე - ულ,
i - qavn sa - khe - li up - li - sa k'ur - tkhe - ul,

ამიერითგან და უკუნი - სამ - დე!
amieritgan da uk'uni - sam - de!

ი - ყავნ სა - ხე - ლი უ - ფლი - სა
i - qavn sa - khe - li u - pli - sa

rit.

კურ - თხე - ულ, ა - მი - ე - რით - გან და უ - კუ - ნი - სამ - დე!
k'ur - tkhe - ul, a - mi - e - rit - gan da u - k'u - ni - sam - de!

კურ - თხე - ულ, ა - მი - ე - რით - გან და უ - კუ - ნი - სამ - დე!
k'ur - tkhe - ul, a - mi - e - rit - gan da u - k'u - ni - sam - de!

1) „წირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:44).
1) From "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:44).

ამინ! იყავნ სახელი უფლისა 1)
Amen. Blessed Be the Name of the Lord

2)

ა - მინ! იყავნ სა - ხე - ლი უფ - ლი - სა კურ - თხე - ულ, ა - მი - ნ -
ა - მინ! იყავნ სა - ხე - ლი უფ - ლი - სა კურ - თხე - ულ, ა - მი - ნ -
a - min! i-qavn sa - khe - li up - li - sa k'ur - tkhe - ul, a - mi - n -

რით - გან და უ - კუ - ნი - სა - მდე!
რით - გან და უ - კუ - ნი - სა - მდე!

rit - gan da u - k'u - ni - sa - mde!
i - qavn sa - khe - li up - li - sa³

rit.

კურ - თხე - ულ, ა - მი - ნ - რით - გან და უ - კუ - ნი - სა - მდე!
კურ - თხე - ულ, ა - მი - ნ - რით - გან და უ - კუ - ნი - სა - მდე!

k'ur - tkhe - ul, a - mi - n - rit - gan da u - k'u - ni - sa - mde!

1) დ. მოლოდნაშვილის ხელნაწერიდან.

2) აქ წარმოდგენილი აღტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია. ხელნაწერში ისინი არაა.

1) From the original manuscript by D. Molodinashvili.

2) The accidentals presented here were added by the editors. They are not in the source manuscript.

ამინ! იყავნ სახელი უფლისა¹⁾
Amen. Blessed Be the Name of the Lord

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano: ა - მინ!
Alto: ი - ყავნ
Bass: a - min!

Lyrics:

ი - ყავნ სა - ხე - ლი უფ - ლი - სა კურ - თხე - ულ,
ი - ყავნ სა - ხე - ლი უფ - ლი - სა კურ - თხე - ულ,
a - min! i - qavn sa - khe - li up - li - sa k'ur - tkhe - ul,

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G minor. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano: ა - მი - ე - რით - გან და უ - კუ - ნი - სა - მდე!
Alto: ი - ყავნ
Bass: a - mi - e - rit - gan da u - k'u - ni - sa - mde!

Lyrics:

ი - ყავნ
ი - ყავნ
a - mi - e - rit - gan da u - k'u - ni - sa - mde! i - qavn

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano: სა - ხე - ლი უფ - ლი - სა
Alto: კურ - თხე - ულ,
Bass: sa - khe - li up - li - sa

Lyrics:

კურ - თხე - ულ,
კურ - თხე - ულ,
sa - khe - li up - li - sa k'ur - tkhe - ul,

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major. The lyrics are in Georgian and English.

Soprano: ა - მი - ე - რით - გან და უ - კუ - ნი - სა - მდე!
Alto: ა - მი - ე - რით - გან და უ - კუ - ნი - სა - მდე!
Bass: a - mi - e - rit - gan da u - k'u - ni - sa - mde!

Lyrics:

ა - მი - ე - რით - გან და უ - კუ - ნი - სა - მდე!
ა - მი - ე - რით - გან და უ - კუ - ნი - სა - მდე!

1) მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

2) წვრილი შრიფტით დაბეჭდილი სტრა ხელნაწერში გადაშლილია განსხვავებული ფერის ფანქრით.

1) From the original manuscript by M. Elizbarashvili.

2) This move printed in small font was crossed out with a different coloured pencil in the source manuscript.

ამინ! იყავნ სახელი უფლისა
Amen. Blessed Be the Name of the Lord

1)

ა-მინ!
ა-მინ!

ი - qavn sa - khe - li u - pli - sa k'ur-tkhe - ul, a - mi - e - rit gan da

2)

ი - ყავნ სა - ხე - ლი უ - ფლი - სა კურ-თხე - ულ, ა - მი - ე - რით გან და

ი - ყავნ სა - ხე - ლი უ - ფლი - სა კურ-თხე - ულ, ა - მი - ე - რით გან და

3) ossia:
აბ აბგ:

ი - ყავნ სა - ხე - ლი უ - ფლი - სა

ი - ყავნ სა - ხე - ლი უ - ფლი - სა

i - qavn sa - khe - li u - pli - sa

(b)

უ - კუ - ნი - სა - მ - დე!

უ - კუ - ნი - სა - მ - დე!

u - k'u - ni - sa - m - de!

4)

ი - ყავნ სა - ხე - ლი უ - ფლი - სა

ი - ყავნ სა - ხე - ლი უ - ფლი - სა

i - qavn sa - khe - li u - pli - sa

5)

rit.

კურ-თხე - ულ, ა - მი - ე - რით - გან და უ - კუ - ნი - სამ - დე!

კურ-თხე - ულ, ა - მი - ე - რით - გან და უ - კუ - ნი - სამ - დე!

k'ur-tkhe - ul, a - mi - e - rit - gan da u - k'u - ni - sam - de!

- 1) აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია. ხელნაწერში ისინი არაა.
 - 2) ზერილი შრიფტით წარმოდგენილია პენგის ვარანტი ხელნაწერდან, რომელშიც მხოლოდ მთემელის პარტია ნოტირებული.
 - 3); 4) ზერილი შრიფტით დაბეჭდილია ამ ფრაგმენტის ჩვენ მიერ დამუშავებული ვარანტი.
 - 5) ზერილი შრიფტით წაბეჭდი ეს ალტერატიული სმიასვლა ჩვენ ჩამატებული.
- 1) The accidentals presented here were added by the editors. They are not in the source manuscript.
 2) Only the first voice was notated in the original manuscript. A variant on its tune is printed here in small font.
 3); 4) The variant of this fragment elaborated by the editors is printed in small font.
 5) This variant printed in small font was added by the editors.

ამინ! იყავნ სახელი უფლისა 1)
Amen. Blessed Be the Name of the Lord

1)

o - ყავნ სა - ხე - ლი უ - ფლი - სა კურ - თხე - ულ, ა - მი - ე - რით - გან
 o - ყავნ სა - ხე - ლი უ - ფლი - სა კურ - თხე - ულ, ა - მი - ე - რით - გან
 i - qavn sa - khe - li u - pli - sa k'ur - tkhe - ul, a - mi - e - rit - gan

2)

და უ - კუ - ნი - სამ - დე!
 o - ყავნ სა - ხე - ლი უ - ფლი - სა კურ - თხე - ულ,
 და უ - კუ - ნი - სამ - დე!
 o - ყავნ სა - ხე - ლი უ - ფლი - სა კურ - თხე - ულ,
 da u - k'u - ni - sam - de! i - qavn sa - khe - li u - pli - sa k'ur - tkhe - ul,

2)

ა - მი - ე - რით - გან და უ - კუ - ნი - სამ - დე!
 o - ყავნ სა - ხე - ლი უ - ფლი -
 ა - მი - ე - რით - გან და უ - კუ - ნი - სამ - დე!
 o - ყავნ სა - ხე - ლი უ - ფლი -
 a - mi - e - rit - gan da u - k'u - ni - sam - de! i - qavn sa - khe - li u - pli -

rit.

სა კურ - თხე - ულ, ა - მი - ე - რით - გან და უ - კუ - ნი - სამ - დე!
 სა კურ - თხე - ულ, ა - მი - ე - რით - გან და უ - კუ - ნი - სამ - დე!
 sa k'ur - tkhe - ul, a - mi - e - rit - gan da u - k'u - ni - sam - de!

1) „მწუხარიდან“ (კარბელაშვილი, 1897:107).

2) გამოცემაში, აქ აღნიშნულია საგასაღებო ფა და დო დიეზბი, ხოლო ფრაგმენტიდან „ამიერითგან“ გასაღებში კვლავ მხოლოდ ფა დიეზია. აქ წარმოდგენილი აღტერაციის ნიშნები აღნიშნულია №409—413 საგალობლების მიხედვით.

1) From "Vespers" (Karbelašvili, 1897:107).

2) The F and C sharps in the key signature are marked here in the edition, but only the F sharp was marked from the fragment of text beginning with "amieritgan." The accidentals were added by the editors based on the hymns #409-413.

ამინ! ¹⁾
Amen!

415

416

417

418

დიდება, აშ და; გვაკურთხენ²⁾
Glory, Now and Ever; Father Bless

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე;
დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე;
dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulta; ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde;

1) აქ ასევე, შესაძლებელია ანთოლოგიის II-III ტომებში დაპეტყოლი ნებისმიერი „ამინ“-ის შესრულება.

2) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202) და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2111).

3) ხელნაწერში არაა აღტერაციის ნიშნები.

4) „მწუხარდა“ (კარტლაშვილი, 1897:110).

1) Here it is also possible to perform any "Amen" (printed in Volumes 2, 3).

2) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202), and from the original manuscript by M. Ipolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2111).

3) There are no accidentals in the source manuscript.

4) From "Vespers" (Karbelashvili, 1897:110).

8
 o - მინ! უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო შეგვიწყა -
8
 o - მინ! უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო შეგვიწყა -
a : 8
 a - min!
 upalo, shegvits'qalen!
 upalo, shegvits'qalen!
 upalo shegvits'qa -

419

დიდება, ამ და; გვაკურთხენ 1)
Glory, Now and Ever; Father Bless

The image shows the second page of a musical score. It consists of three staves of music. The top staff is in treble clef, the middle staff is in tenor clef, and the bottom staff is in bass clef. Each staff has a key signature of two sharps and a common time signature. The music is divided into measures by vertical bar lines. The lyrics, written in Georgian, are as follows:

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ!

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ!

The musical score consists of three staves. The top staff is soprano, the middle staff is alto, and the bottom staff is bass. The key signature is G major (one sharp). The time signature is common time (indicated by '8'). The lyrics are as follows:

უ - ფა-ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყა - ლენ!
უ - ფა-ლო, შე - გვი - წყა - ლენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყა - ლენ!
u - pa - lo, she - gvi - ts'qa - len! upalo, shegvis'galen! upalo, shegvis'aa - len!

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერითან.

2) ა) წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია. ხელნაწერში ისინი არაა.

1) From the original manuscript by D. Molodinashvili.

2) The accidentals presented here were added by the editors. They are not found in the original manuscript.

ხელნაწერის დაბოლოება
Ending (original manuscript)

მა - მა - ო, გვა - კურ - თხენ!
ma - ma - o, gva - k'ur - tkhen!

დაბოლოება სახატრიარქო წირგისათვის¹⁾
Ending (patriarch liturgy)

sa - ხე - ლი - თა უფლისათა, უნმიდესო და უნეტარესო მე - უ - ფე - ო, გვა - კურ - თხენ!
sa - khe - li - ta uplisata, uts'mideso da unet'areso me - u - pe - o, gva - k'ur-tkhen!

rit.

მაღალ-ყოვლად-უსამღვდელოესო²⁾
ყოვლად-უსამღვდელოესო

maghal-qovlad-usamghvdeloeso
qovlad-usamghvdeloeso

1) საგალობლის დასასრულის ჩვენ მიერ დამუშავებული ვარიანტი.

როგორც ცნობილია, XIX-XX საუკუნეთა მიწაზე, როდესაც მოხდა ქართული გალობის ხუთხაზიან სისტემაში ნოტირება, ჩვენ ეკლესის აეტოვეფალი, რუსეთის იმპერიის მიერ უკანონოდ იყო გაუქმდებული და მას კათოლიკოს-პატრიარქის ნაცვლად რუსების ეგზორქოსი მართავდა. ამიტომ, იმ დროის სანოტო წყაროებში, „გვაკურთხენ“-ების (და სხვა შესაბამისი საგალობლების) სიტყვიერ ტექსტებში კათოლიკოს-პატრიარქის ტიტულატურა ვერ მოიხსენებოდა. წინამდებარე ანთოლოგიაში №419—424 „გვაკურთხენ“ ნარმდებილი როგორც პირველწარობში მოცემული ტექსტებით, ასევე, საქართველოს სამოციქულო და ვატოვეფალური ეკლესის კათოლიკოს-ბატრიარქის კანონიერი ტიტულატურითაც.

2) დღეს მოქმედი ტრადიციით, მიტროპოლიტისა და მთავარეპისკოპოსის მიერ აღსრულებულ წირვაზე, №419—424 საგალობლები უნდა დაბოლოვდეს სიტყვებით: „სახელითა უფლისათა, მაღალ-ყოვლად-უსამღვდელოესო მეუფეო, გვაკურთხენ!“.

ეძნებოდოს მიერ აღსრულებულ ლიტურგიაზე იგალობება: „სახელითა უფლისათა, ყოვლად-უსამღვდელოესო მეუფეო“.

სამღვდელო წირვაზე კი, მწირებლი სასულიერო პირის ხარისხის (წრეიმნდრიტი, დეარიზი, მღვდელი) მხედვეთ ითქმის: „სახელითა უფლისათა, მაღალ-ღირს“ (ან „პატიოსანი“, „ღირსი“, „წიდავა“) მამაო“, ან უბრალოდ — „მამაო, გვაკურთხენ!“.

1) This is the elaborated variant of the ending of the hymn, added by the editors.

It is a known fact that at the crossroads of the 19th-20th centuries, when they started to transcribe Georgian hymns into five-line staff notation, the Georgian Church was administered by Russian-appointed "exarchs" instead of the Georgian Catholicos-Patriarch, as the autocephaly of the Church had been illegally abolished by the Russian Empire at the beginning of the 1800s. Therefore, in the original sources of the time, in the text of "gvak'urtkhen", the title of the Georgian Catholicos-Patriarch was not mentioned. In this anthology, the texts of "gvak'urtkhen" #419-424 are corrected to reflect the canonic titles of the Catholicos-Patriarch of the Georgian Apostolic and Autocephalous Church.

2) According to the modern tradition, for the liturgy said by a metropolitan bishop and archbishop, the hymns #419-424 must end with the words: "sakhelita uplisata, maghal-qovlad-usamghvdeloeso meupeo, gvak'urtkhen!".

For the liturgy served by a bishop, the word are chanted: "sakhelita uplisata, qovlad-usamghvdeloeso meupeo, gvak'urtkhen!".

At a priest's liturgy, it is chanted according to the status of the presenter (archimandrite, archpriest, priest): "sakhelita uplisata, maghal-ghirso (or "p'at'iosano", "ghirso", "ts'midao") mamao". Or just, "mamao, gvak'urtkhen!".

დიდება, აშ და; გვაკურთხენ¹⁾
Glory, Now and Ever; Father Bless

2)

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე;
დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე;

dideba mama-sa da dzesa da ts'mida-sa sulsa; ats' da maradi-s da uk'uniti uk'unisa-mde;

ხელნაწერის დაბოლოება
Ending (original manuscript)

3)

ა - მინ!
უფალო, შეგვინყალენ! უფალო, შეგვინყალენ! უფალო, შეგვინყალენ!

ა - მინ!
უფალო, შეგვინყალენ! უფალო, შეგვინყალენ! უფალო, შეგვინყალენ!

a - min! upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen!

4) ლენ!
მე - უ - ღე - მ, rit.
ლენ!
88 - კურ - თხენ!
ლენ!
88 - კურ - თხენ!

len! me - u - ge - m, rit.
len! 88 - kur - tkhen!
len! 88 - kur - tkhen!

დაბოლოება საპატიარებო წირგისათვის
Ending (patriarch liturgy)

უფალო, შეგვინყალენ! უფალო, შეგვინყალენ! უფალო, შეგვინყალენ! სახელითა უფლისათა,
უფალო, შეგვინყალენ! უფალო, შეგვინყალენ! უფალო, შეგვინყალენ! სახელითა უფლისათა,

upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! sakhelita uplisata,

1) სტ. კარბელაშვილისა და მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერებიდან.

2) საგალობელი ხელნაწერში დიდი სეკუნდით დაბლაა ნოტირებული.

3) წვრილი შრიფტით წარმოდგენილია ხმათასებრის ვარიაციი მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

4) კურსივით წარმოდგენილია სიტყვეები ტექსტი მ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

1) From the original manuscript by S. Karbelashvili and D. Molodinashvili.

2) The hymn is notated a major second interval lower in the original manuscript.

3) This variant is from the original manuscript by M. Elizbarashvili, and is printed in small font.

4) The text from the original manuscript by M. Elizbarashvili is written in cursive lettering.

rit.

უნმიდესო და უნეტარესო მეუფე-ო, გვა - კურ - თხენ!
 უნმიდესო და უნეტარესო მეუფე-ო, გვა - კურ - თხენ!

uts'mideso da unet'areso meupe-o, gva - k'ur - tkhen!

421

დიღება, აშ და; გვაკურთხენ¹⁾
 Glory, Now and Ever; Father Bless

2)

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ა-მინ!
 დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ა-მინ!

dideba mamasa da dzesa da ts'midasa salsa; ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde; a-min!

გამოცემის დაბოლოება
 Ending (original publication)

(d) 4)

უ - ფა - ლო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვი - წყა - ლენ!
 უ - ფა - ლო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვი - წყა - ლენ!

u - pa - lo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvi - ts'qa - len!

მე - უ - ფე - ო, გვა - კურ - თხენ!
 მე - უ - ფე - ო, გვა - კურ - თხენ!

5) me - u - pe - o, gva - k'ur - tkhen!

1) „ნირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:45).

2) გამოცემაში პირნა ნოტიკრებულია დიდი სეკუნდით დაბლა.

3) წრილ შრიფტით ნარმოდგრინილია || ხმის სელის ვრცის ერთ-ერთი ხელნაწერიდან.

4) ფრჩილები მოცემულია ამ თანაულერადობის (მარცვალზე „წყა“) ერთ-ერთ ხელნაწერში მოცემული რიტმი.

5) ბანის სელის ვარიაციი, მ. ელიშავარაშვილის მიერ ნოტირებული №420 საგალობლიდან.

1) From the "Liturgy" (Karbelašvili, 1899:45).

2) The hymn is notated a major second interval lower in the edition.

3) The second voice variant in one of the original manuscripts is printed here in small font.

4) The rhythm of this chord (syllable "-tsqa-") is found in one of the original manuscripts. It is printed here in parenthesis.

5) This bass variant is from hymn #420, notated by M. Elizbarashvili.

დაბოლოება საპატრიარქო წირგისათვის
Ending (patriarch liturgy)

უ-ფა-ლო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შე-გვი-წყა-ლენ!
სახელითა

უ-ფა-ლო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შე-გვი-წყა-ლენ!
სახელითა

u - pa - lo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! upalo, she-gvi - ts'qa - len; sakhelita

უფ - ლი - სა - თა, უ - წმი - დე - სო და უ - ნე - ტა - რე - სო

უფ - ლი - სა - თა, უ - წმი - დე - სო და უ - ნე - ტა - რე - სო

up - li - sa - ta, u - ts'mi - de - so da u - ne - t'a - re - so

rit.

მე - უ - ფე - ო, გვა - კურ - თხენ!

მე ³ - უ - ფე - ო, გვა - კურ - თხენ!

me - u - pe - o, gva - k'ur - tkhen!

დაბოლოება საპატრიარქო წირგისათვის
Ending (patriarch liturgy)

უ-ფა-ლო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შე-გვი-წყა-ლენ!
სახელითა

უ-ფა-ლო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შე-გვი-წყა-ლენ!
სახელითა

u - pa - lo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! upalo, she-gvi - ts'qa - len; sakhelita

rit.

უფლისათა, უწმიდესო და უ - ნე - ტა - რე - სო მე - უ - ფე - ო, გვა - კურ - თხენ!
უფლისათა, უწმიდესო და უ - ნე - ტა - რე - სო მე - უ - ფე - ო, გვა - კურ - თხენ!
uplisata, uts'mideso da u - ne - t'a - re - so me - u - pe - o, gva - k'ur - tkhen!

422

დიდება, აშ და; გვაკურთხენ¹⁾
Glory, Now and Ever; Father Bless

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ა - მინ!
დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ა - მინ!
dideba mamsa da dzesa da ts'midasa sulta; ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde; a - min!

2)

უ - ფა - ლო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვი - წყა - ლენ!
უ - ფა - ლო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვიწყალენ! უფალო, შეგვი - წყა - ლენ!
u - pa - lo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvi-ts'qa-len!

1) „მწუხრიდან“ (კარბელაშვილი, 1897:109).

2) გამოცემაში საგალობელი საგასძებო ნიშანთა ცვლილების გარეშეა ნოტირებული. აქ ნარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია, №420 საგალობლის მიხედვით.

1) From "Vespers" (Karbelaishvili, 1897:109).

2) This hymn is notated without key signature accidentals in the edition. The accidentals presented here were added by the editors, based on hymn #420.

rit.

მა - მა - ო ნმი - და - ო, გვა - კურ-თხენ!
მა - მა - ო ნმი - და - ო, გვა - კურ-თხენ!
ma - ma - o ts'mi - da - o, gva - k'ur-tkhen!

დაბოლოება სამღვდელოთა გროვის
წირებისათვის
Ending (high priest liturgy)

(მა - გალ) - ყოვ - ლად უ - სამ - ღვდე - ლო - ე - სო

სა - ხე - ლი - თა უფ - ლი - სა - თა, უ - ნმი - დე - სო და უ - ნე - ტა - რე - სო
სა - ხე - ლი - თა უფ - ლი - სა - თა, უ - ნმი - დე - სო და უ - ნე - ტა - რე - სო
sa - khe - li - ta up - li - sa - ta, u - ts'mi - de - so da u - ne - t'a - re - so

rit.

მე - უ - ფე - ო, გვა - კურ-თხენ!
მე - უ - ფე - ო, გვა - კურ-თხენ!
me - u - pe - o, gva - k'ur-tkhen!

დიდება, აშ და; გვაკურთხენ 1)
Glory, Now and Ever; Father Bless

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე;
დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე;

dideba mama-sa da dzesa da ts'mida-sa sulsa; ats' da mara-dis da uk'uniti uk'unisamde;

ა-მინ! უ-ფა-ლო, შეგვინყალენ! უფალო, შეგვინყალენ! უფალო, შეგვინყალენ!
ა-მინ! უ-ფა-ლო, შეგვინყალენ! უფალო, შეგვინყალენ! უფალო, შეგვინყალენ!

a-min! u - pa - lo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qalen! upalo, shegvits'qa - len!

სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა, გვა - - - - კუ -
სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა, გვა - - - - კუ -
sa - khe - li - ta u - pli - sa - ta, gva - - - - k'u -

რთხენ, მა - - - მა - - მ! რთხენ, მა - - - მა - - მ!
rtkhen, ma - - - ma - - m!

1) „დიდება-აწდა“ და სამგზის „უფალო შეგვინყალენ“ ჩვენი გაწყობილია რეჩიტატიულ პანგზე, განტევების „სახელითა ნუფლისათა, გვაკურთხენ, მამაო“ კი, აღებულია „ცისკრიდინ“ (კარბელაშვილი, 1898:72), სადაც იგი დიდი სეკუნდით დაბლაა ნოტრებული.

1) The hymns, "Lord, Have Mercy" and "In the Name of Lord," were arranged by the editors based on the recitative tune. The hymn "In the Name of Lord" was notated a major second interval lower in "Matins" (Karbelashvili, 1898:72).

დიდება, აშ და; გვაკურთხენ ۱)
Glory, Now and Ever; Father Bless

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე;

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა; ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე;

dideba mama-sa da dzesa da ts'mida-sa sulsa; ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde;

ა-მინ!
a-min!

უ - ფა - ლო შეგვინყალენ! უფალო შეგვინყალენ! უ - ფა - ლო შე -
უ - ფა - ლო შეგვინყალენ! უფალო შეგვინყალენ! უ - ფა - ლო შე -
უ - ფა - ლო შეგვინყალენ! უფალო შეგვინყალენ! უ - ფა - ლო შე -

2) (მა-ღალ)-ყოვ-ლად - უ-სამღვ-დე - ლო - ე - სო
(ma-ghal)-qov - lad - u-samghv-de - lo - e - so

გვი-ნყა-ლენ!
gvi-ts'qa-len!

სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა, უ - წმი - დე - სო და უ - ნე - ტა - რე - სო
სა - ხე - ლი - თა უ - ფლი - სა - თა, უ - წმი - დე - სო და უ - ნე - ტა - რე - სო
sa - khe - li - ta u - pli - sa - ta, u - ts'mi - de - so da u - ne - t'a - re - so

1.

rit.

მე - უ - ფე - - - ო, გვა - კურ - თხენ!
me - u - pe - - - o, gva - k'ur - tkhen!

1) წინამდებარე წიმუში ჩვენი განყობილია „ცისქარში“ (კარბელაშვილი, 1898:171) დაბეჭდილი ფსალმუში ჩასართავი მუხლების (ე.ნ. კაფიზიას) და №406, 407 და 423 საგალობლების მუსიკაზე.

2) სიტყვიერი ტექსტი სამღვდელთმთავრო წირვისათვის. ფრჩხილებში ჩასმული „მაღალ“ არ იგალობება ეპისკოპოსის წირვაზე.

1) This example was arranged by the editors based on the stanzas meant to be inserted in psalms. Its sources are "Matins" (Karbelaishvili, 1898:171), and the music of hymns #406, 407 and 423.

2) This is the text for the liturgy served by a high priest. The text, "maghal" is given in parenthesis because it is not chanted if a bishop is serving.

Ossia:

2

rit.

me - u - pe - o,
gva - - - - - k'ur - tkhen!

ossia:

ან ასე:

3.

1) $\frac{\partial g}{\partial x} = - \frac{g}{x}$ $\frac{\partial g}{\partial y} = -$ $\frac{\partial g}{\partial z} = -$ $\frac{\partial g}{\partial t} = -$ $\frac{\partial g}{\partial u} = -$ $\frac{\partial g}{\partial v} = -$ $\frac{\partial g}{\partial w} = -$ $\frac{\partial g}{\partial s} = -$ $\frac{\partial g}{\partial r} = -$ $\frac{\partial g}{\partial p} = -$ $\frac{\partial g}{\partial q} = -$ $\frac{\partial g}{\partial o} = -$

me - u - - - pe - - - - o,

rit.

¹⁾ სიტყვეერი ტექსტის გამღერების ვარიანტი მ. ელიზბარაშვილის მიერ წოტირებული №407 საგალობლის მიხედვით.
¹⁾ This text variant is based on hymn #407, as notated by M. Elizbarashvili.

ამინ! უფალო, შეგვიწყალენ¹⁾
Amen; Lord, Have Mercy

425

426

427

428

429

- 1) „ამინ“-ის №425—428 ვარიანტები სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერებიდანაა. მათი მომდევნო, №429-ის რეჩიტატიული ფრაგმენტი ჩვენი ჩამატებულია. საგალობრელს აბოლოვებს ანთოლოგის II ტომის №330-331, ე.ნ. მცირე შესვლის „უფალო, შეგვიწყალენ“-ის მუსიკაზე გაწყობილი „უფალო, შეგვიწყალენ“.
 2) „ამინ“-ის ხელნაწერს კიდე აქვს მოხეული. საწყის, 5 მეოთხედს გრძლობის მქონე ნაგებობა ჩვენი ჩამატებულია.
- 1) The variants #425-428 of "Amen" are from the original manuscripts by S. Karbelashvili. The recitative fragment of #429 was added by the editors. The hymn ends with, "Lord, have mercy," and is based on the music of "Lord, have mercy" of the little introit.
 2) The edge of the original manuscript of "Amen" is torn off. The beginning construction with a value of five crotchets was added by the editors.

ო, შე - გვი - ნყა - ლენ!
lo, she - gvi - ts'qa - len!

ის პოლლა 1) 2)

Eis polla

430

ის პოლ - ლა ე - ტი დე - სპ'ო - ტა!
is p'ol - la e - t'i de - sp'o - t'a!

1) საგალობელი ჩვენი განცობილია ანთოლოგიის ॥ ტომის №330-331 „უფალო, შეგვინყალენ“-ის მუსიკაზე.
2) აქ დასაშვებია ანთოლოგიის ნებისმიერი მოქლე (ე.ნ. მცირე) „ის პოლლა“-ს (№146—150 და 239—242) გალობა. შედარებით გრძელი (იხ. ანთოლოგიის II ტომის №23—34 „ტონ დესპოტინ“-იდან) და ე.ნ. დიდი „ის პოლლა“-ს (ხო. II ტომის №355—358) უტელი გალობებისა მღვდელობრივის ტაძარში შემოსვლის და ტაძარიდნ გაბრძანების დრო.

შესახურების ამ მომენტში, ე.ნ. „ჩამოლოცვის“ პასუხად, საპატრიარქო და სამღვდელომთავრო წირვაზე, დღესასწაულებში, იგალობება მხოლოდ „მინ“, რასაც მოსდევს არქიტაკტონის მიერ აკლამაციური ხასიათის დალოცვის აღვლენა — ერთს, მთავრობის, მხედრობის, კათოლიკოს-პატრიარქის, მღვდელომთავართა, სამღვდელოებისა და ბერ-მონოზონთა, ტაძარში მყფი მრავლის, მეცნიატების, მაცლობლებისა და მშრომელებისათვის მრავალუამრიც ღვთის მფარველობის გამოთხოვა. ამ დალოცვის პასუხად საჭიროა შესრულდეს შედარებით მოქლე „მრავალუამრიც“-ისი.

სეთ დროს შესასრულებლად, იხილეთ და გამოიყენეთ ანთოლოგიის ॥ ტომის №369—376 და IV ტომის №97 „მრავალუამრიც“.

ამასთან, XIX საუკუნის (შესაძლოა კიდევ უფრო ძველი) ტრადიციით, ჩამოლოცვის შემდგომი „ამინ“-ის შემდეგ იგალობებოდა, „უკეთოლმსახურეს“-ც (ან „კეთილმსახური“), ასევე, ერთდროულად აკლამციისა და სავერდებელი ხასიათის საგალობელი — მეფის, ერთს, მთავრობისა და ეკლესიის მრავალუამრიც დალოცვის თხოვნით, რომელიც თანამედროვე ლიტურგიულ მრავტიკში, იშვიათად სრულდება (იხ. №431-432).

1) This hymn was arranged by the editors based on the music of "Lord, have mercy" #330-331 (Vol. 2).

2) The chanting of any little "Is Polla" (#146-150 and 239-242) of the anthology is acceptable here. Chanting the relatively longer, great "Is Polla" (see from "Ton despotin," Vol. 2, #23-34) is preferable during the entrance/exit of a high priest (see variants published here: Vol. 2, #355-358).

At this moment during the liturgies of the patriarch and the high priests, and on feastdays, only "Amen" is chanted in response. This is followed by the acclamation blessing by the archdeacon begging God's protection for the nation, government, army, the Catholicos-Patriarch, high priests, priests and monks and nuns, the parish attending the liturgy, patrons, chanters, and workers. In response to this blessing, it is necessary to perform relatively short "Many Years."

See and use "Many Years" #369-376 (Vol. 2), and #97 (Vol. 4).

Meanwhile, according to 19th century traditions, "ukeTilmsaxuresi" (or "keTilmsaxuri") was chanted after the "Amen" following the Camolocvis. The acclamation and supplication hymns begging for the blessing on the king, nation, government, and the church were chanted simultaneously, but their performance is rare in modern liturgical practice (see #431-432).

მრავალეამიერ (კეთილმსახური) 1) 2) 3)
Many Years (Laudation)

დასაწყისი /
I beginning

ა - მინ! კე - თილ - მსა - ხუ - რი, ი - ე - სი - ან, და - ვი - თი - ან,
ა - მინ! კე - თილ - მსა - ხუ - რი, ი - ე - სი - ან, და - ვი - თი - ან,
a - min! k'e - til - msa - khu - ri, i - e - si - an, da - vi - ti - an,

სო - ლო - მო - ნი - ან, ფარ - ნა - ვა - ზი - ან, ბა - გრა - ტო - ვა - ნი, მე - ფე - თა მე - ფე
სო - ლო - მო - ნი - ან, ფარ - ნა - ვა - ზი - ან, ბა - გრა - ტო - ვა - ნი, მე - ფე - თა მე - ფე
so - lo - mo - ni - an, par - na - va - zi - an, ba - gra - t'o - va - ni, მე - pe - ta მე - pe

1) „ნირვიდან“ (კარბელაშვილი, 1899:46).

2) №431-432 (და აკლამაციის ტიპის სხვა) საგალობლები ბოლო ათწლეულებში, ასევე, მოიხსენება როგორც — „ქებანი“. შესაძლოა, სახელწოდება „ქებანი“ XIX ან უფრო ნინა საუკუნეებიდანაც მომდინარეობდეს.

3) გამოცემიდან საგალობელი გადმოტანილიც ცვლილებებით. კერძოდ:

ა) გამოცემაში საგალობელი ნოტირებულია დიდი სეკუნდით დაბლა.

ბ) პირველწყაროში მოიხსენება რუსეთის იმპერატორი, მისი ოჯახი, რუსეთის ეკლესიის სინოდი და რუსის ეგზარქისი. ჩვენ შევცვალეთ ეს მოხსენება საქართველოს სამეფო ოჯახის, კათოლიკოს-პატრიარქისა და მღვდელობრივი ტიტულით. ასევე ალვანშვართ, რომ საქართველოს სამეფოს ისტორიულ მდგომარეობიდან გამომდინარე, ქართველ მეფეთა ტიტული იცვლებოდა. ამდენად, საქართველოს მეფის ტიტული, რომელიც ტექსტშია დაბეჭდილი, არა ასოლუტური, არამედ კონსტიტუციური მონარქიის შესახვერისა და რამდენადმე ზოგადია.

გ) საქართველოში სახელმწიფო წყობა არის საპარლამენტო რესაუბლივა. ამიტომ, აქ ნარმოდგენილია საგალობლის დასაწყისი ნაწილის || ვარიანტიც, განსხვავებული სიტყვიერი ტექსტით — მეფისა და მისი ოჯახის ნაცვლად, ერის, მთავრობისა და მხედრობის მოხსენებით, როგორც ეს მიღებულია რესპუბლიკური წყობის მქონე ქრისტიანულ ქვეყნებში.

1) From "The Liturgy" (Karbelašvili, 1899:46).

2) The hymns #431-432 (and others of the acclamation type), are referred to as "kebani." It is possible that this name came from 19th century sources, or even earlier.

3) This hymn is transferred from the edition with these changes. For instance:

a) The hymn is notated a major second interval lower in the edition.

b) The Emperor of Russia, his family, the synod of the Russian church, and the Russian exarch are mentioned in the original source. We have replaced these with the Georgian royal family, Catholicos-Patriarch, and the high priests.

We must note here that due to the historical circumstances of the Georgian kingdom, the titles of the Goergian kings were changing. Hence, the title of the king of Georgia, which is printed in the text, is suitable for the constitutional monarchy, rather than the absolute monarchy, and is somewhat general.

c) The state structure of Georgia is a parliamentary republic. Therefore, the second variant of the beginning part of the hymn is presented here with a different text: it mentions the nation, government, and the army, instead of mentioning the king and his family. This is the accepted form in Christian liturgies served in nations formed as a republic.

8

აბხაზთა, ქართველთა, რანთა, კახთა და სრულიად საქართველოს ხელმწიფე (სახელი)

8

აბხაზთა, ქართველთა, რანთა, კახთა და სრულიად საქართველოს ხელმწიფე (სახელი)

abkhazta, kartvelta, ranta, k'akhta da sruliad sakartvelos khelmts'ipe (Name)

8

და მეუღლე მისი, კეთილ-მსახური დედოფალი (სახელი); და დედა მისი კეთილ-მსახური

8

და მეუღლე მისი, კეთილ-მსახური დედოფალი (სახელი); და დედა მისი კეთილ-მსახური

da meughle misi, k'etil - msakhuri dedopali (Name) da deda misi k'etil - msakhuri

8

დედოფალი, (სახელი); და მემ-კვიდ-რე მი - სი, კე - თილ-მსა - ხუ - რი

8

დედოფალი, (სახელი); და მემ-კვიდ-რე მი - სი, კე - თილ-მსა - ხუ - რი

dedopali, (Name) da mem-k'vid - re mi - si, k'e - til - msa - khu - ri

1)

უფლისწული (სახელი); და ყოველნი სამეფონი სახლე-უ - ლო - ბა - ნი მა - თნი;

უფლისწული (სახელი); და ყოველნი სამეფონი სახლე-უ - ლო - ბა - ნი მა - თნი;

uplists'uli (Name) da qovelni sameponi sakhl-e-u - lo - ba - ni ma - tni;

1) ამის შემდეგ, გალობა უნდა გაგრძელდეს მუხლიდან „უწმიდესი და უნეტარესი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი“. იხ. შემდეგი გვერდი, აღნიშვნა „დაბოლოება“.

1) After this, the hymn should be continued from the stanza, "His Holiness and Beatitude, Catholicos-Patriarch of All Georgia." See the note on the following page, "ending".

დასაწყისი //
II beginning

8

a - min!
ა - მინ!

ღმრთივ-და - ცუ - ლი ე - რი ჩვე - ნი და მე - უ - ფე - ბა მი - სი,
ghmrtiv - da - tsu - li e - ri chve - ni da me - u - pe - ba mi - si,

8

და ქრის - ტეს - მო - ყვა - რე მთავ - რო - ბა და მხედ - რო - ბა მი - სი,
da kris - t'es - mo - qva - re mtav - ro - ba da mkhed - ro - ba mi - si,

დაბოლოება
Ending

8

უნ - მი - დე - სი და უნეტარესი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი და
უნ - მი - დე - სი და უნეტარესი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი და

uts' - mi - de - si da unet'aresi, sruliad sakartvelos k'atolik'os - p'a - t'ri - ar - ki da

8

მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსი, და ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტი,
მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსი, და ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტი,

mtskheta - tbilisis mtavarep'isk'op'osi, da bich'vintisa da tskhum-apkhazetis mit'rop'olit'i,

დიდი მეუფე, მამაი ჩვენი ი - ლი - ა; ყოვლად-სამღვდელონი მიტროპოლიტი, მთავარ-
დიდი მეუფე, მამაი ჩვენი ი - ლი - ა; ყოვლად-სამღვდელონი მიტროპოლიტი, მთავარ-
didi meupe, mamai chveni i - li - a; qovlad - samghvdeloni mit'rop'olit'ni, mtavar -

ეპისკოპოსნი და ე - პის - კო - პოს - ნი; და [მაღალ]-ყოვლად უ - სამღვ - დე - ლო - ე - სი
ეპისკოპოსნი და ე - პის - კო - პოს - ნი; და [მაღალ]-ყოვლად უ - სამღვ - დე - ლო - ე - სი
ep'isk'op'osni da e - p'is - k'o - p'os - ni; da [maghal] - qovlad u-samghv-de - lo - e - si

1)
(ტიტული, სახელი); და ძმანი წმიდისა ამის ეკლესიისანი; და ყოველნი
(ტიტული, სახელი); და ძმანი წმიდისა ამის ეკლესიისანი; და ყოველნი
(Title, name); da dzmani ts'midisa amis ek'lesiisani; da qovelni

2) *pesante*
მძიმე
მართლ - მადიდებელნი ქრისტეანენი და - ი - ცეკ, უ - ფა - ლო, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
მართლ - მადიდებელნი ქრისტეანენი და - ი - ცეკ, უ - ფა - ლო, მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
martl - madidebelni krist'eaneni da - i - tsev, u - pa - lo, mra - val - zha - mi - er!

1) აქ ითქმება წირვაზე დამსწრე მღვდელთმთავართა ტიტულები და სახელები.

2) აღნიშვნა „მძიმე“ „წირვაზა“ მოცემული. მისი საერთაშორისო შესატყვისი ჩვენი აღნიშნულია.

1) The titles and the names of the high priests attending the liturgy are mentioned here.

2) The note "heavily" is given in "the Liturgy". Its international synonym was added by the editors.

ወጪዎች የወጪዎች በኩርክ (ኩርክ ከተማ የሆነውን) ፧ Many Years (Laudation)

զանցագուն /
I beginning

უკეთილ-მსა - ხუ - რე - ნი,
კე-თილ-მსა - ხუ-რი, ი - ე - სი-ან, და-ვი-თი-ან,
ა - - - - მინ! კე - ტი - მსა-ხუ - რი, ი - ე - სი - ან, და - ვი - თი - ან,
a - - - - min! k'e - til - msa - khu - ri, i - e - si - an, da - vi - ti - an,
uk'etil - msa - khu - re - si,

სო-ლო-მო-ნი-ან, ფარ-ნა-ვა-ზი-ან, ბა-გრა-ტო-ვა-ნი, მე-ფე-თა მე-ფე
სო-ლო-მო-ნი-ან, ფარ-ნა-ვა-ზი-ან, ბა-გრა-ტო-ვა-ნი, მე-ფე-თა მე-ფე
so - lo - mo - ni - an, par - na - va - zi - an, ba - gra - t'o - va - ni, me - pe - ta me - pe

აფხაზთა, ქართველთა, რანთა, კახთა და სრულიად საქართველოს ხელმწიფე (სახელი)

აფხაზთა, ქართველთა, რანთა, კახთა და სრულიად საქართველოს ხელმწიფე (სახელი)

apkha^{zta}, kartvel^a, ranta, k'akhta da sruliad sakartvelos khelmts'i^e (*the name*)

1) „მწუხრიდან“ (კარპელაშვილი, 1897:110).

2) №431-ის მსგავსად, ამ საგალობელშიც ცლილებებია შეტანილი:

ა) რეს საეკლესიო და საერთო მმართველთა გამოცემისეული მოხსენიება შეცვლილია საქართველოს სამეფო კოდახის, კათოლიკოს-პატრიარქისა და მღვდელმთა პართა სესხებით.

გ) ხვრილი ძრიფულით დაბეჭდილია პ. ლ. ქორიძის უკანი წიმუშის (ქორიძა, 189).

ჭ. ქრისტენებული თირპათ (ქრისტე, 1893:184, 188 „კოტილმსახური“-ს ნაცვლად არის „უკოტილმსახური“

2) As in #431, there are changes done in this hymn too:

a) The mentioning of the rules of Russian church and nation was replaced with the mentioning of the Georgian royal family, catholicos-patriarch and high priests.

c) Together with this beginning of the hymn (with the note "beginning i"), the second variant of the beginning part of the hymn is presented, mentioning the nation, the government, and the army, instead of the monarch.

და მეუღლე მისი, კეთილ-მსახური დედოფალი (*სახელი*); და დედა მისი
და მეუღლე მისი, კეთილ-მსახური დედოფალი (*სახელი*); და დედა მისი
da meughle misi, k'etil - msakhuri dedopali (*the name*) da deda misi

კეთილ-მსახური დედოფალი, (*სახელი*); და მემ-კვიდ-რე მი - სი, კე-თილ-მსა - ხუ-რი
კეთილ-მსახური დედოფალი, (*სახელი*); და მემ-კვიდ-რე მი - სი, კე-თილ-მსა - ხუ-რი
k'etil - msakhuri dedopali, (*the name*) da mem-k'vid - re mi - si, k'e - til - msa - khu - ri

უფლისწული (*სახელი*); და ყოველნი სამეფონი სახლე-უ - ლო - ბა - ნი მა - თნი;
უფლისწული (*სახელი*); და ყოველნი სამეფონი სახლე-უ - ლო - ბა - ნი მა - თნი;
uplists'uli (*the name*) da qovelni sameponi sakhl - u - lo - ba - ni ma - tni;

დასაწყისი //
II beginning

ღმრთივ-და - ცუ - ლი ე - რი ჩვე - ნი და მე - უ - ფე - ბა მი - სი,
ღმრთივ-და - ცუ - ლი ე - რი ჩვე - ნი და მე - უ - ფე - ბა მი - სი,
ghmrtiv - da - tsu - li e - ri chve - ni da me - u - pe - ba mi - si,

1) ამის შემდეგ, გალობა უნდა გაგრძელდეს მუხლიდან „უწიდესი და უნტარესი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი“. იხ. შემდეგი გვერდი, აღნიშვნა „დაბოლოება“.
1) The hymn should be continued from the text, "His Holiness and Beatitude, Catholicos-Patriarch of All Georgia". See the following page, the note "ending".

და ქრის-ტეს - მო - ყვა - რე მთავ - რო - ბა და მხედ - რო - ბა მი - სი,
 და ქრის-ტეს - მო - ყვა - რე მთავ - რო - ბა და მხედ - რო - ბა მი - სი,
 da kris - t'es - mo - qva - re mtav - ro - ba da mkhed - ro - ba mi - si,

დაბოლოება
Ending

უნ - მი - დე - სი და უნეტარესი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი
 უნ - მი - დე - სი და უნეტარესი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი
 uts' - mi - de - si da unet'aresi, sruliad sakartvelos k'atolik'os - p'a - t're - ar - ki

და მცხეთა - თბილისის მთავარეპისკოპოსი, და ბიჭ - ვინ - თი - სა და ცხუმ -
 და მცხეთა - თბილისის მთავარეპისკოპოსი, და ბიჭ - ვინ - თი - სა და ცხუმ -
 da mtskheta - tbilisis mtavarep'isk'op'osi, da bich' - vin - ti - sa da tskhum -

აფ - ხა - ზე - თის მი - ტრო - პო - ლი - ტი, დიდი მეუფე, მამაი ჩვენი ი - ლი - ა;
 აფ - ხა - ზე - თის მი - ტრო - პო - ლი - ტი, დიდი მეუფე, მამაი ჩვენი ი - ლი - ა;
 ap - kha - ze - tis mi - t'ro - p'o - li - t'i, didi meupe, mamai chveni i - li - a;

ყოვლად - სამღვდელონი მიტროპოლიტი, მთავარ-ეპისკოპოსი და ე - პის - კო - პოს - ნი;

ყოვლად - სამღვდელონი მიტროპოლიტი, მთავარ-ეპისკოპოსი და ე - პის - კო - პოს - ნი;

qovlad - samghvdeloni mit'rop'olit'ni, mtavar - ep'isk'op'osni da e - p'is - k'o - p'os - ni;

1)

და [მაღალ] - ყოვლად უ - სამღვ - დე - ლო - ე - სი (ტიტული, სახელი);

და [მაღალ] - ყოვლად უ - სამღვ - დე - ლო - ე - სი (ტიტული, სახელი);

da [maghal] - qovlad u-samghv-de - lo - e - si (The title and name)

და ძმანი წმიდისა ამის ეკ - ლე - სი - ი - სა - ნი; და ყოველნი მართლ-მადიდებელნი

და ძმანი წმიდისა ამის ეკ - ლე - სი - ი - სა - ნი; და ყოველნი მართლ-მადიდებელნი

da dzmani ts'midisa amis ek' - le - si - i - sa - ni; da qovelni martl - madidebelni

2)

ქრისტეანე - ნი, და - ი - ცევ, უ - ფა - ლო, მრა - ვალ - უა - მი - ერ! -

ქრისტეანე - ნი, და - ი - ცევ, უ - ფა - ლო, მრა - ვალ - უა - მი - ერ! -

krist'eane - ni, da - i - tsev, u - pa - lo, mra - val - zha - mi - er!

rit.

3)

- 1) აქ ითქმება წირვაზე დამსწრე მღვდელთმთავართა ტიტულები და სახელები.
 - 2) ალტერაციის ნიშნები „მწერში“ უფრო გვიან (ფრაგმენტი „მრავალუმიერ“) იცვლება. საგასაღებო ნიშანთა ეს ცვლილება ჩვენ შემოტანილა.
 - 3) შემდეგ გვერძიე დაბეჭდილია ჰიმნის დაბოლოების ალტერნატიული ვერსიები, მ. იპოლიტოვ-ივანოვის, პ. კარბელაშვილისა და მ. ელიზარაშვილის ხელნაწერებიდან.
- 1) The titles and names of the high priests attending the liturgy are chanted here.
 2) The accidentals in "Vespers" change later in the fragment "Many Years."
 3) On the following page, we print the alternative versions of the ending of this hymn as found in the original manuscripts by M. Ipolitov-Ivanov, P. Karbelashvili, and M. Elizbarashvili.

ossia:
აბ აბგ:

1) 2)

ქრისტეანე - ნი, და - ი - ცევ, უ - ფა - ლო, მრა - ვალ - უა - მი - ერ!
ქრისტეანე - ნი, და - ი - ცევ, უ - ფა - ლო, მრა - ვალ - უა - მი - ერ!

krist'eane - ni, da - i - tsev, u - pa - lo, mra - val - zha - mi - er!

ossia:
აბ აბგ:

3) 4)

rit. 5)

ქრისტეანე - ნი, და - ი - ცევ, უ - ფა - ლო, მრა - ვალ - უა - მი - ერ!
ქრისტეანე - ნი, და - ი - ცევ, უ - ფა - ლო, მრა - ვალ - უა - მი - ერ! -

krist'eane - ni, da - i - tsev, u - pa - lo, mra - val - zha - mi - er!

1) მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელნ. №2111) და პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. 1461, საქმე №202).

2) აბ წყაროებიდან პიმნის მხოლოდ დამაბოლოვებელი (წყაროებთან შედარებით დიდი სეკუნძით მაღლა ტრანსპონირებული) ფრაგმენტია წარმოდგენილი აქ. სხვა მუხლები მსგავსია №431 ნიმუშის მუხლებისა.

3) გ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

4) წყაროში არა აღტერაციის ნიშნები. ისინი ჩვენი აღნიშნულია.

5) საგალობლის ბოლოს მინაწერია: „დასრულდა და დმერთს დოდება. მიხ. პ. ელიზბარაშვილი 1900 6.“.

1) From the original manuscripts by M. Ipolitov-Ivanov (State Folklore Centre, ms. #2111), and from the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202).

2) From these originals, only the final fragments of the hymn are presented here. They are transposed a major second interval higher than in the originals. The other stanzas are similar to those in #431.

3) From the original manuscript by M. Elizbarashvili.

4) There are no accidentals in the original. They were added by the editors.

5) The note at the end of the hymn reads: "Here it ends, glory be to God. Mikh. P. Elizbarashvili, 1900 year."

მრავალწამიერ 1) 2)
Many Years

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა - ვალ - ჟა -
მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა - ვალ - ჟა -
mra - val - zha - mi - er! mra - val - zha -

ა - მი - ერ!
ა - მი - ერ!
a - mi - er!

მრა - ვალ - ჟა - მი -
მრა - ვალ - ჟა - მი -
mra - val - zha - mi -

1) გრ. ჩხილვაძის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2125).

2) ამავე არქეტიპულ მოღვაწეზე აგებულ №437 პიმნს „ნირვის“ სარჩევში (კარბელაშვილი, 1899:V), „დიდი მრავალწამიერი“, ხოლო №436-437 საგალობლებს დ. მოღვაწინაშვილისა და მ. ელიზარაშვილის ხელნაწერებში „მონასტრული მრავალწამიერი“ ეწოდება.

№433—441 „მრავალწამიერ“-ები იგაობება ლიტურგიის დასასრულს — ქადაგების დამთავრებისას, ჯვარზე მთხვევისა და მღვდელმთავრის ტანიდას გარძების დროს. სადღვისოდ იმავე ფუნქციით ხალხური „მრავალწამიერ“-ებიც, ხოლო შობისა და აღდგომის პერიოდში, ამ დღესასწაულებისადმი მიღვნილი ხალხური პიმნებიც სრულდება ხოლმე.

1) From the original manuscript by Gr. Chkhikvadze (State Folklore Centre, ms. #2125).

2) The hymn #437 arranged on this archetypal model is called the "long Many Years" in the table of contents of "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:V). Meanwhile, the hymns #436-437 are called the "monastery Many Years" in the source manuscripts by D. Molodinashvili and M. Elizbarashvili.

The "Many Years" #433-441 are chanted at the end of the liturgy, after the preaching and while kissing the cross and the exit of the high priest from the church. Nowadays, the folklore variants of "Many Years" are sometimes performed with the same function and at services of the Nativity and Pascha, additional folklore anthems dedicated to these holidays are performed.

rit.

i - - - - - er!
მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!
mra - val - zha - mi - er!

434

მრავალწამიერ 1)
Many Years

2) (♩)

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა - ვალ - ჟა -
მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა - ვალ - ჟა -
mra - val - zha - mi - er! mra - val - ჟა -

ა - მი - ერ!
ა - მი - ერ!
a - mi - er!

მრა - ვალ - ჟა - მი -
მრა - ვალ - ჟა - მი -
mra - val - zha - mi -

1) პ. კარბელაშვილის არქივიდან (ცენტრ. არქ., ფ. №1461, საქმე №202) და მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერიდან (ფოლკ. ცენტრი, ხელ. №2111).

2) მ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერში ეს თანაულერადმბა ნახევარი გრძლივისაა.

1) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #202), and from the original manuscript by M. Ippolitov-Ivanov.

2) This chord has the value of a minim in the source manuscript by M. Ippolitov-Ivanov.

OF GEORGIA

rit.

1)

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ!

er! mra - val - zha - mi - er!

435

მრავალების,
Many Years

Many Years

3)

Mra - val - zha - mi - er! Mra - va - - - - | zha - - - -

Mra - val - zha - mi - er! Mra - va - - - - | zha - - - -

mra - val - zha - mi - er! mra - va - - - - | zha - - - -

A musical score for three voices: soprano, alto, and bass. The soprano part (top) has three staves of music with lyrics: "so - so - so - so - so - so -" and "theta - theta - theta - theta - theta - theta -". The alto part (middle) has three staves of music with lyrics: "so - so - so - so - so - so -" and "theta - theta - theta - theta - theta - theta -". The bass part (bottom) has three staves of music with lyrics: "a - mi - e -". Each staff features a treble clef, a key signature of one flat, and a common time signature. The vocal parts are separated by vertical bar lines.

A musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) in common time. The key signature changes from B-flat major (two flats) to A major (no sharps or flats). The Soprano and Alto parts begin with eighth-note patterns, followed by sustained notes and grace notes. The Bass part begins with sustained notes and grace notes. The Soprano and Alto parts end with eighth-note patterns. The Bass part ends with sustained notes. The vocal parts are labeled "grr!" and "er!".

1) გ. იპოლიტოვ-ივანოვის ხელნაწერში მარკვალი „ჟა“ ამ თანამდებობიდან მღერდება

2) კ. კარბეგლაშვილის არქივიდან. (ცენტრ. არქ., ფ. №1461, სამუ №203)

3) ხელნაცვლში საგალოობლის მხოლოდ II ხმაა ნოტირებული (აღტერაციის ნიშნებითურთ). აქ წარმოდგენილი I-III ხმები ჩვენი შეწყობილია.

1) The syllable "zha" is attached to this chord in the source manuscript by M. Ippolitov-Ivanov

2) From the archive of P. Karbelashvili (Central Archive, fund 1461, ms. #203)

3) Only the second voice of the hymn is notated in the source manuscript (with accidentals). The first and third voice parts were arranged by the editors.

436

მრავალუამიერ 1) 2)
Many Years

1) დ. მოლოდინაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ხელნაწერში საგლობელს „მონასტრული მრავალუამიერი“ ეწოდება.

3) ხელნაწერში ალტერაციის რადიენტები არასაგასაღებო ნიშანია გამოწერილი. აქ წარმოდგენილი ალტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშულა, №433—437 ნიშულებს მიხედვით.

1) From the original manuscript by D. Molodinashvili.

2) This hymn is called the "monastery Many Years" in the source manuscript.

3) Several accidentals are written in the source manuscript. The accidentals presented here were added by the editors based on the examples #433-437.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The vocal parts are written on three staves, with lyrics in Georgian and English below them.

Soprano: მრა - - - ვალ - უა - - -
mra - - - val - zha - - -

Alto: მრა - - - ვალ - უა - - -
mra - - - val - zha - - -

Bass: მრა - - - ვალ - უა - - -
mra - - - val - zha - - -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The vocal parts are written on three staves, with lyrics in Georgian and English below them.

Soprano: ბი - - - - ერ!
bi - - - - er!

Alto: ბი - - - - ერ!
bi - - - - er!

Bass: მი - - - - -
mi - - - - -

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) in G major, common time. The vocal parts are written on three staves, with lyrics in Georgian and English below them. A dynamic marking "rit." is present above the Soprano staff.

Soprano: მრა - ვალ - - - უა - - - ბი - - ერ!
mra - val - - - zha - - - bi - - er!

Alto: მრა - ვალ - - - უა - - - ბი - - ერ!
mra - val - - - zha - - - bi - - er!

Bass: მრა - ვალ - - - უა - - - ბი - - ერ!
mra - val - - - zha - - - bi - - er!

მრავალწელი 1) 2)
Many Years

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა - ვა - - - ლ - ჟა - - - ა - - -

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა - ვა - - - ლ - ჟა - - - ა - - -

mra - val - zha - mi - er! mra - va - - - l - zha - - - a - - -

A musical score for three voices (Soprano, Alto, Bass) and piano. The vocal parts sing the lyrics 'mra - - - - - ვა - ლუ - შა - - - - -'. The piano part is shown below the vocal staves, providing harmonic support. The music is in G major, 2/4 time. The vocal parts sing eighth-note patterns, and the piano part features eighth-note chords.

1) „ნირვიდან“ (კარპელაშვილი, 1899:48).

2) გამოცემის სარჩევში ამ ჰიმნს „დიდი მრავალუამიერი“ ეწოდება.

1) From "The Liturgy" (Karbelashvili, 1899:48).

2) The hymn is called "great Many Years" in the table of contents of the edition.

მრავალუამიერი 1) 2)

Many Years

438

მრა - ვალ - უა - მი - ერ! მრა - ვა - - - ლ - უა - - -
მრა - ვალ - უა - მი - ერ! მრა - ვა - - - ლ - უა - - -
mra - val - zha - mi - er! mra - va - - - l - zha - - -

მი - ე - - -
a - - - mi - e - - -

ერ!
ერ!

მრა - - - ვა - ლ -
მრა - - - ვა - ლ -
mra - - - va - l -

უა - - - მი - ე - - -
უა - - - მი - ე - - -
zha - a - - - mi - e - - -

1) გ. ელიზბარაშვილის ხელნაწერიდან.

2) ნიამდგბარი და ანთოლოგიის II ტომის №373 „მრავალუამიერ“-ები მ. ელიზბარაშვილს ჩანერილი აქვს ჯერისნერის საგალობრივთა ციკლში. ამ ციკლის დანარჩენი ჰამბერი ანთოლოგიის IV ტომში, 192—199 ნომრებადაა წარმოდგენილი.

3) ხელნაწერში სამიერ ხმაში გასაღებში სი ბემოლია აღნიშნული. ამ მუხლის დასაწყისში უქმდება სი ბემოლი და მუხლის ბოლო ნაწილში ფა დიეზებია. თუმცა, ალტერაციის ნიშნები უსისტემოდაა ჩანერილი და მხოლოდ მათი გათვალისწინება-შესრულების შემთხვევაში, ქრისტიულ უღერადობებს მივიღებდით.

აյ წარმოდგენილი აღტერაციის ნიშნები აღნიშნულია პიმის ხელნაწერისა და №433—441 ნიმუშების მიხედვით.

1) From the original manuscript by M. Elizbarashvili.

2) This "Many Years" #373 (and that printed in Vol. 2) were recorded by M. Elizbarashvili in the cycle of Marriage hymns. The other hymns of this cycle are presented as #162-169 (Vol. 4).

3) A B flat is noted in all three voices of the key signature in the original manuscript. In the beginning of this stanza, the B flat is cancelled and there are F sharps in the last part of the stanza. The accidentals are written unsystematically, so when performing them, the sound is very chromatic.

The accidentals were added based on the original manuscripts of hymns #433-441.

rit.

ერ!
მრა - ვალ - უა - - - მი - - - ერ!
ერ!
მრა - ვალ - უა - - - მი - - - ერ!

er!
mra - val - zha - - - mi - - - er!

439

მრავალწამიერ¹⁾
Many Years

მრა - ვალ - უა - მი - ერ! მრა - ვა - - - ლ - უა - - -
მრა - ვალ - უა - მი - ერ! მრა - ვა - - - ლ - უა - - -

mra - val - zha - mi - er! mra - va - - - l - zha - - -

მი - ი - მი - ი - mi - e -

1) ხელნაწერში სამიერ ხმის გასაღებში სი და მი ბემოლებია აღნიშნული (მთელ საგალობელში), ხოლო ბოლო ორ მუხლში რამდენიმე ადგილზე არასაგასაღებო ფა დიდებია ჩატერილი.

ხელნაწერის მიხედვით, საგალობლის დასაწყისშიც ყველგან მი ბემოლი, ე.ი. პირველ ფრაზაში მინორული ტერცვაციტაკორდით რეზიტაცია უნდა იყოს.

2) ნიმუშის ხელნაწერშიც და, ასევე, ერთ-ერთ ხელნაწერში, რომელშიც მხოლოდ Ⅱ ხმაა ნოტირებული, აյ მი ბემოლია.

1) There are B and E flats in all three voices of the key signature of the original manuscript (throughout the whole hymn), while there are F sharp accidentals at several places in the last two stanzas.

According to the original manuscript, there should be an E flat in the beginning of the hymn; thus, the recitative of the first phrase should be sung to a minor third-fifth chord.

The accidentals presented here were added by the editors based on the examples #433-437.

2) There is an E flat here in the source manuscript, and in one of the original manuscripts where only the second voice was notated.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) and piano. The vocal parts are in G major (indicated by a 'G' with a circle), while the piano part is in A major (indicated by an 'A' with a circle). The vocal parts sing 'er!', 'mra', and 'er!' respectively. The piano part has a sustained note on the first beat of each measure.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) and piano. The vocal parts sing 'ava - l - zha - i - a - u - i - a - i - a -'. The piano part provides harmonic support with eighth-note patterns.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) and piano. The vocal parts sing 'mi - - - - - er!'. The piano part features a sustained note on the first beat of each measure.

Sheet music for three voices (Soprano, Alto, Bass) and piano. The vocal parts sing 'mra - - - - - er!', 'mra - - - - - er!', and 'mi - - - - - er!'. The piano part includes a ritardando (rit.) instruction. The vocal parts sing in pairs, with the piano providing harmonic support.

1) ხელნაწერში, ბოლო მუხლში გასაღებში კვლავ სი და მი ბემოლებია აღნიშნული, ხოლო II-III ხმებში ყველგან ფას ნინ დაზიანდასტული.

1) In the source manuscript, there are B and E flats in the key signature here in the last stanza, and there are sharp signs in front of every F in the second and the third voices.

მრავალწამიერ 1)
Many Years

2)

8

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა - ვა - - - ლ ჟა - - - ა - - -

8

მრა - ვალ - ჟა - მი - ერ! მრა - ვა - - - ლ ჟა - - - ა - - -

8

mra - val - zha - mi - er! mra - va - - - l - zha - - - a - - -

8

8

8

a - - - mi - e - - - e - - -

8

ერ!

8

8

მრა - - - ვა - ლ - ჟა - - -

8

ერ!

8

8

მრა - - - ვა - ლ - ჟა - - -

er!

mra - - - va - l - zha - - -

1) წინამდებარე „მრავალწამიერ“ სტ. კარბელაშვილს მიერ ცალკეული სმების პარტიების სახით წოტირებული ჯვრისწერის წესის საგალობელთა ცეკვლიდანაა. ამ ციკლის დანარჩენი პიშჩები ანთოლოგიის IV ტომში 213, 220-221 და 224-232 წომრებადა წარმოდგენილი.

2) ხელნაწერებში აღტერაციის ნიშნები ფრაგმენტულადაა გამოწერილი.
ზოგიერთი ხელნაწერის მიხედვით, ჰიმნის დასაწყის ფრაზაში ॥ სმაში ყველგან ფა ბეკარი, ე.ი. პირველ ფრაზაში მინორული ტერცევიტბაკორდით რეჩიტაცია უნდა იყოს.

აქ წარმოდგენილი აღტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია, №433—437 ნიმუშების მიხედვით.

1) This "Many Years" is from the cycle of Marriage hymns notated as separate voices parts by S. Karbelashvili. The rest of the hymns in this cycle are printed as #183, 190-191 and 194-202 (Vol. 4).

2) The accidentals are written fragmentally in the source manuscript.

According to several of the original manuscripts, there should be an F natural in the second voice in the beginning phrase of the hymn. As such, the recitative in the first phrase should be sung to a minor third-fifth chord.

The accidentals presented here were added by the editors, based on the examples #433-437.

1) *rit.*

Soprano: o - - - - მრა - ვა - ლ - უა - - - მი - ერ!

Alto: o - - - - მრა - ვა - ლ - უა - - - მი - ერ! -

Bass: i - - - - mra - va - l - zha - - - mi - er!

1); 2) დამაბოლოებების მუხლის ორი აღტერნატიული ვარიანტი სტ. კარბელაშვილის ხელნაწერებიდან. მათგან მხოლოდ ერთ-ერთი უნდა შესრულდეს.

1); 2) Two alternative variants of the final stanza from the original manuscripts by S. Karbelashvili are presented here. Only one of them should be performed.

მრავალწელიერ 1)
Many Years

2)

მრა-ვალ-ჟა-მი-ერ! მრა-ვა-ლ-ჟა-მი-ერ!

mra - val - zha - mi - er! mra - va - l - zha - mi - e

a - - - mi - e - - - e - - -

ერ!
ერ!
er!

მრა-ვა-ლ-ჟა-

mra - va - l - zha -

1) წინამდებარე „მრავალწელიერ“ სტ. კარბელაშვილის მიერ პარტიტურის სახით ნოტირებული ჯერისწერის წესის საგალობელთა ციკლიდანაა. ამ ციკლის დანარჩენი ჰიმნები ანთოლაგიის IV ტომში 233—239 ნომრებზეა წარმოდგენილი.

სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებული ქორნინების ორევვე ცეკლის (I — ანთ. IV ტ. №213, 220-221, 224—232 II — იქვე, №233—239) ჰიმნები ურთიერთმსგავსაა, მაგრამ ამასთან, პირველი ციკლი მეორესთან შედარებით ფაქტურულ-მელოდიურად რამდენადმე მარტივია. შეცავსება-გახსნებავებულობის იგივე ხარისხი ახასიათებს №440 და №441 „მრავალწელიერ“-საც.

2) ხელნაწერში არაა აღმოჩენილი ნიშნები. აქ წარმოდგენილი აღტერაციის ნიშნები ჩვენი აღნიშნულია, №433—437 ნიმუშების მიხედვით.

1) This "Many Years" is from the cycle of Marriage hymns notated in score by S. Karbelashvili. The rest of the hymns of this cycle are here: #203-209 (Vol. 4).

Here we present the hymns of both Marriage cycles. The 1st cycle: #183, 190-191, 194-202 (Vol. 4), and the 2nd cycle: #203-209 (Vol. 4). These were notated by S. Karbelashvili and are similar, but the first cycle is simpler compared to the second one in terms of texture and melody. The same level of similarity/difference occurs in the "Many Years" variants #440 and #441.

2) There are no accidentals in the source manuscript. The accidentals were added by the editors based on the examples #433-437.

1) ეს *cresc.* და *dim.* ხალნაწარშია აღნიშნული.

2) სტ. კარტლებაშვილის სანორთო ხელმისაწვდომობრივი მუნიციპალიტეტი მიერ გამოიყენება „მრავალურამიერ“.

1) This *cresc* and *dim.* are found in the source manuscript.

2) Here we print a fragment of "Many Years" which is missing its beginning section (from an original manuscript by S. Karbelashvili). It is notated a major second interval lower in the source manuscript, without the second voice or the accidentals.

The second voice part of this fragment was arranged by the editors; the accidentals were also added by the editors

The second voice part of this fragment was arranged by the editors; the accidentals were also added by the editors.
It is acceptable to chant this fragment instead of the last "Many Years" of the hymn #441 (with the added dot; marked with a star by the editors).

საქართველოს ფოკლორის
სახელმწიფო ცენტრი
THE FOLKLORE STATE CENTRE
OF GEORGIA

დამატება

* * *

Addendum

The musical score consists of three staves. The top staff is Treble clef, the middle is Bass clef, and the bottom is Alto clef. The lyrics are written below each staff. The lyrics are:

ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა! ა - ლი - ლუ - ი - ა!
 a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a! a - li - lu - i - a!

„დამატებაში“ 442—450 ნომრად წარმოდგენილია პ. კარბელაშვილის არქივში, №188 ხელნაწერში (ცენტრ. არქ., ფ. №1461, საქმე №188) ჩანერილი საგალობლები.

ეს ხელნაწერში მოცემულია ორი რეროპირის ნირვის საგალობლებთა კრებული. მაში საგალობლების მხოლოდ 1 ხმა ჩანერილი. №442—450 საგალობლებში II-III ხმები ჩვენი შენყობილია.

სენატულ კრებულში ნოტირებული ჰანგები ზემომინენით მსგავსია კარბელაშვილთა სამგალობლო ტრადიციის ამსახველ სანოტო ჩანაწერებში დაფიქსირებული ნირვის პიმთა მელოდიებისა, ამიტომ მათგან ანთოლოგიში შეტანილია მხოლოდ ჰარმონიული ასპექტით განსხვავდებული ნიტუშები, კერძოდ — ანთოლოგიის II ტომის №249-ც აღსავალი, №380 „წმიდან ღმერთი“, წინამდებარე ტომის №273 „მრნამსი“ და №442—450 ნიტუშები.

442—450 ნომრად წარმოდგენილია ერთი მელოდიური არქეტიპზე (პირობითად, აღსავალთა ან მცირე აკლამაციურ საგალობელთა რენიტატიულ ჰანგზე) დაფუძნებული საგალობლები. სხვა წყაროების დაფიქსირებული მათი მსგავსი საგალობლები — აღსავლები, სახარების საგალობლები, „მრნამს“-ები, ევერისტის საწყისი მოკლე ჰიმნები და ზიარების შემდგომში საგალობლები წინამდებარე ტომის ძირითად ნაწლშია დატვირთვილი. №442—450 საგალობლების „დამატებაში“ გამოქვეყნება საჭიროდ მივიჩინოთ, ამ ჰანგის მქონე ჰიმნების კილოური მრავალფეროვნების წარმოსაჩენად, რომელიც მსგავსი ნიტუშებისაგან განსხვავდებან ალტერაციით და კილოური მიხრილობით. კერძოდ, ხელნაწერისული საგასაღები ნიტუშების შესრულებულ ჩვენ ბიერ გასამშმანებულ ვარიანტებში, №442—450 პიმები იწყება ძირითად მინორული ტერცევინტაკორდით, მათ საწყის მუხლებში ერთიანობით და ფრიგიული მიხრილობა. ამით პ. კარბელაშვილის არქვეში დაცული ეს საგალობლები ენათესავებან ანთოლოგიის II ტომის №249-ც და III ტომის №81-ბ, 82-ბ, 139-ბ, 145-ბ, 265-ბ, 281-ბ, 282-ბ, 283-ბ — სტ. კარბელაშვილის მიერ ნოტირებულ საგალობლებს.

სენატულ სტ. კარბელაშვილის და №442—450 პიმთა ხელნაწერისული (ერთიანობით შესრულებული დორიული, ან ფრიგიული) მიხრილობით შესრულდა არ შეესაბამება იდენტურ ჰანგზე იმპერიული ჰიმნებისა და შესრულების ბოლო ათწლეულებში დამკვიდრებულ ტრადიციას. ამგვე დროს, ეს ნიტუშები საესპირ შეესაბამება ქართული გალობის მუსიკალური ენისა და ესთეტიკის ტრადიციულ კანონზომერებებს და ამიტომ, მათი შესრულება დასაშვებად მივაჩინია.

აღსინება, რომ მსგავსად (მინორული ტერცევინტაკორდით და ფრიგიული [ან ლორიული] მიხრილობის უნისონური კადვისით) არის ნოტირებული მონათესავე მელოდიის მქონე სხარების საგალობლები და „წყალობა! მშვიდობა!“ ფ. ქორიძის „წიგა“-შიც (ქორიძე, 1895:63, 113; ანთოლოგიის I ტომი, №41, 43 და 85 საგალობლები).

The hymns recorded in the source manuscript #188 (Central Archive, fund 1461, ms. #188), are presented with the numbers #442-450 in the "addition" of the archive of P. Karbelashvili.

The collection of hymns for the liturgy of John Chrysostom is given in this original manuscript. Only the first voice of the hymns was noted. The second and the third voices for hymns #442-450 were arranged by the editors.

The tunes notated in the mentioned collection are very similar to the melodies of the liturgy hymns found in the score recordings representing the chant tradition of the Karbelashvilis, hence only the examples that differ in their harmony are printed into this anthology. Of these, for example, are found the Antiphon #249-c, "O Holy God" #380 (Vol. 2), "Vespers" #273 and #442-450 (printed this volume).

The hymns based on the same melodic archetype are #442-450 (for example, on the recitative tune of the Antiphons or the acclamation hymns). Similar hymns from other originals, such as the Antiphons, Gospel hymns, "Vespers", the short beginning hymns of the eucharist, or the hymns after communion, are printed here in the main part of this volume. We considered it necessary to publish hymns #442-450 in the "addition" in order to show the scale diversity of the hymns with this tune, which differ from other similar examples in their accidentals and scale changes. For instance, in the variants arranged by the editors with three voices, without changing the accidentals of the original manuscript, the hymns #442-450 predominantly start with a minor third-fifth chord. Here we see Aeolian deviation in the first stanzas, and Phrygian deviation in the last cadences. With this feature these hymns notated by S. Karbelashvili relate to hymns #249-b (Vol. 2), and hymns #81-b, 82-b, 139-b, 145-b, 265-b, 281-b, 282-b, 283-b (Vol. 3).

Performing these hymns and #442-450 with the deviation from the original manuscript (Aeolian, Dorian, or Phrygian) does not correspond to the performance tradition or the notation tradition established in the last several decades for performing hymns bearing similar tunes. These examples correspond to the traditional regularities of the musical language and aesthetics of Georgian chanting and therefore, we believe that performing them is acceptable.

We should note that the Gospel hymns and "A Mercy of Peace" with similar melodies are notated similarly in "The Liturgy" by Ph. Koridze (Koridze, 1895:63, 113). These are also printed in hymns #41, 43 and 85 (Vol. 1).

და სულისაცა
And With Thy Spirit

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

444

დიდება შენდა, უფალო
Glory to Thee, O Lord

დი - დე - ბა შენ - და, უ - ფა - ლო, დი - დე - ბა შენ - და!
di - de - ba shen - da, u - pa - lo, di - de - ba shen - da!

445

წყალობა! მშენდობა!
A Mercy of Peace

წყა - ლო - ბა! მშენ - დო - ბა! შე - სა - ნი - რა - ვი ქე - ბი - სა!
ts'qa - lo - ba! mshvi - do - ba! she - sa - ts'i - ra - vi ke - bi - sal

446

და სულისაცა
And With Thy Spirit

და სუ - ლი - სა - ცა შე - ნი - სა თა - ნა!
da su - li - sa - tsa she - ni - sa ta - na!

447

გვაქვს უფლისა მიმართ!
We Lift Them Up

გვაქვს უ - ფლი - სა მი - მართ!
gvakvs u - pli - sa mi - mart!

448

კურთხეულ არს მომავალი
Blessed is He Who Comes

კურთხეულ არს მომავალი სახელითა უფლისა - თა; ღმე - რთი უ - ფა - ლი
k'urtkheul ars momavali sakhelita uplisa - ta; ghme - rti u - pa - li

და გა - მო - გვი - ჩნდა ჩვენ! da ga - mo - gvi - chnda chven!

449

იყავნ სახელი უფლისა
Blessed Be the Name of the Lord

იყავნ სახელი უფლისა კურთხეულ, ამიერითგან და უ - კუ - ნი - სა - მდე! o - yavn
იყავნ სახელი უფლისა კურთხეულ, ამიერითგან და უ - კუ - ნი - სა - მდე! o - yavn
iqavn sakhelis uplisa k'urtkheul, amieritgan da u - k'u - ni - sa - mde! i - qavn

სახელი უფლისა კურთხეულ, ამიერითგან და უ - კუ - ნი - სა - მდე!
სახელი უფლისა კურთხეულ, ამიერითგან და უ - კუ - ნი - სა - მდე!
sakheli uplisa k'urtkheul, amieritgan da u - k'u - ni - sa - mde!

450

დიდება, აშ და; გვაკურთხენ
Glory, Now and Ever; Father Bless

დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ!
დიდება მამასა და ძესა და წმიდასა სულსა, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე; ამინ!
dideba mamasa da dzesa da ts'midasa sulsa, ats' da maradis da uk'uniti uk'unisamde; amin!

უფალო, შეგვინყალენ! უფალო, შეგვინყალენ! უფალო, შეგვინყა - ლენ!
უფალო, შეგვინყალენ! უფალო, შეგვინყალენ! უფალო, შეგვინყა - ლენ!
upalo, shegvits'qalen; upalo, shegvits'qalen; upalo, shegvits'qa - len!

rit.

მე - უ - ვე - ო, გვა - კურ - თხენ!
მე - უ - ვე - ო, გვა - კურ - თხენ!
me - u - ve - o, gva - k'ur - tkhen!

სარჩევი

შესავალი	3
ქართული ანბანის საერთაშორისო ტრანსკრიფცია	28

ითანა ოქროპირის ლიტურგიის საგალობლები (II ნაწილი)

1-5. წარდგომა სამოციქულოსი - (საზოგადო ვარიანტები) ალდგომის (კვირის) წირვის სამოციქულოს წარდგომები, 8 ხმის	29
6-11. წმად ა	34
12-16. წმად ბ	38
17-20. წმად გ	42
21-25. წმად დ	45
26-31. წმად ე	50
32-36. წმად ვ	56
37-41. წმად ზ	60
42-47. წმად ც	65
შვიდეულის სადაცი დღეებისა და დღესასწაულთა სამოციქულოს წარდგომები	
48-50. ორშაბათს - წმად დ	69
51-54. სამშაბათს - წმად ზ	71
55-57. ოთხშაბათს - წმად გ	74
58-61. ხუთშაბათს - წმად ც	77
62-65. პარასკევს - წმად ზ	80
66-69. შაბათს - წმად ც	84
70-71. შაბათს - წმად ვ	86
72. შობას - წმად ც	88
73. ნათლისლებასა და ბზობაზე - წმად დ	88
74. ხარებას - წმად დ	89
75. ბრწყინვალე ალდგომას - წმად ც	90
76. ამაღლებას - წმად ზ	91
77. ალდგომის სამოციქულოს წარდგომა (ორი გუნდის ანტიფონისთვის) - წმად ა	92
78-82. ალილუია ალილუია - 8 ხმისა	97
83-89. წმად ა	100
90-95. წმად ბ	104
96-100. წმად გ	107
101-106. წმად დ	111
107-112. წმად ე	115
113-117. წმად ვ	118
118-122. წმად ზ	121
123-130. წმად ც	125
131. ალილუია - მიცვალებულთა ლიტურგიაზე	130
132. ალილუია - მიცვალებულთა ლიტურგიაზე. წმად ც	131
133-a. ალილუია - ხელნაწერისეული ვარიანტი	134
133-b. რედაქტირებული ვარიანტი	134
134-a. და სულისაცა (ხელნაწერისეული ვარიანტი)	135
134-b. რედაქტირებული ვარიანტი	135
135-a. დიდება შენდა, უფალო - ხელნაწერისეული ვარიანტი	135
135-b. რედაქტირებული ვარიანტი	136
136-139-b. და სულისაცა	136
140-145-b. დიდება შენდა, უფალო	138
146-150. ის პოლლა	140
151-167. მრჩობლი კვერექსი	141
168-169. მრჩობლი კვერექსი	145
170-177. მრჩობლი კვერექსი	146
178-185. მიცვალებულთა კვერექსი	149
186-190. მიცვალებულთა კვერექსი	151
191-192. კვერექსი	153

193. რომელნი ქერუბიმთა	154
194. რომელნი ქერუბიმთა	158
195. ამინ	162
196. და ვითარცა	162
197. რომელნი ქერუბიმთა	164
198. ამინ	168
199. და ვითარცა	168
200. რომელნი ქერუბიმთა	170
201. ამინ	174
202. და ვითარცა	175
203. რომელნი ქერუბიმთა	177
204. ამინ	182
205. და ვითარცა	183
206. რომელნი ქერუბიმთა	185
207. ამინ	189
208. და ვითარცა	189
209. რომელნი ქერუბიმთა	191
210. ამინ	196
211. და ვითარცა	196
212. რომელნი ქერუბიმთა	198
213. რომელნი ქერუბიმთა	203
214. რომელნი ქერუბიმთა	208
215. ამინ	213
216. რომელნი ქერუბიმთა	214
217. ამინ	220
218. და ვითარცა	221
219. რომელნი ქერუბიმთა	224
220. რომელნი ქერუბიმთა	230
221. რომელნი ქერუბიმთა - (შესასრულებლად შეუძლებელი ფრაგმენტები)	231
222. რომელნი ქერუბიმთა - ჭმად დ	233
223-a. ამინ. და ვითარცა - (ხელნაწერისეული) ვარიანტი	238
223-b. ამინ. და ვითარცა - რედაქტირებული ვარიანტი	240
224. რომელნი ქერუბიმთა - ჭმად დ	242
225. რომელნი ქერუბიმთა - ჭმად დ	247
226. ამინ	250
227. რომელნი ქერუბიმთა - ჭმად დ	251
228. ამინ	254
229. რომელნი ქერუბიმთა - ჭმად ც	255
230. ამინ. და ვითარცა	258
231. რომელნი ქერუბიმთა - ჭმად ც	260
232. ამინ. და ვითარცა	263
233. ამინ. და ვითარცა	267
234. ამინ. და ვითარცა	270
235. ამინ. და ვითარცა	273
236. ამინ. და ვითარცა	276
237. ამინ. და ვითარცა	279
238. ამინ. და ვითარცა	282
239-242. ის პოლლა	285
243-255. თხოვნითი კვერექსი	286
256-259. თხოვნითი კვერექსი	290
260-266. და სულისაცა	291
267. მამასა და ძესა	293
268. მამასა და ძესა	294
269. მამასა და ძესა	295
270. მამასა და ძესა	296
271. მამასა და ძესა	297
272. მამასა და ძესა	299
273. მრნამსი	300
274. მრნამსი	304
275. მრნამსი	308
276. მრნამსი	312

277. მრნამსი	317
278. მრნამსი	322
279. მრნამსი	323
280. მრნამსი	329
ევქარისტიული კანონი	
281-a. წყალობა! მშვიდობა!	338
282-a. და სულისაცა	338
283-a. გვაქვს უფლისა მიმართ	338
281-b-283-b.	339
284. ღირს არს და მართალ	340
285. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო	341
286. ამინ	343
287. შენ გიგალობთ	344
288. შენ გიგალობთ	346
ევქარისტიული კანონი	
289. ღირს არს და მართალ	348
290. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო	349
291. შენ გიგალობთ	351
ევქარისტიული კანონი	
292. წყალობა! მშვიდობა!	354
293. და სულისაცა	354
294. გვაქვს უფლისა მიმართ	354
295. ღირს არს და მართალ	354
296. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო	356
297. ამინ	357
298. შენ გიგალობთ	358
ევქარისტიული კანონი	
299-a-299-b. წყალობა! მშვიდობა!	360
300. და სულისაცა	360
301. გვაქვს უფლისა მიმართ	360
302. ღირს არს და მართალ	361
303. წმიდა არს, წმიდა არს, წმიდა არს	362
304. ამინ	364
305. შენ გიგალობთ	365
ევქარისტიული კანონი	
306. წყალობა! მშვიდობა!	367
307. და სულისაცა	367
308. გვაქვს უფლისა მიმართ	367
309. ღირს არს და მართალ	368
310. წმიდა არს, წმიდა არს, წმიდა არს	369
311. ამინ	371
312. შენ გიგალობთ	372
ევქარისტიული კანონი	
313. წყალობა! მშვიდობა!	374
314. და სულისაცა	374
315. გვაქვს უფლისა მიმართ	374
316. ღირს არს და მართალ	374
317. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო	376
318. ამინ	378
319. შენ გიგალობთ	379
320. წმიდა არს, წმიდა არს, წმიდა არს	384
321. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო - ჭმად დ	386
ევქარისტიული კანონი	
322. წყალობა! მშვიდობა!	390
323. და სულისაცა	390
324. გვაქვს უფლისა მიმართ	391
325. ღირს არს და მართალ	391
326. წმიდა არს, წმიდა არს, წმიდა არს! - ჭმად დ	394
327. წყალობა! მშვიდობა! - ცანი და ქვეყანა. ჭმად დ	399
328. წმიდაო, წმიდაო, წმიდაო - ჭმად დ	403
329. შენ გიგალობთ	407

330-a. შენ გიგალობთ - ხელნაწერისეული ვარიანტი	410
330-b. შენ გიგალობთ - რედაქტირებული ვარიანტი	413
331-a. შენ გიგალობთ - ხელნაწერისეული ვარიანტი	416
331-b. შენ გიგალობთ - რედაქტირებული ვარიანტი	419
332. შენ გიგალობთ	422
333. შენ გიგალობთ	425
334. შენ გიგალობთ	428
335. შენ გიგალობთ	428
336. შენ გიგალობთ	429
337. შენ გიგალობთ - (შესასრულებლად შეუძლებელი ფრაგმენტი)	432
338-a. ღირს არს ჭეშმარიტად - რედაქტირებული ვარიანტი	433
338-b. ღირს არს ჭეშმარიტად - ხელნაწერისეული ვარიანტი	436
339. ღირს არს ჭეშმარიტად	438
340-a. ღირს არს ჭეშმარიტად - ხელნაწერისეული ვარიანტი	440
340-b. ღირს არს ჭეშმარიტად - რედაქტირებული ვარიანტი	442
341-a. ღირს არს ჭეშმარიტად - ხელნაწერისეული ვარიანტი	444
341-b. ღირს არს ჭეშმარიტად - რედაქტირებული ვარიანტი	446
342-a. ღირს არს ჭეშმარიტად - ხელნაწერისეული ვარიანტი	448
342-b. ღირს არს ჭეშმარიტად - რედაქტირებული ვარიანტი	451
343-a. ღირს არს ჭეშმარიტად - 1899 წელს გამოცემული ვარიანტი	454
343-b. ღირს არს ჭეშმარიტად - რედაქტირებული ვარიანტი	457
344-a. ღირს არს ჭეშმარიტად - ხელნაწერისეული ვარიანტი	460
344-b. ღირს არს ჭეშმარიტად - რედაქტირებული ვარიანტი	463
345. ღირს არს ჭეშმარიტად	466
346. ღირს არს ჭეშმარიტად	469
347. ღირს არს ჭეშმარიტად	472
348. ღირს არს ჭეშმარიტად	475
349. ყოველთა და ყოვლისათვის	478
350. ყოველთა და ყოვლისათვის	478
351. ყოველთა და ყოვლისათვის	479
352. ყოველთა და ყოვლისათვის	480
353. ყოველთა და ყოვლისათვის	481
354. ამინ	482
355-357. და სულისაცა შენისა თანა	482
358. უფალო შეგვიწყალენ (გრძლად)	483
359. მამაო ჩვენო	484
360. მამაო ჩვენო	485
361. მამაო ჩვენო	487
362. მამაო ჩვენო	489
363. მამაო ჩვენო - წმაღ ბ	491
364. ერთ არს	494
365. ერთ არს	494
366. ერთ არს	495
367. ერთ არს	495
368-370. „განიცადე“ კვირის (რეჩიტატივით)	496
371. „განიცადე“	498
372. „განიცადე“ კვირის (რეჩიტატივით)	502
373. „განიცადე“	503
374. „განიცადე“	505
375. „განიცადე“	512
376. განმანათლებელი ჩვენი - წმაღ ბ	517
377. განმანათლებელი ჩვენი - წმაღ ბ	522
378. განმანათლებელი ჩვენი - წმაღ ბ	526
379. განმანათლებელი ჩვენი	530
380. განმანათლებელი ჩვენი	535
381. განმანათლებელი ჩვენი - წმაღ ბ	540
382. შენ ხარ ვენახი - წმაღ ვ	545
383. ღმრთისმშობელი და ყოვლად პატიოსანი - წმაღ ვ	547
384. შენ ხარ ვენახი - წმაღ ვ	549
385. ღმრთისმშობელი და ყოვლად პატიოსანი - წმაღ დ	551
386. შენ ხარ ვენახი - წმაღ დ	554

387. კურთხეულ არს მომავალი	557
388. კურთხეულ არს მომავალი	557
389. კურთხეულ არს მომავალი	558
390. კურთხეულ არს მომავალი	558
391. კურთხეულ არს მომავალი	559
392. ხორცი ქრისტესი	560
393. ხორცი ქრისტესი	561
394. ხორცი ქრისტესი - ჭმაზ ვ	562
395. ხორცი ქრისტესი	563
396. ნათელი ჭეშმარიტი	568
397. ნათელი ჭეშმარიტი	569
398. ნათელი ჭეშმარიტი	570
399. ამინ; აღავსე პირი ჩემი	571
400. ამინ; აღავსე პირი ჩემი	572
401. ამინ; აღავსე პირი ჩემი	574
402. ამინ; აღავსე პირი ჩემი	575
403. ამინ; აღავსე პირი ჩემი	576
404. სახელითა უფლისათა	578
405. სახელითა უფლისათა	578
406. სახელითა უფლისათა	579
407. სახელითა უფლისათა	579
408. სახელითა უფლისათა	580
409. იყავნ სახელი უფლისა	582
410. ამინ! იყავნ სახელი უფლისა	583
411. ამინ! იყავნ სახელი უფლისა	584
412. ამინ! იყავნ სახელი უფლისა	585
413. ამინ! იყავნ სახელი უფლისა	586
414. იყავნ სახელი უფლისა	587
415-417. ამინ	588
418. დიდება, ან და; გვაკურთხენ	588
419. დიდება, ან და; გვაკურთხენ	589
420. დიდება, ან და; გვაკურთხენ	591
421. დიდება, ან და; გვაკურთხენ	592
422. დიდება, ან და; გვაკურთხენ	594
423. დიდება, ან და; გვაკურთხენ	596
424. დიდება, ან და; გვაკურთხენ	597
425-429. ამინ; უფალო, შეგვიწყალენ	599
430. ის პოლლა	600
431. მრავალუამიერ (კეთილმსახური)	601
432. მრავალუამიერ (კეთილმსახური)	605
433. მრავალუამიერ	610
434. მრავალუამიერ	611
435. მრავალუამიერ	612
436. მრავალუამიერ	613
437. მრავალუამიერ	615
438. მრავალუამიერ	616
439. მრავალუამიერ	617
440. მრავალუამიერ	619
441. მრავალუამიერ	621
დამატება	
442. ალილუია	625
443. და სულისაცა	626
444. დიდება შენდა, უფალო	626
445. წყალობა! მშვიდობა!	626
446. და სულისაცა	626
447. გვაქვს უფლისა მიმართ	627
448. კურთხეულ არს მომავალი	627
449. იყავნ სახელი უფლისა	627
450. დიდება, ან და; გვაკურთხენ	628

Contents

Introduction	17
International transcription of the Georgian alphabet	28

Chants for the Liturgy of St. John Chrysostom (Part 2)

1-5. Prokeimenon for the Epistle - Common variants	29
Sunday Prokeimena for the Epistle in the Eight Tones	
6-11. Tone I	34
12-16. Tone II	38
17-20. Tone III	42
21-25. Tone IV	45
26-31. Tone V	50
32-36. Tone VI	56
37-41. Tone VII	60
42-47. Tone VIII	65
Prokeimena for the Epistle on Weekdays and Feast Days	
48-50. Mondays - Tone IV	69
51-54. Tuesdays - Tone VII	71
55-57. Wednesdays - Tone III	74
58-61. Thursdays - Tone VIII	77
62-65. Fridays - Tone VII	80
66-69. Saturdays - Tone VIII	84
70-71. Saturdays - Tone VI	86
72. Christmas - Tone VIII	88
73. Epiphany and Palm Sunday - Tone IV	88
74. Annunciation - Tone IV	89
75. Pascha - Tone VIII	90
76. Ascension - Tone VII	91
77. Sunday prokeimenon for the Epistle (for two antiphonal choirs) - Tone I	92
78-82. Alleluia	97
Alleluias in the Eight Tones	
83-89. Tone I	100
90-95. Tone II	104
96-100. Tone III	107
101-106. Tone IV	111
107-112. Tone V	115
113-117. Tone VI	118
118-122. Tone VII	121
123-130. Tone VIII	125
131. Alleluia - Liturgy for the Departed	130
132. Alleluia - Liturgy for the Departed - Tone VIII	131
133-a. Alleluia - Manuscript variant	134
133-b. Edited variant	134
134-a. And With Thy Spirit - Manuscript variant	135
134-b. Edited variant	135
135-a. Glory to Thee, O Lord - Manuscript variant	135
135-b. Edited variant	136
136-139-b. And With Thy Spirit	136
140-145-b. Glory to Thee, O Lord	138
146-150. Eis Polla	140
151-167. Augmented Litany	141
168-169. Augmented Litany	145
170-177. Augmented Litany	146
178-185. Litany for the Departed	149
186-190. Litany for the Departed	151
191-192. Litany	153

193. Cherubic Hymn	154
194. Cherubic Hymn	158
195. Amen	162
196. That We May Receive	162
197. Cherubic Hymn	164
198. Amen	168
199. That We May Receive	168
200. Cherubic Hymn	170
201. Amen	174
202. That We May Receive	175
203. Cherubic Hymn	177
204. Amen	182
205. That We May Receive	183
206. Cherubic Hymn	185
207. Amen	189
208. That We May Receive	189
209. Cherubic Hymn	191
210. Amen	196
211. That We May Receive	196
212. Cherubic Hymn	198
213. Cherubic Hymn	203
214. Cherubic Hymn	208
215. Amen	213
216. Cherubic Hymn	214
217. Amen	220
218. That We May Receive	221
219. Cherubic Hymn	224
220. Cherubic Hymn	230
221. Cherubic Hymn (fragments)	231
222. Cherubic Hymn - Tone IV	233
223-a. Amen. That We May Receive - Manuscript variant	238
223-b. Amen. That We May Receive - Edited variant	240
224. Cherubic Hymn - Tone IV	242
225. Cherubic Hymn - Tone IV	247
226. Amen	250
227. Cherubic Hymn - Tone IV	251
228. Amen	254
229. Cherubic Hymn - Tone VIII	255
230. Amen. That We May Receive	258
231. Cherubic Hymn - Tone VIII	260
232. Amen. That We May Receive	263
233. Amen. That We May Receive	267
234. Amen. That We May Receive	270
235. Amen. That We May Receive	273
236. Amen. That We May Receive	276
237. Amen. That We May Receive	279
238. Amen. That We May Receive	282
239-242. Eis Polla	285
243-255. Beseeching Litany	286
256-259. Beseeching Litany	290
260-266. And With Thy Spirit	291
267. Father, Son	293
268. Father, Son	294
269. Father, Son	295
270. Father, Son	296
271. Father, Son	297
272. Father, Son	299
273. The Creed	300
274. The Creed	304
275. The Creed	308
276. The Creed	312

277. The Creed	317
278. The Creed	322
279. The Creed	323
280. The Creed	329
Anaphora	
281-a. A Mercy of Peace	338
282-a. And With Thy Spirit	338
283-a. We Lift Them Up	338
281-b-283-b.	339
284. Meet and Right It Is	340
285. Holy, Holy, Holy	341
286. Amen	343
287. We Praise Thee	344
288. We Praise Thee	346
Anaphora	
289. Meet and Right It Is	348
290. Holy, Holy, Holy	349
291. We Praise Thee	351
Anaphora	
292. A Mercy of Peace	354
293. And With Thy Spirit	354
294. We Lift Them Up	354
295. Meet and Right It Is	354
296. Holy, Holy, Holy	356
297. Amen	357
298. We Praise Thee	358
The Anaphora	
299-a-299-b. A Mercy of Peace	360
300. And With Thy Spirit	360
301. We Lift Them Up	360
302. Meet and Right It Is	361
303. Holy, Holy, Holy	362
304. Amen	364
305. We Praise Thee	365
Anaphora	
306. A Mercy of Peace	367
307. And With Thy Spirit	367
308. We Lift Them Up	367
309. Meet and Right It Is	368
310. Holy, Holy, Holy	369
311. Amen	371
312. We Praise Thee	372
Anaphora	
313. A Mercy of Peace	374
314. And With Thy Spirit	374
315. We Lift Them Up	374
316. Meet and Right It Is	374
317. Holy, Holy, Holy	376
318. Amen	378
319. We Praise Thee	379
320. Holy, Holy, Holy	384
321. Holy, Holy, Holy - Tone IV	386
Anaphora	
322. A Mercy of Peace	390
323. And With Thy Spirit	390
324. We Lift Them Up	391
325. Meet and Right It Is	391
326. Holy, Holy, Holy - Tone IV	394
327. A Mercy of Peace. Heaven and Earth - Tone IV	399
328. Holy, Holy, Holy - Tone IV	403
329. We Praise Thee	407

330-a. We Praise Thee - Manuscript variant	410
330-b. We Praise Thee - Edited variant	413
331-a. We Praise Thee - Manuscript variant	416
331-b. We Praise Thee - Edited variant	419
332. We Praise Thee	422
333. We Praise Thee	425
334. We Praise Thee	428
335. We Praise Thee	428
336. We Praise Thee	429
337. We Praise Thee (fragment not allowed to perform)	432
338-a. It Is Truly Meet - Edited variant	433
338-b. It Is Truly Meet - Manuscript variant	436
339. It Is Truly Meet	438
340-a. It Is Truly Meet - Manuscript variant	440
340-b. It Is Truly Meet - Edited variant	442
341-a. It Is Truly Meet - Manuscript variant	444
341-b. It Is Truly Meet - Edited variant	446
342-a. It Is Truly Meet - Manuscript variant	448
342-b. It Is Truly Meet - Manuscript variant	451
343-a. It Is Truly Meet - Variant published in 1899	454
343-b. It Is Truly Meet - Edited variant	457
344-a. It Is Truly Meet - Manuscript variant	460
344-b. It Is Truly Meet - Edited variant	463
345. It Is Truly Meet	466
346. It Is Truly Meet	469
347. It Is Truly Meet	472
348. It Is Truly Meet	475
349. And All the People	478
350. And All the People	478
351. And All the People	479
352. And All the People	480
353. And All the People	481
354. Amen	482
355-357. And With Thy Spirit	482
358. Lord, Have Mercy (long version)	483
359. Our Father	484
360. Our Father	485
361. Our Father	487
362. Our Father	489
363. Our Father - Tone II	491
364. One Is Holy	494
365. One Is Holy	494
366. One Is Holy	495
367. One Is Holy	495
368-370. Communion Hymn for Sunday (recitative)	496
371. Communion Hymn	498
372. Communion Hymn for Sunday (recitative)	502
373. Communion Hymn	503
374. Communion Hymn	505
375. Communion Hymn	512
376. Our Enlightener - Tone II	517
377. Our Enlightener - Tone II	522
378. Our Enlightener - Tone II	526
379. Our Enlightener	530
380. Our Enlightener	535
381. Our Enlightener - Tone II	540
382. Thou Art a Vineyard - Tone VI	545
383. The Theotokos and Most Honorable - Tone VI	547
384. Thou Art a Vineyard - Tone VI	549
385. The Theotokos and Most Honorable - Tone IV	551
386. Thou Art a Vineyard - Tone VI	554

387. Blessed is He Who Comes	557
388. Blessed is He Who Comes	557
389. Blessed is He Who Comes	558
390. Blessed is He Who Comes	558
391. Blessed is He Who Comes	559
392. Receive the Body of Christ	560
393. Receive the Body of Christ	561
394. Receive the Body of Christ - Tone VI	562
395. Receive the Body of Christ	563
396. We Have Seen the True Light	568
397. We Have Seen the True Light	569
398. We Have Seen the True Light	570
399. Amen; Let our mouths be filled	571
400. Amen; Let our mouths be filled	572
401. Amen; Let our mouths be filled	574
402. Amen; Let our mouths be filled	575
403. Amen; Let our mouths be filled	576
404. To Thee, O Lord	578
405. To Thee, O Lord	578
406. To Thee, O Lord	579
407. To Thee, O Lord	579
408. To Thee, O Lord	580
409. Blessed Be the Name of the Lord	582
410. Amen. Blessed Be the Name of the Lord	583
411. Amen. Blessed Be the Name of the Lord	584
412. Amen. Blessed Be the Name of the Lord	585
413. Amen. Blessed Be the Name of the Lord	586
414. Blessed Be the Name of the Lord	587
415-417. Amen	588
418. Glory, Now and Ever; Father Bless	588
419. Glory, Now and Ever; Father Bless	589
420. Glory, Now and Ever; Father Bless	591
421. Glory, Now and Ever; Father Bless	592
422. Glory, Now and Ever; Father Bless	594
423. Glory, Now and Ever; Father Bless	596
424. Glory, Now and Ever; Father Bless	597
425-429. Amen. Lord, Have Mercy	599
430. Eis Polla	600
431. Many Years (Laudation)	601
432. Many Years (Laudation)	605
433. Many Years	610
434. Many Years	611
435. Many Years	612
436. Many Years	613
437. Many Years	615
438. Many Years	616
439. Many Years	617
440. Many Years	619
441. Many Years	621

Addendum

442. Alleluia	625
443. And With Thy Spirit	626
444. Glory to Thee, O Lord	626
445. A Mercy of Peace	626
446. And With Thy Spirit	626
447. We Lift Them Up	627
448. Blessed is He Who Comes	627
449. Blessed Be the Name of the Lord	627
450. Glory. Now and Ever. Father Bless	628

საქართველოს ფოლკლორის
სახელმწიფო ცენტრი
THE FOLKLORE STATE CENTRE
OF GEORGIA

